

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრი

საქართველოს ეკლესიის ისტორიის შესახებ გამოცემული
წიგნების, დაცული დისერტაციებისა და გამოქვეყნებული
სტატიების ანოტირებული ბიბლიოგრაფია

შემდგენელი

ფსიქოლოგიის დოქტორი ხატია წიკლაური

„ტექნიკური უნივერსიტეტი“
თბილისი
2017

**Грузинский технический университет
Научно-образовательный центр теологии**

**Библиография изданных книг, защищенных
диссертаций и
опубликованных статей
по истории Грузинской Церкви**

Составитель

Доктор психологии Хатия Циклаури

„Технический университет“

Тбилиси

2017

**Georgian technical university
Educational-Scientific center of theology**

**Annotated bibliography of the published books,
theses and papers on the history of the
Georgian Orthodox Church**

**Compiled by
Khatia Tsiklauri, PhD (Psychology)**

**„Technical university“
Tbilisi
2017**

ედგნება საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის
ავტოკეფალიის აღდგენის 100 და სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-
პატრიარქის, მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსის, ბიჭვინთისა და ცხუმ-
აფხაზეთის მიტროპოლიტის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის
დაბადებიდან 85 და აღსაყდრების 40 წლისთავს

Посвящается 100-летию со дня восстановления автокефалии Грузинской
Апостольской Православной Церкви, 85-летию со дня рождения и 40-летию
со дня интронизации Католикоса-Патриарха всея Грузии, Архиепископа
Мцхетского и Тбилисского, митрополита Пицундского и Цхум-Абхазского
Святейшего и Блаженнейшего Илии II

Dedicated to 100 years of restoration of autocephaly of Georgian Orthodox
Apostolic Church and 85 years since birth and 40 years of enthronement of
Catholicos-Patriarch of All Georgia, Archbishop of Mtskheta-Tbilisi, Metropolitan
Bishop of Bichvinta and Tskhum-Abkhazia, His Holiness and Beatitude Ilya II

„ტექნიკური უნივერსიტეტი“

ISBN

პროექტის ხელმძღვანელი

მანგლისისა და თეთრიწყაროს მიტროპოლიტი, ისტორიის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი ანანია (ჯაფარიძე)

სარედაქციო კოლეგია:

თეოლოგიის, ისტორიისა და განათლების მეცნიერებების დოქტორი, პროფესორი,
დეკანოზი ლევან მათეშვილი;
სოციალური მეცნიერებების აკადემიური დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი,
დეკანოზი კახაბერ შურღია;
აკადემიკოსი ნანა ხაზარაძე;
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ვახტანგ გურული;
თეოლოგიისა და ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი სერგო ვარდოსანიძე;
ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი ირინე კაპანაძე;
ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ივანე გორგიძე;
ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ზურაბ გასიტაშვილი;
ფილოლოგიის დოქტორი ივანე ჯაგოდნიშვილი;
ალექსანდრე გრიგოლიშვილი.

რეცენზენტი

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ვახტანგ გოილაძე

სარჩევი

გვ.

წინასიტყვაობა —————

შემდგენელისგან —————

1978 წლამდე გამოცემული წიგნები და მათი თანამედროვე გამოცემები —————

1978 წლამდე დაცული დისერტაციები —————

1978 წლამდე გამოქვეყნებული სტატიები და წერილები —————

არქივებში დაცული პირადი ფონდები —————

1978-2017 წლებში გამოცემული წიგნები და კრებულები —————

1978-2017 წლებში დაცული დისერტაციები —————

1978-2017 წლებში გამოქვეყნებული სტატიები —————

წინასიტყვაობა

საქართველოს ეკლესიის ისტორიის შესახებ გამოცემულ ნაშრომთა (იგულისხმება მონოგრაფიები, სახელმძღვანელოები, სტატიები, დაცული დისერტაციები) ბიბლიოგრაფიული გამოცემა პირველად ხორციელდება. აღნიშნული უნიკალური გამოცემა დიდ დახმარებას გაუწევს ამ საკითხებით დაინტერესებულ მკვლევრებს ინფორმაციის სწრაფად და კომპეტენტურად მოძიებაში, ასევე საკვლევით თემატიკის დიფერენცია-სისტემატიზაციაში, რაც ნებისმიერი კვლევის საწყისი ეტაპის – წყაროთმცოდნეობის თუ ლიტერატურის მოძიების დიდი და რუტინული შრომის გამარტივებას ნიშნავს.

საქართველოს ეკლესიის ისტორიის მეცნიერული კვლევა მე-19 საუკუნის მეორე ნახევრიდან იწყება. აღნიშნული პერიოდიდან მოყოლებული, ავტორი სკრუპულოზურად აღრიცხავს ყველა ნაშრომს, რაც ამ თემატიკას ეხება. როგორც თავად შემდგენელი აღნიშნავს, ბიბლიოგრაფიაში შესულია საბჭოთა პერიოდის მეცნიერთა შრომებიც, რომლებიც ნეგატიურად და ტენდენციურად იკვლევდნენ საქართველოს ეკლესიის ისტორიის საკითხებს და იდეოლოგიურ მტრად მოიაზრებდნენ საქართველოს ეკლესიას. მიუხედავად საკითხისადმი ამგვარი მიდგომისა, მათი კვლევები საინტერესოა თანამედროვე მეცნიერებისათვის, თუნდაც ეკლესიის ისტორიის ამ პერიოდის უკეთ შეფასებისა და გააზრებისათვის.

ბიბლიოგრაფიას ღირსებას მატებს შემდგენლის დაუზარელი ძალისხმევა, რამეთუ ამ მნიშვნელოვან საძიებელში ინფორმაციები მოძიებულია საქართველოს ყველა ძირითადი ბიბლიოთეკიდან, არქივიდან თუ პირადი ფონდიდან, სადაც კი დაცულია საქართველოს ეკლესიის ისტორიის შესახებ ნაშრომები, შესაბამისი მითითებებით. ეს საშუალებას აძლევს თანამედროვე მკვლევრებს უმოკლეს დროში მოიძიონ მათთვის საინტერესო მასალა.

საძიებელი პირობითად დაყოფილია მე-19 საუკუნიდან 1978 წლამდე გამოცემული ლიტერატურისა და დაცული დისერტაციების და 1978 წლიდან დღემდე (სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის მოღვაწეობის პერიოდი) არსებული კვლევების ქვეთავებად. ასეთი კლასიფიკაცია აადვილებს საძიებო სამუშაოს.

ბიბლიოგრაფიის მნიშვნელოვანი ნაწილი ეთმობა თანამედროვე კვლევების აღნუსხვას. საბჭოური ცენზურის გარეშე, დამოუკიდებლობის პერიოდში შექმნილი ნაშრომები მართლაც ახალი სიტყვაა საქართველოს ეკლესიის ისტორიის შესწავლის საქმეში. მიუხედავად ამისა, ამ საკითხებით დაინტერესებულ თანამედროვე მეცნიერებს უამრავი გადაუჭრელი პრობლემა აქვთ გამოსაკვლევი.

ჩვენი მხრივ, ვლოცავთ და დიდ მადლობას ვუხდით ფსიქოლოგიის აკადემიურ დოქტორს, ქალბატონ ხატია წიკლაურს ასეთი ტიტანური და საჭირო შრომის გაწვევისთვის. ეს უაღრესად მნიშვნელოვანი ბიბლიოგრაფია თავის წვლილს შეიტანს საქართველოს ეკლესიის შესახებ წარმოებულ მომავალ კვლევებში.

მანგლისისა და თეთრიწყაროს მიტროპოლიტი
პროფესორი ანანია (ჯაფარიძე)

შემდგენელისგან

წინამდებარე წიგნში თავმოყრილია XIX საუკუნიდან 2017 წლამდე საქართველოს ეკლესიის ისტორიის შესახებ გამოცემული მასალა, რომელიც მოძიებულია ყველა ძირითადი ბიბლიოთეკისა და არქივის წიგნად ფონდში: საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, საქართველოს ეროვნული არქივი, საქართველოს საპატრიარქოს ბიბლიოთეკა, ეროვნული სამეცნიერო ბიბლიოთეკა, კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის ბიბლიოთეკა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკები, ქ. თბილისის მთავარი ბიბლიოთეკა.

წიგნი განკუთვნილია საქართველოს ეკლესიის ისტორიის შესწავლით დაინტერესებული მკვლევრების, სტუდენტებისა და ფართო საზოგადოებისათვის.

მასალა დალაგებულია ანბანის მიხედვით ქრონოლოგიურად. ძველი გამოცემები შეტანილია იმ სახით, როგორც არის შესაბამის წიგნებში (მაგალითად, ჯერ სახელი და შემდეგ – გვარი ან ჯერ სასულიერო პირის წოდება, შემდეგ – სახელი და გვარი). გამოცემას ბოლოში დართული აქვს ანბანური საძიებელი. სასულიერო პირები შესულია სახელით, გვარით და წოდებით, თუმცა, შესაძლებელია, მოიძებნოს გვარითაც. თუ გამოცემას ავტორის გვარი არ აწერია, იგი შესულია სათაურით.

არქივებში დაცული მასალის და დისერტაციების ადგილმდებარეობა აღნიშნულია მათ გასწვრივ კვადრატულ ფრჩხილებში.

ბიბლიოგრაფიის სისრულისათვის არც ის მასალა გამოგვიტოვებია, რომელშიც ტენდენციურადაა წარმოჩენილი საქართველოს ეკლესიის ისტორია (იგულისხმება ათეისტური ხანა).

ბიბლიოგრაფიაში წარმოდგენილია ის უცხოელი ავტორებიც, რომლებიც მუშაობდნენ საქართველოს ეკლესიის ისტორიის საკითხებზე. უცხოენოვანი გამოცემები შესულია შესაბამის ენაზე.

წარმოდგენილი დისერტაციები და სტატიები საინტერესო იქნება მომავალი მკვლევრებისათვის, რათა თავიდან ავიცილოთ საკვლევი საკითხის დუბლირება.

შესაძლოა, აღმოჩნდეს ისეთი ავტორები ან ნაშრომები, რომლებიც ვერ მოხვდა ბიბლიოგრაფიაში. ყველა გამოხმაურება აღინუსხება მომდევნო გამოცემებში.

დასასრულ, უდიდესი მადლობა მინდა გადავუხადო ზემოთ ჩამოთვლილი ბიბლიოთეკებისა და არქივების თანამშრომლებს, ვინც გულისხმიერება გამოიჩინა და დახმარება გამიწია მასალის შეგროვებისას.

ხატია წიკლაური

1978 წლამდე გამოცემული წიგნები და მათი თანამედროვე გამოცემები

ამბროსი (ხელაია) რუსეთის საეკლესიო პოლიტიკის შესახებ აფხაზეთში: სტატიის გამო „ხმა სოხუმიდან“.

გამოსაცემად მოამზადა, თარგმნა, გამოკვლევა და შენიშვნები დაურთო ნუგზარ პაპუაშვილმა. რედ. ე. ხოშტარია-ბროსე, კონფლიქტებისა და მოლაპარაკებების საერთაშორისო კვლევითი ცენტრი, თბილისი, 2005, 171 გვ. ISBN 99940-805-9-8, ტექსტი ქართულ და რუსულ ენებზეა.

წიგნში შესულია XIX-XX სს.-ის დიდი საეკლესიო მოღვაწის, პედაგოგის, მისიონერისა და მკვლევრის წმ. ამბროსის (ხელაია) ერთ-ერთი პოლემიკური ნაშრომის რუსული დედანი და მისი ქართული თარგმანი.

ამბროსი ხელაია – სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი. თხზულებანი. წიგნი I. სერიიდან „მწიგნობრობა ქართული“, ტ. 12, შემდგენელ-რედაქტორი მიხეილ ქავთარია, რედაქტორ-გამომცემელი ა. ბრეგაძე, იბეჭდება მანგლელი მიტროპოლიტის ანანია ჯაფარიძის ლოცვა-კურთხევით, „ციცინათელა“, თბილისი, 2011, 592 გვ. ISBN 978-9941-9175-1-6.

წიგნში წარმოდგენილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას თხზულებების ნაწილი: „მოგზაურობა რაჭა-ლეჩხუმში“ და „ჭელიშის ვარიანტი „ქართლის მოქცევისა“.

ამბროსი ხელაია – სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი. თხზულებანი. წიგნი II. სერიიდან „მწიგნობრობა ქართული“, ტ. 13, შემდგენელ-რედაქტორი მიხეილ ქავთარია, რედაქტორ-გამომცემელი ა. ბრეგაძე, იბეჭდება მანგლელი მიტროპოლიტის ანანია ჯაფარიძის ლოცვა-კურთხევით, „ციცინათელა“, თბილისი, 2012, 672 გვ. ISBN 978-9941-9175-3-0.

წიგნში წარმოდგენილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას თხზულებები: „სტატიის გამო «ხმა სოხუმიდან»“; „სიტყვა თქმული კათოლიკოს-პატრიარქად კურთხევის დღეს“; „კულტურულ კაცობრიობას გენუის კონფერენციაზე წარმოდგენილს“; „მეშვესრულე ჩემი მოვალეობა“; „ქრისტიანობის ბრძოლა ისლამთან საქართველოში“ და სხვ.

ანდერძი ანტონ II საქართველოს კათალიკოსისა.

გამოცემული დიმიტრი პეტრეს ძის ფურცელადისაგან, Дозволено цензурою, Тифлиси, 1 Ноября 1890 года, Типография Е. Хеладзе, ე. ხელადის სტამბა, ტფილისი, 1890, 20 გვ.

წიგნში გადმოცემულია მოკლე ცნობები საქართველოს კათოლიკოს ანტონ II-ის შესახებ და ანდერძი, რომელიც აღებულია მისი ხელნაწერიდან.

არქიმანდრიტი ამბროსი. ჭელიშის ვარიანტი „ქართლის მოქცევისა“.

წაკითხულ იყო საზოგადო კრებაზე დეკემბრის 28, 1907 წ. ტფილისი, ელექტ. მბეჭდ. ს. მ. ლოსაბერიძისა, მოსკოვის ქ. საკ. სახლი №5, 1911, 29 გვ.

წერილში საუბარია არქიმანდრიტი ამბროსის (ხელაია) მიერ აღმოჩენილ „ქართლის მოქცევის“ მანამდე უცნობ ვერსიაზე, რომელიც ისტორიაში შევიდა ჭელიშური ვარიანტის სახელით.

Гавриіль епископъ Имеретіи. Обозреніе Абхазскихъ и Самурзаканскихъ церквей въ 1869 году. Путевыя записки.

Изъ журнала „Православное обозреніе“ 1870 года, Печатать позволяется, Москва, юня 21 дня 1870 года, Цензоръ: Протоіерей С. Зерновъ, Въ Университетской Типографіи Катковъ и К°, на Страстномъ бульварѣ, 24 гв.

ნაშრომში საუბარია გალის რაიონში (სამურზაყანოში) არსებული ეკლესია-მონასტრების შესახებ, რომლებიც გაბრიელ ეპისკოპოსმა (ქიქოძე) აღწერა 1869 წელს.

Гавриіль епископъ Имеретіи. Обозреніе Абхазскихъ и Самурзаканскихъ церквей въ 1870 году. Путевыя записки.

Изъ журнала „Православное Обозреніе“ 1870 года, Печатать позволяется, Москва, января 10 дня 1871 года, Цензоръ: Протоіерей С. Зерновъ, Въ Университетской Типографіи Катковъ и К°, на Страстномъ бульварѣ, 33 гв.

ნაშრომში მოცემულია გალის რაიონში (სამურზაყანოში) არსებული ეკლესია-მონასტრების გაბრიელ ეპისკოპოსისეული აღწერა, რომელიც მან 1870 წელს ჩაატარა.

Гавриіл Епископ. Обозрение абхазскихъ и самурзаканскихъ приходоѡ въ 1872 году. Путевыя записки.

Въ Университетской типографіи (Катковъ и К°), Москва, 1873, 15 гв.

ნაშრომში მოთხრობილია აფხაზეთისა და სამურზაყანოს სამრევლოების მდგომარეობის შესახებ XIX საუკუნის 70-იან წლებში.

გეგეშიძე დავით. ქართული მართლმადიდებლობა და თანამედროვეობა.

რედ. თ. მენაბდიშვილი, საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნა“, საქართველოს კპ ცკ-ს გამომცემლობის სტამბა, თბილისი, 1976, 32 გვ. 27 400 ც.

ნაშრომში ქართულ მართლმადიდებლობასთან დაკავშირებული ზოგიერთი საკითხი განხილულია ათეისტური პოზიციიდან.

გიორგი მცირე. ცხოვრება გიორგი მთაწმინდელისა.

ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა და ლექსიკონი დაურთო ივანე ლოლაშვილმა, რედ. ს. მახარაშვილი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, შ. რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ახალციხის ფილიალი, „მეცნიერება“, თბილისი, 1994, 288 გვ. 400 ც.

წიგნი ეძღვნება XI საუკუნის გამოჩენილი ქართველი მწერლისა და საეკლესიო მოღვაწის გიორგი მთაწმინდელისა და მისი მოწაფის – გიორგი მცირის ცხოვრებასა და სამწერლო საქმიანობას. მასში განხილულია „გიორგი მთაწმინდელის ცხოვრების“ ხელნაწერი, მისი გამოცხადებული ძველ ქართულ მწერლობაში, გამოცემები და შესწავლის ისტორია, ასევე ავტორის ვინაობა, დაწერის თარიღი, გიორგი მთაწმინდელის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ქრონოლოგია.

გობრონ საბინინი – ბერ-მონოზონი. საქართველოს სამოთხე, სრული აღწერაი ღუაწლთა და ვნებათა საქართუელოს წმიდათა.

შეკრებილი ხრონოლოგიურად და გამოცემული პეტერბურდის სასულიერო აკადემიის კანდიდატის ივერიელის გობრონ (მიხაილ) პავლის ძის საბინინის მიერ, Дозволено цензурою, С.-Петербург, 24 Февраля 1882 года, ჩუბს წელსა 1882, პეტერბურდი, 639 გვ. წიგნიში გადმოცემულია იმ დროისათვის წმინდანად შერაცხილ მოღვაწეთა ცხოვრება და ღვაწლი.

გობრონ (მიხაილ) პავლეს ძე საბინინი (საბინაშვილი) – ბერ-მონოზონი. საქართველოს სამოთხე, სრული აღწერაი ღუაწლთა და ვნებათა საქართუელოს წმიდათა.

გამოცემელი გ. კალანდაძე, დაიბეჭდა თიანეთისა და ფშავ-ხევსურეთის მთავარეპისკოპოსის, მეუფე თადეოზის (იორამაშვილი) ლოცვა-კურთხევით, „ღიადემა“, თბილისი, 2010, 599 გვ. წიგნი წარმოადგენს გობრონ (მიხაილ) პავლეს ძე საბინინის (საბინაშვილის) მიერ 1882 წელს შედგენილი ამავე სახელწოდების წიგნის თანამედროვე გამოცემას. მასში გადმოცემულია იმ დროისათვის წმინდანად შერაცხილთა ცხოვრება და ღვაწლი.

გოგებაშვილი იაკობ. რანი ვიყავით გუშინ.

რედაქტორ-შემდგენელი ზურაბ კალანდაძე, „მთაწმინდა“, თბილისი, 2011, 295 გვ. ISBN 978-9941-9140-8-9.

წიგნიში საქართველოს ისტორიის შესახებ ავტორის სხვადასხვა წერილებთან ერთად შესულია: „წმინდა გუნდი ცამეტთა კაპადოკიელთა მამათა“; „ქართული ეკლესიის ბედის საკითხისათვის“.

გოგსაძე მ. გელათის ძეგლის ისტორიიდან.

რედ. ს. ყაუხჩიშვილი, საქ. სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებების საქმეთა კომიტეტი, ქუთაისის ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმი, საქ. სახელმწიფო წიგნის პალატის გამოცემლობა, ლ. ბერიას სახელობის პოლიგრაფკომბინატი „კომუნისტი“, თბილისი, 1949, 170 გვ. 1200 ც. ნაშრომში გადმოცემულია გელათის მონასტრის ისტორია და აღწერილობა.

გოზალიშვილი გიორგი. ქართლის მოქცევის პრობლემა და ბაკური. ისტორიულ-კულტურული მიმოხილვა.

რედ. ელ. სარჯველაძე, „განათლება“, თბილისი, 1974, 99 გვ. 1000 ც.

წიგნში განხილულია რელიგიის ისტორიული მნიშვნელობა მარქსისტულ-ლენინური მოძღვრების საფუძველზე; გაშუქებულია საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების ის სოციალურ-ეკონომიკური და პოლიტიკური პირობები, რომლებმაც გამოიწვიეს განვითარების ახალი საფეხურის შექმნა და ახალი მსოფლმხედველობის დანერგვა.

Горгадзе С. Свобода совести и свобода Церкви в древней Грузии. Историческая справка.

ცალკე ამონაბეჭდი, უთარილო, 11 გვ.

ნაშრომში ავტორი აკეთებს ისტორიულ ექსკურსს საქართველოში ეკლესიისა და სინდისის თავისუფლების თავისებურებების შესახებ.

გრიგოლ ფერაძე. თხზულებანი.

სერიიდან „მწიგნობრობა ქართული“, ტ. 14, შემდგენელ-რედაქტორი მიხეილ ქავთარია, რედაქტორ-გამომცემელი ა. ბრეგაძე, იბეჭდება მანგლელი მიტროპოლიტის ანანია ჯაფარიძის ლოცვა-კურთხევით, „ციცინათელა“, თბილისი, 2011, 258 გვ. ISBN 978-9941-9175-4-7.

წიგნში წარმოდგენილია წმიდა მღვდელმოწამე გრიგოლ ფერაძის თხზულებები: „უცხოელ პილიგრიმთა ცნობები ქართველი ბერებისა და ქართული მონასტრების შესახებ“; „ბერ-მონაზვნობის დასაწყისი საქართველოში“ და სხვა.

Г. Садзагелов-Иверіели. Историко-археологический очеркъ Метехскаго храма.

Издание редакції журнала „Пастырь“, Кутаись, Типографія журнала „Мцкемси“, (П. Д. Гамбашидзе), 1893, 50 გვ.

მღვდელ კირიონ საძაგლიშვილის (შემდგომში საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი) ნაშრომში მოცემულია მეტეხის ტაძრის ისტორია და აღწერილობა.

Dadeshkeliani P. The Autocephaly of the Ortodox Church of Georgia.

Article published in „The Christian East“ (July 1922 – Vol. III. №2 and October 1922 – Vol. III. №3), London, 1922, 16 გვ.

ნაშრომში „საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალია“ განხილულია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის ისტორია, მისი გაუქმებისა და შემდგომში აღდგენის საკითხი.

დადეშქელიანი ილამაზ – ბატონიშვილი. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალია. კანონიკურ-სამართლებრივი ანალიზი.

რედ. ზ. აბაშიძე, თარგმნა და კომენტარები დაურთო ვ. ნარსიამ, თბილისი, 2011, 32 გვ. ISBN 978-9941-0-3491-6.

წიგნი წარმოადგენს ბატონიშვილ ილამაზ დადეშქელიანის ბრიტანეთის ბიბლიოთეკაში დაცული ნაშრომის ქართულ თარგმანს, რომელშიც განხილულია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხები, რასაც ფონად გასდევს კანონიკურ-სამართლებრივი შინაარსის მსჯელობა და შეფასებები, რაც წარმოადგენს გვიქმნის საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული მთავრობის დამოკიდებულებაზე საეკლესიო და სახელმწიფო დამოუკიდებლობის დაკარგვის ფაქტისადმი.

დავით ღამბაშიძე – დეკანოზი. გაენათის მონასტერი და ცხოვრების აღწერილობა მეფის დავით III აღმაშენებლისა.

გამოცემა პირველი, შედგენილი დეკანოზის დავით ღამბაშიძისაგან. გადმობეჭდილ არს 1887 წლის „მწყემსი“-ს ჟურნალიდან, სტამბა ჟურნალის „მწყემსი“-სა, ქ. ქუთაისი, 1888, 19 გვ. ნაშრომში მოკლედ არის გადმოცემული გელათის მონასტრის ისტორია და მისი ამშენებლის – დავით IV აღმაშენებლის ცხოვრება და მიღვაწეობა.

დავით ღამბაშიძე – დეკანოზი. გელათის მონასტერი და ცხოვრების აღწერილობა მეფის დავით III აღმაშენებლისა.

გამოცემა მეორე, შედგენილი და გამოცემული დეკანოზის დავით ღამბაშიძისაგან. გადმობეჭდილ არს 1887 წლის „მწყემსის“ ჟურნალიდან, Типография журнала „Мцкემსი“ (П. Д. Гамбашидзе), Кутаись, 1893, 63 გვ.

ნაშრომში გადმოცემულია გელათის მონასტრის ისტორია და მისი ამშენებლის – დავით IV აღმაშენებლის ცხოვრება და მიღვაწეობა.

დეკანოზი ნიკიტა მალაქიას ძე თალაქვაძე. მოქალაქე მღვდლის დღიურიდან.

გამომცემელი ლ. ბაქრაძე, რედ.: თ. თვალავაძე, ი. ლაღუა; გ. ლეონიძის სახელობის ქართული ლიტერატურის სახელმწიფო მუზეუმი, სტამბა „საარი“, თბილისი, 2013, 919 გვ. ISBN 978-99940-28-77-1.

ანჩისხატის მღვდლის – ნიკიტა თალაქვაძის დღიურები უაღრესად საინტერესო პერიოდს (1916-1933 წწ. წყვეტებით) ასახავს და ეხება ისეთ მნიშვნელოვან მოვლენებს, როგორცაა: საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გამოცხადება, ბრძოლა ეკლესიის შიგნით, დამოუკიდებლობაადღგენილი საქართველოს ეკლესიის პირველი კათოლიკოს-პატრიარქები, გასაბჭოების წლები და შემდგომი კოლექტივიზაციის პერიოდი.

დიდიძე ს. რით შესცოდა ჩვენმა ქართულმა მრავალ-ტანჯულმა მართლმადიდებლის ივერიის ეკლესიამ.

უთავფურცლო, „სორაპანი“, თბილისი, 2 გვ.

წიგნი დაცულია რუსეთის სახელმწიფო ბიბლიოთეკაში (მოსკოვი).

დმიტრი ჯანაშვილი – მღვდელი. ისტორიული სურათები. ქართული ეკლესიის გამოყოფა საბერძნეთის ეკლესიიდან და ქართველი ქალი.

წინასიტყვაობის ავტორი მოსე ჯანაშვილი, მსწრაფლ-მბეჭდავი სტამბა „ქართლი“, იასონ კერესელიძის გამოცემა, გორი, 1914, 285 გვ.

წიგნში ასახულია ისეთი მნიშვნელოვანი მომენტები საქართველოს ისტორიიდან, როგორცაა: სასულიერო წოდების ღვაწლი და დამსახურება საქართველოს ისტორიაში, ქართველი ქალისა და თავადაზნაურობის როლი ისტორიის სხვადასხვა პერიოდებში.

Джанашвили М. Г. Исторія Грузинской Церкви. Книга I. Обращение картвельцевъ.

Тифлисъ, Типографія М. Шарадзе, Николаевская ул. д. №21, 1898, 95 გვ.

წიგნში აღწერილია საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების წინაპირობები, იმდროინდელი პოლიტიკური და სოციალური ვითარება, წმიდა ნინოს შემოსვლა და ქართველთა შორის ქრისტიანული სარწმუნოების გავრცელება.

Джанашвили М. Г. Исторія Грузинской Церкви. Книга I. Обращение картвельцевъ.

Тифлисъ, Типографія М. Шарадзе, Николаевская ул. д. № 21, 1898, 95 გვ.

Джанашвили М. Г. Царица Тамара.

Тифлисъ, Типографія М. Шарадзе, Николаевская ул. д. №21, 1900, 127 გვ.

წიგნში გაერთიანებულია მოსე ჯანაშვილის ორი ნაშრომი: „საქართველოს ეკლესიის ისტორია“ და „თამარ მეფე“.

Дурново Н. Н. Мутный источникъ или по поводу речи Г. Пуришкевича въ Государственной Думе по делам Грузинской Церкви.

Москва, Типография „Русская Печатня“ Я. М. Сарандинаки, Арбат, д. Толстого, 1909 г, 6 გვ.

ნაშრომში ნ. დურნოვო აკრიტიკებს სახელმწიფო სათათბიროს თავმჯდომარის – გ. პურიშკევიჩის პოზიციას, რომელიც ეწინააღმდეგებოდა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენას.

Дурново Н. Н. Историческій очеркъ автокефальныхъ церквей: Иверской и Имеретинской со списками 120 епархій и католикосов Мцхетскихъ и Имеретинско-Абхазскихъ.

Москва, Типография „Русская Печатня“ Я. М. Сарандинаки, Арбат 29, 1910, 12 გვ.

ეს არის საცნობარო ხასიათის ნაშრომი, რომელშიც აღწერილია მცხეთის, ლიხთიმერეთისა და აფხაზთა საკათალიკოსოების ისტორია და იქ მოღვაწე მამათმთავარნი.

დურნოვო ნიკოლოზ. ბედი ქართული ეკლესიისა. ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხზე.

რუსულიდან თარგმნა გ. ტოტოჩავამ, წიგნი იბეჭდება შემოქმედის წმ. ნიკოლოზის სახელობის დედათა მონასტრის მოძღვრის, არქიმანდრიტ ნიკოლოზის ლოცვა-კურთხევით; თბილისი, 1997, 108 გვ. ნაშრომი გამოცემულია მოსკოვში, 1907 წელს, ტიპოგრაფია „რუსკაია პენატნაია“-ს მიერ, არბატი, ს. ტოლსტოისა.

წიგნში მიუკერძოებლად არის განხილული რუსეთის მიერ საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმება.

Епископ Давид. К вопросу об автокефалии Иверской Церкви.

1-го октября 1912 года, 12 გვ.

ეპისკოპოსი დავითი (კაჭახიძე) ნაშრომში ეხება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აქტუალურ საკითხებს.

Е. К. (Кирион II). Жизнь и подвиги преподобного Антонія Столпника, Чудотворца Марткопскаго.

Издание второе, Тифлисъ, Типографія М. Шарадзе, Николаевская ул. д. №21, 1899, 13 გვ.

ეპისკოპოს კირიონის (საძაგლიშვილი) ნაშრომში მოკლედ არის გადმოცემული წმ. ანტონ მარტყოფლის ცხოვრება და ღვაწლი.

Е. К. (Кирион II). Святой Давид III Возобновитель, царь Грузии (1089-1125).

Тифлисъ, Типографія М. Шарадзе и К^о, Николаевская ул. д. №21, 1899, 15 გვ.

ნაშრომი ეძღვნება დავით IV აღმაშენებლის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას.

Е. К. (Кирион II). Двенадцативековая религиозная борьба православной Грузии съ исламомъ.

Тифлисъ, Типографія М. Шарадзе и К^о, Николаевская ул. д. №21, 1899, 113 გვ.

ნაშრომში განხილულია ისლამსა და ქრისტიანობას შორის მრავალსაუკუნოვანი ბრძოლის ისტორიის ძირითადი მომენტები.

Епископ Кирион. Заслуги грузинскаго монашества и монастырей для отечественной церкви и общества. Преп. Иоаннь Зедазнели, основатель монашества въ Иверіи.

Тифлисъ, Типографія М. Шарадзе, Николаевская ул. д. №21, 1899, 62 გვ.

ეპისკოპოს კირიონის (საძაგლიშვილი) ნაშრომში აღწერილია საქართველოს მონასტრებისა და მონაზვნების დამსახურება საქართველოში ქრისტიანობის შენარჩუნებისა და განმტკიცებისათვის ბრძოლაში VI-VIII საუკუნეებში.

Е. К. (Кирион II). Преподобный Давидъ Гареджели и его лавра.

Юбилейное издание, Тифлисъ, Типографія Тр. Чарквиани, 1901, 41 გვ.

წიგნში გადმოცემულია ერთ-ერთი ასურელი მამის – დავით გარეჯელისა და მის მიერ დაარსებული სამონასტრო კომპლექსის ისტორია.

Е. К. (Кирион II). Краткий очерк истории Грузинской Церкви и экзархата за XIX столѣтіе.

Тифлисъ, Типографія К. П. Козловскаго, Головин. просп. №12, 1901 Печатать разшиль Кирион Епископъ, Горійскій, 1901 года 22-го сентября, 345 გვ.

ეპისკოპოს კირიონის (სამაგლიშვილი) ნაშრომში ასახულია საქართველოსა და რუსეთს შორის არსებული საეკლესიო-პოლიტიკური ურთიერთობები, 1811 წლის შემდეგ ჩვენს ეკლესიაში მომხდარი ცვლილებები, დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო მმართველობის (იმერეთის კათოლიკოსატი) გაუქმება, ოსეთის სასულიერო კომისიისა და საქართველოს საეგზარქოსოს სასულიერო-საგანმანათლებლო საქმიანობა.

ეპისკოპოსი კირიონი. ღირსი სტეფანე და მის მიერ დაარსებული ხირსის მონასტერი.

რედ. ა. სტურუა, ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კირიონ II-ის გარდაცვალების მე-80 წლისთავს, გამოიცა მაღალყოვლადუსამღვდელოესი რუსთაველ მიტროპოლიტ ათანასეს ლოცვა-კურთხევით; რუსულიდან თარგმნა, შესავალი წერილი და შენიშვნები დაურთო დეკანოზმა მიქაელ ჭაბაშვილმა, შპს „ჯალი“, თბილისი, 1998, 47 გვ.

ეპისკოპოს კირიონის (სამაგლიშვილი) ეს ნაშრომი უნდა გამოქვეყნებულიყო „ვეს კავკაზ“-ის მე-2 ნომერში, მაგრამ, იმის გამო, რომ 1904 წელს მისი გამოცემა შეწყდა, ნაშრომმა მკითხველამდე ვერ მიაღწია. მასში გადმოცემულია „ტიფლისის“ გუბერნიის სიღნაღის მაზრაში მდებარე ხირსის მონასტრისა და მისი დამაარსებლის – ღირსი სტეფანეს ისტორია.

Епископ Кирион. Ахтальский монастырь.

რედ. დ. ბერძენიშვილი, გამოსაცემად მოამზადეს, შესავალი და კომენტარები დაურთეს ელდარ ბუბულაშვილმა და ზაზა სხირტლაძემ, საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის საპატრიარქოსთან არსებული ქრისტიანული კვლევების საერთაშორისო ცენტრი, თბილისი, 2005, 160 გვ. ISBN 99940-0-463-8.

წმიდა მოწამე კირიონ II-ის (სამაგლიშვილი) ნაშრომი მოგვითხრობს ახტალის მონასტრის წარსულისა და სიძველეების შესახებ. კვლევის ტექსტი ინახება საქართველოს სახელმწიფო ცენტრალურ არქივში. წიგნი ეძღვნება წმიდა პატრიარქის დაბადებიდან 150-ე წლისთავს.

ეფრემ მცირე. უწყებაი მიზეზსა ქართველთა მოქცევისასა, თუ რომელთა წიგნთა შინა მოიხსენების.

ტექსტი გამოსცა, შესავალი და ლექსიკონ-საძიებლები დაურთო თ. ბრეგაძემ, რედ. ს. ყაუხჩიშვილი, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია, ხელნაწერთა ინსტიტუტი, თბილისი, 1959, 61 გვ.

წიგნი წარმოადგენს XI საუკუნის II ნახევრის მოღვაწის – ეფრემ მცირის ორიგინალურ ნაშრომს, რომელიც მიზნად ისახავს გაარკვიოს და ბერძნული წყაროების მიხედვით

დაასაბუთოს ისტორიიდან ზოგიერთი სადავო საკითხი ქართველთა მოქცევისა და ქართული ეკლესიის დამოუკიდებლობის კანონიერების შესახებ.

Возобновление молитвенно-канонического общения между двумя православными церквями – Грузинской и Русской.

„Полиграфкнига“, Москва, 1944, 15 გვ.

ეს არის რუსულენოვანი მკითხველისთვის განკუთვნილი საინფორმაციო ხასიათის ბუკლეტი, რომელიც გამოცემულია რუსეთის მიერ საქართველოს ეკლესიის ტერიტორიული ავტოკეფალიის აღიარების შემდგომ. მასში შესულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კალისტრატეს (ცინცაძე) მოკლე ბიოგრაფია, ამონაწერი რუსეთის წმინდა სინოდის 1943 წლის 19 ნოემბრის №12 სხდომის ოქმიდან, პატრიარქ სერგის წერილი კათოლიკოს-პატრიარქ კალისტრატესთან და სხვა.

თამარაშვილი მიხეილ. ქართული ეკლესია დასაბამიდან დღემდე.

სერიიდან „ქართული ეკლესიის ისტორია“, ტ. 3, რედაქცია გაუკეთეს, წინასიტყვაობა დაურთეს და გამოსაცემად მოამზადეს **ზაზა ალექსიძემ და ჯუმბერ ოდიშვილმა**; ქართული ეკლესიის ისტორიის კვლევის ფონდი „კანდელი“, თბილისი, 1995, 799 გვ. 1500 ც.

წიგნი წარმოადგენს 1910 წელს რომში გამოქვეყნებულ, მიხეილ თამარაშვილის „ქართული ეკლესიის ისტორიის“ თანამედროვე გამოცემას. თან ახლავს 104 პორტრეტი და ქართულ ძეგლთა რეპროდუქციები, ორი გეოგრაფიული რუკა და მრავალი გამოუქვეყნებელი დოკუმენტი.

თამარაშვილი მიხეილ. თხზულებანი.

სერიიდან „მწიგნობრობა ქართული“, ტ. 8, შემდგენელ-რედაქტორი **ბონდო არველაძე**, რედაქტორ-გამომცემელი ა. ბრეგაძე, იბეჭდება მანგლელი მიტროპოლიტის ანანია ჯაფარიძის ლოცვა-კურთხევით, „ციცინათელა“, თბილისი, 2010, 576 გვ. ISBN 978-9941-9077-3-9.

წიგნში წარმოდგენილია მიხეილ თამარაშვილის ნაშრომი „ქართული ეკლესია დასაბამიდან დღემდე“ და სხვა.

თარხნიშვილი მიქელ. წერილები.

სერიიდან „ქართული ეკლესიის ისტორია“, ტ. 1, კრებული შეადგინა და გამოკვლევა დაურთო **თამარ ჭუმბურიძემ**; რედ. ლ. ხევსურიანი, სარედაქციო კოლეგია: ზ. ალექსიძე, ი. აბულაძე, ზ. ბოკუჩავა, თ. ჩხაიძე; ქართული ეკლესიის ისტორიის კვლევის ფონდი „კანდელი“, თბილისი, 1994, 542 გვ. 2000 ც.

წიგნში თავმოყრილია დიდი ქართველი მეცნიერის მიხეილ თარხნიშვილის წერილები, რომლებიც სხვა მრავალფეროვან საკითხებთან ერთად შეეხება საქართველოს ეკლესიის ისტორიასაც: „ქრისტეანობა საქართველოში“; „ქართველი ბერების ცხოვრებიდან“; „საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის წარმოქმნა და განვითარება“; „ქართული ეკლესიის

ადრეული ისტორიის სომხურ-ქართული წყაროები“; „წმ. ნინო – ქართლის განმანათლებელი“; „ახლად აღმოჩენილი ქართველთა მონასტერი ბეთლემში“.

თარხნიშვილი მიქელ. თხზულებანი.

სერიიდან „მწიგნობრობა ქართული“, ტ. 14, შემდგენელ-რედაქტორი **მიხეილ ქავთარია**, რედაქტორ-გამომცემელი ა. ბრეგაძე, იბეჭდება მანგლელი მიტროპოლიტის ანანია ჯაფარიძის ლოცვა-კურთხევით, „ციცინათელა“, თბილისი, 2011, 259-536 გვ. ISBN 978-9941-9175-4-7. წიგნში შესულია მღვდელ მიხეილ თარხნიშვილის თხზულებები: „ქრისტიანობა საქართველოში“; „ქართველი ბერების ცხოვრებიდან“ და სხვა.

თარხნიშვილი მიხეილ. საქართველოს ეკლესიის ისტორია დასაბამიდან მე-7 საუკუნის დასასრულამდე.

გამოსაცემად მოამზადა, წინასიტყვაობა, გამოკვლევა, შენიშვნები და საძიებელი დაურთო **ნუგზარ პაპუაშვილმა**; რედ.: ზ. კიკნაძე, ჰ. კაუფჰოლდი; სულხან-საბა ორბელიანის სასწავლო უნივერსიტეტი, „უნივერსალი“, თბილისი, 2014, 470 გვ. ISBN 978-9941-22-235-1. წიგნი წარმოადგენს ქართველი თეოლოგისა და ისტორიკოსის, კათოლიკე მღვდლის – მიხეილ თარხნიშვილის მონოგრაფიის ქართულ რედაქციას, რომელიც დაიწერა რომში მე-20 საუკუნის პირველ ნახევარში. იგი მოიცავს საქართველოს ეკლესიის ისტორიას ქრისტიანობის გავრცელებიდან მე-7 საუკუნის ჩათვლით.

თაყაიშვილი ექვთიმე. მარტვილის მონასტერი.

რედაქტორ-გამომცემელი ბუბა კუდავა, „სამშობლო“, თბილისი, 1993, 79 გვ. 10000 ც. 1913 წლის ზაფხულში საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების მივლინებით ექვთიმე თაყაიშვილი იმყოფებოდა სამეგრელოში. შეკრებილ მასალას მან თავი მოუყარა ნაშრომში „არხეოლოგიური მოგზაურობიდან სამეგრელოში“, რომელიც გამოქვეყნდა საზოგადოების სერიულ სამეცნიერო კრებულში „მველი საქართველო“ (ტომი III, 1913-1914 წწ.). აღნიშნული წიგნი არის ნაშრომის ერთი თავი, რომელიც მარტვილის მონასტრის ისტორიასა და ნივთების აღწერილობას მოიცავს.

თაყაიშვილი ექვთიმე. ჯრუჭის მონასტერი და მისი სიძველეები.

რედ. ე. კოჭლამაზაშვილი, გამოსაცემად მოამზადა **ზაზა სხირტლაძემ** ნ. გელდიაშვილის მონაწილეობით, საქართველოს საპატრიარქოს საეკლესიო ხელოვნების კვლევის ცენტრი, ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, დაიბეჭდა შპს „ფავორიტი პრინტი“, თბილისი, 2010, 231 გვ. ISBN 978-9941-0-3134-2.

წიგნი ჯრუჭის მონასტრისა და მისი სიძველეების შესახებ ექვთიმე თაყაიშვილის პირად არქივში დაცული მასალების პირველად გამოქვეყნებული გამოცემაა. იგი წარმოადგენს 1919 წლის აგვისტოში მეცნიერის მოგზაურობის შედეგად თავმოყრილ მასალას, რომელიც საგულისხმოა ქრისტიანული საქართველოს ამ ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი სასულიერო

კერის ისტორიისათვის. ტექსტს თან ერთვის დიმიტრი ერმაკოვისა და ექვთიმე თაყაიშვილის ექსპედიციების დროს გადაღებული ფოტომასალა.

Иверскій монастырь на Афоне въ Турціи, на одном изъ выступовъ Халкидонскаго полуострова.

Составилъ А. Натроевъ, Изданіе П. Г. Туманова, Тифлисъ, Типографія „Трудъ“, Б. М. Мачковскаго №11, უთარილო, 455 გვ.

ნაშრომი ეძღვნება ათონის მთაზე მდებარე ივერთა მონასტერს.

იმერეთის ეპისკოპოზი ლეონიდი.

ილ. ნებოძირელისა, გამოცემული ზ. ჭიჭინაძისაგან, Дозволено цензурою, Тифлисъ, 8-го мая 1902 г, სტამბა არ. ქუთათელაძისა, ნიკ. ქ. №21, თბილისი, 1902, 31 გვ.

გამოცემაში შესულია ყოვლად სამღვდელო იმერეთის ეპისკოპოს ლეონიდეს (ოქროპირიძე, შემდგომში სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი) ბიოგრაფიული მონაცემები.

Иоселіани Платон. Краткая история Грузинской Церкви.

Изданіе второе, Печатать позволяется: Августа 24 дня 1843 года, Цензоръ: Морскаго Собора Протоіерей Тимофей Никольскій, С.-Петербургъ, Въ Типографіи А. Сычева, 1843, 154 გვ.

წიგნში მოკლედ არის გადმოცემული საქართველოს ეკლესიის ისტორია.

Иоселіани Платон. Описание Марткопскаго монастыря.

Тифлисъ, въ Типографіи Канцелярїи Наместника Кавказскаго, 1847, 142 გვ.

წიგნში მოცემულია მარტყოფის მონასტრის ისტორია და აღწერილობა.

Иоселианъ Платонъ. Жизнеописаніе святыхъ прославляемыхъ православною грузинскою церковію.

Тифлисъ, въ Типографіи Канцелярїи Наместника Кавказскаго, 1850, 86 გვ.

წიგნში უძველესი და იმდროინდელი ისტორიული, გეოგრაფიული, ქრონოლოგიური და ფილოლოგიური წყაროების საფუძველზე გადმოცემულია წმინდანების: წმიდა ნინოს, წმიდა რაჟდენის, წმიდა შუმანიკის, წმიდა იოანე ზედაზნელისა და წმიდა შიო მღვიმელის ცხოვრება და ღვაწლი. ავტორი ნაშრომს უძღვნის თბილისის სასულიერო აკადემიის სტუდენტებს.

Иоселіани Платон. Икортскій монастырь въ Карталиніи.

Изъ журнала „Грузинскій Духовный Вестникъ“, Ноябрь 1865 года, გვ. 67-96.

ნაშრომში ავტორი აღწერს იკორთის ცნობილ მონასტერს, სადაც დასაფლავებული არიან ბიძინა ჩოლოყაშვილი, შალვა და ელიზბარ ქსნის ერისთავები.

Иоселіани Платон. Посланія Иерусалимскаго патріарха Досіоея въ Грузію.

Извлеч. из делового кодекса, хранящегося в б-ке святогробского подворья в Константинополе и пер. с новогреч. яз. на рус. Архим. Порфирием Успенским, в св. граде Иерусалиме. Тифлисъ, Изъ Груз. журнала и «Духовного Вѣстника» за май месяц 1866 года, 26 гв.

იერუსალიმის პატრიარქის მიმართვა და სვეტიცხოვლის მონასტრის სიგელი ამოღებულია საქმიდან, რომელიც ინახება კონსტანტინოპოლის სვიატოგრობსკის ეკლესიის ბიბლიოთეკაში. ბერძნულიდან რუსულად თარგმნა არქიმანდრიტმა პორფირი უსპენსკიმ.

Иоселіани Платонъ. Речь, произнесенная въ залѣ Тифлисской духовной семинаріи по случаю торжества пятидесятилетія.

1 Октября 1867 года, Действительнымъ Статскимъ Советникомъ Платономъ Иоселіани, Посвящается питомцамъ Тифлисской Духовной Семинаріи, Тифлисъ, въ Типографіи Управленія Наместника Кавказскаго, Перепечатано изъ газеты „Кавказъ“, №90, 1867, 29 გვ.

გამოცემაში შესულია პლატონ იოსელიანის საიუბილეო სიტყვა, წარმოთქმული თბილისის სასულიერო სემინარიის 50 წლისთავთან დაკავშირებით.

Ioseliani Platon. A short history of the Georgian church.

Translated from the russian of P. Ioseliani and adited with additional notes. The rev. S. C. Malan vicar of Broadwindsor, dorset. London, Brook street, 1868.

მიკროფირზე გადატანილია პლატონ იოსელიანის ნაშრომი „საქართველოს ეკლესიის მოკლე ისტორია“. [დაცულია საქართველოს პარლამენტის ეროვნულ ბიბლიოთეკაში].

იოსელიანი პლატონ. აღწერა მარტყოფის მონასტრისა.

რუსულიდან თარგმნა, გამოკვლევა, შენიშვნები და კომენტარები დაურთო ხათუნა მარუშაშვილმა, რედ. გ. წიბახაშვილი, ეძღვნება პლატონ იოსელიანის დაბადების 200 წლისთავს, „კოლორპრინტი“, თბილისი, 2009, 233 გვ. ISBN 9 78-9 941-0-1291-4.

წიგნში შესულია პლატონ იოსელიანის მოკლე ბიოგრაფია, მისი ნაშრომის ქართული თარგმანი, დანართი, შენიშვნები და კომენტარები.

История грузинской иерархіи. Присовокуплениемъ обращенія въ Хрістіанство Осетін и другихъ горскихъ народовъ.

по 1-е Генваря 1825 года, Москва, Въ Синодальной Типографіи, 1826, 96 გვ.

წიგნში გადმოცემულია ცნობები საქართველოში მოციქულთა მოღვაწეობის, საქართველოს ეკლესიის იერარქიული მოწყობისა და სასულიერო პირების, ოსეთის სასულიერო კომისიის მოღვაწეობის შესახებ ქართველ მთიელთა გაქრისტიანების საქმეში.

კაკაბაძე სარგის. წმიდა ნინო და მისი მნიშვნელობა საქართველოს ისტორიაში.

ელექტრო-მბეჭდავი სტამბა ა. მ. კერესელიძისა, გრიბოედოვის ქ. №34, ტფილისი, 1912, 14 გვ.

ბროშურაში დაბეჭდილია ავტორის ლექცია წმიდა ნინოს როლზე საქართველოს ეკლესიის ისტორიაში, რომელიც წაკითხულ იქნა 1912 წლის 14 იანვარს.

კაკაბაძე სარგის. მე-XIII საუკ. პირველ ნახევრის საქართველოს კათალიკოზები.

ელექტრო-მბეჭდავი ს. მ. ლოსაბერიძისა, მოსკოვის ქ. საკუთ. სახ. №5, ტფილისი, 1913, 8 გვ.

გამოცემაში შესულია მოკლე ცნობები მე-13 საუკუნის პირველი ნახევრის საქართველოს კათოლიკოსების შესახებ.

კაკაბაძე სარგის. სამართალი კათალიკოზისა და მისი შედგენის დრო.

ელექტრო-მბეჭდავი ს. მ. ლოსაბერიძისა, მოსკოვის ქ. საკუთ. სახ. №5, ტფილისი, 1913, 10 გვ.

ნაშრომი ეხება მე-15 საუკუნის მეორე ნახევარში შედგენილ საეკლესიო დოკუმენტს „სამართალი კათალიკოსთაი“. ავტორი მიიჩნევს, რომ იგი უნდა შედგენილიყო 1472 წელს.

კაკაბაძე სარგის. საეკლესიო რეფორმებისათვის სოლომონ პირველის დროს.

ტფილისი, სტამბა ბ. ა. კილაძისა, ველიამინოვის ქუჩა №6, 1913, 12 გვ.

ნაშრომი ეხება იმერეთის მეფე სოლომოს I-ის მიერ გატარებულ საეკლესიო რეფორმას, კერძოდ, 1758 წელს ქუთაისის საეკლესიო კრებაზე ახალი საეპისკოპოსო კათედრების (ხონისა და ქუთაისის) დაფუძნებას.

კაკაბაძე სარგის. აფხაზეთის საკათალიკოზო გლეხების დიდი დავთარი.

სტამბა ს. ლოსაბერიძისა, ტფილისი, 1914, 69 გვ.

გამოცემაში წარმოდგენილია ავტორის მიერ 1909 წელს ქუთაისის გუბერნიის სახელმწიფო ქონებათა და მიწათმოქმედების არქივში ნაპოვნი ხელნაწერი, რომელიც, სავარაუდოდ, შედგენილია მე-17 საუკუნეში. მასში შესულია აგრეთვე გელათის წმ. გიორგის 1545 წლის სიგელი.

კაკაბაძე სარგის. დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო საბუთები. წიგნი II.

ტფილისის უნივერსიტეტის გამოცემანი, ტფილისი, 1921, 180 გვ.

წიგნში თავმოყრილია დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო საბუთები, რომლებიც თარიღდება 1615-1812 წლებით და რომლებიც გარკვეულ წარმოდგენას გვიქმნიან ამ პერიოდის საქართველოს ეკლესიის ვითარებაზე.

აკაბაძე სარგის. ვახტანგ გორგასალი.

რედ. ლ. ცინისთავი, სასწავლო-პედაგოგიური ლიტერატურის სახელმწიფო გამომცემლობა „ცოდნა“, თბილისი, 1959, 85 გვ. 20000 ც.

წიგნში აღწერილია ვახტანგ გორგასლის ცხოვრება და იმდროინდელი საქართველოს პოლიტიკური ვითარება, მასში შესულია წერილები: „კათალიკოსობის დაფუძნება 475 წელს“ და „მამასახლისების ინსტიტუტის შესუსტება“.

კალისტრატე ჩიჩუა – მღვდელი. ხობის მონასტერი და მისი ისტორიული წყარო.

შედგენილი და გამომცემული მ. მ. კალისტრატეს მიერ, კ. თავართქილაძის სტამბა, ახალ-სენაკი, 1894, 56 გვ.

წიგნში მოცემულია ცნობები ხობის ისტორიული მონასტრის შესახებ.

კ. ცინცაძე, შენიშვნა ტფილისის სამღვდელოების 1905 წლის 12 დეკემბრის განჩინის გამო.

უთარილო, 8 გვ.

დეკანოზი კალისტრატე ცინცაძე (შემდგომში სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი) წერილში გამოთქვამს თავის მოსაზრებას თბილისის სამღვდელოების ფინანსური საკითხების მოგვარების გზების თაობაზე.

კალისტრატე ცინცაძე. ქვაშვეთის წმიდის გიორგის ეკლესია ტფილისში.

სერიიდან „ქართული ეკლესიის ისტორია“, ტ. 2, გამოსაცემად მოამზადა, ბოლოსიტყვა და საძიებელი დაურთო მიხეილ ქავთარიამ, რედ. ზ. ალექსიძე, ქართული ეკლესიის ისტორიის კვლევის ფონდი, კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტი, „კანდელი“, თბილისი, 1994, 303 გვ. 1500 ც.

წიგნში გადმოცემულია ქვაშვეთის წმიდა გიორგის სახელობის ეკლესიის ისტორია, სამივე ტაძრის აღწერილობა, მონაცემები წინამძღვრების შესახებ.

კალისტრატე ცინცაძე – უწმიდესი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქი. ჩემი მოგონებებიდან.

რედ. მანგლისისა და წალკის მთავარეპისკოპოსი ანანია (ჯაფარიძე), მთარგმნელები: რ. კორძია, ნ. ჯოლოხავა, ა. ბრეგაძე; გამომცემელი ა. ბრეგაძე. დაიბეჭდა მანგლისისა და წალკის მთავარეპისკოპოს ანანიას ლოცვა-კურთხევით, „ციცინათელა“, თბილისი, 2001, 240 გვ.

მოგონებები რუსულ ენაზე დაწერილი 1938 წელს. ქართულად ითარგმნა 1994 წელს. მასში სხვა მნიშვნელოვან მომენტებთან ერთად აღწერილია ქართველი სამღვდელოების ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის რუსეთის იმპერიის გავლენისგან გათავისუფლებისა და ავტოკეფალიის აღდგენისათვის.

კალისტრატე ცინცაძე – სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი. თხზულებანი. წიგნი I.

სერიიდან „მწიგნობრობა ქართული“, ტ. 9, შემდგენელ-რედაქტორი **მიხეილ ქავთარია**, რედაქტორ-გამომცემელი ა. ბრეგაძე, იბეჭდება მანგლელი მიტროპოლიტის ანანია ჯაფარიძის ლოცვა-კურთხევით, „ციცინათელა“, თბილისი, 2010, 528 გვ. ISBN 978-9941-9077-6-0.

წიგნში შესულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კალისტრატე ცინცაძის თხზულებების ნაწილი: „შენიშვნები საქართველოს ეკლესიის ისტორიიდან“; „საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისათვის“; „ნიკიფორე ირბაქის ვინაობისათვის“; „მწარე მოგონებანი“ და სხვ.

კალისტრატე ცინცაძე – სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი. თხზულებანი. წიგნი II.

სერიიდან „მწიგნობრობა ქართული“, ტ. 10, შემდგენელ-რედაქტორი **მიხეილ ქავთარია**, რედაქტორ-გამომცემელი ა. ბრეგაძე, იბეჭდება მანგლელი მიტროპოლიტის ანანია ჯაფარიძის ლოცვა-კურთხევით, „ციცინათელა“, თბილისი, 2010, 528 გვ. ISBN 978-9941-9077-7-7.

წიგნში წარმოდგენილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კალისტრატე ცინცაძის თხზულებების ნაწილი: „ისტორიული ცნობა ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის შესახებ“; „რომელ წელს მიიღეს ქრისტიანობა ქართველებმა“; სიტყვები; „ჩემი მოგონებებიდან“ და სხვ.

კეკელიძე კორნელი. კანონიკური წყობილება ძველ საქართველოში.

ტფილისის უნივერსიტეტის მოამბე, დაიბეჭდა 18. XI. 1929, ცალკე ამონაბეჭდი, ტფილისი, გვ. 313-345.

ნაშრომში განხილულია საეკლესიო-კანონიკური წყობილება შუა საუკუნეებში.

კეკელიძე კორნელი. ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. ტ. IV.

რედ. ჭ. თევზაძე, სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 1957, 383 გვ. 3000 ც.

თხზულებათა კრებულში შეტანილი ზოგიერთი წერილი ეხება საქართველოს ეკლესიის ისტორიას: „ქართველთა მოქცევის მთავარი ისტორიულ-ქრონოლოგიური საკითხები“; „ქართული ეკლესიის იერუსალიმური წარმოშობისათვის“.

Кириона Епископа Алавердскаго. Отзывъ [по делу о присвоении Армяно-Григорянским церковным ведомством православной Бодавской Георгиевской часовни].

Въ Грузино-Имеретинскую Святейшаго Правительствующаго Синода контору, Шуамтинскій монастырь, Сентября 21-го дня 1899 года, Разрешается печатать, Тифлисъ, 29-го сентября 1899 г. Типографія М. Р. Шарадзе, Николаевская ул. д. №21, 12 გვ.

წერილში ეპისკოპოსი კირიონი (საძაგლიშვილი) აბათილებს ბოდავის მონასტრის შესაძლო სომხური წარმომავლობის ვერსიას.

კირიონ II – სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ქრისტიანული, თავისუფალი, დამოუკიდებელი საქართველოსათვის.

გამოსაცემად მოამზადეს ილია აბულაძემ და ლუკა ხუნდაძემ, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, თბილისი, 2005, 8 გვ. ISBN 99940-0-448-4.

ბროშურაში წარმოდგენილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კირიონ II-ის (საძაგლიშვილი) მოკლე ბიოგრაფია და სიტყვა, რომელიც მან წარმოთქვა 2 ივნისს, თბილისში, თავისუფლების მოედანზე, საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის გამოცხადებასთან დაკავშირებით.

კირიონ II – სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი. წერილები, სტატიები.

რედ. ნ. მეგრელაური, გამოსაცემად მოამზადა ნატო ბუკიამ, თბილისის ექ. თაყაიშვილის სახელობის კულტურისა და ხელოვნების სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 2006, 119 გვ. ISBN 99940-0-866-8.

კრებულში თავმოყრილია წმ. მღვდელმოწამის, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, მკვლევრისა და ისტორიკოსის კირიონ II-ის წერილები, სტატიები და სხვა მნიშვნელოვანი დოკუმენტები, რომლებიც საქართველოს ეკლესიის ისტორიის სხვადასხვა საკითხებს შეეხება.

კირიონ II – სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი. თხზულებანი.

სერიიდან „მწიგნობრობა ქართული“, ტ. 11, შემდგენელ-რედაქტორი მიხეილ ქავთარია, რედაქტორ-გამომცემელი ა. ბრეგაძე, იბეჭდება მანგლელი მიტროპოლიტის ანანია ჯაფარიძის ლოცვა-კურთხევით, „ციცინათელა“, თბილისი, 2011, 559 გვ. ISBN 978-9941-9175-0-9.

წიგნში წარმოდგენილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კირიონ II-ის თხზულებები: „ივერიის კულტურული როლი რუსეთის ისტორიაში“; „წმიდა მოწამე აბო ტფილელი“; „ცხოვრება და მოქალაქეობა ღირსისა მამისა ანტონ მესვეტისა“; „წმიდა დავით III აღმაშენებელი“; „ღირსი სტეფანე და მის მიერ დაარსებული ხირსის მონასტერი“ და სხვა.

ლომინაძე ბაბილინა. ეკლესიის რეაქციული როლი 1905-1907 წლების რევოლუციაში.

რედ. ი. კაჭარავა, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია, მეცნიერულ-პოპულარული ლიტერატურის სერია, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის გამომცემლობა, თბილისი, 1959, 127 გვ. 2000 ც.

წიგნში განხილულია საკითხები: ეკლესიის ეკონომიკური ძალა და პოლიტიკური სახე პირველი ბურჟუაზიულ-დემოკრატიული რევოლუციის წინ, ეკლესიის რეაქციული როლი პირველ ბურჟუაზიულ-დემოკრატიულ რევოლუციაში, საქართველოს მშრომელთა ბრძოლა

ეკლესიის რეაქციული როლის წინააღმდეგ პირველი ბურჟუაზიულ-დემოკრატიული რევოლუციის პერიოდში.

ლომინაძე ბაბილინა. გელათი. (მეგზური).

მეორე, შევსებული გამოცემა. სასწავლო-პედაგოგიური ლიტერატურის სახელმწიფო გამომცემლობა „ცოდნა“, თბილისი, 1959, 57 გვ.

ილუსტრირებულ მეგზურში მოცემულია მოკლე ინფორმაცია გელათის მონასტრის ისტორიისა და იქ მოღვაწე სასულიერო პირების შესახებ.

ლომინაძე ბაბილინა. ქართული ფეოდალური ურთიერთობის ისტორიიდან, სენიორიები. I.

რედ. დ. ბაქრაძე, „მეცნიერება“, თბილისი, 1966, 246 გვ. 1000 ც.

ნაშრომი ეხება ქართული ფეოდალიზმის პერიოდის ერთ-ერთ საკითხს – სენიორიების ისტორიას. წარმოდგენილია გარეჯისა და ბიჭვინთის სენიორიები (სათავადოები), მათი მიწათმფლობელობის ფორმები. ბიჭვინთის სენიორია წარმოდგენილია XVI-XVII საუკუნეებით, როცა ბიჭვინთიდან გელათში გადავიდა საკათალიკოსო რეზიდენცია.

მანველიშვილი ალექსანდრე. ქრისტიანობა საქართველოში.

პარიზი, 1954, 32 გვ.

ნაშრომი მოგვითხრობს საქართველოში ქრისტიანობის დასაწყისის, განმტკიცების, საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისა და საქართველოს მაშინდელი პოლიტიკური მდგომარეობის შესახებ.

მანველიშვილი ალექსანდრე. ოქროს ხანა ქართველი ერის ისტორიისა.

სან ფრანცისკო, 1989, 412 გვ.

წიგნში თავმოყრილია ავტორის მიერ სხვადასხვა წლებში გამოქვეყნებული წერილები, რომელთა ნაწილი საქართველოს ეკლესიის ისტორიას შეეხება: „რუსეთი და საქართველო“ (პარიზი, 1951 წ.); „ქრისტიანობა საქართველოში“ (პარიზი, 1951 წ.); „რუსეთი და საქართველოს დამოუკიდებლობა“ (სან ფრანცისკო, 1984 წ.).

Март Н. Исторический очерк грузинской церкви с древнейших времен.

№5, декабрь 1906 года, ამონაბეჭდი, გვ. 107-142.

1906 წელს პეტერბურგში სინოდისწინარე სხდომაზე განიხილეს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის მოზანშეწონილობის საკითხი, რომელზეც ნიკო მარი საგანგებო მოხსენებით გამოვიდა. ეს არის მოხსენების ერთი ვარიანტი.

Марткопскій монастиръ и жизнеописание святого Антонія Марткопскаго.

Издание редакції журнала „Пастырь“, Кутаисъ, Типографія журнала „Пастырь“, (Ц. Д. Гамбашидзе), 1890, 15 გვ.

წიგნში აღწერილია მარტყოფის მონასტერი და იქ დაცული სიწმინდეები.

მელიტონ კელენჯერიძე – მღვდელი. გაბრიელი - ეპისკოპოსი იმერეთისა.

სტამბა „ძმობა“, ქუთაისი, 1913, 322 გვ.

წიგნი მოგვითხრობს XIX საუკუნის დიდი სასულიერო მოღვაწის, იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის (ქიქოძე) ცხოვრებისა და საქმიანობის, ასევე მაშინდელი საქართველოს მღვდმარეობის შესახებ.

მელიტონ კელენჯერიძე – მღვდელი. საქართველოს საკათოლიკოსო ეკლესიის მოკლე ისტორია.

შედგენილი დეკ. მელიტონ კელენჯერიძის მიერ, მთავრიშვილისა და ამხ. წიგ. მალაზიის გამოცემა, ფერადის და ამხ. სტამბა, ქუთაისი, 1918, 201 გვ.

ნაშრომში გადმოცემულია საქართველოს ეკლესიის ისტორია უძველესი დროიდან XVIII საუკუნემდე, ეკლესიის იერარქიული წყობილება, მონაცემები საქართველოს ეკლესიის ეპისკოპოსებისა და კათალიკოსების, ასევე სასულიერო განათლების კერების შესახებ.

Меликсетъ-Бековъ Л. М. Къ вопросу о настоящемъ имени шпросъ тельницы Грузии.

Тифлисъ, Типографія „Эсперанто“, Елимаветин №17, 1914, 27 გვ.

ნაშრომში ლეონ მელიქსეთ-ბეკოვი ეყრდნობა მოვსეს ხორენაცის ცნობას, რომელშიც დაფიქსირებულია წმიდა ნინოს სახელი – ნუნე და ადარებს სხვა ავტორთა მონაცემებს.

Mossoulichvili Pavle. Notice historique sur les Chants Georgiens: executes en Europe pour la premiere fois par le Choeur Georgien.

(fondee a Paris en 1923), sous la direction de M. Pavle Mossoulichvili, Paris, 1928, 10 გვ.

ნაშრომი წარმოადგენს საქართველოს ეკლესიის ისტორიის მოკლე მიმოხილვას.

მოქცევაი ქართლისაი. ახლად აღმოჩენილი სინური რედაქციები.

გამოსცა და წინასიტყვაობა დაურთო ზაზა ალექსიძემ, ეძღვნება მცხეთის ჯვრის 1400 წლისთავს, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, საქართველოს საპატრიარქო, თბილისი, 2007, 60 გვ. ISBN 978-99940-69-18-7.

„მოქცევაი ქართლისაი“-ს სინურ რედაქციებში გადმოცემულია საქართველოში წმიდა ნინოს შემოსვლისა და ქრისტიანობის გავრცელების ისტორია.

მოხსენება პროფესორ ა. ცაგარელისა ნათარგმნი სინოდის ორგანის «Църковныя Вѣдомости»-დან, 1906 წლ.

გამ. „სინური საქმეების“ რედაქციისა, №8, სტამბა ი. ხელაძისა, ქუთაისი, 1911, 53 გვ.

მოსხენება ეყრდნობა XVII-XVIII საუკუნეების ოფიციალურ მიმოწერებს საქართველოს (ივერიის) ეკლესიის ავტოკეფალიის შესახებ.

მცხეთის ტაძარი და წმიდა ნინო ქართველთ განმანათლებელი.

Дозволено Цензурою 20 января 1887 года, გამოცემა „მწყემის“ რედაქციისა, სტამბა ღამბაშიძისა, ქ. ქუთაისი, 1887, 18 გვ.

გამოცემაში მოკლედ არის მოცემული მცხეთის ტაძრის ისტორია და წმიდა ნინოს ცხოვრების აღწერა.

მწყემი.

ქართული სასულიერო ჟურნალი, გამოდიოდა 1883-1910 წლებში ყვირილაში (ახლანდელი ზესტაფონი), რედაქტორ-გამომცემელი დეკანოზი დავით ღამბაშიძე. მასში გამოქვეყნებული მასალები ასახავდა ყველა მოვლენას, რაც ხდებოდა იმდროინდელი საქართველოს ეკლესიაში. ჟურნალში იბეჭდებოდა სინოდის განკარგულებანი, სამღვდელოების კრებების მასალები, სასულიერო პირების იუბილეები, ბიოგრაფიები, გარდაცვალება, ქადაგებები, ქრისტიანული სწავლანი, საქართველოს ეკლესიის ისტორიის მნიშვნელოვანი მოვლენები, ინფორმაცია სასულიერო პირებისა და ეგზარქოსების დანიშვნის, სამრევლო სკოლების შესახებ და სხვა.

Натроевъ А. Мцхетъ и его соборъ Свети-Цховели.

Издание комитета по реставраціи Мцхетскаго собора, Тифлисъ, Типографія К. П. Козловскаго, Головинскій пр. №12, 1900, 464 გვ.

ნაშრომში ვრცლად არის გადმოცემული მცხეთის სვეტიცხოვლის ტაძრის ისტორია და აღწერილობა.

Натроевъ А. Иверскій монастырь на Аонѣ в Турціи, на одномъ изъ выступовъ Халкидонскаго полуострова.

Издание П. Г. Туманова, Тифлисъ, Типографія «Труд», Б. М. Мачковскаго, Мадатовская № 11, 1909, 259 გვ.

ნაშრომი მოგვითხრობს ათონის ივერთა მონასტრის შესახებ.

Никандръ Покровскій – священникъ. Краткая историческая записка о Тифлисской Верійской св. Иоанно-Богословской церкви.

Тифлисъ, Типографія Евѳимія Ив. Хеладзе, 1896, 30 გვ.

ნაშრომი მოგვითხრობს თბილისის ვერის წმ. იოანე ღვთისმეტყველის სახელობის ტაძრის შესახებ.

Никандръ Покровскій – священникъ. Краткий очеркъ церковно-исторической жизни православной Грузіи со времени появленія въ ней христіанства и до вступленія въ подданство Россіи.

Составилъ законоучитель 1-й Тифлисской Великой Княгини Ольги Теодоровны женской гимназіи, священникъ Никандръ Покровскій, Тифлисъ, электропечатня газеты „Тифлисскій Листокъ“, 1905, 165 გვ.

ნაშრომში გადმოცემულია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორია ქრისტიანობის გავრცელებიდან XIX საუკუნემდე.

ნიკოლაძე ევსეი. საქართველოს ეკლესიის ისტორია.

თ. მთავრიშვილი და ამხ. წიგნის მაღაზიის გამოცემა, ქართველთა შორის წ.-კ. გამავრც. საზოგადოების ქუთ. განყ. სტამბა, ქუთაისი, 1918, 250 გვ.

წიგნში გადმოცემულია საქართველოს ეკლესიის ისტორია ქრისტიანობის გავრცელებიდან 1917 წელს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენამდე.

ნინოს ცხოვრება.

არსენ ბერის რედაქციის მიხედვით თანამედროვე ქართულ ენაზე ტექსტი მოამზადა ქეთევან ცხადაძემ, გამოსაცემად მოამზადა, წინასიტყვაობა და ზოგიერთი შენიშვნა-განმარტება დაურთო ოლეგ გოლიაძემ, რედ. ი. ამირხანაშვილი, ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის აღსაყდრების მე-20 წლისთავს, თბილისი, 1998, 48 გვ.

წიგნში თანამედროვე ქართულ ენაზე გადმოცემულია ქართული მწიგნობრული აზროვნების ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი და უძველესი სინკრეტული ხასიათის ძეგლი „ნინოს ცხოვრება“.

ოთხასი წელიწადი კალოუბნის ეკლესიის არსებობისა.

Тифлисъ, Типография „Культура“, Михайловский просп. №102, 1918, 14 გვ.

წიგნში ქართულ და რუსულ ენებზე მოკლედ არის გადმოცემული თბილისის ერთ-ერთ უბანში – კალოუბანში – მდებარე წმ. გიორგის სახელობის ტაძრის ისტორია.

პავლე სმირნოვი – დეკანოზი. მოკლე საეკლესიო ისტორია და უმთავრესი მოთხრობანი საქართველოს საეკლესიო ისტორიიდან.

ნათარგმნი და შედგენილი მღვდელ ს. მჭედლიძის მიერ, „შინაური საქმეების“ გამოცემა, ხელაძის სტამბა, რედ. №2, ქუთაისი, 1908, 59 გვ.

წიგნი დაცულია ქუთაისის უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკაში.

პაიჭაძე გიორგი, ჯაფარიძე ვახტანგ. ქართული ისტორიული ძეგლები ქალაქ ასტრახანში.

რედ. გ. ჩიტაია, საქართველოს საისტორიო საზოგადოება, „მეცნიერება“, თბილისი, 1974, 55 გვ. 10000 ც.

სამეცნიერო-პოპულარულ ნაშრომში ავტორები მოგვითხრობენ ასტრახანის მიძინების ტაძრის ისტორიას, ასევე ტაძრის ტერიტორიაზე წარმოებული არქეოლოგიური გათხრებისა და ქართველი მეფეების: ვახტანგ VI-ისა და თეიმურაზ II-ის სამარხების შესწავლის შესახებ.

Платонъ Иосселианъ. Кацхскій храмъ въ Имеретіи.

Тифлисъ, въ Типографіи Главнаго Управленія Закавказскимъ краемъ, 1845, Изъ Закавказскаго Вестника, №16, 8 გვ.

ნაშრომში აღწერილია X საუკუნის კაცხის ეკლესია.

Платонъ Иосселианъ. Описаніе Шиомгвимской пустыни въ Грузіи.

Составленное Колежскимъ Ассесоромъ и кавалеромъ Платономъ Иосселианомъ, Тифлисъ, въ Типографіи Главнаго управленія Закавказскимъ краемъ, 1845, 67 გვ.

წიგნში მოცემულია შიომღვიმის მონასტრის ისტორია და აღწერილობა.

Поѣздка въ Сванетію для обозрѣнія церквей Гурійско-Мингрельскаго епископа Григорія (Изъ отчета, представленнаго въ советъ общества возстановленія въ православнаго христіанства на Кавказѣ).

Дозволено Цензурою, Тифлисъ, 7 декабря, 1882 г. типографія Л. Тугуши, 1893, 76 გვ.

ნაშრომი არის XIX საუკუნის ბოლოს მოღვაწე, გურია-ოდიშის ეპისკოპოს გრიგოლის (დადიანი) სვანეთში მოგზაურობის და იქაური ეკლესია-მონასტრების შემოწმების ანგარიში.

პოლიეკტოს კარბელაშვილი – მღვდელი. იერარქია საქართველოს ეკკლესიისა. კათალიკოსნი და მღვდელთ-მთავარნი.

სტამბა მ. შარაძისა და ამხ. თფილისი, 1900, 212 გვ.

წიგნში გადმოცემულია საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების ისტორია, ასევე მონაცემები კათალიკოსთა და მღვდელმთავართა შესახებ დასაწყისიდან მე-18 საუკუნემდე.

პოლიეკტოს კარბელაშვილი – მღვდელი. ძველი ანჩისხატის ტაძარი ქ. ტფილისში.

ისტორიული მიმოხილვა მღ. პ. კარბელაშვილისა, სტამბა „გუტენბერგი“ (თ. გ. დიასამიძისა), ტფილისი, 1902, 74 გვ.

წიგნში გადმოცემულია ცნობები ანჩისხატის ტაძრის შესახებ, ასევე პარაკლისი ხელთუქმნელი „ანჩის პირი ღვთის ხატისა“.

პოლიეკტოს კარბელაშვილი – მღვდელი. იერარქია საქართველოს ეკკლესიისა. კათალიკოსნი და მღვდელთ-მთავარნი. მეორე გამოცემა.

რედ. მიტროპოლიტი ანანია ჯაფარიძე, გამოსაცემად მოამზადა, შესავალი, კომენტარები და შენიშვნები დაურთო ბონდო არველაძემ, შედგენილი მღ. პოლიეკტოს კარბელაშვილის მიერ, „კაბადონი +“, თბილისი, 2011, 171 გვ.

წიგნი წარმოდგენს ავტორის მიერ 1900 წელს გამოცემული ამავე სათაურის ნაშრომის თანამედროვე გამოცემას.

Посланіе Святѣйшаго Леоніда, Католикоса-Патріарха всея Грузіи, къ Святѣйшему Тихону, Патріарху Московскому и всея Россіи.

Печатается по постановленію Совета Католикосата всея Грузіи, отъ 20 ноября 1919 года, за № 457, Типографія „Сорапанъ“, Тифлисъ, 1920, 45 გვ.

მიმართვაში სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ლეონიდე (ოქროპირიძე) არგუმენტირებულად პასუხობს რუსეთის პატრიარქ ტიხონის ბრალდებებს და ასაბუთებს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის კანონიერებას.

Пр. М. Ткемаладзе. Тифлисскаѣ Сіонскій кафедральный Соборъ.

Печатается съ разрешенія духовнаго начальства, Сент. 23 числа, 1904 г. съ 13-ью рисунками, Тифлисъ, Типографія Е. И. Хеладзе, 1904, 160 გვ.

ნაშრომში აღწერილია თბილისის სიონის საკათედრო ტაძრის ისტორია და იქ დაცული სიწმინდენი.

Про ф. А. А. Цагарели. Статьи и замѣтки по Грузинскому церковному вопросу. Къ столѣтію (1811-1911 г.г.) вдовства Грузинской Церкви.

С.-Петербургъ, Типографія Главнаго Управленія Удѣловъ, Моховая 40, 1912, 135 გვ.

პროფესორ ალექსანდრე ცაგარელის წიგნში გადმოცემულია საქართველოს ეკლესიის ისტორია ავტოკეფალიის გაუქმების შემდგომ პერიოდში – ეგზარქოსობის ხანაში.

ჟანენ რემონ. ქართველები იერუსალიმში.

ავტორის წინასიტყვაობით (ფრანგულიდან), პ. შალვა დადიანისა, საბეჭდავი კათოლიკე ქართველთა საგანისა, სტამბოლი, 1921, 40 გვ.

ფრანგი სასულიერო პირი, მღვდელი რემონ ჟანენი იმყოფებოდა პალესტინაში, მონახულა ქართველების ყველა ძველი საგანე, კრიტიკულად გამოიკვლია მათი ისტორია და დაწერა ნაშრომი, რომლის ქართულ თარგმანსაც წარმოდგენს აღნიშნული გამოცემა.

ჟორდანია თედო. ისტორიული საბუთები შიო-მღვიმის მონასტრისა და „ძეგლი“ ვაჰჰანის ქვაბთა.

გამოცემული გორის ეპისკოპოსის და საქართველოს ვიკარის ალექსანდრეს მიერ, თბილისი, სტამბა ექვთიმე ივ. ხელაძისა, 1896, 90 გვ.

წიგნში შეკრებილია შიო-მღვიმის მონასტრის შესახებ არსებული საისტორიო საბუთები.

ჟორდანია თედო. თხზულებანი.

საგამომცემლო ჯგუფი: ნ. ბაგაური, ე. ბაილოშვილი, ე. კვანჭიანი, ვ. ტულუში, მ. წიკლაური, ი. ხელაია, ა. ჯიქურიძე; „არტანუჯი“, თბილისი, 2011, 488 გვ. ISBN 978-9941-421-27-3.

კრებულში თავმოყრილია XIX საუკუნის მეორე ნახევრის გამოჩენილი მეცნიერის თ. ჟორდანიას თხზულებები, XIX საუკუნის მეორე ნახევრისა და XX საუკუნის 10-იანი წლების ქართულ და რუსულ პერიოდულ გამოცემებში გამოქვეყნებული ისტორიოგრაფიული ნაშრომები, რომელთა ნაწილი საქართველოს ეკლესიის ისტორიას შეეხება. მათ შორის აღსანიშნავია: „გატანილია თუ არა ჩვენი ქვეყნიდამ უმთავრესი სიწმინდე საქართველოსი კვართი უფლისა“; „მოკლე ცნობები ქართველთა მონასტრებზე აღმოსავლეთში და ხმლით აღება იერუსალიმის ქალაქისა ქართველთაგან 1527 წელს“; „Антоній I, католикосъ Грузіи и архієпископъ Владимирскій и Яропольскій“; „Абхазскіе католикосы“; „Краткія историческія свєденія объ автокефаліи Грузинской Церкви“.

Сабинин Гоброн (Михаиль). Исторія Грузинской Церкви до конца VI века.

С.-Петербургъ, Типогр. и Литогр. Д. И. Шеметкина, Невскій, д. Бенардаки № 86, 1877, 184 გვ.

გობრონ საბინინის წიგნში თანმიმდევრულად არის გადმოცემული საქართველოს ეკლესიის ისტორია დასაწყისიდან VI საუკუნის ჩათვლით.

საკათალიკოსო სინოდის უწყებათა კრებული.

რედ. დეკ. ბ. კანდელაკი, ს. მ. უ. ს. პოლიგრაფიულ ტრესტის მე-3 სტამბა, ტფილისი, 1928, 34 გვ. 1000 ც.

კრებულში შესულია ს. ს. ს. რესპუბლიკის მთავრობის დეკრეტები და განკარგულებანი ეკლესიისა და სამღვდლოების შესახებ, სრულიად საქართველოს ეკლესიის კრებათა, სინოდის, საეპარქიო და საოლქო საბჭოების დადგენილებანი და საეკლესიო ცხოვრების ქრონიკა.

საქართველოს ეკლესიის აკლება.

ბაქოს წიგნების გამომცემელი ამხ. „კალამი“, სტამბა „იდეალი“. ტფილისი, 1907, 24 გვ.

წიგნში ანონიმი ავტორი აღწერს, ეგზარქოსობის პერიოდში როგორ იძარცვებოდა ჩვენი ეკლესია-მონასტრები.

საქართველოს ეკლესიის აკლება.

რედ. დეკანოზი ზაქარია ძინძიბაძე, თბილისი, 2002, წიგნი პირველად გამოიცა 1907 წელს ტფილისში, სტამბა „იდეალში“, ბაქოს წიგნების გამომცემელი ამხანაგობა „კალამი“-ს მიერ.

წიგნში დაცულია პირველი გამოცემის ენა და სტილი. მასში ნათლად ჩანს, როგორ ძარცვავდნენ მომხვედრნი საქართველოს ეკლესიას.

საქართველოს ეკლესიის მართვა-გამგეობა, დებულებანი მიღებული სრულიად საქართველოს 1917 წლის საეკლესიო კრებაზე.

სტამბა „ცხოვრება“, გაბაანთ შესახვევი №4, ტფილისი, 1917, 26 გვ.

წიგნში წარმოდგენილია 1917 წლის საეკლესიო კრებაზე მიღებული დოკუმენტი, რომელიც მოიცავს საქართველოს ეკლესიის მართვა-გამგეობის ძირითად საკითხებს. მასში შესულია იმ დროისთვის არსებული ეპარქიების ჩამონათვალი.

საქართველოს ეკლესიის მართვა-გამგეობა.

იბეჭდება თანახმად სრულიად საქართველოს საკათალიკოზო საბჭოს 1920 წლის ივლისის 20, №262 განჩინებისა, სტამბა ბ. კილაძისა, ველიამინოვის ქ. №3, 1920, 40 გვ.

წიგნში წარმოდგენილია 1920 წლის საეკლესიო კრებაზე მიღებული დოკუმენტი, რომელიც არის 1917 წელს მოღებული დოკუმენტის შესწორებული ვარიანტი და მოიცავს საქართველოს ეკლესიის მართვა-გამგეობის ძირითად საკითხებს. მასში შესულია იმ დროისათვის არსებული ეპარქიების ჩამონათვალი.

საქართველოს ეკლესიის ორგანიზაცია.

1917, 26 გვ.

წიგნში წარმოდგენილია საქართველოს ეკლესიის ორგანიზაციის დებულება: საზოგადო დებულებანი, მართვა-გამგეობა, ცენტრალური გამგეობა, საეპარქიო მართვა-გამგეობა, საოლქო მმართველობა, სამრევლო, საეკლესიო სამართალი.

საქართველოს კალენდარი.

ყოველწლიური გამოცემა, რომლის შემდგენელი და გამომცემელი იყო ვალერიან გუნია. კალენდარი გამოდიოდა 1888-1905 წლებში. მასში იბეჭდებოდა მრავალფეროვანი მასალები, მათ შორის, სასულიერო სემინარიებისა და სასწავლებლების ჩამონათვალი რექტორების, ზედამხედველებისა და პედაგოგების მითითებით, ინფორმაცია ეკლესიებთან არსებული სამრევლო სკოლების, ეგზარქოსების, ეპარქიების, საკათედრო ეკლესია-მონასტრების შესახებ წინამძღვრების მითითებით, ასევე გამოჩენილი სასულიერო პირების მოკლე ბიოგრაფიები.

სვეტიცხოველი.

საქართველოს საპატრიარქოს ყოველკვირეული ორგანო. შეიქმნა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის შემდეგ, 1917 წელს, ეკლესიის დროებითი მმართველობის კომიტეტის გადაწყვეტილებით. რედაქტორად დაინიშნა პავლე ინგოროყვა. ჟურნალი დიდ ადგილს უთმობდა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხებს, აკრიტიკებდა რუსეთის დროებითი მთავრობის და სინოდის პოზიციას საქართველოს ეკლესიის მიმართ, აშუქებდა I საეკლესიო კრების მოსამზადებელი კომისიის სხდომის ანგარიშებს და სხვა აქტუალურ საკითხებს.

Священникъ К. Цинцадзе. Автокефалія Церкви Грузинской. Историческій очеркъ IV–XI в.

Тифлисъ, Скоропечатня Ар. В. Кутателадзе, Николаевская ул. №21, 1905, 58 გვ.

ნაშრომში განხილულია საქართველოს ავტოკეფალური ეკლესიის მდგომარეობა IV-XI საუკუნეებში.

Священник К. Цинцадзе. Историческая справка по вопросу об автокефальности Грузинской Церкви.

Тифлиς, Скоропечатня „Братство“, Московская, собств. домъ, №5, 1906, 96 стр.

წიგნი პოლიემიკური ხასიათის ნაშრომია, რომელიც ასახულებს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის ისტორიულობას და, შესაბამისად, მოითხოვს მის აღდგენას.

Священник П. Карбелов. Древній Анчисхатскій соборъ въ г. Тифлиς. Историческій очеркъ.

Дозволено Духовною ценз. Тифлиς, 22 января 1899 года, Типографія Ев. Ив. Хеладзе, 1899, 88 გვ.

მღვდელ პოლიემიკტოს კარბელაშვილის წიგნში გადმოცემულია ქ. თბილისის ანჩისხატის ტაძრის ისტორია და აღწერილობა.

სიონის ტაძრისათვის მცირედი ცნობანი.

საქართველოს საკათოლიკოზოს გამოცემა, ლ. პ. ბერიას სახ. პოლიგრაფკომბინატი „კომუნისტი“, თბილისი, 1946, 11 გვ. 2000 ც.

ბროშურაში მოცემულია მოკლე ცნობები სიონის ტაძრის ისტორიისა და იქ დაცული სიწმინდეების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საკათოლიკოზო საბჭოსაგან. (1922 წლის ოქტომბრის 19-ის სხდომის №47 ჟურნალის თანახმად).

დოკუმენტში საკათალიკოსო საბჭო უწმიდესისა და უნეტარესი ამბროსის (ხელაია) ხელმძღვანელობით საუბრობს იმ აუცილებელ რეფორმებზე, რომლებიც უნდა განხორციელებულიყო 1922-1923 წლებში და რომელთა მიზანი იყო ეკლესიის გაწმენდა საუკუნოვანი რუსული მონობის რეციდივებისაგან. დოკუმენტს ხელს აწერენ: სრულიად საქართველოს საკათოლიკოზო საბჭოს თავმჯდომარე, კათოლიკოზ-პატრიარქი ამბროსი და საბჭოს წევრნი: მიტროპოლიტი ნაზარ ქუთათელი, ეპისკოპოზი დავით ჭყონდიდ-შემოქმედელი, ეპისკოპოზი იოანე ცხუმ-აფხაზეთელი, ეპისკოპოზი ქრისტეფორე ურბნელი, დეკ. კ. ცინცაძე, დეკ. მ. ტყემალაძე, პროფ. კ. კეკელიძე, ივანე რატიშვილი (გადმოტანილია უცვლელად), 2 გვ.

Судьбы Грузинской Церкви (По вопросу о Грузинской церковной автокефалии). 1-е Добавление.

Издание Редакциі газеты „Русскій Стягъ“, Москва, Тип. „Русская Печатня“, Арбатъ, д. Толстого, 1907 г, 49 გვ.

ნაშრომში განხილულია საქართველოს ეკლესიის ბედი ავტოკეფალიის გაუქმების შემდგომ პერიოდში.

Топсмелис. Правда об автокефалии Грузинской Церкви (Отвѣтъ г. В. Самуилову и К-^о).

„Коммерческая“ типография В. Чиладзе и К^о, Кутаись, 1906, Тифл. ул. соб. д. 345 გვ.

ნაშრომში ფსევდონიმს ამოფარებული ავტორი (სავარაუდოდ, დეკანოზი მელიტონ კელენჯერიძე) პასუხობს ისტორიკოს ვ. სამუილოვის ტენდენციურ წერილს, რომელშიც იგი ცდილობს საზოგადოების შეცდომაში შეყვანას, თითქოს საქართველოს ეკლესიას ავტოკეფალია არასოდეს ჰქონია.

ფერაძე გრიგოლ. უცხოელ პილიგრიმთა ცნობები პალესტინის ქართველი ბერებისა და ქართული მონასტრების შესახებ.

სერიიდან „ქართული ეკლესიის ისტორია“, ტ. 4, გამოსაცემად მოამზადა, შესავალი წერილი და დამატებითი შენიშვნები დაურთო გოჩა ჯაფარიძემ, რედ. ა. ჭანტურია, ქართული ეკლესიის ისტორიის კვლევის ფონდი, „კანდელი“, ბეჭდვითი სიტყვის კომბინატი, თბილისი, 1995, 167 გვ. 1000 ც.

წიგნში გადმოცემულია დიდი ქართველი მეცნიერისა და საზოგადო მოღვაწის, ქართული ეკლესიის მიერ წმინდანად შერაცხილი გრიგოლ ფერაძის ცხოვრება და მოღვაწეობა, მისი შრომების ბიბლიოგრაფია და ნაწყვეტები ნაშრომებიდან, რომლებიც პალესტინის ქართულ მონასტრებსა და იქ მოღვაწე სასულიერო პირებს შეეხება.

ქართული საკათალიკოსო ეკლესიის მოკლე ისტორია.

შედგენილი დეკანოზ მელიტონ კელენჯერიძის მიერ. რედ.: გ. ბედოშვილი, მ. ერისთავი; დაიბეჭდა მანგლისისა და წალკის ეპარქიის მიტროპოლიტის, მეუფე ანანიას (ჯაფარიძე) ლოცვა-კურთხევით. კონსულტანტი ს. ვარდოსანიძე, გამოცემის ხელმძღვანელი ც. ქოჩეჩაშვილი, „ცის ნამი“, თბილისი, 2012, 133 გვ. ISBN 978-9941-26-3.

წიგნის პირველი გამოცემა განხორციელდა ქ. ქუთაისში 1913 წელს. ნაშრომში გადმოცემულია საქართველოს ეკლესიის ისტორია უძველესი დროიდან XVIII საუკუნემდე.

ჩაჩანიძე ვასილ. პეტრე იბერიელი და ქართული მონასტრის არქეოლოგიური გათხრები იერუსალიმში.

რედ. ს. ენუქაშვილი, „მეცნიერება“, თბილისი, 1974, 146 გვ. 15000 ც.

სამეცნიერო-პოპულარული ნაშრომი ეყრდნობა ქართულ სამეცნიერო ლიტერატურასა და ავტორის მიერ მოძიებულ მასალებს დიპლომატიური მისიით მოღვაწეობის დროს იტალიაში (1945-1950 წწ.). წიგნის პირველი ნაწილი ეთმობა მასალებს დიდი ქართველი მოაზროვნის პეტრე იბერიელის შესახებ, მეორე ნაწილი კი მოიცავს ცნობებს იტალიელი არქეოლოგის ვ. კორბოს მიერ ჩატარებული საძიებო სამუშაოების შესახებ იერუსალიმში, იორდანის უდაბნოში.

Чачანიძე Василий. Петр Ивер и археологические раскопки грузинского монастыря в Иерусалиме.

რედ. С. Енукашвили, Академия наук Грузинской ССР, Институт философии, „Мецниереба“, Тбилиси, 1977, 235 გვ. 10000 ც.

სამეცნიერო-პოპულარული ნაშრომი ეყრდნობა იმ მასალებს, რომლებიც ავტორმა შეაგროვა იტალიაში დიპლომატიური მისიით ყოფნის პერიოდში (1945-1950 წწ.). მასში გადმოცემულია V საუკუნის ცნობილი ქართველი მოაზროვნის პეტრე იბერის ცხოვრება, წარმომავლობა და მოღვაწეობა, იერუსალიმის არქეოლოგიური გათხრების მონაცემები, ასევე იერუსალიმში 1955 წელს იტალიურ ენაზე გამოცემული ვ. კორბოს წიგნის ზოგიერთი ნაწილის რუსული თარგმანი, რომლებიც ეხება იმ ძეგლებს, რაც ნაპოვნი იქნა ქართული მონასტრის გათხრებისას ბირ ელ-კუტის რაიონში.

ცხოვრება და მოქალაქეობა ღირსისა მამისა ანტონ მესვეტისა, საკვირველთ-მომქმედი მარტყოფელისა.

სტამბა მ. შარაძისა და ამხანაგობისა, ნიკოლოზის ქუჩა №21, ე. კ. ტფილისი, 1899, 14 გვ. წიგნში გადმოცემულია საქართველოში ქრისტიანობის საქადაგებლად შემოსული ერთ-ერთი ასურელი მამის – ანტონ მარტყოფლის ცხოვრება და ღვაწლი.

ცხოვრება წმიდა ნინოსი. XI-XII ს. ხელნაწერიდან.

შედგენილი არსენი ქართლისა კათალიკოზის მიერ X საუკუნეში, Дозволено духовною цензурою, Тифлиси, 1-го Сентября, 1902 г., გამოცემა საეკლესიო მუზეუმისა №10, სტამბა არ. ქუთათელაძისა, ნიკ. ქუჩა №21, ტფილისი, 1902, 53 გვ.

წიგნში გადმოცემულია საქართველოში ქრისტიანობის საქადაგებლად შემოსული წმიდა ნინოს მოღვაწეობა და იმდროინდელი საქართველოს ისტორიული ვითარება.

ძველი ანჩისხატის ტაძარი ტფილისში.

შეადგინა, გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა და შენიშვნები დაურთო ვაჟა ოთარაშვილმა. რედ. ს. ანდლულაძე, დაიბეჭდა მანგლისისა და წალკის მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) ლოცვა-კურთხევით. ეძღვნება წმინდანად შერაცხილ ძმებს: ფილიმონს, ანდრიას, პოლიევქტოსს, პეტრეს და ვასილ კარბელაშვილებს. „ლიტერატურა და ხელოვნება“, თბილისი, 2013, 182 გვ. ISBN 978-9941-0-5439-6.

წიგნში მღვდელ პოლიევქტოს კარბელაშვილის ისტორიული ნაშრომის „ძველი ანჩისხატის ტაძარი ქ. ტფილისში“ და „პარაკლისი ხელთუქმნელი ანჩის-ხატისა“-ს გარდა მკითხველი ეცნობა გამოკვლევას წმიდა აღმსარებელი პოლიევქტოს კარბელაშვილის გენეალოგიისა და ღვაწლის შესახებ, საარქივო დოკუმენტებს, უნიკალურ ფოტომასალას.

წმ. გრიგოლ ფერაძე. თხზულებათა კრებული, წიგნი პირველი. ბერმონაზვნობის ისტორიისათვის საქართველოში. ქართული ეკლესიის უძველესი ისტორია.

გამოსაცემად მოამზადა, შესავალი წერილი და დამატებითი შენიშვნები დაურთო **დავით ყოლბაიამ**, კრებული გამოდის მისი ყოვლად უსამღვდელოესობის, სამთავისისა და გორის მიტროპოლიტ ანდრეას (გვაზავა) ლოცვა-კურთხევით, ვარშავის უნივერსიტეტი, ვარშავა, 2012, 409 გვ. ISBN vol. 1: 978-83-61325-24-6.

წმ. გრიგოლ ფერაბის თხზულებათა კრებულის პირველ წიგნში შესულია ნაშრომი „ბერმონაზვნობის ისტორია საქართველოში“.

წმ. მღვდელმთავრე კირიონ II. საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიისათვის. საარქივო მასალები, 1906 წ.

რედ. თ. გოგონაშვილი, გამოსაცემად მოამზადა **ლუკა ხუნდაძემ**; იბეჭდება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, „ალილო“, თბილისი, 2005, 63 გვ. ISBN 99940-0-403-4.

წიგნში თავმოყრილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კირიონ II-ის (სამაგლიშვილი) წერილები და დოკუმენტები, რომლებიც საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხს შეეხება.

წმიდანი მთავარ-მოწამენი დავით და კონსტანტინე და მოწამეთის მონასტერი.

გამოცემა პირველი, შედგენილი **დეკ. დავ. დამბაშიძისაგან**. Типографія журналу „Пастырѣ“ (П. Д. Гамбашидзе), Кутаисѣ, 1888, 14 გვ.

წიგნში გადმოცემულია წმინდანების – დავითისა და კონსტანტინე მხეიძეების და მოწამეთას მონასტრის მოკლე ისტორია.

ჭიჭინაძე ზაქარია. გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსი ყოვლად სამღვდლო ალექსანდრე.

გამოცემული ზ. ჭიჭინაძისაგან, Дозволено цензурою, Тифлиси, 16-го Сентября 1903 года, მსწრაფლ-მბეჭდავი ა. ქუთათელაძისა, ნიკ. ქ. №21, ტფილისი, 1903, 64 გვ.

გამოცემაში შესულია გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოს ალექსანდრეს (ოქროპირიძე) ბიოგრაფია და წერილები.

ხახანაშვილი ალექსანდრე. გუჯრები.

გამოცემა დეკ. დ. დამბაშიძისა, Кутаисѣ, Типографія редакції журналу „Пастырѣ“ (П. Д. Гамбашидзе), 1891, 178 გვ.

წიგნში მოკლედ არის გადმოცემული საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების ისტორია, ეკლესიის მნიშვნელობა და გავლენა, ეკლესიისათვის შეწირული მიწების საბუთები.

ამავე წიგნში შესულია **თედო ჟორდანიას** მიერ შეკრებილი „**ქართლ-კახეთის მონასტრებისა და ეკლესიების ისტორიული საბუთები**“.

გამოცემა ეპისკოპოს ალექსანდრესი, სტამბა ლ. მ. ტულუშისა, ფოთი, 1903, 272 გვ.

Хахановъ А. С. Источники по введенію христіанства въ Грузіи.

Изъ I тома III выпуска „Древностей Восточных“ императорскаго Московскаго Археологическаго Общества, Москва, Типографія и словолитня О. О. Гербека, Чернышевскій пер. №5, 1893, 47 გვ.

ნაშრომში შეკრებილი და გაანალიზებულია საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების დამადასტურებელი წერილობითი წყაროები.

Хахановъ А. С. Жизнь и дѣятельность католикаса Грузии Антонія I.

უთარილო, 16 გვ.

წიგნში მოკლედ არის გადმოცემული მე-18 საუკუნეში მოღვაწე საქართველოს კათოლიკოს ანტონ I-ის ცხოვრება და მოღვაწეობა და მისი ფილოსოფიური ხასიათის ნაწარმოებების ნაწილი.

ხუციშვილი მირიან. საქართველოს საეგზარქოსოს რეაქციული ღონისძიებები რევოლუციური მოძრაობის განვითარების პერიოდში (1880-1917 წწ.).

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია, აკად. ს. ჯანაშიას სახელობის საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმი, „მეცნიერება“, თბილისი, 1972, 81 გვ. 600 ც.

საარქივო მასალებზე დაყრდნობითა და ლიტერატურული წყაროების გამოყენებით ნაშრომში ნაჩვენებია ის ღონისძიებები, რომლებიც გაატარა საქართველოს საეგზარქოსომ მოსახლეობაში ეკლესიის საწინააღმდეგო მოძრაობის წინააღმდეგ. საეგზარქოსოს ინიციატივით საქართველოში შეიქმნა რელიგიური საზოგადოებები და ორგანიზაციები, რომლებიც ყველა საშუალებით ებრძოდნენ მოსახლეობაში მატერიალისტურ-რევოლუციური იდეოლოგიის გავრცელებას.

ჯანაშვილი მოსე. საქართველოს საეკლესიო ისტორია.

გამომცემელი „მწყემსი“-ს რედაქტორი მ. ღამბაშიძე, გამოცემა „მწყემსი“-ს რედაქციისა, ექვთიმე ხელაძის სტამბა, ტფილისი, 1886, 152 გვ.

წიგნში გადმოცემულია საქართველოს ეკლესიის ისტორია საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელებიდან XIX საუკუნემდე.

ჯანაშვილი მოსე. მისი უწმიდესობა კირიონი, უნეტარესი და უკეთილმსახურესი კათალიკოზ-პატრიარქი ყოვლისა საქართველოსა.

სტამბა „სორაპანი“, ქვსა ოგ-სა, ქრისტესით ჩშიზ წ, თბილისი, 6 გვ.

წიგნში მოცემულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესი კირიონ II-ის (საძაგლიშვილი) მოკლე ბიოგრაფია და ცნობები საქართველოს კათოლიკოს კირიონ I-ის შესახებ.

ჯანაშვილი მოსე. საქართველოს საეკლესიო ისტორია.

პასუხისმგებელი გამოცემაზე ე. ნადარეიშვილი, კოოპერატიული ფირმა „აისი“, თბილისი, 1990, 158 გვ. 10000 ც.

წიგნი წარმოადგენს 1886 წელს „მწყემსის“ რედაქციის მიერ გამოცემული ნაშრომის თანამედროვე გამოცემას, მასში გადმოცემულია საქართველოს ეკლესიის ისტორია ქრისტიანობის გავრცელებიდან XIX საუკუნემდე.

ჯვარი ვაზისა.

ყოველკვირეული სურათებიანი საეკლესიო-საზოგადოებრივი გაზეთი, გამოდიოდა XX საუკუნის დასაწყისში. მასში შექმნილია საქართველოს საეკლესიო და საზოგადოებრივ ცხოვრებაში მიმდინარე მნიშვნელოვანი მოვლენები.

1978 წლამდე დაცული დისერტაციები

Гврितिшвили Л. Церковно-монастырское хозяйство Грузии XI-XIII вв.

Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата исторических наук, Тбилисский государственный университет, Тбилиси, 1973, [წიგნის პალატა].
ნაშრომში განხილულია XI-XIII საუკუნეების საქართველოს ეკლესიის სამონასტრო მეურნეობები.

Гогсадзе М. Очерки истории Гелатского памятника.

Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата исторических наук, Академия наук Грузинской ССР, Институт истории им И. Джавахишвили, Тбилиси, 1953, 26 გვ. [წიგნის პალატა].
ნაშრომში შესწავლილია გელათის მონასტრის ისტორია და იქ დაცული სიწმინდეები.

Диденко Михаил - протоиерей. Сионский собор г. Тбилиси. Описание и значение памятника в истории христианского искусства.

Московская Духовная академия, сектор заочного обучения, курсовое сочинение по кафедре церковной археологии, Троице-Сергиева Лавра, г. Загорск, 1966-1970 гг. 131 გვ.
საკურსო ნაშრომში შესწავლილია თბილისის სიონის ტაძრის ისტორია, აღწერილობა და მნიშვნელობა.

Иероманас Илья (Шиолашвили, ныне Святейший и Блаженнейший Католикос-Патриарх Всея Грузии Илия II). История иверского монастыря на Афоне.

Руководитель: Ник. Иванов, Загорск, Свято-Троице-Сергиева Лавра, 1960, [საქართველოს საპატრიარქოს არქივი].
ღვთისმეტყველების დოქტორის ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილ დისერტაციაში გაშუქებულია ათონის ივერთა მონასტრის ისტორია.

ლომინაძე ბაბილინა. ქართული საეკლესიო სენიორიის ისტორიიდან. შიო-მღვიმის მონასტერი.
ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: აკადემიკოსი ნ. ბერძენიშვილი, თბილისი, 1949, 191 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში აღწერილია შიო-მღვიმის მონასტრის დაარსებისა და განვითარების ისტორია, დამოკიდებულება სამეფო ხელისუფლებასთან, ორგანიზაციული წყობა, სამამულო ურთიერთობა.

Саникидзе Тамаз. Гергетская Семеба.

Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата искусствоведения, Научный руководитель: член-корр. Академии наук ГССР, проф. В. Беридзе, Тбилисский государственный университет, „მეცნიერება“, Тбилиსი, 1967, 27 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში შესწავლილია გერგეტის სამების ისტორია და ხუროთმოძღვრება.

Соселия Ольга. Сеньории в Западной Грузии, Имеретинском царстве, Гурийском и Одишском княжествах феодального периода.

Автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора исторических наук, специальность: история СССР - 5710, Академия наук Грузинской ССР, Институт истории, археологии и этнографии им И. Джавахишвили, Тбилиსი, 1969, 67 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში შესწავლილია ფეოდალური საქართველოს პერიოდის იმერეთის, გურიისა და ოდიშის სენიორიების ისტორია.

Фомин-Цагарели Мелитон. Грузинская церковь, свидетельница православия Русской Церкви.

Сочинение окончившего курс в С.-Петербургской Духовной Академии Мелитона Фомина-Цагарели.

Санкт-Петербургъ, въ Типографіи Императорской Академіи Наукъ, 1848, 52 გვ.

მელიტონ თომას ძე ფომინ-ცაგარელმა საკურსო ნაშრომი დაწერა 1847 წელს, პეტერბურგის სასულიერო აკადემიის დამთავრებისას. იგი ეხება საქართველოსა და რუსეთის ეკლესიების ურთიერთობას.

Цинцадзе Калистрате. Иверская Церковь в период Сассанидов (265-570).

კალისტრატე ცინცადის საკანდიდატო თხზულება რუსულ ენაზე, ავტოგრაფი, 1891-92, 61 გვ. კალისტრატე ცინცადის პირადი არქივი, საქმე №96. [კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი].

ნაშრომში განხილულია ქართლის ეკლესიის უფლებრივი მდგომარეობა III-VI საუკუნეებში, როგორც იყო იგი დამოკიდებული ჯერ ანტიოქია-კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოების იურისდიქციაზე და შემდეგ როგორ მოიპოვა ავტოკეფალია V საუკუნეში, რა პრობლემები შეექმნა მას კავკასიაში ირანელთა სამხედრო ინტერვენციის დროს.

წმიდა მღვდელმონაწამე გრიგოლ ფერაძე. ბერმონაზვნობის დასაწყისი საქართველოში.

თამარ ჭუმბურიძის გამოკვლევითა და რედაქციით, რედ. ა. ხორნაული, „ნეკერი“, თბილისი, 2006, 150 გვ. ISBN 99940-910-1-8.

ნაშრომი წარმოადგენს გრიგოლ ფერაძის სადოქტორო დისერტაციას, რომელიც ცალკე თავებად დაიბეჭდა ევროპის სამეცნიერო ჟურნალებში 1926-1930 წლებში, დიდი ნაწილი

გერმანულად, ერთი ნაწილი – ფრანგულად. თარგმანი გერმანულიდან ეკუთვნის თ. ჭუმბურიძეს, ფრანგულიდან – ც. ბიბილეიშვილს.

ხელაია ამბროსი. ქრისტიანობის ბრძოლა ისლამთან საქართველოში.

საკანდიდატო დისერტაცია, 1901, მიკროფირი, ამბროსი ხელაიას პირადი არქივი, ნაშრომები, საქმე №1, [კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი].

ნაშრომში სხვადასხვა წყაროების საფუძველზე განხილულია ქრისტიანობის ბრძოლა ისლამურ რელიგიასთან შუა საუკუნეებში.

Хуцишвили Мириан. Грузинский экзархат на службе колониальной политики царизма (1811-1917 гг.).

Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата исторических наук, Научный руководитель: кандидат исторических наук, доцент Ш. Хантадзе, Академия наук Грузинской ССР, Институт истории археологии и этнографии им. И. Джавахишвили, Тбилиси, 1972, 22 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში განხილულია საქართველოს საეგზარქოსოს საქმიანობა 1811-1917 წლებში.

ჯავახიშვილი ივანე. ანდრია მოციქულის და წმ. ნინოს მოღვაწეობა საქართველოში.

ამობეჭდილია ჟურნალ „მოამბიდან“, 1900 წ. №5, გვ. 56-70. დაწერილია 1898 წ. პეტერბურგში.

წარმოდგენილი ნაშრომი არის ივანე ჯავახიშვილის მიერ პეტერბურგის უნივერსიტეტში შესრულებული სამაგისტრო შრომა.

1978 წლამდე გამოქვეყნებული სტატიები და წერილები

ავტოკეფალია.

„მეგობარი“, ყოველ დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი, 1906, №57, გვ. 2.
გაზეთში განთავსებულია მოკლე ინფორმაცია პეტერბურგში გამართული სრულიად რუსეთის სამღვდელთა მომავალი კრების კომისიის ერთ-ერთი სხდომის შესახებ.

ათონის ქართველ ბერების ეხლანდელი ყოფა.

„დროება“, ქართული პოლიტიკური და ლიტერატურული გაზეთი, 1878, №238, გვ. 1-2.
პუბლიკაციაში განხილულია ათონის ქართველთა მონასტერში მოღვაწე ბერების იმდროინდელი პრობლემები.

ამირეჯიბი შალვა. საქართველოს ეკლესიის საკითხი.

„კლდე“, ყოველ კვირეული საზოგადო-ეკონომიური და სალიტერატურო ჟურნალი, 1913, №17, გვ. 1-2.
შალვა ამირეჯიბის წერილი ეხება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხს.

არქიმანდრიტი ლეონიდი – მისსიონერი და სკოლების ინსპექტორი კავკასიაში ქრისტიანობის აღმადგინებელი საზოგადოებისა.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1895, №16, გვ. 1-4.
ჟურნალში გამოქვეყნებულია არქიმანდრიტ ლეონიდეს (ოქროპირიძე) ბიოგრაფიული მონაცემები.

აფხაზეთის რუქა.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1893, №11, გვ. 8.
პუბლიკაციაში შეფარულად არის მხილებული რუსეთის მიერ ქართველთა საზიანოდ წარმოებული პოლიტიკა აფხაზეთში.

ახალი ამბავი.

„ივერია“, საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი, 1886, №21, გვ. 2.
ჟურნალში მოცემულია ინფორმაცია რუსეთის სინოდში განსახილველ ათონის ქართველთა მონასტრის საკუთრების საკითხთან დაკავშირებით. სინოდზე მიწვეული იყვნენ დეპუტატები თბილისის და ქუთაისის თავად-აზნაურობიდან.

ახალი ამბავი.

„ივერია“, საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი, 1897, №63, გვ. 1.

გაზეთში გამოქვეყნებული ინფორმაცია ეხება თბილისში ახალი სამხედრო ტაძრის მშენებლობის დასრულებასა და კურთხევას.

ბ. გეგეჭკორი და საქართველოს ეკლესია.

„შინაური საქმეები“, ყოველკვირეული გაზეთი, ქუთაისი, 1912, №17, გვ. 1-3.

წერილში ანონიმი ავტორი აკრიტიკებს სახელმწიფო სათათბიროს სოციალ-დემოკრატ დეპუტატს ევგენი გეგეჭკორს საქართველოს ეკლესიის მიმართ ნიჰილისტური დამოკიდებულების გამო.

ბენედიქტე ბარკალაია – სხიმონაზონი. ათონის მთიდამ.

„დროება“, ქართული პოლიტიკური და ლიტერატურული გაზეთი, 1882, №226, გვ. 1-2.

წერილში ათონის ქართველთა მონასტრის წინამძღვარი მოგვითხრობს ქართველი ბერების იმდროინდელი პრობლემების შესახებ.

ბენედიქტე (ვენედიქტე) ბარკალაია – სხიმონაზონი. წერილი რედაქტორთან.

„დროება“, ქართული პოლიტიკური და ლიტერატურული გაზეთი, 1882, №267-№268, გვ. 3-4.

გაზეთის აღნიშნულ ნომრებში გამოქვეყნებული წერილები შეეხება ათონის მთაზე ქართველ და ბერძენ ბერებს შორის დაძაბულ ურთიერთობებს.

ბერი. საქართველოს ეკლესია.

„სიტყვა“, ყოველ-კვირეული გაზეთი, 1906, №12-№13-14.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში გამოქვეყნებულ სტატიაში ანონიმი ავტორი მოკლედ მოგვითხრობს საქართველოს ეკლესიის ისტორიის შესახებ.

გარსევანოვი ალექსანდრე. არბოს ანუ გერისთავის წმიდის გიორგის ეკლესიის აღშენებისათვის.

„ცისკარი“, ყოველთვიური ლიტერატურული ჟურნალი, 1866, №9, გვ. 4.

სტატიაში გადმოცემულია გორის მაზრაში მდებარე არბოს ეკლესიის აგების ისტორია.

გოგიაშვილი თეიმურაზ. ცნობარი ძეგლთა შესწავლისათვის.

„ქართული ენა და ლიტერატურა სკოლაში“, საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სამეცნიერო-პედაგოგიურ ჟურნალ „სკოლა და ცხოვრების“ ყოველკვარტალური დამატება, 1975, №3, გვ. 54-59.

სტატიაში მოცემულია მატერიალური ძეგლების ცნობარი ძველი ქართული მწერლობის I პერიოდის შესწავლისათვის, რომელსაც დართული აქვს ძეგლთა შესახებ არსებული სამეცნიერო ლიტერატურის ნუსხა.

გოგიჩაიშვილი ფილიპე. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალია.

„ივერია“, საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი, 1906, №4, გვ. 2-3.

გაზეთში გამოქვეყნებულია ავტორის მოსაზრებანი საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიასთან დაკავშირებით.

გორგაძე სერგი. საქართველოს ეკლესია როდის გაეყარა დასავლეთის ეკლესიას: ბერძნებთან ერთად თუ შემდეგ?

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1901, №22, გვ. 3-4.

სტატიის ავტორი აღწერს რომის კათოლიკური ეკლესიისა და საქართველოს ეკლესიის ურთიერთობა დიდი განხეთქილების შემდეგ.

გორგაძე სერგი. საქართველოს ეკლესია და მისი დასაწყისი.

„მოამბე“, თვეური ჟურნალი, 1905, №3-№4-№5, განყ. II.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომერებში გამოქვეყნებულ წერილებში ავტორი მოგვითხრობს საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების, ანდრია პირველწოდებულისა და სვიმონ კანანელის საქართველოში მოღვაწეობის შესახებ.

გორის-ჯვარის ეკლესია და მისი ისტორიული ნაშთები.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1885, №1, გვ. 6-8.

წერილში ანონიმი ავტორი (ი. ს. დ.) მოგვითხრობს გორის-ჯვარის ეკლესიის ისტორიას.

გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსის, უწმიდესი გრიგოლის განკარგულების საფუძველზე შექმნილი კომისიის დადგენილება მეგრულ კილოზე ლოცვათა თარგმანის მიზანშეწონილობის შესახებ. (1895).

„ქართველური მემკვიდრეობა“, ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, 2010, ტ. XIV, გვ. 204-235.

ჟურნალში დაბეჭდილია ქართლ-იმერეთის სინოდალური კანტორის კომისიის სხდომის ოქმი, რომლის მიხედვითაც მიუღებლად არის მიჩნეული ლოცვების მეგრულ ენაზე თარგმნა.

დავით ღამბაშიძე – დეკანოზი. საქართველოს ექსარხოზები.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1892, №23-24, გვ. 3-4.

ავტორი გვაწვდის საქართველოში მოღვაწე ეგზარქოსების მოკლე ბიოგრაფიულ მონაცემებს.

დავით ღამბაშიძე – დეკანოზი. რა მდგომარეობაშია სწავლა-აღზრდის საქმე საქართველოს საექსარხოზოს სასულიერო სასწავლებლებში?

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1893, №17-№18, გვ. 1-4.

სტატიებში ავტორი მიმოიხილავს საეგზარქოსოს სასულიერო სასწავლებლების სწავლა-აღზრდის სისტემას.

დავით ღამბაშიძე – დეკანოზი. ჩვენი სამწუხარო გულ-გრილობა და დაუდევნელობა.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1897, №5, გვ. 1-3.

სტატიამი განხილულია სასულიერო ცხოვრების პრობლემები იმდროინდელ საქართველოში.

დავით ღამბაშიძე – დეკანოზი. მოკლე ისტორიული მოთხრობა საზოგადოდ საქართველოს ექსარხოზებზე 1811 წლიდან დღემდე.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1898, №5-№6.

სტატიებში მოცემულია მოკლე ცნობები საქართველოში მოღვაწე ეგზარქოსების შესახებ.

დავით ღამბაშიძე – დეკანოზი. ავტოკეფალია.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1905, №21, გვ. 7-8.

დეკანოზი დავით ღამბაშიძე საზოგადოებას აწვდის ინფორმაციას 1906 წლის წინარე საეკლესიო კრებისათვის პეტერბურგის აკადემიის საქართველოს საეკლესიო ისტორიის კათედრის პროფესორ ი. ი. სოკოლოვის მიერ მომზადებულ მასალაზე, რომელიც ეხება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიას.

დავით ღამბაშიძე – დეკანოზი. რა მდგომარეობაშია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალობის აღდგენის საქმე?

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1906, №5, გვ. 1-2.

სტატიამი ავტორი მიმოიხილავს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენასთან დაკავშირებით არსებულ იმდროინდელ ვითარებას.

დავით ღამბაშიძე – დეკანოზი. კიდევ საქართველოს ეკლესიაზე.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1906, №17-18.

წერილში ავტორი საუბრობს 1906 წელს სინოდის წინარე სხდომაზე განხილულ საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხის შესახებ.

დავით ღამბაშიძე – დეკანოზი. საქართველოს ექსარხოზები.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1910, №3, გვ. 1-3.

წერილში ავტორი გვაწვდის ინფორმაციას საქართველოში მოღვაწე ეგზარქოსების შესახებ.

დიმიტრი ჯანაშვილი – მღვდელი. ბიბლიოგრაფია.

„დროება“, ქართული პოლიტიკური და ლიტერატურული გაზეთი, 1882, №245, გვ. 3.

პუბლიკაციაში განხილულია გობრონ საბინინის „საქართველოს სამოთხის“ გამოცემა.

დიმიტრი ჯანაშვილი – მღვდელი. მოკლე ისტორია ივერიის მონასტრისა ათონის მთაზე.
„დროება“, ქართული პოლიტიკური და ლიტერატურული გაზეთი, 1884, №76–№80.
გაზეთის აღნიშნულ ნომრებში დაბეჭდილია ათონის ივერთა მონასტრის მოკლე ისტორია დაარსებიდან XIX საუკუნემდე.

დურნოვო ნიკოლოზ. წინასწარი თათბირი რუსეთის სამღვდელოების მომავალი კრებისა საქართველოს ეკლესიის შესახებ.

„მინაური საქმეები“, ყოველკვირეული გაზეთი, ქუთაისი, 1914, №2, გვ. 3-5.

წერილში საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის მოსურნე ნიკოლოზ დურნოვო საუბრობს, როგორ უნდა გადაწყვეტილიყო საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საკითხი სინოდის წინარე სხდომაზე.

დურნოვო ნიკოლოზ. ბედი ქართული ეკლესიისა.

„კრიალოსანი“, ქართული ქრისტიანული ჟურნალი, ყოველთვიური გამოცემა, 2007, №3, გვ. 20-23.

ჟურნალში დაბეჭდილია ნ. დურნოვოს ნაშრომი „ბედი ქართული ეკლესიისა“.

ეპისკოპოსი ლეონიდე (ოქროპირიძე). საგრძნობელი შეცდომა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის კითხვაში.

„ჯვარი ვაზისა“, სურათებიანი ყოველკვირეული საეკლესიო საზოგადოებრივი გაზეთი, 1906, №11, გვ. 6-8.

წერილში ავტორი განიხილავს საქართველოს ეკლესიის რეორგანიზაციის პროექტს, რომელიც ზოგიერთის მიერ არასწორად იქნა გაგებული.

ეპისკოპოსი დიმიტრი რუსეთში.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1905, №8, გვ. 7-8.

სტატიაში ეპისკოპოსი დიმიტრი (აბაშიძე) ეწინააღმდეგება იმ თვალსაზრისს, რომლის მიხედვითაც გურია-ოდიშის ეპარქიაში ხდებოდა მოსახლეობის გარუსება.

Е. П. О хевсурских деканозах и хевизберах.

„Вестник Грузинскаго Экзархата“, 1916, № 8-9, გვ. 277-288.

სტატიაში ეპისკოპოსი პიროსი (ოქროპირიძე) საუბრობს საქართველოს მთიანეთში, კერძოდ, ხევსურეთში, წარმართული და ქრისტიანული ტრადიციების შერწყმის შესახებ.

ერისგანი. უუფლებო ეკლესია. ისტორიულ-კანონიკური სპრავკა.

„მინაური საქმეები“, ყოველკვირეული გაზეთი, ქუთაისი, 1910, №26, გვ. 3-8.

წერილში ფსევდონიმს ამოფარებული ავტორი გამოთქვამს მოსაზრებას, რამდენად შეზღუდულია ეგზარქოსთა უფლებები საქართველოში და რა უნდა გაკეთდეს იმისათვის, რომ საქართველოს ეკლესიამ მოიპოვოს დამოუკიდებლობა.

ვართაგავა იპოლიტე. ორი უმთავრესი ცენტრი ქართველთა განათლებისა.

I. ივერიის მონასტერი. „მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1901, №18, გვ. 4-7.

II. წმ. ჯვრის ქართველთა მონასტერი პალესტინაში. „მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1901, №19, გვ. 3-5.

სტატიებში მოთხრობილია ათონის ივერთა და ჯვრის მონასტრებში მიმდინარე საგანმანათლებლო საქმიანობის შესახებ.

ვინმე მესხი (ივანე გვარამაძე). მეფე ერეკლეს დროს მომხდარი კრება.

„კვალი“, სალიტერატურო და სამეცნიერო ნახატებიანი გაზეთი, 1894, №37, გვ. 16-20.

წერილში აღწერილია ერეკლე II-ის დროს ჩატარებული საეკლესიო კრება.

ვ-ნი. რას თხოულობს სამღვდელოება.

„მიწა“, ყოველკვირეული საგლეხო გაზეთი, 1906, №3, გვ. 7-9.

ანონიმი ავტორის სტატიაში საუბარია ქართველი სამღვდელოების ბრძოლაზე საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღსადგენად.

თავ. დ. რ. წ. (წერეთელი დავით). ქართველთა მონასტრები უცხოეთში.

„შრომა“, 1882, №5, გვ. 2.

გაზეთში დაბეჭდილია მოკლე ინფორმაცია იერუსალიმსა და ათონის მთაზე არსებული ქართული მონასტრების შესახებ.

თ-დი დავით წერეთელი. ჩვენი ძველი და ახალი ეკლესიები.

„შრომა“, 1883, №24, გვ. 2-3.

სტატიაში საუბარია იმერეთის ეკლესია-მონასტრების შესახებ.

თათბირი ეკლესიის შესახებ.

„მეგობარი“, ყოველ დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი, 1906, №16, გვ. 2.

გაზეთში განთავსებულია მოკლე ინფორმაცია თბილისში გამართული სამღვდელოების დელეგატების შეკრების შესახებ საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხთან დაკავშირებით.

თამარაშვილი მიხეილ. წმიდა ანდრია მოციქული საქართველოში.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1992, №1-2, გვ. 73-85.

სტატიაში ავტორს მოჰყავს ცნობები წმიდა ანდრია მოციქულის საქართველოში მოღვაწეობის შესახებ. ფრანგულიდან თარგმნა მ. ვარაზაშვილმა.

თარხნიშვილი მიქელ. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის წარმოშობა და განვითარება.
„მნათობი“, საქართველოს საბჭოთა მწერლების კავშირის ორგანო, 1989, №11, გვ. 157-166.
წერილში უცხოეთში მოღვაწე ქართველი ისტორიკოსი მიხეილ თარხნიშვილი ვრცლად მიმოიხილავს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის ისტორიას.

ივერიელი (კირიონ საძაგლიშვილი, ეპისკოპოსი). ქართველ პოლიტიკურ მოღვაწეებს.
„შინაური საქმეები“, ყოველკვირეული გაზეთი, ქუთაისი, 1908, №14-№16-№18-№19.
გაზეთის აღნიშნულ ნომრებში „ივერიელის“ ფსევდონიმით გამოქვეყნებულ სტატიებში ეპისკოპოსი კირიონი (საძაგლიშვილი) აკეთებს ანალიზს მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნების პოლიტიკური მოღვაწეების ეკლესიისადმი დამოკიდებულების შესახებ და ადარებს ქართველი პოლიტიკური მოღვაწეების დამოკიდებულებას საქართველოს ეკლესიისადმი.

ილია შუბლაძე – დეკანოზი. კათოლიკოს-პატრიარქის უფლებანი.

„ახალი სიტყვა“, ორკვირეული ჟურნალი, 1918, №11, გვ. 1-2.

წერილში საუბარია საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის უფლებების შესახებ.

იმედაშვილი იოსებ. მარტყოფის ტრაგედია.

„თეატრი და ცხოვრება“, სათეატრო სალიტერატურო ჟურნალი, 1918, №10, გვ. 4.

წერილში ი. იმედაშვილი მკითხველს აწვდის ინფორმაციას მარტყოფში სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კირიონ II-ის საიდუმლო ვითარებაში გარდაცვალების შესახებ.

იმერელი ლ. ს. მათხოჯის დედათ საგანე.

„შინაური საქმეები“, ყოველკვირეული გაზეთი, ქუთაისი, 1914, №2, გვ. 11-12.

სტატიაში ლ. იმერელის ფსევდონიმით ანონიმი ავტორი მოგვითხრობს სოფელ მათხოჯში არსებული დედათა მონასტრის ისტორიას.

ინგილო რ. (რაფიელ ივანიცკი). პოლიტიკური ვითარება და საქართველოს ეკლესია.

„სვეტიცხოველი“, ყოველკვირეული ორგანო, 1917, №2, გვ. 1-2.

რ. ინგილოს ფსევდონიმით გამოქვეყნებულ წერილში რაფიელ ივანიცკი საუბრობს, როგორი უნდა იყოს ახლად ავტოკეფალიადაღგენილი საქართველოს ეკლესიის დამოკიდებულება ქვეყანაში მიმდინარე პროცესების მიმართ.

ინტერვიუ უწმინდეს და უნეტარეს სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქ ევრემ მეორესთან.

„საქართველოს ეკლესიის კალენდარი“, 1972, გვ. 6-8. პასუხისმგებელი გამოშვებისათვის კ. პ. ევრემ II, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ბეჭდვითი სიტყვის სახელმწიფო კომიტეტის მთავარპოლიგრაფმრეწველობის თბილისის სტამბა №4, თბილისი, 1972, 148 გვ.

ინტერვიუ ეხება სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქ ევრემ II-ის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას.

იპო ხეთელი (ვართაგავა). სამეგრელოს ვითარება.

„კვალი“, სალიტერატურო და სამეცნიერო ნახატებიანი გაზეთი, 1895, №5, გვ. 13-14.

წერილში იპოლიტე ვართაგავა საუბრობს იმ პრობლემებზე, რომლებიც იმ დროს არსებობდა სამეგრელოში საეკლესიო სფეროში.

იროდიონ ოქროპირიძე – მღვდელი. ქრისტიანობა საინგილოში და ინგილოთა ყოფა მეცხრამეტე საუკუნის მიმწუხრსა და მეოცე საუკუნის დასაწყისში.

„მნათობი“, საქართველოს საბჭოთა მწერლების კავშირის ორგანო, 1989, №12, გვ. 106-123.

წერილში აღწერილია ქრისტიანობისა და ქრისტიანების მდგომარეობა საინგილოში.

იროდიონ ოქროპირიძე – მღვდელი. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისათვის ბრძოლის ისტორიიდან.

პუბლიკაცია გიორგი გოჩიტაშვილის, „მნათობი“, საქართველოს მწერალთა კავშირის ორგანო, 1990, №9, გვ. 140-144.

პუბლიკაცია მომზადებულია საინგილოს ყოფილი ბლალოჩინის (კეთილმოწესე) იროდიონ ოქროპირიძის ჩანაწერებიდან, რომლებიც დღიურის სახითაა შესრულებული.

კაკვასიის ექსარხოსი პლატონი და საქართველოს ეკლესია.

„სვეტიცხოველი“, ყოველკვირეული ორგანო, 1917, №2, გვ. 2-3.

სტატიისში საუბარია რუსეთის საეკლესიო კრებაზე საქართველოს ეგზარქოსყოფილ პლატონის განცხადების შესახებ, რომელიც ავტოკეფალისტებს ბრბოდ, ხოლო ავტოკეფალიას – მიუღებელ აქტად აცხადებდა.

კათოლიკოზობის მომხრე. შენიშვნა საქართველოს კათოლიკოზობის ამორჩევის შესახებ.

„დროება“, ქართული პოლიტიკური და ლიტერატურული გაზეთი, 1882, №213, გვ. 2.

წერილში ავტორი გამოთქვამს მოსაზრებას კათოლიკოსის არჩევის წესის შესახებ.

კათალიკოს-პატრიარქ ამბროსი ხელაიას სასამართლო პროცესი.

გაზეთ „კომუნისტის“ (ცენტრალურ და ტფილისის კომიტეტების და სრ საქ მ., გ., წ. არ. და მატრ. დეპ. საბ. ცაკის ორგანო) 1924 წლის მარტის ნომერებში იბეჭდებოდა მასალები

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ამბროსი ხელაიასა და სხვა სასულიერო პირების სასამართლო პროცესის შესახებ.

ამბროსი ხელაიას სასამართლო პროცესი. 9 მარტი, გვ. 3;

საბჭოთა სასამართლოში. კათალიკოსის საქმის გამო. 9 მარტი, გვ. 5;

„პარიტეტული“ და „უწმინდესი“ კონტრ-რევოლუციის დაუღლება. 12 მარტი, გვ. 1;

კათალიკოს ამბროსის და მისი „ძმების“ გასამართლება. 12 მარტი, გვ. 2;

კონტრ-რევოლუციის დამცველები და ტფილისის პროლეტარიატის ზმა. „წმინდა მამების“ გასამართლება გრძელდება. 15 მარტი, გვ. 1;

კათალიკოს ამბროსის და მისი „ძმების“ გასამართლება. (13 მარტის სხდომა); მუშა გიგო ხერუაშვილი, ლექსი „ამბროსის გოდება“. 18 მარტი, გვ. 5;

კათალიკოს ამბროსის და მისი „ძმების“ გასამართლება. (14 მარტის სხდომა); ზიზლი „უწმინდესი კონტრ-რევოლუციის“ დამცველთ. 18 მარტი, გვ. 3;

კათალიკოს ამბროსის და მისი „ძმების“ გასამართლება. (15 მარტის სხდომა); სახელმწიფო ბრალმძებლის ამხ. მაჭავარიანის სიტყვა; ამხ. ოკუჯავას სიტყვა. 20 მარტი, გვ. 3;

უზენაესი სასამართლოს განაჩენი კათალიკოს ამბროსის საქმის გამო, რეზოლიუცია. 22 მარტი, გვ. 3.

კალისტრატე ცინცაძე – დეკანოზი. ჩემი დაკითხვა.

„მნათობი“, საქართველოს მწერალთა კავშირის ორგანო, 1990, №9, გვ. 150-155.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია იმჟამად დეკანოზ კალისტრატე ცინცაძის წერილი, რომელშიც იგი აღწერს 1923 წელს, მისი დაპატიმრებისას, დაკითხვის მიმდინარეობის პროცესს.

კარიჭაშვილი დავით. ვინ იყო მობიდან ეპისკოპოსი.

„მოამბე“, თვიური ჟურნალი, 1901, №3, განყ. II, გვ. 1-15.

სტატიაში საუბარია ვახტანგ გორგასლის დროს სპარსელების მიერ გამოგზავნილ ცეცხლთაყვანისმცემელ ეპისკოპოს მობიდანზე, რომელსაც ცეცხლთაყვანისმცემლობა უნდა გაეგრძელებინა საქართველოში.

კეკელიძე კორნელი. სტატიების კრებული.

წიგნში თავმოყრილია ავტორის მიერ სხვადასხვა დროს პერიოდულ გამოცემებში გამოქვეყნებული სტატიები, რომელთა ნაწილი საქართველოს ეკლესიის ისტორიას შეეხება. მათ შორის აღსანიშნავია:

Къ вопросу объ Иерусалимскомъ происхожденіи Грузинской Церкви, Петроградъ, 1914, 8 გვ.;

საკითხი სირიელ მოღვაწეთა ქართლში მოსვლის შესახებ, ტფილისის უნივერსიტეტის მოამბე, 1925, გვ. 82-107;

ქართველთა მოქცევის მთავარი ისტორიულ-ქრონოლოგიური საკითხები, „მიმომხილველი“, საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების ორგანო, ტფილისი, 1926, 53 გვ.;

კანონიკური წყობილება ძველ საქართველოში, ტფილისის უნივერსიტეტის მოამბე, ტფილისი, 1929, გვ. 313-345.

კიდევ უფრო ფართოდ გავშალოთ ანტირელიგიური კამპანია.

„კომუნისტი“, საქ. კომუნისტური პარტიის ცენტრალური და თბილისის კომიტეტების და სრულიად საქართველოს მუშათა, გლეხთა, წითელარმიელთა და მეზღვაურთა დეპუტატების საბჭოების ცაკის ორგანო, 1930, 1 იანვარი, გვ. 2.

გაზეთში გამოქვეყნებულია სამუშაო მოწოდება უღმერთოთა კავშირის ყველა საბჭოსა და უჯრედის მიმართ.

კინკილეთელი. რამდენიმე შენიშვნა მღვდელ-მონაზონ სერგის წერილზე.

„შინაური საქმეები“, ყოველკვირეული გაზეთი, ქუთაისი, 1909, №11, გვ. 3-5.

წერილში ანონიმი ავტორი არ ეთანხმება თბილისის სასულიერო სემინარიის ყოფილ ინსპექტორს, მღვდელ-მონაზონ სერგის, რომელიც ავტოკეფალისტების მოთხოვნაში პოლიტიკურ მხარეს ხელდას.

კირიონის გადაყვანის მიზეზი.

„ისარი“, „“, ყოველ დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი, 1907, №72, გვ. 2.

გაზეთში მოცემულია ინფორმაცია ეპისკოპოს კირიონის (სადაგლიშვილი) სოხუმის ეპარქიიდან დათხოვნის შესახებ იმ საბაბით, თითქოს იგი სდევნიდა სოხუმის ოლქის რუს სამღვდელთა და მათ მაგივრად ქართველებს ნიშნავდა.

კირიონ II – სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი. ქართველი ბერ-მონაზვნებისა და მონასტრების დამსახურება სამამულო ეკლესიისა და საზოგადოების წინაშე.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1998, №5-6; №7-8).

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში გამოქვეყნებულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კირიონ II-ის ნაშრომი, რომელიც ქართველი ბერ-მონაზვნების მოღვაწეობას შეეხება. თარგმნა ნ. ხურცილავამ.

კირიონ II. „ივერიის კულტურული როლი რუსეთის ისტორიაში“.

„ისტორიული მემკვიდრეობა“, სამეცნიერო-პოპულარული ჟურნალი, 2009, №2, გვ. 45-51.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კირიონ II-ის (სადაგლიშვილი) ნაშრომი „ივერიის კულტურული როლი რუსეთის ისტორიაში“.

К. Н. Ч. Очеркъ первоначального распространения христіанства въ Грузіи.

„Воскресный день“, иллюстрированный журнал для чтения въ христіанской семьѣ, 1900, №2, гв. 21-24.

სტატიამი ანონიმი ავტორი მოგვითხრობს საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების შესახებ.

Когда и почему были приостановлены выборы католико́са Грузинской Церкви?

„Духовный вѣстник Грузинскаго Экзархата“, 1906, №6, газета „Слово“, გვ. 13-16.

სტატიამი საუბარია რუსეთის მიერ საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმებისა და ეგზარქოსობის მმართველობის დამყარების შესახებ.

კონსტანტინე ანთაძე – მღვდელი. საქართველოს საეკლესიო ისტორიის კათედრის დამფუძნებელი. შესახებ პეტერბურგის სასულიერო აკადემიაში.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1902, №21-№22.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში გამოქვეყნებულ წერილებში ავტორი საუბრობს პეტერბურგის სასულიერო აკადემიაში საქართველოს ეკლესიის ისტორიის კათედრის დამფუძნებლის თაობაზე.

კონსტანტინე ანთაძე – მღვდელი. აზრი საქართველოს ეკლესიის შესახებ რუსეთის განსაკუთრებული კრებისა.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1906, №1-2.

ჟურნალში ავტორი აქვეყნებს რუსეთის საეკლესიო კრების მიმდინარეობის ჩანაწერს.

ლენინი – ეპისკოპოსი იმერეთისა. საყურადღებოდ საქართველოს სამღვდელოების.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1906, №8, გვ. 1-2.

სტატიამი ეპისკოპოსი ლენინი (შემდგომში სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი) საუბრობს საქართველოს ეკლესიაში არსებულ იმდროინდელ ვითარებაზე.

ლენტი მროველი – ეპისკოპოსი. ნინოს მიერ ქართლის მოქცევა.

„ქართლის მოქცევა“, ტექსტი დადგენილი ს. ყაუხჩიშვილის მიერ, 1955, გვ. 72-138.

„ქართლის ცხოვრების“ ამ ნაწილში აღწერილია წმ. ნინოს მიერ ქრისტიანობის ქადაგება და ქართლში ქრისტიანობის გავრცელება.

ლენტი მროველი – ეპისკოპოსი. მოქცევაი მირიან მეფისა და მისთანა ყოვლისა ქართლისა წმიდისა და ნეტარისა დედისა ჩუენისა ნინო მოციქულის მიერ.

„ნათელი ქრისტესი“, წიგნი I, 2003, გვ. 41-59.

წერილში მოთხრობილია წმიდა ნინოს მიერ ქართლში ქრისტიანობის გავრცელების შესახებ.

—ლი. რუსეთის საეკლესიო კრების წინასწარი სათათბირო.

„კლდე“, ყოველ კვირეული საზოგადო-ეკონომიური და სალიტერატურო ჟურნალი, 1912, №3, გვ. 13.

პუბლიკაციაში ანონიმი ავტორის მიერ გამოთქმულია იმედი, რომ რუსეთის საეკლესიო კრება საქართველოს ეკლესიისთვის სასიკეთო გადაწყვეტილებას მიიღებდა და სოხუმის ეპარქია დარჩებოდა საქართველოს ეკლესიის შემადგენლობაში.

ლომინაძე ბაბილინა. სახელმწიფოსა და ეკლესიის ურთიერთობა VIII-XII საუკუნეების საქართველოში.

„საქართველო რუსთაველის ხანაში“, რუსთაველის დაბადების 800 წლისთავისადმი მიძღვნილი კრებული, თბილისი, 1966, გვ. 66-92.

სტატიაში განხილულია საქართველოს ეკლესიის მხარდაჭერა იმ ძალებისადმი, რომელთაც უნდოდათ ქვეყნის გაერთიანება.

მათიაშვილი აკაკი. შვეისწავლოთ, შვეინახოთ და დავაფასოთ ჩვენი ისტორია.

„სამგორი“, საქართველოს კომპარტიის გარდაბნის რაიკომისა და მშრომელთა დეპუტატების რაისაბჭოს ორგანო, 1969, №150, გვ. 4.

სტატიაში გადმოცემულია მარტყოფის ღვთაების მონასტრისა და მაცხოვრის ეკლესიის ისტორია.

მამულია გურამ. სახელმწიფოსა და ეკლესიის ურთიერთობა გრიგოლ ხანძთელის თვალსაზრისით. (რუსულ ენაზე).

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე, 1969, ტ. 56, №3, გვ. 753-756.

სტატიაში ავტორი ავითარებს თვალსაზრისს, რომლის მიხედვითაც ეკლესიასა და სახელმწიფოს შორის უნდა იყოს თანასწორუფლებიანი და ჰარმონიული ურთიერთობა (გიორგი მერჩულის „გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრების“ მიხედვით).

მგალობლიშვილი სოფრომ. ქართული ეკლესია და სამღვდლოება.

„თეატრი და ცხოვრება“, სათეატრო-სალიტერატურო ჟურნალი, 1917, №8, გვ. 2-3.

წერილში განხილულია XIX საუკუნის დასაწყისში რუსეთის იმპერატორ ალექსანდრე I-ის მიერ გამოცემული ბრძანებულებები, რომლებიც ეხება საეკლესიო მამულებსა და სამღვდლოებას.

მდგომარეობა მართლმადიდებლობისა საქართველოს საექსარხოლოში.

„ივერია“, საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი, 1898, №225, გვ. 2-3.

პუბლიკაციაში განხილულია ჟურნალ „Църковныя Вѣдомости“-ში გამოქვეყნებული წერილი, რომელშიც ასახულია უწმიდესი სინოდის ობერპროკურორის 1894 და 1895 წლების ანგარიშები მართლმადიდებელი სარწმუნოების მდგომარეობაზე საქართველოს ეპარქიებში.

მელიტონ კელენჯერიძე – მღვდელი. ცხოვრება საქართველოს საკათალიკოსო ეკლესიისა.
„შინაური საქმეები“, ყოველკვირეული გაზეთი, ქუთაისი, 1912, №24, გვ. 3-4.
წერილში მოკლედ არის გადმოცემული საქართველოს ეკლესიის ისტორიის ზოგიერთი მომენტი.

მელიტონ კელენჯერიძე – მღვდელი. მაქსიმე აბაშიძე – უკანასკნელი კათალიკოსი იმერეთისა (1776-1795 წწ.).
„შინაური საქმეები“, ყოველკვირეული გაზეთი, ქუთაისი, 1913, №8, გვ. 1-4.
სტატიაში ავტორი ეკამათება თელო ჟორდანიას იმერეთის კათალიკოს მაქსიმე აბაშიძის შესახებ დაწერილ წერილში „ბიჭვინტის სიგელ-გუჯრები“ დაშვებული უზუსტობების გამო.

მირიანაშვილი ესტატე. რამდენიმე სიტყვა ქართული მართლმადიდებელი ეკლესიის ქონებრივ უფლებაუნარიანობის განვითარების ისტორიიდან.
„მებრძოლი ათეისტი“, საქართველოს მებრძოლ უღმერთოთა კავშირის ცენტრალური საბჭოს ყოველთვიური ორგანო, 1939, №8, გვ. 30-37.
წერილში ათეისტური პოზიციიდან არის განხილული ის „განსაკუთრებული“ უფლებები და პრივილეგიები, რაც ჰქონდა საქართველოს ეკლესიას ქრისტიანობის გამოცხადებიდან XX ს-ის 20-იან წლებამდე.

მირიანაშვილი პეტრე. რუსეთი და საქართველო.
„განათლება“, სამეცნიერო-პედაგოგიური და სალიტერატურო ჟურნალი, 1913, №2, გვ. 131-143.
სტატიაში მოკლედ არის განხილული რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობები, მათ შორის, საეკლესიო სფეროში.

მიტროპოლიტი იონა (გელევანიშვილი).
„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1898, №4, გვ. 6.
სტატიაში გადმოცემულია რუისის მიტროპოლიტ იონა გელევანიშვილის (1737-1821) ცხოვრება და მოღვაწეობა.

მიხაილ ხელაევი – მღვდელი.
ალავერდის სობორო. „მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1885, №3-4;
შუამთის მონასტერი. „მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1885, №6;
მცხეთის სობორო. „მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1885, №8-9;
წმიდის ნინას სობორო. „მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1885, №11.
წერილებში გადმოცემულია აღნიშნული ტაძრების მოკლე ისტორია, აღწერილობა, ინფორმაცია მათში დაცული სიწმინდეების შესახებ.

მოკლე მიმოხილვა საქართველოს ეკლესიის იერარქიისა.

„საქართველოს კალენდარი“, 1890, გვ. 206-227.

კალენდარში შესული მასალა მოიცავს შემდეგ თავებს: „წმ. ნინო და მეფე მირიანი“; „კათალიკოსობა საქართველოში“; „ანტიოქიას ნაკურთხნი კათალიკოსნი ქართველთა ტომისანი (549-629)“; „საქართველოში ნაკურთხნი კათალიკოსნი (629-704)“; „კურთხევა მირონისა“; „განგება დარბაზობისა“; „ეპისკოპოსების რაოდენობა“; „კათალიკოსნი ცოლოსანი (704-839)“; „იერარქია საქართველოს ძლიერებისა და აღორძინების დროს (X-XII ს.)“; „მონგოლთა შემოსევიდამ საკათალიკოსოს დანაწილებამდე (1220-1390)“; „საკათალიკოსო სამწყსოს ორად დანაწილება (1390-1796)“.

მოხსენება პროფესორ ა. ა. ცაგარელისა. (ნათარგმნი სინოდის ორგანის „ЦѢРКОВНЫЯ ВѢДОМОСТИ“-დან 1906 წ.).

„შინაური საქმეები“, ყოველკვირეული გაზეთი, ქუთაისი, 1911, №6, გვ. 5-8.

მოხსენებაში საუბარია XVII-XVIII საუკუნეებში საქართველოს ეკლესიის მეთაურების (პატრიარქების) ოფიციალურ მიმოწერაზე რუსეთში, ირანსა და ოსმალეთში, რაც იმის დამადასტურებელია, რომ საქართველოს ეკლესია დამოუკიდებელი, ავტოკეფალური იყო.

ნესტორ ყუბანეიშვილი – მღვდელი. მამა დავით გარეჯელი.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1893, №11-12.

სტატიებში აღწერილია ცამეტ ასურელ მამათაგან ერთ-ერთის – წმიდა დავით გარეჯელის მოღვაწეობა საქართველოში.

ნოზაძე გიორგი. ივერიელთა მონასტერი ათონზე.

„მაყვლოვანი“, სამთავროს წმიდა ნინოს დედათა მონასტრის პერიოდული გამოცემა, 2012, №2, გვ. 27-39.

ჟურნალში წარმოდგენილია XX საუკუნის ქართველი ემიგრანტის, ცნობილი მეცნიერისა და მკვლევარის გიორგი ნოზაძის „მოგზაურობის შთაბეჭდილებანი“, სადაც ავტორი მკითხველს აცნობს ათონის ქართული მონასტრის – „ივირონის“ ძველი და უახლესი ისტორიის საინტერესო დეტალებს.

პარმენ ყიფშიძე – მღვდელი. აღრჩევითი წესი სამღვდელოებაში და მისი ცუდი მხარეები.

„შინაური საქმეები“, ყოველკვირეული გაზეთი, ქუთაისი, 1908, №7, გვ. 6-10.

სტატიაში განხილულია ახალი კანონპროექტი, რომელიც სამღვდელოების არჩევის წესს ეხებოდა.

პატივისცემელნი არხიმანდრიტის მაკარისა.

„ივერია“, საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი, 1887, №221, გვ. 2.

გაზეთში საიუბილეო თარიღთან დაკავშირებით გამოქვეყნებულია არქიმანდრიტ მაკარის (მიხეილ მატათაშვილი) მოკლე ბიოგრაფიული მონაცემები.

Peradse Gregor. Uber das georgische Monchtum.

ამონაბეჭდი ჟურნალიდან, გვ. 152-169, Bonn, 1926.

სტატია ეხება ბერ-მონაზვნობისა და სამონასტრო ცხოვრების, ასევე საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორიას.

Peradse Gregor. Die Anfänge des Monchtums in Georgien.

ამონაბეჭდი ჟურნალიდან, გვ. 34-75, Bonn, 1928.

სტატია მოგვითხრობს საქართველოში ბერ-მონაზვნური ცხოვრების დასაწყისის შესახებ.

Перадзе ил. Къ матеріаламъ по исторіи автокефальности Грузинской Церкви.

„Духовный вѣстник Грузинскаго Экзархата“, 1906, №6, გვ. 21-28.

სტატიაში ავტორი განიხილავს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის დამადასტურებელ მასალებს.

Перадзе ил. Епархіи Грузинской Церкви въ XI-XIII вѣкахъ.

„Вѣстник Грузинскаго Экзархата“, 1914, №4, გვ. 124-№127; №7, გვ. 240-244.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში გამოქვეყნებულ სტატიებში ავტორი მიმოიხილავს XI-XIII საუკუნეებში არსებულ ეპარქიებს.

პეტრე კონჭოშვილი – ეპისკოპოსი. ქართველთა შესანიშნავი ჯვარის მონასტერი.

„მაყვლოვანი“, სამთავროს წმიდა ნინოს დედათა მონასტრის პერიოდული გამოცემა, 2012, №2, გვ. 7-10.

სტატიაში ასახულია ეპისკოპოს პეტრეს მოგზაურობა წმინდა მიწაზე და აღწერილია იერუსალიმში არსებული სიწმინდეები.

ჟანენ რემონ. ქართველები იერუსალიმში.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1992, №10, გვ. 3-21.

სტატიაში აღწერილია იერუსალიმში არსებული ქართველთა სამლოცველოებისა და იქ მოღვაწე ქართველი სასულიერო პირების ისტორია. თარგმნა შ. ვარდიემ.

ჟანენ რემონ. საქართველო. (ფრაგმენტი).

„ისტორიული მეძვედროება“, სამეცნიერო-პოპულარული ჟურნალი, 2010, №10, გვ. 44-47.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია ფრაგმენტი ცნობილი ბიზანტინოლოგის, ხელოვნებათმცოდნისა და საეკლესიო ისტორიის მკვლევრის, მღვდელ რემონ ჟანენის (1882-1972) გამოკვლევისა საქართველოსა და საქართველოს ეკლესიის შესახებ.

ჟორდანია თედო. ანტონ I კათალიკოს-პატრიარქი საქართველოსი.

„მოგზაური“, ისტორიულ-არქეოლოგიური და გეოგრაფიულ-ეტიმოგრაფიული სურათებიანი ჟურნალი, 1902, №5, გვ. 312-327.

სტატიაში გადმოცემულია ანტონ I კათალიკოსის ცხოვრება და მოღვაწეობა. თარგმნა კ. ანთაძემ.

რა დროიდან ინიშნებიან საქართველოში ექსარხოსები?

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1896, №7, გვ. 7-9.

სტატიაში მოცემულია ათი ეგზარქოსის ვინაობა და მოკლე ბიოგრაფიული ცნობები (1811-1896 წწ.).

რა ეჭირება საქართველოს ეკლესიას?

„ივერია“, საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი, 1898, №170, გვ. 1-2.

სტატიაში ცნობილი სლავოფილი ნიკოლოზ დურნოვო კატეგორიულად სვამს საკითხს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის აუცილებლობის თაობაზე და მოჰყავს ფაქტები, თუ რა უარყოფითი შედეგები მოჰყვა ეგზარქოსების მმართველობას.

რას გააკეთებენ ჩვენი წარმომადგენლები სრულიად რუსეთის მომავალ საეკლესიო კრებაზე? (პასუხად მღ. ი. ხატიაშვილს და მის თანამოაზრეთ).

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1907, №20, გვ. 1-9.

წერილში საუბარია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის შესახებ ქართველი სამღვდელოების პოზიციაზე.

რას სწერენ ჩვენს სამღვდელოებაზე?

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1905, №21, გვ. 4-5.

სტატიაში განხილულია რუსეთის პერიოდული გამოცემების: „Вопросы жизни“ და „Московскія Вѣдомости“-ს პუბლიკაციები.

რ. ი. (რაფიელ ივანიცკი). ეროვნული ყრილობა და ჩვენი ეკლესია.

„სვეტიცხოველი“, ყოველკვირეული ორგანო, 1917, №4, გვ. 9-10.

სტატია არის გამომხაურება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის ფაქტის თაობაზე.

რუსეთის სასულიერო პრესის აზრი საქართველოს ავტოკეფალიაზე.

„სავაჭრო გზა“, ყოველ-დღიური ეკონომიური, საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი, 1908, №25, გვ. 2-3.

გაზეთში განხილულია რუსეთის უწმიდესი სინოდის პერიოდული ორგანოს „ЦЕРКОВНЫЯ ВѢДОМОСТИ“-ს პუბლიკაციები საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიასთან დაკავშირებით.

საბახტარიშვილი ვ. 1905 წლის რევოლუციისადმი საქართველოს სამღვდელოების დამოკიდებულების საკითხისათვის.

ა. მ. გორკის სახელობის სოხუმის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის შრომები, საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, აფხაზეთის სახელმწიფო გამომცემლობა, სოხუმი, 1958, ტ. X-XI, გვ. 101-110.

სტატიაში ათეისტური პოზიციიდან არის წარმოჩენილი ქართველი სამღვდელოების როლი 1905 წლის რევოლუციაში.

საერო წოდების ჟურნალ-გაზეთთა მიმოხილვა და მათი აზრი ჩვენ საქართველოს სამღვდელოებაზე.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1884, №15, გვ. 10-12.

წერილში განხილულია რუსულ გაზეთებში გამოქვეყნებული პუბლიკაციები, რომლებიც ქართველ სასულიერო პირებს შეეხება.

საქართველოსა და რუსეთის მართლმადიდებელ ეკლესიებს შორის ლოცვით-კანონიკური კავშირის აღდგენა. (ამონაწერი სინოდის ოქმიდან. 19.11.1943).

„სამი საუნჯე“, სამეცნიერო-საზოგადოებრივი ჟურნალი, 2011, №1, გვ. 90-106.

ჟურნალში წარმოდგენილია ამონაწერი მოსკოვისა და სრულიად რუსეთის უწმიდეს პატრიარქთან არსებული წმიდა სინოდის 1943 წლის 19 ნოემბრის №12 სხდომის განჩინებიდან საქართველოსა და რუსეთის მართლმადიდებელ ეკლესიებს შორის ლოცვით-კანონიკური კავშირი აღდგენის თაობაზე.

საქართველოს ეკლესია და სამღვდელოება უწინ და ეხლა.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1905, №11-№13-14.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში გამოქვეყნებულ სტატიებში მიმოხილულია საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობა ავტოკეფალიის გაუქმებამდე და გაუქმების შემდეგ.

საქართველოს ეკლესია და სამღვდელოება უწინ და ეხლა.

„ჯვარი ვაზისა“, სურათებიანი ყოველკვირეული საეკლესიო საზოგადოებრივი გაზეთი, 1906, №6-№12.

გაზეთის აღნიშნულ ნომრებში განხილულია საქართველოსა და ქართველი სასულიერო პირების მდგომარეობა ავტოკეფალიის გაუქმებამდე და გაუქმების შემდეგ, ქართველი სამღვდელთა და რუსი ეგზარხოსების ურთიერთდამოკიდებულება.

საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიურ მართვა-გამგეობის შესახებ.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1906, №1-2.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია ქართველი სამღვდელთა მიერ 1905 წლის მაისში გამართულ კრებაზე შემუშავებული საქართველოს ეკლესიის რეორგანიზაციის პროექტი.

საქართველოს ეკლესია და სამწყსო, ქრისტიანობის მმოსავი 16 საუკუნის განმავლობაში...

უთაფურცლო გამოცემა, 4 გვერდი, სავარაუდოდ, 1907 წ.

წერილში მოკლედ არის მოთხრობილი საქართველოს ეკლესიის ისტორია ქრისტიანობის გავრცელებიდან XX საუკუნემდე, საქართველოს ეკლესიის მიერ ავტოკეფალიის მოპოვება, მისი გაუქმება რუსეთის ხელისუფლების მიერ, ქართველი საზოგადოების ბრძოლა ეკლესიის ავტოკეფალიის აღსადგენად. გამოცემა, სავარაუდოდ, არის მიმართვა ქრისტიანული ეკლესიების მეთაურებისადმი, დახმარება გაუწიონ საქართველოს ეკლესიას ავტოკეფალიის აღდგენის საქმეში.

საქართველოს ეკლესიის დროებითი წესები. (მთავრობის მიერ დამტკიცებული).

„სვეტიცხოველი“, ყოველკვირეული ორგანო, 1917, №1, გვ. 3.

გაზეთში გამოქვეყნებულია რუსეთის დროებითი მთავრობის მიერ შემუშავებული დროებითი წესები საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის სტატუსის შესახებ რუსეთის სახელმწიფოში.

საქართველოს ეკლესიის მართვა-გამგეობა.

„სვეტიცხოველი“, ყოველკვირეული ორგანო, 1917, №4, გვ. 6-9.

გაზეთში გამოქვეყნებულია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მართვა-გამგეობის დებულება, რომელიც მიღებულ იქნა 1917 წლის საეკლესიო კრებაზე.

საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ამბროსი ხელაიას მემორანდუმი.

„საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2010, №8, გვ. 88-89.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას მემორანდუმი, რომელიც გაიგზავნა გენუის საერთაშორისო კონფერენციაზე 1922 წელს.

საქართველოს სამოციქულო კათოლიკე ეკლესიის საქმეები.

„სიმართლის გზა“, საერო ცხოვრებისა და მწერლობის ღღიური, 1917, №2-3.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში გამოქვეყნებულ სტატიებში აღწერილია საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის მიერ ავტოკეფალიის აღდგენის პერიოდი.

საქართველოს სასულიერო მთავრობის განკარგულება.

„ივერია“, საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი, 1892, №274, გვ. 2.

გაზეთში გამოქვეყნებულია რუსეთის იმპერატორის ბრძანებისამებრ გამოცემული, უწმიდესი სინოდის ქართლ-კახეთ-იმერეთის კანტორის განკარგულება საქართველოს საეგზარქოსოში საეკლესიო საბუთების რუსულ ენაზე წარმოების თაობაზე.

საქართველოს ს.ს. რესპუბლიკის კანონმდებლობა ეკლესიის შესახებ.

„საქართველოს ეკლესიის კალენდარი 1928 წლისათვის“, გამოცემა საქართველოს საკათოლიკოსო სინოდისა, ს. მ. უ. ს. პოლიგრაფიული ტრესტის მე-3 სტამბა, ტფილისი, 1928, გვ. 41-47.

„საქართველოს ეკლესიის კალენდარი 1929 წლისათვის“, გამოცემა სრულიად საქართველოს საკათოლიკოსო სინოდისა, მე-6 სტამბა, პოლიგრაფტრ. მთავლიტი 61, ტფილისი, 1929, გვ. 37-47.

1928 და 1929 წლების კალენდრებში შესულია „საქართველოს სსრ კანონმდებლობა ეკლესიის შესახებ“, რომელიც შეეხება ეკლესიის გამოყოფას სახელმწიფოსაგან და სარწმუნოებრივი და ანტისარწმუნოებრივი პროპაგანდის თავისუფლების მინიჭებას მოქალაქეებისათვის; „დადგენილება №124“ – ეკლესიების გახსნისა და რელიგიურ საზოგადოებათა რეგისტრაციის წესის შესახებ; და „ცირკულიარი №66“ მოქალაქობრივი მდგომარეობის აქტების რეგისტრაციის დამოუკიდებლად, სამღვდელთა პირთა მიერ სარწმუნოებრივი წესების შესრულების უფლების მინიჭების შესახებ.

საყვარელიძე თეიმურაზ ნიჩბისის წმ. ნიკოლოზის ეკლესიის დათარიღებისათვის.

„ძეგლის მეგობარი“, საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის საზოგადოების გამოცემა, 1975, №38, გვ. 27-28.

სტატიაში ავტორი ცდილობს წყაროებზე დაყრდნობით დააზუსტოს ნიჩბისის ეკლესიის აგების თარიღი.

საძრახისი თვითნებობა.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1906, №5, გვ. 3-4.

წერილში გაკრიტიკებულია დეკანოზი დავით დამბაშიძე, რომელმაც საქართველოს ეკლესიის რეორგანიზაციის პროექტი ნაკლულად დაბეჭდა. კერძოდ, პროექტიდან ამოღებულ იქნა შემდეგი მუხლები: 1. მიეცეთ მღვდელთ თავისუფლება ღვთისმსახურების გარეშე ატარონ ტანისამოსი სურვილისამებრ; 2. მიეცეთ ქვიშ მღვდელთ ნება ცოლის შერთვისა; 3. მღვდლის ხარისხის მსურველს ნუ დაეკლება ცოლის შერთვა კურთხევამდის.

სახაროვი სტეფანე. საბჭოთა საქართველოს 20 წელი და ეკლესია.

„მებრძოლი ათეისტი“, საქართველოს მებრძოლ უღმერთოთა კავშირის ცენტრალური საბჭოს ყოველთვიური ორგანო, 1941, №2-3, გვ. 15-24.

სტატიის ავტორი მებრძოლი ათეისტის პოზიციიდან აღწერს, როგორ მოელო ბოლო საქართველოში ეკლესიისა და მის მესვეურთა ბატონობას 1921 წლის 25 თებერვლის შემდგომ და როგორ ჩაეყარა საფუძველი ხალხურ მოძრაობას რეაქციული სამღვდელოების წინააღმდეგ.

სია ახაზეთის კათალიკოსთა (1389-1796 წწ.).

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1892, №10-№11.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში გამოქვეყნებულია XIV-XVIII საუკუნეებში მოღვაწე ახაზეთის კათალიკოსების მოკლე ბიოგრაფიული მონაცემები.

სიმონ მჭედლიძე – მღვდელი. ღია წერილი საქართველოს სამღვდელოებისადმი.

„მინაური საქმეები“, ყოველკვირეული გაზეთი, ქუთაისი, 1908, №1, გვ. 3-4.

წერილში საუბარია XX საუკუნის დასაწყისში, საქართველოს ეკლესიისთვის რთულ პერიოდში, სამღვდელოების როლსა და საეკლესიო ჟურნალის გამოცემის აუცილებლობაზე, რომელიც გააშუქებდა როგორც საეკლესიო, ისე საერო საკითხებს.

სიმონ ჭუმბურიძე – მღვდელი. ძველი და ახალი შეხედულება საერო პირთა სამღვდელოებაზე.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1904, №23-24, გვ. 5-8.

სტატიის ავტორი განხილულია საერო პირების დამოკიდებულება სასულიერო პირების მიმართ.

სინოდი და საქართველოს ეკლესია.

„მინაური საქმეები“, ყოველკვირეული გაზეთი, ქუთაისი, 1912, №14, გვ. 6-9.

გაზეთში გამოქვეყნებულია სახელმწიფო სათათბიროს დეპუტატის ევგენი გეგეჭკორის სიტყვა, რომელიც მან წარმოთქვა 1912 წლის 7 თებერვალს სახელმწიფო სათათბიროში.

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის არჩევა.

„სვეტიცხოველი“, ყოველკვირეული ორგანო, 1917, №3.

ჟურნალის ეს ნომერი ეთმობა საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის I საეკლესიო კრების მასალებს, რომელზეც არჩეულ იქნა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი.

სტატსკი სოვეტნიკი გიორგი საძაგლიშვილი – მამა კირიონი.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1896, №21, გვ. 3-5.

სტატია გვაწვდის ინფორმაციას გიორგი საძაგლიშვილის სასულიერო მოღვაწეობის დასაწყისი პერიოდის შესახებ.

ტაბაკინის მონასტერი.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1884, №14, გვ. 4-5.

წერილში გადმოცემულია იმდროინდელ შორაპნის მაზრაში მდებარე ტაბაკინის მონასტრის ისტორია.

ტარასი კანდელაკი – მღვდელმონაზონი. საქართველოს საეკლესიო ისტორია პეტერბურგის სასულიერო აკადემიაში.

„ივერია“, საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი, 1904, №110, გვ. 2.

წერილში საუბარია ეპისკოპოს კირიონის (საძაგლიშვილი) მცდელობაზე, პეტერბურგის უნივერსიტეტში დაარსებულიყო საქართველოს ეკლესიის ისტორიის კათედრა.

უკიდურესი. აღრჩევითი უფლება სამღვდელოების უკანასკნელ კრებაზე.

„შინაური საქმეები“, ყოველკვირეული გაზეთი, ქუთაისი, 1908, №15, გვ. 3-6.

სტატიაში ფსევდონიმს ამოფარებული ანონიმი ავტორი განიხილავს ახალ კანონპროექტს, რომელიც სამღვდელოების არჩევის წესს ეხება.

ურბნელი (ნიკოლოზ ხიზანიშვილი). ჩვენის საეკლესიო ისტორიიდან – სამართალი კათოლიკოსისა.

„მოამბე“, თვიური ჟურნალი, 1898, №3, განყ. II, გვ. 1-17.

ნიკოლოზ ხიზანიშვილის მიერ „ურბნელის“ ფსევდონიმით გამოქვეყნებული სტატია ეხება ტყვეთა სყიდვის წინააღმდეგ დაწესებულ სასჯელს, რომელიც შედგენილ იქნა ბიჭვინთაში აფხაზთა და ქართლის კათალიკოსების მიერ.

უწმინდესის სინოდის პროექტი სამღვდელოების ყოფა-ცხოვრების გაუმჯობესების შესახებ.

„ივერია“, საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი, 1890, №145, გვ. 1.

გაზეთი აქვეყნებს რუსეთის ეკლესიის უწმიდესი სინოდის პროექტს სასულიერო პირებისთვის მატერიალური ანაზღაურების დანიშვნის თაობაზე.

ფერაძე გრიგოლ. საქართველოს ეკლესიის უძველესი ისტორიის პრობლემები.

„არტანუჯი“, საისტორიო ჟურნალი, 2003, №11, გვ. 65-78.

ჟურნალში წარმოდგენილია ბონის უნივერსიტეტის ფილოსოფიის დოქტორის გრიგოლ ფერაძის მოხსენება წაკითხული ოქსფორდში 1832 წლის 24 მაისს, რომელშიც განხილულია ქართველთა განმანათლებლისა და ქართლის პირველი ქრისტიანი მეფის ვინაობის, ასევე ქართველთა მოქცევის ზუსტ თარიღთან დაკავშირებული საკითხები, „წმ. ნინოს ცხოვრების“ ავტორისეული შეფასება. თარგმნა თ. ჭუმბურიძემ.

ფერაძე ილია. საქართველოს ექსარხოსები.

„მოგზაური“, ისტორიულ-არქეოლოგიური და გეოგრაფიულ-ეტიმოგრაფიული სურათებიანი ჟურნალი, 1901, №4.

წერილში მოცემულია ინფორმაცია საქართველოში მოღვაწე ეგზარქოსების შესახებ.

ფერაძე ილია. საქართველოს საეკლესიო ისტორია.

„მოგზაური“, ისტორიულ-არქეოლოგიური და გეოგრაფიულ-ეტიმოგრაფიული სურათებიანი ჟურნალი, 1902, №4-№12, 1903, №3-№4.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში გამოქვეყნებულ წერილებში ასახულია საქართველოს ეკლესიის ისტორიის დასაწყისი პერიოდის მნიშვნელოვანი მომენტები.

ფურცელაძე ბ. სომხეთის ეკლესიის განცალკევება მართლ-მადიდებელს ეკლესიისაგან და სომხების ღონისძიება მართლმადიდებლობის დამცირებისათვის ივერიაში. ისტორიული მიმოხილვა.

„დროება“, ქართული პოლიტიკური და ლიტერატურული გაზეთი, 1883, №80, გვ. 2-3.

სტატიაში განხილულია ქართველთა და სომეხთა საეკლესიო განხეთქილების ზოგიერთი ასპექტი.

ღმერთო, რა ამბები ხდება!

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1896, №4, გვ. 1-3.

სტატია ამხელს სომეხ მონოფიზიტებს, რომლებიც სხვადასხვა გზებით ცდილობდნენ ქართული ეკლესიების დასაკუთრებას.

ყოვლად სამღვდელო ეპისკოპოსი ალექსანდრე.

„კვალი“, სალიტერატურო და სამეცნიერო ნახატებიანი გაზეთი, 1895, №31, გვ. 1-2.

გაზეთში გამოქვეყნებულია ეპისკოპოს ალექსანდრე ოქროპირიძის მოკლე ბიოგრაფია.

ყოვლად სამღვდელო იმერეთის ეპისკოპოსი გაბრიელი.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1888, №13-14-15.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში გადმოცემულია იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელ ქიქოძის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

ჩიხელი ლ. დეკანოზ იოანე ვოსტორგოვის სიტყვების გამო საქართველოს მოკლულ რუსი ექსარხოს ნიკონის შესახებ.

„შინაური საქმეები“, ყოველკვირეული გაზეთი, ქუთაისი, 1910, №2-3.

გაზეთის აღნიშნულ ნომრებში გამოქვეყნებულ სტატიებში ავტორი აკრიტიკებს დეკანოზ ი. ვოსტორგოვს, რომელიც ცილს სწამებს ქართველ სამღვდელოებასა და ქართველ ხალხს და გამოჰყავს ისინი მკვლელებად და რეაქციონერებად.

ჩხარტიშვილი იზოლდა. ეკლესიისა და მის მსახურთა კრიტიკა გაზეთ „დროების“ ფურცლებზე.

„რელიგიის ისტორიისა და ათეიზმის საკითხები საქართველოში“, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია, აკად. ს. ჯანაშიას სახელობის საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმი, ნაკვეთი 1, 1968, გვ. 147-153.

ავტორი წარმოგვიდგენს გაზეთ „დროების“ ფურცლებზე გამოქვეყნებულ პუბლიკაციებს, რომლებითაც მთავრობა ცდილობდა ეკლესიის ავტორიტეტის შელახვას.

ჩხენკელი აკაკი. ავტოკეფალიის აღდგენა.

„მებრძოლი საქართველო“, ქართული ეროვნული საბჭოს ორგანო, 1952, №2, გვ. 25-26.

გამოცემაში გამოქვეყნებულია ავტორის მოგონებები, წაკითხული 1951 წლის 30 სექტემბერს.

ჩხოკენელი. ვინ არი დამნაშავე?

„კვალი“, სალიტერატურო და სამეცნიერო ნახატებიანი გაზეთი, 1894, №28-29.

სტატიაში ფსევდონიმს ამოფარებული ავტორი ცდილობს, გაარკვიოს ეკლესიაში მრევლის სიმცირის მიზეზები.

ცაგარელი ა. პასუხი ბ. ბ. კანონისტ-პროფ. ალმაზოვს და ბერდნიკოვს.

„განთიადი“, ყოველთვიური საღვთისმეტყველო, ფილოსოფიური, პოლიტიკური და ლიტერატურული ჟურნალი; რედაქტორ-გამომცემელი მღ. ს. მჭედლიძე, 1913, №1-№2.

პეტერბურგის უნივერსიტეტის პროფესორების: ალმაზოვისა და ბერდნიკოვის საპასუხოდ დაწერილ წერილში პროფესორი ალექსანდრე ცაგარელი ასაბუთებს ქართველი ავტოკეფალისტების მოთხოვნის კანონიერებას.

ცინცაძე ვახტანგ. კაცხის „სვეტი“.

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე, ტ. VII, №8, 1946, გვ. 557-564.

სტატია ეძღვნება ქვემო რაჭაში მდებარე კაცხის ეკლესიას.

ცხვილოელი პ.

ა) **ჭყონდიდელ მიტროპოლიტნი (950-1815).** „მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1892, №18, გვ. 8-10.

ბ) **ქუთათელნი (387-1851 წწ.);** გ) **გაენათელნი (1529-1821 წწ.).** „მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1892, №22, გვ. 10-11.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში პ. ცხვილოელის ფსევდონიმით მღვდელი პოლიეგქტოს კარბელაშვილი გვაწვდის ცნობებს აღნიშნულ წლებში მოღვაწე ჭყონდიდელ მიტროპოლიტთა, ქუთათელ და გაენათელ მღვდელმთავართა შესახებ.

ცხვილოელი პ. კათალიკოზნი საქართველოს ეკლესიისა.

„ივერია“, საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი, 1893, №27, გვ. 2.

გაზეთში პ. ცხვილოელის ფსევდონიმით მღვდელი პოლიეპქტოს კარბელაშვილი აქვეყნებს მოკლე ცნობებს 488-1811 წლებში მოღვაწე საქართველოს კათოლიკოსების შესახებ.

ბეელისა და ახალი სტილის შესახებ.

„საქართველოს ეკლესიის კალენდარი 1928 წლისათვის“, გამოცემა საქართველოს საკათოლიკოსო სინოდისა, ს. მ. უ. ს. პოლიგრაფიული ტრესტის მე-3 სტამბა, ტფილისი, 1928, გვ. 32-40.

კალენდარში შესულია სრულიად საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის IV კრების 1927 წლის 24 ივნისის დადგენილება, რომლის თანახმადაც საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიაში შემოღებულ იქნა ახალი სტილის კალენდარი, ისტორიულ კონტექსტში ახსნილია სხვა ეკლესიების გადაწყვეტილებები, არის ასევე რეკომენდაციები მოსახლეობისათვის ახალ სტილზე გადასვლასთან დაკავშირებით.

წესდებულება მართლ-მადიდებელ სასულიერო სემინარიათა.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1885, №3, გვ. 2-4.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია სასულიერო სემინარიის ზოგადი დებულებები, ეპარქიის არქიერის უფლებები, სემინარიის რექტორის ვალდებულებები.

წმ. ამბროსი (ხელაია). ქრისტიანობის ბრძოლა ისლამთან საქართველოში.

„ანეული“, ლიტერატურული ჟურნალი, 2013, №1, გვ. 74-79.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას ნაშრომი „ქრისტიანობის ბრძოლა ისლამთან საქართველოში“. რუსულიდან თარგმნა ზ. თორიამ.

წმიდანი მთავარმოწამენი დავით და კონსტანტინე და მოწამეთის მონასტერი იმერეთში.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1895, №17-18, გვ. 17-23.

სტატია მოგვითხობს ქუთაისის მახლობლად მდებარე მოწამეთას მონასტრის ისტორიას.

წმინდა ეფრემ მცირე. [ქართლისა და აფხაზეთის გაქრისტიანების, წმინდა მირონის კურთხევის დაწესების, კათოლიკოსთა ხელთდასხმისა და სხვა საეკლესიო საკითხების შესახებ]. „უწყებაი მიზეზსა ქართველთა მოქცევისასა, თუ რომელთა წიგნთა შინა მოიხსენების“.

ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა და სქოლიოები დაურთო ედიშერ ჭელიძემ, თბილისის სასულიერო აკადემია, სამეცნიერო-სადღვთისმეტყველო შრომები, ტ. V, თბილისი, 2014, გვ. 24-97.

ტექსტი ეხება საქართველოს ეკლესიის ისტორიის რამდენიმე მნიშვნელოვან საკითხს.

ხახანაშვილი ალექსანდრე. საქართველოს წესწყობილებათა ისტორიიდან.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1891, №21-22-23.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში განხილულია საკითხები: ეკლესიის მნიშვნელობა და გავლენა, საეკლესიო მამულები, საეკლესიო კრებები და მათი შედარება საერო კრებასთან, მაჰმადიანების დამოკიდებულება ჩვენი ეკლესიისადმი დ სხვა.

ხულოს ეკლესიის დაქცევა.

„ივერია“, საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი, 1895, №157, გვ. 2.

გაზეთში გამოქვეყნებულია 75 წლის ყადი-ოლლი ბოლქვადის ნაამბობი ხულოს ეკლესიის შესახებ.

ხუციშვილი მირიან. საქართველოს ეკლესია ცარიზმის კოლონიური პოლიტიკის სამსახურში. (XIX ს.).

„რელიგიის ისტორიისა და ათეიზმის საკითხები საქართველოში“, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია, აკად. ს. ჯანაშიას სახელობის საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმი, ნაკვეთი 1, 1968, გვ. 112-146.

პუბლიკაციაში საარქივო და სალიტერატურო მასალის საფუძველზე ნაჩვენებია ის ღონისძიებები, რომლებიც XIX საუკუნეში გაატარა რუსეთმა, რათა საქართველოს ეკლესია ჩაეყენებინა ცარიზმის კოლონიური პოლიტიკის სამსახურში (იგულისხმება ეგზარქოსობის დაწესება და მათი საქმიანობა).

ჯავახიშვილი ივანე. თხზულებანი თორმეტ ტომად.

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, „მეცნიერება“, თბილისი, 1979-1998. თხზულებათა კრებულში საქართველოს ისტორიის სხვადასხვა საკითხებთან ერთად შესულია ავტორის მიერ საქართველოს ეკლესიის ისტორიის შესახებ გამოქვეყნებული წერილები:

ტ. I, 1979, მთ. რედ. დ. ჩხიკვიშვილი, რედ. ვ. გაბაშვილი.

საქართველოს გაქრისტიანება, ამის შესახებ წყაროების და გამოკვლევების მიმოხილვა, გვ. 216-240;

ქართველთა მოქცევის შესახებ წყაროებისა და თეორიების კრიტიკული განხილვა, გვ. 240-267;

ქართველთა გაქრისტიანება და ბაკურ მეფე, გვ. 267-273;

წათეს მეფობა დასავლეთ საქართველოში და გაქრისტიანება, გვ. 282-283;

ბრძოლა ქრისტიანობასა და მაზდეანობას შორის, გვ. 324-327;

ეკლესიის წყობილება საქართველოში, გვ. 337-342;

წყაროების ცნობები ქართული ეკლესიის უფლებრივი მდგომარეობის და კათალიკოსობის დაწესების შესახებ, გვ. 353-362;

კათალიკოსობის დაარსების თეორიების კრიტიკული განხილვა, გვ. 363-369;
ვახტანგ გორგასლისგან კათალიკოსობის დაწესების ნამდვილი გარემოება, გვ. 370-374;
მიქაელ მთავარეპისკოპოსის ვინაობა და სარწმუნოებრივი მრწამსი, გვ. 377-382;
კათალიკოსობის დაწესების მნიშვნელობა და თარიღი, გვ. 383-387;
ასურელ მამათა მოღვაწეობის შესახებ, გვ. 389-415.

ტ. II, 1983, მთ. რედ. დ. ჩხიკვიშვილი, რედ. ვ. გაბაშვილი.
რუის-ურბნისის კრება, გვ. 212-215.

ტ. III, 1982, მთ. რედ. დ. ჩხიკვიშვილი, რედ. მ. ლუმბაძე.
მწიგნობართუხუცესის ბასილ უჯარმელ-ჭყონდიდელის მოღვაწეობა, საქართველოს ეკლესიის
ბრძოლა მთავრობის წინააღმდეგ და მისი შედეგები, XIII ს. გვ. 76-83;
სვეტიცხოვლის განახლება და საქართველოს დანგრეული ციხე-საყდრების აღდგენა, გვ. 260-
264;

ათაბაგის ცდა მესხეთის ეკლესიების საქართველოს დედაეკლესიისგან ჩამოსაშორებლად და
საქართველოს პატრიარქ-კათალიკოსების ბრძოლა ქართული ეკლესიის მთლიანობის
შესანარჩუნებლად, გვ. 277-282;

საქართველოს ეკლესიის მთლიანობის დარღვევა და მისი ერთი ნაწილის დამოუკიდებლობის
შელახვა, გვ. 337-341;

საქართველოს კათალიკოსების პოლიტიკა და ეკლესიის მთლიანობის სახელმწიფოებრივი,
ეროვნული მნიშვნელობა და გაყოფის საბედისწერო შედეგი, გვ. 396-397.

ტ. VI, 1982, მთ. რედ. დ. ჩხიკვიშვილი, რედ. ი. დოლიძე.
საეკლესიო სამართლის ძეგლები, გვ. 38-70;
ბრძოლა საქართველოს ეკლესიასა და მთავრობას შორის საეკლესიო მიწების გამო, გვ. 353-
372.

ტ. VII, 1984, მთ. რედ. დ. ჩხიკვიშვილი, რედ. ი. დოლიძე.
სახელმწიფო სამართალი – ეკლესია, გვ. 13-87.

ტ. VIII, 1977, მთ. რედ. დ. ჩხიკვიშვილი, რედ. მ. ლორთქიფანიძე.
ქართული საეკლესიო ისტორიის ორი მთავარი საკითხი (ქართულ-სომხური ეკლესიების
განხეთქილება და საქართველოში ქრისტიანობის პირველ მქადაგებელთა საკითხი), გვ. 91;
არსენი კათალიკოზი, გვ. 92-102;
წმ. ნინოს ცხოვრება, გვ. 103-111;
მოქცევაი ქართლისაის მატთანე, გვ. 112-116;
სტეფანე მტბევარი ეპისკოპოზი, გვ. 117-120;
ნიკოლაოზ კათალიკოზი, გვ. 396-409.

ტ. XII, 1998, მთ. რედ. მ. ლორთქიფანიძე, რედ. რ. მეტრეველი.
ანდრია მოციქულის და წმიდა ნინოს მოღვაწეობა საქართველოში, გვ. 25-52;

К истории церковных реформ древней Грузии, гв. 88-97;
**История церковного разрыва между Грузией и Арменией в начале VII века, гв. 299-
329;**
**К вопросу о времени построения грузинского храма в Атени по вновь обследованным
эпиграфическим памятникам, гв. 330-346.**

ჯანაშვილი მოსე. ანჩის-ხატის ეკლესია.

„დროება“, ქართული პოლიტიკური და ლიტერატურული გაზეთი, 1884, №83, გვ. 1-3.
სტატიაში გადმოცემულია ანჩისხატის ეკლესიის მოკლე ისტორია.

ჯანაშვილი მოსე. ქრისტიანობის გავრცელება საქართველოში.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1884, №8-10-11-12-13-14-15.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში დაბეჭდილი მასალა ასახავს საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების ისტორიას.

ჯანაშვილი მოსე. კათალიკოზი ანტონ II.

„მწყემსი“, ქართული სასულიერო ჟურნალი, 1885, №1-2-3-6-8-12.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში გამოქვეყნებულია მასალა კათალიკოს ანტონ II-ის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ.

არქივებში დაცული პირადი ფონდები

ალექსანდრე ოქროპირიძე – ეპისკოპოსი (1824-1907). პირადი არქივი. (საქართველოს ეროვნული არქივი, საარქივო ფონდი №1460).

ქართველი საეკლესიო და საზოგადო მოღვაწის, გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოს ალექსანდრეს პირად არქივში დაცულია მისი ბიოგრაფია, თხზულებები, რომლებიც დაწერილი აქვს მეცნიერების სხვადასხვა სფეროში: ეკლესიის ისტორიაში, რუსეთის ისტორიაში, ფსიქოლოგიის, ფილოსოფიის, ჰომილეტიკის, ეგზეგეტიკის, ღვთისმეტყველების, ფიზიკის დარგებში. მათგან აღსანიშნავია:

საქმე №23. წმ. ნინო განმანათლებლის პერიოდში ქრისტიანობის სწრაფი გავრცელებისა და განმტკიცების მიზეზებზე, 67 გვ.

გაბრიელ ეპისკოპოსი (ქიქოძე). პირადი არქივი. (კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი).

ქართველი სასულიერო მოღვაწის, მეცნიერისა და პედაგოგის, იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის (ქიქოძე) პირად არქივში დაცულია მისი ბიოგრაფიული და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის ამსახველი მასალები, სიტყვები და წერილები.

საქმე №52. გაბრიელ ეპისკოპოსის ანდერძი, რუსულ ენაზე, 2 გვ.

გაბრიელ ქიქოძე – იმერეთის ეპისკოპოსი (1825-1896). პირადი არქივი. (საქართველოს ეროვნული არქივი, საარქივო ფონდი №1806).

არქივში თავმოყრილია იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის ბიოგრაფიული და სამსახურეობრივი მოღვაწეობის ამსახველი დოკუმენტები, სიტყვები, მიმოწერა.

გრიგოლ ფერაძის პირადი არქივის აღწერილობა. (კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი).

არქივში თავმოყრილია გრიგოლ ფერაძის შესახებ არსებული ბიოგრაფიული და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის ამსახველი მასალა, მიმოწერა.

საქმე №83. სტატია „Die Ausbildungszeit unseres georgischen Theologen in Deutschland“ (ქართველი თეოლოგების განათლება გერმანიაში), გაზ. „Der Orient“ №8, რვეული 5-6, გვ. 80-83;

საქმე №84. გრ. ფერაძის საგაზეთო სტატია ამბროსი ხელაიას შესახებ, ჟურნალი „Der Orient“ №9, 1927, გერმანულ ენაზე, ასლი, რვეული 5-6, გვ. 61;

საქმე №86. გრ. ფერაძის საგაზეთო სტატია „Die Anfänge der Monchtums in Georgien“ (მონაზვნობის საფუძვლები საქართველოში), გაზ. „Zeitschrift für Kirchengeschichte“, გვ. 34-75, (ეკლესიის ისტორიის გაზეთი), 1928, გერმანულ ენაზე, ასლი, 23 გვ;

საქმე №88. გრ. ფერადის სტატია „Die Bekehrung Georgiens zum Christentum“ (ქართველების გაქრისტიანება), ჟურნალი „Alte Kirche“ (ძველი ეკლესია), 1930, გერმანულ ენაზე, ნაბეჭდი, 3 გვ;

საქმე №92. გრ. ფერადის ნაშრომი „Die Probleme der Ältesten Kirchengeschichte Georgiens“ (საქართველოს ეკლესიის უძველესი ისტორიის პრობლემები), უთარილო, გერმანულ ენაზე, ნაბეჭდი, 10 გვ.

დიდუბის ღვთისმშობლის ეკლესია. (საქართველოს ეროვნული არქივი, საარქივო ფონდი №1610).

საარქივო ფონდში დაცულია მასალები შემდეგ საკითხებთან დაკავშირებით: მიმოწერა ახალი ეკლესიის მშენებლობის, ხატების დაწერის, ეკლესიასთან არსებული სკოლის ახალი შენობის მშენებლობის თაობაზე, მოხსენება ეკლესიის მდგომარეობის შესახებ, საეკლესიო შინაგანაწესი, საეკლესიო საბჭოს საქმიანობის ანგარიში.

ექვთიმე თაყაიშვილის პირადი არქივის აღწერილობა. (კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი).

საქმე №47. სია კათალიკოსთა შატბერდისა და ჭვლიშის ხელნაწერების მიხედვით, ავტოგრაფი, უთარილო, 3 გვ;

საქმე №72. ანტონ კათალიკოსის ქართლის ცხოვრება, ავტოგრაფი, უთარილო, 1 გვ;

საქმე №82. გარიგება ხელმწიფის კარისა, სასულიერო პირნი, კარის გარიგებაში მოხსენებულნი, ავტოგრაფი, უთარილო, 12 გვ;

საქმე №101. კათალიკოს დომენტისა და იესე ტლაშაძის შესახებ, ავტოგრაფი, უთარილო, 4 გვ;

საქმე №102. ჩანაწერები დომენტი კათალიკოსის შესახებ, ქართულ და რუსულ ენებზე, ავტოგრაფი, უთარილო, 23 გვ;

საქმე №248–582-ში მოთავსებულია ექვთიმე თაყაიშვილის ჩანაწერები, რომლებიც გაკეთებულია საქართველოს სხვადასხვა კუთხის ეკლესია-მონასტრებში არქეოლოგიური ექსპედიციების დროს;

საქმე №618. **Обращение Грузии в Христианство**, ავტოგრაფი, 2. X. 1907, 43 გვ;

საქმე №623. **Обращение Грузии в Христианство святой Ниной**, ავტოგრაფი, 12. XI. 1907, 30 გვ;

საქმე №645. საქართველოს გაქრისტიანება, უთარილო, 13 გვ;

საქმე №734. ცნობები აფხაზეთის კათალიკოსებზე, ავტოგრაფი, უთარილო, 4 გვ;

საქმე №736. ცნობები კათალიკოს-პატრიარქების შესახებ, ავტოგრაფი, უთარილო, 13 გვ;

საქმე №737. ჩანაწერები ეპისკოპოსებზე, ავტოგრაფი, უთარილო, 3 გვ.

თედო დავითის ძე ჟორდანიას პირადი არქივის აღწერილობა. (კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი).

არქივში თავმოყრილია თედო ჟორდანიას წერილები სასულიერო პირებისადმი, ასევე საქართველოს ეკლესიის ისტორიასთან დაკავშირებული მასალები:

- საქმე №354. Бедствия Грузинской Церкви в XV, XVI и XVII веках от турок, ავტოგრაფი, უთარილო, 34 გვ;
- საქმე №366. ქართლ-კახეთის მონასტრებისა და ეკლესიების ისტორიული საბუთები, შეკრებილი თ. ჟორდანიას მიერ, ნაბეჭდი წიგნი თ ჟორდანიას მინაწერებით, აქვე აკინძულია „გუჯრები“ ა. ხახანაშვილის მიერ გამოცემული 1891 წელს, 1903, 245 გვ;
- საქმე №367. ქართლ-კახეთის მონასტრებისა და ეკლესიების ისტორიული საბუთები, შეკრებილი თ. ჟორდანიას მიერ, ეპისკოპოს ალექსანდრეს გამოცემა, 1903 წ, ფოთი, ნაბეჭდი წიგნი, დაფურცლილი, ნაკლული, კორექტურა თ. ჟორდანიას მინაწერებით, 1903, 60 გვ;
- საქმე №375. მოქცევაი ქართლისაი, ტექსტი გადაწერილი თ. ჟორდანიას მიერ მისივე შენიშვნებით, უთარილო, 56 გვ;
- საქმე №407. კათალიკოზ ანტონ I-ის შესახებ, ავტოგრაფი, ნაკლული, უთარილო, 3 გვ;
- საქმე №408. ანტონ კათალიკოსი I. ცხოვრება და მოღვაწეობა, მონოგრაფია, ავტოგრაფი, თაენაკლული, რუსულ ენაზე, უთარილო, 123 გვ;
- საქმე №413. Миссионеры Абхазии (из воспоминаний), ნაწყვეტი, ავტოგრაფი, უთარილო, 1 გვ;
- საქმე №414. По грузинскому проповедничеству, ავტოგრაფი, უთარილო, 1 გვ;
- საქმე №419. Краткие исторические сведения об автокефалии Грузинской Церкви, დაბეჭდილი, 2 ცალად, 1903, 18 გვ;
- საქმე №422. Ответы преосвященного Леонида епископа Имеретии на ниже следующие вопросы, предложенные обер-прокурором Св. Синода относительно церковных реформ, ნაბეჭდი, 2 ცალად, ხელმოწერილია თ. ჟორდანიას მიერ, 1904-05, 40 გვ;
- საქმე №476. მოსე ჯანაშვილი. Тифлисское церковное древнехранилище, 1892, 106 გვ.

ისტორიული ძეგლების შესახებ მოკლე ცნობები. (საქართველოს ეროვნული არქივი, საარქივო ფონდი №1685).

საარქივო ფონდში დაცულია ისტორიული ცნობები ტაძრებისა და მონასტრების შესახებ (ალავერდისა და ბაგრატის ტაძრები, ახალი ათონის მონასტერი, ბიჭვინთის ტაძარი, ბეთანიის მონასტერი, დავით-გარეჯის, გელათის მონასტრები, თბილისის სიონის ტაძარი და სხვა.).

კათოლიკოს-პატრიარქი ამბროსი ხელაია. პირადი არქივების აღწერილობა, წიგნი 3. (კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი).

შეადგინეს მიხეილ ქავთარიაძე, მილენა მეტრეველმა და ირმა ხოსიტაშვილმა, სერიის მთ. რედ. ბ. კუდავა, რედ. მ. ქავთარია, ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესი ამბროსის დაბადებიდან 150 წლის იუბილეს, იბეჭდება ჭყონდიდის მიტროპოლიტ პეტრეს (ცაავა) ლოცვა-კურთხევით, ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, შპს „ფავორიტი პრინტი“, თბილისი, 2011, 102 გვ. ISBN 978-9941-9091-8-4.

წიგნში შესულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესი ამბროსი ხელაიას ცხოვრებისა და შემოქმედებითი მოღვაწეობის ამსახველი მასალა, მისი სიტყვები და ქადაგებები, ნაშრომები:

საქმე №1. ამბროსი ხელაიას საკანდიდატო დისერტაცია თემაზე: ქრისტიანობის ბრძოლა ისლამთან საქართველოში, 1901, მიკროფირი;

საქმე №3. ბედიის ტაძარი, უთარილო, ავტოგრაფი, ბოლონაკლული, დაზიანებული. 53 გვ.

კალისტრატე ცინცაძე. პირადი არქივი. (კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი).

არქივში თავმოყრილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესი კალისტრატეს ბიოგრაფიული და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის ამსახველი მასალები, ჟურნალ-გაზეთებში გამოქვეყნებული სიტყვები და წერილები, მოხსენებები, მოგონებები.

საქმე №96. Иверская Церковь в период Сассанидов (265-570), კალისტრატე ცინცაძის საკანდიდატო თხზულება რუსულ ენაზე, ავტოგრაფი, 1891-92, 61 გვ;

საქმე №99. ცნობები ქაშვეთის ეკლესიის შესახებ შედგენილი კ. ცინცაძის მიერ, 1920, 2 გვ;

საქმე №104. Памятка. კ. ცინცაძის წერილი ქაშვეთის ეკლესიის შესახებ, (იხ. „რაბოჩი პრავდა“, 1930, №210), მანქანაზე ნაბეჭდი, 1930. IX. 1 გვ;

საქმე №113. შენიშვნები საქართველოს ეკლესიის ისტორიიდან, (კერძო პირისათვის), სათაური და პირველი გვერდის 5 სტრიქონი კ. ცინცაძის ხელით, დანარჩენი – სხვა ხელით, 1944. 10. V. 9 გვ;

საქმე №114. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისათვის (მცირე შენიშვნა), მანქანაზე ნაბეჭდი, 3 ცალად, 1944. 25. V. 21 გვ;

საქმე №117. ქვაშვეთის წმინდის გიორგის ეკლესია ტფილისში, ისტორიულ-არქეოლოგიური მიმოხილვა, მანქანაზე ნაბეჭდი, უთარილო, 385 გვ;

საქმე №118. Квашветский Георгиевский храм в Тбилиси (извлечение из исторического очерка К. М. Цинцадзе на грузинском языке), რუსულ ენაზე, მცირე ნაწილი ქართულად, უთარილო, 18 გვ;

საქმე №122. შენიშვნები საქართველოს ეკლესიის ისტორიიდან, გამოკვლევა მანქანაზე ნაბეჭდი, უთარილო, 12 გვ;

საქმე №123. Мцхета и его Собор Свети-Цховели, გამოკვლევა, რუსულ ენაზე, ავტოგრაფი, უთარილო, 34 გვ;

საქმე №124. სამოც-ოთხმოციანი წლების სოფლის მღვდლის ტიპი, ავტოგრაფი, უთარილო, 8 გვ;

საქმე №125. საქართველოს საკათალიკოსოს ზემო ქართლის ეპარქიებისთვის, ავტოგრაფი, აქვე დაბეჭდილი მანქანაზე, უთარილო, 8 გვ;

საქმე №126. Грузинская Православная Церковь и великая Отечественная война Советского народа, ავტოგრაფი, რუსულ ენაზე, უთარილო, 7 გვ;

საქმე №127. Грузинская Церковь как феодал, помещик и капиталист с указанием количества церквей, монастырей, имений, крепостных и доходов, 1801-1861 წლების

აქტებიდან ამოწერილი მასალა, რუსულ ენაზე, მანქანაზე ნაბეჭდი, 2 წიგნად, უთარილო, 283 გვ.

კირიონ II – საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი (1855-1918). პირადი არქივი. (საქართველოს ეროვნული არქივი, საარქივო ფონდი №1458).

ქართველი სასულიერო და საზოგადო მოღვაწის, ისტორიკოსის, 1917-18 წლებში სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კირიონ II-ის პირად არქივში დაცულია მისი ბიოგრაფია, სამსახურეობრივი დოკუმენტები და ნაშრომები, რომელთა შორის საყურადღებოა ხელნაწერები:

საქმე №1. ნიქოზის ეკლესია, რუსულ ენაზე, 1891, 102 გვ;

საქმე №2. 788 წ. 19.III წმ. საბას მონასტრის კრებულის დარბევის შესახებ, 1901, 43 გვ;

საქმე №3. საეკლესიო მამულების ექსპროპრიაცია იმერეთსა და გურიაში, 1902, 21 გვ;

საქმე №5. ქართული საკათედრო მონასტერი ხერსონში, რუსულ ენაზე, 1911, 17 გვ;

საქმე №6. ქართული ეკლესიის ისტორია, რუსულ ენაზე, 85 გვ;

საქმე №8. გორის სასულიერო სასწავლებლის ისტორია, რუსულ ენაზე, 20 გვ;

მონოგრაფიები:

საქმე №13. ახტალის მიძინების ეკლესია, რუსულ ენაზე, 75 გვ;

საქმე №14. ხვეის მისიონერ ბესარიონ ფავლენიშვილის ცხოვრება, რუსულ ენაზე, 19 გვ;

წერილები:

საქმე №15. ქრისტიანობის მდგომარეობა აფხაზეთში XIX ს. I მეოთხედში და მისიონერთა ცდები, რუსულ ენაზე, 1902, 8 გვ;

საქმე №16. მცხეთის ტაძარი და მისი რესტავრაცია, რუსულ ენაზე, 1902, 48 გვ;

საქმე №19. არქივი საქართველო-იმერეთის უწმიდესი სინოდის კანტორისა, 2 გვ;

საქმე №20. ახალი წესები საეკლესიო განმგებლობისა ქართულ ეკლესიაში, 2 გვ;

საქმე №21. ვალეს ღმრთისმშობლის ეკლესიის აღწერა, რუსულ ენაზე, 13 გვ;

საქმე №22. წერილი თბილისის სასულიერო სასწავლებლის ეკლესიის საზეიმო გახსნის შესახებ, რუსულ ენაზე, 2 გვ;

საქმე №25. საქართველოს ეკლესიის მართვა-გამგეობა XIX ს. დასაწყისში, 7 გვ;

საქმე №26. სასულიერო-საგანმანათლებლო ცენტრები საქართველოში, რუსულ ენაზე, 1 გვ;

საქმე №31. ქართული სავანეები წმ. მიწაზე, 13 გვ;

საქმე №33. ავტობიოგრაფიული ხასიათის ჩანაწერები, 1903, 83 გვ;

ნაბეჭდი შრომები:

საქმე №45. ნიქოზის მიხეილ მთავარანგელოზის ეკლესიის აღწერა, რუსულ ენაზე, 1891, 6 გვ;

საქმე №46. მცხეთის ტაძარი, რუსულ ენაზე, 1893, 38 გვ.

საქმე №49. მართლმადიდებელი საქართველოს თორმეტსაუკუნოვანი რელიგიური ბრძოლა ისლამის წინააღმდეგ, 1899, 183 გვ;

საქმე №51. ქართული მონასტრების დამსახურება ეკლესიისა და საზოგადოების წინაშე, რუსულ ენაზე, 1899, 91 გვ;

საქმე №54. დავით გარეჯელი, რუსულ ენაზე, 1901, 24 გვ;

საქმე №55. შუა მთის ძველი და ახალი მონასტერი კახეთში, რუსულ ენაზე, 1901, 23 გვ;

- საქმე №56. ნარკვევი ქართული ეკლესიის ისტორიიდან, 1901, 464 გვ;
- საქმე №63. ანტონ მარტყოფელის ცხოვრება და მისი ღვაწლი, 1911, 11 გვ;
- საქმე №67. ანანურის მიძინების ტაძარი, 13 გვ;
- საქმე №68. ივერიელები, როგორც პილიგრიმები და სავანების ფუძემდებლები აღმოსავლეთის წმ. ადგილებში, რუსულ ენაზე, 4 გვ;
- საქმე №69. წრომის ამაღლების ეკლესიის ისტორია და მისი სიძველენი, რუსულ ენაზე, 9 გვ;
- საქმე №70. ქართლის ეკლესიების მიმოხილვა შედგენილი საქართველოს ეგზარქოს ვლადიმერის მიერ, რუსულ ენაზე, 26 გვ;
- ჟურნალ-გაზეთების ფურცლები:
- საქმე №77. ქართული ეკლესიის მნიშვნელობა მართლმადიდებლობისათვის, ქართული ეკლესიის ისტორია, ჟურნალი „მწყემსი“;
- მის მიერ შეკრებილი სხვადასხვა მასალები და წერილები:
- საქმე №92. იოსებ ჩიჯავაძის წერილი საქართველოში ეკლესიის დამოუკიდებლობის აღდგენის შესახებ, 1905, 7 გვ;
- საქმე №93. პოლიევქტოს კარბელაშვილის ისტორიული ცნობა თბილისის სასულიერო სასწავლებლების შესახებ, 1 გვ;
- საქმე №94. პ. კარბელაშვილი. 1783 წლის ტრაქტატი და ქართული ეკლესია, რუსულ ენაზე, 14 გვ;
- საქმე №95. პ. კარბელაშვილი. გენერალი ტორმასოვი და კათოლიკოს-პატრიარქი ანტონ II, რუსულ ენაზე, 19 გვ;
- ავტოკეფალიასთან დაკავშირებული მასალები:
- საქმე №187. საქართველოს ეკლესიის დამოუკიდებლობის აქტი და კირიონ II-ის სიტყვა წარმოთქმული თბილისის სასულიერო სემინარიაში ქართულ ენაზე სწავლის დაწყების გამო, 1917, 3 გვ;
- საქმე №188. ჟურნალი „სვეტიცხოველი“, საქართველოს საკათალიკოსო საბჭოს ყოველკვირეული ორგანო, 1917-1918;
- საქმე №195. Н. Н. Дурново. Предполагаемое решение грузинского церковного вопроса, Москва, 1909, 8 გვ.

კირიონ საძაგლიშვილი. პირადი არქივის აღწერილობა. (კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი).

არქივში თავმოყრილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კირიონ II-ის ბიოგრაფიისა და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის ამსახველი მასალა, საერო და სასულიერო პირებთან მიმოწერა, რომლის ძირითადი ნაწილი დაკავშირებულია საქართველოს ეკლესიის პრობლემებთან.

ლეონიდე – საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი (1861-1921). პირადი არქივი. (საქართველოს ეროვნული არქივი, საარქივო ფონდი №1459).

საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის (1918-21 წწ.) ლეონიდეს (ოქროპირიძე) პირად არქივში დაცულია მისი ბიოგრაფიული და სამსახურეობრივი მოღვაწეობის ამსახველი დოკუმენტები, კიევის სასულიერო აკადემიაში სწავლის პერიოდის ჩანაწერები, სიტყვები, მიმოწერა.

მ. კელენჯერიძის პირადი საარქივო ფონდი. (კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი).

ფონდში თავმოყრილია მღვდელ მელიტონ კელენჯერიძის შესახებ არსებული ბიოგრაფიული და საზოგადოებრივი ცხოვრების ამსახველი მასალები, მიმოწერა სხვადასხვა საერო და სასულიერო პირებისადმი, ასევე მისი ნაშრომები და წერილები.

საქმე №99. მიმართვა საზოგადოებისადმი (ძმანო და მამანო!), გაბრიელ ეპისკოპოსის შესახებ, უთარილო, 2 გვ;

საქმე №100. მასალები გაბრიელ ეპისკოპოსის შესახებ, რუსულად და ქართულად, 1900-იანი წლები, 277 გვ;

საქმე №101. გაბრიელ ეპისკოპოსის შესახებ (წერილი), ნაკლული, უთარილო, 42 გვ;

საქმე №102. ქუთაისის სასულიერო სემინარია (მოგონება), უთარილო, 118 გვ;

საქმე №103. გაბრიელი (ქიქოძე), როგორც მოწყალე, ავტოგრაფი, უთარილო, 42 გვ;

საქმე №119. საქართველოს საკათალიკოსო ეკლესიის ცხოვრებითგან (ნაწყვეტები), ავტოგრაფი, I. 1917, 27 გვ;

საქმე №124. საქართველოს საკათალიკოსო ეკლესიის მოკლე ისტორია, (განახლებულ საშუალო სკოლაში სახელმძღვანელოდ), უთარილო, 436 გვ;

საქმე №182. არსენ კათალიკოსი (საფარელი), ავტოგრაფი, უთარილო, 2 გვ;

საქმე №222. გაბრიელ ეპისკოპოსის ბრძოლა საქართველოს ეგზარხოსის კ. პ. იანოვსკისა და სხვათა წინააღმდეგ, რუსულად, 1874-1889, 13 გვ;

საქმე №230. სპ. ჯუღელის მოგონებანი გაბრიელ ეპისკოპოსის შესახებ, 1. X. 1903, 7 გვ;

საქმე №231. გაენათის მონასტრის არხიმანდრიტი სერაპიონი გაბრიელ ეპისკოპოსის შესახებ, 3. XI. 1903, 4 გვ;

საქმე №232. მოწამეთას მღვდელ-მონაზონი პაფნოტი იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის შესახებ, 1903, 9 გვ;

საქმე №237. ვ. კირვალიძე – მადლიანი მღვდელმთავარი (ნამღვილი ამბავი), [გაბრიელ ეპისკოპოსის შესახებ], უთარილო, 4 გვ.

მელიქსეთ ბეგი ლეონ მელიქსეთის ძე. პირადი არქივი. (საქართველოს ეროვნული არქივი, საარქივო ფონდი №763).

სომეხი მეცნიერის, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა დამსახურებული მოღვაწისა და სომხეთის სსრ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის ლეონ მელიქსეთ ბეგის (1890-1963) პირად არქივში დაცულია მისი ხელნაწერი შრომები:

საქმე №29. სომხურ-ქართული საეკლესიო ურთიერთობანი, ხელნაწერი თავ-ბოლონაკლული, სომხურ და ქართულ ენებზე, 1918, 198 გვ;

საქმე №30. საქართველოსა და სომხეთის საეკლესიო ტრადიციების ერთიანობა უძველესი დროიდან გათიშვის ეპოქამდე, ხელნაწერი რუსულად, 1919, 108 გვ;

საქმე №31. არსენ კათალიკოსის ტრაქტატი, როგორც სომხურ-ქართული საეკლესიო ურთიერთობის ძეგლი, წაკითხული მოხსენებად 1919 წლის 1 აპრილს, ხელნაწერი რუსულად, 55 გვ.

მირიანაშვილი ესტატე მათეს ძე (1866-1951, მღვდელი, პედაგოგი). პირადი არქივი. (საქართველოს ეროვნული არქივი, საარქივო ფონდი №730).

ესტატე მირიანაშვილის პირად არქივში დაცული მასალები ხელნაწერის სახითაა. მასალებში დაცულია მისი ავტობიოგრაფია და მოგონებები შემდეგ საკითხებთან დაკავშირებით:

საქმე №2. ესტატე მირიანაშვილის ავტობიოგრაფია, 49 გვ;

საქმე №5. მოგონებები თბილისის სასულიერო სემინარიაზე: ჩემი სწავლა თბილისის სასულიერო სემინარიაში, 43 გვ;

საქმე №6. მოგონებები წარსულიდან, მოგონებები ეხება თბილისის სასულიერო სემინარიაში ავტორის სწავლის პერიოდს, როდესაც სემინარიის რექტორი იყო პავლე ჩუდეცკი. 18 გვ;

საქმე №7. მოგონებები თბილისის სასულიერო სემინარიაზე, მოგონებებში ასახულია სემინარიის რექტორის – პავლე ჩუდეცკის მკვლელობა, დასაფლავება, მისი მკვლელის – სემინარიის სტუდენტ იოსებ ლალიაშვილის დაპატიმრება და საპატიმროდან გაქცევა და ა. შ. 54 გვ;

საქმე №28. ესტატე მირიანაშვილის მოხსენება „უღმერთოთა კავშირის“ 15 წლისთავისადმი მიძღვნილ საზეიმო სხდომაზე: „უღმერთოთა კავშირის“ როლი რელიგიურ ცრურწმენათა წინააღმდეგ ბრძოლის საქმეში, 16 გვ;

საქმე №29. ესტატე მირიანაშვილის მიერ ჟურნალ-გაზეთებში გამოქვეყნებული წერილებისა და სტატიების სათაურების ნუსხა, 2 გვ;

საქმე №45. ესტატე მირიანაშვილის ამონაწერები ქართული ეკლესიის შესახებ, (წყაროები: პ. იოსელიანის „ქართული ეკლესიების ისტორია“, ა. ხახანაშვილის „მოკლე ნარკვევი“ და სხვ.). 13 გვ.

მიხეილ თამარაშვილის პირადი არქივის აღწერილობა. (კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი).

საქმე №65. მასალები საქართველოს ისტორიის ძველ პერიოდზე და საეკლესიო საკითხებზე, უთარილო, 50 გვ;

საქმე №90. საქართველოს მეფეების, პატრიარქების და კათოლიკე მისიონერების წერილები „პროპაგანდა ფიდეს“ არქივიდან, უთარილო, 35 გვ;

საქმე №164. აფხაზეთის კათალიკოსების სია, ფრანგულ ენაზე, მ. თამარაშვილის ავტოგრაფი, უთარილო, 1 გვ;

საქმე №4157. პროფ. ალ. ცაგარელის მიერ „პეტ. ველომოსტის“ №271-ში გამოქვეყნებული სტატიის (ქართული ეკლესიის შესახებ) ფრანგული თარგმანი, უთარილო, 3 გვ.

მოსე ჯანაშვილი. პირადი არქივი. (კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი).

საქმე №269. მოქცევაი ქართლისაი, ტექსტი გადმოწერილი შატბერდის კრებულიდან, 1890 წ. ახლავს მოსე ჯანაშვილის წერილი ივანე ჯავახიშვილისადმი ამ ტექსტის გამოცემის შესახებ, 1928. 9. III, 208 გვ;

საქმე №312. საქართველოს გაქრისტიანების შესახებ, თავ-ბოლონაკლული ნაშრომი, რუსულ ენაზე, უთარილო, 7 გვ.

პლატონ იოსელიანის პირადი არქივის აღწერილობა. (კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი).

საქმე №91. ჩანაწერი 13 ასურელ მამაზე, უთარილო, რუსულ ენაზე, ავტოგრაფი, ნაკლული, 2 გვ;

საქმე №106. ჩანაწერები საქართველოს ეკლესია-მონასტრების (ალავერდისა და მცხეთის) შესახებ, უთარილო, ქართულ და რუსულ ენებზე, ავტოგრაფი, ფრაგმენტული, 6 გვ;

საქმე №109. სოჭის მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებულ ძველ ეკლესიათა ნანგრევების აღწერა, უთარილო, რუსულ ენაზე, სხვისი ხელით ნაწერი, 2 გვ;

საქმე №111. ანჩისხატის დეკანოზის ბაგრატ ბატონიშვილისეული წმიდა მამათა ცხოვრებიდან (ასურელი მამები), ამონაწერი, უთარილო, ავტოგრაფი, 3 გვ;

საქმე №112. საქართველოს ეკლესიის წმინდანთა ცხოვრება, შედგენილი პლატონ იოსელიანის მიერ, ისტორიული, გეოგრაფიული, ქრონოლოგიური და ფილოსოფიური მონაცემების გათვალისწინებით, უთარილო, რუსულ ენაზე, ნაწილი ავტოგრაფი, ნაწილი სხვისი ხელით ნაწერი, დახიანებული, 127 გვ;

საქმე №114. ფრაგმენტი პლატონ იოსელიანის ნარკვევიდან საქართველოში ქრისტიანობის განვითარების შესახებ, უთარილო, რუსულ ენაზე, ავტოგრაფი, 7 გვ.

პოლიევქტოს გრიგოლის ძე კარბელაშვილი – ისტორიკოსი (1855-1936). პირადი არქივი. (საქართველოს ეროვნული არქივი, საარქივო ფონდი №1461).

დეკანოზ პოლიევქტოს კარბელაშვილის პირად არქივში დაცულია სხვადასხვა სახის ისტორიული მასალა, მისი შრომები.

საქმე №17. საქართველოს ეკლესიის მღვდელმთავართა სია 318-1815 წწ.-ში, ავტოგრაფი, გამოქვეყნებულია გაზ. „ივერიაში“, 1892 წ. №2. 30; 1893 წ. №35. 61; 1894 წ. №119; 1892-94 წწ. 96 გვ;

საქმე №18. საქართველოს ეკლესიის სასულიერო პირნი 318-1821 წწ. გამოქვეყნებულია ჟურნალ „მწყემსში“, 1892 წ. №10, 11, 18, 22; გაზ. „ივერიაში“, 1892 წ. №67, 71; 1892-94 წწ. 34 გვ;

საქმე №37. ქართლ-კახეთის საეკლესიო უძრავ-მოძრავი ქონების ბედი, ავტოგრაფი, ბოლონაკლული, 1914, 8 გვ;

საქმე №39. ქრისტიანობის გავრცელება საქართველოში, ავტოგრაფი, თავ-ბოლონაკლული, 15 გვ;

საქმე №40. ვინ იყო ფილადელფი ბერი კიენაძე? ავტოგრაფი, ნაკლული, გამოქვეყნებულია გაზ. „ივერიაში“, 1903 წ. ლიტერატურული მემკვიდრეობა, 1935 წ. №129, 1902-03 წწ. 16 გვ;

საქმე №41. საქართველოს სამღვდლოება და რუსის ეგზარქოსები, ავტოგრაფი, ბოლონაკლული, გამოქვეყნებულია „ჯვარი ვაზისა“-ში, 1906 წ. 1905-06 წწ. 2 გვ;

საქმე №42. საქართველოს ეკლესია და სამღვდლოება წინათ და ახლად, რუსულ ენაზე, ავტოგრაფი, გამოქვეყნებულია „ჯვარი ვაზისა“-ში, 1906 წ. №3, 66 გვ;

საქმე №55. კრიტიკული წერილი ანდრეძი ანტონ II კათალიკოსისა, გამოცემული დიმიტრი პეტრეს ძე ფურცელაძისაგან, ავტოგრაფი, 1890, 1 გვ;

საქმე №58. 1905 წ. 31 მაისი და ქართლ-კახეთის სამღვდლოება, ავტოგრაფი, 1905 წ. 4 გვ;

საქმე №62. კახთუბანის ღმრთისმშობლის უძველესი მონასტერი, ავტოგრაფი, რუსულ ენაზე, ახლავს ეკლესიის გეგმა, შესრულებული პ. კარბელაშვილის მიერ, 4 გვ;

საქმე №68. ქართული სამღვდლოება, ავტოგრაფი, რუსულ ენაზე, 3 გვ;

საქმე №69. საქართველოს სამღვდლოების წარმომადგენლები აღმოსავლეთში, ავტოგრაფი, რუსულ ენაზე, 3 გვ;

საქმე №70. რა დააშვა ქართულმა სამღვდლოებამ, ავტოგრაფი, რუსულ ენაზე, 5 გვ;

საქმე №71. საქართველოს დედათა მონასტრები, ავტოგრაფი, რუსულ ენაზე, 2 გვ;

საქმე №72. საქართველოს სამღვდლოება და უცხოთ უღელი, ავტოგრაფი, 1 გვ.

საქართველოს ეპარქიის მონასტრების მღვდელმთავარი. (საქართველოს ეროვნული არქივი, საარქივო ფონდი №1612).

საარქივო ფონდში დაცულია მასალები შემდეგ საკითხებთან დაკავშირებით: საქართველო-იმერეთის სასინოდო კანტორის ბრძანებები და მიმოწერა მონასტრებში ბერ-მონაზვნების გაგზავნის, დაჯილდოების, ეკლესია-მონასტრებისთვის მატერიალური დახმარების გაწევის, სამონასტრო სკოლების საქმიანობის თაობაზე, მონასტრების მოკლე ისტორია, მონაცემები მონასტრების სასაფლაოებზე დაკრძალულთა შესახებ.

საქართველოს საეგზარქოსოს კანცელარია. (საქართველოს ეროვნული არქივი, საარქივო ფონდი №488).

საარქივო ფონდში დაცულია საგაზეთო სტატიები შემდეგ საკითხებზე: ქართული ეკლესიების ადმინისტრაციული რეფორმირება, სასულიერო სასწავლებლების გახსნა, მათი საქმიანობა, თბილისის სასულიერო სემინარიიდან მოსწავლეთა გარიცხვა დემონსტრაციებში მონაწილეობის გამო, 1903-05 წლების პოლიტიკურ ამბებთან დაკავშირებით თბილისისა და ქუთაისის სასულიერო სემინარიების დახურვა, საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საკითხისადმი მიძღვნილი საქართველოს სამღვდლოების 1905 წლის ყრილობის დათხოვნა და სხვა.

სერგი გორგაძის პირადი არქივის აღწერილობა. (კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი).

საქმე №19. საქართველოს ეკლესია და მისი დასაწყისი, ავტორი უძღვნიის იმერეთის ეპისკოპოს ლეონიდს. 1904 წ. 14 დეკემბერი, ავტოგრაფი, 40 გვ;

საქმე №32. ძირითადი დებულებანი საქართველოს ეკლესიის უფლებრივის მდგომარეობისა რუსეთის სახელმწიფოში, 1917 წ. 28 აპრილი, ქართულ და რუსულ ენებზე, გადაწერილი სერგი გორგაძის მიერ, 4 გვ;

საქმე №38. კათალიკოზთა ქრონოლოგიიდან XV საუკუნის პირველი ნახევრისა, უთარილო, ავტოგრაფი, 2 გვ;

საქმე №41. რუის-ურბნისის კრება და მისი „ძეგლი“, უთარილო, ავტოგრაფი, 10 გვ.

სრულიად საქართველოს საკათალიკოსო საბჭო. (საქართველოს ეროვნული არქივი, საარქივო ფონდი №1699).

საარქივო ფონდში დაცულია მასალები შემდეგ საკითხებთან დაკავშირებით: რელიგიურ საზოგადოებათა წესდებები, სრულიად საქართველოს II საეკლესიო კრების რეგლამენტი, საკათალიკოსო სასამართლოს და საკათალიკოსო საბჭოს წევრთა სია, კათალიკოს-პატრიარქ ლეონიდეს (ოქროპირიძე) წერილები ნოე ჟორდანიასა და კენტერბერის ეპისკოპოსისადმი, სრულიად საქართველოს საკათალიკოსო საბჭოს სხდომის ოქმი კათალიკოს-პატრიარქ კირიონ II-ის დაკრძალვის შესახებ, მიტროპოლიტ ლეონიდეს (ოქროპირიძე) მიმართვა კათალიკოს-პატრიარქის თანამდებობის დაკავების შესახებ, ზემო ქართლის ეკლესიების მიმოხილვა (1920 წლის) და სხვა.

სხვადასხვა. საარქივო ფონდი. (კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი).

ფონდში გაერთიანებულია სხვადასხვა სასულიერო პირების მიმოწერა.

საქმე №265. კალისტრატე ცინცადის მოგონებები, რუსულ ენაზე;

საქმე №317. თელავ-სიღნაღისა და ალავერდის საეპისკოპოსოების კრებათა ოქმები, 1918, 31 გვ;

საქმე 320. კირიონის საარქივო მასალები;

საქმე №426. მასალები ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საკითხის შესახებ, პირები, რუსულ ენაზე, 1906, 1 გვ;

საქმე №428. მღვდელ პოლიევქტოს კარბელაშვილის მოხსენება «Генерал Тормасов и грузинский католикос Антоний II», რუსულ ენაზე, მანქანაზე ნაბეჭდი, 1916, 11 დეკემბერი, 133 გვ.

ფილადელფოს ივანეს ძე კიკნაძე. პირადი არქივი. (საქართველოს ეროვნული არქივი, საარქივო ფონდი №1811).

შუამთის მონასტრის მღვდელმონაზონის, 1832 წლის შეთქმულების სულიერი ლიდერის ფილადელფოს კიკნაძის (1794-1833) პირად არქივში დაცულია მისი ბიოგრაფიული და სამსახურეობრივი მოღვაწეობის ამსახველი, ასევე 1832 წლის შეთქმულებასთან დაკავშირებული მასალები, თხზულებები და ჩანაწერები, მიმოწერა.

ქრისტეფორე მურმანის ძე ციციშვილი – ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტი (1873-1932). პირადი არქივი. (საქართველოს ეროვნული არქივი, საარქივო ფონდი №2100).

ქართველი სასულიერო და საზოგადო მოღვაწის, ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტის (1927-32 წლებში სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი და მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსი) ქრისტეფორეს (ციციშვილი) პირად არქივში დაცულია მისი ბიოგრაფიული, საზოგადოებრივი და სამეურნეო მოღვაწეობის ამსახველი დოკუმენტები, ასევე სიტყვები და წერილები:

საქმე №11. სიტყვა, თქმული დეკანოზ ქრისტეფორე ციციშვილის მიერ კათოლიკოს-პატრიარქის სასახლეში 1922 წლის 18 მარტს მისი მანგლელ ეპისკოპოსად გამოცხადებისას, 1922, 3 გვ;

საქმე №61. წერილი საქართველოს საეკლესიო სკოლებში ქართული ენის დევნის, საქართველოს ავტოკეფალიის მდგომარეობის და სხვ. შესახებ, უთარილო, 10 გვ;

საქმე №68. კრიტიკული წერილი ეპისკოპოს ანტონის აზრი ფშავ-ხევსურთა სარწმუნოებაზე, 4 გვ;

საქმე №70. კრიტიკული წერილი კათოლიკოსი კირიონი (კირიონ II საძაგლიშვილი) და მისი მოღვაწეობა, 8 გვ;

საქმე №71. მგზნებარე რუსი პატრიოტის, დეკანოს ი. ვოსტორგოვის მოღვაწეობის შესახებ კავკასიაში, 14 გვ.

ძველ საბუთთა დედნების კოლექცია. (საქართველოს ეროვნული არქივი, საარქივო ფონდი №1448).

საარქივო ფონდში დაცულია მასალები შემდეგ საკითხებთან დაკავშირებით: ეკლესიის მდგომარეობა და მისი დამოკიდებულება ხელისუფლებისადმი, სიგელები ეკლესიამონასტრებისათვის მამულების, გლეხების, სხვა შემოწირულობების შესახებ, კათოლიკოსების ბრძანებები, განკარგულებები.

1978-2017 წლებში გამოცემული წიგნები და კრებულები

აბაშიძე ზაზა. სერგი გორგაძე ქართლის ეკლესიის იერარქიული მდგომარეობის შესახებ (IV-V სს.).

რედ. გ. ოთხმეზური, თბილისი, 1997, 27 გვ, 300 ც.

ბროშურაში წარმოდგენილია ქართველი მეცნიერის სერგი გორგაძის მოსაზრებები ქართლის ეკლესიის იერარქიული მდგომარეობის შესახებ მე-4-5 საუკუნეებში.

აბაშიძე ზაზა. სერგი გორგაძე ქართლის მოქცევის ქრონოლოგიის შესახებ.

რედ. გ. ოთხმეზური, თბილისი, 1997, 19 გვ.

ნაშრომში განხილულია ცნობილი ქართველი მეცნიერისა და საზოგადო მოღვაწის სერგი გორგაძის მოსაზრებები ქართლის მოქცევის თარიღთან დაკავშირებით.

Abashidze Zaza, Abashidze Nino, Bubulashvili Eldar, Saitidze Gocha, Vardosanidze Sergo. Witness through troubled times. A history of the Orthodox Church of Georgia, 1811 to the Present.

რედ.: T. Grdzeldze, Martin George, Lukas Vischer; გამომცემლობა „Bennett bloom“, London, 2006, 271 გვ. ISBN 1 898948 69 0. 978-1-898948-69-8.

ეკლესიის ისტორიის ცნობილი მკვლევრის ლუკას ფიშერის საერთო რედაქციით 2006 წელს ლონდონში ინგლისურ ენაზე დაიბეჭდა მე-19-20 საუკუნეების საქართველოს ეკლესიის ისტორია. კრებულში შესულია ქართველი ისტორიკოსების გამოკვლევები.

აბაშიძე ზაზა, ბახტაძე მიხეილ, ჯანელიძე ოთარ. საქართველო და ქართველები. (საკითხავი წიგნი).

რედ. ზ. აბაშიძე, კონსულტანტები: ნ. ხაზარაძე, კ. ფიცხელაური; შპს „ფავორიტი პრინტი“, თბილისი, 2013, 675 გვ. ISBN 9 78-99 41-0-5498-3.

წიგნში მოთხრობილია ქართველთა პოლიტიკური თავგადასავალი უძველესი დროიდან XX საუკუნის 90-იან წლებამდე. ცალკე თავებად არის გამოყოფილი: „IV საუკუნე, წმ. ნინო“ (გვ. 64-69), „საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმება“ (გვ. 447-449), „საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენა“ (გვ. 556-558).

აბბა ალავერდელი მიტროპოლიტი დავითი.

რედ.: ნ. ნაცვლიშვილი, ქ. ლოლობერიძე; შპს „სეზანი“, თბილისი, 2010, 387 გვ. ISBN 978-9941-0-3140-3.

წიგნი ეძღვნება აბბა ალავერდელ მიტროპოლიტ დავითის (მახარაძე) დაბადებიდან 50-ე წლისთავს. მასში წარმოჩენილია ალავერდელი მიტროპოლიტის ცხოვრების გზა, თავმოყრილია მის მიერ სხვადასხვა საეკლესიო დღესასწაულზე წარმოთქმული ქადაგებანი.

აბესაძე გურამ, აბესაძე ნოდარ. მართლმადიდებლური ეკლესია და ქართული სახელმწიფოებრიობა.

რედ. ვ. დოლიძე, თბილისი, 2011, 27 გვ. ISBN 978-9941-432-37-8.

ნაშრომში წარმოჩენილია მართლმადიდებლობის ადგილი და როლი ქართული სახელმწიფოს ფორმირების პროცესში, თანამედროვე სახელმწიფოებრივ მოდერნიზაციაში ეკლესიისა და სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის უდიდესი ავტორიტეტი და წვლილი.

აბრამიშვილი გურამ. ატენის სიონი.

რედ. დ. ვაჩნაძე, ინგლისური რეზიუმეს ავტორი ნ. კანკია, „ნეკერი“, თბილისი, 2012, 218 გვ. ISBN 978-9941-436-49-9.

წიგნში ვრცლად არის გამოკვლეული ადრეული შუა საუკუნეების ცენტრალურ-გუმბათოვანი ტიპის ტაძრის – ატენის სიონის ისტორია.

აბრამიშვილი ვაჟა. საქართველოს ეკლესიის მამული.

რედ. ზ. წაქაძე, გორი, 2004, 32 გვ.

წიგნში განხილულია საქართველოს ეკლესიის ქონების, საეკლესიო მამულებისა და შესაწირავის შესახებ არსებული წერილობითი წყაროები.

ალავერდის ეპარქიის ისტორიის ფურცლები. სამეცნიერო კონფერენციის მასალები. (თბილისი-თელავი-ალავერდი, 2006 წლის ნოემბერი).

რედ. ნ. ბურჭულაძე, სარედაქციო კოლეგია: აბბა ალავერდელი მიტროპოლიტი დავითი (მახარაძე), ი. გაგოშიძე, დ. თუმანიშვილი, ვ. კიკნაძე, თ. საყვარელიძე, ვ. სილოგავა, ლ. ხუსკივაძე; მთარგმნელები: ინგლისურ ენაზე – ი. კუცია, რუსულ ენაზე – ლ. მურადოვა; ალავერდის ეპარქია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, საქართველოს ეროვნული მიზეუმი, თბილისი, 2007, 220 გვ. ISBN 978-99940-68-39-5.

კრებულში თავმოყრილია 2006 წლის ნოემბერში გამართული სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, სხვადასხვა ავტორთა მოხსენებები, რომლებიც შეეხება ალავერდის ეპარქიის დაარსებას, მის ისტორიას, ხუროთმოძღვრებას, წარწერებსა და მასში დაცულ სიწმინდეებს.

ალასანია გიული, გოილაძე ვახტანგ. საქართველოს ეკლესიის ისტორიის პირველი სრული გამოკვლევა.

საქართველოს საპატრიარქოს მანგლის-წალკის ეპარქია, 2000, 48 გვ.

წიგნში გადმოცემულია მთავარეპისკოპოს ანანიას (ჯაფარიძე) წიგნის „საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია“ ავტორებისეული შეფასება.

ალასანია გიული, ბადრიძე შოთა, არველაძე ბონდო, გოილაძე ვახტანგ, დიასამიძე ბიჭიკო, ვარდოსანიძე სერგო, აბაშიძე ზაზა, გურული ვახტანგ. გამოჩენილი ქართველი მეცნიერები მიტროპოლიტ ანანია ჯაფარიძის ნაშრომების შესახებ.

რედ. გ. გვილაგა, თბილისი, 2005, 116 გვ.

კრებულში შესულია ქართველი მეცნიერების წერილები მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) ნაშრომების შესახებ.

Аласания Гиули, Арвеладзе Бондо, Вардосанидзе Серго, Абашидзе Заза, Гурули Вахтанг. Ученые о трудах исследователя Грузинской Церкви Митрополита Анания Джапаридзе.

Тбилиси, 2005, 32 გვ. Составители: И. Горгидзе, Ш. Начкебия, Р. Чиковани.

წიგნი წარმოადგენს მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) ნაშრომების შესახებ ქართველ მეცნიერთა წერილების რუსულ გამოცემას.

ალასანია გიული. ქრისტიანობის ოცი საუკუნე საქართველოში.

„დიასპორა-კრელო“, თბილისი, 2006, 80 გვ. ISBN 99940-862-2-7.

ნაშრომში მოთხრობილია საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების მთელი პერიოდის – 20 საუკუნის – ისტორია. ტექსტი დაიწერა UNESCO-ს ეროვნული კომისიის დავალებით აღნიშნულ მოვლენასთან დაკავშირებით და წარმოდგენილია ქართულ, რუსულ და ინგლისურ ენებზე.

ალექსიძე ალექსანდრე. ათონი ათასწლოვანი.

რედ. მ. ერისთავი, საქართველოს სსრ გამომცემლობათა, პოლიგრაფიისა და წიგნის ვაჭრობის საქმეთა სახელმწიფო კომიტეტის თბილისის ი. ჭავჭავაძის სახელობის წიგნის ფაბრიკა, „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1982, 67 გვ. 10000 ც.

წიგნი ეძღვნება საბერძნეთში, ქალკიდიკის ნახევარკუნძულზე, არსებული ქართული კულტურის უდიდესი ცენტრის – ათონის ივერთა ლავრის – 1000 წლისთავს. მასში აღწერილია ათონის ქართულ კულტურულ სიძველეთა შესწავლისა და მასთან მრავალი წლით გაწყვეტილი კონტაქტის განახლების უკანასკნელი წლების ცდები, ასევე წიგნის ავტორის ათონზე მოგზაურობა, რომლის შედეგად შესაძლებელი გახდა ძველ ქართულ ხელნაწერთა უნიკალური კოლექციის დღევანდელი ვითარების დადგენა.

ალექსიძე ზაზა. ქრისტიანული კავკასია 1. ისტორიულ-ფილოლოგიური ძიებანი.

მთ. რედ. დ. ჩიტუნაშვილი, ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2010, 434 გვ. ISBN 978-9941-0-2994-3.

კრებულში თავმოყრილია ავტორის შრომები, რომლებიც სხვადასხვა წლებში იყო გამოქვეყნებული ქართულ და უცხოურ პერიოდულ გამოცემებსა და სამეცნიერო კრებულებში. წარმოდგენილია გამოკვლევები: „უხტანესის ცნობების კრიტიკისათვის კირიონ ქართლის კათალიკოსის დაბადების ადგილის გამო“; „მასალები დვინის 506 წლის საეკლესიო კრების

ისტორიისათვის“; „ვახტანგ გორგასალსა და მიქაელ მთავარეპისკოპოსს შორის კონფლიქტის გამო“ და სხვა.

ალექსიძე ზაზა. ქრისტიანული კავკასია 2. ისტორიულ-ფილოლოგიური ძიებანი.

მთ. რედ. დ. ჩიტუნაშვილი, ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, დაიბეჭდა „ფავორიტი პრინტი“ს, თბილისი, 2011, 400 გვ. ISBN 978-9941-0-2995-0.

კრებულში შესულია ავტორის შრომები: „აბო თბილელის მარტვილობის თარიღი და მასთან დაკავშირებული ქართლის ერისმთავართა ქრონოლოგია“; „ეკლესიის ავტოკეფალიის კანონიკური საფუძვლები შუა საუკუნეების საქართველოს საეკლესიო მოღვაწეთა თვალთახედვით“; „ქრისტიანობა საქართველოში ანდრია პირველწოდებულისაგან დასრულდა“; „«მოქცევაი ქართლისაის» კათალიკოსთა სია“; „«მოქცევაი ქართლისაის ქრონიკაში» დაცული ტრადიცია ასურელ მამათა ქართლში მოსვლის დროის შესახებ“; „მცხეთის ჯვარი – მცველი ყოვლისა ქართლისა“.

ალიბეგაშვილი კონსტანტინე. საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალია.

თბილისი, 2011, 26 გვ.

ნაშრომში მოცემულია მოკლე ინფორმაცია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიასთან დაკავშირებით, ასევე ჩვენი ეკლესიის ადგილის შესახებ მართლმადიდებელ ეკლესიათა შორის.

ალიბეგაშვილი კონსტანტინე. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის, წმიდა ამბროსი აღმსარებლის ბიბლიოგრაფია.

შეადგინა საპატრიარქოს ბიბლიოთეკის ბიბლიოგრაფმა კ. ალიბეგაშვილმა., თბილისი, 2011, 24 გვ.

ბროშურაში წარმოდგენილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის, წმიდა ამბროსი ხელაიას ნაშრომების სრული ბიბლიოგრაფია.

ალიბეგაშვილი კონსტანტინე. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის კირიონ II-ის ბიბლიოგრაფია.

შედგენილია დეკანოზ მიქაელ ბუკიას ლოცვა-კურთხევით საპატრიარქოს ბიბლიოთეკის ბიბლიოგრაფის კ. ალიბეგაშვილის მიერ, თბილისი, 2011, 40 გვ.

ბროშურაში წარმოდგენილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის, წმიდა კირიონ II-ის სრული ბიბლიოგრაფია.

ალიბეგაშვილი კონსტანტინე. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის კალისტრატე ცინცაძის ბიბლიოგრაფია.

შეადგინა საპატრიარქოს ბიბლიოთეკის ბიბლიოგრაფმა კ. ალიბეგაშვილმა, თბილისი, 2011, 16 გვ.

ბროშურაში წარმოდგენილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის კალისტრატე ცინცადის ნაშრომების სრული ბიბლიოგრაფია.

ალიმბარაშვილი იოსებ (სოსო). ოქონის ხატებისა და ტაძრების ისტორიიდან.

რედ. ე. კავლელაშვილი, წინათქმა – სამთავისისა და გორის მიტროპოლიტი ანდრია (გვაზავა), „უნივერსალი“, თბილისი, 2012, 151 გვ. ISBN 978-9941-17-828-3.

ნაშრომში განხილულია ქართულ ისტორიოგრაფიაში საკმაოდ პოპულარული და საკამათო საკითხი: ოქონის ხატის წარმომავლობა და საქართველოში მისი არსებობის ისტორია, თუმცა ავტორი ეხება არა კონკრეტულად ერთი ხატისა და ტაძრის, არამედ ოქონის სახელის მატარებელი თითქმის ყველა ხატისა და ტაძრის ისტორიას.

ამირანაშვილი გულბად. წმინდა ნინოს ცხოვრების ისტორიული ქრონოლოგია და ადრექრისტიანული ქართლის ისტორიის ქრონოლოგიური საკითხები.

წიგნი გამოსაცემად მოამზადა ჯ. ამირანაშვილმა, რედ. თ. მესხი, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის სტამბა, თბილისი, 2014, 211 გვ. ISBN 978-9941-0-6589-7.

წიგნი ეძღვნება ადრექრისტიანული ქართლის სამეფოს ისტორიის ქრონოლოგიურ საკითხებს. ნაშრომი არის ცდა, დაზუსტდეს ქართველთა განმანათლებლის წმიდა ნინოს ცხოვრებისა და მისიონერული მოღვაწეობის წლები, ქართლის ეკლესიის მიერ ავტოკეფალიის მოპოვების ზუსტი თარიღი, აღდგენილია ქართლის ქრისტიან მეფეთა რიგი მათი ზეობის წლების მითითებით.

ამირანაშვილი გულბად. წმინდა ნინოს ცხოვრების ისტორიული ქრონოლოგია და ქართლის გაქრისტიანების თარიღი.

რედ. თ. მესხი, „ლოგოსი“, თბილისი, 2015, 234 გვ. ISBN 978-9941-0-7454-7.

წიგნი წარმოადგენს ავტორის ნაშრომის მეორე, შევსებულ გამოცემას. მასში მოცემულია ადრექრისტიანული ქართლის ისტორიის ზოგიერთი მნიშვნელოვანი თარიღის სიზუსტე და, ხშირ შემთხვევაში, გადათარიღების აუცილებლობა.

ანანია (ჯაფარიძე) – ეპისკოპოსი. საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია. ტომი I.

ახალციხე-რაბათი, 1983-1988, 667 გვ.

წიგნი მოიცავს საქართველოს ეკლესიის ისტორიას I-დან VI საუკუნემდე, განხილულია ქრისტიანული თემის პრობლემა მოციქულთა ხანაში, წინარექრისტიანული ქართული სარწმუნოების ღვთისმსახურების ენის საკითხი და სხვ.

ანანია (ჯაფარიძე) – ეპისკოპოსი. ქართველთა წინაპრების ბიბლიური ისტორია ადამიდან იესომდე.

რედ. ქ. თავართქილაძე, „საქართველო“, თბილისი, 1994, 138 გვ. 5000 ც.

წიგნი ძირითადად ეყრდნობა ბიბლიას და წარმოადგენს საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორიის შესავალ ნაწილს. მკითხველი გაეცნობა აგრეთვე ქართული ანბანის წარმოშობისა და დამწერლობის, ასევე ქრისტიანობის გავრცელების ისტორიას საქართველოში.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. ქართული ეკლესია XVII საუკუნეში.

„საქართველოს ეკლესიის კალენდარი“, 1994, გვ. 139-376, რედ.: გ. კობლატაძე, გ. რუხაძე; შემდგენლები: ლ. ჯაფარიძე, ნ. ბოკუჩავა, მ. ახვლედიანი; „სამშობლო“, თბილისი, 1994, 466 გვ. 5000 ც.

კალენდარში შესულია XVII-XVIII საუკუნეების საქართველოს ეკლესიის ისტორია.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. შობა, ჯვარცმა, აღდგომა და ამადლება უფლისა და მაცხოვრისა ჩვენისა იესო ქრისტესი.

1995, 118 გვ.

წიგნი მთლიანად ეყრდნობა ახალ აღთქმას – მათეს, მარკოზის, ლუკასა და იოანეს სახარებებს, მოციქულთა ეპისტოლეებს, წმიდა მამათა განმარტებებს, თანამედროვე მართლმადიდებელი თეოლოგების ნაშრომებს. იგი წარმოადგენს ჩვენი უფლისა და მაცხოვრის იესო ქრისტეს ცხოვრების ისტორიას.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. დედა ეკლესია. ქადაგებანი, წერილები.

რედ. ნ. სუხიტაშვილი, „განათლება“, თბილისი, 1996, 319 გვ. ISBN 5-505-01-987-0.

წიგნში თავმოყრილია საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის წმიდა სინოდის წევრის, მთავარეპისკოპოს ანანიას (ჯაფარიძე) ქადაგებანი, წერილები და გამოკვლევები, რომლებიც სხვადასხვა წლებში იყო გამოქვეყნებული. ქადაგებანი და პუბლიცისტური წერილები გვამცნობენ ისტორიულ ბედს იმ ქართველებისა, რომლებიც განშორდნენ საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიას და გაუცხოვდნენ მშობელი ერისაგან. ავტორი აგრეთვე წარმოაჩენს თანამედროვე საეკლესიო ცხოვრებას, აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს პრობლემებს, განიხილავს ახალი თაობის აღზრდის საკითხებს.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია. ტომი I.

რედ. ლ. შარვაშიძე, „მერანი“, თბილისი, 1996, 447 გვ.

ნაშრომში გადმოცემულია საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია მოციქულთა დროიდან მე-7 საუკუნის ჩათვლით, განხილულია ყველა ძირითადი მოსაზრება საქართველოს ეკლესიის ისტორიის შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. წმინდა მოწამე ქეთევან დედოფალი, წმინდა მეფე ლუარსაბ II, მეფე თეიმურაზის ბრძოლა ქართველობისათვის, ტყვეთა სყიდვა.

თბილისი, 1996, 76 გვ.

წიგნში აღწერილია XVII საუკუნის საქართველოს ეკლესიის ისტორიის მნიშვნელოვანი მომენტები.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. „ქართლის ცხოვრების“ არმენოფილური რედაქცია.

რედ. თ. ჯაფარიძე, თბილისი, 1997, 65 გვ.

წმიდა მეფე დავით აღმაშენებლის მოძღვრის – არსენ ბერის დამოკიდებულება ქართული ენის, ქართული ეთნოსის, ქართველ მეფეთა წარმომავლობისა და, ზოგადად, საქართველოს მიმართ, განსხვავდება „ქართლის ცხოვრების“ შესავალში წარმოჩენილი დამოკიდებულებისაგან აღნიშნული საკითხებისადმი. ნაშრომში განხილულია ამგვარ განსხვავებათა მიზეზები.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. ქართველი ერის წარმოშობის შესახებ.

სრულიად საქართველოს საზოგადოება „ზეციხე“, თბილისი, 1997, 36 გვ.

ნაშრომში ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით განხილულია ქართველის ერის ჩამოყალიბების პროცესი.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. მესხეთი. (ქართველთა გამაჰმადიანება).

საქართველოს საპატრიარქოს მანგლის-წალკის ეპარქია, 1998, 43 გვ.

ნაშრომი არის ნაწილი ავტორის მონოგრაფიების სერიისა „ისტორიული ბედი საქართველოს ეკლესიისაგან განშორებული ქართველებისა“. მასში მრავალრიცხოვან ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია XVII-XIX საუკუნეებში ოსმალთა და ირანელთა მიერ დაპყრობილი საქართველოს მცხოვრებთა, კერძოდ, მესხების გამაჰმადიანება.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. საინგილო. (ქართველთა გალეკება).

საქართველოს საპატრიარქოს მანგლის-წალკის ეპარქია, 1998, 40 გვ.

ნაშრომი არის ნაწილი ავტორის მონოგრაფიების სერიისა „ისტორიული ბედი საქართველოს ეკლესიისაგან განშორებული ქართველებისა“. მასში მრავალრიცხოვან ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია XVII-XIX საუკუნეებში აღმოსავლეთ კახეთში (საინგილოში) მცხოვრებ ქართველთა ბედი, რომლებიც თანდათან გადაიქცნენ მაჰმადიან მორწმუნეებად.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია. ტომი II.

რედ. ლ. შარვაშიძე, „მერანი“, თბილისი, 1998, 399 გვ.

ნაშრომში გადმოცემულია საქართველოს ეკლესიის ისტორია VII-XI საუკუნეებში.

Anania (Japaridze) – Archbishop. Lazeti-Trialeti. Georgians' Hellenization.

Eparchy of Georgian patriarchate of Manglis-Tcalka, 1999, 20 გვ.

ნაშრომი არის ნაწილი ავტორის მონოგრაფიების სერიისა „ისტორიული ბედი საქართველოს ეკლესიისაგან განშორებული ქართველებისა“. მასში მრავალრიცხოვან ისტორიულ წყაროებზე

დაყრდნობით გადმოცემულია XVII-XIX საუკუნეებში ლაზეთსა და თრიალეთში მცხოვრები ქართველების გაბერძნების პროცესი. ნარკვევი განკუთვნილია უცხოენოვანი მკითხველისათვის.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. ქართლ-კახეთი. (ქართველთა გასომხება).

საქართველოს საპატრიარქოს მანგლის-წალკის ეპარქია, 1999, 48 გვ.

ნაშრომი არის ნაწილი ავტორის მონოგრაფიების სერიისა „ისტორიული ბედი საქართველოს ეკლესიისაგან განშორებული ქართველებისა“. მასში მრავალრიცხოვან ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია XVII-XIX საუკუნეებში ქართლ-კახეთში მცხოვრებ ქართველთა ბედი, რომლებიც თანდათან გადაიქცნენ სომხური ეკლესიის მრევლად.

ანანია ჯაფარიძე – მთავარეპისკოპოსი. ლაზეთი-თრიალეთი. (ქართველთა გაბერძნება).

საქართველოს საპატრიარქოს მანგლის-წალკის ეპარქია, 1999, 36 გვ.

ნაშრომი არის სერიიდან „ისტორიული ბედი საქართველოს ეკლესიისაგან განშორებული ქართველებისა“. მასში გადმოცემულია ოსმალთა მიერ დაპყრობილ სამხრეთ საქართველოში (ლაზეთსა და მესხეთში) მცხოვრებ იმ ქართველ მართლმადიდებელთა ბედი, რომელნიც, ოსმალური კანონების შესაბამისად, კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს მრევლად გადაიქცნენ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია. ტომი III.

რედ. ლ. შარვაშიძე, „მერანი“, თბილისი, 1999, 415 გვ. ISBN 99928-16-44-9.

ნაშრომი წარმოგვიდგენს საქართველოს ეკლესიის ისტორიის პერიოდს XII-დან XVIII საუკუნემდე.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. ქართველი ხალხის მომზადება მაცხოვრის მისაღებად.

საქართველოს საპატრიარქოს მანგლის-წალკის ეპარქია, 2001, 18 გვ.

ნაშრომში გადმოცემულია ქართველ მეფეთა ოჯახში საიდუმლოდ დაცული ცნობები ქვეყნად მხსნელის მოვლინების შესახებ. უფალი ღმერთი საუკუნეთა მანძილზე ამზადებდა ერებს მაცხოვრის მისაღებად. ამ ხალხთა შორის ბიბლიის უდიდეს წინასწარმეტყველთა მიერ ქართველთა წინაპრებიცაა მოხსენიებული. „ძველ აღთქმასა“, „ქართლის ცხოვრებასა“ და სხვა წყაროებზე დაყრდნობით დაწერილი ნაშრომი განკუთვნილია მორწმუნე და მკითხველი საზოგადოებისათვის.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. აფხაზეთი. (ქართველთა „გააფხაზება“).

საქართველოს საპატრიარქოს მანგლის-წალკის ეპარქია, 2001, 89 გვ.

ნაშრომში უხვ საისტორიო წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია აფხაზეთის ქართველთა ბედი XVI საუკუნიდან XXI საუკუნემდე.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. პეტრე იბერი მართლმადიდებელი ეპისკოპოსი.
2002, 22 გვ.

V საუკუნის ქართველ თეოლოგსა და ფილოსოფოს პეტრე იბერის მართლმადიდებლობაში ეჭვი შეეპარათ XVIII საუკუნეში. ამის მიზეზი სხვადასხვა დასს შორის პოლიტიკური ურთიერთქმედება იყო, ვიდრე სარწმუნოებრივი საფუძველი. ავტორი ნაშრომში ეხება ამ და სხვა საინტერესო საკითხებს.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. ქართული საეკლესიო (სალიტერატურო) ენის ჩამოყალიბების საკითხისათვის (იოანე ლაზი).

საქართველოს საპატრიარქოს მანგლის-წალკის ეპარქია, 2002, 22 გვ.

ნაშრომში უხვ ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია IV-V საუკუნეებში ქართული საეკლესიო ენის ჩამოყალიბებისა და ქართველების გაქრისტიანებისთანავე დაწყებული „წმიდა წერილის“ ქართული თარგმანების მომზადების პროცესი.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. პოლემიკა კათოლიკებთან. (კათოლიკური პროზელიტიზმის შესახებ).

„ქართული წიგნი“, 2002, 48 გვ.

საქართველოში პოლემიკური მწერლობა ქრისტიანობის პირველ საუკუნეებში ჩაისახა. შუა საუკუნეებში კათოლიკეთა მხრიდან სარწმუნოებრივი პროპაგანდის გაძლიერებამ გამოიწვია ლათინთა საწინააღმდეგო ლიტერატურის შექმნა. ამ მხრივ აღსანიშნავია მთავარეპისკოპოს ანანიას ქადაგებანი და წერილები, რომლებიც აღნიშნულ კრებულშია შეტანილი.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. რჩევები უცხოეთში წამსვლელ ქართველებს.
2002, 64 გვ.

უკანასკნელ წლებში უცხოეთში სამუშაოდ, საცხოვრებლად და სასწავლებლად ბევრი ქართველი გავიდა. ბროშურაში საუბარია იმ დიდ როლზე, რაც აკისრია ქართულ სამრევლოებს უცხოეთში, რათა ქართველებმა შეინარჩუნონ რწმენა და სწორად წარმართონ თავიანთი ქრისტიანული ცხოვრება.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. საქართველოს ეკლესიის ისტორიის წყაროები, პერიოდიზაცია და საეკლესიო ისტორიოგრაფია.

საქართველოს საპატრიარქოს მანგლის-წალკის ეპარქია, 2002, 42 გვ.

წიგნი წარმოადგენს საქართველოს ეკლესიის ისტორიის პერიოდიზაციის შესახებ პირველ ნაშრომს. მასში აგრეთვე განხილულია ეკლესიის ისტორიის წყაროები და საეკლესიო ისტორიოგრაფია. ავტორი მსოფლიო და საქართველოს საეკლესიო კრებათა მონაცემებზე დაყრდნობით აშუქებს საქართველოს ეკლესიის ისტორიის შესახებ არსებულ თეორიებს და აჯერებს მათ თანამედროვე ისტორიოგრაფიის მონაცემებთან.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. რეგიონალიზმი შეაფერხებს ეროვნულ კონსოლიდაციას.
თბილისი, 2002, 20 გვ.

ნარკვევი ეხება საქართველოს ტერიტორიული მოწყობის პრინციპის ძიების პროცესს, რომლის გადაწყვეტასაც დიდი მნიშვნელობა ენიჭება საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის საქმეში. იგი წარმოადგენს ერთგვარ გაფრთხილებას, თუ რა შეიძლება მოჰყვეს საქართველოს სახელმწიფოს დაშლა-დანაწევრების მოსურნეთა მცდელობას – საქართველოს რეგიონალიზაციას.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს ეკლესიის მოკლე ისტორია. პირველი გამოცემა.

რედ. თ. ცისკარიშვილი, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2003, 66 გვ.

ნაშრომში მოკლედ არის გადმოცემული საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. მსოფლიო საეკლესიო კრებები ქართველ ეპისკოპოსთა მონაწილეობით.

რედ. ლ. შარვაშიძე, თბილისი, 2003, 44 გვ.

მონოგრაფია არის ქართულ საისტორიო მეცნიერებაში პირველად გამოქვეყნებული გამოკვლევა ქართველი ეპისკოპოსების მონაწილეობის შესახებ წმიდა მსოფლიო საეკლესიო კრებებში.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ორი თეორია ქართველი ხალხის ჩამოყალიბების შესახებ.

თბილისი, 2003, 28 გვ.

ნაშრომში განხილულია XX საუკუნის დასაწყისში რუსულ იმპერიულ სამეცნიერო წრეებში ჩამოყალიბებული „ქართიზაციის“ თეორია, რომელსაც ამჟამადაც წარმატებით იყენებენ სეპარატისტები საქართველოს კუთხეთა მისაკუთრების მიზნით.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს საეკლესიო კრებები. წიგნი I. საკანონმდებლო კრებები. XII-XX სს.

„მერანი“, თბილისი, 2003, 429 გვ.

ნაშრომში განხილულია საქართველოს საეკლესიო კრებები, რომელნიც უაღრესად მნიშვნელოვანნი არიან საეკლესიო სამართლისა და საქართველოს ეკლესიის ისტორიის შესასწავლად. კრებათა ანალიზს ერთვის მათ მიერ გამოცემული კანონიკური სამართლის ძეგლები.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს საეკლესიო კრებები. წიგნი II. მიმდინარე კრებები. IV-XVIII სს.

რედ. ლ. შარვაშიძე, „მერანი“, თბილისი, 2003, 302 გვ.

ნაშრომში განხილულია წერილობით ძეგლებში გამოვლენილი IV-XVIII საუკუნეებში შემდგარი 21 მიმდინარე საეკლესიო კრება და აგრეთვე მსოფლიო საეკლესიო კრებები ქართველ ეპისკოპოსთა მონაწილეობით.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს საეკლესიო კრებები. წიგნი III. მიმდინარე კრებები. XIX-XX სს.

რედ. ლ. შარვაშიძე, შპს „მერანი-3“, თბილისი, 2003, 350 გვ.

ნაშრომში განხილულია მე-19-20 საუკუნეებში შემდგარი 50-ზე მეტი საეკლესიო კრება. მათი მნიშვნელოვანი ნაწილი საერთო-სახალხო ყრილობას წარმოადგენდა. კრებათა ანალიზს თან ერთვის მათ მიერ გამოცემული სამართლის ძეგლები.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია. ტომი IV.

რედ. ლ. შარვაშიძე, „მერანი“, თბილისი, 2003, 357 გვ, ISBN 99928-948-1-4.

ნაშრომში გაშუქებულია საქართველოს ეკლესიის ისტორიის XIX-XX საუკუნეების პერიოდი.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს ეკლესიის მოკლე ისტორია. მეორე გამოცემა.

თბილისი, 2004, 92 გვ. ISBN 99940-14-39-0.

ნაშრომში მოთხრობილია იმ ღვაწლის შესახებ, რომელსაც ეწეოდა საქართველოს ეკლესია საუკუნეთა მანძილზე ქართველი ერის სულიერი გადარჩენისათვის. წიგნში პირველად არის გამოყენებული წმიდა ბიბლია, როგორც საქართველოს ეკლესიის საისტორიო წყარო.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი, ბარბაქაძე ლია. საქართველოს საეკლესიო ისტორია. VIII კლასის სახელმძღვანელო.

რედ. ლ. ასათიანი, შპს „პოლიგრაფი“, თბილისი, 2004, 154 გვ.

სახელმძღვანელოში მოკლედ არის გადმოცემული საქართველოს ეკლესიის ისტორია.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. წმ. მეფე ვახტანგ გორგასლის ცხოვრება.

სტუ-ს სტამბა, თბილისი, 2004, 32 გვ.

ნარკვევში წარმოდგენილია ავტორის მიერ თანამედროვე ქართულ ენაზე გადმოცემული „ვახტანგ გორგასლის ცხოვრების“ სრული ტექსტი.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. წმ. ნინოს ცხოვრება.

სტუ-ს სტამბა, თბილისი, 2004, 42 გვ.

„წმიდა ნინოს ცხოვრების“ ტექსტი, ჩაწერილი IV საუკუნეში სალომე უჯარმელის მიერ, შესულია „ქართლის ცხოვრებაში“. ეს ტექსტი თითქმის უცვლელად არის გადმოღებული ავტორის მიერ თანამედროვე ქართულ ენაზე.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი, ვაჩნაძე მერაბ, გურული ვახტანგ. ულოცველთა ჟამი. კოსმოპოლიტიზმი: ძველი და ახალი.

„არტანუჯი“, თბილისი, 2005, 43 გვ. ISBN 99940-11-10-3.

ნაშრომში ნაჩვენებია ეროვნულისა და კოსმოპოლიტურის დაპირისპირების ისტორია საქართველოში XIX საუკუნის 80-იანი წლებიდან XXI საუკუნის დამდეგამდე.

ანანია ჯაფარიძე – მიტროპოლიტი, ბარბაქაძე ლია. საქართველოს საეკლესიო ისტორია. IX-X კლასების სახელმძღვანელო.

რედ. რ. ბალანჩივაძე, ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის დაბადების 72-ე და აღსაყდრების 28-ე წლისთავს, თბილისი, 2005, 244 გვ.

სახელმძღვანელოში შესულია საქართველოს ეკლესიის ისტორია XIX-XX საუკუნეებში, საქართველოს ეკლესიის მამამთავარნი 326-დან 1811 წლის ჩათვლით, ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიები და მათი მეთაურები, საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის წმიდა სინოდი და სხვ.

ანანია ჯაფარიძე – მიტროპოლიტი, ბარბაქაძე ლია. საქართველოს საეკლესიო ისტორია. XI კლასის სახელმძღვანელო.

რედ. რ. ბალანჩივაძე, თბილისი, 2005, 159 გვ.

სახელმძღვანელოში მოცემულია საქართველოს ეკლესია-მონასტრების ზოგადი დახასიათება.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს დედაეკლესია.

სერიიდან „საკითხავნი ყმაწვილთათვის“, ტ. 12, შემდგენელ-რედაქტორი და გამომცემელი ა. ბრეგაძე, „ციცინათელა“, თბილისი, 2006, 320 გვ. ISBN 99940-801-8-0.

ნაშრომში გადმოცემულია საქართველოს ეკლესიის ისტორია I-დან XX საუკუნის ჩათვლით. განკუთვნილია ბავშვებისათვის.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. აფხაზეთი. (ქართველთა „გააფხაზება“). მეორე გამოცემა.

საქართველოს საპატრიარქოს მანგლის-წალკის ეპარქია, შპს „თობალისი“, 2007, 91 გვ. ISBN 978-99940-938-8-5.

ნაშრომი არის ნაწილი ავტორის მონოგრაფიების სერიისა „ისტორიული ბედი საქართველოს ეკლესიისაგან განშორებული ქართველებისა“. მასში მრავალრიცხოვან ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია XVI-XIX საუკუნეებში აფხაზეთში მცხოვრებ ქართველთა ბედი, კერძოდ, მათი გააფხაზების პროცესი.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. თეორია საქართველოს ეკლესიის პროზელიტიზმის შესახებ და მისი კრიტიკა.

„ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2007, 31 გვ.

ნაშრომი აბათილებს ათეისტურ პერიოდში ქართულ ისტორიოგრაფიაში გაბატონებულ შეხედულებას, რომელიც ამტკიცებს, რომ დაარსების შემდეგ საქართველოს ეკლესია პროზელიტური ბუნებისა იყო და მოიცავდა მხოლოდ აღმოსავლეთ საქართველოს მცხეთის რეგიონს, ხოლო დასავლეთსა და სამხრეთ საქართველოში, ასევე კახეთში, შემდეგში შეიჭრა და გააუქმა იქ არსებული სხვა საეკლესიო იურისდიქციები.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს ეკლესიის მოკლე ისტორია. მესამე გამოცემა.

თბილისი, 2007, 66 გვ. ISBN 99940-14-39-0.

ნაშრომი წარმოადგენს საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის მოკლე ისტორიის მესამე, შესწორებულ გამოცემას.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. დედა ღვთისმშობელი - შემწე ქართული ენისა.

რედ. ა. ჩიქოვანი, შპს „მწიგნობარი“, თბილისი, 2008, 332 გვ. ISBN 978-9941-9019-1-1.

კრებულში თავმოყრილია ავტორის მიერ სხვადასხვა წლებში გამოქვეყნებული წერილები, განხილულია ბერძენ-რომაელ ავტორთა ის ცნობები, რომლებიც თანხვდებიან ძველ ქართველ ისტორიკოსთა თვალსაზრისს. წიგნში ასევე შედის ე. წ. „ქართიზაციის თეორიისადმი“ მიძღვნილი სტატიები და მოხსენებები.

Анания (Джапаридзе) - Митрополит. Месхети. Мусульманизация Грузии.

„Универсал“, Тбилиси, 2008, 50 გვ. ISBN 978-9941-12-386-3.

ნაშრომი არის ნაწილი ავტორის მონოგრაფიების სერიისა „ისტორიული ბედი საქართველოს ეკლესიისაგან განშორებული ქართველებისა“. მასში გადმოცემულია XVII-XIX საუკუნეებში ოსმალთა და ირანელთა მიერ დაპყრობილი საქართველოს ერთ-ერთ კუთხეში მცხოვრებთა, კერძოდ, მესხების გამაჰმადიანება.

Anania (Caparidze) – Piskopos. Mesheti Gürcülerin islamistirmasi.

„Universal yayinevi“, Tiflis, 2008, 20 გვ.

ნაშრომი მოგვითხრობს საქართველოს ეკლესიისგან განშორებული, გამაჰმადიანებული ქართველების ისტორიული ბედის შესახებ. განკუთვნილია თურქულენოვანი მკითხველისთვის.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ეკლესია – საქართველოს კუთხეთა მაკავშირებელი დულაბი.

თბილისი, 2008, 11 გვ.

ბროშურაში წარმოდგენილია მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) სიტყვა საქართველოს საპატრიარქოსა და ადენაუერის ფონდის ერთობლივ კონფერენციაზე: „საქართველოში არსებული კონფლიქტები და მშვიდობის პერსპექტივები“.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს ლაზიკის ეპარქია.
თბილისი, 2008, 18 გვ.

ნაშრომში მოთხრობილია კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს ლაზიკის ეპარქიის მღებარეობის, საზღვრების და შემადგენელი მხარეების შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ლევან II დადიანი – ხელმწიფე ივერიისა.
თბილისი, 2008, 16 გვ.

ნაშრომი ეძღვნება ქართული სოციალურ-პოლიტიკური სისტემისა და „ქართველობის“ დამცველის, ოდიშის მთავარ ლევან II დადიანის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. დიპტიხი და დიასპორა.

რედ. თ. რევაზიშვილი, თბილისი, 2009, 84 გვ.

ნაშრომში მრავალრიცხოვანი დოკუმენტური მასალის საფუძველზე განხილულია საქართველოს საპატრიარქოს ადგილი მსოფლიო მართლმადიდებლურ დიპტიხში. განხილულია ასევე დიასპორის მიმართ საერთაშორისო საეკლესიო კანონები და შესაბამისი საკითხები.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია. მეორე გამოცემა.

რედ.: კ. ჭაბაშვილი, თ. რევაზიშვილი; „ალილო“, თბილისი, 2009, 1299 გვ.

წიგნში მრავალრიცხოვან წერილობით წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორია უძველესი ხანიდან XXI საუკუნემდე. მონოგრაფიას ერთვის საეკლესიო კრებათა დადგენილებების განხილვა.

ანანია ჯაფარიძე – მიტროპოლიტი, ბარბაქაძე ლია. საქართველოს საეკლესიო ისტორია. IX-X კლასების სახელმძღვანელო. მეორე, შესწორებული გამოცემა.

რედ. რ. ბალანჩივაძე, ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის დაბადების 72-ე და აღსაყდრების 42-ე წლისთავს, შპს „პოლიგრაფი +“, თბილისი, 2009, 240 გვ.

სახელმძღვანელოში წარმოდგენილია XIX-XX საუკუნეების საქართველოს ეკლესიის ისტორია, საქართველოს ეკლესიის მამამთავარნი 326-დან 1811 წლის ჩათვლით, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები ავტოკეფალიის აღდგენის შემდგომ, ინფორმაცია საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის წმიდა სინოდის წევრების შესახებ და სხვ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ივანე ჯავახიშვილი საქართველოს ეკლესიის ერთიანობის შესახებ. საქართველოს საპატრიარქოსთან შექმნილი საქართველოს რეალური ისტორიის დამდგენი მუდმივმოქმედი კომისიის დასკვნა.

„ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2010, 60 გვ.

ნაშრომში გაერთიანებულია ორი უმნიშვნელოვანესი გამოკვლევა: ქართველი საისტორიო პატრიარქის – ივანე ჯავახიშვილის გამორჩეული ისტორიოგრაფიული დასკვნის შესახებ, რაც საქართველოს ეკლესიის ერთიანობის ხელშეუვალობის მნიშვნელობას ეხება, და საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის ინიციატივით შექმნილი საქართველოს რეალური ისტორიის დამდგენი მუდმივმოქმედი კომისიის დასკვნა ე. წ. „ქართიზაციის თეორიის შესახებ“.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს საეკლესიო კანონების კრებული. მეორე, შესწორებული გამოცემა.

რედ. კ. ჭაბაშვილი, საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2010, 791 გვ. ISBN 978-9941-14-879-8.

ნაშრომში თავმოყრილი და განხილულია IV-XX საუკუნეთა საქართველოს საეკლესიო კრებების სამართალი. განხილულ 15 საკანონმდებლო და 50-ზე მეტ მიმდინარე კრების ანალიზს ერთვის კრებების მიერ გამოცემული სამართლის ძეგლები.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ქართველთა დენაციონალიზაცია XVII-XX საუკუნეებში. (საინგილო, აფხაზეთი, ქართლ-კახეთი, მესხეთი, თრიალეთი, შიდა ქართლი).

რედ. თ. რევაზიშვილი, საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2010, 525 გვ. 500 ც. ISBN 978-9941-14-813-2.

მონოგრაფიაში გაერთიანებულია ავტორის მიერ სხვადასხვა წლებში გამოცემული ნაშრომები, რომლებიც ეხება საქართველოს დაშლის შემდეგ (XV ს.) დაწყებულ ქართველი ხალხის დენაციონალიზაციის პროცესს. ნაჩვენებია, რა როლს ასრულებდა მართლმადიდებელი ეკლესია ქართველების ეროვნული თვითშეგნების შენარჩუნებაში.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ქართველთა დენაციონალიზაცია XVII-XX საუკუნეებში. შემოკლებული გამოცემა.

რედ. თ. რევაზიშვილი, თბილისი, 2010, 301 გვ.

ნაშრომში აღწერილია ისტორიული ბედი საქართველოს ეკლესიისგან ისტორიული გარემოებების გამო განშორებული ქართველებისა აფხაზეთსა და შიდა ქართლში.

Анания (Джапаридзе) – Митрополит. Краткая история Грузинской Апостольской Церкви.

რედ.: Иерей Константин Георгадзе, М. Мацаберидзе; Перевод с грузинского: В. Долидзе, Н. Хурцилава; Издательский дом „Технический университет“, Тбилиси, 2010, 100 გვ. ISBN 978-9941-14-832-3.

წიგნში მოკლედ არის გადმოცემული საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის ისტორია რუსულ ენაზე.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. პროკოფი კესარიელი, აგათია სქოლასტიკოსი, მენანდრე, თეოფილაქტე სიმოკატა, თეოფანე, ეპიფანე კონსტანტინოპოლელი და იმპერატორი იუსტინიანე ლაზიკის შესახებ. გამოკვლევა რუკებით.

რედ. გორგიძე, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2011, 114 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-020-5.

წიგნში მოცემულია პროკოფი კესარიელის, აგათია სქოლასტიკოსის, მენანდრე პროტექტორის, თეოფილაქტე სიმოკატას, თეოფანე ჟამთააღმწერლის, ეპიფანე კონსტანტინოპოლელისა და იმპერატორ იუსტინიანეს თხზულებების ნაკვეთები ლაზიკის შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საეპისკოპოსოები ლაზიკაში.

რედ. ი. გორგიძე, საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2011, 863 გვ. 100 ც.

ისტორიულ არიან ქართლის ტერიტორიაზე მცხოვრებმა ქართველებმა გაქრისტიანების შემდეგ მრავალი საეპისკოპოსო დააარსეს, რომელიც XI ს-ის შემდეგ „ლაზიკის ეპარქიაში“ გაერთიანდა. წიგნში მრავალ წყაროზე დაყრდნობით მიმოხილულია ამ რეგიონის საეკლესიო, ეკონომიკური, პოლიტიკური, ადმინისტრაციული, ყოფითი და გეოგრაფიული ვითარება პირველ ათასწლეულში.

Анания (Джапаридзе) – Митрополит. Краткая история Грузинской Апостольской Святой Церкви. 2-е издание.

რედ.: Иерей Константин Георгадзе, М. Мацаберидзе; Перевод с грузинского: В. Долидзе, Н. Хурцилава; Издательский дом „Технический университет“, Тбилиси, 2011, 113 გვ. 200 ც. ISBN 978-9941-14-970-2.

წიგნი წარმოადგენს საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის მოკლე ისტორიის მეორე, შევსებულ გამოცემას რუსულ ენაზე. მასში მოთხრობილია საქართველოს ეკლესიის როლის შესახებ ქართველი ერის სულიერი ხსნის საქმეში საუკუნეების განმავლობაში.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. სტრაბონი კოლხეთის შესახებ. გამოკვლევა რუკებით.

რედ. ი. გორგიძე, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2011, 51 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-001-4.

ნარკვევში განხილულია I საუკუნის ავტორის – სტრაბონის (ძვ.წ. 63 – ახ.წ. 23) ცნობები კოლხეთის შესახებ. ნაშრომი გამდიდრებულია რუკებით.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. უცხოური (ბერძნულ-ლათინური), სომხური და ქართული წყაროები წმიდა ნინოს შესახებ. გამოკვლევა რუკებით.

რედ. ი. გორგიძე, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2011, 41 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-015-1.

ნაშრომში მოყვანილია გელასი კესარიელის, სოკრატეს, თეოდორეტოს კვირელის, სოზომენეს, ტირანიუს რუფინუსის, მოკსეს ხორენაცის და სხვათა ცნობები წმიდა ნინოს ცხოვრებისა და ღვაწლის შესახებ. დართული აქვს შესაბამისი რუკები.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ქართულ-სომხური საეკლესიო ურთიერთობები.

რედ. ი. გორგიძე, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2011, 428 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-010-6.

წიგნში შეკრებილია ავტორის გამოკვლევები ქართულ-სომხური საეკლესიო ურთიერთობების შესახებ, რომლებიც გამოქვეყნებული იყო სხვადასხვა წლებში.

Анания (Джапаридзе) – Митрополит. Краткая история Грузинской Апостольской Святой Церкви. 3-е издание.

რედ.: Иерей Константин Георгадзе, М. Мацаберидзе; Перевод с грузинского: В. Долидзе, Н. Хурцилава; „Меридიანი“, Тбилиси, 2012, 113 გვ. ISBN 978-9941-10-526-5.

წიგნი წარმოადგენს საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის მოკლე ისტორიის მესამე, შევსებულ გამოცემას რუსულ ენაზე.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. აბაზგიის ეპარქია.

რედ. ი. გორგიძე, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2012, 25 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-112-7.

ნაშრომში განხილულია აბაზგიის ეპარქიის შესახებ არსებული სხვადასხვა ისტორიული წყაროები. აღნიშნული საკითხის გამოკვლევა მნიშვნელოვანია საქართველოს ეკლესიის იურისდიქციის საზღვრების დადგენისათვის.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. აფხაზეთის საკათალიკოსო.

რედ. ი. გორგიძე, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2012, 36 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-093-9.

ქართული საეკლესიო წყაროების მიხედვით, აფხაზეთის საკათალიკოსო ჩამოყალიბდა არა ბერძნული (როგორც მოსაზრებაც საბჭოთა ისტორიოგრაფიაში იყო გაბატონებული), არამედ საქართველოს ეკლესიის წიაღში. ნაშრომი ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით ამტკიცებს ამ თვალსაზრისს.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის ეპარქია.

რედ. ი. გორგიძე, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2012, 38 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-115-8.

ნაშრომში განხილულია აფხაზეთის საკათალიკოსოს ჩამოყალიბების ისტორია, რომელიც იყო არა დამოუკიდებელი საეკლესიო ერთეული, არამედ საქართველოს ეკლესიის წიაღში არსებული ერთ-ერთი თავისთავადი საეკლესიო ადმინისტრაციული ერთეული.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ეგრისი. გამოკვლევა რუკებით.

რედ. ი. გორგიძე, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2012, 189 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-115-8.

ნაშრომი წარმოგვიდგენს ისტორიულ წყაროებს იმის ფაქტის თაობაზე, რომ ვრცელი რეგიონი ტრაპეზუნტიდან ჭოროხამდე არის ისტორიული საქართველო, რომელსაც ერქვა სამხრეთ ეგრისი. აქ მცხოვრებმა ტომებმა საფუძველი ჩაუყარეს ქართული სახელმწიფოს წარმოშობას ქრისტეშობამდე საუკუნეებით ადრე. აღწერილია ეგრისელი სასულიერო პირების ცხოვრება, რომლებმაც დიდი წვლილი შეიტანეს ქართული სახელმწიფოებრიობის განმტკიცების საქმეში.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს ეპარქიათა რუკები.

თბილისი, 2012, 25 გვ.

წიგნი შედგება ნოტიციებისა და V საუკუნის სამხედრო და სამოქალაქო თანამდებობათა (Notitia Dignatuum)-ის რუკებისგან.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საეკლესიო სამართალი. კანონები.

რედ. ი. გორგიძე, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2012, 259 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-050-2.

წიგნში პირველად გამოქვეყნდა ერთად შეკრებილი საქართველოს ეკლესიის კანონები, სამართლებრივი დადგენილებები და ეკლესიის მართვა-გამგეობის დებულებები.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია. ტომი I.

„გუმბათი“, დაიბეჭდა „ფავორიტი პრინტში“, თბილისი, 2012, 370 გვ. ISBN 978-9941-4693-3. წიგნში გადმოცემულია საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია უძველესი დროიდან VI საუკუნემდე.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია. ტომი II.

„გუმბათი“, დაიბეჭდა „ფავორიტი პრინტში“, თბილისი, 2012, 331 გვ. ISBN 978-9941-0-4887-6.

წიგნი მოიცავს საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორიის VI-XI საუკუნეებს.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია. ტომი III.

„გუმბათი“, დაიბეჭდა „ფავორიტი პრინტში“, თბილისი, 2012, 327 გვ. ISBN 978-9941-0-5003-9.

წიგნი ასახავს საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორიას XII-XVI საუკუნეებში.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია. ტომი IV.

„გუმბათი“, დაიბეჭდა „ფავორიტი პრინტი“ში“, თბილისი, 2012, 269 გვ. ISBN 978-9941-0-5004-6.

წიგნში გადმოცემულია საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია XVII-დან XX საუკუნის ჩათვლით.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს წმიდა მეფეები.

რედ. ი. გორგიძე, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2012, 290 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-053-3.

წიგნში გადმოცემულია ეკლესიის მიერ წმინდანებად შერაცხილი, ფარნავაზიან და ბაგრატიონ კეთილმსახურ ხელმწიფეთა ცხოვრება და ღვაწლი.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს წმიდა სამოციქულო და მართლმადიდებელი ეკლესიის იურისდიქციის საზღვრები.

თბილისი, 2012, 28 გვ.

ნაშრომში შესულია დოკუმენტური მასალა საქართველოს წმიდა სამოციქულო და მართლმადიდებელი ეკლესიის იურისდიქციის საზღვრების შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. სახელმწიფო ენის განვრცობა - მშვიდობისა და სტაბილურობის საფუძველი.

თბილისი, 2012, 24 გვ.

წიგნში შედის მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) ორი საკონფერენციო მოხსენება, რომელთაც აერთიანებთ იდეა, რომ ქვეყნის სტაბილურობას ხელს უწყობს სახელმწიფო ენისა და ეროვნული კულტურის განვრცობა მის ყველა რეგიონში.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ფლავიუს არიანე ლაზებისა და ძიდრიტების შესახებ. გამოკვლევა რუკებით.

რედ. ი. გორგიძე, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2012, 39 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-114-1.

ნაშრომში განხილულია ანტიკური ეპოქის მწერლის ფლავიუს არიანეს ცნობები საქართველოს შავიზღვისპირეთის შესახებ. ნაშრომს ახლავს მისი ცნობების მიხედვით შედგენილი რუკები, რომლებიც სწორად არ ასახავენ ისტორიულ და გეოგრაფიულ რეალობას, თუმცა მაინც გასათვალისწინებელია საეკლესიო საკითხების კვლევის დროს.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ალბანეთისა და ხუნძეთის საკათალიკოსოები. ალბანეთისა და ხუნძეთის საეკლესიო იურისდიქცია.

რედ. ი. გორგიძე, საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2013, 107 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-394-7.

ნაშრომი შეეხება საქართველოს საპატრიარქოს იურისდიქციაში შემავალი ქრისტიანული დაღესტნის საეკლესიო ცხოვრებას შუა საუკუნეებში.

Anania Japaridze – Metropolitan. A short history of the Georgian Church.

რედ. M. Matsaberidze, თარგმანი: B. Matsaberidze, M. Matsaberidze; „Nova Science Publishers“, New York, 2013, 93 გვ. ISBN 978-62808-536-5.

ნაშრომი გადმოგვცემს საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის მოკლე ისტორიას. განკუთვნილია უცხოენოვანი მკითხველისათვის.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ივ. ჯავახიშვილი და უწმინდესი პატრიარქი ილია II საქართველოს ეკლესიის ერთიანობის შესახებ.

რედ. ი. გორგიძე, საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2013, 71 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-395-4.

უწმიდესი და უნეტარესი ილია II თავის ეპისტოლეებსა და ქადაგებებში ხშირად აღნიშნავს საქართველოს ეკლესიის ერთიანობის შესახებ. საქართველოს ეკლესიის მთლიანობის შესახებ გადმოცემული აქვს ივანე ჯავახიშვილსაც თავის შრომებში. სწორედ მათ შეხედულებებს განიხილავს ავტორი.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. უცხოური (ბერძნულ-ლათინური), სომხური და ქართული წყაროები წმიდა ნინოს შესახებ. სტრაბონი კოლხეთის შესახებ. ფლავიუს არიანე ლაზებისა და ძიდრიტების შესახებ. პროკოფი კესარიელი (VI ს.) ლაზიკის შესახებ. ტ. I.

„მერიდიანი“, თბილისი, 2013, 275 გვ. ISBN 978-9941-10-705-4.

კრებულში გაერთიანებულია მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) მიერ სხვადასხვა დროს გამოქვეყნებული ოთხი ნაშრომი.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. უწმიდესი ილია II და წმ. სინოდი არასწორი ისტორიოგრაფიული თეორიების შესახებ.

რედ. ი. გორგიძე, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2013, 17 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-212-4.

ნაშრომი გვაცნობს უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის შეხედულებას საქართველოს ეკლესიის შესახებ არსებული არასწორი ისტორიოგრაფიული თეორიების თაობაზე და წმიდა სინოდის დადგენილებებს ამ საკითხთან დაკავშირებით.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ქალდეა. საეპისკოპოსოები ლაზიკაში.

რედ. ი. გორგიძე, საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2013, 869 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-324-4.

წიგნში მრავალრიცხოვან წყაროებზე დაყრდნობით მიმოხილულია დასავლეთ საქართველოს, ლაზიკა-ქალდეასა და საქართველოს სხვა ისტორიული რეგიონების საეკლესიო, ეკონომიკური, პოლიტიკური, ადმინისტრაციული, ყოფითი და გეოგრაფიული ვითარება პირველ ათასწლეულში.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს ისტორია საერო და საეკლესიო 100 რუკის მიხედვით. I ნაწილი.

რედ. ი. გორგიძე, „გუმბათი“, თბილისი, 2014, 148 გვ. ISBN 978-9941-0-5648-2.

ნაშრომში მოცემულია საქართველოს საერო და საეკლესიო ასამდე ისტორიულ-გეოგრაფიული რუკა, რომლებიც ასახავს საქართველოს ისტორიას უძველესი ხანიდან X საუკუნის ჩათვლით.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. არიან ქართლი, საეპისკოპოსოები ისტორიულ ივერიაში.

რედ. ი. გორგიძე, „ზ. პაბ“, დაიბეჭდა გამომცემლობა „კოლორში“, თბილისი, 2015, 566 გვ. ISBN 978-9941-0-7900-9.

ნაშრომი წარმოადგენს ვრცელ გამოკვლევას მრავალი ქართული და უცხოური წყაროს დამოწმებით, რომელშიც ნაჩვენებია, რომ ტაო-ბასიანი და, საერთოდ, „იბერიის თემის“ ტერიტორია, ქართველთა ისტორიულ საცხოვრისს წარმოადგენდა, აზონ-ფარნავაზის ეპოქაში არიან-ქართლი ერქვა და ის ძველი ივერია იყო.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. არიან-ქართლი, საეპისკოპოსოები ისტორიულ ივერიაში. (ეძღვნება აკადემიკოს ივერი ფრანგიშვილის ხსოვნას).

რედ. ი. გორგიძე, საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2015, 616 გვ. 120 ც. ISBN 978-9941-20-501-9.

ნაშრომი წარმოადგენს ავტორის ვრცელი გამოკვლევის საიუბილეო გამოცემას, მრავალი ქართული და უცხოური წყაროს დამოწმებით, რომელშიც ნაჩვენებია, რომ ტაო-ბასიანი და, საერთოდ, „იბერიის თემის“ ტერიტორია, ქართველთა ისტორიულ საცხოვრისს წარმოადგენდა, მას აზონ-ფარნავაზის ეპოქაში არიან-ქართლი ერქვა და ძველი ივერია იყო.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. გურამ გრიგოლია ეგრის-ლაზიკის შესახებ.

რედ. ი. გორგიძე, თბილისი, 2015, 93 გვ.

ნაშრომი ეხება კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს იურისდიქციის საზღვრების კვლევას, რომელიც ეკუთვნის პროფ. გურამ გრიგოლიას და ეთანხმება რუის-ურბნისის კრებისა და წმ. სინოდის 2012 წლის 5 ივლისის დადგენილებებს ამ საკითხთან დაკავშირებით.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. თეორია საქართველოს ეკლესიის პროზელიტიზმის შესახებ.

რედ. ი. გორგიძე, თბილისი, 2015, 35 გვ.

ნაშრომი აბათილებს ათეისტურ პერიოდში ქართულ ისტორიოგრაფიაში გაბატონებულ შეხედულებას, რომელიც ამტკიცებს, რომ დაარსების შემდეგ საქართველოს ეკლესია პროზელიტური ბუნებისა იყო და მოიცავდა მხოლოდ აღმოსავლეთ საქართველოს მცხეთის რეგიონს, ხოლო დასავლეთსა და სამხრეთ საქართველოში, ასევე კახეთში, შემდეგში შეიჭრა და გააუქმა იქ არსებული სხვა საეკლესიო იურისდიქციები.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. სამეგრელო არქანჯელო ლამბერტისა და კორნელი ბოროზდინის აღწერით.

რედ. ი. გორგიძე, თბილისი, 2015, 46 გვ.

არქანჯელო ლამბერტის აღწერით, სამეგრელო ლევან II დადიანის დროს, XVII საუკუნის 50-იან წლებში, აყვავებული ქვეყანა იყო, ხოლო ბოროზდინის დროს, XIX საუკუნის 50-იან წლებში, ჩრდილოკავკასიური ტომების შემოჭრათა შედეგად – ტერიტორიებაკარგული. ორივე უცხოელი შესანიშნავად აღწერს იმდროინდელ ვითარებას. ნაშრომში გაანალიზებულია მათი მონაცემები.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. კირიონ I – დიდი კათალიკოსი ყოველი ივერიისა (VI-VII სს.).

რედ. მ. თოღუზაშვილი, „ქართული უნივერსიტეტი“, საქართველოს საპატრიარქოს სტამბა შპს „მეგობრობა“, თბილისი, 2015, 262 გვ. ISBN 978-9941-9450-2-1.

წიგნში წარმოჩენილია კათალიკოს კირიონ I-ის ღვაწლი საქართველოს ეკლესიისა და ქვეყნის წინაშე, რის შედეგადაც ქართველი ერის ნაწილი გადარჩა სომხებთან ასიმილაციას – არმენიზაციას. წიგნში შეტანილია ავტორის მიერ უკვე გამოქვეყნებული მასალებიც.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს მეფეთა ისტორია ფარნავაზიდან სოლომონ II-ის ჩათვლით.

რედ. ი. გორგიძე, „გუმბათი“, თბილისი, 2015, 334 გვ. ISBN 978-9941-0-6603-0.

წიგნი წარმოგვიდგენს ეკლესიის მიერ წმინდანებად შერაცხილი, ფარნავაზიან და ბაგრატიონ კეთილმსახურ ხელმწიფეთა, ასევე სხვა წმიდა მთავარ-დიდებულთა ღვაწლს.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. წმინდა ამბროსი ხელაია რეგიონალიზმის წინააღმდეგ.

თბილისი, 2015, 12 გვ.

ნაშრომში აღწერილია საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ამბროსის (ხელაია) ბრძოლა რეგიონალიზმის წინააღმდეგ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. კირიონ I – დიდი კათალიკოსი ყოველი ივერიისა (IV-VII სს.).

რედ. მ. ასათიანი, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2016, 261 გვ. 120 ც. ISBN 978-9941-20-616-0.

წიგნი აღწერს კათოლიკოს კირიონ I-ის დამსახურებას ქართველი ერისა და ეკლესიის წინაშე. მან არმენიზაციის გზაზე შემდგარ ქართველებს გუგარქში აღუდგინა ქართულენოვანი ლიტურგია და ასიმილაციისგან იხსნა ქართველი ერის ერთი ნაწილი. წიგნში ასევე გამოყენებულია ავტორის მიერ უკვე გამოქვეყნებული მასალის ნაწილი სხვა ნაშრომებიდან.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. თეორია საქართველოს ეკლესიის პროზელიტიზმის შესახებ.

რედ. მ. ასათიანი, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2016, 35 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-623-8.

საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმებისა და ათეიზმის გაბატონების შემდეგ ჩამოყალიბდა ახალი ისტორიოგრაფია, რომელიც ამტკიცებს, რომ დაარსების შემდგომ საქართველოს ეკლესია პროზელიტური ბუნების იყო, მოიცავდა მხოლოდ აღმოსავლეთ საქართველოს მცხეთის რეგიონს, IX-X საუკუნეებში შეიჭრა დასავლეთ საქართველოში, გააუქმა იქ კონსტანტინოპოლის იურისდიქცია, კახეთში გააუქმა ალბანეთის იურისდიქცია, სამხრეთ საქართველოში – სომხური ეკლესიის იურისდიქცია. წიგნი ეძღვნება აღნიშნული საკითხის კვლევას.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. სამეგრელო არქანჯელო ლამბერტისა და კორნელი ბოროზდინის აღწერით.

რედ. მ. ასათიანი, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2016, 47 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-622-1.

წიგნი წარმოადგენს არქანჯელო ლამბერტისა და კორნელი ბოროზდინის მიერ სამეგრელოს აღწერების ანალიზს.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. გურამ გრიგოლია ეგრის-ლაზიკის შესახებ.

რედ. მ. ასათიანი, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2016, 93 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-624-5.

ნაშრომი განიხილავს გურამ გრიგოლიას კვლევებს დასავლეთ საქართველოს იურისდიქციის შესახებ, აქვე გამოყენებულია წმიდა სინოდის 2012 წლის 5 ივლისის დადგენილებები ამ საკითხთან დაკავშირებით.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს საეკლესიო კანონების კრებული. (საქართველოს საეკლესიო კრებების სამართალი, კანონები და დადგენილებები). მე-3 გამოცემა.

საქართველოს საპატრიარქოს რეალური ისტორიის დამდგენი მუდმივმოქმედი კომისია, რეცენზენტები: გ. ალასანია, ს. ვარდოსანიძე; „საქართველოს მაცნე“, თბილისი, 2017, 903 გვ. ISBN 978-9941-16-515-3.

ნაშრომში თავმოყრილი და განხილულია IV-XX საუკუნეების საქართველოს საეკლესიო კრებების სამართალი. განხილულ 15 საკანონმდებლო და 50-ზე მეტ მიმდინარე კრების ანალიზს თან ერთვის კრებების მიერ გამოცემული სამართლის ძეგლები.

ანდრია პირველწოდებულის ნაკვალევზე.

რედ. დ. მუსხელიშვილი, შენიშვნები და კომენტარები მ. ფხაჭიაშვილის, „უნივერსალი“, თბილისი, 2009, 158 გვ. ISBN 978-9941-12-870-7.

კრებულში შესულია „ანდრია პირველწოდებულის გზის მკვლევი ექსპედიციის“ სრული ანგარიში და მისი ხელმძღვანელის, განსვენებული პროფ. დევი ბერძენიშვილის ბოლო, გამოუქვეყნებელი დღიური, რომელშიც აისახა V ექსპედიციის შედეგები.

ანდრიაშვილი რაგომ. ქართული მართლმადიდებლობა ერის გადარჩენისათვის ბრძოლაში.

რედ. დ. თაქთაქიშვილი, თბილისი, 2013, 78 გვ. ISBN 978-9941-0-5636-9.

წიგნში ასახულია საქართველოს ეკლესიის საქმიანობის ზოგიერთი ასპექტი, ქართველი სასულიერო პირების ღვაწლი როგორც ქვეყნის შიგნით, ასევე მის ფარგლებს გარეთ მოქმედ ტაძრებში ერის ფიზიკური და სულიერი გადარჩენის, ეროვნული თვითშეგნების განმტკიცების საქმეში.

ანდლულაძე სოფიო. ეპისკოპოსი სტეფანე ბოდბელი (ვასილ კარბელაშვილი).

რედ. ქ. პავლიაშვილი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, „პრინტ-ექსპრესი“, თბილისი, 2006, 174 გვ.

წიგნში ასახულია ეპისკოპოს სტეფანე ბოდბელის (ვასილ კარბელაშვილის) ცხოვრება და მოღვაწეობა.

ანტონ პირველი ბაგრატიონი.

რედ. ნ. პაპუაშვილი, საგამომცემლო განყოფილების თავმჯდომარე: ეპისკოპოსი ზოსიმე (შიოშვილი), საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის საღვთისმეტყველო და სამეცნიერო ორგანო; დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით; ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ანტონ I-ის გარდაცვალების 200 წლისთავს; საქართველოს საპატრიარქო, თბილისი, 1996, 246 გვ.

კრებულში შესულია ნ. მთვარელიშვილის, თ. ჟორდანიას, ა. ხახანაშვილის, კ. კეკელიძის, მ. გუგუშვილის, ლ. ძოწენიძისა და ფრ. სინარულიძის სტატიები ანტონ I კათალიკოსის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ.

არველაძე ბონდო. „სომხური“ თუ ქართული ეკლესიები საქართველოში?!

რედ. ა. აბდალაძე, თბილისის სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი, თბილისი, 1996, 108 გვ.

ნაშრომში კრიტიკულად არის განხილული 1995 წელს ერევანში სომხურ ენაზე გამოცემული რუკა-ცნობარი „სომხური ეკლესიები საქართველოში“, რომლის მიხედვითაც, საქართველოში 650-მდე სომხური ეკლესიაა.

Арвеладзе Бондо. «Армянские» или грузинские церкви в Грузии?!

რედ. А. Абдаладзе, Тбилиси, 1996, 104 გვ.

წიგნი წარმოადგენს ავტორის ნაშრომის „«სომხური» თუ ქართული ეკლესიები საქართველოში?!“ რუსულ ვერსიას.

არველაძე ბონდო. ქართული ეკლესიების მისაკუთრება სომეხი მეცნიერების მიერ გრძელდება.

რედ. მ. უკლება, „ცოდნა“, თბილისი, 2006, 55 გვ. ISBN 99940-37-92-7.

ნაშრომში მხილებულია ზოგიერთი სომეხი მეცნიერის მიერ საქართველოს ისტორიის გაყალბებისა და ქართული ეკლესია-მონასტრების მისაკუთრების მცდელობის ფაქტები.

არველაძე ბონდო. ქართული ეკლესიები საქართველოსა და სომხეთში.

რედ. ე. ჯაველიძე, „მერიდიანი“, თბილისი, 2016, 223 გვ. ISBN 978-9941-25-198-6.

წიგნი არის სომხური ეპარქიის წინამძღოლის, ეპისკოპოს ვაზგენ მირზახანიანის განცხადების პასუხი, რომლითაც მან მოითხოვა 442 ქართული ეკლესიის სომხური ეკლესიისათვის გადაცემა.

ახალგაზრდა ისტორიკოსთა შრომების კრებული მიძღვნილი ნოდარ (ნუკრი) შოშიაშვილის ხსოვნისადმი.

რედ. გ. ოთხმეზური, თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 2002, 262 გვ. ISBN 99928-33-45-0.

კრებულში თავმოყრილია სხვადასხვა ისტორიკოსების სტატიები, რომელთა ნაწილი საქართველოს ეკლესიის ისტორიას ეხება.

ახალგაზრდების ინტელექტუალური და სულიერი განვითარებისათვის. კრებული.

რედ.: მ. დავითაშვილი, მ. ქირია, ქ. გოგავა; სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის საერთაშორისო საქველმოქმედო ფონდი, თბილისი, 2014, 83 გვ. ISBN 978-9941-0-6964-2.

კრებულში წარმოდგენილია ავტორთა სტატიები, რომელთა ნაწილი ეხება საქართველოს ეკლესიის ისტორიის სხვადასხვა საკითხებს.

ახალი შუამთა და რუისპირის წმინდა ნიკოლოზის ტაძარი.

თბილისი, 2013, 14 გვ.

ბროშურაში მოცემულია მოკლე ინფორმაცია რუისპირის წმინდა ნიკოლოზის ტაძრის, მისი ამშენებლებისა და იქ მოღვაწე სასულიერო პირების შესახებ.

ახალი შუამთის ხახულის ღვთისმშობლის დედათა მონასტერი.

რედ. ქ. ლოლობერიძე, იბეჭდება ამბა ალავერდელ მიტროპოლიტ დავითის ლოცვა-კურთხევით, 2002, 16 გვ.

ბროშურაში მოკლედ არის გადმოცემული ახალი შუამთის ხახულის ღვთისმშობლის დედათა მონასტრის ისტორია.

ახალმოწამენი. ნაწილი I.

სერიიდან „საქართველოს იმედი“, წიგნი 45, რედ. თ. მამაცაშვილი, შემდგ. კ. კენკიშვილი, „პალიტრა L“, თბილისი, 2014, 221 გვ. ISBN 978-9941-21-603-9.

წიგნში გადმოცემულია საქართველოს ეკლესიის ისტორიაში მნიშვნელოვანი სასულიერო პირების ცხოვრება და მოწამებრივი ღვაწლი.

ახალმოწამენი. ნაწილი II.

სერიიდან „საქართველოს იმედი“, წიგნი 46, რედ. თ. მამაცაშვილი, შემდგ. კ. კენკიშვილი, „პალიტრა L“, თბილისი, 2014, 227 გვ. ISBN 978-9941-21-618-3.

წიგნში გადმოცემულია საქართველოს ეკლესიის ისტორიაში მნიშვნელოვანი სასულიერო პირების ცხოვრება და მოწამებრივი ღვაწლი.

ახალმოწამენი. მღვდელი სიმონ მჭედლიძე.

წიგნი გამოსაცემად მოამზადა დამანა მელიქიშვილმა, რედ. დ. მელიქიშვილი, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, „გულანი“, თბილისი, 1995, 103 გვ. 5000 ც.

მღვდელი სიმონ მჭედლიძე იყო მის მიერ დაარსებული სარწმუნოებრივ-ზნეობრივი გაზეთის „შინაური საქმეები“, შემდეგ – გაზეთის „იმერეთის სარწმუნოებრივ-განმანათლებელი ძმობა“ რედაქტორი. წიგნში თავმოყრილია მისი პუბლიკაციები, რომლებშიც ასახულია საქართველოს ეკლესიის პრობლემები XIX–XX საუკუნეების მიჯნაზე.

ახალციხისა და ტაო-კლარჯეთის ეპარქია.

იღვის ავტორი: ზარზმის მონასტრის წინამძღვარი, არქიმანდრიტი ნიკოლოზი (გეწაძე); პროექტის კოორდინატორი ს. ასათიანი; რედ.: ვ. ასათიანი, მ. ბერიძე, გ. მარსაგიშვილი, არქიმანდრიტი ნიკოლოზი (გეწაძე), ქ. აბესაძე; ინგლისური თარგმანი: ლ. გაბეჩავა; წიგნი დაიბეჭდა ახალციხისა და ტაო-კლარჯეთის მიტროპოლიტ თეოდორეს (ჭუაძე) ლოცვა-კურთხევით, დაიბეჭდა ლატვიაში, ზარზმის მონასტრის აღორძინების ფონდი „ზარზმის სავანე“, თბილისი, 2013, 915 გვ. ISBN 978-9941-0-6774-7.

წიგნი გადმოგვცემს ახალციხისა და ტაო-კლარჯეთის ეპარქიის ისტორიას, გვაწვდის ინფორმაციას ეპარქიის ტაძრების შესახებ. ნაშრომი გამდიდრებულია მრავალრიცხოვანი ფოტომასალით.

ახუაშვილი იაკობ (მუნათელი). დიდი სათავადო საყაფლანო.

რედ.: ა. გელოვანი, დ. ცინცაძე; „მესხეთი“, თბილისი, 2009, 292 გვ. ISBN 978-9941-0-2113-8.

წიგნში მოცემულია ინფორმაცია ფიჭარეთისა და წულრულაშენის მამათა მონასტრების შესახებ.

ბაგრატის ტაძარი – 1000.

მთ. რედ. ზ. ჯიბლაძე, პროექტის ავტორი და კოორდინატორი: თ. თოფურიძე, ეძღვნება ქუთაისის სიონის (ბაგრატის) ღვთისმშობლის მიძინების ტაძრის 1000 წლის იუბილეს, იბეჭდება მისი მაღალყოვლადუსამღვდელოესობის, ქუთათელ-გაენათელი მიტროპოლიტის, მეუფე კალისტრატეს (მარგალიტაშვილი) ლოცვა-კურთხევით; საქართველოს პრეზიდენტის ბიბლიოთეკა, იმერეთის რეგიონული ბიურო, ჟურნალ „განთიადის“ კომპიუტერული ცენტრი, ქუთაისი, 2001 წ. 21-27 სექტემბერი, 30 გვ.

ბროშურაში მოცემულია ბაგრატის ტაძრის მოკლე ისტორია და 2001 წლის სექტემბერში გამართული ბაგრატის ტაძრის 1000 წლისთავის იუბილესთან დაკავშირებით გამართული ღონისძიებების პროგრამა, ასევე საზოგადოების სხვადასხვა წარმომადგენლების შთაბეჭდილებები ტაძრის შესახებ.

ბარბაქაძე ლია. საქართველოს საეკლესიო ისტორიის სახელმძღვანელო. V-VI კლასი.

რედ. ვ. ასათიანი, იბეჭდება მანგლელ მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) ლოცვა-კურთხევით, შპს „პოლიგრაფ-სერვისი“, თბილისი, 2001, 176 გვ.

სახელმძღვანელოში გადმოცემულია ქრისტიანობის დაარსებისა და მისი გავრცელების მოკლე ისტორია, წარმოდგენილია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ცხოვრების სხვადასხვა ეპიზოდი და ცნობები ზოგიერთი ტაძრის შესახებ.

ბარბაქაძე ლია. საქართველოს საეკლესიო ისტორიის სახელმძღვანელო. V-VI კლასი.

რედ. ვ. ასათიანი, იბეჭდება მანგლელ მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) ლოცვა-კურთხევით, მეორე გამოცემა, შპს „პოლიგრაფ“, თბილისი, 2002, 176 გვ.

სახელმძღვანელოში გადმოცემულია ქრისტიანობის დაარსებისა და მისი გავრცელების მოკლე ისტორია, წარმოდგენილია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ცხოვრების სხვადასხვა ეპიზოდი და ცნობები ზოგიერთი ტაძრის შესახებ.

ბარბაქაძე ლია. საქართველოს საეკლესიო ისტორია. VII კლასის სახელმძღვანელო.

რედ. ვ. ასათიანი, საქართველოს ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა აკადემია, იბეჭდება მანგლელ მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) ლოცვა-კურთხევით, შპს „პოლიგრაფ-სერვისი“, თბილისი, 2002, 128 გვ.

სახელმძღვანელოში შესულია საკითხები: საქართველოს მეფეები ფარნავაზიდან წმ. მეფე ვახტანგ გორგასლამდე, საქართველოს ეკლესიის მიერ ავტოკეფალიის მოპოვება და მიქაელ ეპისკოპოსი, დავით გარეჯის სამონასტრო კომპლექსის ისტორია.

ბაქრაძე აკაკი. თხზულებანი. ტომი VIII.

რ. ჩხეიძის საერთო რედაქციით, ტომის რედ. ლ. ბაქრაძე, „ნეკერი“, „ლომისი“, თბილისი, 2006, 724 გვ. ISBN 99940-890-7-2.

კრებულში შესულია წერილი „ქართული ეკლესიის ისტორიის ერთი ფურცელი“, რომელიც ეხება ათონის ქართულ მონასტერთან დაკავშირებულ საკითხებს.

ბახტაძე ნოდარ, თევდორაშვილი ნათელა, ბაგრატიონი გიორგი. ნეკრესი. ცნობარი მომლოცველთა და მოგზაურთათვის.

რედ. ნ. ბახტაძე, საქართველოს საპატრიარქოს ნეკრესის ეპარქია, ყვარლის რაიონის არქეოლოგიური ფონდი, დაიბეჭდა ნეკრესელ მიტროპოლიტ სერგის (ჩეკურიშვილი)ლოცვა-კურთხევით, ნეკრესი, 2010, 108 გვ. ISBN 978-9941-0-2499-3.

ცნობარი ეძღვნება ნეკრესის სამონასტრო ანსამბლს.

ბელიაშვილი თინათინ. საგარეჯოს რაიონში მოღვაწე სასულიერო პირები. (XIX საუკუნის ბოლო და XX საუკუნის დასაწყისი).

რედ. ს. ვარდოსანიძე, „ობიზა“, 2003, 40 გვ.

წიგნი ეძღვნება იმ ადამიანებს, რომლებიც ნინოწმინდის ეპარქიის საგარეჯოს რაიონის ეკლესია-მონასტრებში ემსახურებოდნენ ქრისტიანული სარწმუნოების განმტკიცებას.

ბენდელიანი მედეა. საქართველოს საბჭოთა რესპუბლიკის სარწმუნოებრივი პოლიტიკა. (XX საუკუნის 30-40-იან წწ.).

რედ. ქ. პავლიაშვილი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალი, თბილისი, 1999, 40 გვ. 500 ც.

ნაშრომში გადმოცემულია XX საუკუნის 30-40-ან წლებში, „გამარჯვებული სოციალიზმის“ სტადიაში შესული საქართველოს საბჭოთა რესპუბლიკის დამოკიდებულება და პოლიტიკა ეკლესიისა და სარწმუნოების მიმართ.

ბენდელიანი მედეა. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია XX საუკუნის 30-40-იან წლებში.

რედ. ქ. პავლიაშვილი, იბეჭდება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, ქუთაისის სააქციო საზოგადოება „მანდარიას სტამბა“, ქუთაისი, 2002, 176 გვ.

ნაშრომში განხილულია საბჭოთა წყობილების სარწმუნოებრივი პოლიტიკა და ქართული საეკლესიო ცხოვრება XX საუკუნის 30-40-იან წლებში, გაშუქებულია „მებრძოლ

ულმერთოთა კავშირის“ ადგილი და დანიშნულება საბჭოთა ქვეყნის პოლიტიკაში, ქართველი სამღვდელთა აქტიური მოღვაწეობა საქართველოს ეკლესიისა და მისი კრებულის გადასარჩენად.

ბენიძე ვალერიან. ზუბის წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესია.

რედ. ვ. კუხალაშვილი, წიგნი გამოდის ცაგერისა და ლენტეხის ეპისკოპოსის, მეუფე სტეფანეს (კალაიჯიშვილი) ლოცვა-კურთხევით, გამოცემის ხელმძღვანელი ი. ხაინდრავა, „უნივერსალი“, თბილისი, 2009, 153 გვ. ISBN 978-9941-12-485-3.

წიგნში აღწერილია ზუბის წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესიის მშენებლობის ისტორია და ეკლესიაში მოღვაწე სასულიერო პირთა საქმიანობა.

ბეჟანიშვილი ნუნუ. ნეკრესი და ნეკრესელები.

რედ. თ. შავლაძე, „გულანი“, თბილისი, 1993, 35 გვ. 2000 ც.

ნაშრომში განხილულია ქართული ისტორიული წყაროები ნეკრესის, როგორც ქალაქის, ასევე ინფორმაცია სამონასტრო კომპლექსის შემადგენლობისა და ნეკრესში მოღვაწე ქართველი მღვდელმთავრების შესახებ.

ბერიძე-პავლაძე ღონარი, პავლაძე გოჩა. ბორი.

რედ. დ. ყურუა, საგამომცემლო ცენტრი, შპს „ხომლი ენ“-ის სტამბა, ქუთაისი, 2014, 271 გვ. 200 ც. ISBN 978-9941-9389-5-5.

წიგნში ხარაგაულის სოფელ ბორის ისტორიასა და მასთან დაკავშირებული სხვა მნიშვნელოვანი მომენტების გარდა შესულია ბორის წმ. გიორგის ეკლესიის ისტორია და ცნობები ეკლესიის უკანასკნელი მოძღვრის ბასილ გორგაძის შესახებ.

ბეჭირიშვილი იოსებ. ქრისტიანობა აჭარაში.

ბათუმი, აჭარა, 1990, 97 გვ. 3000 ც.

წიგნში თავმოყრილია აჭარაში ქრისტიანობის გავრცელებასთან დაკავშირებული ისტორიული, ეთნოგრაფიული, ლიტერატურული და ტოპონიმიკური მასალები.

ბეჭირიშვილი იოსებ. ქრისტიანობა აჭარაში. მეორე, შესწორებული გამოცემა.

რედ. მ. ლორთქიფანიძე, საქართველოს რესპუბლიკის ი. ჭავჭავაძის სახელობის საზოგადოება „ცოდნა“, თბილისი, 1991, 122 გვ. 20000 ც. ISBN 5-89512-080-6.

წიგნში თავმოყრილია აჭარაში ქრისტიანობის გავრცელებასთან დაკავშირებული ისტორიული, ეთნოგრაფიული, ლიტერატურული და ტოპონიმიკური მასალები. მასალათა მნიშვნელოვანი ნაწილი ამ დრომდე ნაკლებად იყო ცნობილი.

ბოდბის მონასტერი.

ბოდბის წმ. ნინოს დედათა მონასტერი, 2011, 64 გვ. ISBN 978-9941-0-2621-8.

წიგნში შესულია ბოდბის მონასტრის შესახებ არსებული ცნობები და მდიდარი ფოტომასალა.

ბოლნისის ეპარქია.

რედ. თ. თაქთაქიშვილი, მთარგმნელი ლ. გოგუაძე, შპს „ფავორიტი პრინტი“, თბილისი, 2014, 120 გვ.

წიგნი-ალბომი გვაწვდის ინფორმაციას ბოლნისის ეპარქიის ისტორიისა და ტაძრების შესახებ.

ბოჭორიძე გიორგი. ქართლის ეკლესია-მონასტრები და სიძველეები.

გამოსაცემად მოამზადეს ზაზა სხირტლაძემ და ნატალია ჩიტიშვილმა ინგა გოგობერიშვილის მონაწილეობით, საქართველოს საპატრიარქოს საეკლესიო ხელოვნების კვლევის ცენტრი, დაიბეჭდა შპს „ფავორიტი პრინტი“, თბილისი, 2011, 562 გვ. ISBN 978-9941-0-4419-9.

წიგნში აღწერილია ქართლის რეგიონში არსებული ეკლესია-მონასტრები და ციხესიმაგრეები.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ანტონ II. (ცხოვრება და მოღვაწეობა).

რედ. ა. ბენდიანიშვილი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისის სასულიერო აკადემია, „ენა და კულტურა“, თბილისი, 2002, 199 გვ. ISBN 99928-0-406-8.

მონოგრაფიაში შესწავლილია საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ანტონ II-ის (1762-1827 წწ.) ცხოვრება და მოღვაწეობა. გამოკვლევა ძირითადად ემყარება რუსეთსა და საქართველოს სიძველეთა საცავებში აღმოჩენილ ახალ საარქივო მასალებს.

ბუბულაშვილი ელდარ. ილია ჭავჭავაძე და საქართველოს ეკლესიის საკითხები.

რედ. ა. ბენდიანიშვილი, ქრისტიანობის კვლევის საერთაშორისო ცენტრი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისის სასულიერო აკადემია, „მემატიანე“, თბილისი, 2003, 116 გვ. ISBN 99928-0-438-6.

ნაშრომში ილია ჭავჭავაძის პუბლიცისტიკასა და საზოგადოებისთვის დღემდე უცნობ საარქივო მასალებზე დაყრდნობით შესწავლილია წმ. ილია მართლის ნააზრევი საქართველოს ეკლესიის საკითხებთან დაკავშირებით.

Bubulashvili Eldar, Abashidze Zaza, Abashidze Nino, Saitidze Gocha, Vardosanidze Sergio. Witness through troubled times. A history of the Orthodox Church of Georgia, 1811 to the Present.

რედ.: T. Grdzelidze, Martin George, Lukas Vischer; „Bennett bloom“, London, 2006, 271 გვ. ISBN 1 898948 69 0 · 978-1-898948-69-8.

ეკლესიის ისტორიის ცნობილი მკვლევრის ლუკას ფიშერის საერთო რედაქციით 2006 წელს ლონდონში ინგლისურ ენაზე დაიბეჭდა მე-19-მე-20 საუკუნეების საქართველოს ეკლესიის ისტორია. კრებულში შესულია ქართველი ისტორიკოსების გამოკვლევები.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოს სამოციქულო ეკლესია.

რედ. მ. ქურდიანი, მოთავსებულია კაბრაში 3 დანარჩენ წიგნთან ერთად სათაურით „უფალი მეფობს“, „საქართველო“, თბილისი, 2008, 36 გვ. ISBN 978-9941-0-0766-8.

ბროშურაში მოკლედ არის გადმოცემული საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია I საუკუნიდან დღემდე.

Bubulashvili Eldar. The Georgian Apostolic Church.

რედ. Suzan Barriot, ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის დაბადებიდან 75-ე წლისთავს. ინგლისურად თარგმნა ნ. ჯალაბაძემ, International Center for Christian Studies at the Orthodox Church of Georgia, Tbilisi, Georgia, 2008, 31 გვ. ISBN 978-9941-0-0769-9.

წიგნში მოკლედ არის გადმოცემული საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის ისტორია ინგლისურ ენაზე.

ბულეიშვილი მარინე. ქართული ეკლესიის მსახურები რუსეთ-საქართველოს დიპლომატიურ ურთიერთობაში. (XVIII ს. მეორე ნახევარი).

რედ. შ. ლომსაძე, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, აკად. ს. ჯანაშიას სახელობის საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმი, „მეცნიერება“, თბილისი, 1991, 106 გვ. ISBN 5-520-000772-1.

გამოქვეყნებული დოკუმენტების, სპეციალური ლიტერატურისა და საარქივო მასალების საფუძველზე ნაშრომში გაშუქებულია ისტორია ორი ელჩობისა, რომლებიც გაემგზავრნენ საქართველოდან რუსეთში XVIII ს-ის მეორე ნახევარში (1752-54 და 1772-74 წწ.). „სათხოვარი პუნქტები“, რომლებითაც საქართველოს ეკლესიის მსახურები წარდგნენ საიმპერატორო ხელისუფლების წინაშე, საფუძვლად დაედო რუსეთსა და საქართველოს შორის 1783 წელს გეორგიევსკში დადებულ ტრაქტატს.

ბურდიაშვილი მაია. ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობა საქართველოში 1921-1924 წლებში.

რედ. დ. ჭუმბურიძე, „უნივერსალი“, თბილისი, 2014, 315 გვ. ISBN 978-9941-17-667-8.

ნაშრომი ასახავს საქართველოს ისტორიის მნიშვნელოვან პერიოდს – 1921-24 წლების ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობას, მის ცალკეულ პერიპეტიებს, საქართველოს ეკლესიის იმდროინდელ მდგომარეობას და მის წვლილს ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობაში.

ბურდული გვანცა. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხი. ქართველ მეცნიერთა ღვაწლი. (1906 წელი).

რედ. ვ. გურული, „უნივერსალი“, თბილისი, 2010, 143 გვ. ISBN 978-9941-17-116-1.

ნაშრომი ეძღვნება ქართველი მეცნიერების – ნიკო მარისა და ალექსანდრე ცაგარელის მოღვაწეობას საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის კანონიერების დასაბუთების მიზნით რუსეთის საეკლესიო კრების წინარე თათბირზე 1906 წელს.

ბურდული გვანცა. საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხი. ეპისკოპოს კირიონის ღვაწლი (1906).

რედ. ვ. გურული, „უნივერსალი“, თბილისი, 2010, 68 გვ. ISBN 978-9941-12-942-1.

ნაშრომში ავტორი კათოლიკოს-პატრიარქ კირიონ II-ის არქივში დაცული მასალების საფუძველზე წარმოაჩენს მის განსაკუთრებულ ღვაწლს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისათვის წარმოებულ ბრძოლაში.

ბურდული გვანცა. ეპისკოპოს კირიონის მოხსენებები რუსეთის საეკლესიო კრების წინარე თათბირზე (1906წ.).

რედ. ვ. გურული, „უნივერსალი“, თბილისი, 2011, 67 გვ. ISBN 978-9941-17-325-7.

კრებულში დაბეჭდილია ეპისკოპოს კირიონის (საბაგლიშვილი) მიერ რუსეთის საეკლესიო კრების წინარე თათბირზე 1906 წელს წარდგენილი ოთხი მოხსენება საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის კანონიერებასთან დაკავშირებით.

ბურდული გვანცა. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხი რუსეთის საეკლესიო კრების წინარე თათბირზე.

რედ. ვ. გურული, „უნივერსალი“, თბილისი, 2012, 425 გვ. ISBN 978-9941-17-612-8.

ნაშრომში მეტწილად დღემდე უცნობ დოკუმენტებსა და მასალებზე დაყრდნობით გაშუქებულია ქართველ მღვდელმთავართა და მეცნიერთა მოღვაწეობა რუსეთის საეკლესიო კრების წინარე თათბირის მუშაობის პერიოდში (1906 წ.) საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის ავტოკეფალიის უკანონოდ გაუქმებისა და ავტოკეფალიის აღდგენის კანონიერებასთან დაკავშირებით.

გაბისონია პაპუნა. სამეგრელოს ისტორიიდან და ისტორიული გეოგრაფიიდან, წალენჯიხის რაიონი.

თბილისი, 2009, 42 გვ.

ნაშრომში შესწავლილია წალენჯიხის მონასტრის და საეპისკოპოსოს ისტორია. განხილულია შუა საუკუნეების სკურის მონასტრის ისტორია და სხვა ისტორიული ძეგლები.

გაბრიელე ბრაგანტინი – მღვდელი, პაპუაშვილი ნუგზარ. სიმართლისა და სამართლისათვის ივლიტის ეკლესიაზე.

რედ. ზ. კიკნაძე, სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის თეოლოგიის, ფილოსოფიის, კულტურისა და ისტორიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2006, 54 გვ. ISBN 999 40-65-03-3.

წიგნში განხილულია სოფელ ივლიტის ღვთისმშობლის ეკლესიის საკუთრებისა და მფლობელობის გარშემო წამოჭრილი პრობლემები, აგრეთვე ზოგიერთი საეკლესიო-საღვთისმეტყველო და ისტორიულ-საზოგადოებრივ-მცოდნეობითი საკითხი, რაც ჩვენს ქვეყანაში დღეისათვის აქტუალურია და მწვავე დისკუსიის საგანს წარმოადგენს.

გაგოშიძე გიორგი. ხოჯორნის გუმბათიანი ეკლესია. (ქართულ-სომხური კულტურული ურთიერთობის ისტორიიდან).

რედ. დ. თუმანიშვილი, საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმი, შპს „ტრიადა“, თბილისი, 2003, 114 გვ. ISBN 99928-829-2-1.

წიგნში ქვემო ქართლის ერთ-ერთი ძეგლის – ხოჯორნის გუმბათიანი ეკლესიის – ისტორიის მაგალითზე განხილულია შუა საუკუნეების ქართულ-სომხური კულტურული ურთიერთობის საკითხები.

გაგოშიძე გიორგი, ჩიხლაძე ნინო. დირბის ღმრთისმშობლის მიძინების მონასტერი.

სამეცნ. რედ. დ. თუმანიშვილი, რედ. ნ. ნადარაია, შპს „სი-ჯი-ეს“, თბილისი, 2006, 259 გვ. ISBN 99928-829-6-4.

წიგნი არის შუა საუკუნეების ქართული კულტურის ერთ-ერთი ღირსშესანიშნავი ძეგლის ილუსტრირებული მონოგრაფია, რომელშიც გადმოცემულია ცნობები დირბის ღმრთისმშობლის მიძინების სახელობის მონასტრის ისტორიის, ხუროთმოძღვრების, წარწერების, რელიეფისა და მხატვრობის შესახებ.

გაგოშიძე იულონ, მინდორაშვილი დავით, გაგოშიძე გიორგი. ღალია, ქართველთა მონასტერი კვიპროსზე.

სამეცნ. რედ. დ. თუმანიშვილი, რედ. ქ. ქურდოვანიძე, მთარგმნელი ნ. გაბუნია, საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტო, შპს „სეზანი“, თბილისი, 2014, 204 გვ. ISBN 978-9941-0-7314-4.

წიგნში გადმოცემულია ცნობები კვიპროსზე არსებული ღირსშესანიშნავი ძეგლის – ღალიის ისტორიის, არქეოლოგიური გათხრების, ხუროთმოძღვრებისა და კედლის მხატვრობის შესახებ.

გამახარია ჯემალ. აფხაზეთი და მართლმადიდებლობა. (I ს. – 1921 წ.).

რედ. მიტროპოლიტი ანანია (ჯაფარიძე), „ლიკა“, თბილისი, 2005, 1099 გვ.

წიგნში შესული მასალები ეხება საკითხებს: აფხაზეთში ქრისტიანობის გავრცელება, ქრისტიანობის შენარჩუნება-განმტკიცებისათვის ბრძოლა, აფხაზეთის საკითხი ქართულ-რუსულ ურთიერთობებში, იმპერიული საეკლესიო პოლიტიკა აფხაზეთში, საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენა და ცხუმ-აფხაზეთის ეპარქიაზე მისი იურისდიქციის გავრცელება.

გამახარია ჯემალ. წმინდა აღმსარებელი ამბროსი (ხელაია).

რედ. ნ. კვარაცხელია, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო, თბილისი, 2011, 32 გვ. ISBN 978-9941-0-3929-4.

ბროშურაში წარმოდგენილია ავტორის მიერ გაკეთებული მოხსენება წმიდა აღმსარებელი ამბროსის (ხელაია) 150 წლისთავისადმი მიძღვნილ საზეიმო სხდომაზე.

გამახარია ჯემალ. წმინდა აღმსარებელი ამბროსი (ხელაია).

რედ.: ლ. ახალაძე, ე. ბუბულაშვილი; თბილისი, 2012, 551 გვ. ISBN 978-9941-0-4415-1.

მონოგრაფიაში ვრცლად არის გაშუქებული წმ. აღმსარებელი ამბროსის (ხელაია) ცხოვრება-მოღვაწეობის უმნიშვნელოვანესი ეტაპები მშობლიურ აფხაზეთში – ილორ-ოჩამჩირეში გატარებული ბავშვობიდან დაწყებული საქართველოს ეკლესიის საჭეთმპყრობლობის უმძიმესი წლებით დამთავრებული. მასში შეტანილია აგრეთვე წმინდანის ცალკეული შრომები და გამოუქვეყნებელი დოკუმენტური მასალა.

გასვიანი გერონტი. აფხაზეთი ისტორიული საქართველოა.

რედ. ზ. რატიანი, ცხუმ-აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემია, შპს „პოლიგრაფი თბილისი“, თბილისი, 2011, 415 გვ.

წიგნში განხილულია აფხაზეთის ეკლესია-მონასტრების ისტორია, მათი კუთვნილების საკითხი, შემოქმედება და არსი.

გაფრინდაშვილი ბესიკ. რაჭა-იმერეთის საეპისკოპოსოები (გელათი, ზონი, ნიკორწმინდა). 1529-1820.

რედ.: რ. მეტრეველი, ნ. სადღობელაშვილი; თბილისი, 2015, 272 გვ. ISBN 978-9941-0-7880-4.

წიგნში ავტორი მიმოიხილავს საქართველოს ეკლესიისა და მასში შემავალი საეპისკოპოსოების ისტორიას დასაბამიდან XVI საუკუნემდე, ახალი საეპისკოპოსოების დაარსების პროცესს XVI საუკუნეში, მათ საზღვრებსა და მდგომარეობას, იქ მოღვაწე ეპისკოპოსების საქმიანობას.

გეგეშიძე დავით. მოდერნიზმი თანამედროვე ქართული ეკლესიის საქმიანობაში.

რედ. ო. გაბიძაშვილი, საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნა“, საქართველოს კპ ცკ-ს გამომცემლობის სტამბა, თბილისი, 1983, 32 გვ. 36 500 ც.

ნაშრომში საქართველოს ეკლესიის ისტორიის ზოგიერთი მომენტი განხილულია ათეისტური პოზიციიდან.

გეგეშიძე დავით. საქართველოში რელიგიისა და ეკლესიის მდგომარეობის ბურჟუაზიულ-კლერიკალური ფალსიფიკაციის კრიტიკა.

რედ. ქ. მარგანი, „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1986, 132 გვ.

ნაშრომში ნაჩვენებია საქართველოში რელიგიისა და ეკლესიის მდგომარეობის ბურჟუაზიულ-კლერიკალური ფალსიფიკაციის უსაფუძვლობა, გამოაშკარავებულია მისი პოლიტიკური ხასიათი და ნამდვილი მიზნები.

გეგეშიძე დავით. საქართველოს ისტორიაში ქრისტიანობის ადგილისა და როლის საღვთისმეტყველო კონცეფციის კრიტიკა.

რედ. გ. ვეკუა, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია, „მეცნიერება“, თბილისი, 1986, 103 გვ. 2000 ც.

ნაშრომში ახსნილია საქართველოს ისტორიაში ქრისტიანობის ადგილისა და როლის საღვთისმეტყველო კონცეფციის არსი და ფეოდალური საქართველოს პოლიტიკური გაერთიანების საქმეში საქართველოს ეკლესიის როლის ჰიპერბოლიზაციის მოტივები; დასაბუთებულია მათი მიუღებლობა, დამტკიცებულია საქართველოში მართლმადიდებლობის საპირისპირო რელიგიების არარსებობის საღვთისმეტყველო ინტერპრეტაციათა უნიადაგობა და ქართულ მართლმადიდებლობაში ქრისტიანობის პრინციპების წმინდად დაცვის პრეტენზიების უსაფუძვლობა.

გეგეჭკორი გურამ. მოწამეთა.

რედ. გ. თავბერიძე, „სარანგი“, ქუთაისი, 1991, 28 გვ. 20000 ც.

ნაშრომში მოკლედ არის გადმოცემული ქუთაისიდან 6 კმ-ის დაშორებით, სოფელ მოწამეთაში მდებარე მონასტრის ისტორია.

გელასი აროშვილი – მღვდელი, ზურაბ აროშვილი – მღვდელი. საქართველოს საპატრიარქოს მოღვაწეობა 1997-2001 წლებში.

მართლმადიდებელი ეკლესია საქართველოში, თბილისი, 2001, 48 გვ.

ნაშრომში აღწერილია რამდენიმე მნიშვნელოვანი მომენტი საქართველოს საპატრიარქოს მოღვაწეობიდან XX საუკუნის 90-იან წლებში.

გეწაძე თეიმურაზ. ანჩისხატი. ტაო-კლარჯეთიდან გაბრწყინებული საქართველო.

რედ. დეკანოზი ზაქარია (მინძიბაძე), იბეჭდება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, თბილისი, 2008, 304 გვ.

წიგნში თავმოყრილია მასალები ანჩისხატის ხელთუქმნელი ხატისა და ანჩის ხატის სახელზე აგებული ტაძრების შესახებ.

გველესიანი გიორგი. საქართველოს ეკლესია-მონასტრები.

ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, ქუთაისი, 2013, 126 გვ. ISBN 978-9941-448-31-7.

წიგნში თავმოყრილია ინტერნეტსაიტებსა და ლიტერატურულ წყაროებში არსებული მასალები საქართველოს ეკლესია-მონასტრებისა და იქ მოღვაწე სასულიერო პირების შესახებ.

გვენტაძე ედიშერ, სიჭინავა ანზორ. სულორის ქაშვეთის წმინდა გიორგის ეკლესია.

რედ. მ. საღლიანი, დაიბეჭდა ვანისა და ბაღდათის ეპარქიის მთავარეპისკოპოსის, მეუფე ანტონის (ბულუხია) ლოცვა-კურთხევით, „ცოტნე“, თბილისი, 2007, 96 გვ. ISBN 56595959.

წიგნში მოცემულია ქვემო იმერეთში, ვანის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მდებარე სოფელ სულორის ქაშვეთის წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესიის ისტორია.

გვენტაძე ედიშერ. დიდი ჯიხაიშის ეკლესიების ისტორიიდან. წმიდა ნაზარი (ლეჟავა).

რედ.: ლ. ოსიძე, ჯ. ნადირაძე; საქველმოქმედო ფონდი „ივერიელთა ეკლესიის მატთანე“, თბილისი, 2015, 150 გვ. ISBN 978-9941-0-7974-0.

წიგნში აღწერილია სოფელ დიდი ჯიხაიშის ეკლესიების ისტორია და წმიდა ნაზარის (ლეჟავა) ცხოვრება და მოღვაწეობა.

გვენტაძე ედიშერ, გაგუა გულივერ. ოფეთის, წიაღუბნის, ნოდის, ბარსაჯავახოს, დაფნარის, ქორეთისუბნის (ვაზისუბანი), ქვაყუდის (გორმაღალი), ტოლების, ჭოკნარის (ჭოგნარი), ნიგორზღვის ეკლესიების ისტორიიდან.

რედ.: ვ შუბითიძე, ჯ. ნადირაძე; იბეჭდება ხონი-სამტრედიის ეპარქიის მმართველის, მიტროპოლიტ საბას (გივიბერია) ლოცვა-კურთხევით, საქველმოქმედო ფონდი „ივერიელთა ეკლესიის მატთანე“, თბილისი, 2016, 142 გვ, ISBN 978-9941-0-8579-6.

წიგნში საარქივო და სხვა მასალებზე დაყრდნობით წარმოდგენილია ხონი-სამტრედიის ეპარქიაში მდებარე სოფლების ეკლესიების ისტორია.

გიორგი გუგუშვილი – დეკანოზი. ლურჯი მონასტერი.

რედ. დეკანოზი დავით შარაშენიძე, თბილისი, 2011, 16 გვ.

ბროშურაში შესულია მოკლე ინფორმაცია და ფოტოები ლურჯი მონასტრის შესახებ.

გოგიაშვილი ომარ. ილია დღეს. წიგნი III. ილია მართალი (ჭავჭავაძე); გაბრიელ ეპისკოპოსი (ქიქოძე), წმინდა მღვდელმთავარი; ილია II – სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმინდესი და უნეტარესი.

რედ. რ. მეტრეველი, იბეჭდება მისი მაღალყოვლადუსამღვდელოესობის, წილკნისა და დუშეთის მიტროპოლიტ ზოსიმეს (შიოშვილი) ლოცვა-კურთხევით, თბილისი, 2014, 635 გვ. ISBN 978-9941-0-7205-5.

მონოგრაფია წარმოადგენს ილია ჭავჭავაძის პოლიტიკური მსოფლმხედველობის სისტემური გაანალიზების და გადმოცემის ცდას, რომელიც ყოველთვის იყო პოლიტიკური კონიუნქტურისა და მანიპულირების საგანი. მასში თავმოყრილი და გაანალიზებულია ილიას

ნააზრევი, რომელიც სხვადასხვა მნიშვნელოვან საკითხებთან ერთად მოიცავს საქართველოს ეკლესიის ისტორიის ზოგიერთ მომენტს.

გოგუაძე ენვერ. ჯუმათის მთავარანგელოზის მონასტერი.

სერიიდან „გურიის სიძველენი“, №1, ოზურგეთი, 1996, 20 გვ.

ბროშურაში მოცემულია მოკლე ინფორმაცია გურიის ჯუმათის მთავარანგელოზის სახელობის მონასტრისა და იქ მოღვაწე სასულიერო პირების შესახებ.

გოილაძე ვახტანგ. ქართული ეკლესიის სათავეებთან.

რედ. ი. ზაალიშვილი, „საქართველო“, თბილისი, 1991, 204 გვ. ISBN 5-529-00958-1.

ნაშრომი ეძღვნება ქართლში (ასევე ეგრისსა და სომხეთში) ქრისტიანობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადებასა და ავტოკეფალიის მოპოვებას. გაზიარებულია ქართულ ისტორიოგრაფიაში არსებული მოსაზრება პონტო-კაპადოკიის ძველი მოსახლეობის ქართული წარმომავლობის შესახებ.

გოილაძე ვახტანგ. გზა ხსნიას, ეპისკოპოს ანანია ჯაფარიძის „საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია“.

რედ. შ. ბაღრიძე, სააქციო საზოგადოება „ბეჭდვითი სიტყვის კომბინატი“, თბილისი, 1995, 15 გვ. 6000 ც.

ავტორი განიხილავს საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა სინოდის წევრის, მთავარეპისკოპოს ანანიას (ჯაფარიძე) მონოგრაფიას „საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია“.

გოილაძე ვახტანგ. საქართველოს ეკლესიის ისტორიის პირველი სრული გამოკვლევა.

საქართველოს საპატრიარქოს მანგლის-წალკის ეპარქია, 2000, 48 გვ.

წიგნში მოცემულია მთავარეპისკოპოს ანანიას (ჯაფარიძე) წიგნის „საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია“ ავტორისეული შეფასება.

გოილაძე ვახტანგ. მირონის კურთხევის დაწესება საქართველოში.

რედ.: მიტროპოლიტი ანანია (ჯაფარიძე), თამაზ ბერაძე; ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, „უნივერსალი“, თბილისი, 2008, 27 გვ. ISBN 978-9941-12-160-9.

ბროშურაში აღწერილია ეკლესიის ავტოკეფალიის ერთ-ერთი ნიშნის – წმიდა მირონის კურთხევის ისტორია საქართველოში.

გოილაძე ვახტანგ. ათასწლოვანი სვეტიცხოველი.

„უნივერსალი“, თბილისი, 2011, 217 გვ.

მონოგრაფიაში შესულია მასალები სვეტიცხოვლის ტაძრის მშენებლობისა და ისტორიის შესახებ.

გოილაძე ვახტანგ. ათანასე ათონელი.

რედ. თ. მესხი, იბეჭდება ბერისაყდრის ათანასე ათონელის მამათა მონასტრის დამფუძნებლისა და წინამძღვრის, არქიმანდრიტ ანდრიას ლოცვა-კურთხევით, „უნივერსალი“, თბილისი, 2014, 24 გვ. ISBN 978-9941-22-304-4.

ნაშრომი მოგვითხრობს უდიდესი სასულიერო პირის – ათანასე ათონელის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის, ათონის მთის მონასტრებისა და იქ მოღვაწე ქართველი სასულიერო პირების შესახებ.

გოილაძე ვახტანგ. ანდრია პირველწოდებულის მისიონერული მოღვაწეობა აღმოსავლეთ შავიზღვისპირეთში.

რედ. ს. ვარდოსანიძე, საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი, დაიბეჭდა შპს „მეგობრობა“-ში, თბილისი, 2015, 138 გვ. ISBN 978-9941-9382-7-6.

ნაშრომში მრავალრიცხოვანი დოკუმენტური მასალის ანალიზის საფუძველზე გაშუქებულია საქართველოში ქრისტიანობის ერთ-ერთი გამავრცელებლის – ანდრია პირველწოდებულის მოღვაწეობა.

გოილაძე ვახტანგ. ქართველთა განმანათლებლები.

რედ. მიტროპოლიტი ანანია (ჯაფარიძე), „უნივერსალი“, თბილისი, 2015, 54 გვ. ISBN 978-9941-22-567-3.

ნაშრომში საუბარია წმიდა ანდრია მოციქულის, წმიდა ნინოს, ასურელი მამების ღვაწლის შესახებ საქართველოში ქრისტიანობის შემოტანისა და განმტკიცების საქმეში.

გოილაძე ვახტანგ. რას მოგვითხრობს მიტროპოლიტი ანანია ჯაფარიძე არიან-ქართლზე.

რედ. მ. თოღუზაშვილი, „საქართველოს მაცნე“, თბილისი, 2017, 40 გვ. ISBN 978-9941-16-517-7.

წიგნში ავტორის მიერ გაანალიზებულია მიტროპოლიტ ანანია ჯაფარიძის ნაშრომი „არიან-ქართლი“, რომელშიც აღწერილია საქართველოსგან პოლიტიკურად დაშორებულ ამ მხარეში არსებულ საეპისკოპოსოთა მრევლის ისტორია.

გორგიძე ივანე, ნაჭყებია შოთა, ჩიქოვანი რაფიელ, ჯავახაძე გურამ. მიტროპოლიტი ანანია ჯაფარიძე.

რედ.: ა. ჩიქოვანი, დ. გორგიძე; თბილისი, 2007, 225 გვ.

კრებულში შესულია ქართველ მეცნიერთა წერილები საქართველოს ეკლესიის ისტორიის მკვლევრის, მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) შესახებ.

გიორგიძე მ. იყალთოს მონასტერი.

რედ.: ე. ტრიპოლსკი, ს. სნაპირი, ქ. ტოროტაძე; „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1985, 28 გვ. 5000 ც.

ბროშურაში გადმოცემულია იყალთოს მონასტრის მოკლე ისტორია ქართულ, რუსულ და ინგლისურ ენებზე.

გრიშაკაშვილი ამბროსი. წმინდანი და მეცნიერი. უცნობი მასალები არქიმანდრიტ გრიგოლ ფერაძის შესახებ.

წერილები პოლონურიდან თარგმნა, შეადგინა და გამოსცა ა. გრიშაკაშვილმა, რედ.: მ. ქურდიანი, ნ. ჯავახიშვილი; თბილისი, 2009, 85 გვ. ISBN 99928-63-85-5.

წიგნი ეძღვნება ცნობილი სასულიერო მოღვაწის, წმინდანისა და მეცნიერის გრიგოლ ფერაძის ცხოვრებასა და მოწამეობრივ აღსასრულს ჰიტლერელთა საკონცენტრაციო ბანაკში.

გუგუნავა ალექსანდრე. მოგზაურობა ისტორიულ სამხრეთ საქართველოში.

რედ. ქ. პავლიაშვილი, „ფარნავაზი“, თბილისი, 1996, 70 გვ. 1000 ც.

ნაშრომში დაწვრილებით არის აღწერილი ისტორიულ ქართულ მხარეში – თურქეთის რესპუბლიკის ჩრდილო-აღმოსავლეთში – ართვინის, ყარსისა და ერზერუმის ვილაიეთებში რამდენიმეწლიანი მოგზაურობის შედეგები, თითოეული ციხე-სიმაგრისა და ეკლესია-მონასტრის მოკლე ისტორიული ექსკურსი და დახასიათება.

გუგუშვილი გორა. ბორჯომისა და ბაკურიანის ეპარქია.

რედ. ე. ბუბულაშვილი, იბეჭდება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, თბილისი, 2004, 16 გვ. ISBN 99928-0-957-4.

ბროშურაში მოკლედ არის გადმოცემული ბორჯომისა და ბაკურიანის ეპარქიის ისტორია და ინფორმაცია ეპარქიაში არსებული ტაძრების შესახებ.

გუგუშვილი გორა. მცხეთა-თბილისის ეპარქია.

რედ. მიტროპოლიტი ანანია (ჯაფარიძე), ტექსტი ქართულ, რუსულ და ინგლისურ ენებზე, თბილისი, 2006, 48 გვ. ISBN 99940-0-871-4.

ნარკვევში აღწერილია მცხეთა-თბილისის ეპარქიის ისტორია და ეპარქიაში მოღვაწე სასულიერო პირების ღვაწლი.

გულბანი ნოდარ. მართლმადიდებლური ეკლესიის ბრძოლა წარმართული კულტების წინააღმდეგ საქართველოს მთიანეთში.

რედ. რ. ანდრიაშვილი, თბილისი, 2010, 28 გვ. 300 ც. ISBN 978-9941-0-3016-1.

ბროშურაში ავტორი არსებულ ლიტერატურასა და პირველწყაროებზე დაყრდნობით მოგვითხრობს საქართველოს მთიანეთში შემორჩენილი წარმართული რელიგიური რწმენა-

წარმოდგენებისა და საკულტო მოქმედებების მიმართ მართლმადიდებელი ეკლესიის დამოკიდებულების შესახებ.

გული ბრძენი, გონიერი.

საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი, თბილისი, 2013, 156 გვ.

კრებულში შესული სტატიების ნაწილი ეხება საქართველოს ეკლესიის ისტორიის საკითხებს.

გუნია ირაკლი. თბილისის მართლმადიდებლური ტაძრები. ენციკლოპედიური ცნობარი.

რედ. გ. კოპლატაძე, რეცენზ. მთავარეპისკოპოსი ანანია (ჯაფარიძე), საქართველოს საპატრიარქოს გამომცემლობა, თბილისი, 2001, 84 გვ.

ახალგაზრდა ავტორი (10 წლის) საზოგადოებას აწვდის ძირითად ისტორიულ ცნობებს ქ. თბილისის მოქმედი და მშენებარე ტაძრების შესახებ.

გუნია ირაკლი. მცხეთა-თბილისის ეპარქიის ტაძრები. ენციკლოპედიური ცნობარი.

რედ. გ. კოპლატაძე, რეცენზ. მთავარეპისკოპოსი ანანია (ჯაფარიძე), საქართველოს საპატრიარქოს გამომცემლობა, თბილისი, 2002, 159 გვ.

ენციკლოპედიური ხასიათის ნაშრომში შეტანილია ძირითადი ცნობები მცხეთა-თბილისის ეპარქიის მოქმედი და მშენებარე ტაძრების შესახებ.

გუნია ირაკლი. საქართველოს მონასტრები. ენციკლოპედიური ცნობარი.

რედ. რ. მეტრეველი, სარედაქციო საბჭო: ეპისკოპოსი შიო (მუჯირი), დეკანოზი ზაქარია (მაჩიტაძე), ზ. აბაშიძე, გ. ალასანია, გ. ბელოშვილი, ს. ვარდოსანიძე, ბ. კუდავა, ლ. ტოგონიძე; დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, „არტანუჯი“, თბილისი, 2005, 199 გვ. ISBN 99940-11-04-9.

ავტორი საზოგადოებას აწვდის ძირითად ისტორიულ ცნობებს საქართველოს სხვადასხვა ეპარქიებში არსებული ეკლესია-მონასტრების შესახებ.

გურგენიძე ვახტანგ. წმინდა მარიამის წილხვედრ ქვეყანაში. წიგნი I.

რედ. მ. მურადაშვილი, „ლეგია“, თბილისი, 1995, 254 გვ. 10000 ც.

წიგნში თავმოყრილია ავტორის წერილები საქართველოს ეკლესიის ისტორიის მნიშვნელოვანი მომენტების, ასევე ეკლესიისა და რწმენისათვის თავდადებულ მოღვაწეთა შესახებ.

გურგენიძე ვახტანგ. წმინდა მარიამის წილხვედრ ქვეყანაში. წიგნი II.

რედ. გ. ებანოიძე, „წიგნი“, თბილისი, 1997, 203 გვ.

ნაშრომში მოთხრობილია იმ თავდადებული საეკლესიო მოღვაწეების შესახებ, რომელთაც თავიანთი სიცოცხლე შეაღიეს ქვეყნისა და ეროვნული სულის უკვდავებას.

გურგენიძე ვახტანგ. სიყვარული აღგვამაღლებს... (საქართველოსა და რომის ეკლესიათა ურთიერთობისათვის).

მანქანაზე ნაბეჭდი, უთარილო, 25 გვ.

ნაშრომში განხილულია საქართველოსა და რომის ეკლესიების ურთიერთობა სხვადასხვა საუკუნეებში.

გურგენიძე ვახტანგ. „ქართლის ცხოვრება“ და საქართველოს ეკლესიის დამოუკიდებლობის დაწესება.

ხელით ნაბეჭდი, უთარილო, 16 გვ.

ნაშრომში აღწერილია, როგორ მოიპოვა საქართველოს ეკლესიამ ავტოკეფალია ვახტანგ გორგასლის დროს.

გურგენიძე ვახტანგ. ქართული სასულიერო კერები თურქეთში. ტაო-კლარჯეთი.

ხელით ნაბეჭდი, უთარილო, 18 გვ.

ნაშრომში გადმოცემულია ტაო-კლარჯეთში არსებული ქართული ეკლესია-მონასტრების მოკლე ისტორია.

გურული ვახტანგ. მიტროპოლიტ ნაზარის საქმე.

რედ. გ. პაპუაშვილი, „უნივერსალი“, თბილისი, 2009, 127 გვ. ISBN 978-9941-12-568-3.

წიგნში გამოქვეყნებულია ქუთათელ მიტროპოლიტ ნაზარისა (ლეჟავა) და სხვა ღვთისმსახურთა დაპატიმრების, ძიებისა და სასამართლოს მასალები.

გურული ვახტანგ. საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმება. 1811-1814.

რედ. ა. წოწკოლაური, „უნივერსალი“, თბილისი, 2010, 120 გვ. ISBN 978-9941-12-990-2.

ნაშრომში გაშუქებულია საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის ისტორიის ერთი მეტად ტრაგიკული პერიოდი – რუსეთის საიმპერატორო კარის ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის თვითმწყემსობის (ავტოკეფალიის) გაუქმებისათვის. კვლევის პირველი ნაწილი ეძღვნება მცხეთის უძველეს საპატრიარქოს, მეორე – ლიხთიმერეთისა და აფხაზთა საპატრიარქოს გაუქმების ისტორიას.

გურული ვახტანგ. საქართველო და რუსეთი. (მფარველობიდან ანექსიამდე).

რედ. ა. წოწკოლაური, „უნივერსალი“, თბილისი, 2010, 185 გვ. ISBN 978-9941-12-883-7.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ სხვადასხვა დროს გამოქვეყნებული წერილები, სტატიები და ნარკვევები, რომლებიც ეძღვნება საქართველო-რუსეთის ურთიერთობის ისტორიის საკითხებს, მათ შორის წარმოდგენილია წერილი „ღვთით ბოძებული უფლების ხელყოფა (რუსეთის და საქართველოს ეკლესია 1771-1814 წწ.)“, გვ. 140-149.

დავითაშვილი-ბაგრატიონი ნანა. სვეტიცხოველში საქართველოს გული ძალუმად ძგერდა. (ილია მეორის აღსაყდრების ოცი წლისთავისადმი).

„ლიტერატურული საქართველო“, თბილისი, 1997, 16 გვ.

ბროშურაში მოკლედ არის გადმოცემული ავტორის ნააზრევი სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის 20-წლიანი მოღვაწეობის შესახებ.

დავიცვათ ქართული ეკლესიები. ვიცოდეთ ჩვენი ქვეყნის ნამდვილი ისტორია.

შემდგენელ-რედაქტორი ბონდო არველაძე, „მერიდიანი“, თბილისი, 2014, 314 გვ. ISBN 978-9941-10-925-6.

კრებულში თავმოყრილია ლორე ტაშირის (ამჟამად სომხეთის ტერიტორია), სამცხე-ჯავახეთისა და ტაო-კლარჯეთის (ამჟამად თურქეთის ტერიტორია) ქართული ეკლესიამონასტრების ისტორიისადმი მიძღვნილი შრომები, რომლებიც სხვადასხვა დროს იყო გამოქვეყნებული ქართულ პერიოდიკასა და სამეცნიერო გამოცემებში.

დარჩია ბორის. იაკობ შემოქმედელი.

რედ. მ. თავდიშვილი, „უნივერსალი“, თბილისი, 2009, 574 გვ. ISBN 978-9941-12-489-1.

ნაშრომში მონოგრაფიულად არის შესწავლილი XVII საუკუნის გამოჩენილი ქართველი სასულიერო მოღვაწისა და პოეტის იაკობ შემოქმედელ-სამებელის, გვარად ღუმბაძის, ცხოვრება და მოღვაწეობა. გამოვლენილი, თავმოყრილი და გაანალიზებულია მის შესახებ არსებული ბიოგრაფიული მასალები, განხილულია ყველა მისი ნაწარმოები.

დასავლეთ ევროპის ეპარქია.

შპს „ფავორიტი პრინტი“, თბილისი, 2011, 80 გვ.

ბროშურა გვაცნობს საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის შედარებით ახალგაზრდა – დასავლეთ ევროპის ეპარქიის ისტორიას და გვაწვდის ეპარქიის შესახებ არსებულ ფოტომასალას.

დასავლეთ საქართველოს კათალიკოსები, 1519-1814.

მასალა ენციკლოპედია „ქუთაისის“ პირველი ტომისათვის, ენციკლოპედია „ქუთაისის“ მოამბე, №10, გამოსაცემად მოამზადა თენგიზ ხითარიშვილმა, გამოდის ქუთათელ-გაენათელ მიტროპოლიტ კალისტრატეს ლოცვა-კურთხევით, „ენციკლოპედია „ქუთაისი“, ქუთაისი, 2007, 24 გვ.

მასალაში მოცემულია მოკლე ცნობები 1519-1814 წლებში მოღვაწე დასავლეთ საქართველოს კათალიკოსების შესახებ, ასევე აღნიშნულ საკითხებთან დაკავშირებული მასალის ბიბლიოგრაფია.

დევიდე ეკა. იმერეთის ეპარქიები და ეკლესია-მონასტრები.

რედ. ს. ცაგარეიშვილი, შპს „მბმ-პოლიგრაფი“, ქუთაისი, 2010, 60 გვ. ISBN 978-9941-9128-5-6.

წიგნი იმერეთის რეგიონში ეპარქიების მიხედვით მოქმედი ეკლესია-მონასტრების ისტორიული ცნობარია. თითოეული ეკლესია-მონასტრის აღწერილობას თან ახლავს ლიტერატურული წყარო, აქ მოღვაწე ბერ-მონაზონთა რიცხვი, წინამძღვრის ვინაობა, ადგილმდებარეობა და საკონტაქტო ინფორმაცია.

დემეტრე თეთრუაშვილი – მონოზონი. უწმიდესისა და უნეტარესის, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კალისტრატე ცინცაძის წერილები.

თბილისი, 2009, 52 გვ.

წიგნი წარმოადგენს დოკუმენტების კრებულს, რომელშიც შესულია კათოლიკოს-პატრიარქ კალისტრატე ცინცაძის ეპისტოლარული შინაარსის წერილები.

დვალი თამაზ. ოშკი: X საუკუნის ხუროთმოძღვრული ძეგლი.

ტექსტი: ნ. ანდლულაძე, ვ. სილოგავა; თარგმანი: ლ. გაბეჩავა, საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტო, თბილისი, 2009, 70 გვ.

წიგნი წარმოადგენს სერიას „ქართული ნივთიერი კულტურის ძეგლები საზღვარგარეთ“. დიდი მნიშვნელობა აქვს საქართველოს ფარგლებს გარეთ არსებული ჩვენი კულტურული მემკვიდრეობის დაცვასა და შესწავლას. ამ ძეგლების ისტორიის ცოდნის, სხვადასხვა ქვეყნებში „ქართული კვალის“ – სიძველეების აღრიცხვის, კვლევის, კონსერვაცია-რესტავრაციის მიმართულებით გარკვეული ნაბიჯებია გადადგმული. გამოცემა მკითხველს შეძლებისდაგვარად აჩვენებს სამუშაოების მიმდინარეობას. სერიის ეს წიგნი ეძღვნება თურქეთის რესპუბლიკაში მდებარე ერთ-ერთ საოცრებას – ოშკის ტაძარს.

დიასამიძე ბიჭიკო. უძველესი საეკლესიო ცენტრები დასავლეთ საქართველოში.

რედ. თ. ფუტყარაძე, „ბათუმის უნივერსიტეტი“, შ.პ.ს. „გამა“, ბათუმი, 2000, 129 გვ. 300 ც. ISBN 99928-48-55-3.

ნაშრომში აღწერილია უძველესი საეკლესიო ცენტრების (პიტიუნტი, ფაზისი, სებასტოპოლისი, პეტრა) წარმოშობა და საქმიანობა, განსაზღვრულია მათი ადგილი ევროპის პოლიტიკურ და კულტურულ ცხოვრებაში.

დიასამიძე ბიჭიკო. ქრისტიანობა დასავლეთ საქართველოში. I-IX საუკუნეები.

რედ. გ. ლორთქიფანიძე, „ბათუმის უნივერსიტეტი“, ბათუმი, 2001, 266 გვ. ISBN 99928-966-8-8.

გამოკვლევაში საუბარია დასავლეთ საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელებისა და სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადების, პირველი საეკლესიო ცენტრების წარმოშობის შესახებ. განსაკუთრებული ყურადღება აქვს დათმობილი საეკლესიო ღვთისმსახურების ენის

საკითხს. შესწავლილია მთავარი საეკლესიო ცენტრები (ბიჭვინთა, სებასტოპოლისი, ფაზისი, პეტრა), ახლებურადაა გააზრებული X საუკუნეში ძველ საეპისკოპოსოთა ცვლის პრობლემა, ის დიდი როლი, რაც ჯერ დასავლეთ საქართველოს ეკლესიამ შეასრულა მოსახლეობის ეროვნული თვითშეგნების ამაღლებაში და შემდეგ, ერთიანმა საქართველოს ეკლესიამ – სამეფო-სამთავროებად დაყოფილი ქვეყნის გაერთიანებაში.

დასამძიე ბიჭიკო. ისტორიული ეტიუდები.

რედ. ნ. კახიძე, „შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“, ბათუმი, 2009, 389 გვ. 200 ც. ISBN 978-9941-409-78-3.

წიგნში წარმოდგენილია ავტორის მიერ წლების განმავლობაში სხვადასხვა ჟურნალებსა და კრებულებში გამოქვეყნებული ნარკვევები საქართველოს ისტორიის, საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიისა და ჩვენი ქვეყნის საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ცხოვრების აქტუალურ საკითხებზე: „ბიზანტია–დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო ურთიერთობისათვის IX საუკუნეში“; „სებასტოპოლისის საარქიეპისკოპოსოს შექმნის და სტატუსის საკითხისათვის“; „ნიკო ბერძენიშვილი და ადრეფეოდალური ხანის დასავლეთ საქართველოს ეკლესიის ისტორიის საკითხები“; „ქრისტიანობა აჭარაში“; „ქრისტეს პირველმოციქულები გონიო-აფსაროსში“; „ერთიანი ქართული ეკლესია – ქვეყნის გაერთიანების საფუძველი“; „ქრისტეს პირველმოციქულები დასავლეთ საქართველოში“; „ქართული სახელმწიფოებრიობა და ეკლესია“; „ჩვენი ქრისტიანული წარსულის მოწმენი“; „სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს (აჭარის) ეკლესია ერთიანი ფეოდალური მონარქიის შექმნის ხანაში“.

დასამძიე ბიჭიკო. ისტორიული ეტიუდები II.

რედ.: ნ. კახიძე, თ. ჯიბაშვილი; შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტი, შპს „თეგი“, ბათუმი, 2016, 406 გვ, ISBN 978-9941-0-8575-8.

წიგნში წარმოდგენილია ავტორის მიერ წლების განმავლობაში სხვადასხვა ჟურნალებსა და კრებულებში გამოქვეყნებული ნარკვევები საქართველოს ისტორიისა და ჩვენი ქვეყნის საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ცხოვრების აქტუალურ საკითხებზე: „თხილვანის ეკლესიის დათარიღებისათვის“; „საიდან იწყება სხალთის ეპარქიის ისტორია“; „საქართველოს ერთიანობისათვის წამებული კათოლიკოსი“; „აჭარა ქრისტეს პირველმოციქულთა ხანაში“; „მეჩეთები ნაეკლესიარებზე – რელიგიური ვითარება XIX საუკუნის აჭარაში“; „ახალი ოსმალური დოკუმენტები ბათუმის წმიდა ნიკოლოზის ტაძრის მშენებლობის შესახებ“; „ადრეფეოდალური ხანის ცნობილი საეკლესიო ცენტრების (ფაზისის სამიტროპოლიტო, სებასტოპოლისის საარქიეპისკოპოსო) ადგილმდებარეობის შესახებ“; „ეგრის-აფხაზეთის საეკლესიო ცენტრები X საუკუნეში“; „რუსეთის საეკლესიო პოლიტიკა XIX საუკუნის მეორე ნახევრის სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში (აჭარის მაგალითზე)“; „ქრისტიანობა XIX საუკუნის II ნახევრის აფხაზეთში და წმ. მღვდელმთავარი ალექსანდრე (ოქროპირიძე)“.

დიდაჭარობა – 2008.

დიდაჭარობა – 2009.

დიდაჭარობა – 2010.

რედ.: დ. მელიქიშვილი და სხვ.; კრებულებზე მუშაობდნენ: მ. შავაძე, ხ. მელაძე, მ. აბულაძე; იბეჭდება სხალთის ეპისკოპოს სპირიდონის ლოცვა-კურთხევით, სხალთის ეპარქია, დაიბეჭდა შპს „სეზანში“.

კრებულებში თავმოყრილია 2008, 2009 და 2010 წლების კონფერენციების მასალები, რომლებიც ეხება სხვადასხვა საკითხებს, მათ შორის, საქართველოს ეკლესიის ისტორიასაც.

დიდნი საქმენი.

პროექტის ხელმძღვანელი და მთ. რედაქტორი როინ მეტრეველი, საგამომცემლო რედაქტორი ბუბა კუდავა, იბეჭდება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, „არტანუჯი“, თბილისი, 2011, 559 გვ. ISBN 978-99940-55-94-4.

კრებულში მოცემულია ცალკეული ეპიზოდები საქართველოს ისტორიიდან, მოთხრობილია სხვადასხვა მოვლენისა და ფაქტის შესახებ, არის მცდელობა წარმოჩნდეს, თუ „რანი ვიყავით, რანი ვართ და რად შეიძლება ვიყოთ კვლავაც“ (ი. ჭავჭავაძე). ცალკეულ ნარკვევებში გადმოცემულია საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების ისტორია და საქართველოს ეკლესიის ისტორიის ცალკეული მომენტები.

დიმიტრი სუნიტაშვილი – დეკანოზი. კვართი ქრისტესი.

რედ. გ. კობლატაძე, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, საქართველოს საპატრიარქოს გამომცემლობა, „სამშობლო“, თბილისი, 1999, 88 გვ. 1000 ც.

წიგნში შესულია ქართულ, რუსულ და ინგლისურ ენებზე გადმოცემული საქართველოს ეკლესიის მოკლე ისტორია, ქრისტეს კვართის ისტორია და უხვი ფოტომასალა აღწერით.

ელიზბარაშვილი ირინე. ნეკრესი.

რედ.: მ. ერისთავი, ნ. ტუშა; „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1986, 27 გვ. 20000 ც.

ნაშრომში ქართულ და რუსულ ენებზე მოკლედ არის გადმოცემული კახეთის უძველესი და უმნიშვნელოვანესი კულტურული ძეგლის – ნეკრესის მონასტრის ისტორია და აღწერილობა.

ვარაზაშვილი აკაკი. საქართველოს ეკლესიის ისტორიისა და ავტოკეფალიის ზოგიერთი საკითხი.

რედ. ო. ჯანელიძე, „ინტელექტი“, თბილისი, 1999, 43 გვ. 500 ც. ISBN 99928-67-76-0.

ბროშურაში ავტორი საზოგადოებას აცნობს გამოჩენილი ქართველი საზოგადო მოღვაწეებისა და ისტორიკოსების შეხედულებებს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისა და მასთან დაკავშირებული საკვანძო მომენტების შესახებ.

ვარაზაშვილი აკაკი. ალექსანდრე ცაგარელი საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისათვის ბრძოლაში.

რედ. ო. ჯანელიძე, „ინტელექტი“, თბილისი, 2000, 47 გვ. 500 ც. ISBN 99928-67-65-5.

ნარკვევში გაშუქებულია გამოჩენილი ქართველი მეცნიერისა და საზოგადო მოღვაწის ალ. ცაგარელის განსაკუთრებული ღვაწლი და დამსახურება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისათვის ბრძოლაში, რომელმაც მე-20 საუკუნის დასაწყისში ქართველთათვის სასიცოცხლო მნიშვნელობა შეიძინა.

ვარაზაშვილი აკაკი. ქართველი ისტორიკოსები საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისათვის ბრძოლაში.

რედ. ო. ჯანელიძე, „ინტელექტი“, თბილისი, 2000, 144 გვ. 200 ც. ISBN 99928-67-90-6.

ნაშრომში განხილულია გამოჩენილი ქართველი ისტორიკოსების ღვაწლი და დამსახურება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისათვის ბრძოლაში XX საუკუნის დასაწყისში.

ვარდოსანიძე სერგო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი კირიონ II. (1917-1918).

რედ. მღვდელმონაზონი გურამ ბერბიჭაშვილი, ოზურგეთი, 1993, 31 გვ. 2500 ც.

ნაშრომში მოკლედ, პოპულარული ენით არის გადმოცემული კათოლიკოს-პატრიარქ კირიონ II-ის (საძაგლიშვილი) ბიოგრაფია, განსაკუთრებით მისი ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღსადგენად.

ვარდოსანიძე სერგო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი კირიონ II. (1917-1918).

რედ. მღვდელი გურამ ბერბიჭაშვილი, „ორთოდოქს-კიფსელი“, საბერძნეთი, 1994, 30 გვ.

ნაშრომში მოკლედ არის გადმოცემული კათოლიკოს-პატრიარქ კირიონ II-ის (საძაგლიშვილი) ბიოგრაფია, მისი ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის.

Vardosanidze Sergo. Georgian Orthodox Church.

„ST Nino“, Tbilisi, 1998, 14 გვ.

ცნობარში მოკლედ არის აღწერილი საქართველოს ეკლესიის ისტორიის ძირითადი მომენტები. განკუთვნილია ინგლისურენოვანი მკითხველისათვის.

ვარდოსანიძე სერგო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ლეონიდი. (1918-1921 წწ.).

რედ. მთავარეპისკოპოსი ანანია (ჯაფარიძე), თბილისი, 2000, 46 გვ.

წიგნში მოკლედ არის გადმოცემული სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ლეონიდე ოქროპირიძის ცხოვრების მნიშვნელოვანი მომენტები.

ვარდოსანიძე სერგო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ევრემ II. (1960-72 წ.წ.).

რედ. მთავარეპისკოპოსი ანანია (ჯაფარიძე), „ქრონოგრაფი“, თბილისი, 2000, 28 გვ.

ნაშრომში მოკლედ არის ასახული სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ევრემ II-ის (სიდამონიძე) ცხოვრება და მოღვაწეობა.

ვარდოსანიძე სერგო. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია 1917-1927 წლებში.

რედ. მთავარეპისკოპოსი ანანია (ჯაფარიძე), თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი, თბილისის სასულიერო აკადემია, „ქრონოგრაფი“, თბილისი, 2000, 151 გვ. 500 ც.

მონოგრაფიაში საარქივო მასალების საფუძველზე დაწვრილებით არის აღწერილი საქართველოს ეკლესიის ისტორია 1917-27 წლებში კათოლიკოს-პატრიარქების: კირიონ II-ის (საძაგლიშვილი), ლეონიდესა (ოქროპირიძე) და ამბროსის (ხელაია) მოღვაწეობის პერიოდებში.

ვარდოსანიძე სერგო. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია 1927-1952 წლებში.

რედ. მთავარეპისკოპოსი ანანია (ჯაფარიძე), თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი, „ქრონოგრაფი“, თბილისი, 2001, 212 გვ. 500 ც. ISBN 99928-830-9-X.

წიგნში საარქივო მასალების საფუძველზე დაწვრილებით არის აღწერილი საქართველოს ეკლესიის ისტორია 1927-52 წლებში, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კალისტრატეს (ცინცაძე) მოღვაწეობის პერიოდში.

ვარდოსანიძე სერგო. საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესია 1917-1952 წლებში.

რედ. მ. ლორთქიფანიძე, თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი, „მეცნიერება“, თბილისი, 2001, 323 გვ. ISBN 99928-891-1-X.

მონოგრაფიაში საარქივო მასალების საფუძველზე დაწვრილებით არის აღწერილი 1917-52 წლების საქართველოს ეკლესიის ისტორიის ძირითადი მომენტები.

ვარდოსანიძე სერგო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი კალისტრატე (1932-1952 წწ.).

რედ. მიტროპოლიტი ანანია (ჯაფარიძე), დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი, თბილისის სასულიერო აკადემია, თბილისი, 2004, 120 გვ.

ნაშრომში მოკლედ არის გადმოცემული უწმიდესისა და უნეტარესი კალისტრატეს (ცინცაძე) ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ძირითადი მომენტები. განკუთვნილია მკითხველთა ფართო წრისათვის.

ვარდოსანიძე სერგო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ამბროსი. (1921-1927 წწ.).

რედ. მიტროპოლიტი ანანია (ჯაფარიძე), დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისის სასულიერო აკადემია, თბილისი, 2005, 112 გვ. 800 ც. ISBN 99940-0-286-4.

ნაშრომში მოკლედ არის გადმოცემული უწმიდესისა და უნეტარესი ამბროსის (ხელაია) ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ძირითადი მომენტები. განკუთვნილია მკითხველთა ფართო წრისათვის.

Vardosanidze Sergo, Abashidze Zaza, Abashidze Nino, Bubulashvili Eldar, Saitidze Gocha. Witness through troubled times. Orthodox Church of Georgia, 1811 to the Present.

რედ.: T. Grzelidze, Martin George, Lukas Vischer; „Bennett bloom“, London, 2006, 271 გვ. ISBN 1 898948 69 0 · 978-1-898948-69-8.

ეკლესიის ისტორიის ცნობილი მკვლევრის ლუკას ფიშერის საერთო რედაქციით 2006 წელს ლონდონში ინგლისურ ენაზე დაიბეჭდა მე-19-მე-20 საუკუნეების საქართველოს ეკლესიის ისტორია. კრებულში შესულია ქართველი ისტორიკოსების გამოკვლევები.

ვარდოსანიძე სერგო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ეფრემ II. (1960-1972 წწ.).

რედ. არქიდიაკონი დემეტრე (დავითაშვილი), დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, თბილისის სასულიერო აკადემია და სემინარია, თბილისი, 2007, 143 გვ. ISBN 978-9941-0-0094-2.

ნაშრომში გადმოცემულია უწმიდესისა და უნეტარესი ეფრემ II-ის (სიდამონიძე) ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ძირითადი მომენტები, XX საუკუნის 60-70-იანი წლების საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის ვითარება. წიგნს ერთვის მანამდე გამოუქვეყნებელი საარქივო მასალები.

ვარდოსანიძე სერგო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ილია II.

რედ. დეკანოზი გიორგი ზვიადაძე, ებღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის აღსაყდრების 30-ე წლისთავს, „ნათლისმცემელი“, თბილისი, 2008, 488 გვ. ISBN 978-9941-0-0303-5.

ნაშრომი არის პირველი მცდელობა, მონოგრაფიულად იქნას შესწავლილი სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

ვარდოსანიძე სერგო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი კალისტრატე. (1932-1952 წწ.).

რედ. მ. ქავთარია, „ნათლისმცემელი“, თბილისი, 2009, 208 გვ. ISBN 978-9941-9049-2-9.

ნაშრომში საარქივო მასალების ანალიზის საფუძველზე სრულად არის წარმოჩენილი უწმიდესისა და უნეტარესი კალისტრატეს (ცინცაძე) ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ძირითადი მომენტები. ნაშრომს ერთვის მრავალრიცხოვანი უნიკალური საარქივო მასალა.

ვარდოსანიძე სერგო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ამბროსი. (1921-1927 წწ.).

რედ. ილუმენი ამბროსი (მაღლაკელიძე), „ნათლისმცემელი“, თბილისი, 2009, 226 გვ. ISBN 978-9941-9049-3-6.

წიგნში საარქივო მასალების ანალიზის საფუძველზე სრულად არის წარმოჩენილი უწმიდესისა და უნეტარესი ამბროსის (ხელაია) ცხოვრება და მოღვაწეობა, მისი ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის. ნაშრომს ერთვის მრავალრიცხოვანი უნიკალური საარქივო მასალა.

ვარდოსანიძე სერგო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ქრისტეფორე III. (1927-1932 წწ.).

რედ. ე. ბუბულაშვილი, „ნათლისმცემელი“, თბილისი, 2009, 180 გვ. ISBN 978-9941-9049-1-2.

ნაშრომში საარქივო მასალების ანალიზის საფუძველზე სრულად არის წარმოჩენილი უწმიდესისა და უნეტარესი ქრისტეფორე III-ის (ციციშვილი) ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ძირითადი მომენტები. ავტორი შეეცადა, ცივი გონებით შეეფასებინა XX საუკუნის 20-30-იანი წლების საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის ისტორიის ტრაგიკული ფურცლები. ნაშრომს ერთვის მრავალრიცხოვანი უნიკალური საარქივო მასალა.

ვარდოსანიძე სერგო. თბილისის სასულიერო აკადემია და სემინარია.

რედ. დეკანოზი მიქაელ გალდავა, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევითა და მატერიალური შემწევობით, თბილისი, 2010, 200 გვ. ISBN 978-9941-9049-7-4.

ნაშრომი მოგვითხრობს თბილისის სასულიერო აკადემიისა და სემინარიის ისტორიას დაარსებიდან 2010 წლამდე.

ვარდოსანიძე სერგო. ქართველი მღვდელმთავრები (XX-XXI საუკუნეები). პირველი გამოცემა.

რედ. არქიმანდრიტი ისააკი (ღაღუა), რეც.: არქიმანდრიტი ამბროსი (მაღლაკელიძე), არქიმანდრიტი ღოროთე (ყურაშვილი), დეკანოზი მიქაელი (ბუკია); „ნათლისმცემელი“, თბილისი, 2010, 513 გვ. ISBN 978-9941-9049-5-0.

ნაშრომი ეძღვნება მე-20 საუკუნის ქართველი მღვდელმთავრების ცხოვრებასა და მოღვაწეობას.

ვარდოსანიძე სერგო. XX საუკუნის საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის საჭეთმპყრობელნი და მათი ოპონენტები.

რედ. ვ. გურული, „ნათლისმცემელი“, თბილისი, 2011, 220 გვ. ISBN 978-9941-0-3948-5.

მონოგრაფიაში აღწერილია მე-20 საუკუნის ქართველი პატრიარქების წინააღმდეგ ზოგიერთი სასულიერო იერარქის ბრძოლა.

ვარდოსანიძე სერგო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი კალისტრატე. (1932-1952 წლები).

სერიიდან „დიდი ქართველები“, ტ. 2, პროგრამის ხელმძღვანელი და მთ. რედ. ზ. აბზიანიძე, თბილისი, 2011, 166 გვ. ISBN 978-9941-425-29-5.

წიგნში ასახულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კალისტრატე ცინცაძის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

ვარდოსანიძე სერგო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ამბროსი. (1861-1927 წლები).

სერიიდან „დიდი ქართველები“, ტ. 4, პროგრამის ხელმძღვანელი და მთ. რედ. ზ. აბზიანიძე, ტომის რედ. ილუმენი ამბროსი (მალაკელიძე), თბილისი, 2011, 190 გვ. ISBN 978-9941-425-30-1.

წიგნში აღწერილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას ცხოვრება და მოღვაწეობა.

Vardosanidze Sergo. Gúrcistan Patriği II İlia.

რედ. Giorgi Dekanozi, „Natlismtsemeli“, Tiflis, 2012, 94 გვ. ISBN 978-9941-0-3958-4.

ბროშურა ეხება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას. საცნობარო ხასიათის ნაშრომი განკუთვნილია თურქულენოვანი მკითხველისათვის.

ვარდოსანიძე სერგო. პატრიარქები. წიგნი I. პატრიარქი ეფრემ II, პატრიარქი დავით V.

რედ. ზ. აბზიანიძე, დაბეჭდილია თურქეთში, ტიპოგრაფიაში, თბილისი, 2013, 189 გვ.

გაზეთ „ახალი თაობის“ რედაქციით გამოსული წიგნების სერიის „XX საუკუნის პატრიარქები“ აღნიშნულ წიგნში შესულია მასალები სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქების: ეფრემ II-ისა (სიღამონიძე) და დავით V-ის (ღევდარიანი) შესახებ.

ვარდოსანიძე სერგო. პატრიარქები. წიგნი II. პატრიარქი კალისტრატე, პატრიარქი მელქისედეკ III.

რედ. ზ. აბზიანიძე, დაბეჭდილია თურქეთში, ტიპოგრაფიაში, თბილისი, 2013, 214 გვ.

გაზეთ „ახალი თაობის“ რედაქციით გამოსული წიგნების სერიის „XX საუკუნის პატრიარქები“ აღნიშნულ წიგნში შესულია მასალები სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქების: კალისტრატესა (ცინცაძე) და მელქისედეკ III-ის (ფხაკლაძე) შესახებ.

ვარდოსანიძე სერგო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ილია II.

რედ. ზ. აბზიანიძე, ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის აღსაყდრებიდან 35-ე და დაბადებიდან მე-80 წლისთავს, თბილისი, 2013, 283 გვ.

წიგნში ასახულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ცხოვრება და მოღვაწეობა. ნაშრომი ახალი მასალებითაა შევსებული.

ვარდოსანიძე სერგო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი კირიონ II (1855-1918 წწ.).

რედ. რ. მეტრეველი, საქართველოს საპატრიარქოს წმ. ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი, „ნათლისმცემელი“, თბილისი, 2014, 287 გვ. ISBN 978-9941-9049-0-5.

ნაშრომში საარქივო მასალების ანალიზის საფუძველზე სრულად არის წარმოჩენილი უწმიდესისა და უნეტარესი კირიონ II-ის (საძაგლიშვილი) ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ძირითადი მომენტები. მოწამებრივად აღსრულებული კათოლიკოს-პატრიარქი, გამორჩეული სასულიერო მოღვაწე კირიონ II საქართველოს ეკლესიამ წმინდანად შერაცხა. ნაშრომს ერთვის მრავალრიცხოვანი უნიკალური საარქივო მასალა.

ვარდოსანიძე სერგო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ლეონიდე. (1861-1921).

რედ. არქიმანდრიტი ამბროსი (მალაქელიძე), „ნათლისმცემელი“, თბილისი, 2014, 174 გვ. ISBN 978-9941-9360-0-5.

ნაშრომში საარქივო მასალების ანალიზის საფუძველზე სრულად არის წარმოჩენილი უწმიდესისა და უნეტარესი ლეონიდე (ოქროპირიძე) ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ძირითადი მომენტები. კათოლიკოს-პატრიარქ კირიონ II-ის ტრაგიკული აღსასრულის შემდეგ, იგი ურთულეს პერიოდში ხელმძღვანელობდა საქართველოს სამოციქულო ეკლესიას. ნაშრომს ერთვის მრავალრიცხოვანი უნიკალური საარქივო მასალა.

ვარდოსანიძე სერგო. მზიანი ღამის 38 წელი.

რედ. რ. მეტრეველი, საქართველოს საპატრიარქოს წმ. ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი, თბილისი, 2015, 185 გვ. ISBN 978-9941-9450-1-4.

წიგნში აღწერილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის ცხოვრება და მოღვაწეობა. ავტორის წინა გამოცემების მასალებს დამატებული აქვს კათოლიკოს-პატრიარქის მოღვაწეობის ამსახველი ახალი მასალები (2010-დან 2015 წლამდე).

ვარდოსანიძე სერგო. საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის ასწლოვანი მატთანე. (1917-2017 წწ.).

რედ. რ. მეტრეველი, საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი, თბილისი, 2017, 650 გვ.

წიგნში მრავალრიცხოვან საარქივო დოკუმენტებზე დაყრდნობით გადმოცემულია 1917-2017 წლებში მოღვაწე სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქებისა და მღვდელმთავრების ცხოვრება და საქმიანობა.

ვაშაყმაძე ზაზა. ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობა საქართველოში. 1990-2010.

„ნეკერი“, თბილისი, 2011, 40 გვ.

ნაშრომში განხილულია ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობა თანამედროვე ეტაპზე.

ვაშაყმაძე ზაზა. საქართველოს ეკლესიის დროებითი მმართველობა. 1917 წლის მარტისექტემბერი.

რედ. გრ. რუხაძე, საქართველოს საპატრიარქოს გამომცემლობა, „ნეკერი“, თბილისი, 2011, 32 გვ. ISBN 978-9941-416-96-5.

წიგნში განხილულია საქართველოს ეკლესიის ისტორიის ერთი პერიოდი – საქართველოს ეკლესიის მიერ დამოუკიდებლობის აღდგენა და პირველი ნაბიჯები თავისუფლების გზაზე. გაშუქებულია საქართველოს ეკლესიის დროებითი მმართველობის მიერ შექმნილი საეკლესიო სამართლებრივი აქტები.

ვაშაძე ნ., მამსუროვა ს. საქართველოს ისტორიული ძეგლები. I. კახეთი.

რედ. ლ. ზამბახიძე, თბილისი, 1979, 84 გვ.

წიგნში შესულია კახეთში არსებული ეკლესია-მონასტრებისა და ისტორიული ძეგლების შესახებ არსებული ლიტერატურის ბიბლიოგრაფია.

ვაშაძე ნ., მამსუროვა ს. საქართველოს ისტორიული ძეგლები. II. ქართლი.

სსის სტამბა, თბილისი, 1979, 129 გვ.

წიგნში შესულია ქართლში არსებული ეკლესია-მონასტრებისა და ისტორიული ძეგლების შესახებ არსებული ლიტერატურის ბიბლიოგრაფია.

ვანჩაძე მერაბ, გურული ვახტანგ. საქართველოს ეკლესიის ისტორია. XX-XXI საუკუნეები. დოკუმენტები და მასალები. ტომი პირველი. 1901-1904.

საგამომცემლო ჯგუფი: მ. გურაბანიძე, ი. ხელაია, ა. ჯიქურიძე; „არტანუჯი“, თბილისი, 2007, 213 გვ. ISBN 978-99940-59-73-7.

კრებულში გამოქვეყნებულია საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის ისტორიის ამსახველი დოკუმენტები და მასალები. ქრონოლოგიურად კრებული მოიცავს 1901-1904 წლების პერიოდს.

ვანაძე მერაბ, გურული ვახტანგ. საქართველოს ეკლესიის ისტორია. XX-XXI საუკუნეები. დოკუმენტები და მასალები. ტომი მეორე. 1905.

საგამომცემლო ჯგუფი: მ. გურაბანიძე, ი. ხელაია, ა. ჯიქურიძე; „არტანუჯი“, თბილისი, 2008, 261 გვ. ISBN 978-99940-55-09-8.

კრებულში თავმოყრილია საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის ისტორიის ამსახველი დოკუმენტები და მასალები. ქრონოლოგიურად კრებული მოიცავს 1905 წლის პერიოდს.

ვეფხვაძე იზა. ხარაგაული.

რედ. ე. თავბერიძე, საგამომცემლო ცენტრი, სააქციო საზოგადოება „მანდარიას სტამბა“, ქუთაისი, 2002, 579 გვ. 300 ც.

წიგნში ხარაგაულის რაიონის ისტორიასა და მასთან დაკავშირებულ სხვადასხვა მომენტებთან ერთად შესულია ხარაგაულის ტერიტორიაზე არსებული ეკლესია-მონასტრების ისტორია.

ზანგურაშვილი ვლადიმერ (ლერი). საქართველოს სოფელი. (იკოთის მოკლე ისტორია).

შპს „პოლიგრაფისტი“, თბილისი, 2004, 68 გვ. ISBN 99940-781-7-8.

ნაშრომში სოფელ იკოთის ისტორიასა და იქ აღზრდილი გამოჩენილი ადამიანების ბიოგრაფიებთან ერთად გადმოცემულია იკოთის დედათა მონასტრის ისტორია.

ზანგურაშვილი ვლადიმერ (ლერი). მიტროპოლიტი ვარლამი (ქსნის ერისთავი). ცხოვრება და მოღვაწეობა.

კონსულტანტი ვლ. ღუნაშვილი, კომპიუტერული ცენტრი „აიდიო“, თბილისი, 2006, 40 გვ. ISBN 99940-839-3-8.

ნაშრომში დოკუმენტური მასალების საფუძველზე აღწერილია გამოჩენილი სასულიერო პირის – მიტროპოლიტ ვარლამ ერისთავის (1762-1827) ცხოვრება და მოღვაწეობა. მის მიმართ არაერთგვაროვანი მოსაზრებები არსებობს, მაგრამ გათვალისწინებული უნდა იქნას ის რთული პოლიტიკური ვითარება, რომელშიც მას მოუწია სასულიერო ასპარეზზე გამოსვლამ.

ზანგურაშვილი ვლადიმერ (ლერი). მთავარეპისკოპოსი დოსითეოსი (ფიცხელაური). ცხოვრება და მოღვაწეობა.

კონსულტანტი ლ. ტოგონიძე, კომპიუტერული ცენტრი „აიდიო“, თბილისი, 2006, 30 გვ. ISBN 99940-839-3-7.

ბროშურაში აღწერილია დედაწმინდის სასულიერო პირის - მთავარეპისკოპოს დოსითეოსის (ფიცხელაური) ცხოვრება და საქმიანობა.

ზანგურაშვილი ვლადიმერ (ლერი). ნიქოზისა და ცხინვალის ეპარქია, ეკლესია-მონასტრები. (ისტორიული ქრონიკები).

კონსულტანტი ვ. ხოცუაშვილი, თბილისი, 2007, 103 გვ. ISBN 99940-839-3-8.

ნაშრომში მოთხრობილია ნიქოზისა და ცხინვალის ეპარქიის დაარსების, იქ არსებული ეკლესია-მონასტრებისა და ეპარქიის გამოჩენილი სასულიერო მოღვაწეების ისტორია.

ზანგურაშვილი ვლადიმერ. საქართველოს სოფელი ლარგვისი და ლარგვისის მონასტერი.

კონსულტანტი გ. გასიტაშვილი, შპს „აიდიო“, თბილისი, 2008, 44 გვ.

ავტორი არსებული წყაროების საფუძველზე აღწერს სოფელ ლარგვისისა და ლარგვისის მონასტრის ისტორიას.

ზანგურაშვილი ვლადიმერ. ნაძალადევის ივერიის ღვთისმშობლის ხატის ეკლესია.

რედ. ი. ხუცურაული, კონსულტანტი: ტაძრის არქიტექტორი მ. კიკნაძე, თბილისი, 2015, 44 გვ.

ბროშურაში მოკლედ არის გადმოცემული ნაძალადევის ივერიის ღვთისმშობლის ხატის სახელობის ეკლესიის ისტორია, ნაძალადევის ივერიის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის სასწაულმოქმედი ხატის უდიდესი მნიშვნელობა, მისი შექმნის პერიპეტეები და საქართველოში ჩამობრძანების ისტორია.

ზარათი, წმიდათა კვირიკესა და ივლიტას ეკლესია.

წიგნის გამოცემაზე მუშაობდნენ: ფ. დევდარიანი, ი. ხუსკივაძე; ტექსტი: ი. ხუსკივაძე; თარგმანი: ნ. მატარაძე; საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტრო, გ. ჩუბინაშვილის სახელობის ქართული ხელოვნების ისტორიისა და ძეგლთა კვლევის ეროვნული ცენტრი, შპს „სეზანი“, თბილისი, 2008, 89 გვ. ISBN 978-9941-0-0835-1.

წიგნში გადმოცემულია იმერეთის სოფელ ზარათის წმიდათა კვირიკესა და ივლიტას სახელობის ეკლესიის ისტორია ქართულ და ინგლისურ ენებზე, დაბეჭდილია იქ დაცულ სიწმიდეთა ფოტოები.

ზარიძე ვლადიმერ. არჩილის სამონასტრო კომპლექსის ისტორიული მნიშვნელობის საკითხისათვის.

რედ. ზვ. ზარიძე, საქართველოს ეროვნული აკადემია, „ჯისიაი“, თბილისი, 2006, 64 გვ. ISBN 99940-17-73-X.

წიგნი ეხება VIII საუკუნის თვალსაჩინო ქართველი სახელმწიფო მოღვაწის – არჩილ მეფის ღვაწლს და მისი როლის შეფასებას საქართველოს ისტორიაში, გადმოცემულია არჩილის სამონასტრო კომპლექსის შექმნის ისტორია და თანამედროვე სავალალო მდგომარეობა.

ზედგინიძე ვალოდია. ზედგინიძეები.

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის სტამბა, თბილისი-წინამძღვრიაანთკარი, 2014, 151 გვ.

წიგნში მოცემულია მოკლე ინფორმაცია დიდუბის ღვთისმშობლის სახელობის ტაძრის, შიომღვიმის მონასტრის, სამთავისისა და ქაშვეთის წმ. გიორგის სახელობის ტაძრებისა და ზედაზნის წმ. იოანე ზედაზნელის სახელობის მონასტრის შესახებ.

ზენონი (იარაჯული) – ეპისკოპოსი. სამხრეთის კარიბჭე.

თბილისი, 2005, 236 გვ.

წიგნი არის ისტორიული ნარკვევი დმანისისა და ლორე-ტაშირის მხარისა და მისი საეპისკოპოსოს შესახებ.

ზინობი ჟვანია – მღვდელი. ქუთაისის სიონის (ბაგრატის) ტაძარი.

რედ. ზ. კუზნიანიძე, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, „საქართველო“ (ქუთაისის ფილიალი), ქუთაისი, 1997, 19 გვ. 1200 ც.

ნარკვევი ეძღვნება ქუთაისის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის (ბაგრატის) ტაძარს. მასში მოკლედ არის მოთხრობილი, რა გაკეთდა ძეგლის დაცვისა და შესწავლისათვის, ვინ რა წვლილი შეიტანა ამ დიდ ეროვნულ საქმეში.

თაღუმაძე მაია. საეკლესიო გლეხების სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობა. (XIX საუკუნის პირველი ნახევარი).

რედ. ე. ორჯონიკიძე, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი, თბილისი, 1993, 59 გვ.

ნაშრომში განხილულია საქართველოში გლეხთა ერთ-ერთი კატეგორიის, კერძოდ, საეკლესიო გლეხების სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობა XIX საუკუნის I ნახევარში. საარქივო მასალების საფუძველზე ნაჩვენებია მათი რაოდენობა, გადასახადების სახეობები, მიწით სარგებლობისა და მიწათმფლობელობის ფორმები.

თაგებრიძე ილია. ჯუმათის მონასტრის სიძველეები.

რედ. გ. კობლატაძე, წიგნი მომზადდა გურიის სულიერი და კულტურული ფასეულობების შესწავლისა და პოპულარიზაციის ცენტრის დახმარებით, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, საქართველოს საპატრიარქოს გამომცემლობა, 2005, 115 გვ. ISBN 99940-852-6-3.

წიგნში სხვადასხვა ავტორების მონაცემებზე დაყრდნობით აღწერილია ჯუმათის მონასტრის ისტორია და იქ დაცული სიძველეები.

თბილისის სასულიერო აკადემიის სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო შრომები.

თბილისის სასულიერო აკადემიისა და სემინარიის გამოცემა, 2009-2016.

შრომები წარმოადგენს თბილისის სასულიერო აკადემიისა და სემინარიის პერიოდულ ორგანოს. მასში იბეჭდება სამეცნიერო გამოკვლევები, რომელიც მიძღვნილია საქართველოს ეკლესიის ისტორიის, ახალი და ძველი აღთქმის, პატროლოგიის სხვადასხვა საკითხებისადმი.

თეოლოგიის კათედრა 5 წლისა – სამეცნიერო კონფერენციის მასალათა კრებული.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, საქართველოს საპატრიარქო, იბერიულ-კავკასიური საერთაშორისო ცენტრი, იბეჭდება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2007, 231 გვ. 200 ც. ISBN 99940-57-63-4.

კრებულში შეტანილია სამეცნიერო მასალები, რომლებიც საქართველოს ეკლესიის ისტორიის სხვადასხვა საკითხებს შეეხება, ასევე სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის სიტყვა, წარმოთქმული თეოლოგიის კათედრის დაარსების დროს, თეოლოგიის კათედრის დამაარსებლის, მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) ბიოგრაფიული მონაცემები.

თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრი 10 წლისა – ქართველოლოგიური საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრომები.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, საქართველოს საპატრიარქო, თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრი, საქართველოს საინჟინრო აკადემია, იბეჭდება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2012, 131 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-052-6.

კრებულში შეტანილია სამეცნიერო მასალები, რომლებიც სხვა თეოლოგიურ საკითხებთან ერთად საქართველოს ეკლესიის ისტორიასაც ეხება.

თომაძე ნინო. იცხაკ დავითი და ჯვრის მონასტრის სიძველეები.

რედ. ნ. ვაჩნაძე, „არტანუჯი“, თბილისი, 2003, 90 გვ. ISBN 99940-11-07-3.

ნაშრომში განხილულია ისრაელში მოღვაწე ქართველი ებრაელის – იცხაკ დავითის (დავითაშვილი) კვლევები ჯვრის მონასტრის სიძველეების შესახებ და შეფასებულია მისი როლი ქართულ ისტორიოგრაფიაში.

თორაძე ვახტანგ. ქრისტიანობის გავრცელება საქართველოში.

მანქანაზე ნაბეჭდი, თბილისი, 1984, 75 გვ.

ნაშრომში ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით ასახულია საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების ისტორია და იმდროინდელი პოლიტიკური ვითარება.

თორაძე ვახტანგ, თორაძე ნინო. საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესია მე-19 და მე-20 საუკუნეებში.

რედ. გ. ებანოძე, „რუბიკონი“, თბილისი, 1995, 335 გვ.

წიგნში აღწერილია საქართველოს ეკლესიის ისტორია რუსეთის მიერ მისი ავტოკეფალიის გაუქმებიდან 1990-იან წლებამდე.

თორაძე ვახტანგ, თორაძე ნინო. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორია.

„ელფი“, თბილისი, უთარილო, 632 გვ. ISBN 99940-65-67-X.

წიგნში გამოყენებულია მრავალრიცხოვანი საარქივო მასალა, დოკუმენტები, ჟურნალ-გაზეთები, ქართველი თუ უცხოელი მეცნიერების როგორც ძველი, ასევე ნაკლებად შესწავლილი თუ შეუსწავლელი საისტორიო წყაროები.

თხინვალი არჩილ. ქართული ეკლესია XIX-XX სს. (მოკლე მიმოხილვა).

რედ. მ. ვაჩნაძე, თბილისი, 2012, 51 გვ.

ნაშრომში მოკლედ არის მიმოხილული XIX-XX საუკუნეების საქართველოს ეკლესიის ისტორია.

იერუსალიმის ჯვრის მონასტერი და სხვა ქართული სავანეები წმიდა მიწაზე.

შემდგენელი ირაკლი კამკაძე, რედ. დეკანოზი დავითი (ისაკაძე), იბეჭდება ბათუმისა და სხალთის მთავარეპისკოპოს დიმიტრის (შიოლაშვილი) ლოცვა-კურთხევით, თბილისი, 2006, 86 გვ.

წიგნი შედგენილია დეკანოზ პეტრე კონჭოშვილის, მთავარეპისკოპოს ტიმოთე გაბაშვილის, ელდარ მამისთვალიშვილის, წმიდა დიმიტრი როსტოველის, არქიმანდრიტ რაფაელ კარელინისა და სხვათა შრომების, აგრეთვე კრებულ „ქართულ მწერლობასა“ და გაზეთ „მრევლში“ გამოქვეყნებული მასალების საფუძველზე.

იველაშვილი თინა. სოფელ ივლიტის ღვთისმშობლის სახელობის ეკლესია.

მთ. რედ. თ. ჭყონია, რედ. ნ. ხაზარაძე, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, „იმეპტიანე“, თბილისი, 2005, 63 გვ.

წიგნი გვაწვდის ცნობებს სოფელ ივლიტის ღვთისმშობლის სახელობის ეკლესიის შესახებ.

იველაშვილი თინა, არველაძე ბონდო. მარდის იოანე ნათლისმცემლის ეკლესია.

რედ. ნ. ხაზარაძე, „უნივერსალი“, თბილისი, 2009, 79 გვ. ISBN 978-9941-12-549-2.

ნაშრომში შესწავლილია ქალაქ ახალციხეში მდებარე მარდის იოანე ნათლისმცემლის სახელობის ეკლესიის ისტორია, განხილულია ეკლესიის შესახებ არსებული ზოგიერთი დოკუმენტი.

ითონიშვილი ვახტანგ. ნარკვევები ქართული ქრისტიანობის ისტორიიდან.

რედ. ვალ. ითონიშვილი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, მომზადდა „მემატიანე“-ში, დაიბეჭდა „ნეკერი“-ში, თბილისი, 2003, 91 გვ. 300 ც.

ნარკვევების მიზანია, მკითხველს გააცნოს ზოგადი მონაცემები დემოგრაფიული და სარწმუნოებრივი მდგომარეობის შესახებ საქართველოში, წარმოაჩინოს საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მოკლე ისტორია და ქრისტიანული რელიგიის განმტკიცებისათვის ბრძოლის პროცესი აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთში.

ილია II. მღვდელმთავრად გამორჩევა. მოგონებები. წიგნი 3.

რედ. ზ. აბზიანიძე, თბილისი, 2013, 224 გვ.

კრებული ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსის, ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის აღსაყდრებიდან 35-ე და დაბადებიდან მე-80 წლისთავს. მასალები ნელი შიოლაშვილის და სერგო ვარდოსანიძის.

ილია II – სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი. ოთხტომეული.

პროექტის ავტორი და შემდგენელი სრულიად საქართველოს საპატრიარქოს არქივის დირექტორი **მზია კაცაძე**, რედ. პროტოპრესვიტერი გიორგი ზვიადაძე, კონსულტანტები: სერგო ვარდოსანიძე, ელდარ ბუბულაშვილი; „კვირის პალიტრის“ ბიბლიოთეკა, მთ. რედ. მ. ალუდაური, „პალიტრა L“, 2016, ISBN 978-9941-24-467-4.

ნაწილი I – 1932-1985 წლები, 389 გვ;

ნაწილი II – 1986-1995 წლები, 437 გვ;

ნაწილი III – 1996-2004 წლები, 429 გვ;

ნაწილი IV – 2005-2013 წლები, 339 გვ.

ოთხტომეულში გაერთიანებულია საქართველოს საპატრიარქოს არქივში დაცული მასალები – უტყუარი ამბები საქართველოს უახლესი ისტორიიდან. გამოცემაში შესულია უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ამსახველი წერილები, ფოტოები, დოკუმენტები, რომელთა დიდი ნაწილი პირველად გამოვიდა სამზეოზე.

იმერეთის მეფე სოლომონ I, წმინდა მეფე სოლომონ II, გაენათელი მიტროპოლიტი ეფთვიმე, ქუთათელი მიტროპოლიტი დოსითეოზი.

სერიიდან „საქართველოს იმედი II“, წიგნი 55, რედ. თ. მამაცაშვილი, შემდგ. კ. კენკიშვილი, „პალიტრა L“, თბილისი, 2016, 185 გვ. ISBN 978-9941-24-393-6.

წიგნი მოგვითხრობს საქართველოს ისტორიაში მნიშვნელოვან საერო და სასულიერო პირთა ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ.

ისტორია შეულამაზებლად.

შემდგენლები: **ვახტანგ გურული, ლევან ჯიქია**; რედ.: რ. მეტრეველი, ს. ვარდოსანიძე; „ქართული უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2015, 254 გვ. ISBN 978-9941-9382-5-2.

კრებულში წარმოდგენილია XX საუკუნის II ნახევრისა და XXI საუკუნის დასაწყისის საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის ისტორიის ცალკეული ეპიზოდები. ავტორები არიან: რ. მეტრეველი, ს. ვარდოსანიძე, მ. გიორგაძე, ვ. გურული, გ. საითიძე, ჯ. სამუშია, ვ. სართანია.

იღუმენი თამარ მარჯანიშვილი. (მოგონებანი დედა ფამარაზე).

რუსულიდან თარგმნა ც. კალმახელიძემ, საქართველოს საპატრიარქოს გამომცემლობა, თბილისი, 1997, 39 გვ.

წიგნი ეძღვნება XX საუკუნის 30-იან წლებში რეპრესირებული სქემიღუმენის, რეჟისორ კოტე მარჯანიშვილის დის – თამარ მარჯანიშვილის ხსოვნას. ეს არის 1995 წელს წმ. ტიზონის მართლმადიდებლური ღვთისმეტყველების ინსტიტუტის მიერ გამოცემული ბროშურის „Матушка Фамарь“-ის ქართული თარგმანი, რომელშიც შესულია მონაზონ სერაფიმას მოგონებები და დედა ფამარის ორი მოგონება-ნარკვევი.

კალანდია გიორგი. ოდიშის საეპისკოპოსოები. (ცაიში, ბედია, მოქვი, ხობი).

რედ. მ. ლორთქიფანიძე, დადიანების სასახლეთა გადარჩენის ფონდი, „არტანუჯი“, თბილისი, 2004, 343 გვ. ISBN 99928-993-7-9.

ნაშრომი საქართველოს უძველესი სასულიერო ცენტრების – ცაიშის, ბედიის, ხობისა და მოქვის ეპარქიების ისტორიას ასახავს. დადგენილია აქ მოღვაწე ეპისკოპოსებისა და წინამძღვრების ქრონოლოგიური რიგი, მოცემულია ეპარქიების საზღვრები და სოციალური სურათი, გამორჩეულ საეკლესიო პირთა ბიოგრაფიები.

კალისტრატე ცინცაძე – 150. საიუბილეო კრებული.

რედაქტორ-შემდგენელი ნუგზარ პაპუაშვილი, სარედ. კოლეგია: ზ. აბაშიძე, ს. ვარდოსანიძე, ე. მანია, მ. ქავთარია; გერმანულენოვანი ტექსტის რედ. მ. დამენია, კ. კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2017, 311 გვ. ISBN 978-9941-9497-9-1.

კრებული ეძღვნება ცნობილი საეკლესიო და საზოგადო მოღვაწის, პედაგოგისა და მეცნიერის, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კალისტრატე ცინცაძის დაბადებიდან 150 წლისთავს და მისი გერმანელი მეუღლის – ოტილია-ნინო ტომას-ცინცაძის ხსოვნას. წარმოდგენილ მასალებში განხილულია პატრიარქის ცხოვრების, მოღვაწეობისა და სამეცნიერო-შემოქმედებითი მემკვიდრეობის არსებითი მხარეები, მისი თანამედროვე ეპოქის ის ფაქტები და მოვლენები, რომლებიც მასთან უშუალოდ არის დაკავშირებული.

კარბელაშვილი ანდრე. ბოდბელ-ალავერდელი ეპისკოპოსი ვასილ კარბელაშვილი.

გამომცემელი და რედაქტორი ი. ტოლიაშვილი, თბილისი, 2006, 20 გვ.

ავტორი წიგნში აღწერს თავისი პაპის ანდრია კარბელაშვილის ძმის – ეპისკოპოს ვასილ კარბელაშვილის სასულიერო მოღვაწეობას.

კარიბჭე.

მართლმადიდებლური ჟურნალი, გამოდის 2004 წლიდან ორ კვირაში ერთხელ. ჟურნალს აქვს ბევრი საინტერესო რუბრიკა, რომლებიც შეეხება საეკლესიო ცხოვრების სხვადასხვა მხარეს, მათ შორის საქართველოს ეკლესიისა და ქართული ეკლესია-მონასტრების ისტორიას.

კაცულაშვილი ზურაბ. საქართველოს პირველი წამებული კათალიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ევდემოზ II (დასამიძე). (1634-1649).

რედ. ს. ვარდოსანიძე, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, წინასიტყვაობა ანჩისხატის ტაძრის წინამძღვრის, დეკანოზ რევაზ ტომარაძის; თბილისი, 2010, 63 გვ. ISBN 978-9941-0-2537-2.

ნაშრომში გადმოცემულია საქართველოს პირველი წამებული კათალიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესი ევდემოზ II-ის ცხოვრება და მოღვაწეობა, ასევე მისი საფლავის ისტორია, რომელიც ანჩისხატის ტაძარში მდებარეობს.

კაჭახიძე დოდო. კურორტი კოჯორი.

იდეის ავტორი ანტონ ინგოროყვა, რედ. ე. ჩაბრაძე, „ინოვაცია“, თბილისი, 2010, 285 გვ. ISBN 978-9941-9133-4-1.

წიგნში შესულია ცნობები კოჯორსა და მის შემოგარენში არსებული ეკლესია-მონასტრების (კაბენის მონასტერი, „ორმოცთა“ ეკლესია, ბეთანიის ეკლესია) შესახებ.

კეზევაძე მერაბ. ეგზარქოსობისდროინდელი რაჭის ეკლესიები და მღვდლები.

რედ. რ. თოფჩიშვილი, ქუთაისის ცენტრალური სახელმწიფო არქივი, საგამომცემლო ცენტრი, ქუთაისი, 2005, 64 გვ. 500 ც. ISBN 99940-848-4-4.

წიგნის მიზანია, მკითხველს მიაწოდოს ინფორმაცია ეგზარქოსობისდროინდელ (1811-1917 წწ.) რაჭის ეკლესიებსა და იქ მოღვაწე მღვდლებზე. ნაშრომი მთლიანად საარქივო დოკუმენტებს ეყრდნობა.

კეზევაძე მერაბ. გელათის მონასტერი ეგზარქოსობის დროს.

რედ. გ. მჭედლიძე, საქ. იუსტიციის სამინისტრო, სახელმწიფო არქივების მართვისა და საქმისწარმოების დეპარტამენტი, ქუთაისის ცენტრალური სახელმწიფო არქივი, საგამომცემლო ცენტრი, შპს „მანდარიას სტამბა“, ქუთაისი, 2006, 338 გვ. 500 ც. ISBN 99940-888-3-1.

წიგნში მრავალი ახალი საარქივო დოკუმენტის მოშველიებით დეტალურადაა გადმოცემული გელათის სამონასტრო ცხოვრების პერიოდი XIX საუკუნის დასაწყისიდან XX საუკუნის 20-იან წლებამდე. წიგნს ერთვის რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე.

კეზევაძე მერაბ. ეგზარქოსობისდროინდელი ლენჩუმისა და სვანეთის ეკლესიები და მღვდლები.
რედ. რ. თოფჩიშვილი, საგამომცემლო ცენტრი, შპს „მანდარიას სტამბა“, ქუთაისი, 2007, 51 გვ. ISBN 99940-848-8-7.

წიგნის მიზანია, მკითხველს მიაწოდოს ინფორმაცია ეგზარქოსობისდროინდელ (1811-1917 წწ.) ლენჩუმსა და სვანეთში არსებულ ეკლესიებსა და იქ მოღვაწე მღვდლებზე. ნაშრომი მთლიანად საარქივო დოკუმენტებს ეყრდნობა.

კეზევაძე მერაბ. ეგზარქოსობისდროინდელი იმერეთის ეკლესიები და მღვდლები.

რედ. რ. თოფჩიშვილი, საქ. იუსტიციის სამინისტრო, სსიპ საქ. ეროვნული არქივი, ქუთაისის ცენტრალური სახელმწიფო არქივი, საგამომცემლო ცენტრი, შპს „ხომლი“, ქუთაისი, 2008, 247 გვ. 1000 ც. ISBN 978-9941-0-0830-6.

წიგნი საარქივო დოკუმენტებზე დაყრდნობით გვაწვდის ვრცელ ინფორმაციას ეგზარქოსობისდროინდელ (1811-1917 წწ.) იმერეთში აგებულ ეკლესიებისა და იქ მოღვაწე სასულიერო პირების შესახებ.

კეზევაძე მერაბ. ქუტირის წმინდა გიორგის ეკლესია.

რედ. მ. ფეიქრიშვილი, წიგნი ეძღვნება ქუტირის წმინდა გიორგის ეკლესიის კურთხევის 125 და განახლების 15 წლისთავს, იბეჭდება ხონისა და სამტრედიის მიტროპოლიტ საბას (გიგიბერია) ლოცვა-კურთხევით, საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო, სსიპ საქართველოს ეროვნული არქივი, გამომცემლობა „მოწამეთა“, ქუთაისი, 2010, 20 გვ. ISBN 978-99928-53-88-7.

ნარკვევში საარქივო დოკუმენტებზე დაყრდნობით აღწერილია ქუტირის წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესიის წარსული და თანამედროვეობა.

კეზევაძე მერაბ. ეგზარქოსობისდროინდელი რაჭის ეკლესიები და მღვდლები. მეორე, შესწორებული და შევსებული გამოცემა.

რედ. რ. თოფჩიშვილი, ეძღვნება ნიკორწმინდის ტაძრის 1000 წლისთავს, დაიბეჭდა ნიკორწმინდელ მიტროპოლიტ ელისეს (ჯონხაძე) ლოცვა-კურთხევით, საქ. იუსტიციის სამინისტრო, სსიპ საქ. ეროვნული არქივი, ქუთაისის ცენტრალური სახელმწიფო არქივი, საგამომცემლო ცენტრი, შპს „ხომლი ენ“-ის სტამბა, ქუთაისი, 2014, 136 გვ. 600 ც. ISBN 978-9941-9388-3-2.

ავტორის წიგნის მეორე გამოცემა გვაწვდის ვრცელ ინფორმაციას ეგზარქოსობისდროინდელ რაჭის ეკლესიებსა და იქ მოღვაწე მღვდლებზე. ნაშრომი მთლიანად საარქივო დოკუმენტებს ეყრდნობა.

კეკელია თათია, გავაშლიშვილი ელენე, ლადარია კონსტანტინე, სულხანიშვილი ირინა. მართლმადიდებელი ეკლესიის როლი ქართული ნაციონალური იდენტობის ჩამოყალიბებაში. (XX საუკუნის ბოლო – XXI საუკუნის დასაწყისი).

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 2013, 397 გვ. ISBN 978-9941-18-145-0.

წიგნი წარმოადგენს შედეგს კვლევისა, რომელიც განხორციელდა შვეიცარიული აკადემიური ქსელისა (Academic Swiss Caucasus Net) და ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ერთობლივი პროექტის ფარგლებში 2010 წლის სექტემბრიდან 2012 წლის სექტემბრამდე. მასში განხილულია ისეთი საკითხები, როგორცაა: რუსეთის პოლიტიკა საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მიმართ, საქართველოს ეკლესია და ნაციონალიზმი საბჭოთა კავშირში, საბჭოთა კავშირიდან დღემდე და სხვა.

კენკებაშვილი თემურ. იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის ისტორიული წარსული და საქართველოსთვის დაბრუნების საკითხის პერსპექტივები.

რედ. ი. გაგოშიძე, საქართველოს ახალგაზრდა მეცნიერთა საზოგადოება, საქართველოს ისტორიისა და კულტურის კვლევის ცენტრი, „უნივერსალი“, თბილისი, 2012, 26 გვ. ISBN 978-9941-17-602-9.

ბროშურაში წარმოდგენილია ავტორის მოხსენება, რომელიც ეხება საქართველოს ეკლესიისთვის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან საკითხს – იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის კუთვნილებას.

კენკებაშვილი თემურ. გრიფით „საიდუმლო“. წიგნი I. სსრკ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის კომისია რელიგიის საკითხებში.

რედ.: ს. ვარდოსანიძე, ო. თუმურაშვილი; საქართველოს ახალგაზრდა მეცნიერთა საზოგადოების საქართველოს ისტორიისა და კულტურის კვლევითი ცენტრი, „უნივერსალი“, თბილისი, 2012, 168 გვ. ISBN 978-9941-17-792-7.

ნაშრომში გადმოცემულია საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია 1917-1921 წლებში, სსრკ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის რელიგიის საკითხებში კომისიის საქმიანობა და თავმოყრილია დოკუმენტები, რომლებიც გამოცემულია საბჭოთა რუსეთის პირობებში საქართველოს ეკლესიის მიმართ, ასევე კომუნისტური მთავრობის მიერ გამოქვეყნებული ეკლესიისა და სასულიერო პირთა შეურაცხმყოფელი პლაკატები.

კენკებაშვილი თემურ. საისტორიო პარადიგმები. ტომი I. „აწმყო, შობილი წარსულისაგან“.

მთ. რედ. ი. გაგოშიძე, ტომის რედ. ს. ვარდოსანიძე, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, საქართველოს ახალგაზრდა მეცნიერთა საზოგადოების საქართველოს ისტორიისა და კულტურის კვლევითი ცენტრი, „უნივერსალი“, თბილისი, 2012, 420 გვ. ISBN 978-9941-17-667-8.

კრებულში თავმოყრილია ავტორის მიერ სხვადასხვა დროს გამოქვეყნებული წერილები, რომელთა შორის აღსანიშნავია: „კათოლიკოს-პატრიარქ ნიკოლოზ IX-ის სასახლე კოჯორში“; „კოჯორის სასულიერო კერები“; „იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის ისტორიული წარსული და საქართველოსთვის დაბრუნების პერსპექტივები“.

კიკნაძე ვაჟა. ეკლესიის მდგომარეობა დასავლეთ საქართველოში XVIII ს-ში სოლომონ I-ის დროს. (1752-1784).

მანქანაზე ნაბეჭდი, უთარილო, 28 გვ.

ნაშრომში ასახულია ეკლესიის მდგომარეობა XVIII საუკუნის ბოლოს, დასავლეთ საქართველოს იმჟამინდელ მძიმე პოლიტიკურსა და ეკონომიკურ პირობებში.

კიკნაძე ვაჟა. ცხოვრება და ღვაწლი ეპისკოპოს პეტრე კონჭოშვილისა.

რედ. ა. დაუშვილი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2003, 213 გვ.

გამოკვლევაში, XIX საუკუნის II ნახევრისა და XX საუკუნის დასაწყისის მღვდლვარე მოვლენების ფონზე, გადმოცემულია გამოჩენილი საეკლესიო მოღვაწის, ალავერდისა და გორის ეპისკოპოს პეტრე კონჭოშვილის (1836-1909) ბიოგრაფია და ღვაწლი.

კიკნაძე ვაჟა. ეროვნული და საკაცობრიო პრობლემატიკა XIX ს-ის ქართველი სასულიერო მოღვაწეების შემოქმედებაში.

რედ. ნ. აბაკელია, თსუ, ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, „უნივერსალი“, თბილისი, 2009, 352 გვ. ISBN 978-9941-12-675-8.

ნაშრომში წარმოდგენილი და გაანალიზებულია ის უმთავრესი საკაცობრიო და ეროვნული პრობლემები, რომლებიც XIX-XX სს.-ის მიჯნის საქართველოს სამღვდლოების საუკეთესო წარმომადგენლებს აღელვებდათ. განხილულია აგრეთვე ეპისკოპოსების: გაბრიელ ქიქოძის, კირიონ სამაგლიშვილის, პეტრე კონჭოშვილის და ღვთისმეტყველების კანდიდატის მიხეილ (გობრონ) საბინინის შემოქმედება.

კიკნაძე ვაჟა. ეკუთვნის თუ არა ეპისკოპოს კირიონს ხელნაწერი „ახტალის მონასტერი“?

რედ. გ. არახამია, „უნივერსალი“, თბილისი, 2011, 51 გვ. ISBN 978-9941-0-3745-0.

ნაშრომი წარმოადგენს რეცენზიას თბილისში 2005 წელს რუსულ ენაზე დაბეჭდილ წიგნზე: „Епископ Кирион. Ахталский монастырь“. ავტორი დაწვრილებით განიხილავს აღნიშნულ პუბლიკაციას და ასაბუთებს, რომ ნარკვევი არ ეკუთვნის ეპისკოპოს კირიონს და, საერთოდ, ქართველის დაწერილი არ არის, ყურადღებას ამახვილებს პუბლიკაციის ნაკლოვანებებზე და ურთავს ფოტომასალას.

კობახიძე ნინო. მეუფე ათანასეს ცხოვრება, მოღვაწეობა და ქადაგებანი.

კონსულტანტი ს. ვარდოსანიძე, დაიბეჭდა მიტროპოლიტ ათანასეს (ჩახვაშვილი) ლოცვა-კურთხევით, შპს „გოდოლი-პრინტი“, თბილისი, 2009, 207 გვ. ISBN 978-9941-0-1663-9.

კრებულში შესულია მიტროპოლიტ ათანასეს (ჩახვაშვილი) ბიოგრაფია, მოღვაწეობა და ქადაგებები.

კობიაშვილი ქეთევან. ცნობარი-საძიებელი. წიგნი I.

რედ. ზ. თორია, „ოპიზა“, თბილისი, 1999, 175 გვ.

ცნობარში თავმოყრილია მრავალრიცხოვანი მასალა, რომელიც საქართველოს ეკლესიის ისტორიის მნიშვნელოვანი მომენტების, მათ შესახებ სხვადასხვა მეცნიერების შეხედულებების თუ ფაქტობრივი მონაცემების იოლად მოკვლევის შესაძლებლობას იძლევა.

კოზმანაშვილი ვაჟა. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მეთაურები IV-XXI საუკუნეებში, საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესია, ქართული პერსონოგრაფია. (ქართველ საისტორიო პიროვნებათა ნუსხა).

„სვეტი“, მცხეთა, 2012, 104 გვ. ISBN 978-9941-0-4422-9.

წიგნში მოცემულია ნუსხა და მოკლე ცნობები საქართველოს ეკლესიის მეთაურების შესახებ ქრისტიანობის გავრცელებიდან XXI საუკუნემდე.

კონსტანტინე კაჭარავა – დეკანოზი. სუჯუნის წმინდა გიორგის ეკლესიის ისტორია.

რედ. ა. კაჭარავა-კერესელიძე, შპს „სიტყვა“, თბილისი, 2009, 144 გვ. ISBN 978-9941-0-1357-7.

წიგნი მოგვითხრობს ჭყონდიდის ეპარქიის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ტაძრის – სუჯუნის წმინდა გიორგის ეკლესიის ისტორიას. იგი შედგენილია მრავალრიცხოვანი საისტორიო წყაროებისა და საგაზეთო პუბლიკაციების ანალიზის საფუძველზე.

კოჭლამაზაშვილი ექვთიმე. დიდუბის ღმრთისმშობლის ტაძარი.

რედ. გ. ბაგრატიონი, თბილისი, 2007, 28 გვ. ISBN 978-9941-0-0194-9.

ნაშრომში გადმოცემულია ისტორიული ცნობები ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის სასწაულმოქმედი ხატის საბრძანებლის აგებისა და მოხატვის, აგრეთვე იმ სამღვდელო და საერო პირთა მოღვაწეობის შესახებ, რომელთაც წვლილი შეიტანეს ამ საქმეში.

კრიალოსანი.

ქართული ქრისტიანული ჟურნალი, ყოველთვიური გამოცემა. მასში იბეჭდება საქართველოსა და მსოფლიოს საეკლესიო ცხოვრებაში მიმდინარე სიახლეები, საქართველოს ეკლესიის ისტორიის ეპიზოდები, საქართველოსა და მის ფარგლებს გარეთ არსებულ ქართულ ეკლესია-მონასტერთა ისტორიები, გამოჩენილ სასულიერო პირთა ბიოგრაფიები, მოგონებები, სწავლანი და სხვ.

კუკიის წმინდა ნინოს სახელობის ეკლესია 120 წლისაა. (1895-2015).

საიუბილეო ბროშურა გამოსაცემად მოამზადეს დეკანოზმა კონსტანტინე ლეკიშვილმა და დეკანოზმა არჩილ ხაჩიძემ; რედ. ნ. კვანტალიანი, 23 გვ.

ბროშურაში მოკლედ არის გადმოცემული კუკიის წმიდა ნინოს სახელობის ეკლესიის ისტორია, მონაცემები წინამძღვრებისა და მასში დაცული სიწმინდეების შესახებ, შესაბამისი ფოტომასალა.

ლაზარე ბუნჰაგენელი – ბერდიაკონი. საქართველო: წმინდა მიწა კავკასიაში.

პროექტის ავტორები: მღვდელი მალხაზ ყიფიანი, ზვიად ცაბაძე, იოსებ კაპანაძე, დავით მეცხოვრიშვილი, გურანდა შუბითიძე; რედ.: ნ. ორმოცაძე, ნ. ბალათურია; გერმანულიდან თარგმნეს ნ. ანსიანმა, რ. ნიკოლოზიშვილმა, დ. გოგიშვილმა; ინგლისურად თარგმნა ქ. ჩიგოგიძემ; რუსულად თარგმნა ნ. ორმოცაძემ, წიგნი ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის აღსაყდრებიდან 35-ე და დაბადებიდან 80 წლის იუბილეს, იბეჭდება ჭიათურისა და საჩხერის მიტროპოლიტ დანიელის (დათუაშვილი) ლოცვა-კურთხევით, მთარგმნელობით-საგამომცემლო ცენტრი „სპეკალი-1“, გამომცემლობა „მერიდიანი“, სტამბა შპს „მუხა 2012“, თბილისი, 2013, 191 გვ. ISBN 978-9941-10-688-0, ახლავს დისკი.

ღირსი მამის ლაზარეს (ბუნჰაგენიდან) ეს საინტერესო ჩანაწერი მოგვითხრობს, თუ როგორ გაიცნეს გერმანელმა ბერებმა საქართველო. მასალა წარმოდგენილია ქართულ, რუსულ, ინგლისურ და გერმანულ ენებზე.

ლაცაბიძე თამარ, ლაცაბიძე თამაზ. იტრია.

რედ. მ. ხაჩიძე, „ლიხი“, ხაშური, 2010, 177 გვ. ISBN 978-941-9124-3-6.

იტრია საქართველოს ერთ-ერთი უძველესი სოფელია სურამის წყლის ხეობაში. სოფლის განაპირას მდებარეობს ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის ცნობილი სამონასტრო კომპლექსი, რომელსაც საინტერესო ისტორიული წარსული აქვს. ნარკვევი სწორედ ამ ტაძარს ეძღვნება.

ლაცაბიძე თამარ, ლაცაბიძე თამაზ. იტრიის ღვთისმშობლის მიძინების მონასტერი.

რედ. მ. ხაჩიძე, ხაშური, 2012, 50 გვ. ISBN 978-9941-0-4522-6.

წიგნში გადმოცემულია იტრიის ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის სამონასტრო კომპლექსის ისტორია.

Леван Матешвили – протоиерей. Иберия в процессе христианизации (IV-V вв.).

რედ. М. Преображенская, Посвящается 80-летию со дня рождения Католикоса-Патриарха всея Грузии, архиепископа Мцхета-Тбилиси и митрополита Пицунды и Цхум-Абхазии, Илии II; Публикуется с благословения Манглиско-Цалкского Митрополита Анания (Джапаридзе), „Технический университет“, Тбилиси, 2012, 183 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-157-8.

მონოგრაფიაში გაანალიზებულია იბერიის როლი საქართველოს გაქრისტიანების პროცესში.

ლევან მათეშვილი – протоиерей. Проблемы объявления христианства государственной религией в Грузии.

რედ. М. Преображенская, Посвящается 80-летию со дня рождения Католикоса-Патриарха всея Грузии, архиепископа Мцхета-Тбилиси и митрополита Пицунды и Цхум-Абхазии, Илии II; Публикуется с благословения Манглиско-Цалкского Митрополита, профессора Анания (Джапаридзе), „Технический университет“, Тбилиси, 2013, 153 გვ. 30 ც. ISBN 978-9941-20-178-3.

ნაშრომში განხილულია საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელებასთან დაკავშირებული ზოგიერთი მომენტი მოციქულთა მოღვაწეობიდან ქრისტიანობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადებამდე.

ლევან მათეშვილი – დეკანოზი, მახაშვილი ქეთევან, ბოქოლიშვილი ლელა. მეცნიერი მღვდელმთავარი (ეძღვნება მიტროპოლიტ ანანია ჯაფარიძის 65 წლის იუბილეს).

სამეცნ. რედ. დეკანოზი კახაბერ შურღაია, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2014, 554 გვ. 100 ც. ISBN 978-9941-20-464-7.

ნაშრომი ეხება მიტროპოლიტ ანანია ჯაფარიძის ნაყოფიერ მოღვაწეობას საქართველოს ეკლესიის ისტორიის კვლევის საქმეში, განხილული და გაანალიზებულია მისი მრავალრიცხოვანი შრომები.

ლევან მათეშვილი – протоиерей. Проблемы христианизации Грузии (I-IV вв.).

რედ. М. Преображенская, Посвящается 85-летию со дня рождения и 40-летию со дня интронизации Католикоса-Патриарха всея Грузии, архиепископа Мцхета-Тбилиси и митрополита Пицунды и Цхум-Абхазии, Илии II; Публикуется с благословения Манглиско-Тетри-Цкаройского Митрополита, профессора Анания (Джапаридзе), „Технический университет“, Тбилиси, 2017, 194 გვ. ISBN 978-9941-20-178-3.

ქრისტიანობა როგორც აღმოსავლეთ, ისე დასავლეთ საქართველოში შემოვიდა ჩვენი წელთაღრიცხვის პირველ საუკუნეში. უმოკლეს დროში ის გახდა იბერიისა და კოლხეთის ოფიციალური რელიგია. თუმცა საქართველოს გაქრისტიანების პირველი საუკუნეების მოვლენები მაინც რჩება თეთრ ლაქად როგორც ქართულ, ისე საერთაშორისო ისტორიოგრაფიაში. ავტორი ბოლო პერიოდში დაგროვილი მასალების საფუძველზე ცდილობს გაარკვიოს, კორექტირება მოახდინოს და მკითხველს ინფორმაცია მიაწოდოს საქართველოში ქრისტიანობის შემოსვლის პერიოდის ცალკეული მნიშვნელოვანი საკითხების ირგვლივ.

ლევან მექოშვილი – მღვდელი. „საქართველო მეორედ მოსვლის წინ“: მითი და სინამდვილე.

რედ.: მ. ხითარიშვილი, ზ. ნაჭყებია; „პეტიტი“, თბილისი, 2009, 127 გვ. ISBN 978-9941-9029-6-3.

წიგნში საუბარია საქართველოს ეკლესიის წინაშე მდგარი სხვადასხვა პრობლემების შესახებ.

ლექვეთქვეთილი საბა. მოქმედი მართლმადიდებლური ტაძრები აჭარაში.

„მწიგნობარი“, ბათუმი, 2001, 114 გვ. 200 ც. ISBN 99928-49-09-6.

ავტორი ისტორიულ მასალებზე დაყრდნობით გადმოგვცემს აჭარაში ქრისტიანობის გავრცელების, ასევე ბათუმისა და სხალთის ეპარქიაში იმჟამად მოქმედი ეკლესია-მონასტრების ისტორიას.

ლომინაძე ბაბილინა. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მიწათმფლობელობა ძველი დროიდან XX ს-მდე (1917 წ.). (ზოგადი მიმოხილვა).

რედ. დ. მელიქიშვილი, ქუთაისი, 1997, 46 გვ.

ნაშრომში საისტორიო წყაროებზე დაყრდნობით მოთხრობილია საქართველოს ეკლესიის მიწათმფლობელი სუბიექტებისა და მათ მფლობელობაში არსებული მიწების შესახებ.

ლომინაძე ბაბილინა. საქართველოს საპატრიარქო და მისი მიწათმფლობელობა.

ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა დ. მელიქიშვილმა, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, საქართველოს საპატრიარქოსთან არსებული გელათის სასულიერო აკადემია, „ნეკერი“, თბილისი, 2010, 188 გვ. ISBN 978-9941-416-75-0.

ნაშრომში გაშუქებულია მცხეთის საპატრიარქო კათედრის – სვეტიცხოვლის ტაძრის მიწათმფლობელობა. კვლევა ემყარება გამოცემულ და გამოუქვეყნებელ საარქივო-სამუზეუმო დოკუმენტებს. ავტორი მიმართავს ანალოგიებს სხვა საეკლესიო სენიორიების ისტორიიდან.

ლომინაძე ბაბილინა. გელათი.

რედაქტორ-გამომცემელი დ. მელიქიშვილი, გამოიცა რუსთავის მიტროპოლიტ იოანეს (გამრეკელი) ლოცვა-კურთხევით, ეძღვნება გელათის აკადემიის 900 წლისთავს, საქართველოს საპატრიარქოსთან არსებული გელათის მეცნიერებათა აკადემია, თბილისი, 2014, 124 გვ, ISBN 978-9941-9422-7-3.

წიგნი არის ავტორის ნაშრომის „გელათის გზამკვლევი“ თანამედროვე გამოცემა, რომელშიც გათვალისწინებულია თვით ავტორის სამუშაო ხელნაწერი შენიშვნებიც, რომლებიც წინა გამოცემების ტექსტებს ერთვოდა.

ლომოური ნოდარ. ქრისტიანობის გავრცელება და დამკვიდრება საქართველოში. მეორე, შევსებული გამოცემა.

რედ. გ. კობლატაძე, იბეჭდება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, საქართველოს საპატრიარქოს გამომცემლობა, „სამშობლო“, თბილისი, 2009, 71 გვ. 500 ც. ISBN 978-99940-852-5-5.

ნაშრომში მეცნიერული კვლევის შედეგად დასაბუთებულია საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელებასთან დაკავშირებული საეკლესიო გადმოცემები.

ლორთქიფანიძე გრიგოლ. ფიქრები საქართველოზე.

რედაქტორ-შემდგენელი პ. სურგულაძე, თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 1995, 369 გვ. 1500 ც. ISBN 5-511-00536-3.

წიგნში ავტორის სხვადასხვა ნაშრომებთან ერთად შესულია წერილი „ეკლესიის ბრძოლა საქართველოსათვის“.

მამისთვალშიშვილი ელდარ. გორის ისტორია. წიგნი I. (1801 წლამდე).

რედ. ს. ხუციშვილი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, „მეცნიერება“, თბილისი, 1994, 383 გვ. 3000 ც. ISBN 5-520-01476-0.

წიგნში ვრცლად არის განხილული გორის ისტორიის სხვადასხვა მხარე, მათ შორის, გორში არსებული ქართული მართლმადიდებლური ეკლესიების ისტორია, (გვ. 285-297).

მამისთვალშიშვილი ელდარ. იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის ისტორია. ქართული პერიოდი.

გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, გორი, 2002, 125 გვ. ISBN 99928-896-2-4.

წიგნში ქართულ და უცხოურ დოკუმენტურ და ნარატიულ წყაროებსა და ლიტერატურაზე დაყრდნობით განხილულია იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის ისტორიის ყველა მნიშვნელოვანი პერიოდი, თავმოყრილია დღეისათვის არსებული ან უკვე დაკარგული ფრესკებისა და წარწერების ფოტოპირები. ტექსტი ქართულ და ინგლისურ ენებზეა.

მამისთვალშიშვილი ელდარ. ქრისტეს კვართის ისტორია.

გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, ლერი გამგებელის სახელობის სააქციო საზოგადოება „პირველი სტამბა“, თბილისი, 2003, 191 გვ.

1625 წელს შაჰ აბასის ელჩებმა, თითქოს საქართველოდან გატაცებული ქრისტეს კვართი მოსკოვში მიიტანეს და რუსეთის ხელმწიფეს და პატრიარქს მიართვეს. ამ საჩუქარმა სერიოზული ეჭვი გამოიწვია – იყო თუ არა იგი ნამდვილად ქრისტეს კვართი. სიძარტის დადგენის სურვილმა საქართველო-რუსეთის დიპლომატიურ ურთიერთობას XVII საუკუნეში გარკვეული მიმართულება მისცა. ამ საკითხმა აქტუალობა არ დაკარგა XIX-XX საუკუნეებშიც. ამიტომ აუცილებელი შეიქმნა ქრისტეს კვართის ისტორიის დაწერა, ამ საკითხისადმი გამოთქმული სრულიად განსხვავებული შეხედულებების მიუხედავად, დადგენა იმ უცილობელი ჭეშმარიტებისა, რომ ქრისტეს კვართი ყოველთვის მცხეთაში, სვეტიცხოვლის დიდ ტაძარში განისვენებდა და იგი არასოდეს არავის ამოუღია და გაუტანია.

მამისთვალშიშვილი ელდარ. იერუსალიმის წმინდა ჯვრის მონასტერი. მეორე, გადამუშავებული და შევსებული გამოცემა.

გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი, „საარი“, გორი, 2014, 400 გვ. ISBN 978-9941-427-75-6.

წიგნი წარმოადგენს ავტორის ამავე სახელწოდების ნაშრომის მეორე გამოცემას. მასში ქართულ და უცხოურ ისტორიულ წყაროებსა და ლიტერატურაზე დაყრდნობით განხილულია

იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის ისტორიის ყველა მნიშვნელოვანი პერიოდი, შესულია დღეისათვის არსებული ან უკვე დაკარგული ფრესკებისა და წარწერების ფოტოპირები.

მამუკელაშვილი ელგუჯა, ბეჟიტაშვილი გიორგი. ალავერდელ-ცაგერელი მიტროპოლიტი გრიგოლ ცერცვაძე.

რედ. გ. კობლატაძე, „სვეტი“, თბილისი, 2011, 80 გვ. ISBN 978-9941-0-3153-3.

მდიდარი საარქივო მასალების შესწავლისა და კრიტიკული ანალიზის საფუძველზე ნაჩვენებია კახეთში არსებულ საეპარქიო სავანეთაგან ალავერდის ეპარქიის განსაკუთრებული მნიშვნელობა, ალავერდის ეპარქიის ერთ-ერთი გამორჩეული მიტროპოლიტის – გრიგოლის (ცერცვაძე) მოღვაწეობა და ეპარქიის მღვდელმსახურთა ცხოვრებისეული გამოცდილება.

მამუკელაშვილი ვალერიან. სვეტიცხოველი.

რედ. ა. დიდებაშვილი, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით. ინგლისურად თარგმნა ლ. ტყემელაშვილმა, სვეტიცხოვლის საკათედრო ტაძარი, დაიბეჭდა შპს „ეტიკეტის“ სტამბაში, მცხეთა, 2004, 48 გვ.

წიგნში ქართულ და ინგლისურ ენებზე მეცნიერულ ფაქტებზე დაყრდნობით გადმოცემულია სვეტიცხოვლის შექმნის ისტორია, მისი სახე და საკაცობრიო არსი.

მამულაია გიორგი. ქართლის ეკლესია V- VI საუკუნეებში.

რედ. ტ. ახალაია, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი, „მეცნიერება“, თბილისი, 1992, 102 გვ. 1000 ც. ISBN 5-520-01313-6.

მონოგრაფიაში შესწავლილია V-VI საუკუნეების ქართლის ეკლესიის ისტორია. ისტორიოგრაფიაში აქამდე უცნობ ან ნაკლებად ცნობილ წყაროთა კრიტიკული ანალიზის საფუძველზე განხილულია ქართლის ეკლესიის ურთიერთობა ნესტორიანობასთან, მონოფიზიტობასთან და ქალკედონიტობასთან. ნაჩვენებია, რომ ხსენებულ პერიოდში ქართლის ეკლესია, მცირე გამონაკლისის გარდა (V ს-ის 20-40-იანი წლები), პრობიზანტიურ ორიენტაციას ემხრობოდა. ცალკე თავი ეძღვნება ქართლის ეკლესიის იერარქიული დამოუკიდებლობისა და ავტოკეფალიის საკითხს.

მართლმადიდებლობა აფხაზეთში და ეროვნული თვითიდენტიფიკაციის საკითხები. სამეცნიერო კონფერენციის მასალები.

რედ. ჯ. გამახარია, სარედაქციო საბჭო: მიტროპოლიტი ანანია (ჯაფარიძე), დეკანოზი ბიძინა (გუნია), თ. მჟავია, ე. ბუბულაშვილი, შ. გოგოხია, თ. მიბჩუანი, მ. მირესაშვილი, ნ. ნათაძე, ზ. პაპასკირი, ს. საჯაია, ბ. ხორავა, დ. ჯოჯუა; თბილისი, 2005, 339 გვ.

კრებულში თავმოყრილია საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების 2000 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენციის მასალები.

მარსაგიშვილი მანანა. წმ. ნინოს ეკლესია.

21 გვ.

ბროშურაში მოკლედ არის აღწერილი მთაწმინდის რაიონში მდებარე წმ. ნინოს სახელობის ეკლესიის მდიდარი ისტორია, მისი ბედი საბჭოთა რეჟიმის პირობებში და თანამედროვეობა.

მარჯანიშვილი გიორგი. ჰერეთი.

ჰერეთის სერია, მთ. რედ. ბ. კუდავა, რედ. ი. მირიჯანაშვილი, „არტანუჯი“, თბილისი, 2005, 90 გვ. ISBN 99940-11-71-5.

ნარკვევი შეიცავს მასალას ისტორიული ჰერეთის შესახებ. ავტორი მიმოიხილავს იქ არსებულ კულტურულ ძეგლებს, გვაწვდის საინტერესო ისტორიულ მასალასა და ლეგენდებს. ნარკვევს ერთვის ძეგლების გეგმები და ჭრილები.

მაყვლოვანი.

სამთავროს წმიდა ნინოს დედათა მონასტრის პერიოდული გამოცემა, გამოდის 2010 წლიდან სამ თვეში ერთხელ. მასში იბეჭდება მასალები, რომლებიც შეეხება საქართველოს ეკლესიასთან დაკავშირებულ სხვადასხვა საკითხებს.

მაჩურიშვილი გიორგი. ალავერდის ეპარქია 1917-2007 წლებში.

რედ. ს. ვარდოსანიძე, „ალილო“, თბილისი, 2009, 240 გვ. ISBN 978-9941-0-1177-1.

ნაშრომი საარქივო მასალების საფუძველზე მოგვითხრობს საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის ერთ-ერთ უძველეს – ალავერდის ეპარქიის ისტორიას 1917-2007 წლებში.

მაჩურიშვილი გიორგი, ტოგონიძე ლუარსაბ. XVIII-XX საუკუნეებში მოღვაწე სასულიერო პირთა ცხოვრება და მოღვაწეობა.

რედ. დეკანოზი ზურაბ ცხოვრებაძე, „ალილო“, საქართველოს საპატრიარქოს სტამბა „პირველად იყო სიტყვა“, თბილისი, 2012, 520 გვ. ISBN 978-9941-0-3648-4.

ნაშრომში ბევრი საგულისხმო მასალაა შეტანილი XVIII-XX საუკუნეებში მოღვაწე თავდადებული სასულიერო პირების ცხოვრებასა და პატრიოტულ მოღვაწეობაზე, ბევრი მაგალითია იმისა, თუ რა ღირსეულად გადაიტანა მათმა მნიშვნელოვანმა ნაწილმა ის დევნა-შევიწროება, რასაც მათ მიმართ ჰქონდა ადგილი სხვადასხვა წლებში.

მაჭარაშვილი ტრისტან. ჯრუჭის მონასტერი.

რედ. ე. კოჭლამაზაშვილი, იბეჭდება ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტის, მეუფე დანიელის (დათუაშვილი) ლოცვა-კურთხევით, თბილისი, 2008, 42 გვ.

ნაშრომში წარმოჩენილია ზემო იმერეთში მდებარე ჯრუჭის მონასტრის დიდებული წარსული და დღევანდელი სავალალო მდგომარეობა. საუკუნეების განმავლობაში მნიშვნელოვანი

სასულიერო და კულტურული საგანმანათლებლო კერა 1991 წლის მიწისძვრამ ერთიანად დაანგრა.

მაჭარაშვილი ტრისტან. ნარკვევები საქართველოსა და დასავლეთ ევროპის ქვეყნების ურთიერთობების ისტორიიდან. (XI-XIV საუკუნეებში).

რედ. ნ. ასათიანი, თბილისი, 2009, 186 გვ.

წიგნში ასახულია საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის დამოკიდებულება რომის კათოლიკურ ეკლესიასთან XI საუკუნიდან XIII საუკუნის პირველ მესამედამდე.

მაჭარაშვილი შოთა. თამარისის წმიდა თამარ მეფის სახელობის ეკლესია.

რედ. ნ. გუგუშვილი, „ივერია XXI“, თბილისი, 2012, 71 გვ.

წიგნში აღწერილია თამარისის წმიდა თამარ მეფის სახელობის ტაძრის ისტორია.

მგალობლიშვილი თამილა. ახალი იერუსალიმები საქართველოში.

რედ.: ჯ. ხოფერია, მ. ჯანჯალია; ქართულ სიძველეთა მოძიებისა და კვლევის ცენტრი, საქართველოს საპატრიარქოს წმ. ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი, ინგლისური თარგმანი: ნ. მატარაძე, ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს ილია II-ს, თბილისი, 2013, 101 გვ. ISBN 978-9941-0-5203-3.

მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხეში წმ. ქალაქ იერუსალიმის ხატებათა შექმნა უკვე IV საუკუნის პირველი ნახევრიდან იწყება და მათ „ახალი იერუსალიმები“ ეწოდება. მათ შორის გამორჩეულია საქართველოს უძველესი დედაქალაქი მცხეთა და ასევე უძველეს ქართულ ისტორიულ პროვინცია ტაოში მდებარე ოთხთა ეკლესია. სწორედ ამ ქართულ „ახალ იერუსალიმებს“ ეძღვნება კრებული.

მელიქიშვილი დამანა. გელათი - „სხუა ათინა და მეორე იერუსალიმი“: გელათი—900.

გელათის მეცნიერებათა აკადემია, თბილისი, 2006, 45 გვ.

ნაშრომში საუბარია წმინდა ქალაქ მცხეთის, როგორც „სხუა ათინასა და ახალი იერუსალიმის“, მნიშვნელობაზე საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიისათვის.

XX საუკუნის მოღვაწეები. გული ქრისტესთვის განმზადებული.

შემდგენელ-გამომცემელი დეკანოზი კონსტანტინე პაიჭაძე, თბილისი, 2007, 43 გვ. ISBN 978-99940-0-986-2.

წიგნი არის მცდელობა იმ მოღვაწეთა გახსენებისა, რომელთაც ტანჯვა-წამებისა და თავგანწირვის ფასად გადაარჩინეს მართლმადიდებლური სარწმუნოება, გაუძლეს სისხლიან რეჟიმს და არ დაუტევეს ღვთისმსახურება.

XX საუკუნის მოღვაწეები. მათ არ უღალატეს ქრისტეს.

შემდგენელ-გამომცემელი **დეკანოზი კონსტანტინე პაიჭაძე**, მასალები მოიძია ნ. მახარაძემ. კონსულტანტი ს. ვარდოსანიძე, დაბეჭდილია პოლიგრაფიულ ფირმა „პრინტ-ექსპრესში“, თბილისი, 2005, 99 გვ. ISBN 99940-0-496-4.

ნაშრომში შეკრებილია მასალები XX საუკუნის იმ სასულიერო და საერო პირთა შესახებ, რომლებმაც თავი შესწირეს სამშობლოსა და სარწმუნოების დაცვას. მასალები აღებულია გაზეთ „საპატრიარქოს უწყებანი“-დან და სხვა სასულიერო და საერო გამოცემებიდან.

XX საუკუნის მოღვაწეები. მაშვრალნი და ტვირთმძიმენი.

შემდგენელ-გამომცემელი დეკანოზი კონსტანტინე პაიჭაძე, თბილისი, 2006, 26 გვ.

ბროშურაში შესულია XIX საუკუნის ბოლოსა და XX საუკუნის დასაწყისის იმ სასულიერო პირების სურათები და დაბადება-გარდაცვალების წლები, რომლებმაც თავი შესწირეს სარწმუნოების დაცვას.

XX საუკუნის საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები. კონფერენციის მასალები.

რედ. ქ. პავლიაშვილი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, „უნივერსალი“, თბილისი, 2008, 195 გვ. ISBN 978-9941-12-353-3.

კრებული შეიცავს სხვადასხვა ავტორთა სტატიებს, რომლებიც წარმოდგენილ იქნა კონფერენციაზე.

მერკვილაძე დავით. ასურელ მამათა ქართლში მოსვლის დრო.

რედ. გ. ჯამბურია, თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, „პირველი სტამბა“, თბილისი, 1996, 36 გვ.

ნაშრომი წარმოადგენს ასურელ მამათა საკითხისადმი მიძღვნილი მონოგრაფიის ერთ ნაწილს, სადაც განხილულია ასურელ მამებთან დაკავშირებული ქრონოლოგიური საკითხები.

მერკვილაძე დავით. ქართლის ოფიციალური რელიგია ქართველ-სომეხთა საეკლესიო განხეთქილების ფონზე.

რედ. გ. ჯამბურია, თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, „ინტელექტის“ სტამბა, თბილისი, 1997, 23 გვ. 300 ც.

ნაშრომში ქართველ-სომეხთა საეკლესიო განხეთქილების ფონზე წარმოჩენილია ქართლის ეკლესიის დოგმატურ-რელიგიური მიმართულებანი მისი ისტორიის ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან ეპოქაში – VI ს-ში.

მერკვილაძე დავით. ასურელი მამები. VI ს-ის სირიელი სასულიერო მოღვაწენი საქართველოში. წიგნი I.

რედ. მ. ბახტაძე, „უნივერსალი“, თბილისი, 2006, 217 გვ. ISBN 99940-61-24-0.

გამოცემა წარმოადგენს ასურელი მოღვაწეებისადმი მიძღვნილი გამოკვლევის პირველ წიგნს. მასში მონოგრაფიულადაა შესწავლილი ასურელ მამებთან დაკავშირებული სხვადასხვა საკითხები: ქრონოლოგია, აღმსარებლობა, წარმოშობა, სახელები და რაოდენობა.

მესხი თამარ. მართლმადიდებელი ეკლესია და ეკუმენური მოძრაობა.

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტი, ბერძნული კულტურისა და ქრისტიანული აღმოსავლეთის კვლევის სამეცნიერო ცენტრი, „ენა და კულტურა“, თბილისი, 2002, 223 გვ. ISBN 99928-0-338-X.

წიგნი ეხება თანამედროვეობის საჭირბოროტო პრობლემას – როგორი უნდა იყოს საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის პოზიცია ეკუმენისტური მოძრაობის გაძლიერების პირობებში.

მესხი თამარ. სინა და საქართველო.

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ბიზანტიისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის ინსტიტუტი, რედ. მ. შანიძე, „ლოგოსი“, თბილისი, 2013, 240 გვ. ISBN 978-9941-437-40-3.

ნაშრომში შესულია ახალი ცნობები სინას მთის ქართული ეკლესიების შესახებ, ასევე განხილულია სინა-საქართველოს ურთიერთობები X-XX საუკუნეებში.

მეტრეველი როინ. დავით IV აღმაშენებელი.

რედ. ე. მესხი, „საბჭოთა საქართველო“, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის სტამბა, 1990, 368 გვ. ISBN 5-529-01040-7.

ნაშრომში ვრცლად არის განხილული დავით აღმაშენებლის ეპოქა, ყურადღება გამახვილებულია საქართველოს ეკლესიის ისტორიისთვის მნიშვნელოვან ისეთ მომენტებზე, როგორცაა დიდი გარდაქმნები ეკლესიაში და ჭყონდიდელ-მწიგნობართუხუცესის თანამდებობის დაწესება.

მეტრეველი როინ. 2004 წელი – რუის-ურბნისის საეკლესიო კრების 900 წლისთავი.

რედ. ზ. შეყილაძე, იბეჭდება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, „თბილისის უნივერსიტეტის“ რედაქცია, დაიბეჭდა „საარში“, თბილისი, 2002, 34 გვ. ISBN 99928-39-65-1.

ნაშრომში გაშუქებულია რუის-ურბნისის საეკლესიო კრების ჩატარების წინაპირობები და აუცილებლობა.

მეტრეველი როინ. გელათი: მეორე იერუსალიმი და ახალი ათინა.

წინასიტყვაობა: სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია II, ეძღვნება გელათის 900 წლისთავს, ტექსტი ქართულ და ინგლისურ ენებზე, „არტანუჯი“, თბილისი, 2006, 60 გვ. ISBN 99940-55-30-5.

ნაშრომში ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია გელათის ისტორია და მისი როლი საეკლესიო და საგანმანათლებლო საქმეში. წიგნს დართული აქვს მდიდარი ფოტომასალა.

მეტრეველი როინ. პატრიარქი – ერის სულიერი მამა.

რედ. ბ. კუდავა, „არტანუჯი“, თბილისი, 2008, 91 გვ. ISBN 978-99940-59-96-6.

ნაშრომში ნაჩვენებია პატრიარქობის ისტორია ბიბლიური დროიდან დღემდე, განხილულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის მოღვაწეობის მნიშვნელოვანი მომენტები.

მეტრეველი როინ. საქართველოს მეფეები და პატრიარქები.

რედ. ბ. კუდავა, იბეჭდება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, „არტანუჯი“, თბილისი, 2010, 178 გვ. ISBN 978-9941-421-21-1.

წიგნში გამოკვლეულია შუა საუკუნეების საქართველოს ორი უმაღლესი რანგის მოღვაწის – მეფისა და პატრიარქის ურთიერთობა, სამეფო და პატრიარქის ინსტიტუტებთან დაკავშირებული საკითხები.

მზიანი ღამე.

საავტორო-სარედაქციო ჯგუფი: მ. ქურდიანი, ნ. ჭავჭავაძე, ლ. ტოგონიძე, დიზანი „ბენეფისი“; თარგმანი ინგლისურად: ც. ბოცვაძე, ნ. სანიკიძე; ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის აღსაყდრებიდან 30-ე და დაბადებიდან 75-ე წლის იუბილეს, საქართველოს ეკლესიასთან არსებული ქრისტიანული კვლევის საერთაშორისო ცენტრი, თბილისი, 2008, 79 გვ. ISBN 978-9941-0-0763-7.

წიგნში შესულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის მოკლე ბიოგრაფია და მისი ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ამსახველი ფოტომასალა.

მიხეიანი თეიმურაზ. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ისტორია.

რედ. [ლ. სანიკიძე], საქართველოს განათლების სამინისტროს მიერ დამტკიცებულია დამხმარე სახელმძღვანელოდ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის IX, X და XI კლასებისათვის, „რაეო“, თბილისი, 2003, 255 გვ. ISBN 99928-30-07-7.

წიგნში აღწერილია აფხაზეთში მდებარე ეკლესია-მონასტრების ისტორია.

მიტროპოლიტი ანანია ჯაფარიძე. (მეცნიერთა წერილები მეუფე ანანიას ნაშრომების შესახებ).

საქართველოს საპატრიარქო, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, მეცნიერების ისტორიის საქართველოს საზოგადოება, თბილისი, 2007, 225 გვ.

კრებულში შესულია ქართველი მეცნიერების წერილები მიტროპოლიტ ანანias (ჯაფარიძე) ნაშრომების შესახებ.

მონაზონი სერაფიმა. მოგონებანი დედა ფამარაზე.

რედ. ბ. კუდავა, მთარგმნელები: ზ. ტაბალუა, თ. გზირიშვილი; მეცნიერების აღორძინების ფონდი „ინტელექტი“, გამომცემლობა „ინტელექტი“, თბილისი, 1995, 31 გვ.

წიგნი მოგვითხრობს ცნობილი სასულიერო მოღვაწის, რეჟისორ კოტე მარჯანიშვილის უფროსი დის – თამარ მარჯანიშვილის, სქემილუმენი დედა ფამარის (1869-1936) შესახებ, რომელიც XX საუკუნის 30-იან წლებში იყო რეპრესირებული. 1983 წელს საფრანგეთში, რუსეთის ემიგრანტული ეკლესიის კრებულში დაიბეჭდა მონაზონ სერაფიმას მოგონებები დედა ფამარაზე. წიგნი არის მისი ქართული თარგმანი მცირეოდენი შემოკლებით.

მრავალენობული ანტონ II – საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი.

სერიიდან „საქართველოს იმედი“, წიგნი 40, რედ. თ. მამაცაშვილი, შემდგ. ს. თავაძე, „პალიტრა L“, თბილისი, 2014, 132 გვ. ISBN 978-9941-21-543-8.

წიგნში ასახულია საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ანტონ II-ის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

მუმლაძე კარპე. ჩვენთან არს ღმერთი: როგორ განანათლა კათოლიკოს-პატრიარქმა რუსთავი.

რედ. მ. ასათიანი, „მერანი“, „პერგამენტი“, თბილისი, 1991, 81 გვ. 10000 ც.

წიგნი მოგვითხრობს 724-წლიანი წყვეტილობის შემდეგ რუსთავში მღვდელმსახურების აღდგენის თაობაზე.

მუშკუდიანი ქეთევან. იმერეთის ეპარქიის სამრევლო ეკლესიები. (საჩხერის საწინამძღვრო ოლქი, XIX ს. – XX ს-ის დასაწყისი).

რედ.: ე. ნადირაძე, ნ. ელიზბარაშვილი; საქართველოს ეროვნული მუზეუმი, ს. ჯანაშიას სახელობის საქართველოს მუზეუმი, „მერიდიანი“, თბილისი, 2009, 182 გვ. ISBN 978-9941-10-170-0.

კრებული მოიცავს XIX ს-ის II ნახევრისა და XX ს-ის დასაწყისის იმერეთის ეპარქიის საჩხერის საწინამძღვრო ოლქში შემავალი სამრევლო ეკლესიების, მათი კრებულისა და მრევლის აღწერებს, მონაცემებს სამრევლო სკოლებზე, ცნობებს ეკლესიების მშენებლობისა და შეკეთება-აღდგენის შესახებ, ასევე საკანცელარიო მიმოწერას: მიმართვებს, თხოვნებს, დადგენილებებს, ოქმებს, ანგარიშებს და სხვა.

მღებრიშვილი ალექსანდრე. მღვდელი იროდიონ ოქროპირიძე და ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების მოღვაწეობა ცხინვალში.

რედ. ს. სიგუა, „უნივერსალი“, თბილისი, 2017, 300 გვ. ISBN 978-9941-22-958-9.

მონოგრაფიაში განხილულია XX საუკუნის ცხინვალის რეგიონის სასულიერო ცხოვრებაში მიმდინარე პროცესები. წინა პლანზე გამოტანილია მღვდელ იროდიონ ოქროპირიძის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის მნიშვნელოვანი დეტალები.

მშვილდაძე მარია. ადრეული ქრისტიანობა საქართველოში.

რედ. გ. ლორთქიფანიძე, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, მსოფლიო ისტორიის ინსტიტუტი, „უნივერსალი“, თბილისი, 2008, 157 გვ. ISBN 978-9941-12-443-3.

ნაშრომში ისტორიულ წყაროებზე, არქეოლოგიურ მასალასა და ეპიგრაფიკულ ძეგლებზე დაყრდნობით გაანალიზებულია ახ. წ. I-IV სს.-ის იბერიასა და კოლხეთში არსებული პოლიტიკური სიტუაცია დასავლურ და აღმოსავლურ ცივილიზაციათა კონტექსტში. შესწავლილია ქრისტიანობის გავრცელების წინამძღვრები და გავრცელება საქართველოში, რელიგიის როლი ქვეყნის ორიენტაციის საკითხში.

მცხეთის სამთავროს წმიდა ნინოს დედათა მონასტერი.

ტექსტის და პროექტის ავტ. მონოზონი ანა (ნიაური), 2013, 39 გვ. ISBN 978-9941-0-5644-4.

წიგნი მოკლედ მოგვითხრობს მცხეთის სამთავროს წმიდა ნინოს სახელობის დედათა მონასტრის ისტორიისა და დღევანდლობის შესახებ.

მწყემსი საქართველოსი: საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია II.

რედ. რ. მეტრეველი, საგამომცემლო ჯგუფი: ნ. ბაგაური, ე. ბაილოშვილი, ს. კობიაშვილი, ლ. სხირტლაძე, ა. ჯიქურიძე, ი. ხელაია; ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსის, ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტის ილია II-ის დაბადებიდან მე-80, მღვდელმთავრობის 50-ე და აღსაყდრებიდან 35-ე წლისთავს; საქართველოს საპატრიარქოს წმ. ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი, „არტანუჯი“, თბილისი, 2012, 190 გვ. ISBN 978-9941-421-96-9.

კრებულში თავმოყრილი მასალები ასახავს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას.

მჭედლიძე გიორგი, კეზევაძე მერაბ. ქუთაის-გაენათის ეპარქია. (ისტორია და თანამედროვეობა).

რედ. მ. ქურდიანი, იბეჭდება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, გელათის მეცნიერებათა აკადემია, საგამომცემლო ცენტრი, შპს „ხომლი ენ“, ქუთაისი, 2008, 575 გვ. ISBN 978-9941-0-1468-0.

წიგნში არსებული წყაროებისა და ისტორიოგრაფიის სრული გათვალისწინებით, გადმოცემულია საქართველოს ეკლესიის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი (აფხაზეთის ანუ დასავლეთ საქართველოს საკათალიკოსოს მემკვიდრის) ეპარქიის ისტორია დაარსებიდან დღევანდლობამდე. განხილულია ისეთი საკითხები, როგორებიცაა: დასავლეთ საქართველოს

ეპარქიების კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს დაქვემდებარებიდან გამოსვლა, აფხაზეთის საკათალიკოსოს შექმნა, ეგრისში ქართული სალიტერატურო ენის გავრცელება და სხვა.

მჭედლიძე გულიკო. ფიტარეთის მონასტერი. (ქვემო ქართლის სამონასტრო სენიორიების ისტორიიდან).

რედ. გ. ოთხმეზური, დაიბეჭდა ბოლნელ ეპისკოპოს ეფრემის (გამრეკელიძე) ლოცვა-კურთხევით, ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, „ფავორიტი“, თბილისი, 2009, 150 გვ. ISBN 978-99928-69-99-4.

მონოგრაფიაში სათანადო მასალების გაცნობის საფუძველზე შესწავლილია მარიამ ღვთისმშობლის სახელობის ფიტარეთის მონასტრის ისტორია და ამ სამონასტრო კორპორაციის მეურნეობა. ავტორი ცდილობს გაარკვიოს მონასტრის დაარსების თარიღი.

მჭედლიძე გულიკო. გუდარეხის მონასტერი. (ქვემო ქართლის სამონასტრო სენიორიების ისტორიიდან).

რედ. ვ. კიკნაძე, ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, „უნივერსალი“, თბილისი, 2009, 140 გვ. ISBN 978-9941-12-822-6.

ნაშრომში განხილულია ქვემო ქართლში მდებარე გუდარეხის მონასტრის ისტორია. სათანადო საისტორიო წყაროების გაანალიზების საფუძველზე შესწავლილია გუდარეხის სამონასტრო სენიორიის მეურნეობა და მიწათმფლობელობის ფორმები.

ნადარაია ფაუსტ, ბიგვავა ზურაბ. მარტვილი.

რედ. მ. მაღლაკელიძე, გაზეთ „მარტვილის“ რედაქცია, შპს „ენციკლოპედია ქუთაისი“, ჭყონდიდი, 2009, 143 გვ. 500 ც. ISBN 978-9941-0-1528-1.

წიგნში გადმოცემულია მარტვილის რაიონში მდებარე ტაძრებისა და ჭყონდიდელ მღვდელმთავართა მოღვაწეობის ისტორია.

ნადირაძე ელდარ, ნადირაძე თებრო. უდაბნო საღვთოთ შემოკრებულთა: ქართული ბერ-მონაზვნობის ისტორიიდან.

რედ. ზ. თვალჭრელიძე, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმი, „ტრიადა“, თბილისი, 2001, 129 გვ. ISBN 99928-0-292-8.

ნაშრომში არსებული წყაროების განხილვის საფუძველზე აღწერილია ბერ-მონაზვნობის ისტორია საქართველოში.

ნათელი ქრისტესი. საქართველო. წიგნი I.

პროექტის ავტ. ნესტან (ელისაბედ) კირთაძე, მთ. რედ. რ. მეტრეველი, მთ. კონსულტანტი დეკანოზი გიორგი ზვიადაძე; სარედაქციო საბჭო: მიტროპოლიტი ანანია (ჯაფარიძე), მიტროპოლიტი აბრაამი (გარმელია), მთავარეპისკოპოსი დიმიტრი (შიოლაშვილი), მთავარეპისკოპოსი სერაფიმე (ჯოჯუა), პროტოპრესვიტერი გიორგი გამრეკელი, დეკანოზი

ზაქარია მაჩიტაძე, დეკანოზი გიორგი საბიაშვილი, ზ. აბაშიძე, ზ. ალექსიძე, ვ. ახალაძე, ნ. ბერძენიშვილი, ე. ბუბულაშვილი, ი. გორელიშვილი, ლ. დათაშვილი, რ. თვარაძე, მ. თოდუა, თ. კირთაძე, გ. კობლატაძე, მ. ლორთქიფანიძე, დ. მელიქიშვილი, დ. ნინიძე, რ. სირაძე, გრ. ფარულავა, ლ. ქაჯაია, ი. ჩომახაშვილი, ჯ. ხეცურიანი; ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 2003, 960 გვ. ISBN 99940-20-84-6. კრებულში თავმოყრილია სხვადასხვა ავტორთა სტატიები, რომლებიც შეეხება საქართველოს ეკლესიის ისტორიის სხვადასხვა პერიოდს საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელებიდან XX საუკუნემდე.

ნათელი ქრისტესი. საქართველო. წიგნი II.

პროექტის ავტ. და მთ. რედ. **ნესტან (ელისაბედ) კირთაძე**, მთ. კონსულტანტი დეკანოზი გიორგი ზვიადაძე; სარედაქციო საბჭო: მიტროპოლიტი ანანია (ჯაფარიძე), მთავარეპისკოპოსი დიმიტრი (შიოლაშვილი), მთავარეპისკოპოსი სერაფიმე (ჯოჯუა), ილუმენი ადამი (ახალაძე), დეკანოზი ზაქარია მაჩიტაძე, დეკანოზი გიორგი საბიაშვილი, ზ. აბაშიძე, ქ. აბაშიძე, გ. ავსაჯანიშვილი, ზ. ალექსიძე, ნ. ბერძენიშვილი, ი. გორელიშვილი, მ. დიდებულიძე, შ. თეთრუაშვილი, დ. თუმანიშვილი, გ. ინაშვილი, თ. კირთაძე, გ. კობლატაძე, დ. მელიქიშვილი, რ. მეტრეველი, ვ. სილოგავა, ლ. ტოგონიძე, გრ. ფარულავა, ლ. ქაჯაია; თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისის სასულიერო აკადემია და სემინარია, თბილისი, 2006, 990 გვ. ISBN 99940-65-16-5.

კრებულში შესული სტატიები შეეხება საქართველოს ეკლესიის ღირსეულ წარმომადგენლებს – სასულიერო და საერო პირებს, რომლებმაც დიდი როლი შეასრულეს საქართველოს ეკლესიის ისტორიის სხვადასხვა პერიოდში.

ნათელი ქრისტესი. საქართველო. წიგნი III.

პროექტის ავტ. და მთ. რედ. **ნესტან (ელისაბედ) კირთაძე**, მთ. კონსულტანტი და რედ. პროტოპრესვიტერი გიორგი ზვიადაძე; მთ. კონსულტანტი მიტროპოლიტი დიმიტრი (შიოლაშვილი); სარედაქციო საბჭო: მიტროპოლიტი ანანია (ჯაფარიძე), მიტროპოლიტი დანიელი (დათუაშვილი), მიტროპოლიტი იობი (აქიაშვილი), მიტროპოლიტი იოანე (გამრეკელი), მიტროპოლიტი გერასიმე (შარაშენიძე), მიტროპოლიტი სერაფიმე (ჯოჯუა), მიტროპოლიტი ანდრია (გვაზავა), ქორეპისკოპოსი, მიტროპოლიტი თეოდორე (ჭუაძე), არქიმანდრიტი ადამი (ახალაძე), დეკანოზი გიორგი გუგუშვილი, დეკანოზი გიორგი საბიაშვილი, ილუმენია ნინო (გრიგოლაძე), ზ. აბაშიძე, ქ. აბაშიძე, ზ. ალექსიძე, მ. ანდრიაძე, ნ. ბურჭულაძე, ი. გორელიშვილი, მ. დიდებულიძე, ს. ვარდოსანიძე, შ. თეთრუაშვილი, დ. თუმანიშვილი, მ. ინასარიძე, გ. კალანდია, ი. კაპანაძე, მ. კაცაძე, ლ. კერესელიძე, თ. კირთაძე, ბ. კუდავა, თ. მგალობლიშვილი, დ. მელიქიშვილი, ლ. ჟვანია, ჯ. სამუშია, გ. სიამაშვილი, ლ. ტოგონიძე, ი. ჩომახაშვილი, მ. ჩხაიძე, ჯ. ხეცურიანი, ს. ჯანგულაშვილი, ლ. ჯეჯელავა; პროექტის გენერალური დირექტორი: გ. რობაქიძე; საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისის სასულიერო აკადემია და სემინარია, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის საერთაშორისო საქველმოქმედო ფონდი, ქართულ-აფხაზური და ქართულ-ოსური სახლი; ივ. ჯავახიშვილის

სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, დაიბეჭდა შპს „სეზანში“, თბილისი, 2007-2016, 1268 გვ. ISBN 978-9941-13-490-6.

სერიის მესამე წიგნში წარმოდგენილია საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქების ქრონოლოგიური რიგი ქრისტიანობის გავრცელებიდან დღემდე, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის ბიოგრაფიის ცალკეული მომენტები, მოგონებები, წერილები სასულიერო და საერო პირებისადმი, საქართველოს ეკლესიის ახალი ისტორიის მნიშვნელოვანი მოვლენები. წიგნი გამდიდრებულია ფოტომასალით.

ნათმელაძე მაცვალა, დაუშვილი ალექსანდრე. საქართველოს უახლესი ისტორია. (1921-2000 წწ.).

რედ. ე. ხოშტარია-ბროსე, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, „მემატიანი“, თბილისი, 2004, 507 გვ. წიგნში ცალკე თავებადაა შესული „საეკლესიო ცხოვრება ომის პერიოდში“ (გვ. 251-254) და „რელიგიური პოლიტიკა. სასულიერო-საეკლესიო ცხოვრება“ (XX ს-ის 90-იან წლები, გვ. 454-459).

ნაომი ვაჭრიძე – მღვდელმონაზონი. მიტროპოლიტი გრიგოლი (ცერცვაძე).

თბილისი, 2000, 34 გვ.

ბროშურაში თავმოყრილია ბიოგრაფიული მონაცემები და ავტორის პირადი მოგონებები მიტროპოლიტ გრიგოლის შესახებ.

ნიკაჭაძე ქეთევან. ტაბაკინის წმ. გიორგის სახელობის მონასტერი.

რედ. მ. კეზევაძე, იბეჭდება ცხუმ-აფხაზეთისა და მარგვეთის მიტროპოლიტ დანიელის (დათუაშვილი) ლოცვა-კურთხევით, რედ. მ. კეზევაძე, მარგვეთის ეპარქია, 2003, 41 გვ.

ნაშრომში აღწერილია ზესტაფონის რაიონის სოფელ ტაბაკინში არსებული წმ. გიორგის ძლევის მონასტრის თანმიმდევრული ისტორია, შეძლებისდაგვარად თავმოყრილია ყველა ისტორიული მასალა, რომელიც დაკავშირებულია მონასტერთან.

ნიკოლაიშვილი ცირა, თავართქილაძე შალვა. სოფელი ბახვი.

რედ. ლ. ფრუიძე, „მერიდიანი“, თბილისი, 2003, 822 გვ. 500 ც. ISBN 99928-32-99-1.

წიგნში ასახულია სოფელ ბახვში გაბრიელ ქიქოძის მიერ აშენებული ეკლესიის მშენებლობისა და ბოლშევიკების მიერ მისი დანგრევის ისტორია.

ნიკოლეიშვილი ავთანდილ. გაბრიელ ეპისკოპოსი (ქიქოძე).

რედ. ვ. ხარჩილავა, დაიბეჭდა ქუთაის-გაენათისა და ცაგერ-ლენჩხუმ-სვანეთის ეპარქიების მთავარეპისკოპოს კალისტრატეს (მარგალიტაშვილი) ლოცვა-კურთხევით, „მერანი“, თბილისი, 1990, 124 გვ. 10000 ც.

წიგნში მოთხრობილია მე-19 საუკუნის მეორე ნახევრის დიდი ქართველი მღვდელმთავრისა და მამულიშვილის, იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელ ქიქოძის ცხოვრებისა და ღვაწლის შესახებ.

ნიკოლეიშვილი მიხეილ. გელათი.

„ხელოვნება“, თბილისი, 1982, 51 გვ.

ნაშრომში ქართულ, რუსულ და ინგლისურ ენებზე მოკლედ არის გადმოცემული გელათის მონასტრის ისტორია.

ნიკორწმინდის საკათედრო ტაძარი.

რედ. მ. ჩიკვილაძე, ნიკორწმინდის ეპარქია, 2007, 28 გვ.

ბროშურა გვაცნობს ნიკორწმინდის საკათედრო ტაძრის მოკლე ისტორიას.

ნინიძე დავით. „ქართველთა მირონისა“ და ავტოკეფალიის საკითხისათვის. (ასცელნის ნაკვალევზე).

რედ. ა. გოგოლაძე, „მერიდიანი“, თბილისი, 2005, 30 გვ. 150 ც. ISBN 99940-46-12-8.

ნაშრომში მოცემულია უცნობი ინფორმაცია „ქართველთა მირონისა“ და საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხის შესახებ, რომელიც დაცულია რომის პაპის ინოკენტი IV-ის ელჩის, ასცელნის მისიის წევრის – სიმონ დე სენ-კვენტინის მიერ მონღოლებთან ელჩობის აღწერილობაში.

ოთარაშვილი ვაჟა. სამთავისი.

რედ.: გ. ოთარაშვილი, ლ. ოთარაშვილი; „ლიტერატურა და ხელოვნება“, თბილისი, 2010, 16 გვ.

ბროშურაში აღწერილია კასპის რაიონში მდებარე სამთავისის ცნობილი ტაძრის აგების ისტორია, არქიტექტურული თავისებურებები, ცნობები ტაძრის ქტიტორებისა და არქიტექტორების, ტაძარში მოღვაწე სასულიერო პირების შესახებ.

ოთარაშვილი ვაჟა. კასპის ისტორია.

რედ. ვ. შუბითიძე, რედ.-კონსულტანტი ვ. გოილაძე, იბეჭდება მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე), მიტროპოლიტ თადეოზის (იორამაშვილი), მიტროპოლიტ ანდრიას (გვაზავა), ეპისკოპოს დამიანეს (ხუფენია) ლოცვა-კურთხევით; „ლიტერატურა და ხელოვნება“, შპს „გაზეთ საქართველოს მაცნეს“ სტამბა, თბილისი, 2015, 352 გვ. ISBN 978-9941-0-7401-1.

მონოგრაფიაში აღწერილია ქ. კასპის, როგორც ანტიკური ქალაქის, წარმოშობის წინამძღვრები, გამოკვლეულია სახელწოდება „კასპის“ წარმომავლობა, სრულად არის აღწერილი ყველა ქრისტიანული ტაძარი და ეკლესია (როგორც არსებული, ისე - ნანგრევი), რომელიც ქ. კასპში და მის შემოგარენში მდებარეობს, ყველა წმინდანის ცხოვრება, რომელიც კასპთან და კასპის რაიონთან არის დაკავშირებული.

ონიანი მარინე, დოლონაძე თათია. ქუთაისის და მისი ახლო შემოგარენის ღირსშესანიშნაობები.

რედ. მ. კუბეცია, თარგმანი: ნ. მაღლაფერიძე, ნ. ტურაბელიძე; ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, ქუთაისი, 2009, 60 გვ. ISBN 978-9942-408-24-3.

წიგნი ქართულ და ინგლისურ ენებზე გვაწვდის მოკლე ცნობებს ქუთაისსა და მის შემოგარენში არსებული ეკლესია-მონასტრების შესახებ.

პავლიაშვილი ქეთევან. საქართველოს საეგზარქოსო 1900-1917 წლებში.

რედ. თ. ბოცვაძე, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 1995, 252 გვ. 1000 ც.

ნაშრომში განხილულია საქართველოს საეგზარქოსოს ადგილი და მნიშვნელობა რუსეთის იმპერიის საეკლესიო და პოლიტიკურ-ეკონომიკურ ცხოვრებაში, წარმოჩენილია საეგზარქოსოს პოლიტიკა საქართველოში მიმდინარე საზოგადოებრივ-პოლიტიკური მოძრაობის მიმართ, ქართველი სამღვდელთა ადგილი და როლი ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობაში და ამ საკითხთან საქართველოს ეკლესიის დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლის დაკავშირება.

პავლიაშვილი ქეთევან. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია 1917-1921 წლებში.

რედ.: ო. ჟორდანიას, გ. აფრიდონიძე; თსუ, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი, „გიორგი აფრიდონიძე“, თბილისი, 2000, 300 ც.

მონოგრაფიაში სხვადასხვა საარქივო მასალების საფუძველზე შესწავლილია ხელისუფლებისა და ეკლესიის ურთიერთობა 1917-1921 წლებში.

პავლიაშვილი ქეთევან. საეკლესიო გლობალიზაციის ისტორია კავკასიაში.

რედ.: მიტროპოლიტი ანანია (ჯაფარიძე), ო. ჟორდანიას; იბეჭდება ბორჯომისა და ბაკურიანის მთავარეპისკოპოს სერაფიმეს (ჯოჯუა) ლოცვა-კურთხევით, „დანი“, თბილისი, 2008, 486 გვ. მონოგრაფიაში ასახულია საეკლესიო გლობალიზაციის ისტორია კავკასიაში, რომლის ქრონოლოგიური ჩარჩო შემოიფარგლება ადრეფეოდალური ხანიდან საბჭოთა ეპოქის ჩათვლით. გადმოცემულია ყველა იმ საეკლესიო გლობალიზაციის პროექტის ისტორია, რომელსაც ადგილი ჰქონდა აღნიშნულ პერიოდებში.

პავლიაშვილი ქეთევან. საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებლური ეკლესიის ისტორია. (1800-1945). ნაწილი I. (სახელმძღვანელო სასულიერო აკადემიისა და უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტებისათვის).

წიგნი დაიწერა და გამოიცა მანგლელ-წალკელ მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) ლოცვა-კურთხევით, თბილისი, 2008, 552 გვ.

სახელმძღვანელოში საქართველოს სამოქალაქო ისტორიის ფონზე გაშუქებულია საქართველოს ეკლესიის მოღვაწეობის რთული გზა, რომელიც განვითარდა რამოდენიმე სახელმწიფოებრივი მმართველობის ფორმათა პირობებში. იგი მოიცავს მეფის რუსეთის, რუსეთის „დროებითი მთავრობისა“ და საბჭოთა წყობილების ეპოქებში საქართველოს

მართლმადიდებელი ეკლესიის წიაღში განვითარებულ მოვლენებს. განკუთვნილია სასულიერო აკადემიის სტუდენტებისა და ფართო საზოგადოებისათვის.

პაპუაშვილი ნუგზარ. საქართველოს ეკლესია ორ მსოფლიო ომს შორის.

გამომცემელი და რედაქტორი: დეკანოზი ზაქარია ძინძიბაძე, თბილისი, 1996, 32 გვ.

აღნიშნული პერიოდი ისტორიის დრამატული ფურცელია. მისი წნეხი მძიმედ დააწვა საქართველოს ეკლესიას. ომმა, რევოლუციამ და დევნილებამ გამოაჩინა დაფარული, სადაც ავი და კარგი, ღალატი და ძმობა, რწმენა და ცრურწმენა, მეცნიერება და უმეცრება, პროგრესი და რეგრესი ერთმანეთს გადაწვნიდა. ესაა ეპოქის არსი და, ავტორის ფიქრით, იგი დღეს მხოლოდ გახსნილი გონებით, დინჯი მსჯელობით და შემწყნარებლობით შეიმეცნება.

Papuaashvili Nugzar. Auf der jungsten vergangenheit der georgischen orthodoxen kirche.

რედ. Reinhold Rieger, „Universal“, Tiflis, 2012, 148 გვ. ISBN 978-9941-17-624-1.

წიგნში განხილულია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ახლო წარსულიდან რამდენიმე მნიშვნელოვანი მომენტი – ქართული მართლმადიდებელი ეკლესია ორ მსოფლიო ომს შორის, კორნელი კეკელიძე 1917 წლის საკათალიკოსო საბჭოზე, ავტოკეფალიის განახლება და რეფორმები. წიგნი გერმანულ ენაზეა გამოცემული.

პაპუაშვილი ნუგზარ. სიმართლისა და სამართლისათვის გორის კათოლიკურ ეკლესიაზე.

ზურაბ კიკნაძის რედაქციით და წინასიტყვაობით, სულხან-საბა ორბელიანის სასწავლო უნივერსიტეტი, თბილისი, 2013, 144 გვ. ISBN 978-9941-0-5614-7.

წიგნში განხილულია მართლმადიდებელ და კათოლიკურ ეკლესიებს შორის ამჟამად არსებული პრობლემები საკუთრების საკითხზე. მთავარი ადგილი დათმობილი აქვს გორის ეკლესიის ისტორიას.

პატრიარქი. (საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია II).

პროექტის ავტორი და შემდგენელი სრულიად საქართველოს საპატრიარქოს არქივის ხელმძღვანელი მზია კაცაძე, რედ. დეკანოზი გიორგი ზვიადაძე, კონსულტანტი სერგო ვარდოსანიძე, წიგნზე მუშაობდნენ: ნ. წურწუშია, ნ. შიოლაშვილი; თარგმანი ინგლისურ ენაზე: მ. ახვლედიანი, ლ. ჯონაძე; წიგნი რეცენზირებულია საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის გამომცემლობისა და რეცენზირების დეპარტამენტის მიერ, დეპარტამენტის თავმჯდომარე ფოთისა და ხობის მთავარეპისკოპოსი გრიგოლი (ბერბიჭაშვილი), OJSC „Yantarny Skaz“, რუსეთი, კალინინგრადი, 507 გვ. 1000 ც. წიგნში გამოყენებულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ეპისტოლეები, ქადაგებები, სიტყვები და საქართველოს საპატრიარქოს არქივში დაცული ფოტომასალა.

ყვანია ზვიად. საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი და მღვდელმთავარი 1917 წლიდან.

რედ. ე. თავბერიძე, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, „მოწამეთა“, ქუთაისი, 1994, 109 გვ. 2000 ც.

წიგნში XX საუკუნის საეკლესიო პირთა ცხოვრება და მოღვაწეობა განხილული, მოკლედ და მოთხრობილი საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მიერ განვლილი გზა, დახასიათებულია ეპარქიები და მათი მმართველები.

რატიანი შალვა. ფილადელფოს კიკნაძე.

რედ. მ. კუპრეიშვილი, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია, შ. რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტი, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის სტამბა, თბილისი, 2009, 70 გვ. ISBN 978-9941-0-1473-4.

მონოგრაფიული ნარკვევი 1832 წლის შეთქმულების ერთ-ერთი ხელმძღვანელისა და იდეოლოგის, ბერ-მონაზონ ფილადელფოს კიკნაძის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის მეცნიერულად შესწავლის პირველი მცდელობაა.

რაფაელ კარელინი – არქიმანდრიტი. ტრაგიკული შეცდომა, რომელიც შეიძლება გამოსწორდეს. I და II წერილი.

თბილისი, 1997, 12 გვ.

წერილებში გამოცემულია ავტორის აზრი და შეხედულება იმდროინდელ საქართველოს ეკლესიაში მიმდინარე პროცესებზე.

რა შეიძლება მოჰყვეს საეკლესიო განხეთქილებას? ათონის წმინდა მთის მონასტერთა საერთო წერილი სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს ილია II-ს.

თბილისი, 1997, 20 გვ.

წერილში გამოთქმულია მხარდაჭერა საქართველოს ეკლესიისა და სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ილია II-ისადმი და დაგმობილია ეკლესიაში განხეთქილების შეტანის ყოველგვარი მცდელობა.

რელიგია.

სამეცნიერო-სადღვთისმეტყველო ჟურნალი, დაარსდა 1992 წელს ვიქტორ რცხილაძის თაოსნობით. ამჟამად ჟურნალის რედაქტორია მიტროპოლიტი სერგი (ჩეკურიშვილი). გამოცემაში იბეჭდება მასალები, რომლებიც შეეხება ღვთისმეტყველებას, საქართველოს ეკლესიის ისტორიას და რელიგიასთან დაკავშირებულ სხვა საკითხებს.

რეხვიაშვილი მიხეილ. იმერეთი XVIII საუკუნეში. (ნარკვევები).

რედ. მ. ლორთქიფანიძე, თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 1982, 351 გვ. 10000 ც.

წიგნში შესულია დასავლეთ საქართველოს 1759 წლის საეკლესიო და საერო ფეოდალების საგანგებო კრებასთან დაკავშირებული მასალები.

რიბაკოვი ანტონ. „კეისრის საბრძანებლოში“: საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის სტატუსისა და სტრუქტურის პრობლემა ავტოკეფალიის გაუქმების შემდეგ. (XIX საუკუნის პირველი ნახევარი).

რედ. რ. მეტრეველი, ტექსტი თარგმნა, წინასიტყვაობა, შენიშვნები და კომენტარები დაურთო გ. ჟუჟუნაშვილმა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველოს განვითარების კომპლექსური პრობლემების კვლევის ცენტრი, დაიბეჭდა თსუ გამომცემლობის სტამბაში, თბილისი, 2015, 71 გვ. ISBN 978-9941-13-402-9.

ანტონ რიბაკოვის ნაშრომი ეძღვნება საქართველო-რუსეთის საეკლესიო ურთიერთობის საკითხების კვლევას. ეს არის შეხედულება თანამედროვე რუსი ისტორიკოსისა, რომელიც დიდი ხანია იკვლევს ქართული და რუსული საეკლესიო ურთიერთობის საკითხებს, რომლებიც დღესაც აქტუალურია.

როგავა გივი. როგორ ებრძოდნენ რელიგიასა და ეკლესიას საქართველოში. (XX საუკუნის 20-30-იანი წლები).

რედ. ო. გაბიძაშვილი, თსუ-ს სოხუმის ფილიალი, თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 1994, 140 გვ. 500 ც. ISBN 5-511-00625-4.

მონოგრაფიაში მრავალრიცხოვანი საარქივო დოკუმენტების ანალიზის საფუძველზე კრიტიკულად არის განხილული საბჭოთა ხელისუფლებისა და კომუნისტური პარტიის პოლიტიკა რელიგიისა და ეკლესიის მიმართ XX ს-ის 20-30-იან წლებში, ნაჩვენებია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიისა და ისლამის წინააღმდეგ არა მარტო იდეოლოგიური, არამედ პოლიტიკური ბრძოლის მეტად რთული და წინააღმდეგობრივი პროცესი, მბრძანებლური მეთოდებით „მასობრივი ათეიზმის“ ცხოვრებაში დანერგვის მანკიერი პრაქტიკა.

როგავა გივი. საქართველოს ეკლესიის ისტორია. (ლექციების კურსი).

რედ. ო. გაბიძაშვილი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალი, „სამშობლო“, თბილისი, 1996, 351 გვ.

წიგნში საარქივო წყაროების ანალიზისა და არსებული ლიტერატურის გამოყენების საფუძველზე განხილულია თექვსმეტსაუკუნოვანი საქართველოს ეკლესიის განვითარების ძირითადი ეტაპები, საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელებისა და დამკვიდრების, ორგანიზაციული განმტკიცების, მისი ავტოკეფალურად ჩამოყალიბების პროცესი, საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობა რუსეთის იმპერიისა და საბჭოთა დიქტატურის პირობებში.

როგავა გივი. ქრისტიანული რელიგია და ეკლესია საქართველოში. (1801-1917 წწ.).

რედ. ო. ჟორდანიას, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 1997, 240 გვ.

მონოგრაფიაში საარქივო დოკუმენტებისა და სათანადო ლიტერატურის შესწავლისა და ანალიზის საფუძველზე გაშუქებულია ისეთი საკითხები, როგორებიცაა: საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმება და მისი რეორგანიზაცია, რუსი შოვინისტი სამღვდელოების ბრძოლა საქართველოს ეკლესიისა და კულტურის წინააღმდეგ, ქართველი მისიონერების მოღვაწეობა და რუსეთის საეკლესიო პოლიტიკა აფხაზეთში, ქართველი ხალხის ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის დამოუკიდებლობისათვის და მისი აღდგენა და სხვ.

როგავა გივი. რელიგია და ეკლესია საქართველოში. (დამხმარე კურსი საშუალო და არასპეციალური უმაღლესი სკოლისათვის).

რედ. ო. გაბიაშვილი, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, „მერანი-3“, თბილისი, 2000, 159 გვ.

წიგნში განხილულია თექვსმეტსაუკუნოვანი საქართველოს ეკლესიის ისტორიის ძირითადი ეტაპები, საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელებისა და დამკვიდრების, ეკლესიის ორგანიზაციული განმტკიცების, მისი ავტოკეფალურად ჩამოყალიბების პროცესი, ეკლესიამონასტრების როლი ქართული კულტურის განვითარებაში, ეროვნული დამოუკიდებლობის დაცვასა და შენარჩუნებაში.

როგავა გივი. რელიგია და ეკლესია საქართველოში. (XIX-XX სს.).

რედ.: შ. მისაბიშვილი, თ. მიბჩუანი; სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემია, „პაპირუსი“, თბილისი, 2002, 503 გვ.

მონოგრაფიაში მრავალრიცხოვანი საარქივო დოკუმენტებისა და სათანადო ლიტერატურის შესწავლისა და ანალიზის საფუძველზე გაშუქებულია ისეთი საკითხები, როგორებიცაა: საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმება და მისი რეორგანიზაცია, რუსი შოვინისტი სამღვდელოების ბრძოლა ქართული კულტურის წინააღმდეგ, ქართველი მისიონერების მოღვაწეობა და რუსეთის საეკლესიო პოლიტიკა აფხაზეთში, ქართველი ხალხის ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის დამოუკიდებლობისათვის და მისი აღდგენა, არამართლმადიდებელი ქრისტიანული ეკლესიისა და სექტების საქმიანობა საქართველოში.

როგავა გივი. რელიგია და ეკლესია აფხაზეთში.

რედ. თ. მიბჩუანი, აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემია, თბილისი, 2004, 212 გვ.

ნაშრომში პირველად ქართულ ისტორიოგრაფიაში განხილულია აფხაზეთა რელიგიური შეხედულებების განვითარების ძირითადი ეტაპები, გაანალიზებულია აფხაზეთა შორის ქრისტიანობის გავრცელებისა და დამკვიდრების პროცესი, აფხაზეთა საკათალიკოსოს შექმნის მიზეზები და მისი ფუნქციონირების ისტორიული პირობები, აფხაზეთა კვლავ გაწარმართება და ისლამის მიერ ქრისტიანობის დასუსტება XVI-XVIII საუკუნეებში, XIX ს-ში ქრისტიანობის აღდგენა, რელიგიისა და ეკლესიის მდგომარეობა საბჭოთა ხელისუფლების პირობებში.

როგავა გივი. რელიგია და ეკლესია აფხაზებში.

რედ. კ. შელია, აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემია, „უნივერსალი“, თბილისი, 2007, 212 გვ. ISBN 978-9941-12-102-9.

ნაშრომი არის ავტორის მიერ 2004 წელს გამოცემული ამავე სახელწოდების წიგნის მეორე გამოცემა.

როსტომაშვილი ნინო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი კალისტრატე (ცინცაძე).

რედ. დ. ჭუმბურიძე, „უნივერსალი“, „თაგალი“, თბილისი, 2009, 199 გვ. ISBN 978-9941-01604-0-2.

წიგნში გადმოცემულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კალისტრატე ცინცაძის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ძირითადი მომენტები.

სალუაშვილი მიხეილ (გელა). მართლმადიდებლობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადების საკითხისათვის.

თბილისი, 2012, 19 გვ.

ნაშრომში გაშუქებულია საქართველოში მართლმადიდებლობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადებისა და სახელმწიფოს ეკლესიისადმი დამოკიდებულების საკითხები. ასევე განხილულია სახელმწიფოს ეკლესიისადმი დამოკიდებულების მაგალითები ზოგიერთ ქვეყანაში.

სალუაშვილი საბა. I. ქრისტეს მოციქულები და საქართველო ანუ ქრისტიანობის გავრცელების სათავეების საისტორიო ძიებანი; II. ქრისტეშობიდან საქართველოს გაქრისტიანებამდელი დროის სამი პირობითი ნიშანსვეტი.

თბილისი, 2009, 27 გვ.

ნაშრომში განხილულია საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელებასთან დაკავშირებული ზოგიერთი საკითხი.

სალუაშვილი საბა. ქართლის მოქცევის თარიღი: 328 წლის 20 ივლისი.

თბილისი, 2010, 63 გვ.

წიგნში წარმოდგენილია გამოკვლევა, რომელიც ეხება ქართლის გაქრისტიანების თარიღს. ასევე სხვადასხვა მეცნიერების რეცენზიები ავტორის მონოგრაფიაზე: „ქართლის მოქცევის თარიღთან დაკავშირებული საისტორიო ძიებანი“.

სალუაშვილი საბა. სვეტიცხოვლის საკათედრო ტაძრის აგების დროითი მიჯნები.

თბილისი, 2010, 15 გვ.

ავტორი ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით ცდილობს, დაადგინოს სვეტიცხოვლის ტაძრის აგების თარიღი.

სალუაშვილი საბა. ქართლის სამეფოში ქრისტიანობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადების თარიღთან დაკავშირებული სომხური წყაროების ზოგიერთი მინიშნებანი.

თბილისი, 2011, 51 გვ.

მონოგრაფიაში განხილულია ის სომხური წყაროები, რომლებიც ეხება ქართლის სამეფოში ქრისტიანობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადების თარიღს.

სალუაშვილი საბა. ქართლის მოქცევის თარიღზე მიმანიშნებელი მე-16 საუკუნის სამი უნიკალური დოკუმენტი.

თბილისი, 2011, 19 გვ.

ბროშურაში შესულია სამი დოკუმენტი: 1588 წელს კახეთის მეფე ალექსანდრე II-ის მიერ რუსეთის მეფის თევდორესადმი მიწერილი ეპისტოლე; 1589 წელს ალექსანდრე II-სა და რუსეთის ელჩებს შორის შემდგარი საუბრის ამსახველი წერილი; 1590 წელს ალექსანდრე II-ის მიერ მოსკოვისა და სრულიად რუსეთის პატრიარქ იობისადმი მიწერილი ეპისტოლე.

სალუაშვილი საბა. საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის მღვდელმთავართა ტიტულატურისა და მათი მონაცვლეობის საკითხისათვის.

თბილისი, 2011, 32 გვ.

ბროშურაში განხილულია ქართველ მღვდელმთავართა ტიტულატურის საკითხი, ასევე მოცემულია საქართველოს ეკლესიის მღვდელმთავართა სია ქრისტიანობის გავრცელებიდან დღემდე.

სამუშია ჯაბა. ასე შენდებოდა თბილისის წმიდა სამების საკათედრო ტაძარი. (1988-2004 წწ.).

მეცნ. რედ. რ. მეტრეველი. რედ.: მ. ინასარიძე, ზ. ნაჭყებია; საქართველოს საპატრიარქო, საგამომცემლო სახლი „ინოვაცია“, თბილისი, 2010, 396 გვ. ISBN 978-9941-9139-4-5.

წიგნი ვრცლად მოგვითხრობს წმიდა სამების საკათედრო ტაძრის სამშენებლო სამუშაოების შესახებ.

საპატრიარქოს უწყებანი.

საქართველოს საპატრიარქოს საინფორმაციო სამსახურის ყოველკვირეული გამოცემა, რომელშიც იბეჭდება საქართველოსა და მსოფლიო საეკლესიო ცხოვრებაში მიმდინარე სიახლეები, საქართველოს ეკლესიის ისტორიის ეპიზოდები, საქართველოსა და მის ფარგლებს გარეთ არსებულ ქართულ ეკლესია-მონასტერთა ისტორიები, გამოჩენილ სასულიერო პირთა ბიოგრაფიები, ქადაგებები, სწავლანი და სხვ. გამოიცემა 1999 წლიდან.

საქართველო და ქრისტიანობა. სამეცნიერო კონფერენციის მასალები.

რედ. ნ. მინდაძე, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2001, 138 გვ.

კრებული შეიცავს ავტორთა სტატიებს, რომლებიც წარდგენილ იქნა აღნიშნულ კონფერენციაზე.

საქართველო და ქრისტიანობა. სამეცნიერო კონფერენციის მასალები.

რედ. ნ. ჟღენტაძე, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველოს ისტორიის ინსტიტუტი, გამომცემლობა „მერიდიანი“, თბილისი, 2011, 215 გვ. ISBN 978-9941-10-460-2.

კრებულში შესულია სხვადასხვა ავტორთა მიერ კონფერენციაზე წარდგენილი სტატიები, რომელთა ნაწილი საქართველოს ეკლესიის ისტორიას ეხება.

საქართველოს ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის მართვა-გამგეობის დებულება.

დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, საქართველოს საპატრიარქოს გამომცემლობა, გამომცემლობა „სამშობლოს“ სტამბა, მცხეთა, სვეტიცხოველი, 1997, 40 გვ. 1000 ც.

დებულება მიღებულია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის გაფართოებული ადგილობრივი კრების მიერ 1995 წლის 18-19 სექტემბერს.

საქართველოს ეკლესია გუშინ, დღეს. სამეცნიერო კონფერენციის მასალები.

რედ. ა. არველაძე, კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი, თბილისი, 2016, 100 გვ.

კრებულში შესულია კონფერენციაზე წარდგენილი ნაშრომები.

საქართველოს ეკლესიის 1905 წლის რეორგანიზაციის პროექტი.

გამოსაცემად მოამზადა და წინასიტყვაობა დაურთო ზ. ვაშაყმაძემ, რედ. ვ. სილოგავა, საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი, „ნეკერი“, თბილისი, 2010, 24 გვ. ISBN 978-9941-416-28-6.

ბროშურაში წარმოდგენილია ახალი დროის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი დოკუმენტი – საქართველოს ეკლესიის 1905 წლის „რეორგანიზაციის პროექტი“, რომელშიც აისახა, ერთი მხრივ, XX საუკუნის დასაწყისის ქართველი საზოგადოების, განსაკუთრებით სამღვდელოების, თავდადებული მისწრაფება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისაკენ და, მეორე მხრივ, ამ აღდგენის იურიდიული გაფორმების მაღალი სამართლებრივი კულტურა.

საქართველოს ეკლესიის მოკლე ისტორია.

ხელით ნაბეჭდი, ავტორი და გამომცემის წელი მითითებული არ არის, 15 გვ.

ნაშრომში მოკლედ არის აღწერილი საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორია გავრცელებიდან 1979 წლამდე.

საქართველოს იმედი.

გამომცემლობა „პალიტრა L“-ის მიერ გამოცემული წიგნების სერია, რომელიც მოიცავს „საქართველოს იმედის“ ხატზე გამოსახული ყველა (270-მდე) წმინდანის ცხოვრებასა და ღვაწლს ქრისტიანობის ისტორიაში, თბილისი, 2012-2016.

საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები.

რედ. რ. მეტრეველი, „ნეკერი“, თბილისი, 2000, 219 გვ. ISBN 99928-58-20-6.

არსებული დოკუმენტებისა და ლიტერატურის გათვალისწინებით, წიგნში მოცემულია ქართლის, სრულიად საქართველოს, აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოს (აფხაზეთის) კათოლიკოს-პატრიარქთა ქრონოლოგიური რიგი.

საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის დროებითი მმართველობის სხდომის ჟურნალები. (1917 წლის 13 მარტი – 14 სექტემბერი).

რედ.: ზ. აბაშიძე, ს. ვარდოსანიძე; გამოსაცემად მოამზადეს, წინასიტყვაობა, კომენტარები და ბიოგრაფიული ცნობები დაურთეს ისტორიის დოქტორებმა: ნინო შიოლაშვილმა და ირინა აბულაძემ, ეძღვნება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის 100 და სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსის, ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის პატრიარქად აღსაყდრების 40 წლის საიუბილეო თარიღებს, „მერიდიანი“, თბილისი, 2016, 427 გვ. ISBN 978-9941-25-223-5.

წიგნი დაწვრილებით აშუქებს საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის შემდგომ დროებითი მმართველობის მიერ განხორციელებულ ღონისძიებებს. მასში საზოგადოებისათვის დღემდე უცნობი მრავალი ფაქტია წარმოდგენილი.

საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ეპარქიათა ცნობარი.

ჟურნალი „ორნატი“, №1, მთ. რედ. გ. გუგუშვილი, საქართველოს საპატრიარქო, ნიკორწმინდის ეპარქიის საღვთისმეტყველო სამეცნიერო გამოცემა, ჟურნალი გამოსაცემად მომზადდა შპს „ორნატში“, 2003, 70 გვ. ISBN 99928-0-525-0.

ჟურნალში მოცემულია მოკლე ინფორმაცია XX საუკუნის ბოლოსა და XXI საუკუნის დასაწყისისათვის საქართველოს ეკლესიაში არსებული 31-ვე ეპარქიის შესახებ.

საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის წმიდა სინოდის განჩინება. (საღვთისმეტყველო კომისიის დასკვნები).

საქართველოს საპატრიარქო, თბილისი, 1999, 47 გვ.

ბროშურაში წარმოდგენილია საქართველოს ეკლესიის წმიდა სინოდის 1998 წლის 8 ოქტომბრის სხდომის განჩინება და საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის საღვთისმეტყველო კომისიის დასკვნები მნიშვნელოვან საკითხებთან დაკავშირებით.

საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის აქტი. 1917 წ. 12/25 მარტი.

გამოსაცემად მოამზადა ლუკა ხუნდაძემ, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, თბილისი, 2005, 16 გვ. ISBN 99940-0-185-X.

ბროშურაში წარმოდგენილია 1917 წლის 12/25 მარტს მიღებული საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის აქტის სრული ტექსტი, რომელიც წაკითხულ იქნა მცხეთის სვეტიცხოვლის საკათოლიკოსო ტაძარში.

საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორიის საკითხები. სამეცნიერო კონფერენციის მასალები.

რედ. რ. მეტრეველი, შემდგ. ვ. გურული, კონფერენცია ჩატარდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი, თბილისი, 2010, 139 გვ. ISBN 978-9941-9145-2-2.

კრებულში შესული მასალების უმეტესობა ეხება საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორიის საკითხებს.

საყვარელიძე თეიმურაზ. ბოლნისის სიონი.

რედ.: ც. ნიკურაძე, ა. პანდელია; „ხელოვნება“, თბილისი, 1983, 30 გვ. 20000 ც.

ნაშრომში აღწერილია ბოლნისის სიონის ტაძრის ისტორია და არქიტექტურა ქართულ და რუსულ ენებზე.

სვეტიცხოველი.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, რომელშიც იბეჭდება საქართველოს ეკლესიის ისტორიის სხვადასხვა საკითხებისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო გამოკვლევები. გამოდის 2009 წლიდან.

სვეტიცხოველი: სვეტიცხოვლის საკათედრო ტაძარი.

რედ. მ. ყიფშიძე, ტექსტის ავტორები: არქიმანდრიტი ისააკი (ღაღუა), მ. სურგულაძე, ვ. გურული, ს. ვარდოსანიძე, ე. ბუბულაშვილი, გ. ოთხმეზური, ლ. ხაჩიძე, ნ. ზაზუნაშვილი, დ. ხოშტარია, გ. პატაშური, ნ. ჩიხლაძე; შპს „ექსკლუზივ პრინტ“, დაიბეჭდა შპს „ფავორიტი პრინტი“. თბილისი, 2015, 301 გვ.

წიგნი-ალბომი გვაწვდის დიდი მოცულობის ინფორმაციას სვეტიცხოვლის საკათედრო ტაძრის ისტორიის, არქიტექტურის, აღმშენებლობითი სამუშაოების, მასში დაცული სიწმინდეების შესახებ.

სვეტიცხოვლობისადმი მიძღვნილი I სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 11-13 ოქტომბერი, 1995.

კონფერენცია ჩატარდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, რედ. გ. ჯაფარიძე, ინგლისური ტექსტი: ა. ჭანტურია, „წმინდა ნინო“, თბილისი, 1998, 482 გვ. ISBN 99928-10-00-9.

კონფერენციის მასალების ნაწილი ეხება საქართველოს ეკლესიის ისტორიას.

სილოგავა ვალერი. ანდერძი დავით აღმაშენებლისა შიომღვიმისადმი.

რედ. რ. მეტრეველი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, საქართველოს ისტორიის წყაროების კომისია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, „ნეკერი“, თბილისი, 2003, 192 გვ.

წიგნში წარმოდგენილია შიომღვიმის მონასტრისადმი 1124 წელს დაწერილი მეფე დავით აღმაშენებლის ანდერძის ფოტოპუბლიკაცია ტექსტთან ერთად, გამოკვლევებითა და სამეცნიერო-საცნობარო აპარატით. ანდერძის დედანი დაიწვა 1919 წელს. 1973 წელს აღმოჩნდა მისი ფოტონეგატივი, გადაღებული 1895 წელს, რომელიც ქვეყნდება წიგნში.

სილოგავა ვალერი. ოშკი.

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, მესხეთის ფილიალი, „ნეკერი“, თბილისი, 2006, 377 გვ. ISBN 99940-890-6-4.

წიგნი ეძღვნება X საუკუნის ოშკის ტაძარს, გადმოცემულია მისი ისტორია, ინფორმაცია იქ დაკრძალული პირების შესახებ. წიგნი ქართულ, რუსულ, ინგლისურ და თურქულ ენებზეა.

სინაურიძე ამირან-ლაზარე. მიმყვანელთ ჩვენდა ცნობად კეთილისა.

რედ. თ. მამაცაშვილი, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, „მერიდიანი“, თბილისი, 2016, 431 გვ. ISBN 978-9941-0-8683-0.

წიგნში აღწერილია წმ. ილია მართლის (ჭავჭავაძე) მოძღვრის – წმ. ეპისკოპოს ალექსანდრესა (ოქროპირიძე) და სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის მოძღვრის – საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ევრემ II-ის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

სინარულიძე იური. ბახმაროს ფერიცვალების ეკლესია.

რედ. ზ. სინარულიძე, ს.ს. „გამომცემლობა აჭარა“, ბათუმი, 1998, 69 გვ. 1000 ც.

წიგნში შესულია ბახმაროს ეკლესიის მშენებლობის ისტორია, საზეიმო გახსნა, ტაძრის აღწერილობა.

სინარულიძე იური. ჯვარცმის მაცხოვრის ეკლესია.

რედ. ზ. სინარულიძე, თბილისი, 2002, 35 გვ.

ბროშურაში გადმოცემულია ჩოხატაურის რაიონის სოფელ ვაზიანში (ძველი ზემო ჯვარცმა) მდებარე, თანამედროვე პერიოდში აგებული ქართული ტაძრის – ჯვარცმის მაცხოვრის ეკლესიის – მშენებლობის ისტორია და აღწერილობა.

სომხეთი – მტერი თუ მოყვარე ანუ რატომ იჩემებენ სომხები 650 ეკლესიას.

წიგნზე მუშაობდნენ: ავთ. უნგიაძე და მ. ბერიძე; რედ.: მ. ბელთაძე, გ. ჩხაიძე; წმ. მეფე დავით აღმაშენებლის სახელობის მართლმადიდებელი მრევლის კავშირი, დაიბეჭდა შპს „ფავორიტში“, თბილისი, 2006, 391 გვ. ISBN 99940-53-06-X.

წიგნში განხილულია ქართულ-სომხური ურთიერთობის ძირითადი საკითხები: სომეხთა საქართველოში გადმოსახლება, ქართველთა გასომხება, სომხების მიერ მართლმადიდებლური ტაძრების მიტაცება. თავმოყრილია 2005 წელს თბილისში ჩატარებული საერთაშორისო სიმპოზიუმის მასალები, რომლის თემა იყო სომხების მოთხოვნა, საქართველოს ეკლესიამ „დაუბრუნოს“ სომხეთის ეკლესიას 600-ზე მეტი ეკლესია-ნაგებობა. გამოქვეყნებულია 1995 წელს ერევანში გამოცემული რუკა-ცნობარი, რომლის მიხედვითაც 650 ეკლესია სომხურადაა წარმოდგენილი.

სონღულაშვილი ნატო. ეპოქის გამოწვევა და ქართული ეროვნული იდენტობა. 1900-1921.

რედ. მ. ჩხარტიშვილი, „უნივერსალი“, თბილისი, 2013, 271 გვ. ISBN 978-9941-22-221-4.

ნაშრომი ეძღვნება ქართული ეროვნული იდენტობის პრობლემას, კერძოდ, როგორია ქართული ერთიანი იდენტობრივი აღქმები ეპოქასთან მიმართებაში და როგორ ხვდება დროის ახალ მოთხოვნებს სხვადასხვა სოციალური ფენა თუ ჯგუფი, მათ შორის, სამღვდელთა.

სოსიაშვილი გიორგი. საბჭოთა ხელისუფლების ანტირელიგიური პოლიტიკა შიდა ქართლში. (XX საუკუნის 20-იანი წლები).

თბილისი, 2013, 572 გვ.

ნაშრომში გაანალიზებულია გორის რაიონულ არქივში ავტორის მიერ მოძიებული დოკუმენტები, რაც მკითხველს ობიექტურ ინფორმაციას აწვდის როგორც XX საუკუნის 20-იანი წლების საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიისა და სხვა რელიგიური კონფესიების, ასევე შიდა ქართლის (გორის მაზრა) ეკონომიკური, სოციალური და დემოგრაფიული მდგომარეობის შესახებ.

სოსიაშვილი გიორგი. შიდა ქართლის ისტორიის საკითხები.

რედ. ე. მამისთვალიშვილი, „უნივერსალი“, თბილისი, 2013, 243 გვ. ISBN 978-9941-22-087-6.

წიგნში თავმოყრილია ავტორის მიერ ბოლო პერიოდში სხვადასხვა სამეცნიერო კონფერენციებზე წაკითხული მოხსენებები, რომელთა ნაწილი საქართველოს ეკლესიის ისტორიას ეხება: „კიდევ ერთი უცნობი დოკუმენტი შიდა ქართლის რელიგიური ცხოვრების შესახებ“, „ნიქოზის ეპარქიის ურთიერთობა იერუსალიმის ჯვრის მონასტერთან“.

სოსიაშვილი გიორგი. მართლმადიდებელი ეკლესია და რელიგიური უმცირესობანი შიდა ქართლში XX საუკუნის I მეოთხედში.

რედ.: ე. მამისთვალიშვილი, ს. ვარლოსანიძე; „უნივერსალი“, თბილისი, 2014, 149 გვ. ISBN 978-9941-22-431-7.

ნაშრომში საარქივო დოკუმენტებზე დაყრდნობით შესწავლილია XX საუკუნის I მეოთხედში, ბოლშევიკური ტერორის პირობებში, მართლმადიდებელი ეკლესიისა და რელიგიური უმცირესობების მდგომარეობა შიდა ქართლში.

სპანდერაშვილი როლანდ. 1905 წლის 28-31 მაისს გამართული ქართლ-კახეთის სამღვდელოების ყრილობა.

რედ. ქ. პავლიაშვილი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, „უნივერსალი“, თბილისი, 2008, 195 გვ. ISBN 978-9941-12-353-3.

ნარკვევში განხილულია 1905 წელს გამართული ქართლ-კახეთის სამღვდელოების ყრილობა, რომელმაც ოფიციალურად მიმართა რუსეთის იმპერატორ ნიკოლოზ II-ს, განეხილა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის მიზანშეწონილობის საკითხი.

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები 1917-1927 წწ.-ში, წერილები, ილიას ბიბლიოთეკა. 3.

წინასიტყვაობა ლევან გიგინეიშვილის, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოება, ფონდი ღია საზოგადოება საქართველო, თბილისი, 2010, 60 გვ. ISBN 978-9941-18-000-2.

კრებულში თავმოყრილია საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქების: კირიონ II-ის (საძაგლიშვილი), ლეონიდეს (ოქროპირიძე) და ამბროსის (ხელაია) წერილები და სიტყვები.

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას პირადი არქივის აღწერილობა (პირადი არქივების აღწერილობა, წიგნი 3).

შეადგინეს მიხეილ ქავთარიამ, მილენა მეტრეველმა და ირმა ხოსიტაშვილმა; რედ. მ. ქავთარია, სერიის მთ. რედ. ბ. კუდავა, იბეჭდება ჭყონდიდის მიტროპოლიტ პეტრეს (ცაავა) ლოცვა-კურთხევით, ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესი ამბროსი ხელაიას დაბადებიდან 150 წლის იუბილეს, ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, შპს „ფავორიტი პრინტი“, თბილისი, 2011, 101 გვ. ISBN 978-9941-9091-8-4.

წიგნში შესულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას ბიოგრაფია, ძირითადი სამეცნიერო ლიტერატურა მისი ცხოვრების შესახებ, შემოქმედებითი მოღვაწეობის ამსახველი მასალა, ნაშრომების არქივის აღწერილობა.

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმინდეს და უნეტარეს ილია II-ის ბიო-ბიბლიოგრაფია პერიოდულ გამოცემებში. (1977-2007).

რედ. მამა თეიმურაზი (თათარაშვილი – უიარალო), წიგნი გამოსაცემად მომზადდა საქართველოს საპატრიარქოსთან არსებულ ახალგაზრდობის სულიერი და ინტელექტუალური განვითარების ცენტრში. პროექტის, მაკეტის, ყდის ავტორები და შემდგენელი: ნანა კაჩუხაშვილი, ნატო ფურცელაძე. კონსულტანტი: ეროვნული ბიბლიოთეკის საცნობარო-ბიბლიოგრაფიული განყოფილების ბიბლიოგრაფი [დ. პაპუაშვილი], საქართველოს საპატრიარქო ბიბლიოთეკა, „აკადემიური წიგნი“, შპს „არტლაინსი“, თბილისი, 2013, 288 გვ. წიგნში შესულია კათოლიკოს-პატრიარქ ილია II-ის მიერ შედგენილი ლოცვები, მისი ცხოვრებისა და მოღვაწეობის უმთავრესი თარიღები, მნიშვნელოვან თარიღებთან დაკავშირებით გამოცემული ნაშრომების ბიბლიოგრაფია.

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმინდესი და უნეტარესი კირიონ II.

სერიიდან „საქართველოს იმედი“, წიგნი 35, რედ. თ. მამაცაშვილი, შემდგ. ს. თავაძე, „პალიტრა L“, თბილისი, 2014, 173 გვ. ISBN 978-9941-21-447-9.

წიგნში გადმოცემულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმინდესისა და უნეტარესის, წმიდა კირიონ II-ის (სამაგლიშვილი) ცხოვრება და ღვაწლი.

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმინდესი და უნეტარესი ლეონიდე. (1918-1921 წწ.). წერილი ეკლესიის სახელმწიფოსგან გამოყოფის შესახებ.

გამოსაცემად მოამზადეს ილია აბულაძემ და ლუკა ხუნდაძემ, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმინდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, თბილისი, 2005, 12 გვ. ISBN 99940-0-532-4.

ბროშურაში შესულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმინდესისა და უნეტარესი ლეონიდეს (ოქროპირიძე) მოკლე ბიოგრაფიული მონაცემები და წერილი, რომელშიც გამოთქმულია კათოლიკოს-პატრიარქის მოსაზრება ეკლესიის სახელმწიფოსგან გამოყოფის თაობაზე.

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს.

შემდგენელი როინ მეტრეველი. რედ.: ნ. გიოშვილი, მ. ინასარიძე; კრებული ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს, უწმინდესსა და უნეტარეს ილია II-ს, აკადემიის საპატიო აკადემიკოსს, აღსაყდრებიდან 30-ე და დაბადებიდან 75-ე წლისთავზე, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია, თბილისი, 2007, 231 გვ. ISBN 978-9941-9018-0-5.

კრებულში შესულია საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსებისა და საზოგადოების სხვა გამოჩენილი წარმომადგენლების მილოცვები და მოგონებები პატრიარქთან დაკავშირებით, საქართველოს ეკლესიის მოკლე ისტორია და ცნობები არსებული ეპარქიების შესახებ.

სტეფანაძე ჯემალ. რელიგიის როლი საქართველოს საგარეო ორიენტაციაში.

რედ. გ. გიორგაძე, თბილისი, 2001, 139 გვ.

ნაშრომში კონკრეტული ისტორიული მასალის საფუძველზე შესწავლილია საქართველოს (ერთიანი თუ ცალკეულ სამეფოებად დაშლილის) მესვეურთა რელიგიური კუთვნილების როლი ქვეყნის საგარეო ორიენტაციაში. განხილულია იმის მაგალითები, როგორ ხდებოდა ამა თუ იმ მეფის სარწმუნოების შეცვლასთან ერთად პოლიტიკური ორიენტაციის შეცვლაც.

სურგულაძე მზია. „მცხეთის სახლი“.

რედ. ზ. აბაშიძე, კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, „უნივერსალი“, თბილისი, 2016, 251 გვ. ISBN 978-9941-22-768-4.

ნაშრომი ეძღვნება მცხეთის საკათალიკოსო ეპარქიას – „მცხეთის სახლს“, როგორც მას უწოდებდნენ შუა საუკუნეების საქართველოში. მცხეთის სახლი წარმართავდა არა მხოლოდ ეპარქიის საქმიანობას, არამედ განსაზღვრავდა საეკლესიო პოლიტიკას, მონაწილეობას იღებდა ქვეყნის წინაშე მდგარი პოლიტიკური და კულტურულ-სარწმუნოებრივი ამოცანების გადაჭრაში. ნაშრომში წარმოდგენილია საკათალიკოსო ეპარქიის ისტორიულად განვლილი გზის უმნიშვნელოვანესი ეტაპები მისი დაარსებიდან გაუქმებამდე XIX საუკუნის 10-იან წლებში.

სურმანიძე რამაზ. თეთროსანი.

რედ. შ. მუშლაძე, „ალიონი“, ბათუმი, 2007, 131 გვ. 300 ც. ISBN 929-28-43-75-6.

წიგნში შესულია წმიდა გიორგის სახელობის ეკლესიების ჩამონათვალი მე-16-19 საუკუნეების ხელნაწერების მიხედვით (გვ. 10-12).

სხირტლაძე ზაზა. ისტორიულ პირთა პორტრეტები გარეჯის მრავალმთის ქოლაგირის მონასტერში.

რედ. ზ. ალექსიძე, გარეჯის კვლევის ცენტრი, თბილისი, 2000, 134 გვ. ISBN 99928-73-03-9.

წიგნი ივრისპირა გარეჯის ერთ-ერთი გამოქვაბული მონასტრის – ქოლაგირის მთავარ ტაძარში შემორჩენილ ისტორიულ პირთა პორტრეტებს ეძღვნება. პორტრეტთა იდენტიფიკაციისას ფრაგმენტულად შემონახულ განმარტებით წარწერებში აღბეჭდილ რეალებთან ერთად გათვალისწინებულია საისტორიო წყაროების მონაცემები, XII-XIII სს.-ების საქართველოს პოლიტიკური ვითარება და სამოხელეო წყობა, მრავალმთის სამონასტრო გაერთიანების აღმოსავლეთი მხარის ისტორია.

სხირტლაძე ზაზა (იზოლდა ჭიჭინაძის მონაწილეობით). სორის ეკლესია.

„სეზანი“, თბილისი, 2009, 60 გვ. 1000 ც. ISBN 978-9941-416-20-0.

წიგნში გადმოცემულია რაჭაში, სოფელ სორში მდებარე „უგუმბათო მონასტრის“ ისტორია, ცნობები მისი მხატვრობის, წარწერებისა და სიძველეების შესახებ. ნაშრომი გამდიდრებულია ფოტომასალით.

ტაბიძე ნოდარ. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი კალისტრატე ცინცაძე.

რედ. ი. ჭუმბურიძე, „უნივერსალი“, თბილისი, 2008, 67 გვ. ISBN 978-9941-12-290-0.

ნაშრომში გადმოცემულია 1932-52 წლებში საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კალისტრატე ცინცაძის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ზოგიერთი მნიშვნელოვანი მომენტი.

ტარყაშვილი ნინო. საქართველოს მეფე წმინდანები.

რედ. კ. ჩოლოყაშვილი, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, თბილისი, 2005, 36 გვ. ISBN 99940-0-523-5.

წიგნში მოკლედ არის გადმოცემული ქართველი წმინდანი მეფეების ცხოვრება. 2004 წელს საქართველოს განათლების სამინისტროს მიერ წიგნი დამტკიცებულია დამხმარე სახელმძღვანელოდ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეთათვის.

Тархнишвили М. В. Грузинская Православная Церковь.

Издание Московской Патриархии, по благославлению Святейшего и Блаженнейшего Католикоса-Патриарха всея Грузии Илии II, 1983, 32 гв.

ბუკლეტში მოკლედ არის გადმოცემული საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორია რუსულ, ინგლისურ, გერმანულ და ფრანგულ ენებზე.

ტბელობა – 2008.

ტბელობა – 2009.

რედ.: დ. მელიქიშვილი და სხვ.; იბეჭდება სხალთის ეპისკოპოს სპირიდონის (აბულაძე) ლოცვა-კურთხევით, სხალთის ეპარქია, „სეზანი“.

კრებულებში თავმოყრილია 2008 და 2009 წლებში გამართული კონფერენციების მასალები, რომლებიც საქართველოსა და საქართველოს ეკლესიის ისტორიის მნიშვნელოვან საკითხებს შეეხება.

ტიგინაშვილი გიორგი. უწმიდესი და უნეტარესი კირიონ II და ქართული საზოგადოება.

რედ. ს. ვარდოსანიძე, იბეჭდება ბოლნისის ეპისკოპოს ეფრემის (გამრეკელიძე) ლოცვა-კურთხევით, „ფავორიტი პრინტი“, თბილისი, 2011, 112 გვ.

ნაშრომში წარმოჩენილია წმიდა კირიონის (საძაგლიშვილი) ღვაწლი, დამსახურება და თავდადება საქართველოს ეკლესიის ავტოკაფალიის აღდგენის საქმეში, მისი შემოქმედებითი საქმიანობა და იმდროინდელი საქართველოს პოლიტიკური, სოციალური და სულიერი რეალობა.

ტოგონიძე ლუარსაბ. წმიდა ექვთიმე აღმსარებელი.

იბეჭდება აბბა ალავერდელ მიტროპოლიტ დავითის (მასნარაძე) ლოცვა-კურთხევით, „არტანუჯი“, თბილისი, 2007, 19 გვ. ISBN 978-99940-59-24-0.

ბროშურა შეიცავს მოკლე ინფორმაციას წმიდა ექვთიმე აღმსარებლის (კერესელიძე) შესახებ.

Turkadze Erekle. Priestermärtyrer Grigol Peradze.

რედ. G. Lomidze, „PrintExpress“, Tbilisi, 2016, 109 გვ. ISBN 978-9941-0-8592-5.

წიგნი მოგვითხრობს წმინდა მღვდელმოწამე გრიგოლ ფერადის ცხოვრებასა და მოღვაწეობაზე.

ტულუში აბესალომ. ცაიშის საეპისკოპოსო.

რედ. გ. არახამია, საძიებლის შემდგენი ე. ჯინჯოლია, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის სამეგრელო-ზემო სვანეთის სამეცნიერო ცენტრი, თსუ-ს ზუგდიდის ფილიალი, „ორნატი“, ზუგდიდი, 2001, 150 გვ.

წიგნში გადმოცემულია ცაიშის საეპისკოპოსოს ისტორია, ეპისკოპოსთა ქრონოლოგიური ნუსხა, საეპისკოპოსოსთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი დოკუმენტები.

ტყეშელაშვილი გივი. გელათის საგანძური.

რედ. მ. სტეფანია, ეძღვნება გელათის მონასტრის დაარსების 900 წლისთავს, ქუთაისის მუზეუმის განვითარების ასოციაცია „საგანძური“, შპს „თეთნულდი“, ქუთაისი, 2006, 302 გვ.

წიგნში შესწავლილია ცხრასაუკუნოვანი გელათის მონასტრის საგანძურის ისტორია. დართული აქვს მონასტრის საარქივო დოკუმენტები, რომლებიც პირველად ქვეყნდება.

ტყეშელაშვილი ლევან. საქართველოს მოწამე მღვდელმთავარი დოსითეოსი და ეფვთიმე. 1820 წ... სიცოცხლე უფალთან გრძელდება...

რედ. გ. ტყეშელაშვილი, იბეჭდება მაღალყოვლადუსამღვდელოესი ქუთათელ-გაენათელი მიტროპოლიტის, გელათის სასულიერო აკადემიის რექტორის კალისტრატეს (მარგალიტაშვილი) ლოცვა-კურთხევით; გელათის სასულიერო აკადემია, „თბილისი“, ქუთაისი, 2005, 71 გვ. ISBN 99940-0-389-5.

ნარკვევში გადმოცემულია გამორჩეული სასულიერო პირების: დოსითეოს ქუთათელისა და ეფვთიმე გაენათელის ცხოვრება და ღვაწლი.

ტყეშელაშვილი ლევან. გელათი: „მეორე იერუსალიმი სხვა ათინა“.

რედ. გ. ტყეშელაშვილი, იბეჭდება ქუთათელ-გაენათელი მიტროპოლიტის კალისტრატეს (მარგალიტაშვილი) ლოცვა-კურთხევით, გელათის სასულიერო აკადემია; შპს „მბმ-პოლიგრაფი“, ქუთაისი, 2007, 251 გვ.

წმიდა დავით აღმაშენებლის მიერ დაარსებულმა გელათის აკადემიამ, რომელიც სულიერების ერთ-ერთი ძლიერი კერა იყო, დიდი როლი ითამაშა ქართველი ერის სულიერ და კულტურულ ცხოვრებაში. იგი დღესაც აგრძელებს ძველ ტრადიციებს. წიგნში მრავალფეროვანი მასალაა თავმოყრილი მონასტრის ისტორიისა და დღევანდლობის შესახებ.

ტყეშელაშვილი ლევან. მოწამეთა.

რედ. ნ. ფარჯანაძე, იბეჭდება მოწამეთას დავითისა და კონსტანტინეს სახელობის მამათა მონასტრის წინამძღვრის, ილუმენ ელიაზარის (ივანეიშვილი) ლოცვა-კურთხევით; გელათის სასულიერო აკადემია, შპს „მბმ-პოლიგრაფი“, ქუთაისი, 2010, 92 გვ. ISBN 978-9941-9127-4-0.

წიგნში თავმოყრილია მოწამეთას მონასტრის შესახებ არსებული ყველა მნიშვნელოვანი ცნობა, რომელიც ეხება მის ისტორიასა და დღევანდელობას, წარმოდგენილია ასევე წმიდა მოწამეების – დავითისა და კონსტანტინეს ცხოვრება, რომელიც საბინინის „საქართველოს სამოთხის“ ძველი ქართული ტექსტის მიხედვით გაათანამედროვა ნ. ფარჯანაძემ.

ტყეშელაშვილი ლევან. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის ისტორიის ძირითადი საკითხები.

რედ. გ. მჭედლიძე, იბეჭდება საქართველოს საპატრიარქოს განათლების ცენტრის თავმჯდომარის, რუსთავეისა და მარნეულის მიტროპოლიტ იოანე გამრეკელის ლოცვა-კურთხევით, გელათის სასულიერო აკადემია და სემინარია, შპს „მბმ-პოლიგრაფი“, ქუთაისი, 2014, 502 გვ. 500 ც. ISBN 978-9941-429-62-0.

მონოგრაფიაში შესწავლილია ყველა მნიშვნელოვანი საკითხი შესაბამისი პრობლემური და აქტუალური თემატიკით, რასაც ადგილი ჰქონდა V-XX საუკუნეებში, თავმოყრილია საქართველოს ეკლესიის ისტორიაში მომხდარი უმნიშვნელოვანესი მოვლენები, რომლებიც საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიასთან არის დაკავშირებული.

ტყეშელაშვილი ლევან. ქუთაისის სიონი (ბაგრატის ტაძარი).

შპს „მბმ-პოლიგრაფი“, ქუთაისი, 2015, 24 გვ.

ბროშურაში მოკლედ არის გადმოცემული ქუთაისის სიონის ისტორია ქართულ და ინგლისურ ენებზე.

ტყეშელაშვილი ლევან. იმერეთის მეფე სოლომონ I – დიდი.

რედ. მ. მურუსიძე, იბეჭდება ქუთათელ-გაენათელ მიტროპოლიტ კალისტრატეს (მარგალიტაშვილი) ლოცვა-კურთხევით, გელათის სასულიერო აკადემია და სემინარია, ი/მ „მამუკა ფოფხაძე“, ქუთაისი, 2016, 180 გვ. ISBN 978-9941-429-94-1.

წიგნში აღწერილია საქართველოს ისტორიის ერთ-ერთი რთული პერიოდი – XVIII საუკუნე. ყურადღება გამახვილებულია საქართველოს ეკლესიის ისტორიაში ისეთ მნიშვნელოვან მომენტებზე, როგორცაა ტყვეთა სყიდვის აკრძალვა და ქუთაისის საეკლესიო კრება, სოლომონ პირველის მიერ ეკლესია-მონასტრების აღდგენა.

Ученые о трудах исследователя Грузинской Церкви Митрополита Анании Джапаридзе.

Составители: И. Горгидзе, Ш. Начкебия, Р. Чиковани; Тбилиси, 2005, 32 გვ.

კრებული წარმოადგენს ქართველი მეცნიერების წერილების რუსულ თარგმანს მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) ნაშრომების შესახებ.

ფანჯიკიძე თეიმურაზ. რელიგიური პროცესები საქართველოში XX და XXI საუკუნეთა მიჯნაზე.

რედ. რ. ბალანჩივაძე, „ლეგა“, თბილისი, 2003, 432 გვ. ISBN 99928-972-9-5.

წიგნში თავმოყრილია ავტორის მიერ სხვადასხვა დროს გამოქვეყნებული აქტუალური და მძაფრი წერილები, დიალოგები, პოლემიკური სტატიები და ინტერვიუები, რომლებშიც ასახულია საქართველოში მიმდინარე წინააღმდეგობრივი რელიგიური პროცესები მეოცე საუკუნის ბოლოსა და ოცდამეერთე საუკუნის დასაწყისში.

ფანჯიკიძე თეიმურაზ. ქრისტიანობა ქართულ-რუსულ ურთიერთობაში. წარსული და თანამედროვეობა.

რედ. ფ. ლომაშვილი, თბილისი, 2005, 80 გვ.

შრომა ეხება ორი ქრისტიანული მართლმადიდებელი ქვეყნის – საქართველოსა და რუსეთის – მრავალსაუკუნოვან ურთიერთობებს. წიგნი ქართულ, რუსულ და ინგლისურ ენებზეა.

ფანჯიკიძე თეიმურაზ, ყანდარელი თამაზ. რელიგიური ცხოვრება საქართველოში. წარსული და თანამედროვეობა.

რედ. ნ. კვარაცხელია, თბილისი, 2006, 162 გვ. ISBN 99940-58-26-6.

წიგნში ავტორები მიმოიხილავენ ქრისტიანობის როლს საქართველოს ისტორიაში და მის მდგომარეობას ისტორიის სხვადასხვა პერიოდში – რუსეთთან დაკავშირების შემდეგ ავტოკეფალიადაკარგული ეკლესიის ბრძოლას დამოუკიდებლობის აღდგენისათვის, ვითარებას 70 წლიანი კომუნისტური რეჟიმის დროს, პოსტკომუნისტურ პერიოდში და „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ რელიგიის სფეროში მომხდარი ძვრებს.

ფერაძე ვახტანგ, მუშლაძე ლევან. რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობების ისტორიის ნარკვევები. (X-XXI საუკუნეები).

რედ. ვ. შუბითიძე, წმიდა გრიგოლ ფერაძის სახელობის თბილისის უნივერსიტეტი, „ბონა კაუზა“, თბილისი, 2008, 371 გვ.

წიგნში ცალკე თავებად არის გამოყოფილი: „საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმება“ (გვ. 107-110); „საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესია XX საუკუნის 50-60-იან წლებში“ (გვ. 319-320); „საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესია XX საუკუნის 70-80-იან წლებში“ (გვ. 334-336).

ფერაძე ილია. გრიგოლ ფერაძე – წმინდა მღვდელმონაქვე, მოქალაქე, მეცნიერი.

რედ. თ. ტყემალაძე, წმინდა მღვდელმონაქვე გრიგოლ ფერაძის საზოგადოება, თბილისი, 2005, 46 გვ.

ნაშრომში ასახულია წმიდა გრიგოლ ფერაძის მოწამებრივი ცხოვრების გზა, მეცნიერული დანატოვარი, კანონიზაცია.

ფერაძე ილია. გრიგოლ ფერაძე – წმინდა მღვდელმოწამე, მოქალაქე, მეცნიერი.

საქართველოს საპატრიარქოს წმ. ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი, თბილისი, 2009, 52 გვ. ISBN 978-9941-404-88-7.

ნაშრომში ასახულია წმიდა გრიგოლ ფერაძის მოწამებრივი ცხოვრების გზა, მეცნიერული დანატოვარი, კანონიზაცია.

ფრუიძე ლევან. პატრიარქი რაჭაში. (ყოველთა ქართველთა სულიერი წინამძღვრის, საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის მოგზაურობა რაჭაში, ოქტომბერი, 1999 წ.).

მთ. რედ. ბ. გაგნიძე, „რაეო“, შპს „ნეოპრინტი“, 2000, 48 გვ. ISBN 99928-30-04-2.

წიგნში თავმოყრილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის რაჭაში ვიზიტის ამსახველი მასალები.

ფრუიძე ლევან. სოფელი ლაბეჭინა და ლაბეჭინის მონასტერი.

რედ.: ვ. ითონიშვილი, ლ. თაბუკაშვილი; „რაეო“, თბილისი, 2003, 160 გვ. ISBN 99928-30-37-9.

წიგნში გადმოცემულია აწ უკვე ნასოფლარის – ლაბეჭინის – მდიდარი ისტორიული წარსული და ტრაგიკული დასასრული, ლაბეჭინის მონასტრისა და მისი ამშენებლის გაბრიელ ლაბეჭინელის, ასევე უძველესი ქართული გვარების – ინასარიძეთა და ჯინჭარაძეთა ისტორია.

ფუტკარაძე შუშანა. სტამბოლის ქართული საგანე.

მთ. რედ. რ. მეტრეველი, „არტანუჯი“, თბილისი, 2012, 81 გვ. ISBN 978-9941-421-61-7.

ნაშრომი ეძღვნება საზღვარგარეთ არსებულ ქართული კულტურის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს კერას – სტამბოლის ქართულ საგანეს, მის ისტორიასა და დღევანდლობას.

ქათამაძე ციური. საქართველოს ურთიერთობა იერუსალიმის ქართულ კოლონიასთან. (XVI-XVIII სს.).

რედ. ა. დიასამიძე, ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოლოგიის დეპარტამენტი; „უნივერსალი“, თბილისი, 2013, 209 გვ. ISBN 978-9941-22-100-2.

ნაშრომში შესწავლილია სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ურთიერთობა იერუსალიმის ქართულ კოლონიასთან XVI-XVIII საუკუნეებში, ამ ურთიერთობის სათავეები, სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოდან გამოსულ სასულიერო და საერო პირთა დამსახურება ქართული კულტურის იერუსალიმური საგანძურის გამდიდრებისა და გადარჩენის საქმეში. შესწავლილია

სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში „წმიდა ქალაქის“ კუთვნილი მეტოქის დაარსების, „საჯვრისმამო“ ყმა-მამულის წარმოშობის ისტორია, გადასახადების რაობა და სხვა საკითხები.

ქართველიშვილი თეა. გურიის საეპისკოპოსოები. (XV-XIX საუკუნეები).

მთ. რედ. ბ. კულავა, რედ. ქ. პავლიაშვილი, „არტანუჯი“, თბილისი, 2006, 163 გვ. ISBN 99940-11-89-8.

წიგნში გადმოცემულია გურიის საეპისკოპოსოების დაარსების ისტორია და საეპისკოპოსოების მღვდელმთავართა მოღვაწეობა საეკლესიო-კულტურულ და საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ცხოვრებაში.

ქართული დიპლომატიის ისტორია. (ქრესტომათია).

რედ. რ. მეტრეველი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქართული სახელმწიფო და სახალხო დიპლომატიის ისტორიის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, „მერიდიანი“, თბილისი, 2004, 655 გვ. 500 ც. ISBN 99940-20-46-3.

ქრესტომათიაში თავმოყრილია საქართველოს დიპლომატიის ისტორიის შესახებ არსებული ქართული თუ უცხოენოვანი დოკუმენტები, რომელთა ნაწილი შეეხება საქართველოს ეკლესიის საგარეო ურთიერთობებს: „ლეონტი მროველი ქართლის გაქრისტიანებისა და რომის იმპერატორ კონსტანტინე I-თან დიპლომატიური ურთიერთობების შესახებ“, (გვ. 22-27); „სომეხი ისტორიკოსი უხტანესი ქართლისა და სომხეთის ეკლესიებს შორის მომხდარი განხეთქილების შესახებ“, (605-608 წწ.), (გვ. 73-74); „ეპისტოლეთა წიგნი“ ქართლისა და სომხეთის კათალიკოსების მიმოწერის შესახებ“, (გვ. 74-79); „მატიანე ქართლისა“ აფხაზთა მეფის გიორგი II-ისა და კახეთის ქორეპისკოპოსის კვირიკე II-ის დიპლომატიური ურთიერთობების შესახებ“, (X ს. I ნახ.), (გვ. 91-93); „კონსტანტინოპოლის პატრიარქის ნიკოლოზ მისტიკოსის წერილი აფხაზეთის მეფისადმი“, (X ს. I ნახ.), (გვ. 93-94); „გიორგი მცირე (ხუცესმონაზონი) გიორგი მთაწმინდელის მიერ ანტიოქიის პატრიარქ თეოდოსი III-ის წინაშე საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიური უფლებების დაცვის შესახებ“, (1057 წ.), (გვ. 127-129); „სილვესტროს სიროპულოსი ფერარა-ფლორენციის კრებაზე ქართული დელეგაციის შემადგენლობისა და საეკლესიო კრებაზე მათი მოღვაწეობის შესახებ“, (1438-1439 წწ.), (გვ. 229-230); „ანდრეა დი სანტა კროჩე მართლმადიდებელი ეკლესიის იერარქიისა და ფერარა-ფლორენციის კრებაზე (1438-1439 წწ.) იბერიის მეფის ელჩის საპატიო სტატუსის შესახებ“, (გვ. 231-232); „იტალიელი მოგზაური ნიკოლოზ რაძივილი წმინდა მიწაზე ქართველთა უფლებრივი მდგომარეობის შესახებ“, (XVI ს-ის 80-იანი წწ.), (გვ. 273); „საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსის მიმართვა გენუის კონფერენციას“, (გვ. 547-550).

ქართული დიპლომატიის ისტორიის ნარკვევები. I ნაწილი.

მთ. რედ. რ. მეტრეველი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქართული სახელმწიფო და სახალხო დიპლომატიის ისტორიის სამეცნიერო-

კვლევითი ცენტრი, თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, „მერიდიანი“, თბილისი, 1998, 549 გვ. 500 ც. ISBN 5-511-00896-6.

წიგნში საქართველოს დიპლომატიური ურთიერთობების ისტორიის სხვა საკითხებთან ერთად განხილულია „საეკლესიო განხეთქილება კავკასიაში VII საუკუნის დამდეგს, კირონ ქართლის კათალიკოსის დიპლომატია“ (გვ. 142-164).

ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის შესახებ.

ხელით ნაბეჭდი, უთარილო, 7 გვ.

საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის თაობაზე საქართველოს საპატრიარქოს მიერ შემუშავებული კონცეფცია, რომელიც შედგენილია ქართული, ბერძნული და სხვა უცხოური წყაროების გათვალისწინებით.

ქრისტიანობა საქართველოში, ისტორიულ-ეთნოგრაფიული გამოკვლევები.

რედ.: ნ. აბაკელია, მ. ჩხარტიშვილი; „მემატიანე“, თბილისი, 2000, 137 გვ.

კრებულში თავმოყრილია მეცნიერთა სტატიები, რომლებიც შეეხება საქართველოს ეკლესიის ისტორიის სხვადასხვა საკითხებს.

ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი. საერთაშორისო სიმპოზიუმის მასალები.

რედ.: მ. ჩხარტიშვილი, ლ. მირიანაშვილი; საქართველოს საპატრიარქო, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, არასამთავრობო ორგანიზაცია ფონდი „უდაბნო“, თბილისი, „მემატიანე“, 2000, 107 გვ.

კრებულში დაბეჭდილია სიმპოზიუმში მონაწილე მკვლევრების მოხსენებების თეზისები, რომლებშიც განხილულია ქრისტიანობასთან დაკავშირებული ისტორიოგრაფიული, ისტორიული, წყაროთმცოდნეობითი, ეთნოლოგიური, ხელოვნებათმცოდნეობითი საკითხები.

ქრისტიანობა ჩვენს ცხოვრებაში: წარსული, აწმყო, მომავალი. საერთაშორისო სიმპოზიუმის მასალები.

რედ.: დ. მუსხელიშვილი, მიტროპოლიტი ანანია (ჯაფარიძე), ა. დაუშვილი, ლ. მირიანაშვილი, ე. ბუბულაშვილი, მ. ჩხარტიშვილი, ნ. ლამბაშიძე, ზ. აბაშიძე; საქართველოს სამოციქულო ეკლესიასთან არსებული ქრისტიანული კვლევის საერთაშორისო ცენტრი, „მემატიანე“, თბილისი, 2005, 221 გვ.

სიმპოზიუმი მიეძღვნა საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების ოცსაუკუნოვან იუბილეს. კრებულში შესულია სიმპოზიუმის მასალები.

ქუთათელაძე ქეთევან. შრომები.

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველოს ისტორიის ინსტიტუტი, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის სტამბა, თბილისი, 2012, 168 გვ. ISBN 978-9941-0-4647-6.

კრებულში თავმოყრილია ავტორის ნაშრომები, რომლებიც წაკითხულ იქნა სხვადასხვა ადგილობრივ და საერთაშორისო კონფერენციებზე, მათ შორის არის „ისტორიული ცნობები ბოლნისის ეპარქიის შესახებ“ (გვ. 45-74).

ქუთათელ-გაენათელი მიტროპოლიტი ნაზარი. ახალმოწამენი. (ცხოვრება და მოღვაწეობა).

ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა და შესავალი წერილი დაურთო გოჩა ასათიანმა, რედ. დ. მელიქიშვილი, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, გამომცემელი: მღვდელი ვ. ასათიანი, „პირველი სტამბა“, თბილისი, 1995, 45 გვ.

მე-20 საუკუნის საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ერთგული ღვთისმსახურის, ქუთათელ-გაენათელ მიტროპოლიტ ნაზარის (ლეჟავა) ცხოვრება და მოღვაწეობა უშუალოდ უკავშირდება საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობას 1921-24 წლებში. გააფთრებული დევნის პირობებში სრულიად ბუნებრივი აღმოჩნდა ჯერ დევნა, ხოლო შემდეგ – მოწამებრივი აღსასრული რწმენისა და ქვეყნისათვის თავდადებული მიტროპოლიტისა.

ღვთისკაცი ექვთიმე თაყაიშვილი. კრებული.

შემდგენელი ილია თავბერიძე, რედ. გ. ჭელიძე, ეძღვნება წმიდა ექვთიმე ღვთისკაცის (თაყაიშვილი) დაბადებიდან 140 და გარდაცვალებიდან 50 წლისთავს, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, საქართველოს საპატრიარქოს გამომცემლობა, 2007, 395 გვ. ISBN 978-99940-8532-0-0.

კრებულში შესულია საარქივო და პერიოდული პრესის მასალები, რომლებიც ეძღვნება წმიდა ექვთიმე ღვთისკაცის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას.

ღვთისმშობლის წილხვედრი საქართველო.

ტექსტი ანა აბულაძის, თბილისი, 2011, 276 გვ.

კრებულში საქართველოს ისტორიის სხვა საკითხებთან ერთად შეტანილია რამდენიმე მნიშვნელოვანი მომენტი საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორიიდან. წიგნი ქართულ და რუსულ ენებზეა.

ყამარაული სულიკო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესი ილია II-ის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

რედ.: გ. კოპლატაძე, ნ. ელიზბარაშვილი; წიგნი გამოდის რუის-ურბნისის მიტროპოლიტი იობის (აქიაშვილი) ლოცვა-კურთხევით, ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის აღსაყდრების 31-ე და დაბადების 75-ე წლისთავს, „მერიდიანი“, თბილისი, 2011, 318 გვ. ISBN 978-9941-10-113-7.

წიგნში შესულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ცხოვრება და მოღვაწეობა, ქადაგებები და მოხსენებები აღსაყდრებიდან 2008 წლის ჩათვლით.

ყულოშვილი მიხეილ, [ყულოშვილი ერეკლე]. ჰერეთის (საინგილოს) საერო და სასულიერო პირები I-დან XXI საუკუნემდე.

რედ. ი. ტოლიაშვილი, „ეთნოპოლიტიკა“, თბილისი, 2012, 224 გვ.

წიგნში შესულია ჰერეთში მოღვაწე საერო და სასულიერო პირების მოკლე ბიოგრაფიები.

შავიანიძე მარინა. გზა ღმერთისაკენ: მიტროპოლიტი ნაომი.

რედ. ე. თავბერიძე, საგამომცემლო ცენტრი ქუთაისი, შპს „მანდარიას სტამბა“, ქუთაისი, 2006, 112 გვ. 500 ც. ISBN 99940-918-8-3.

წიგნის ტექსტი და ქადაგებები შედგენილია იმ მასალებისა და წერილების მიხედვით, რომლებიც შემორჩა მიტროპოლიტ ნაომის (შავიანიძე) ოჯახურ არქივს.

შანიძე მალვინა. ერკეთის დედათა მონასტერი.

წიგნი გამოიცა შემოქმედის ეპარქიის მიტროპოლიტის, მეუფე იოსების (კიკვაძე) ლოცვა-კურთხევით; ინგლისურად თარგმნეს ი. კოხოდემ და თ. გიორგაძემ, ქუთაისის შპს „ხომლი ენ“ სტამბა, ქუთაისი, 2014, 79 გვ. 500 ც. ISBN 978-9941-9389-3-1.

წიგნში მოცემულია ინფორმაცია ჩოხატაურის რაიონის მთავარანგელოზის სახელობის ერკეთის დედათა მონასტრისა და იქ მოღვაწე სასულიერო პირების შესახებ.

შაორშაძე მაია. წმ. იოანე მანგლელი (სააკაძე).

რედ. გ. კობლატაძე, დაიბეჭდა გორისა და სამთავისის ეპისკოპოს ანდრიას (გვაზავა) ლოცვა-კურთხევით, „არტანუჯი“, თბილისი, 2000, 30 გვ.

ნაშრომი ეხება XVIII საუკუნის I ნახევრის ცნობილი საეკლესიო პირის – წმიდა იოანე მანგლელის (სააკაძის) ცხოვრებასა და მოღვაწეობას. ნარკვევს დართული აქვს შენიშვნები, რომლებიც წმინდანის ცხოვრებასთან დაკავშირებულ ზოგიერთ გადმოცემას ისტორიულ დასაბუთებას უძებნის.

შაორშაძე მაია. ნინოწმინდის საეპისკოპოსო. (XVI-XVIII სს.).

რედ. მ. ლორთქიფანიძე, სერიის მთ. რედ. ბ. კუდავა, „არტანუჯი“, თბილისი, 2008, 189 გვ. ISBN 978-99940-55-15-9.

წიგნში აღწერილია ნინოწმინდის საეპისკოპოსოს დაარსება, არქიტექტურა, წარწერები. მოცემულია ნინოწმინდელ ეპისკოპოსთა ქრონოლოგიური რიგი XVI-XVIII საუკუნეებში და მათი საეკლესიო-კულტურული მოღვაწეობა, ნინოწმინდის საეპისკოპოსოს სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობა, საზღვრები და ნინოწმინდელთა დამოკიდებულების საკითხი დავითგარეჯის მონასტრებთან.

შიოლაშვილი ნელი. ჩვენი პატრიარქი.

რედ. თ. კალხიტაშვილი, საქართველოს საპატრიარქოს სტამბა „პირველად იყო სიტყვა“, თბილისი, 2011, 257 გვ.

კრებულში შესულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ცხოვრების ცალკეული მომენტები, მოგონებები, ქადაგებები.

შიო (მუჯირი) – მიტროპოლიტი. დიდი ქართველი მოძღვარი ათონზე და მისი სულიერი მემკვიდრეები სენაკში.

რედ. ზ. აბაშიძე, კონსულტანტი ი. მელნიკოვა, ეძღვნება სენაკისა და ჩხოროწყუს ეპარქიის დაარსებიდან 10 წლისთავს, სენაკი, 2013, 101 გვ. ISBN 978-9941-0-5929-2.

წიგნი მოგვითხრობს XIX-XX საუკუნეებში მოღვაწე ორ შესანიშნავ ქართველ სასულიერო პირზე – მღვდელ-სქემონაზონ თეოდოსსა (ერისთავი) და არქიმანდრიტ შიოზე (ძიძავა), რომელიც იყო სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის სულიერი მოძღვარი. ორივეს აერთიანებს მჭიდრო სულიერი კავშირი გამორჩეულ სენაკელ მოღვაწესთან – ღირს ალექსისტან (შუშანია). სქემონაზონი თეოდოსი იყო მისი სულიერი მოძღვარი, ხოლო არქიმანდრიტი შიო – სულიერი შვილი და მოწაფე.

შიო (მუჯირი) – მიტროპოლიტი. დიდი ქართველი მოძღვარი ათონზე და მისი სულიერი მემკვიდრეები ქ. სენაკში.

რედ. ზ. აბაშიძე, ეძღვნება სენაკისა და ჩხოროწყუს ეპარქიის დაარსებიდან 10 წლისთავს, შპს „პეტიტი“, სენაკი, 2014, 104 გვ. ISBN 978-9941-0-6326-8.

წიგნი არის ავტორის ამავე სახელწოდების ნაშრომის მეორე, შევსებული გამოცემა.

შიო (მუჯირი) – მიტროპოლიტი. თეკლათის დედათა მონასტრის ისტორიიდან.

რედ. ზ. აბაშიძე, ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს ილია II-ს, წიგნის გამოცემა უკავშირდება თეკლათის დედათა მონასტრის დაარსებიდან 150 წლის საიუბილეო თარიღს, შპს „პეტიტი“, სენაკი, 2014, 259 გვ. ISBN 978-9941-9386-2-7.

წიგნში გადმოცემულია თეკლათის დედათა მონასტრის ისტორია ღირსი ალექსი სენაკელის (შუშანია) მოღვაწეობის პერიოდში (XIX ს-ის 60-იანი – XX ს-ის 30-იანი წლები), ინფორმაცია იქ მოღვაწე სასულიერო პირების შესახებ, მონასტრის სულიერი ცხოვრების ზოგიერთი თავისებურება.

შუბითიძე-მაჭარაშვილი ვაჟა, ბოლქვაძე დავით. ქართული ციხე-სიმაგრეები და ეკლესია-მონასტრები.

რედ. ზ. კვიციანი, „ინოვაცია“, თბილისი, 2008, 107 გვ. ISBN 99928-1-9.

წიგნი შეიცავს მოკლე ცნობებს საქართველოსა და მის ფარგლებს გარეთ არსებული ეკლესია-მონასტრებისა და ციხე-სიმაგრეების შესახებ.

ჩაგუნავა რაულ. საისტორიო ძიებანი.

სამეცნ. რედ.: გ. ცირეკიძე, ი. ბიჭიკაშვილი; მეცნიერების ისტორიის საქართველოს საზოგადოება, თბილისი, 2013, 386 გვ. ISBN 978-9941-0-5615-4.

წიგნი წარმოადგენს სხვადასხვა საკითხების ირგვლივ ავტორის მიერ გამოქვეყნებული სტატიების კრებულს. მასში შესულია საქართველოს ეკლესიის ისტორიის ზოგიერთი მომენტი, მაგ.: პიტიუნტის უძველესი საეპისკოპოსოს ადგილმდებარეობის, ათონის მთის ქართული მონასტრის, უძველესი ქართული კალენდრის საკითხები.

ჩემი პატრიარქი.

იდეის ავტორები: ზაურ ნაჭყებია, ლაშა გვასალია; პროექტის ავტორი ზაურ ნაჭყებია, რედ. გ. კოპლატაძე, ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის აღსაყდრებიდან 35-ე და დაბადებიდან მე-80 წლისთავს, საქართველოს საპატრიარქოს გამომცემლობა, „ივერიონი“, თბილისი, 2013, 368 გვ. ISBN 978-9941-9320-9-0.

წიგნში შესულია საზოგადოების სხვადასხვა წარმომადგენლების წერილები სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-სადმი.

Чехановец Яна. Грузинская Церковь на Святой Земле.

„Индрик“, Москва, 2012, 43 გვ. ISBN 99940-727-7-3.

ნაშრომში ვრცლად არის წარმოდგენილი იერუსალიმში ქართველთა მოღვაწეობის და ამ საკითხებთან დაკავშირებით არსებული სამეცნიერო ლიტერატურის ღრმა ანალიზი, ჯვრის მონასტრის დაარსება და მისი შემდგომი ისტორია.

ჩიკვაიძე დავით. საქართველოს სახელმწიფოსა და საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალურ მართლმადიდებელ ეკლესიას შორის კონსტიტუციური შეთანხმების კომენტარები.

რედ. ნ. კორძაია-სამადაშვილი, თბილისი, 2005, 43 გვ. ISBN 99940-727-7-3.

ნაშრომში განხილულია საქართველოს სახელმწიფოსა და საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალურ მართლმადიდებელ ეკლესიას შორის 2002 წლის 14 ოქტომბერს, მცხეთაში, ხელმოწერილი კონსტიტუციური შეთანხმება.

ჩიტაია გოგიტა. ფოთისა და ზობის ეპარქია: ისტორიული ძეგლები.

რედ. გ. არახამია, „ცოტნე“, თბილისი, 2007, 128 გვ. ISBN 99940-41-15-0.

წიგნში გადმოცემულია ფოთისა და ზობის ეპარქიისა და ეპარქიაში მდებარე ტაძრების ისტორია.

ჩილოყაშვილი ბიძინა. ქართულენოვანი ეკლესია – ახალი იერუსალიმი.

„ნეკერი“, თბილისი, 2008, 164 გვ. ISBN 978-9941-9018-6-7.

ქართულენოვანი ეკლესიის წარსულის შესწავლა 1057 წელს ანტიოქიის პატრიარქ თეოდოსსა და ათონის ივერთა მონასტრის წინამძღვარ გიორგი მთაწმინდელს შორის კამათით დაიწყო და დღესაც გრძელდება. ნაშრომი არის ავტორის ცდა, ნათელი მოჰფინოს ზოგიერთ მნიშვნელოვან საკითხს ამ თემის ირგვლივ.

ჩხარტიშვილი იზოლდა. ანტირელიგიური ბრძოლა საქართველოში XIX ს.-ის II ნახევარში. (ქართული დემოკრატიული პრესის მიხედვით).

რედ. შ. ხანთაძე, „მეცნიერება“, თბილისი, 1982, 124 გვ. 1200 ც.

ნაშრომში რევოლუციამდელი ქართული დემოკრატიული პრესის მონაცემების საფუძველზე, გაშუქებულია ქართველი საზოგადოების ნაწილის ანტირელიგიური შეხედულებები.

Чхартишвили Изольда. Антирелигиозные воззрения грузинских просветителей (вторая половина XIX и начало XX вв.).

რედ. М. Гугушвили, Академия наук Грузинской ССР, государственный музей Грузии им. С. Н. Джанашиа, „Мецნიერება“, Тбилиси, 1988, 78 გვ. 500 ც.

ნაშრომში მარქსიზმ-ლენინიზმის კლასიკოსებზე, საბჭოთა ისტორიოგრაფიაზე და პუბლიცისტურ თუ საარქივო მასალებზე დაყრდნობით გამოკვლეულია ქართველ განმანათლებელთა ანტირელიგიური შეხედულებები XIX საუკუნის ბოლოსა და XX საუკუნის დასაწყისში, გამოვლენილია ამ პერიოდის საქართველოში ანტირელიგიური ბრძოლის ზოგადი და სპეციფიკური კანონზომიერებები, განსაზღვრულია ქართული ათეისტური აზრის განვითარების ისტორია.

ცაიშის საკათედრო ტაძარი: ცაიშის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის მიძინების საკათედრო ტაძრის და ცაიშის ეპარქიის ისტორიიდან.

შეადგინა და გამოსაცემად მოამზადა ზაურ ჯალაღონიამ, რედ. თ. ბერაძე, რედაქტორ-გამომცემელი დეკანოზი ამირანი (შენგელია), დაიბეჭდა ზუგდიდისა და ცაიშის ეპისკოპოსის, ყოვლადუსამღვდელოესი გერასიმეს (შარაშენიძე) ლოცვა-კურთხევით, „პირველი სტამბა“, ზუგდიდი-ცაიში, 2001, 67 გვ.

წიგნში გადმოცემულია ცაიშის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის საკათედრო ტაძრის და ცაიშის ეპარქიის ისტორია. ნაშრომი გამდიდრებულია დოკუმენტებითა და ფოტომასალით.

ცერაძე ლალი. წილკნის საეპისკოპოსოს ისტორიისათვის.

კონსულტანტი რ. რამიშვილი, თბილისი, 2001, 125 გვ.

ნაშრომი მოგვითხრობს წილკნის საეპისკოპოსოს ისტორიას.

ციციქიშვილი დავით. თვალათვის დაფარული მოწმე: სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი 1927-1932 წწ. ქრისტეფორე III.

დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, გამოიცა კათოლიკოს-პატრიარქ ქრისტეფორე III-ის შვილიშვილის ნიკოლოზ ცხაკაიას მიერ, თბილისი, 1999, 22 გვ.

ნაშრომში აღწერილია კათოლიკოს-პატრიარქ ქრისტეფორე III-ის მოღვაწეობა საქართველოს ეკლესიისათვის მძიმე წლებში და ის განსაცდელი, რაც მას არგუნა ხვედრმა კომუნისტური ხელისუფლების მხრიდან.

ცოტნიდელი. ტ. I-VIII.

იდეის ავტორი, გამომცემელი და მთ. რედ. ნ. ნადარაია, შპს „ლეო“, თბილისი-ფაზისი, 1996-2015.

კრებულებში გამოქვეყნებულია ფაზისის საერო აკადემიის სამეცნიერო სესიების მასალები. მათში თავმოყრილი სტატიების ნაწილი ეხება საქართველოს ეკლესიის ისტორიის საკითხებს.

მამსაშვილი-ცერცვაძე ზოია, ცერცვაძე ნინო. მაღალყოვლადუსამღვდელოესი აბბა ალავერდელი მიტროპოლიტი გრიგოლის (ცერცვაძე) ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ.

რედ. ს. ვარდოსანიძე, ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის დაბადების 80 და აღსაყდრების 35 წლისთავს, თბილისი, 2014, 248 გვ.

წიგნში მოთხრობილია აბბა ალავერდელ მიტროპოლიტ გრიგოლის (ცერცვაძე) შესახებ, რომელმაც სასულიერო მოღვაწეობა დაიწყო აგრესიული ათეიზმის, დედა ეკლესიისა და სასულიერო პირების დევნის ხანაში და ღირსეულად ემსახურა საქართველოს სამოციქულო ეკლესიასა და ხალხს.

ძნელაძე მერაბ. თბილისის კლდისუბნის წმიდა გიორგის ეკლესია.

რედ. ვ. საღრაძე, კონსულტანტები: ნ. ხაზარაძე, დეკანოზი მიქაელი (კაპანაძე); სერიის „თბილისის ეკლესიების ბედი“ I ტომი, ქართული ტაძარ-მონასტრების აღმშენებლობის, კულტურული მემკვიდრეობის შესწავლისა და საადგილმამულო ბანკის საერთაშორისო საქველმოქმედო ფონდი, თბილისი, 2014, 192 გვ. ISBN 978-9941-0-6950-5. წიგნს ახლავს თბილისის გეგმა ვახუშტი ბატონიშვილის მიხედვით (1735 წ.).

წიგნში გადმოცემულია თბილისის კლდისუბნის წმიდა გიორგის სახელობის ეკლესიის მოკლე ისტორია და ინფორმაცია ეკლესიაში 2007 წელს წარმოებული სამეცნიერო-სადიებო სამუშაოების შესახებ.

ძნელაძე მერაბ, იზორია მაია, ჩიხლაძე ვერა, გოგოლაძე ანდრო. თბილისის წმიდა ორმოც სებასტიელ მოწამეთა ეკლესია.

რედ. ვ. საღრაძე, კონსულტანტები: ნ. ხაზარაძე, ი. ელიზბარაშვილი, არქიმანდრიტი ათანასე (კარანაძე); სერიის „თბილისის ეკლესიების ბედი“ II ტომი, საქართველოს ეროვნული აკადემია, ქართული ტაძარ-მონასტრების აღმშენებლობის, კულტურული მემკვიდრეობის შესწავლისა და საადგილმამულო ბანკის საერთაშორისო საქველმოქმედო ფონდი, თბილისი, 2014, 224 გვ. ISBN 978-9941-0-7053-2.

წიგნში ვრცლად არის გადმოცემული აბანოთუბანში მდებარე, 1998 წელს აღმოჩენილი და შესწავლილი, წმიდა ორმოც სებასტიელ მოწამეთა ნაეკლესიარის წარსული.

წერილები პატრიარქს.

იდეისა და პროექტის ავტორი **დარეჯან კვარაცხელია**, ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს ილია II-ს, შპს „სეზანი“, თბილისი, 2010, 368 გვ. ISBN 978-9941-0-2417-7.

საზოგადო მოღვაწეთა და სასულიერო პირთა ხელნაწერ წიგნ-ალბომში შესულია მოგონებები სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ილია II-ზე.

წვერავა ვლადიმერ. საქართველოს საეგზარქოსოს სამისიონერო მოღვაწეობა XIX საუკუნეში.

რედ.: პ. ვაჭრიძე, ა. ბენდიანიშვილი; ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, ქუთაისი, 2003, 160 გვ. 500 ც. ISBN 99928-79-59-9.

XIX საუკუნის 60-იან წლებში შეიქმნა „კავკასიაში მართლმადიდებლურ-ქრისტიანული სარწმუნოების აღმდგენელი საზოგადოება“, რომლის ძირითადი მიზანი იყო სამისიონერო საქმიანობა. იგი აარსებდა სკოლებს, რომლებში აღზრდილი კადრები ცარიზმს უნდა დახმარებოდა კავკასიის დამორჩილებაში. ნარკვევში განხილულია საზოგადოების საქმიანობა.

წმიდა ნინო, ემბაზი ქართლისაი. რჩეული წყაროები.

შემდგენლები: **დოდო (მარიამ) ღლონტი, ასმათ ოქროპირიძე, მაკა (მანანა) ჩხაიძე**; რედაქტორი, წინათქმა, ლექსიკონი და საძიებლები: დოდო (მარიამ) ღლონტი; კონსულტანტი მ. ქავთარია, კრებული მომზადდა და გამოიცა სამთავროს დედათა მონასტრის ილუმენია ქეთევანის (კოპალიანი) კურთხევით და არქიმანდრიტ ლაზარეს (გაგნიძე) მეოხებით, ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს, მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსს, ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტს ილია II-ს, მცხეთა, 2015, 695 გვ. ISBN 978-9941-0-7660-2.

წიგნში შესულია იმ ქართულ ორიგინალურ წყაროთა რჩეული ნაკრები, რომლებშიც აღბეჭდილია წმიდა ნინოს ცხოვრება („მოქცევაი ქართლისაი“-ს სხვადასხვა რედაქციები და სხვ.), საგალობლები, დაუჯდომლები, გამოცხადებანი, სიტყვა-მოძღვრებანი. კრებულს ერთვის მრავალრიცხოვანი საილუსტრაციო მასალა, თითოეულ წყაროსთან დაკავშირებული ამომწურავი ინფორმაცია, ლექსიკონი და საძიებლები.

წმიდა მოციქული ანდრია პირველწოდებული. სამეცნიერო კონფერენციის მასალები.

რედ. ზ. აბაშიძე, საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი, „ნეკერი“, თბილისი, 2009, 36 გვ. ISBN 978-9941-416-17.

2009 წლის 11 დეკემბერს საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართულ უნივერსიტეტში გაიმართა წმიდა ანდრია პირველწოდებულის ხსენების დღისადმი (13 დეკემბერი) მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია. კრებულში შესულია კონფერენციის მასალები.

წმიდა მღვდელმთავარი გაბრიელ – ეპისკოპოსი იმერეთისა.

შემდგენელი ილია თავბერიძე, რედ. გ. კობლატაძე, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, საქართველოს საპატრიარქოს გამომცემლობა, თბილისი, 2006, 271 გვ. ISBN 99940-852-9-8. კრებულში თავმოყრილ მასალაში ვრცლად არის აღწერილი XIX საუკუნის დიდი საეკლესიო მოღვაწის, საქართველოს ეკლესიის მიერ წმინდანად შერაცხილ ეპისკოპოს გაბრიელის (ქიქოძე) ცხოვრება და ღვაწლი.

წმიდა პეტრე იბერი და მისი სამშობლო – ღვთისმშობლის წილხვედრი საქართველო.

შემდგენელი ანა აბულაძე, დაიბეჭდა მანგლისისა და წალკის მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) ლოცვა-კურთხევით, თბილისი, 2013, 296 გვ. წიგნში ისტორიული წყაროებისა და სხვადასხვა ავტორთა ნაშრომების საფუძველზე გაშუქებულია წმიდა პეტრე იბერის ცხოვრება და მოღვაწეობა. ნაშრომი ინგლისურ ენაზეა.

წმინდა არსენ იყალთოელი; წმინდა არსენ დიდი, კათალიკოსი; წმინდა მღვდელმთავარი ანთიმოზ ივერიელი.

სერიიდან „საქართველოს იმედი“, წიგნი 37, რედ. თ. მამაცაშვილი, შემდგ. ს. თავაძე, „პალიტრა L“, თბილისი, 2014, 141 გვ. ISBN 978-9941-21-475-2. წიგნში მოთხრობილია საქართველოს ეკლესიის სამი მნიშვნელოვანი წმინდანის: წმინდა არსენ იყალთოელის, წმინდა არსენ დიდი, კათალიკოსისა და წმინდა მღვდელმთავრის ანთიმოზ ივერიელის ღვაწლის შესახებ.

წმინდა აღმსარებელი ამბროსი (ხელაია) და აფხაზეთი.

კრებული შეადგინა, გამოკვლევა და კომენტარები დაურთო ჯემალ გამახარიაძე, თბილისი, 2006, 691 გვ. ISBN 99940-67-81-3. წიგნში შეკრებილია დოკუმენტები, მასალები, ქადაგებები, სამეცნიერო შრომები და პუბლიცისტური წერილები, რაც ნათლად წარმოგვიდგენს წმიდა აღმსარებელი ამბროსის ღვაწლსა და საქმიანობას.

წმინდა აღმსარებელი ამბროსი (ხელაია) კომუნისტური მართლმსაჯულების წინაშე.

კრებული შეადგინა, წინასიტყვაობა და კომენტარები დაურთო დინარა დარსალიაძე, რედ. ჯ. გამახარია და სხვ. იბეჭდება ჭყონდიდელ მიტროპოლიტ პეტრეს (ცაავა) ლოცვა-კურთხევით, შპს „საარი“, თბილისი, 2012, 267 გვ. ISBN 978-9941-0-3930-0. კრებულში შესულია გაზეთებში: „კომუნისტი“, „მუშა“ და „რაბოჩაია პრავდა“ გამოქვეყნებული მასალები სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, წმიდა აღმსარებელ ამბროსის (ხელაია) და საკათოლიკოსო საბჭოს სხვა წევრებისა თუ

თანამშრომლების წინააღმდეგ 1924 წლის 10-19 მარტს გამართულ ე. წ. სასამართლოსთან დაკავშირებით.

წმინდა მეფე ვახტანგ გორგასალი; წმინდა კათალიკოსი პეტრე პირველი; წმინდა სამოელ კათალიკოსი.

სერიიდან „საქართველოს იმედი“, წიგნი 36, რედ. თ. მამაცაშვილი, შემდგ. კ. კენკიშვილი, „პალიტრა L“, თბილისი, 2014, 189 გვ. ISBN 978-9941-21-454-7.

წიგნში მოთხრობილია საქართველოს ეკლესიის სამი მნიშვნელოვანი წმინდანის: მეფე ვახტანგ გორგასლის, კათალიკოსების: პეტრე პირველისა და სამოელის ღვაწლის შესახებ.

წმინდა მღვდელმთავარი ალექსანდრე (ოქროპირიძე).

სერიიდან „საქართველოს იმედი“, წიგნი 47, რედ. თ. მამაცაშვილი, შემდგ. ს. თავაძე, „პალიტრა L“, თბილისი, 2014, 164 გვ. ISBN 978-9941-21-627-5.

წიგნი მოგვითხრობს გურია-ოდიშის ეპისკოპოს ალექსანდრეს (ოქროპირიძე) ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ.

წმინდა მღვდელმთავარი ალექსანდრე (ოქროპირიძე) და აფხაზეთი.

კრებული შეადგინა, გამოკვლევა და კომენტარები დაურთო **ჯემალ გამახარამ**, თბილისი, 2006, 231 გვ. ISBN 99940-67-38-9.

კრებულში თავმოყრილია დოკუმენტები და მიმოწერა, რაც წარმოგვიდგენს წმიდა მღვდელმთავარ ალექსანდრეს დამოკიდებულებას აფხაზეთთან მიმართებაში.

წმინდა მღვდელმთავარი ამბროსი ხელაია.

სერიიდან „საქართველოს იმედი“, წიგნი 29, რედ. თ. მამაცაშვილი, შემდგ. ს. თავაძე, „პალიტრა L“, თბილისი, 2013, 197 გვ. ISBN 978-9941-21-358-8.

წიგნში მოთხრობილია წმიდა მღვდელმთავრის, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ამბროსის (ხელაია) ცხოვრებისა და ღვაწლის შესახებ.

წმინდა მღვდელმთავარი გაბრიელი და აფხაზეთი.

კრებული შეადგინა, გამოკვლევა და კომენტარები დაურთო **ჯემალ გამახარამ**, თბილისი, 2007, 691 გვ. ISBN 978-99940-69-79-8.

კრებულში შესულია დოკუმენტები და მასალები, რომლებიც ეხება წმიდა მღვდელმთავარ გაბრიელის (ქიქოძე) დამოკიდებულებას აფხაზეთის მიმართ, მისი კვლევა „აფხაზეთისა და სამურზაყანოს სამრევლოების მიმოხილვა“ და სხვა.

წმინდა მღვდელმთავარი გაბრიელი (ქიქოძე). ნაწილი I.

სერიიდან „საქართველოს იმედი“, წიგნი 43, რედ. თ. მამაცაშვილი, შემდგ. ს. თავაძე, „პალიტრა L“, თბილისი, 2014, 172 გვ. ISBN 978-9941-21-576-6.

წიგნში ასახულია იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელ ქიქოძის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

წმინდა მღვდელმთავარი გაბრიელი (ქიქოძე). ნაწილი II.

სერიიდან „საქართველოს იმედი“, წიგნი 44, რედ. თ. მამაცაშვილი, შემდგ. ს. თავაძე, „პალიტრა L“, თბილისი, 2014, 164 გვ. ISBN 978-9941-21-595-7.

წიგნში ასახულია იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელ ქიქოძის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

წმინდა მღვდელმოწამე კირიონ II (სამაგლიშვილი) და აფხაზეთი.

მთ. რედ. ჯ. გამახარია, თბილისი, 2006, 487 გვ. ISBN 99940-62-42-5.

კრებულში თავმოყრილია მდიდარი დოკუმენტური მასალა, კათოლიკოს-პატრიარქ კირიონ II-ის სამეცნიერო შრომები და მოხსენებები აფხაზეთთან დაკავშირებით.

წმინდა ნინოს ცხოვრება და ქართლის მოქცევა.

რედ. [ს. მახარაშვილი], სარედაქციო კოლეგია: გ. ალიბეგაშვილი, გ. კუჭუხიძე, დ. მენაბდე, ზ. ტყემელაშვილი; შ. რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი, თბილისი, 2009, 370 გვ. ISBN 978-9941-0-2100-8.

კრებულში თავმოყრილი სტატიების ნაწილი ეხება საქართველოს ეკლესიის ისტორიის საკითხებს.

ჭანიშვილი გია. სამთავრო: წმინდა ნინოს დედათა მონასტერი.

რედ. ლ. სინარულიძე, დაიწერა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, თბილისი, 2008, 250 გვ. ISBN 978-9941-0-0721-7.

წიგნი-ალბომი გვაწვდის ვრცელ ინფორმაციას სამთავროს დედათა მონასტრის ისტორიისა და სიწმინდეების შესახებ.

ჭელიძე კარლო. თბილისის სასულიერო სემინარიის რევოლუციური წარსულიდან.

რედ. გ. მელიქიშვილი, თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 1988, 39 გვ. 2000 ც.

ნაშრომში საისტორიო ხასიათის შრომებსა, პერიოდულ გამოცემებსა და ყოფილ სემინარიელთა მემუარულ მასალებზე დაყრდნობით გადმოცემულია თბილისის მართლმადიდებლური სასულიერო სემინარიის ისტორია, მდიდარი რევოლუციური წარსული, მისი აღზრდილების წვლილი მეფის ხელისუფლების წინააღმდეგ წარმოებულ ბრძოლაში.

ჭითანავა დავით. ეკლესიები და თავდაცვითი ნაგებობები სამეგრელოში. (უძველესი დროიდან დღემდე).

რედ. თ. ბერაძე, ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, „მწიგნობარი“, თბილისი, 2010, 533 გვ. ISBN 978-9941-9138-0-8.

მონოგრაფიაში წარმოდგენილია დღევანდელი სამეგრელოს ტერიტორიაზე შემორჩენილი თუ სხვადასხვა ეპოქის ისტორიული ქარტეხილებისგან განადგურებული ეკლესიებისა და თავდაცვითი ნაგებობების მიმოხილვა უძველესი დროიდან დღემდე. თითოეული ისტორიული ძეგლი განხილულია წერილობითი წყაროების, სარქივო მონაცემების, სამეცნიერო ლიტერატურაში არსებული და ავტორის მიერ ადგილზე მოპოვებული მასალის საფუძველზე. მოცემულია საქართველოს ტერიტორიაზე მდებარე უძველეს საეპისკოპოსოთა ისტორია და ეპისკოპოსთა ქრონოლოგიური რიგი.

ხალვაში რამაზ. ანდრია პირველწოდებული საქართველოში.

რედ.: მიტროპოლიტი ანანია (ჯაფარიძე), რ. სირაძე; დაიბეჭდა ბათუმისა და ლაზეთის მიტროპოლიტ დიმიტრის (შიოლაშვილი) ლოცვა-კურთხევით, შ. რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ქართული ფილოლოგიის დეპარტამენტი, „ლაზარე“, ბათუმი, 2011, 164 გვ. ISBN 978-99940-803-9-7.

ნაშრომში განხილულია საქართველოში ანდრია პირველწოდებულის მოღვაწეობის ამსახველი ნათარგმნი და ორიგინალური ლიტერატურა.

ზარაძე კობა. ჩხარის წმიდა გიორგის მონასტერი.

რედ. ლ. კვინიკაძე, თბილისი, 2003, 24 გვ. ISBN 99928-0-697-4.

წიგნში მოცემულია იმერეთში, თერჯოლის რაიონში, მდებარე ჩხარის წმიდა გიორგის სახელობის სამონასტრო კომპლექსის შესახებ არსებული ინფორმაციული და ფოტომასალა.

ზახიაშვილი ინეზა. გარდაბნის რაიონის ციხე-ტაძრები.

იდეის ავტორი თამარ ქვათაძე, შპს „ფორმა“, თბილისი, 2008, 136 გვ.

წიგნი გვაწვდის მოკლე ცნობებს გარდაბნის რაიონში არსებული ეკლესია-მონასტრების შესახებ.

ხითარიშვილი თენგიზ. დასავლეთ საქართველოს კათალიკოსები. (1519-1814).

ედღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის აღსაყდრების 30-ე წლისთავს, მასალა ენციკლოპედია „ქუთაისის“ პირველი ტომისათვის, ენციკლოპედია „ქუთაისის“ მოამბე, №10, 2007, ოქტომბერი, 24 გვ.

ნაშრომში მოცემულია მოკლე ბიოგრაფიული ცნობები XVI-XVII საუკუნეების საქართველოს კათალიკოსების შესახებ.

ხინოწმინდა.

ფოტოები: მ. კომახიძის.

ბროშურაში მოკლედ არის გადმოცემული ხინოწმინდის იოანე ნათლისმცემლის სახელობის ეკლესიის ისტორია. დართული აქვს ფოტომასალა.

ხობის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის მიძინების ტაძარი. (X–XI სს.).

პროექტისა და გამოცემის ავტორი **დარეჯან კვარაცხელია**, სარედ. კოლეგია: დ. კვარაცხელია, ვ. ჭკადუა, ნ. გრძელიშვილი; ფოტოსა და ხობის ეპარქია, იბეჭდება ფოტოსა და ხობის მთავარეპისკოპოს გრიგოლის (ბერბიჭაშვილი) ლოცვა-კურთხევით, „არტანუჯი“, თბილისი, 2006, 75 გვ. ISSN 1512-3626.

ნარკვევში გადმოცემულია ტაძრის უძველესი და უახლესი ისტორია და ინფორმაცია იქ დაცული სიწმინდეების შესახებ.

ხონისა და სამტრედიის ეპარქიის ისტორია. 1996-2011 წ.წ.

შემოქმედებითი ჯგუფი: დ. კვარაცხელია, მ. ლუღუშაური, ც. ნიკოლაიშვილი, ს. ვარდოსანიძე; დაიბეჭდა ხონისა და სამტრედიის მიტროპოლიტ საბას (ინწკირველი) ლოცვა-კურთხევით, შპს „პრეპრინტი“, თბილისი, 2011, 255 გვ. ISBN 978-9941-0-3623-1.

წიგნი გვაწვდის ვრცელ ინფორმაციას ხონისა და სამტრედიის ეპარქიის ტაძრებისა და მღვდელმსახურების შესახებ.

ხოშტარია დავით. კლარჯეთის ეკლესიები და მონასტრები. (სამხრეთ კავკასია და ანატოლია).

მთ. რედ. რ. მეტრეველი, თსუ, საქართველოს ისტორიის კათედრა, სამხრეთ კავკასიის და ანატოლიის შემსწავლელი ცენტრი, „არტანუჯი“, თბილისი, 2005, 292 გვ. ISBN 99940-11-94-4.

წიგნის მიზანია, შეძლებისდაგვარად სრულად წარმოაჩინოს ისტორიულ ქართულ პროვინციაში – კლარჯეთში – მიმდინარე საეკლესიო მშენებლობა და გაამუქოს კლარჯეთის არქიტექტურის ისტორია სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს სულიერი, კულტურული და პოლიტიკური ცხოვრების ფონზე.

ხოშტარია დავით. მცხეთის წმ. ჯვრის ტაძარი.

შესავალი ტექსტი: დ. თუმანიშვილი, თ. ხუნდაძე; ინგლისური თარგმანი: ნ. მატარაძე, ლ. ვესტი; სურათების ანოტაციები: დ. ხოშტარია; საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტრო; გ. ჩუბინაშვილის სახელობის ქართული ხელოვნების ისტორიისა და ძეგლთა დაცვის კვლევის ეროვნული ცენტრი, შპს „სეზანი“, თბილისი, 2008, 94 გვ. ISBN 978-9941-0-0319-6.

ნაშრომში მოკლედ არის გადმოცემული მცხეთის ჯვრის ისტორია ქართულ და ინგლისურ ენებზე, გამოყენებულია უხვი ფოტომასალა.

ხურცილავა ბესიკ. ქართული დამწერლობისა და ადრექრისტიანული ხანის საქართველოს ისტორიისათვის.

რედ. ი. კვიციანი, თბილისი, 2006, 235 გვ. ISBN 99940-62-44-1.

წიგნი წარმოადგენს სამეცნიერო სტატიების კრებულს, რომელშიც მოცემულია ისტორიულ-წყაროთმცოდნეობითი ხასიათის ძიებანი ძველი ქართული დამწერლობისა და ადრექრისტიანული ხანის საქართველოს ისტორიიდან, ახლებურად არის გაანალიზებული

ზოგიერთი ძველი ქართული თუ უცხოური წერილობითი წყაროს მონაცემები. აღსანიშნავია სტატიები: „მოქცევაი ქართლისაის“ ერთი ფრაგმენტის აღდგენისათვის“; „პეტრე იბერის საერო სახელის შესახებ“; „თავი იგი ეპისკოპოსთაი სამოველ“-ის ვინაობის შესახებ“; „ქართლის ეკლესიის პირველი კათალიკოსის ვინაობის საკითხისათვის“.

ხურციბე ბეჟან. იმერეთის ეპარქია 1821-1917 წლებში.

რედ. გ. ტყემელაშვილი, დაიბეჭდა მისი მაღალყოვლადუსამღვდელოესობის, ქუთათელ-გაენათელი მიტროპოლიტის, გელათის სასულიერო აკადემიის რექტორის, მეუფე კალისტრატეს (მარგალიტაშვილი) ლოცვა-კურთხევით, გელათის სასულიერო აკადემია, ქუთაისი, 2008, 200 გვ. ISBN 978-9941-0-0464-3.

წიგნი ეფუძნება მყარ ისტორიოგრაფიულ და წყარომცოდნეობით ბაზას. მასში ქრონოლოგიის დაცვით გაშუქებულია ეპარქიის შექმნის ისტორია და მის მმართველთა საქმიანობა 1821 წლიდან 1917 წლამდე, მათი ურთიერთობა საერო ხელისუფლებასთან.

ხურციბე ლილი. ზარზმის „ლაკლაკიძეთა (ჩორჩანელ-ხურსის ძე – ხურციბეთა) მადონა“, „ივერიის ღვთისმშობლის სასწაულთმოქმედი ხატი“ და ამ გვარის წმინდანთა ცხოვრება.

რედ. ი. ახუაშვილი, ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის აღსაყდრებიდან 32 წლის იუბილეს, იბეჭდება წმიდისა დიდმოწამისა ბარბარეს ეკლესიის წინამძღვრის, დეკანოზ ზაზა ბეჟანიშვილის ლოცვა-კურთხევით, „მერანი“, თბილისი, 2012, 155 გვ. ISBN 978-9941-9307-1-3.

წიგნში არსებული ისტორიული მასალების საფუძველზე გადმოცემულია ლაკლაკიძეთა საგვარეულოს გამოჩენილ წმინდანთა ცხოვრება.

ხუციშვილი თემურ, შენგელა კახა, ციბაძე მარიამ, მაჭავარიანი შალვა. შატბერდის მონასტერი. (მასალები, იდენტიფიკაცია, კვლევის პერსპექტივები).

რედ. თ. ბერიძე, ინგლისურად თარგმნა ხ. ბასილაშვილმა, კავკასიის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 2006, 41 გვ. ISBN 99940-861-1-1.

ნაშრომში თავმოყრილია მასალები IX საუკუნეში გრიგოლ ხანძთელის მიერ აგებული შატბერდის ღვთისმშობლის სახელობის მონასტრის შესახებ. განხილულია შატბერდის მონასტრის იდენტიფიკაციის საკითხი და კვლევის პერსპექტივები. ტექსტი ქართულ და ინგლისურ ენებზეა.

ხუციშვილი მირიან. საქართველოს ეკლესიის სოციალურ-პოლიტიკური პოზიცია XIX-XX საუკუნეებში.

რედ. შ. ხანთაძე, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია, საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმი, „მეცნიერება“, თბილისი, 1987, 247 გვ. 1200 ც.

ნაშრომში გაშუქებულია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის პოლიტიკურ-ეკონომიკური მდგომარეობა XIX-XX საუკუნეებში, მთავრობის მიერ საქართველოს ეკლესიის

მმართველობის, საეკლესიო-სასულიერო განათლებისა და სამისიონერო სფეროში გატარებული ღონისძიებების მიზნები, ეკლესიის საწინააღმდეგო გამოსვლები XIX-XX საუკუნეებში.

ხუციშვილი ნიკო. იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის მიწათმფლობელობა საქართველოში.

მთ. რედ. ბ. კუდავა, კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტი, ქართულ სიძველეთა მოძიებისა და კვლევის ცენტრი, „არტანუჯი“, თბილისი, 2006, 163 გვ. ISBN 99940-11-81-2. წიგნში გაშუქებულია იერუსალიმის ჯვრის მონასტერთან დაკავშირებული საკითხები: იერუსალიმის ყმა-მამული საქართველოში და მისი მართვა, ჯვრის მამების რიგი XVII ს-ის II ნახევრიდან XX საუკუნის დასაწყისამდე.

ხუციშვილი ნიკო. იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის მიწათმფლობელობა საქართველოში. მეორე გამოცემა.

მთ. რედ. ბ. კუდავა, კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, „არტანუჯი“, თბილისი, 2007, 164 გვ. ISBN 978-99940-59-55-3.

იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის მიწათმფლობელობის საკითხების კვლევა დაიწყო 1990 წელს, როცა საფუძველი ჩაეყარა იერუსალიმ-საქართველოს ურთიერთობათა ისტორიის მონაცემთა ბაზის შექმნას. წინამდებარე ნაშრომი წარმოადგენს ამ კვლევის შედეგების შესახებ არსებული მასალის მეორე გამოცემას.

ჯავახეთი. ისტორიულ-ხუროთმოძღვრული გზამკვლევი.

რედ. დ. თუმანიშვილი, ფონდი „ღია საზოგადოება – საქართველო“, წიგნი გამოსაცემად მოამზადა საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის საინფორმაციო ცენტრმა, „ნეკერი“, თბილისი, 2000, 171 გვ. ISBN 99928-857-0-X.

წიგნში აღწერილია ჩვენი ქვეყნის ერთ-ერთი უძველესი რეგიონის – ჯავახეთის ისტორიულ ძეგლთა უმეტესობა.

ჯანელიძე ოთარ. საქართველოს ახალი და თანამედროვე ისტორია.

რედ. ა. ბენდიანიშვილი, „უნივერსალი“, თბილისი, 2009, 247 გვ. ISBN 978-9941-12-545-4.

წიგნში გადმოცემულია საქართველოს ისტორიის უმთავრესი საკითხები XIX საუკუნის დამდეგიდან დღემდე, მათ შორის საქართველოს ეკლესიის ისტორიის შესახებ: საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმება, საქართველოს ეკლესია საბჭოურ ხანაში და სხვა.

ჯვარი ვაზისა.

საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო. გამოდის 1978 წლიდან. იბეჭდება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით. ჟურნალში შუქდება საქართველოსა და მსოფლიო საეკლესიო ცხოვრების სიახლეები, საქართველოს ეკლესიის ისტორიის მნიშვნელოვანი მოვლენები, ინფორმაცია საქართველოსა და მის

ფარგლებს გარეთ არსებული ეკლესია-მონასტრების შესახებ, ეკლესიური ცხოვრების საკითხები, წმიდა მამების ცხოვრებები, ქადაგებები, სწავლანი, სასულიერო შინაარსის ლიტერატურა, განმარტებანი და სხვა.

ჯვარის მტვირთველი. (უწმიდესისა და უნეტარესის, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსისა და ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტის ილია II-ის სიუბილეო თარიღისადმი მიძღვნილი ქ. თბილისის ვ. ესვანჯიას სახ. იტალიური სკოლა „ცისკარის“ მოსწავლეთა 2013 წლის 29 მაისის სამეცნიერო კონფერენციის მასალები).

რედ.: მ. სიმონია, მ. ფინხაძე, დ. კირვალიძე-ტომარაძე; იტალიური სკოლა „ცისკარი“, თბილისი, 2015, 73 გვ. ISBN 978-9941-0-8263-4.

კრებულში თავმოყრილია იტალიური სკოლის მოსწავლეების სტატიები, რომლებიც ეხება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას.

ჯობაძე ვახტანგ. ადრეული შუა საუკუნეების ქართული მონასტრები ისტორიულ ტაოში, კლარჯეთსა და შავშეთში.

რედ. მ. ლორთქიფანიძე, დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, მთარგმნელები: დ. თუმანიშვილი, დ. ხოშტარია; „უნივერსალი“, თბილისი, 2007, 440 გვ. ISBN 978-99940-61-11-2.

მონოგრაფიაში თავმოყრილია ავტორის მრავალწლიანი მუშაობის შედეგები ტაო-კლარჯეთის ხუროთმოძღვრების შესახებ. კვლევა ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესთაგანია ისტორიული სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ძეგლებზე დაწერილ ნაშრომთა შორის. წიგნი ქართულ და ინგლისურ ენებზეა.

ჯორჯიკია ნათელა. საქართველოს კულტურული ცხოვრება XIX საუკუნიდან ჩვენს დღეებამდე.

რედ.: მ. გურამიშვილი, ც. ჩხარტიშვილი; თბილისი, 2013, 205 გვ. ISBN 978-9941-0-5789-2.

წიგნში ასახულია საქართველოს ეკლესიისა და სასულიერო წოდების წვლილი ჩვენი ქვეყნის კულტურულ ცხოვრებაში.

ჯონაძე გია. ისტორიული ესსეები.

სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი, თბილისი, 2005, 103 გვ.

წიგნში თავმოყრილია ავტორის მიერ სხვადასხვა წლებში გამოქვეყნებული ესსეები, რომელთა ნაწილი საქართველოს ეკლესიას შეეხება: „ისტორიოსოფიული განაზრებისათვის“ (გვ. 40-59), „ორი და“ (საქართველოსა და რუსეთის მართლმადიდებელ ეკლესიათა ურთიერთობის საკითხისათვის, გვ. 70-81).

ჯოხაძე გრიგოლ. XIII-XIV საუკუნეების საქართველოს ეკლესიის ისტორიიდან.

რედ. რ. მეტრეველი, სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი, თბილისი, 2003, 190 გვ.

წიგნში მრავალრიცხოვანი წყაროების განხილვის საფუძველზე, ჩვენი ისტორიოგრაფიის თანამედროვე მოღვაწეთა გათვალისწინებით, გადმოცემულია XIII-XIV სს.-ის საქართველოს ეკლესიის ერთიანი ისტორია.

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები.

საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი, თბილისი, 2015-2016.

საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტის პერიოდული გამოცემა. მასში იბეჭდება სამეცნიერო გამოკვლევები, რომლებიც მიძღვნილია ისტორიის, საქართველოს ეკლესიის ისტორიის, ფილოლოგიის, თარგმანმცოდნეობის, დემოგრაფიისა და სამართლის აქტუალური პრობლემებისადმი.

1978-2017 წლებში დაცული დისერტაციები

აბაშიძე ზაალ. სერგი გორგაძე – საქართველოს ეკლესიის ისტორიის მკვლევარი.

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, აკადემიკოსი მარიამ ლორთქიფანიძე; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი, თბილისი, 1997, 164 გვ. [ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი].

ნაშრომში განხილულია სერგი გორგაძის, როგორც ისტორიკოსის, დგაწლი საქართველოს ეკლესიის ისტორიის კვლევა-ძიების საქმეში.

აბზიანიძე თამარ. სულხან-საბა ორბელიანი და ქართული მართლმადიდებელი ეკლესია.

ფილოსოფიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაციის მაცნე, სპეციალობა: პრაქტიკული ფილოსოფია – 09.00.02, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ფილოსოფიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ვ. გოგუაძე; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 1994, 26 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში შესწავლილია სულხან-საბა ორბელიანის შეხედულებები, დამოკიდებულება საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიასთან, მისი საეკლესიო-სასულიერო ხასიათის მწერლობა.

ალექსიძე მაია. ცარიზმის რუსიფიკატორული პოლიტიკა თბილისის სასულიერო სემინარიაში. (ბრძოლა ქართული ენისათვის).

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი ჯ. ოდიშელი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი, თბილისი, 1998, 140 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი].

ნაშრომში საარქივო მასალების საფუძველზე ნაჩვენებია რუსეთის საერო და სასულიერო ხელისუფლების მიერ დაარსებული თბილისის სასულიერო სემინარიის მიზანი და საქმიანობა და ქართველი ახალგაზრდების ბრძოლა ეროვნული ინტერესების დასაცავად.

ანანია ჯაფარიძე – მთავარეპისკოპოსი. საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია. (შუა საუკუნეები).

დისერტაცია ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხის მოსაპოვებლად შესულია წიგნში „საქართველოს ეკლესიის კალენდარი“, 1998, გვ. 109-422, რედ.: გ. კოპლატაძე, გ. რუხაძე; დაიბეჭდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, საქართველოს საპატრიარქოს გამომცემლობა, თბილისი, 1997, 479 გვ. 4000 ც. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში გადმოცემულია საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია შუა საუკუნეებში.

ანდრეასი სოფიო. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისათვის მებრძოლი – ეპისკოპოსი სტეფანე ბოდბელი (ვასილ კარბელაშვილი).

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ქ. პავლიაშვილი; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კულტურის ისტორიისა და თეორიის კათედრა, თბილისი, 2006, 149 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

დისერტაციაში ნაჩვენებია დეკანოზ ვასილ კარბელაშვილის (შემდგომში ეპისკოპოსი სტეფანე ბოდბელი) როლი საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის ბრძოლაში.

არაბიძე ირინე. „განახლების მოძრაობა“ საქართველოს ეკლესიაში XX ს. 20-30-იან წლებში.

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელები: [რ. კოჭლამაზაშვილი], ა. დაუშვილი; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 2005, 188 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

დისერტაციაში აღწერილია XX საუკუნის 20-იან წლებში ხელისუფლებისგან ინსპირირებული ე. წ. „განახლების ჯგუფის“ საქმიანობა, რომელსაც მიზნად ჰქონდა დასახული ეკლესიაში ისეთი რეფორმების გატარება, რაც პრაქტიკულად მას მრევლს დააკარგვინებდა.

ბასილაძე იმერი. სასულიერო განათლება მე-19 საუკუნის იმერეთის ეპარქიაში.

პედაგოგიკის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაციის მაცნე, სპეციალობა: პედაგოგიკის თეორია და ისტორია – 13.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: პედაგოგიკურ მეცნიერებათა კანდიდატი, პროფესორი გ. სინარულიძე; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 1993, 22 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ეროვნული სამეცნიერო ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში საფუძვლიანად არის შესწავლილი სასულიერო განათლების ისტორია მე-4 საუკუნიდან მე-19 საუკუნის ჩათვლით იმერეთის ეპარქიაში. განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილებულია მე-19 საუკუნეში დაარსებულ სასულიერო სასწავლებლებზე.

ბენდელიანი მედეა. საქართველოს ეკლესია მეორე მსოფლიო ომის პერიოდში. (1941-1945 წწ.)

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ბ. კვარაცხელია; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალის საქართველოს ისტორიის კათედრა, თბილისი, 1999, 165 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

დისერტაციაში ნაჩვენებია ომის პერიოდში ეკლესიისადმი ხელისუფლების ლოიალური დამოკიდებულება და ამის შედეგად ადმინისტრაციული წესით დახურული ეკლესიების კვლავ ამოქმედების საკითხი, ასევე ის დადებითი ტენდენციები, რაც მოჰყვა ხელისუფლებისა და ეკლესიის თანამშრომლობას.

ბერძენიშვილი ირმა. ქრისტიანობის გავრცელების საკითხი აფხაზეთში არქეოლოგიური მასალების მიხედვით. (IV-VIII სს.).

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: არქეოლოგია – 07.00.06, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ვ. ჯაფარიძე; ოთ. ლორთქიფანიძის სახელობის არქეოლოგიური კვლევის ცენტრი, თბილისი, 2006, 200 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში გადმოცემულია აფხაზეთის ადრეული ხანის ძეგლების შესწავლის ისტორია და წერილობითი წყაროები, აფხაზეთის ძეგლების არქეოლოგიური მონაცემები, რაც აფხაზეთში ქრისტიანობის გავრცელებასთან არის დაკავშირებული.

ბოქოლიშვილი ლელა. XIX-XX საუკუნეების ქართველი მღვდელმთავრების სამეცნიერო მოღვაწეობა.

სოციალური მეცნიერებების დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: სოციალური მეცნიერებები, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: პროფესორი, მიტროპოლიტი ანანია (ჯაფარიძე); საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, 2014, 168 გვ. [საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი].

სადისერტაციო ნაშრომში განხილულია ქართველი სასულიერო წოდების ღირსეული წარმომადგენლების: საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქების – კირიონისა და ამბროსის, გაბრიელ ეპისკოპოსის, სამეგრელოს ეპისკოპოს გრიგოლ დადიანის სამეცნიერო მოღვაწეობა.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია ეგზარქოსობის პერიოდში.

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაციის ავტორეფერატი, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, „ენა და კულტურა“, თბილისი, 2006, 91 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ეროვნული

სამეცნიერო ბიბლიოთეკა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი].
ნაშრომში საარქივო მასალის საფუძველზე შესწავლილია საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობა ევზარქოსობის პერიოდში.

გაბისონია პაპუნა. ქუთაისის საეპისკოპოსოს ისტორია.

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი თ. ბერაძე; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2006, 144 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი].
დისერტაციაში განხილულია საკითხები: ქუთაისის საეპისკოპოსოს დაარსება, მისი საზღვრები, 27 ქუთათელი მთავარეპისკოპოსოს ვინაობა და ზეობის თარიღი XI-დან XIX საუკუნემდე, მათი პოლიტიკური, საეკლესიო და კულტურული საქმიანობა.

გოგიტიძე სიმონ. მირიან მეფე და ქართლის მოქცევა.

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, წარმოდგენილია მონოგრაფიის სახით, რედ. ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ა. კახიძე; აჭარის კოოპერაციული ინსტიტუტი, აჭარის კოოპერაციული ინსტიტუტის გამომცემლობა „მეცნიერება“, ბათუმი, 1997, 150 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი].
ნაშრომი არის პირველი ქართველი ქრისტიანი მეფის – მირიანის, ნანა დედოფლისა და წმიდა ნინოს ცხოვრებისა და მოღვაწეობის, ასევე ქართლის მოქცევის თარიღების დაზუსტების ცდა. განხილულია მონაცემები აჭარაში ქრისტეს მოციქულთა მოღვაწეობის შესახებ, მოთხრობილია ქართველი მეფეების წვლილზე ქართლის სამეფოში ქრისტიანობის გავრცელებისა და საკულტო ნაგებობების მშენებლობის საქმეში.

დასამიძე ბიჭიკო. ქრისტიანობა დასავლეთ საქართველოში. (I-X საუკუნეები).

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ბათუმი, 1999, 286 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი].
ნაშრომში არსებული წყაროების ანალიზის საფუძველზე გადმოცემულია დასავლეთ საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელებისა და სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადების,

საეკლესიო ცენტრების შექმნის ისტორია და დასავლეთ საქართველოს საეპისკოპოსოების იურისდიქციის საკითხები.

ვარაზაშვილი აკაკი. ქართველი ისტორიკოსები საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისათვის ბრძოლაში. (XX საუკუნის დასაწყისი – 1918 წლამდე).

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი [შ. ბადრიძე]; საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2001, 159 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი].

სადისერტაციო ნაშრომში წარმოჩენილია ქართველი ისტორიკოსების (ივ. ჯავახიშვილის, ნიკო მარის, ექ. თაყაიშვილის, ალ. ცაგარელის) უდიდესი როლი და დამსახურება პატრიოტულად განწყობილ სამღვდელოებასა და პოლიტიკურ მოღვაწეებთან ერთად XX საუკუნის დასაწყისში ქართველთათვის ისეთი უმნიშვნელოვანესი პრობლემის გადაწყვეტის საქმეში, როგორცაა საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენა.

ვარდოსანიძე სერგო. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია 1917-1952 წლებში.

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია, სამეცნიერო კონსულტანტი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ფ. ლომაშვილი; სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი, თბილისი, 2001, 271 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

დისერტაციაში მრავალრიცხოვან დოკუმენტებსა და საარქივო მასალაზე დაყრდნობით გადმოცემულია საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორია 1917-დან 1952 წლამდე.

Зубиашвили Зураб. Грузинская православная церковь в процессе демократизации общества.

Автореферат на соискание ученой степени кандидата философских наук, специальность: 09.00.06 - научный атеизм, история религии и атеизма; Тбилисский государственный университет им. Ив. Джавахишвили, научные руководители: В. Гагоидзе, В. Гогоберишвили; Тбилиси, 1990, 23 გვ. 100 ც. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში განხილულია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის როლი საზოგადოების დემოკრატიზაციის პროცესში.

თადუმაძე მაია. საეკლესიო გლეხების სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობა საქართველოში. (XIX საუკუნის პირველი ნახევარი).

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი ე. ორჯონიკიძე, თბილისი, 1993, 146 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი].

ნაშრომში შესწავლილი და გაანალიზებულია აღნიშნულ პერიოდში გატარებული საეკლესიო რეფორმები, საეკლესიო გლეხთა რაოდენობა და განსახლება, მათი მეურნეობა და საქმიანობა.

იაკობ უშიკიშვილი – დეკანოზი. ფერარა-ფლორენციის საეკლესიო კრება და საქართველო.

სოციალური მეცნიერებების დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: სოციალური მეცნიერებები, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: პროფესორი, მიტროპოლიტი ანანია (ჯაფარიძე); საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, 2016, 143 გვ. [საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი].

კვლევაში განხილულია ფერარა-ფლორენციის საეკლესიო კრებაში საქართველოს ეკლესიისა და საქართველოს სამეფო კარის ოფიციალურ წარმომადგენელთა მონაწილეობის საკითხი, როგორც ჩვენი ეკლესიის მიერ მართლმადიდებლობის დაცვისათვის თავგანწირვის მაგალითი.

იოანე ჩიგოგიძე – დეკანოზი. საქართველოს ეკლესიის იურისდიქციის თანამედროვე პრობლემები (აფხაზეთის საკითხი) და სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის წვლილი ამ პრობლემის დარეგულირების საქმეში.

სოციალური მეცნიერებების დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: სოციალური მეცნიერებები, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: პროფესორი, მიტროპოლიტი ანანია (ჯაფარიძე); საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, 2017, 144 გვ. [საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი].

ნაშრომში გაანალიზებულია კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს პოზიცია აფხაზეთის სარწმუნოებრივ საკითხთან დაკავშირებით, მსოფლიო საპატრიარქოსა და საქართველოს საპატრიარქოს შორის მიღწეული შეთანხმებები, გამოკვეთილია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის წმიდა სინოდისა და საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის წვლილი აფხაზური საეკლესიო სეპარატისტული მოძრაობის ე. წ. „საისტორიო არგუმენტაციის“ დაძლევისა და რეალური ისტორიის წარმოჩენაში.

კალანდია გიორგი. ოდიშის საეპისკოპოსოთა ისტორია. (ცაიში, ბეღია, მოქვი, ხობი).

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაციის ავტორეფერატი, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი დ. ნინიძე; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 2002, 56 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ეროვნული სამეცნიერო ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში საარქივო დოკუმენტებზე დაყრდნობით შესწავლილია დასავლეთ საქართველოს ოთხი მნიშვნელოვანი საეპისკოპოსოს ისტორია.

Касрадзе Г. Состояние православной веры среди населения Грузинской ССР (Опыты конкретно-социологического исследования).

Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук, Тбилисский государственный университет, Тбилиси, 1984, [წიგნის პალატა].

ნაშრომში სოციოლოგიური კვლევის შედეგებზე დაყრდნობით გაანალიზებულია საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში მართლმადიდებლური რწმენის საკითხი.

კახაბერ შურღაია – დეკანოზი. კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს ლაზიკის ეპარქია. (VI-XI სს.).

სოციალური მეცნიერებების დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: სოციალური მეცნიერებები, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: პროფესორი, მიტროპოლიტი ანანია (ჯაფარიძე); საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, 2013, 179 გვ. [საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი].

ნაშრომში ისტორიული წყაროებისა და არსებული ლიტერატურის გამოყენებით შესწავლილია ლაზიკის ეპარქიის ისტორია VI-XI საუკუნეებში.

კეზევაძე მერაბ. გელათის მონასტერი ეგზარქოსობის დროს.

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი გ. მჭედლიძე; საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2005, 171 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი].

ნაშრომში აღწერილია ეგზარქოსობის პერიოდში გელათის სამონასტრო კომპლექსის საქმიანობა და მართვა-გამგეობის წესი, დაზუსტებულია მონასტრის მიწათმფლობელობა და მოსახლეობის ვალდებულება მონასტრისადმი.

კვიციანი ტასო. რუსი სამღვდელოებისა და ინტელიგენციის პოზიცია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საკითხში 1905-1917 წლებში. (პრესის მასალების მიხედვით).

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაციის ავტორეფერატი, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: გ. როგავა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 2005, 46 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

დისერტაციაში განხილულია საკითხები: ქართლში და ეგრისში ქრისტიანობის გავრცელება და ავტოკეფალიის მოპოვება, საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობა 1801-1905 წლებში, ავტოკეფალიის გაუქმება, რეაქციული რუსი ინტელიგენციის ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის წინააღმდეგ და ქართველი სამღვდლოებისა და საზოგადოების თავდადება ავტოკეფალიის აღდგენისათვის, რაც, საბოლოოდ, გამარჯვებით დასრულდა.

კიკნაძე ვაჟა. ეროვნული და საკაცობრიო პრობლემატიკა XIX საუკუნის ქართველი სასულიერო მოღვაწეების შემოქმედებაში. (ეპისკოპოსები: გაბრიელ ქიქოძე, კირიონ საძაგლიშვილი, პეტრე კონჭოშვილი, ღვთისმეტყველების კანდიდატი მიხეილ საბინინი).

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2005, 318 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი].

დისერტაციაში შესწავლილია XIX საუკუნის ბოლოსა და XX საუკუნის დასაწყისში დიდი საეკლესიო მოღვაწეების ნააზრევი, რომელიც ეროვნულთან ერთად ზოგადსაკაცობრიო ღირებულების მქონეა.

კუდავა ბუბა. დასავლეთ საქართველოს ეკლესია. (IX-XI სს.).

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი დ. ნინიძე; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 2002, 172 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

დისერტაციაში საუბარია დასავლეთ საქართველოს აფხაზთა საკათალიკოსოსა და მისი საეპისკოპოსოების ისტორიის შესახებ. განხილულია მისი ურთიერთობა კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოსთან და მცხეთის საკათალიკოსოსთან.

Леван Матешвили – протоиерей. Проблемы объявления христианства государственной религией в Грузии.

Диссертация на соискание учёной степени кандидата теологических наук, специальность: теология, научный руководитель: кандидат теологических наук, диакон Павел Ермилов; Московский Свято-Тихоновский гуманитарный университет, Москва, 2015, 195 гв. [Московский Свято-Тихоновский гуманитарный университет].

სადისერტაციო ნაშრომში განხილულია ადრექრისტიანული რეალობა საქართველოში, მირიან მეფის საეკლესიო პოლიტიკა და მასთან დაკავშირებული კოლიზიები, მირიან მეფისა და წმიდა ნინოს მიერ დაფუძნებული ეკლესიის ორიენტაციის საკითხი.

მაშულაშვილი მარიაშ. ქრისტიანობა და სახელმწიფოებრივი აზროვნების ისტორია საქართველოში. (IV-XII სს.).

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ქ. პავლიაშვილი; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 2001, 155 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში წერილობითი წყაროების საფუძველზე გაანალიზებულია საქართველოს პოლიტიკურ-კულტურული ვითარების ეტაპები, ქრისტიანობის როლი ეროვნული თვითშეგნების ჩამოყალიბების პროცესში, ქართული მესიანიზმის პრობლემები და ქართული სახელმწიფოებრივი და საეკლესიო პოლიტიკა მოცემულ პერიოდში.

მაშულია გიორგი. ქართლის ეკლესია V-VI საუკუნეებში.

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, წარმოდგენილია მონოგრაფიის სახით, რედ. ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი ტ. ახალაია, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი, „მეცნიერება“, თბილისი, 1992, 103 გვ. 1000 ც. ISBN 5-520-01313-6, [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში შესწავლილია V-VI საუკუნეების ქართლის ეკლესიის ისტორია. ავტორს უწინ ქართულ ისტორიოგრაფიაში უცნობ ან ნაკლებად ცნობილ წყაროთა კრიტიკული ანალიზის საფუძველზე განხილული აქვს ქართლის ეკლესიის ურთიერთობა ნესტორიანობასთან, მონოფიზიტობასთან და ქალკედონიტობასთან. აღნიშნული პრობლემა განხილულია ქართლის საგარეო პოლიტიკასთან მჭიდრო კავშირში. ნაჩვენებია, რომ აღნიშნულ პერიოდში ქართლის ეკლესია, დროის მცირე გამონაკლისის გარდა, პრობიზანტიურ ორიენტაციას ემხრობოდა.

მერკვილაძე დავით. სირიელი სასულიერო მოღვაწენი ქართლში. („ასურელი მამები“).

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი გ. ჯამბურია; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 1996, 109 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში არის მცდელობა, დაზუსტებულ იქნას ასურელ მამათა ქართლში შემოსვლის დრო, მათი წარმომავლობა, სახელები და რაოდენობა, განხილულია მათი ღვაწლი ქრისტიანობის განმტკიცების საქმეში.

მჭედლიძე გულნარი. ქვემო ქართლის სამონასტრო სენიორიების ისტორიიდან. (გუდარეხი, ფიჭარეთი).

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: აკადემიკოსი მარიაშ ლორთქიფანიძე, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის

სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2004, 164 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი].

ნაშრომში აღწერილია აღნიშნული ორი მონასტრის ისტორია, მათი სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობა, ეპიგრაფიკა.

პავლიაშვილი ქეთევან. ვატიკანის პოლიტიკა საქართველოსა და ირანის მიმართ XVII საუკუნის 20-50-იან წლებში.

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: სსრკ ისტორია – 07.00.02, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ი. ტაბალუა, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი, თბილისი, 1989, 197 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გაანალიზებულია საქართველოსა და ირანის ურთიერთობა ევროპასთან XVII საუკუნეში, კათოლიკე მისიონერების მოღვაწეობა საქართველოსა და ირანში.

პავლიაშვილი ქეთევან. საქართველოს საეგზარქოსო 1900-1917 წლებში.

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია. წარმოდგენილია მონოგრაფიის სახით, რედ. ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი თ. ბოცვაძე; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 1995, 252 გვ. 1000 ც. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში განსაზღვრულია საქართველოს საეგზარქოსოს ადგილი და მნიშვნელობა რუსეთის იმპერიის საეკლესიო და პოლიტიკურ-ეკონომიკურ ცხოვრებაში, წარმოჩენილია საეგზარქოსოს პოლიტიკა საქართველოში მიმდინარე საზოგადოებრივ-პოლიტიკური მოძრაობის მიმართ, ქართველი სამღვდელოების როლი ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობასა და საქართველოს ეკლესიის დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლაში.

პაპაშვილი მურმან. საქართველო-ვატიკანის ურთიერთობა XVII-XVIII საუკუნეებში.

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: მსოფლიო ისტორია – 07.00.03, სამეცნიერო კონსულტანტი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ი. ტაბალუა; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი, თბილისი, 1998, 370 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი].

ნაშრომში აღწერილია საქართველოს ეკლესიის ურთიერთობა რომაულ კათოლიკურ ეკლესიასთან XVII-XVIII საუკუნეებში. ავტორი ძირითადად ეყრდნობა მიხეილ თამარაშვილისა და ილია ტაბალუას მიერ გამოცემულ დოკუმენტებს და ახდენს მათ ანალიზს.

როგავა გივი. რუსეთის საეკლესიო პოლიტიკა საქართველოში 1801-1917 წლებში.

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალი, თბილისი, 1999, 322 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი].

ნაშრომში საარქივო მასალების საფუძველზე აღწერილია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმება, ეგზარქოსების მმართველობის დაწესება და რუსეთის საერო ხელისუფლების საეკლესიო პოლიტიკა საქართველოში.

როსტომაშვილი ნინო. კალისტრატე ცინცაძე და საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის პრობლემა.

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ე. მამუკელაშვილი; ი. გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თელავი, 2008, 141 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

დისერტაციაში ნაჩვენებია დეკანოზ კალისტრატეს (შემდეგში სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი) როლი საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის ბრძოლაში, განხილულია მისი წერილები, ნაშრომები, მიმართვები, რომლებიც აღნიშნულ საკითხს ეხება.

ტოლიაშვილი კახა. რუსეთის სინოდის საეკლესიო პოლიტიკა აფხაზეთსა და შიდა ქართლში. (XIX ს. 80-იანი – 1917 წწ.).

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ალ. ბენდიანიშვილი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2005, 128 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი].

ნაშრომში ნაჩვენებია რუსეთის სინოდის ანტიქართული პოლიტიკა აფხაზეთსა და შიდა ქართლში XIX ს-ის ბოლოსა და XX ს-ის დასაწყისში, საქართველოს პოლიტიკური და რელიგიური მდგომარეობა მოცემულ პერიოდში.

ტყემელაშვილი ლევან. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის ისტორიის ძირითადი საკითხები.

ისტორიის აკადემიური დოქტორის კვალიფიკაციის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ქუთაისი, 2012, 267 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა]. დისერტაციაში განხილულია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის მდგომარეობა V, VIII, XI საუკუნეებში.

ფირჩხაძე მაია. ქრისტიანობის გავრცელების ისტორია დასავლეთ საქართველოში. (I-IX სს.). ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, აკადემიკოსი მ. ლორთქიფანიძე; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველოს ისტორიის კათედრა, თბილისი, 2002, 167 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა]. ნაშრომში ავტორი არსებული წყაროების საფუძველზე განიხილავს ქრისტიანობის გავრცელებისა და შემდგომი განვითარების ეტაპებს.

ფხალაძე თამარ. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია და ქართული ენის საკითხი XIX საუკუნის მეორე ნახევარში. (პერიოდიკის მიხედვით). ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ქ. პავლიაშვილი; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, კულტურის ისტორიისა და თეორიის კათედრა, თბილისი, 2004, 155 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა]. დისერტაციაში ნაჩვენებია ქართველი სასულიერო პირების ბრძოლა ეკლესიაში ქართული საღვთისმსახურო ენის შესანარჩუნებლად, რაც დიდ სირთულეებთან იყო დაკავშირებული.

ქათამაძე ციური. სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ურთიერთობა იერუსალიმთან. (XVI-XVIII სს.). ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ფ. სინარულიძე; ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ბათუმი, 2002, 165 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი]. ნაშრომში ნაჩვენებია სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს პოლიტიკურ-კულტურული და სამეურნეო-ეკონომიკური ურთიერთობა იერუსალიმთან XVI-XVIII საუკუნეებში, ამ კუთხის მკვიდრთა მოღვაწეობა იერუსალიმში, ჯვარის მამათა ქრონოლოგიის საკითხი.

ქართველიშვილი თეა. გურიის საეპისკოპოსოების როლი ქართულ კულტურაში. (XV-XVIII საუკუნეები).

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ქ. პავლიაშვილი; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 2002, 165 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

დისერტაციაში განხილულია გურიის საეპისკოპოსოების ისტორიოგრაფია, გურიის სამთავროების საეპისკოპოსოთა ჩამოყალიბება, მათი კულტურული დანიშნულება, ეკლესიამონასტრების ხუროთმოძღვრება და ხელოვნება, გურიის ეპისკოპოსთა კულტურულ-საეკლესიო საქმიანობა.

ქორიძე თამარ. აფხაზეთის საკათალიკოსოს ისტორია. (IX-XVI სს.).

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაციის ავტორეფერატი, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელები: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი [ნ. შოშიაშვილი]; აკადემიკოსი მ. ლორთქიფანიძე; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 2003, 71 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ეროვნული სამეცნიერო ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში საარქივო მასალებზე დაყრდნობით შესწავლილი და გაანალიზებულია IX-XVI საუკუნეების აფხაზეთის საკათალიკოსოს ისტორია.

ქოქრაშვილი ხათუნა. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კირიონ II-ის ეროვნულ-საზოგადოებრივი და საისტორიო შეხედულებანი.

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ო. ჯანელიძე; საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2001, 185 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი].

ნაშრომში მოკლედ არის გადმოცემული სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კირიონ II-ის ბიოგრაფია, ისტორიული წყაროების საფუძველზე შესწავლილი და გაანალიზებულია მისი ეროვნულ-საზოგადოებრივი ნააზრევი და საისტორიო შეხედულებანი.

Чхартишвили Изольда. Антирелигиозная борьба во второй половине XIX в. (По материалам грузинской демократической прессы).

Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата исторических наук, Академия наук Грузинской ССР, Институт истории им И. Джавахишвили, Тбилиси, 1984, [ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი].

ნაშრომში გამოკვლეულია XIX საუკუნის ბოლოს საქართველოში ანტირელიგიური ბრძოლის ზოგადი და სპეციფიკური კანონზომიერებები, განსაზღვრულია ქართული ათეისტური აზრის განვითარების ისტორია.

წვერავა ვლადიმერ. საქართველოს საეგზარქოსოს სამისიონერო მოღვაწეობა XIX საუკუნეში.

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელები: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ა. ბენდიანიშვილი; ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი, დოცენტი პ. ვაჭრიძე; საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი, თბილისი, 1999, 171 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში საარქივო მასალების ანალიზის საფუძველზე ნაჩვენებია საქართველოს საეგზარქოსოს საქმიანობა საქართველოსა და ჩრდილო კავკასიის მთიელებში სამისიონერო-კულტურული მიმართულებით („ოსეთის კომისია“, „კავკასიაში ქრისტიანობის აღმდგენელი საზოგადოების“ საქმიანობა, მის მიერ დაარსებული სკოლები და ა. შ.).

ხუციშვილი ნიკოლოზ. იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის მიწისმფლობელობა საქართველოში.

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელები: აკადემიკოსი ე. მეტრეველი; საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, პროფესორი ზ. ალექსიძე; საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტი, თბილისი, 1999, 172 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში აღწერილია იერუსალიმის ჯვრის მონასტრისათვის ქართველი მეფეებისგან გადაცემული ყმა-მამულების რაოდენობა და ის ვალდებულებები, რაც მათ ჰქონდათ ამ მონასტრის მიმართ.

ჯავახიშვილი მანანა. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ურთიერთობა რომის კათოლიკურ ეკლესიასთან XI-XIV სს.-ში.

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: პროფესორი ნ. შოშიაშვილი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 1997, 140 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

დისერტაციაში განხილულია საქართველოს მართლმადიდებელი და რომის კათოლიკური ეკლესიების ურთიერთობა XI-XIV სს.-ში, არის მცდელობა, დაზუსტებულ იქნას მართლმადიდებელი ეკლესიისაგან რომის კათოლიკური ეკლესიის გამოყოფის ზუსტი თარიღი, შედარებულია მართლმადიდებლური და კათოლიკური ტიპიკონები.

ჯაფარიძე შორენა. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხი 1905-1907 წლების რევოლუციურ საქართველოში.

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაციის ავტორეფერატი, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ქ. პავლიაშვილი; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, კულტურის ისტორიისა და თეორიის კათედრა, „უნივერსალი“ თბილისი, 2003, 41 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ეროვნული სამეცნიერო ბიბლიოთეკა].

ნაშრომში მრავალრიცხოვან საარქივო დოკუმენტებზე დაყრდნობით შესწავლილია 1905-07 წლებში ქართველი საზოგადოების ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის.

ჯოხაძე გრიგოლ. XIII-XIV სს. საქართველოს ეკლესიის ისტორიიდან.

ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაციის ავტორეფერატი, სპეციალობა: საქართველოს ისტორია – 07.00.01, სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი რ. მეტრეველი; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 2001, 46 გვ. [საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა].

სადისერტაციო ნაშრომში განხილულია XIII-XIV საუკუნეების საქართველოს ეკლესიის ისტორიის მნიშვნელოვანი მომენტები.

1978-2017 წლებში გამოქვეყნებული სტატიები

აბაშიძე ზაზა. XIX საუკუნის მატთანე.

„ნათელი ქრისტესი“, წიგნი I, 2003, გვ. 422-431.

სტატიაში აღწერილია XIX საუკუნის საქართველოსა და საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობა.

Абашидзе З., Бубулашвили Э., Павлиашвили К. Грузинский экзархат Русской Православной Церкви. (Предположительно материал для Православной Энциклопедии).

უთარილო, 67 გვ.

კოლექტიურ სტატიაში, რომელიც მოსკოვის საპატრიარქოს მიერ გამოცემულ „მართლმადიდებლურ ენციკლოპედიაში“ დაიბეჭდა, აღწერილია საქართველოს საეგზარქოსოს ისტორია (1812-1917 წწ.).

აბაშიძე ზაზა. ნეტარ იყვნენ მოწყალენი.

„ფუძე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი უცხოეთში მცხოვრებ ქართველთათვის, 2004, №2, გვ. 23).

სტატიაში გაშუქებულია წმიდა გაბრიელ ქიქოძის დამსახურება საქართველოს ეკლესიის წინაშე.

აბაშიძე ზაზა. განუწყვეტელი სათნობა.

„ფუძე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი უცხოეთში მცხოვრებ ქართველთათვის, 2005, №1, გვ. 11.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია წმიდა ეპისკოპოს ალექსანდრეს (ოქროპირიძე) ბიოგრაფიული მონაცემები.

აბაშიძე ზაზა. ქართლის გაქრისტიანების ქრონოლოგიის შესახებ.

„ხანძთა“, პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი, ქუთაისი-თბილისი, 2009, №2, გვ. 54-66.

სტატიაში განხილულია ქართლში ქრისტიანობის გავრცელების თარიღის შესახებ არსებული ისტორიული წყაროები.

აბაშიძე ზაზა. კიდევ ერთხელ მწიგნობართუხუცეს-ჭყონდიდელის სახელის შესახებ.

„რელიგიის ისტორიის საკითხები“, თბილისი, 2013, ტ. II, გვ. 136-150.

სტატიაში განხილულია ორი მნიშვნელოვანი თანამდებობის – მწიგნობართუხუცესისა და ჭყონდიდის ეპისკოპოსის გაერთიანების დრო და გარემოებები.

აბღალაძე ალექსანდრე. გელათის აკადემიის ისტორიიდან.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1989, №2, გვ. 56-58.
სტატია მოგვითხრობს დავით აღმაშენებლის პერიოდში საქართველოში, კერძოდ, გელათის აკადემიაში, მიმდინარე საგანმანათლებლო საქმიანობაზე.

აბღალაძე გვანცა. გიორგი IV ლაშა და ქართული მართლმადიდებელი ეკლესია.

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები; ისტორია, არქეოლოგია, ხელოვნებათმცოდნეობა, ეთნოგრაფია; 2001, №338, გვ. 63-71.
სტატიაში განხილულია გიორგი IV-ის წინააღმდეგობრივი დამოკიდებულება ეკლესიის მიმართ.

ავალიანი თემურ. აჭარამ უნდა მოაქციოს საქართველო.

„ტბელობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 112-114.
XX საუკუნის 90-იან წლებში, საქართველოს ისტორიის უმძიმეს პერიოდში, როდესაც გარკვეული სიძნელები იყო აჭარის საკითხთან დაკავშირებით, დიდი მნიშვნელობა მიიღო სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის სიტყვებმა: „საქართველომ კი არ უნდა მოაქციოს აჭარა, არამედ აჭარამ უნდა მოაქციოს საქართველო“. სწორედ ეს სიტყვები გასდევს ლაიტმოტივად სტატიას.

ავთანდილ გიორგობიანი – მღვდელი. ფუტიეთის ბრძოლა. (რატომ მოხდა საეკლესიო აჯანყება საქართველოში).

„არსენალი“, სამხედრო-ანალიტიკური ჟურნალი, 2008, №8, გვ. 20-23.
სტატიაში გადმოცემულია ავტოკეფალიის გაუქმების შემდეგ რაჭაში საეკლესიო ამბოხებისა და მისი მონაწილეების დასჯის ისტორია.

ათონელი ქართველი ბერები (მამა ბენედიქტე, მამა ბესარიონი).

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1991, №1, გვ. 56-58.
სტატიაში წიგნიდან „XIX საუკუნის ათონელ მოღვაწეთა ცხოვრებანი“ ამოკრებილია ათონელი ქართველი ბერების: მამა ბენედიქტე ქიტიშვილისა და მამა ბესარიონ ქიქოძის ცხოვრება და წმიდა მოღვაწეობა.

ათონი – ათასწლოვანი.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1982, №2, გვ. 33-35.
სტატია ეძღვნება ათონის ივერთა მონასტრის 1000 წლის იუბილეს.

აივაზოვი ანა. დუსელდორფის ქართული ეკლესია – ქართველთა კერა შორეულ მიწაზე. „თანამემამულე“, უცხოეთში მცხოვრებ ქართველთა ცენტრალური პერიოდული გამოცემა, 2008, №2, გვ. 13-14.

სტატია მოგვითხრობს ქართველ ემიგრანტთა ცხოვრებაში დუსელდორფის ქართული ეკლესიის როლისა და მისი ისტორიის შესახებ.

ალასანია გიული. ჰერაკლე კეისრის რელიგიური პოლიტიკა საქართველოში.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 10.

კრებულში შეტანილია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ალექსი ქშუტაშვილი – დეკანოზი. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის სამოციქულო სტატუსის ისტორიულ-კანონიკური პრინციპები.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, თბილისი, 2011, №3, გვ. 30-42.

სტატიაში ავტორი მიმოიხილავს საქართველოს ეკლესიის სამოციქულო სტატუსის დამადასტურებელ ისტორიულ წყაროებს.

ალექსიძე ზაზა. ოცსაუკუნოვანი საქართველოს ეკლესია.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1978, №1, გვ. 47-49.

სტატიაში ავტორი მოკლედ მიმოიხილავს საქართველოს ეკლესიის ისტორიის მნიშვნელოვან მომენტებს.

ალექსიძე ზაზა. ასურელ მამათა ღვაწლი.

„ნათელი ქრისტესი“, წიგნი I, 2003, გვ. 118-121.

სტატია ასახავს ასურელ მამათა მოღვაწეობას საქართველოში.

ალექსიძე ზაზა. ტაოს საეპისკოპოსო VI საუკუნესა და VII საუკუნის დასაწყისში.

„აღმოსავლეთმცოდნეობა“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტი, 2014, №3, გვ. 206-220.

სტატიაში გაშუქებულია ისტორიული წყაროები ტაოს საეპისკოპოსოს შესახებ.

ალიბეგაშვილი გიორგი, ჟვანია ნინო. უცხოური მასალები საქართველოს მოქცევაზე.

კრებ. „წმინდა ნინოს ცხოვრება და ქართლის მოქცევა“, 2009, გვ. 119-136.

სტატიაში განხილულია საქართველოს გაქრისტიანების შესახებ არსებული უცხოური (ბიზანტიური, სომხური) წყაროები.

ალიმბარაშვილი იოსებ (სოსო). კათალიკოსი დომენტი IV – ქართული კულტურის მოამაგე.
შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2011, №2, გვ. 166-179.

სტატიაში გადმოცემულია XVIII საუკუნის I ნახევარში მოღვაწე კათალიკოს დომენტი IV-ის (დამინა ბაგრატიონი) მოღვაწეობის ზოგიერთი ასპექტი.

ალიმბარაშვილი იოსებ (სოსო). კათალიკოსი დომენტი I.

„საისტორიო ძიებანი“, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ექ. თაყაიშვილის სახელობის საქართველოს საისტორიო საზოგადოება, აფხაზეთის ორგანიზაცია, წელიწდეული, 2013-2015, ტ. XII, გვ. 88-119.

სტატიაში აღწერილია XVIII საუკუნის I ნახევრის გამოჩენილი სასულიერო პირის – კათალიკოს დომენტი I-ის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

ალიმბარაშვილი იოსებ. რა გახდა დომენტი კათალიკოსსა და სულხან-საბა ორბელიანს შორის დაპირისპირების მიზეზი?

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №10, გვ. 7-26.

სტატიაში წერილობითი წყაროების საფუძველზე განხილულია XVIII საუკუნის I ნახევარში მოღვაწე კათალიკოს დომენტი IV-ისა და სულხან-საბა ორბელიანის ურთიერთობის ზოგიერთი ასპექტი.

ამბროსი ქათამაძე – ეპისკოპოსი. ინდოეთის გზებზე.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1982, №2, გვ. 10-13.

სტატიაში აღწერილია საქართველოს ეკლესიის დელეგაციის ვიზიტი ინდოეთში.

ამირან შენგელია – დეკანოზი. წმიდა ქალწულმოწამე ბარბარე.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1980, №2, გვ. 23-25.

სტატიაში ასახულია ნავთლულის წმიდა ბარბარეს სახელობის ტაძრის ისტორია.

ანანია (ჯაფარიძე) – ეპისკოპოსი. ვმადლობ უფალსა ჩვენსა.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1981, №2, გვ. 26-33.

სტატია მოგვითხრობს 1981 წლის სექტემბერში საბერძნეთში ივერთა მონასტრის მოსალოცად წასული საქართველოს ეკლესიის დელეგაციის ვიზიტის შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – ეპისკოპოსი. მესხეთის წარსულიდან.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1986, №2, გვ. 47-55.

სტატიაში ავტორი მოგვითხრობს რამდენიმე მნიშვნელოვანი მომენტის შესახებ მესხეთის ისტორიიდან.

ანანია (ჯაფარიძე) – ეპისკოპოსი. პირველი წირვა საფარაში.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1988, №4, გვ. 47-50.
1988 წლის 28 აგვისტოს საფარის წმიდა საბას ტაძარში ჩატარდა პირველი წირვა 20-იანი წლების შემდეგ. წირვა ჩატარა ახალციხისა და სამცხე-ჯავახეთის ეპისკოპოსმა ანანიამ (ჯაფარიძე). ჟურნალში გამოქვეყნებულია მის მიერ წარმოთქმული ქადაგება.

ანანია (ჯაფარიძე) – ეპისკოპოსი. თამარ დედოფლის ვაჟის სახელი.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1989, №4, გვ. 43-50.
სტატიის ავტორი ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გვესაუბრება თამარ მეფის ვაჟის – ლაშა-გიორგის სახელის ეტიმოლოგიის შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – ეპისკოპოსი. ჩვენგან გავაუცხოოთ ჩვენი სისხლი და ხორცი?

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1990, №1, გვ. 52-57.
სტატიის ავტორი იმ საჭირობო პრობლემის შესახებ, რომ ქართველების ერთი ნაწილი მიჩნეულია ოსებად მათი „ოსური“ გვარების გამო. ავტორი ცდილობს, დაგვისაბუთოს ამ მოსაზრების უმართებულობა.

ანანია (ჯაფარიძე) – ეპისკოპოსი. ვასწავლოთ თუ არა საქართველოს ეკლესიის ისტორია სკოლაში?

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1992, №9, გვ. 67-74.
სტატიის ავტორი საუბრობს მომავალი თაობისთვის საქართველოს ეკლესიის ისტორიის სწავლების საჭიროების შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – ეპისკოპოსი. საქართველოს საპატრიარქოს ადგილი მართლმადიდებლურ დიპტიხში.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1993, №1, გვ. 70-77.
ავტორი ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გვაწვდის ინფორმაციას, რომელი ადგილი ეკავა საქართველოს საპატრიარქოს მსოფლიო მართლმადიდებლურ დიპტიხში.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. აფხაზეთის ეპარქია.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1995, №1, გვ. 11-19.
სტატიის ავტორი მოკლედ არის გადმოცემული აფხაზეთის ეპარქიის ისტორია დაარსებიდან XIX საუკუნემდე.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. დედა ეკლესია, ქადაგებანი, წერილები, 1996, 319 გვ.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ სხვადასხვა დროს გამოქვეყნებული სტატიები და წერილები, რომელთა დიდი ნაწილი საქართველოს ეკლესიის ისტორიას ეხება. მათ შორის აღსანიშნავია:

ქართველთა გაბერძნება. სტატიაში ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია ოსმალთა მიერ დაპყრობილ სამხრეთ საქართველოში (ლაზეთსა და მესხეთში) მცხოვრებ ქართველ მართლმადიდებელთა ბედი, რომელნიც ოსმალური კანონების შესაბამისად, კონსტანტინოპოლის ბერძნული საპატრიარქოს მრევლად გადაიქცნენ. (გვ. 10-16).

ქართველთა გამაჰმადიანება. სტატიაში მრავალრიცხოვან ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია ოსმალთა და ირანელთა მიერ დაპყრობილი საქართველოს კუთხეთა, კერძოდ, მესხების გამაჰმადიანება, რასაც ხალხი „გათათრებასაც“ უწოდებდა, მათ მიერ ქართული ენის დავიწყებისა და გვარების შეცვლის პროცესი. (გვ. 17-26).

ქართველთა გალექება. სტატიაში გადმოცემულია მტრის მიერ დაპყრობილ აღმოსავლეთ კახეთში (საინგილოში) მცხოვრებ ქართველთა ბედი, რომელთაც სხვადასხვა მიზეზების გამო დატოვეს ეროვნული ეკლესია. მათი დიდი ნაწილი ეთნიკურად გადაგვარდა, ძირითადი ნაწილი კი შეერწყა საინგილოში ჩამოსახლებულ სხვადასხვა ხალხს, მათ შორის ლეკებსაც. აღწერილია საინგილოს ისტორიული გეოგრაფია, ეთნიკური სახე, სოციალური ყოფა, გვარების ეტიმოლოგია. (გვ. 26-34).

ქართველთა გაოსება. ზოგჯერ ისმის კითხვა: საჭიროა თუ არა წერა ქართველთა გაოსების შესახებ? საერთოდ არსებობს თუ არა ასეთი პრობლემა? ქართველთა გაოსების საკითხი მნიშვნელოვანი და სასწრაფოდ გადასაჭრელი პრობლემაა, რადგან ამ საკითხის არსში გაურკვეველობა თაობათა მანძილზე ოსურ თვითშექცევას უყალიბებდა „ოსური“ გვარის მატარებელ ქართველებს. სწორედ ამ საკითხებს ეხება აღნიშნული სტატია. (გვ. 34-46).

ქართველთა არმენიზაცია. სტატიაში ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია ოსმალთა და ირანელთა მიერ XVII-XIX საუკუნეებში დაპყრობილ ქართლ-კახეთსა და მესხეთში მცხოვრებ ქართველ მართლმადიდებელთა ხვედრი, რომელნიც თანდათანობით გადაიქცნენ სომხური ეკლესიის მრევლად დამპყრობელთა პოლიტიკური ნების შესაბამისად. გამონოფიზიტების შემდეგ კი მათ შეეცვალათ ეთნოფსიქოლოგიაც და დაადგინეს გასომხების გზას. (გვ. 46-53).

ქართველთა გააფხაზება. სტატიაში გადმოცემულია აფხაზეთის ქართველთა ბედი XVI-დან XXI საუკუნემდე. XVI საუკუნიდან, ადგილობრივი ხელისუფლების სისუსტის გამო, ჩამოსახლდნენ ჩრდილო კავკასიელი მთიელები, კერძოდ, ადიღე-ჩერქეზული ტომის აბაზები ანუ აფსუები. მკვიდრი მოსახლეობა გადაიქცა საზოგადოების დაბალ ფენად, ქართველმა თავად-აზნაურებმა კი შეძლეს ახალი ეთნიკური სახის ჩამოყალიბების სანაცვლოდ მაღალი მდგომარეობის შენარჩუნება. (გვ. 54-63).

სიტყვა, წარმოთქმული ახალციხის ეკლესიაში 1981 წლის სექტემბერში. ქადაგება წარმოთქმულია ახალციხის წმიდა მარინეს სახელობის ეკლესიაში საზეიმო წირვის შემდეგ. (გვ. 65-75).

ქართლის ცხოვრების ფურცლები: მესხეთის წარსულიდან. სტატიაში საუბარია მესხეთში ქრისტიანობის გავრცელების, იქ არსებული ეკლესია-მონასტრებისა და მესხეთში მცხოვრებ ქართველთა მიერ პოლიტიკური ვითარებების შედეგად მართლმადიდებლური სარწმუნოების შეცვლის პროცესის შესახებ. (გვ. 78-92).

პირველი წირვა უდეს ტაძარში. ქადაგება წარმოთქმულია საქართველოს ერთ-ერთ უძველეს სოფელში, უდეში, 1987 წელს ამოქმედებული ტაძრის კურთხევის შემდეგ. (გვ. 93-98).

პირველი წირვა საფარაში. ქადაგება წარმოთქმულია XX საუკუნის 20-იანი წლების შემდეგ პირველად ჩატარებული ლიტურგიის დასრულებისას, 1988 წლის 28 აგვისტოს, ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის მიძინების დღეს, საფარის მონასტრის წმიდა საბას სახელობის ტაძარში. (გვ. 99-104).

წირვა ვალეს ეკლესიაში. ახალციხიდან თორმეტობდე კილომეტრში, სოფელ ვალეში, დგას პატარა სამნავიანი ბაზილიკა – X საუკუნის ტაძარი. ქადაგება წარმოთქმულია აღნიშნულ ეკლესიაში 1988 წლის 21 სექტემბერს, ღვთისმშობლის შობის საღმრთო სასწრაფო წირვის შემდეგ. (გვ. 104-110).

მესხეთის შესახებ. (პოლემიკა). წერილი არის გაზეთ „ერის“ კორესპონდენტის მიერ წმიდა მოციქულების პეტრესა და პავლეს კათოლიკური ეკლესიის მოძღვართან პატრ იან სნიჟინსკისთან ჩაწერილი ინტერვიუს გამომხმაურება. (გვ. 110-115).

ენკენია აბასთუმნის ეკლესიისა. 1991 წლის 14 აპრილს, 70 წლის მანძილზე გაუქმებული წირვა-ლოცვის აღდგენის შემდეგ, აბასთუმნის ეკლესია ხელახლა ეკურთხა. მრევლს სიტყვით მიმართა სამცხე-ჯავახეთის ეპარქიის მმართველმა ეპისკოპოსმა ანანიამ (ჯაფარიძე). (გვ. 115-117).

პირველი წირვა კიმოთესუბანში. 70-წლიანი უქმობის შემდეგ, 1992 წლის 19 აგვისტოს, ფერისცვალების დღეს, კიმოთესუბანში პირველი წირვა ჩატარდა, რომლის დასრულებისას მეუფე ანანიამ წარმოთქვა სიტყვა. (გვ. 118-122).

ნუ დაანაწევრებთ! სტატია არის გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში“ (27.02.93) საქართველოს ისტორიულ-ტერიტორიული დაყოფის შესახებ გამოქვეყნებული წერილის (ავტორი ამბროსი გრიშვილი) კრიტიკული გამომხმაურება. (გვ. 124-130).

მოციქულთა გზა. სტატიაში მოთხრობილია იესო ქრისტეს მოციქულების მოღვაწეობის შესახებ საქართველოში. (გვ. 132-138).

ქრისტიანობა ანდრია მოციქულიდან წმიდა ნინომდე. სტატიაში განხილულია ისტორიული წყაროები, კერძოდ, რუის-ურბნისის კრების „ბეგლისწერა“ და სხვა, რომლებიც პასუხს სცემენ პრობლემატურ კითხვას იმის თაობაზე, რომ თუ საქართველოში ქრისტიანობა წმიდა მოციქულებმა იქადაგეს, რაღა საჭირო იყო წმიდა ნინოს ქადაგება? (გვ. 138-146).

მირონის კურთხევის შესახებ. თანამედროვე შეხედულებით, საქართველოს ეკლესიამ მირონის კურთხევის უფლება მიიღო IX საუკუნეში. ძველ ქართულ მწერლობაში სხვაგვარი მოსაზრებაა დამკვიდრებული. სტატიაში ავტორი განიხილავს აღნიშნულ საკითხს. (გვ. 153-162).

საქართველოს საპატრიარქოს ადგილი მართლმადიდებლურ დიპტიხში. საქართველოს წმიდა ეკლესიას საპატრიო ადგილი ეკავა მსოფლიო ეკლესიათა შორის. მაგრამ რუსეთის საიმპერატორო კარის მიერ ჩვენი ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმებამ მისი ადგილი მსოფლიო მართლმადიდებელ ეკლესიათა შორის იმ დროისათვის გადაუჭრელ პრობლემად აქცია. სწორედ ამ საკითხს ეხება სტატია. (გვ. 163-172).

მუხრანელ ბაგრატიონთა დიდი ოჯახის მამულიშვილები. სტატიაში მოთხრობილია მუხრანელ ბაგრატიონთა ოჯახის წარმომადგენლების ღვაწლის შესახებ, რაც მათ მიუძღვით მეცნიერების სხვადასხვა დარგის აღორძინებისა და ეროვნულ ნიადაგზე გადაყვანის საქმეში. (გვ. 172-179).

თამარ დედოფლის ვაჟის სახელი. მრავალ ადამიანს ალუძრავს ცნობისწადილს თამარ მეფის ძის სახელი – ლაშა-გიორგი. „ქართლის ცხოვრებაში“ ნათქვამია, რომ თამარ მეფის ახალდაბადებულ ვაჟს ქართულმა მხედრიონმა მიუძღვნა ერთ-ერთი ლაშქრობა – „ბელსა და სვესა ზედა ლაშასა, რომელი განმანათლებლად სოფლისა ითარგმნა აფსართა ენითა“. ვინ იყვნენ და სად ცხოვრობდნენ „აფსარები“, რომელთა ენიდანაც ეწოდა სახელი მეფის ვაჟს, განხილულია სტატიაში. (გვ. 181-191).

ჟამთააღმწერლობა ჭეშმარიტების მეტყველება არს. სტატია არის ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატს, დოქტორ ალ. ონიანსა და ბატონებს – თ. გვანცელაძესა და მ. ჩუხუას შორის გამართული პოლემიკის გამოცხილი. (გვ. 191-207).

„რაი არს ჭეშმარიტება?“ წერილში ავტორი გამოთქვამს სურვილს, რომ წინა თაობის მეცნიერებმა ახალ თაობას უნდა გადასცენ ჭეშმარიტებაზე დაყრდნობილი ისტორია და ასწავლონ ფაქტების კრიტიკული თვალთ შეხედვა და გაანალიზება. (გვ. 207-217).

მეგრელთა სისხლი სწყუროდათ. სტატია ეხება აფხაზ-აფსუათა მიერ გაგრა-ლესელიძის დალაშქრისას ქართველთა მიმართ ჩადენილ სისასტიკეს, რამაც სულიერად შეძრა ცხუმ-აფხაზეთის მაშინდელი მიტროპოლიტი დავითი (ჭკაღუა). ამ ფაქტებთან დაკავშირებით იგი შეხვდა და ინტერვიუ მისცა უცხოელ კორესპონდენტებს. (მალე მეუფე მომეტებული მწუხარებისაგან გარდაიცვალა). (გვ. 217-224).

აფხაზეთში მიმდინარე ე. წ. „გამეგრელების“ იძულებითი პროცესის ნამდვილი არსი. სტატიაში საუბარია ქართველი ერის გენოციდის შემდეგ აფხაზეთში დარჩენილი ქართველების იძულებითი გამეგრელების პროცესის ფაქტებზე, რაც ხორციელდებოდა აფხაზი პოლიტიკოსების მიერ. (გვ. 227-235).

ნათლისცემის ძველი ქართული ტერმინოლოგია და წყალთან დაკავშირებული ზოგიერთი ტოპონიმი. სტატია ეხება ნათლისცემის აღსანიშნავად ძველ ქართულ ენაში გამოყენებული ტერმინებისა და ტოპონიმების წარმოშობისა და ენაში დამკვიდრების საკითხს. (გვ. 235-240).

აფხაზების საცხოვრისი ჩრდილო კავკასიაში. წერილში განხილულია ლენინგრადელი პროფესორის ა. ნ. გენკოს კვლევები, რომლებიც შეეხება აფხაზურ და აბაზურ ენებს, აღნიშნული ენებისა და კილო-კავების გავრცელების გეოგრაფიულ არეალს. (გვ. 241-247).

მებრძოლი ეკლესია. ღვთისმეტყველთა განმარტებით, ეკლესია ორ ნაწილად განიყოფა: ქრისტეს რწმენით, საღვთო სჯულით, იერარქიითა და წმიდა საიდუმლოებით შეკრულ ადამიანთა ერთობა – ხილული ანუ მებრძოლი ეკლესია, და მეორე – ზეციური ანუ მეღვთისწაუღეთა ეკლესია. სტატიაში გაანალიზებულია მებრძოლი ეკლესიის რაობა. (გვ. 247-256).

საბრძოლო დროშა. იშვიათად განუცდია ალბათ რომელიმე ერს ისეთი საშინელი გენოციდი, რაც თავს დაატყდა ქართველ ხალხს აფხაზეთის ტრაგედიის დროს. რამ ჩაკლა ქართველებში ეროვნული სულისკვეთება? რამ დაბადა ნიჰილისტური სული? ამ კითხვებზე გამოთქვამს ავტორი სტატიაში საკუთარ აზრს. (გვ. 256-265).

ჩვენგან გავაუცხოოთ ჩვენი სისხლი და ხორცი? სტატია ეხება საქართველოსთვის ერთ-ერთ მტკივნეულ საკითხს – ჩვენი ეკლესიის სამწყსოში შემომავალ ოსებს, რომლებიც, როგორც საქართველოში მცხოვრები ყველა ქრისტიანი, საქართველოს ეკლესიის მრევლს წარმოადგენენ. (გვ. 267-276).

საქართველოვ, შენ ვინ მოგცა შეილი დასაკარგავი? წერილში საუბარია ისეთ უმნიშვნელოვანეს და სასწრაფოდ გადასაჭრელ პრობლემაზე, როგორცაა ქართველთა

გაოსების საკითხი. ოსებსა და ქართველებს ხშირად აქვთ ერთიდაიგივე გვარები, რაც გაურკვევლობას იწვევს და ოსური გვარის მატარებელი ადამიანი ოს ეროვნებისად მიგვაჩნია. ეს კი თაობათა მანძილზე ოსურ თვითშექცევას უყალიბებს ოსური გვარის მატარებელ ქართველებს. (გვ. 276-287).

„ახალი ერი“. სტატია ეხება თანამედროვე საქართველოს პრობლემებს, რომელთა ერთ-ერთი მიზეზია ჩვენს მიერ გამოჩენილი უგუნურება, თავისუფლების მოპოვების შემდეგ ქვეყანაში გაძლიერებული ურთიერთკინკლაობა, შინაბრძოლები და ქიშპობა. (გვ. 305-309).

„ეროვნული ეკლესია“. წერილში ავტორი გულისტკივილით საუბრობს საქართველოს ეკლესიის დღევანდელ პრობლემებზე. ჩვენს ერში ქვეცნობიერად დევს წინაპართაგან ნანადერძები და საუკუნეებით განმტკიცებული რწმენა, რომელიც დღეს მიმქრალია, რადგან არაა გამყარებული ახალი ცოდნითა და საზოგადოებრივი დამოკიდებულებით. (გვ. 309-318).

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. XIX საუკუნე: ქართველთა გაოსება (რელიგიური გზა).

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1997, №1, გვ. 19-23. სტატიაში აღწერილია ოსურ გარემოში მცხოვრები ქართველების მიერ ენისა და სარწმუნოების დაკარგვის პროცესი XVIII –XIX საუკუნეებში.

ანანია (ჯაფარიძე) – მთავარეპისკოპოსი. მირონის კურთხევის ისტორია საქართველოში. „ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1998, №1, გვ. 128-132. სტატიაში ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით მოთხრობილია საქართველოში მირონის კურთხევის ტრადიციის შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ქართველი ხალხის მომზადება მაცხოვრის მისაღებად. „ნათელი ქრისტესი“, წიგნი I, 2003, გვ. 21-23. სტატიაში ავტორი მიმოიხილავს ქრისტიანობის შემოსვლის პერიოდის საქართველოს ისტორიულ მდგომარეობას და იმ პირობებს, როცა ქართველები ახალ სარწმუნოებას ეზიარნენ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. „წარვედით და მოიმოწაფენით“: ქრისტეს მოციქულები საქართველოში.

„ნათელი ქრისტესი“, წიგნი I, 2003, გვ. 25-37. სტატიაში ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით აღწერილია I-IV საუკუნეების საქართველოს მდგომარეობა და მოციქულთა შემოსვლა საქართველოში ქრისტიანობის საქადაგებლად.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ასურელი მამები.

„ნათელი ქრისტესი“, წიგნი I, 2003, გვ. 112-117.

სტატია მოგვითხრობს საქართველოში ასურელი მამების ჩამოსვლისა და მოღვაწეობის შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. წმ. გრიგოლ ხანძთელის სამოღვაწეო არე.

„ნათელი ქრისტესი“, წიგნი I, 2003, გვ. 304-313.

სტატიაში საუბარია საქართველოს ეკლესიის უდიდესი საეკლესიო მოღვაწის – წმ. გრიგოლ ხანძთელის დამსახურების შესახებ ტაო-კლარჯეთში სამონასტრო ცხოვრების აღორძინების საქმეში.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. XVI-XVIII საუკუნეების მატანე.

„ნათელი ქრისტესი“, წიგნი I, 2003, გვ. 362-421.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული XVI-XVIII საუკუნეების საქართველოსა და საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობა.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს ეპისკოპოსი VII მსოფლიო კრებაზე (787 წ.).

„ლოგოსი“, სამეცნიერო ჟურნალი, 2004, №3, გვ. 8-13.

წერილში საუბარია 787 წელს ნიკეაში გამართულ მსოფლიო საეკლესიო კრებაზე წარგზავნილი „ფაზისელი ეპისკოპოსის“ – ქრისტეფორე ტრაპეზუნტელის შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ორი თვალსაზრისი ქართველი ერის ჩამოყალიბების დროის შესახებ.

დისციპლინათაშორისი რესპუბლიკური კონფერენცია „ეროვნული და სარწმუნოებრივი იდენტობა“, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი-მანგლისი, 2004, გვ. 3-8.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ კონფერენციაზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. თბილისის საეკლესიო კრების „კანონი“. (16. XI. 1748 წ.).

საერთაშორისო კონფერენცია „რელიგია და საზოგადოება – რწმენა ჩვენს ცხოვრებაში“, საქართველოს საპატრიარქო, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, მეცნიერების ფონდი „უდაბნო“, 2004, გვ. 7-9.

მოხსენებაში განხილულია 1748 წლის საეკლესიო კრების კანონები.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. აფხაზეთი და ტაო-კლარჯეთი – ქართველთა კონსოლიდაციის კერები.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 2005, №2, გვ. 155-158.

სტატიაში გაანალიზებულია ტაო-კლარჯეთისა და აფხაზეთის როლი ქართველი ერის გაერთიანების საქმეში.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ქართველთაგან ეროვნების და სარწმუნოების შეცვლა (გააფსუება).

„მართლმადიდებლობა აფხაზეთში და ეროვნული თვითიდენტიფიკაციის საკითხები“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2005, გვ. 20-30.

სტატიაში განხილულია ისტორიული ცნობები, რომლებიც ადასტურებენ აფხაზეთის ტერიტორიაზე ქართველების ცხოვრების ფაქტს იმ მეცნიერთა გარკვეული წრის საწინააღმდეგოდ, რომლებსაც მიაჩნიათ, რომ XIX საუკუნის 60-70-იან წლებამდე აქ მართლ აფხაზები სახლობდნენ. აღწერილია იმდროინდელი ვითარება, როცა ქართველთა გენოციდის შედეგად აფხაზეთში დარჩენილ ქართველებს აფხაზი პოლიტიკოსები მეგრელებად ჩაწერას აიძულებდნენ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს ორი ეპისკოპოსი პირველ მსოფლიო საეკლესიო კრებაზე.

„ფუძე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი უცხოეთში მცხოვრებ ქართველთათვის, 2005, №5, გვ. 4-5.

სტატია მოგვითხრობს ნიკეის I მსოფლიო კრებაში ქართველი ეპისკოპოსების – ბიჭვინთის ეპისკოპოს სტრატოფილესა და ტრაპეზუნტელ ეპისკოპოს დომნეს მონაწილეობის თაობაზე.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს სახელმწიფო და საეკლესიო საზღვრები ფარნავაზიან და ბაგრატიონ მეფეთა მმართველობის ეპოქაში და მისი არასწორი ასახვა „Православная Энциклопедия“-ს ტომეულებში.

„ამირანი“, კავკასიოლოგიის საერთაშორისო სამეცნიერო-კვლევითი საზოგადოებრივი ინსტიტუტის მოამბე, მონრეალი-თბილისი, 2006, XIV-XV, გვ. 99-122.

სტატიაში ავტორი წყაროებზე დაყრდნობით აბათილებს საეკლესიო უცხოენოვან გამოცემაში „Православная энциклопедия“ საქართველოს ეკლესიის იურისდიქციის საზღვრების არასწორ ასახვას.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს სახელმწიფო და საეკლესიო საზღვრები ფარნავაზიან და ბაგრატიონ მეფეთა მმართველობის ეპოქაში და მისი არასწორი ასახვა „Православная энциклопедия“-ს ტომეულებში.

„ხვამლი“, ცაგერისა და ლენტეხის ეპარქია, 2006, №1-№3.

სტატიაში ავტორი არსებულ წყაროებზე დაყრდნობით აბათილებს საეკლესიო უცხოენოვან გამოცემაში „Православная энциклопедия“ საქართველოს ეკლესიის იურისდიქციის საზღვრების არასწორ ასახვას.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ტყვეთა სყიდვა.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 2007, №1-2, გვ. 49-57.

სტატია ეხება XVII საუკუნის საქართველოში გავრცელებულ მანკიერ მოვლენას – ტყვეთა სყიდვას, რამაც უარყოფითი როლი შეასრულა ქართველთა ეროვნული და სარწმუნოებრივი იდენტობის შეცვლის საქმეში.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. რეგიონალიზმი შეაფერხებს ეროვნულ კონსოლიდაციას. „ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 2007, №1-2, გვ. 197-204.

სტატიაში გაანალიზებულია რეგიონალიზმის უარყოფითი გავლენა ქართველთა ეროვნულ კონსოლიდაციაზე.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საბჭოთა ისტორიოგრაფიაში გაბატონებული შეხედულება საქართველოს ეკლესიის პროზელიტიზმის შესახებ და მისი კრიტიკა. „თეოლოგიის კათედრა 5 წლისა“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალათა კრებული, 2007, გვ. 23-44.

XIX საუკუნეში, რუსეთის მიერ საქართველოს სახელმწიფოებრიობისა და საეკლესიო ავტოკეფალიის გაუქმების შემდეგ, დამახინჯდა საქართველოს ეკლესიის ისტორიის შესწავლა. ნარკვევში განხილულია არასწორი შეხედულებები საქართველოს ეკლესიის შესახებ და დასაბუთებულია სწორი ისტორიის მეცნიერული შესწავლის მნიშვნელობა.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. მეფე იყო ერთადერთი ერისკაცი, რომელსაც საკურთხეველში ზიარების უფლება ჰქონდა.

„კრილოსანი“, ქართული ქრისტიანული ჟურნალი, ყოველთვიური გამოცემა, 2007, №12, გვ.30-31.

ჟურნალში დაბეჭდილია ინტერვიუ მიტროპოლიტ ანანიასთან (ჯაფარიძე).

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. დედა ღვთისმშობელი – შემწე ქართული ენისა, 2008, 332 გვ.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ სხვადასხვა დროს გამოქვეყნებული სტატიები და წერილები, რომელთა დიდი ნაწილი საქართველოს ეკლესიის ისტორიას ეხება. მათ შორის აღსანიშნავია:

ბერძენ-რომაელი ავტორები ქართველთა წარმოშობის შესახებ და „ქართიზაციის“ თეორია. სტატიაში განხილულია ძველი ბერძენი და ლათინი ისტორიკოსების: სტრაბონის, ტაციტუსის, დიოდორე სიცილიელის, პოლიბიოსის, პლინიუსის, ოვიდიუსის, აპოლონიოს როდოსელისა და სხვათა ცნობები აქეელების, ჰერიონების, კოლხ-იბერების, ალბანელების, ჩრდილო სომხებისა და ჩრდილო მიდიელთა წარმოშობის შესახებ. (გვ. 3-37).

ორი თვალსაზრისი ქართველი ხალხის ჩამოყალიბების დროის შესახებ. სტატიაში განხილული და შედარებულია ქართულ ისტორიოგრაფიაში არსებული ორი განსხვავებული თვალსაზრისი ქართველი ეთნოსის ჩამოყალიბების დროის შესახებ. (გვ. 222-233).

საქართველოს ეკლესიის სამწყსო და იურისდიქციის საზღვრები. სტატიაში გადმოცემულია, როგორ და ვის მიერ დაფუძნდა საქართველოს ეკლესია, ვინ გაავრცელა ქრისტიანობა ქართლში, რომელი ხალხებისგან შედგებოდა ქართული სამწყსო და როგორი იყო საქართველოს ეკლესიის იურისდიქციის საზღვრები. (გვ. 55-75).

ხელმწიფე ივერიისა ლევან II დადიანი. სტატიაში განხილულია სამეგრელოს მთავრის – ლევან II დადიანის მიმოწერა რუსეთის ხელმწიფისადმი და სხვა საისტორიო წყაროები, რომლებიც აბათილებს საბჭოთა ათეისტური სკოლის მიერ ჩამოყალიბებულ თვალსაზრისს, რომლის მიხედვითაც „ივერია“ მხოლოდ აღმოსავლეთ საქართველო იყო, ხოლო დასავლეთ საქართველოს სხვადასხვა სახელები ეწოდებოდა. (გვ. 82-102).

დედა ღვთისმშობელი – შემწე ქართული ენისა. ძველი ქართული საეკლესიო ისტორიოგრაფიის თანახმად, საქართველოს წმიდა ეკლესიის მრევლი მოციქულების ეპოქიდანვე იყო მთელი ქართველი ერი და მისი იურისდიქციის საზღვრები მოიცავდა როგორც აღმოსავლეთ, ისე დასავლეთ საქართველოს. სტატია ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით ასაბუთებს ამ თვალსაზრისს. (გვ. 48-55).

სამეგრელოს საეკლესიო კრებები. სტატიაში საუბარია სამეგრელოს I (1889 წ.) და II (1905 წ.) საეკლესიო შეკრებების შესახებ, რომლებიც მნიშვნელოვანია იმდენად, რამდენადაც რუსეთის მიერ საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმების შემდეგ, მთელი XIX საუკუნის განმავლობაში, ადგილობრივი საეკლესიო კრება არ ჩატარებულა და საეპარქიო შეკრებებს დიდი როლი ეკისრებოდათ საქართველოს ეკლესიისათვის. (გვ. 144-172).

ძველი ქართული ლიტურგიკული ენა. წერილი არის ძველი ქართული ენის შესახებ, რომელიც ფიქსირებულია IV ს-ის ეპიგრაფიკულ და V-VIII სს.-ების წერილობით ძეგლებში, და რომელსაც შეიძლება ვუწოდოთ ძველი ქართული საეკლესიო ლიტურგიკული ენა. (გვ. 46-48).

აფხაზთა ინგლისელი სიძე მეგრელებს ქართველობას უწუნებს. სტატია არის გამომხაურება რუსულ-მეგრულ გახეთში „გალი“ კავკასიურ ენათა სპეციალისტის, დიდი ბრიტანეთის მეცნიერებათა აკადემიის წევრის ჯორჯ ჰიუტის თვალსაზრისზე, რომლის მიხედვითაც მეგრულ ენას უნდა მიენიჭოს ოფიციალური სტატუსი. (გვ. 186-190).

კოლხეთი – „ქვემო ივერია“. სტატია ეხება საქართველოსთვის მეტად საჭირობოროტო საკითხს, კერძოდ, საქართველოს დაპყრობის შემდეგ რუსეთის იმპერიის მცდელობას, ყველანაირი გზით გაერუსებინათ ქართველები. ისინი ცდილობდნენ, „მეცნიერული“ მეთოდებით, თეორიებითა და სახელმძღვანელოებით დაენერგათ თვალსაზრისი, რომ ქართველი ხალხი შედგებოდა სხვადასხვა ეთნიკური წარმომავლობის ხალხისაგან. (გვ. 37-46).

ქართული ეკლესიის სამწყსო. მსოფლიო საყოველთაო ეკლესიის ერთ-ერთი ადგილობრივი ეკლესია – საქართველოს ეკლესია თავის უფლებამოსილებას ახორციელებს ქართველ ქრისტიანებზე. სტატიაში საუბარია საქართველოს ეკლესიის სამწყსოს რაობის შესწავლის მნიშვნელობაზე ჩვენი ეკლესიის ისტორიის კვლევის საქმეში. (გვ. 190-209).

„ქართიზაციის“ თეორიის კრიტიკის ისტორია XX საუკუნის ბოლოს. საქართველოს დაპყრობის შემდეგ რუსეთი ცდილობდა ისტორიოგრაფიული მეცნიერება გამოეყენებინა ქართველი ერის დასამორჩილებლად. სტატია წარმოადგენს ე. წ. „ქართიზაციის“ თეორიის

კრიტიკულ განხილვას, რომელიც ცარიზმის დაკვეთით შეიქმნა პეტერბურგის უნივერსიტეტში. (გვ. 212-221).

ჩვენმა წინაპრებმა იცოდნენ, რომელია საერთო-სალიტერატურო ენა და რომელია ადგილობრივი. სტატიაში საუბარია ქართული სალიტერატურო ენისა და მეგრული და სვანური დიალექტების შესახებ, რომლებსაც ზოგიერთი მეცნიერი დიალექტებად არ მიიჩნევს. (გვ. 234-237).

წყაროები დასავლეთ საქართველოს იურისდიქციის შესახებ. სტატიაში თავმოყრილია ის ისტორიული წყაროები და მოსაზრებები, რომლებიც ადასტურებენ დასავლეთ საქართველოს ყოფნას საქართველოს ეკლესიის იურისდიქციაში გაქრისტიანების პერიოდიდანვე. (გვ. 247-257).

საქართველოს სახელმწიფო და საეკლესიო საზღვრები ფარნავაზიან და ბაგრატიონ მეფეთა მმართველობის ეპოქაში და მისი არასწორი ასახვა „Православная энциклопедия“-ს ტომეულებში. სტატია ეხება საეკლესიო უცხოენოვან გამოცემაში „Православная энциклопедия“ საქართველოს ეკლესიის იურისდიქციის საზღვრების არასწორ ასახვას. (გვ. 258-287).

დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო იურისდიქცია წმ. მაქსიმე აღმსარებლის ცხოვრების მიხედვით. სტატიაში განხილულია დასავლეთ საქართველოს იურისდიქციის საკითხები ძველი ბერძენი ისტორიკოსისა და ეპისკოპოსის პროკოფი კესარიელის ცნობებისა და ძველი ქართული წყაროების მიხედვით. (გვ. 75-81).

სამეგრელო-აფხაზეთის 200 წლიანი ომი და სამეგრელოს სამთავროს დამარცხება აფხაზეთა მიერ XVII-XVIII საუკუნეებში. XVII-XVIII საუკუნეებში ჩერქეზი ხალხის შემადგენელი ერთ-ერთი მეომარი ტომი ჩამოსახლდა აფხაზეთში და ხანგრძლივი ბრძოლების შედეგად დაიპყრო ისტორიული ოდიში (თანამედროვე სოხუმის, გულრიფშის, ოჩამჩირისა და გალის რაიონები). მკვიდრი ქართული მოსახლეობა გადაიქცა საზოგადოების ყველაზე დაბალ, დამორჩილებულ ფენად, შეისწავლა მებატონეების ანუ აფსუების ენა და ადათ-ჩვევები, აფხაზეთის მკვიდრმა ქართველმა თავად-აზნაურებმა კი ახალი ეთნიკური სახის ჩამოყალიბების სანაცვლოდ შეძლეს თავიანთი მაღალი მდგომარეობის შენარჩუნება. სტატია აღწერს ამ პროცესს. (გვ. 103-143).

კულტურა და ეროვნული მისია. სიტყვა წარმოთქმულია კონფერენციაზე „ეროვნული მისია და სარწმუნოებრივი იდენტობა“, რომელიც ჩატარდა 2004 წელს. მასში საუბარია ეროვნული ცნობიერებისა და კულტურის როლზე ეროვნული სახელმწიფოს ჩამოყალიბების საქმეში. (გვ. 173-181).

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ქართული საეკლესიო (სალიტერატურო) ენის ჩამოყალიბების საკითხისათვის. იოანე ლაზი.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 2008, №1-2, გვ. 38-39. სტატია წარმოადგენს ამონარიდს ავტორის წერილიდან „ქართული საეკლესიო (სალიტერატურო) ენის ჩამოყალიბების საკითხისათვის. იოანე ლაზი“.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ნაოსნობა, ნავთმშენებლობა და ნავმისადგომები მდ. ჭკოროხზე, ვეიდენბაუმის და ბაქრაძის მიხედვით.

„ტბელობა-2008“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 178-182.

სტატიაში ავტორი, ვეიდენბაუმისა და ბაქრაძის ცნობებზე დაყრდნობით, აბათილებს საბჭოთა ეპოქის სამეცნიერო წრეებში გაბატონებულ მოსაზრებას, რომ მდინარე ჭკოროხი მისი ჩქარი დინების გამო არ გამოიყენებოდა სანაოსნოდ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. „თავისუფალ ეკლესიას გვერდით ამოვუყენოთ თავისუფალი საქართველო“.

„კრიალოსანი“, ქართული ქრისტიანული ჟურნალი, ყოველთვიური გამოცემა, 2008, №4, გვ. 11.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) სიტყვა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის დღესთან დაკავშირებით.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. რამ გამოიწვია ოდესღაც ძლიერი სახელმწიფოს რღვევა?

„კრიალოსანი“, ქართული ქრისტიანული ჟურნალი, ყოველთვიური გამოცემა, 2008, №10, გვ. 25-29.

ჟურნალში დაბეჭდილია ინტერვიუ მიტროპოლიტ ანანიასთან (ჯაფარიძე).

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. კონსტანტინოპოლის პატრიარქის მისტიკოსის წერილები აფხაზთა მეფეებს.

„ტბელობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 11-12.

ჰქონდა თუ არა კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს პრეტენზია დასავლეთ საქართველოში თავისი იურისდიქციის თაობაზე? აღნიშნული მოსაზრების გასაბათილებლად სტატიის ავტორი იმოწმებს კონსტანტინოპოლის პატრიარქის ნიკოლოზ მისტიკოსის წერილებს მიწერილს აფხაზთა მეფეების (ბაგრატის, კონსტანტინეს, გიორგის) მიმართ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ქრისტიანობა I-V საუკუნეებში და პროზელიტიზმისა და „ქართიზაციის“ თეორიის პრობლემა. (მოხსენება და თეზისები).

„წმიდა მოციქული ანდრია პირველწოდებული“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 4-21.

სტატიაში საუბარია XIX საუკუნის ბოლოს რუსეთში შექმნილი ანტიქართული ისტორიოგრაფიული თეორიის, ე. წ. „ქართიზაციის“ თეორიის შესახებ, რა საშიშროებას წარმოადგენს ის ჩვენი ქვეყნისათვის და როგორ უნდა ვებრძოლოთ მის გავლენას.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ენა და სახელმწიფო.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2009, №1, გვ. 77-83.

რა არის აუცილებელი, რომ საქართველოს მოსახლეობა თანამედროვე ერად ჩამოყალიბდეს? რა უშლის ხელს საქართველოს ხალხების ინტეგრაციას? როგორ უნდა მოვემზადოთ გლობალიზაციის პროცესის შესახვედრად? ეს ის საკითხებია, რომლებსაც ავტორი სტატიაში განიხილავს.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. „მათ სრულებით არ აინტერესებთ ქართული საეკლესიო ენა, არც ბიბლიის თარგმნა, სინამდვილეში განზრახული აქვთ, ამგვარი საშუალებებით ხალხი დაყონ, ერი დაანაწევრონ“.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2009, №1, გვ. 84-88.

ინტერვიუ ჩაწერილია გაზეთ „საპატრიარქოს უწყებანი“-ს (26 იანვარი – 1 თებერვალი, 2006 წ.) მიერ და ეხება საქართველოს საპატრიარქოსთან შექმნილ ქართული ენისა და კულტურის სამეცნიერო საბჭოს შექმნას, საბჭოს მიზნებსა და ამოცანებს, საქართველოს ეკლესიისა და ქართველი მეცნიერების თანამშრომლობის საკითხებს.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს ლაზიკის ეპარქია. „სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2009, №1, გვ. 89-99.

სტატიაში საუბარია კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს ლაზიკის სამიტროპოლიტოს მღებარეობის, საზღვრების, იურისდიქციისა და მოსახლეობის შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ნაოსნობა, ნავთმშენებლობა და ნავმისადგომები მდ. ჭოროხზე, ვეიდენბაუმის და ბაქრაძის მიხედვით.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2009, №1, გვ. 100-104.

სტატიაში ავტორს განხილული აქვს რუსი მეცნიერის ევგენი ვეიდენბაუმის მდ. ჭოროხზე მოგზაურობის აღწერა, როგორ გამოიყენებდა მდინარეს სანაოსნოდ ადგილობრივი მოსახლეობა. ამ ფაქტს დიდი მნიშვნელობა აქვს ასევე საეკლესიო იურისდიქციის საკითხის უკეთ გაგებისათვის.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საბჭოურ ისტორიოგრაფიაში გაბატონებული შეხედულება საქართველოს ეკლესიის პროზელიტიზმის შესახებ და მისი კრიტიკა. „სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური

უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2009, №1, გვ. 62-76.

იყო თუ არა საქართველოს ეკლესია პროზელიტური? სტატიაში ავტორი ცდილობს ისტორიულ ფაქტებზე დაყრდნობით გააბათილოს საბჭოურ ისტორიოგრაფიაში გაბატონებული შეხედულება.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს ეკლესიის მოკლე ისტორია. „სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2009, №1, გვ. 58-61.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული ქართველების წარმოშობის ისტორია სხვადასხვა წერილობითი წყაროების მიხედვით.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს ლაზიკის ეპარქია. „დიდაჭარობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 15-24.

სტატია მოგვითხრობს კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს ლაზიკის სამიტროპოლიტოს მღებარეობის, საზღვრების, იურისდიქციისა და მოსახლეობის შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი და საეკლესიო მთლიანობის საწინააღმდეგოდ მიმართული ე. წ. „ქართიზაციის“ თეორიის შესახებ.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2009, №2, გვ. 11-29.

სტატიაში საუბარია XIX საუკუნის ბოლოს რუსეთში შექმნილი ანტიქართული ისტორიოგრაფიული თეორიის, ე. წ. „ქართიზაციის“ თეორიის შესახებ, რა საშიშროებას წარმოადგენს ის ჩვენი ქვეყნისათვის და როგორ უნდა ვებრძოლოთ მის გავლენას.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ქართველები ე. წ. „დასავლეთ არმენიაში“. „სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2009, №2, გვ. 30-42.

სტატიაში განხილულია ე. წ. „სომეხ ქალკედონიტთა“ ეთნიკური წარმომავლობის საკითხი.

ანანია ჯაფარიძე – მიტროპოლიტი. „ანდრია მოციქულმა საქართველო მასობრივი მონათვლისთვის მოამზადა“.

„გუმბათი“, ყოველკვირეული ჟურნალი, 2009, №22, გვ. 36-37.

ჟურნალში დაბეჭდილია ინტერვიუ მანგლისისა და წალკის მიტროპოლიტთან, პროფესორ ანანია ჯაფარიძესთან.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ივანე ჯავახიშვილი საქართველოს ეკლესიის ერთიანობის შესახებ.

„საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორიის საკითხები“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 8-18.

ივ. ჯავახიშვილი დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდა საქართველოს ეკლესიის მთლიანობასა და დამოუკიდებლობას. ამ მოსაზრებას ეთანხმება ავტორი და საუბრობს საქართველოს ეკლესიის ერთიანობის ხელისშემშლელი გარემოებების შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ლიტერატურნაია გაზეტას გეგმა საქართველოს დაქუცმაცებისა.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 2010, №1, გვ. 73-74.

სტატია არის გამომხაურება ბაშკირეთის უნივერსიტეტის დოცენტის რუსტემ ვახიტოვის გაზეთ „ლიტერატურნაია გაზეტა“-ს 2008 წლის ნოემბრის ნომერში გამოქვეყნებულ წერილზე „რაზდელ ნაროდა“, რომელშიც ავტორი საუბრობს სვანებისა და მეგრელების ეროვნულ უმცირესობებად, ხოლო სვანური და მეგრული ენების – ეროვნულ უმცირესობათა ენებად გამოცხადების შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ათონზე. ვმადლობ უფალსა ჩვენსა.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 2010, №2, გვ. 38-45.

სტატია მოგვითხრობს საქართველოს ეკლესიის დელეგაციის ვიზიტის შესახებ საბერძნეთში.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ივანე ჯავახიშვილი საქართველოს ეკლესიის ერთიანობის შესახებ.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2010, №1, გვ. 30-36.

ივ. ჯავახიშვილი დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდა საქართველოს ეკლესიის მთლიანობასა და დამოუკიდებლობას. სტატიაში მოყვანილია ავტორის მოსაზრებები საქართველოს ეკლესიის ერთიანობის ხელისშემშლელი გარემოებების შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს საეპისკოპოსოები ლაზიკაში. თავი I-III.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2010, №1, გვ. 37-183.

ჟურნალში შესულია ავტორის წიგნის „კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს საეპისკოპოსოები ლაზიკაში“ პირველი სამი თავი: „ბერძნულ-რომაული წყაროები კოლხეთისა და ლაზიკის შესახებ“; „ტბები და მდინარეები ისტორიულ კოლხეთში“ და „გზები და ხიდები ისტორიულ კოლხეთში“.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საეპისკოპოსოები ლაზიკაში. თავი IV-VII. „სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2010, №2, გვ. 30-146.

ჟურნალში შესულია ავტორის წიგნის „კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს საეპისკოპოსოები ლაზიკაში“ მე-4–მე-7 თავები: „ლაზიკა-კლარჯეთი“; „სარაპანა და სკანდა“; „რიონის ჭაობები“ და „ფაზისი-ფოთი-ფადისა-ფასიდი“.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საეკლესიო ენა სვანეთში.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 2011, №1-2, გვ. 19-25. ავტორი წერილობითი წყაროების საფუძველზე ასაბუთებს, რომ სვანეთში საეკლესიო ენა იყო ქართული.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საეპისკოპოსოები ლაზიკაში. თავი VIII-X. „სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2011, №1, გვ. 102-192.

ჟურნალში შესულია ავტორის წიგნის „კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს საეპისკოპოსოები ლაზიკაში“ მე-8–მე-10 თავები: „სამხრეთ ეგრისი“; „ადმინისტრაცია და კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს ეპარქიები ლაზიკაში“.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საეპისკოპოსოები ლაზიკაში. თავი XI-XIV. „სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2011, №2, გვ. 37-183.

ჟურნალში შესულია ავტორის წიგნის „კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს საეპისკოპოსოები ლაზიკაში“ მე-11–მე-14 თავები: „იბერიის თემის ქართული სამამამთავრო“; „ქართული თვითშემეცნების აღორძინება დასავლეთ საქართველოში“; „ლაზიკის ეპარქიებში ისტორიულად მცხოვრები ტომები“ და „არიან-ქართლი“.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საეპისკოპოსოები ლაზიკაში. თავი XV-XXVII. „სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური

უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2011, №3, გვ. 30-291.

ჟურნალში შესულია ავტორის წიგნის „კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს საეპისკოპოსოები ლაზიკაში“ მე-15–27-ე თავები: „ავანის ანუ „ივერთა“ საკათალიკოსო“; „პონტოს ყოფილი გარემო და გეოგრაფიული პირობები“; „პეტრას ციხე-სიმაგრე“; „ქუთათისი, აფხაზეთი, აბაზგია, სვანეთი, ალანია, „ენა“; ჰერეთი, იაზონი-ამირანი“.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ლაზიკის ეპარქიაში შემავალი „იბერიის თემი“ და ვალაშკერტის სამამამთავრო (XI ს.) და საეკლესიო იურისდიქციათა ცვლილება.

„ლოგოსი“, სამეცნიერო ჟურნალი, 2011, №6, გვ. 43-51.

სტატიაში საუბარია ივერიის ანუ იბერიის თემის დაარსებისა და ვალაშკერტის სამამამთავროსთან მისი ურთიერთობის თაობაზე.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. სახელმწიფო ენის განვრცობა – მშვიდობისა და სტაბილურობის საფუძველი.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2012, №1, გვ. 16-20.

სტატიის ავტორს სახელმწიფო ენის გაძლიერება მიაჩნია საქართველოს მოსახლეობის ინტეგრაციის, სამოქალაქო-საზოგადოებრივი ერთიანობის მიღწევისა და კონფლიქტების დარეგულირების მნიშვნელოვან საშუალებად.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველო საკუთარი ეროვნული იდენტობით ევროპულ სივრცეში.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2012, №1, გვ. 20-24.

სტატიაში ავტორი გამოთქვამს მოსაზრებას, როგორ შეიძლება დაიმკვიდროს საქართველომ ღირსეული ადგილი ევროპულ სივრცეში.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. უწმიდესი ილია II და წმ. სინოდი არასწორი ისტორიოგრაფიული თეორიების შესახებ.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2012, №2, გვ. 13-16.

სტატია გვაცნობს უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის შეხედულებას საქართველოს ეკლესიის შესახებ არსებული არასწორი ისტორიოგრაფიული თეორიების შესახებ და წმიდა სინოდის დადგენილებებს ამ საკითხთან დაკავშირებით.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. აბაზგიის ეპარქია.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2012, №2, გვ. 20-28.

სტატიაში გაანალიზებულია ისტორიული ცნობები აბაზგიის ეპარქიის შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. აფხაზეთის საკათალიკოსო.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2012, №2, გვ. 29-43.

წერილში განხილულია ისტორიული წყაროები აფხაზეთის საკათალიკოსოს შესახებ, ათეისტური ეპოქის დროს არსებული შეხედულებები აფხაზეთის საკათალიკოსოსა და მისი საქართველოს ეკლესიიდან გამოყოფის თაობაზე.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ანალიზი 2012 წელს გამოცემული საქართველოს ისტორიის ოთხტომეულისა.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2012, №2, გვ. 44-65.

ავტორი განიხილავს 2012 წელს გამოცემულ საქართველოს ისტორიის ოთხტომეულს და ეხება მასში დასავლეთ საქართველოსა და კახეთთან დაკავშირებით ზოგიერთი ისტორიული მომენტის დამახინჯების ფაქტს.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ფლავიუს არიანე ლაზებისა და ძიდრიტების შესახებ.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2012, №2, გვ. 66-82.

სტატია აშუქებს II საუკუნის დასაწყისში მოღვაწე ფლავიუს არიანეს მონაცემებს შავი ზღვის, მდინარე ფაზისისა და სხვა მნიშვნელოვანი გეოგრაფიული პუნქტების, აგრეთვე ადგილობრივი მცხოვრებლების შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. პეტრე იბერი მართლმადიდებელი ეპისკოპოსი.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2012, №2, გვ. 83-94.

სტატია მოგვითხრობს IV-V საუკუნეების საქართველოს სამონასტრო ცხოვრების, პირველი ქართველი მთარგმნელების, ეპისკოპოს პეტრე იბერიისა და მისი ბიოგრაფების შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. რჩევები უცხოეთში წამსვლელ ქართველებს საეკლესიო ცხოვრების მოწყობის შესახებ.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2012, №2, გვ. 95-107.

უკანასკნელ წლებში უცხოეთში სამუშაოდ, საცხოვრებლად და სასწავლებლად ბევრი ქართველი გავიდა. სტატიაში საუბარია, თუ რა დიდი როლი აკისრია ქართულ სამრევლოებს უცხოეთში, რათა ქართველებმა შეინარჩუნონ რწმენა და სწორად წარმართონ თავიანთი ქრისტიანული ცხოვრება.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს წმიდა სამოციქულო და მართლმადიდებელი ეკლესიის იურისდიქციის საზღვრები.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2012, №2, გვ. 108-122.

სტატია ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით მოგვითხრობს საქართველოს ეკლესიის საზღვრებისა და იურისდიქციის შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. უცხოური (ბერძნულ-ლათინური), სომხური და ქართული წყაროები წმიდა ნინოს შესახებ.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2012, №2, გვ. 123-153.

წერილში განხილულია გელასი კესარიელის, სოკრატეს, თეოდორეტოს კვირელის, სოზომენეს, ტირანიუს რუფინუსის, მოვსეს ხორენაცის და სხვათა ცნობები წმიდა ნინოს ცხოვრებისა და ღვაწლის შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის ეპარქია.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2012, №2, გვ. 154-166.

სტატიაში მოთხრობილია ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის ეპარქიის ჩამოყალიბების, საზღვრებისა და მასში შემავალი სამიტროპოლიტოების თაობაზე.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ქართული საეკლესიო (სალიტერატურო) ენის ჩამოყალიბების საკითხისათვის. იოანე ღაზი.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2012, №2, გვ. 167-178.

სტატია წარმოადგენს მოკლე ვარიანტს ავტორის ამავე სახელწოდების წიგნისა, რომელშიც აღწერილია მე-5 საუკუნეში „წმიდა წერილის“ ქართული თარგმანების მომზადების პროცესი, რომელშიც მონაწილეობას იღებდნენ საქართველოს სხვადასხვა კუთხიდან შეკრებილი მეცნიერები.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. შობა, ჯვარცმა, აღდგომა და ამაღლება უფლისა და მაცხოვრისა ჩვენისა იესო ქრისტესი.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2012, №2, გვ. 179-240.

სტატია ვრცლად მოგვითხრობს იესო ქრისტეს ცხოვრების შესახებ დაბადებიდან ჯვარცმამდე და ამაღლებამდე.

Anania Japaridze – Archbishop. Lazeti-Trialeti. Georgian’s Hellenization.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2012, №2, გვ. 241-254.

სტატია არის ამონარიდი ავტორის მონოგრაფიიდან, რომელშიც მრავალრიცხოვან ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია XVII-XIX საუკუნეებში ლაზეთსა და თრიალეთში მცხოვრები ქართველების გაბერძნების პროცესი. ნარკვევი განკუთვნილია უცხოენოვანი მკითხველისთვის.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. დიპტიხის საკითხები.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2012, №2, გვ. 255-281.

სტატიაში მოთხრობილია, რა ადგილი ეკავა საქართველოს ეკლესიას მართლმადიდებლურ დიპტიხში და დამოწმებულია დოკუმენტური მასალები მისი კუთვნილი მე-ნ ადგილის თაობაზე.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. წმიდა ანდრიას მყინვარწვერზეც აღუმართავს ჯვარი.

„კრიალოსანი“, ქართული ქრისტიანული ჟურნალი, ყოველთვიური გამოცემა, 2012, №2, გვ. 20-21.

ჟურნალში დაბეჭდილია ინტერვიუ მიტროპოლიტ ანანიასთან (ჯაფარიძე).

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. ალბანეთისა და ხუნძეთის საეკლესიო იურისდიქცია.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური

უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2013, №1, გვ. 11-61.

სტატიაში ავტორი მოგვითხრობს ალბანეთისა და ზუნძეთის საეპისკოპოსოების ჩამოყალიბების, მღებარეობის, საზღვრებისა და ამ საეპისკოპოსოებთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი ისტორიული მოვლენების შესახებ.

Anania Japaridze – Metropolitan. The history of the Holy Apostolic Church of Georgia. (An abridged version).

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2013, №1, გვ. 62-98.

სტატია არის „საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის მოკლე ისტორიის“ მოკლე, ინგლისურენოვანი ვარიანტი.

Ανανίας Τζαπαρίτζε – Μητροπολίτης. Η ΑΓΙΑ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2013, №1, გვ. 99-112

სტატია წარმოადგენს „საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის მოკლე ისტორიის“ ბერძნულ თარგმანს.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს წმიდა სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესია.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2013, №1, გვ. 113-126.

სტატია მოგვითხრობს საქართველოს წმიდა სამოციქულო ეკლესიის ჩამოყალიბებისა და სხვა მნიშვნელოვანი ისტორიული მოვლენების შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს ეკლესიის ისტორიის ატლასი.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2013, №2, გვ. 17-178.

სტატია შეიცავს საისტორიო რუკებს უძველესი დროიდან XVIII საუკუნემდე, კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს საეპისკოპოსოთა ნუსხებს და წარმოადგენს მნიშვნელოვან მასალას საქართველოს ეკლესიის ისტორიის შესწავლისათვის.

Anania Japaridze – Metropolitan. A Concise history of the Georgian Church.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2013, №2, გვ. 191-223.

სტატია წარმოადგენს „საქართველოს ეკლესიის ისტორიის“ შემოკლებულ ვარიანტს ინგლისურ ენაზე.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. უწმიდესი ილია II და წმ. სინოდი არასწორი ისტორიოგრაფიული თეორიების შესახებ.

თბილისის სასულიერო აკადემიის სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო შრომები, ტ. IV, 2013, გვ. 209-216.

სტატია გვაცნობს უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის შეხედულებას საქართველოს ეკლესიის შესახებ არსებული არასწორი ისტორიოგრაფიული თეორიების თაობაზე და წმიდა სინოდის დადგენილებებს ამ საკითხთან დაკავშირებით.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. კირიონ I.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2014, №1, გვ. 11-142.

წერილში დოკუმენტური წყაროების საფუძველზე ვრცლად არის გადმოცემული ქართლის კათალიკოს კირიონ I-ის ცხოვრება და მოღვაწეობა, მისი დამსახურება ქვეყნისა და ეკლესიის წინაშე.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. არქანჯელო ლამბერტი ლევან მეორე დადიანის შესახებ.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2014, №1, გვ. 143-161.

სამეგრელოს მთავრის ლევან II დადიანის შესახებ მნიშვნელოვან ცნობებს გვაწვდის იტალიელი ეთნოგრაფი არქანჯელო ლამბერტი. იგი პირადად იცნობდა მას და, ამდენად, მისი ცნობები საყურადღებო ინფორმაციას შეიცავს სამეგრელოსა და მისი მთავრის შესახებ.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. უწმიდესი პატრიარქი ილია II ეკლესიის იურისდიქციის საზღვრების შესახებ.

„მეცნიერება და რელიგია“, III საერთაშორისო კონფერენცია, რედ. რ. ჩიქოვანი, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი, 2014, გვ. 8-16.

სტატია ეხება საქართველოს ეკლესიის იურისდიქციის შესახებ არასწორი მოსაზრებების თაობაზე სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის

ილია II-ის მოსაზრებებს და მოყვანილია წმიდა სინოდის დადგენილებანი ეკლესიის იურისდიქციის საზღვრებთან დაკავშირებით.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. წმინდა ამბროსი ხელაია რეგიონალიზმის წინააღმდეგ. „სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2015, №1, გვ. 13-18.

1922 წელს ბოლშევიკებმა დააარსეს სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი და აჭარის რესპუბლიკა. იმჟამინდელი პატრიარქი ამბროსი (ხელაია) ჩაერია სახელმწიფო საქმეებში და იტვირთა ეროვნული ინტერესების დაცვა, რისთვისაც ის დააპატიმრეს. სასამართლო პროცესზე მან გააკეთა განცხადება რეგიონების ავტონომიების მიუღებლობის შესახებ. სტატია აღწერს საქართველოს ეკლესიის ისტორიის ამ ფურცელს.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. გურამ გრიგოლია ეგრის-ლაზიკის შესახებ. (კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს იურისდიქციის საზღვრების კვლევისათვის). „სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2015, №1, გვ. 19-33.

სტატიაში განხილულია პროფესორ გურამ გრიგოლიას მნიშვნელოვანი კვლევები დასავლეთ საქართველოს სრულიად საქართველოს ეკლესიის იურისდიქციაში ყოფნის საკითხთან დაკავშირებით.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. თეორია საქართველოს ეკლესიის პროზელიტიზმის შესახებ.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2015, №1, გვ. 34-50.

ქართული საეკლესიო და საისტორიო წყაროების მიხედვით, საქართველოს ეკლესია აერთიანებდა აღმოსავლეთსა და დასავლეთ საქართველოს. ათეისტურ ეპოქაში ჩამოყალიბდა ახალი ისტორიოგრაფია, რომელიც ამტკიცებდა, რომ საქართველოს ეკლესია პროზელიტური ბუნებისა იყო. სტატიაში განხილულია წყაროები, რომლებიც ეხება აღნიშნულ საკითხებს და ასაბუთებს საქართველოს ეკლესიის იურისდიქციის ნამდვილ საზღვრებს.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. საეპისკოპოსოები ლაზიკაში.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2015, №1, გვ. 51-70.

სტატიაში განხილულია წერილობითი წყაროები ლაზიკის საეპისკოპოსოების მდებარეობისა და საზღვრების შესახებ.

Анания (Джапаридзе) – Митрополит. Лазика.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2015, №2, გვ. 45-87.

საქართველოს ეკლესიის იურისდიქციის საზღვრების დადგენისათვის დიდი მნიშვნელობა ენიჭება ლაზიკის ზუსტი მდებარეობის განსაზღვრას. სტატიაში ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით მოცემულია ლაზიკის მდებარეობის შესახებ არსებული ორი თვალსაზრისი.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. სიტყვები და მოხსენებები.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2016, №1, გვ. 12-63.

ჟურნალში თავმოყრილია მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) მიერ სხვადასხვა კონფერენციებსა და საეკლესიო დღესასწაულებზე წარმოთქმული სიტყვები.

ანანია ჯაფარიძე – მიტროპოლიტი. ქართველი მონოფიზიტები.

„საქართველოს ეკლესია გუშინ, დღეს“, სამეცნიერო კონფერენცია, კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი, 2016, გვ. 4-5.

სტატიაში გადმოცემულია ქართველი მონოფიზიტების ისტორია ძველი დროიდან 1921 წლამდე.

ანანია (ჯაფარიძე) – მიტროპოლიტი. წმიდა ილია მართლის მოსაზრებანი საქართველოს ეკლესიის შესახებ.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №11, გვ. 507-524.

წერილში განხილულია ილია ჭავჭავაძის ნააზრევი საქართველოს ეკლესიის შესახებ.

ანდრია (გვაზავა) – მიტროპოლიტი. სამონაზვნო ტრადიცია საქართველოში სამთავისის ტაძრის გათხრების ფონზე.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2011, №2, გვ. 54-61.

სტატიაში ავტორი განიხილავს სამონაზვნო ცხოვრების თავისებურებებს საქართველოში სამთავისის ტაძარში წარმოებულ არქეოლოგიური სამუშაოების მონაცემების მიხედვით.

ანდრიაძე გიორგი. საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენა 1917 წელს და მისი იურისდიქციის საზღვრები.

კრებ. „გული ბრძენი, გონიერი“, 2013, გვ. 145-156.

სტატიაში მოკლედ არის აღწერილი 1917 წლის სექტემბერში დამტკიცებული ეკლესიის მართვა-გამგეობის დებულებით გათვალისწინებული ეპარქიები და მათი იურისდიქციის საზღვრები.

ანდრიაძე დარეჯან. საქართველოს ეკლესია დიდი სამამულო ომის წლებში.

„ისტორიული მემკვიდრეობა“, სამეცნიერო-პოპულარული ჟურნალი, 2010, №4, გვ. 52-53.

სტატიაში გაშუქებულია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის საქმიანობა მეორე მსოფლიო ომის დროს.

ანდრულაძე სოფიო. ვასილ კარბელაშვილის მოსაზრებანი ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობების შესახებ საქართველოს დემოკრატიული მთავრობის მმართველობის პერიოდში. (1918-1921 წწ.).

„ხვამლი“, ცაგერისა და ლენტეხის ეპარქია, 2005, №1-№2.

სტატიაში განხილულია გამოჩენილი ქართველი სასულიერო მოღვაწის, მგალობლისა და პედაგოგის, დეკანოზ ვასილ კარბელაშვილის შეხედულებები საქართველოს ეკლესიის პრობლემებთან დაკავშირებით.

ანდრულაძე სოფიო. ვასილ კარბელაშვილის მოღვაწეობა ქართული ეროვნული ეკლესიის ტრადიციებისა და ზნე-ჩვეულებების დაცვის მიმართულებით.

„ხვამლი“, ცაგერისა და ლენტეხის ეპარქია, 2005, №3, გვ. 44-46.

სტატიაში აღწერილია გამოჩენილი ქართველი სასულიერო მოღვაწის, დეკანოზ ვასილ კარბელაშვილის დამსახურება საქართველოს ეკლესიის წინაშე.

ანდრულაძე სოფიო. ქართული საეკლესიო საზღვრების ცვლილების საკითხი 1945-1946 წლებში და კათოლიკოს-პატრიარქი კალისტრატე (ცინცაძე).

„XX საუკუნის საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები“, კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 38-49.

სტატიაში აღწერილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კალისტრატეს (ცინცაძე) ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღსადგენად, რომელიც 1943 წელს დაგვირგვინდა რუსეთის ეკლესიის მიერ საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალური უფლებების ცნობით და მასთან ლოცვით-კანონიკური კავშირის აღდგენით.

ანდრულაძე სოფიო. საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებლური ეკლესიის ავტოკეფალიის დაკანონების საკითხისათვის XX ს. 20-იან წლებში და ეპისკოპოსი სტეფანე ბოდბელი (ვასილ კარბელაშვილი).

„ისტორიულ-ეთნოლოგიური ძიებანი“, ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, ტ. X, თბილისი, 2008, გვ. 186-201.

სტატიაში გაშუქებულია ეპისკოპოს სტეფანე ბოდბელის დამსახურება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღიარების საქმეში.

ანდულაძე სოფიო. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის სტრუქტურულ-ეკონომიკური ორგანიზაციის საკითხი XX საუკუნის 20-იან წლებში და ეპისკოპოსი სტეფანე ბოდბელი (ვასილ კარბელაშვილი).

„ისტორიულ-ეთნოლოგიური ძიებანი“, ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, ტ. XI, თბილისი, 2009, გვ. 216-229.

სტატიაში განხილულია ეპისკოპოს სტეფანე ბოდბელის მოსაზრებანი საქართველოს ეკლესიის სტრუქტურული ორგანიზაციის შესახებ.

ანდულაძე სოფიო. სრულიად საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის მეოთხე კრება და ეპისკოპოსი სტეფანე ბოდბელი (ვასილ კარბელაშვილი).

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2009, №1, გვ. 343-353.

სტატიაში გაანალიზებულია საქართველოს ეკლესიის მეოთხე კრების შესახებ არსებული მასალები, რომელიც ჩატარდა 1927 წლის 21-27 ივნისს.

ანდულაძე სოფიო. ქართული სახელმწიფოს საზღვრების შესახებ XX ს. 20-იან წლებში. (ეპ. სტეფანე ბოდბელის ღია წერილი ფილიპე მახარაძისა და სერგო ორჯონიკიძისადმი).

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ქრისტიანობის ისტორიის მიმართულება და სტუდენტთა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, 2009, №3, გვ. 46-65.

სტატიაში განხილულია, როგორი იყო საქართველოს ეკლესიის დამოკიდებულება ქართული სახელმწიფოს საზღვრის პრობლემასთან მიმართებაში. კერძოდ, ყურადღება გამახვილებულია იმდროინდელი თვალსაჩინო სასულიერო მოღვაწის – ეპისკოპოს სტეფანე ბოდბელის (ვასილ კარბელაშვილი) ღია წერილზე ფილიპე მახარაძისა და სერგო ორჯონიკიძისადმი, რომელშიც იგი საქართველოს ისტორიული მიწა-წყლის დანაწევრების მტკივნეულ საკითხებს შეეხება და საოცარი მოქალაქეობრივი გამბედაობით ამხელს ქართველ კომუნისტებს ეროვნულ საკითხში გამოჩენილი დაუდევრობისა და გულგრილობისათვის.

ანდულაძე სოფიო. ქართველი სამღვდლოება საბჭოთა ტოტალიტარული რეჟიმის დამყარების პერიოდში და ეპისკოპოსი სტეფანე ბოდბელი (ვასილ კარბელაშვილი).

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2010, №1, გვ. 412-422.

სტატიაში აღწერილია ქართველი სასულიერო პირების დამსახურება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის ბრძოლაში.

ანდულაძე სოფიო. ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობა XX საუკუნის 20-იან წლებში და ეპისკოპოსის სტეფანე ბოდბელი (ვასილ კარბელაშვილი).

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ქრისტიანობის ისტორიის მიმართულება და სტუდენტთა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, 2010, №4, გვ. 48-58.

სტატიაში ავტორი აღწერს ეპისკოპოს სტეფანე ბოდბელისა და სხვა ქართველი სასულიერო პირების ბრძოლას საბჭოთა იმპერიის ანტისარწმუნოებრივი პოლიტიკის წინააღმდეგ.

ანდულაძე სოფიო. აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის საკითხი XX საუკუნის 20-იან წლებში და ეპისკოპოსის სტეფანე ბოდბელი (ვასილ კარბელაშვილი).

ცხუმ-აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემია, შრომები, ტ. I, თბილისი, 2011, გვ. 18-25.

წერილში გადმოცემულია ეპისკოპოს სტეფანე ბოდბელის პოზიცია აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის საკითხთან დაკავშირებით.

ანდულაძე სოფიო. წმინდა აღმსარებელი ბოდბელი ეპისკოპოსის სტეფანე (კარბელაშვილი) საეკლესიო შემოსავლებისა და მისი განკარგვის შესახებ საბჭოთა სარწმუნოებრივი პოლიტიკის პირობებში.

ცხუმ-აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემია, შრომები, ტ. II, თბილისი, 2012, გვ. 16-22.

სტატიაში განხილულია ეპისკოპოს სტეფანე ბოდბელის მოსაზრებანი საეკლესიო ქონებასთან დაკავშირებული ზოგიერთი საკითხის ირგვლივ.

ანდულაძე სოფიო. წმიდა აღმსარებელი მღვდელი ფილიმონი (კარბელაშვილი) – „სამოციანელთა“ პლეადის თვალსაჩინო წარმომადგენელი.

„ჩვენი სულიერების ბალავარი“, VII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2015, გვ. 23-28.

სტატია მოგვითხრობს XIX საუკუნის გამოჩენილი სასულიერო პირის – მღვდელ ფილიმონ კარბელაშვილის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ.

ანტონ გულიაშვილი – არქიმანდრიტი. სტალინმა კათოლიკოს-პატრიარქი კალისტრატე ცინცაძე გადასახადებისგან გაათავისუფლა.

„გუმბათი“, ყოველკვირეული ჟურნალი, 2009, №37, გვ. 23-24.

ჟურნალში დაბეჭდილია ინტერვიუ არქიმანდრიტ ანტონ გულიაშვილთან.

ანჩაბაძე გიორგი. აფხაზეთის ეკლესია იგივე ქართული ეკლესია იყო.

„რეზონანსი“, ყოველდღიური გაზეთი, 2009, №314, გვ. 1-2.

ინტერვიუში ისტორიკოსი გიორგი ანჩაბაძე საუბრობს აფხაზეთის ეპარქიის საქართველოს ეკლესიის იურისდიქციაში ყოფნის თაობაზე.

არაბიძე ირინა. განხეთქილება საქართველოს ეკლესიაში XX საუკუნის 20-იან წლებში. „ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 13.

კრებულში შეტანილია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

არაბიძე ირინა. საქართველოს ეკლესიის მართვა-გამგეობის ისტორიიდან. (საოლქო მმართველობა XX ს-ის 20-30-იან წწ.-ში).

ახალგაზრდა ისტორიკოსთა შრომების კრებული მიძღვნილი ნოდარ (ნუკრი) შოშიაშვილის ხსოვნისადმი, 2002, გვ. 190-200.

სტატია ეხება მეოცე საუკუნის 20-30-იანი წლების საქართველოს ეკლესიის მართვა-გამგეობის ფორმასა და პრობლემებს.

არაბიძე ირინა. „განახლების მოძრაობა“ ცხუმ-აფხაზეთის ეპარქიაში. (XX ს. 20-30-იანი წლები).

„მართლმადიდებლობა აფხაზეთში და ეროვნული თვითიდენტიფიკაციის საკითხები“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2005, გვ. 154-166.

სტატიაში საუბარია ხელისუფლების მიერ მართულ ე. წ. ეკლესიის „განახლების“ პროცესის თაობაზე, რომელსაც უნდა მოჰყოლოდა მორწმუნეთა დაშორება ეკლესიისგან.

არაბიძე ირინა. „განახლების მოძრაობა“ და საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალია.

„კლიო“, საისტორიო აღმანახი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2005, №28, გვ. 132-148.

სტატიაში საუბარია იმ სირთულეებზე, რაც მოჰყვა „განახლების მოძრაობის“ პროცესს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენასთან მიმართებაში.

არაბიძე ირინე. ახალი წყაროები საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღიარებასთან დაკავშირებით. (1920 წ.).

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2007, №1, გვ. 287-297.

სტატიაში აღწერილია კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს დელეგაციის ვიზიტი საქართველოში XX საუკუნის დასაწყისში.

არაბიძე ირინა. კავკასიის საეგზარქოსოს ისტორიიდან.

„ტბელობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 60-63.

სტატიაში განხილულია რუსეთის ეკლესიის წარმომადგენელთა წერილი უწმიდესი სინოდისადმი ამიერკავკასიის არაქართული სამრევლოებისათვის ცალკე ეპარქიის დაარსების აუცილებლობის თაობაზე.

არაბიძე ირინა. მისიონერი იგნატევი საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის შესახებ.

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2009, №1, გვ. 322-342.

სტატიაში განხილულია XX საუკუნის დასაწყისში მოღვაწე რუსი მისიონერის ფ. ვ. იგნატევის ხელნაწერი, რომელშიც გამოთქმულია მისი დამოკიდებულება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის მიმართ.

არაბიძე ირინა. ივანე ჯავახიშვილის ღვაწლი საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალურ უფლებათა განხორციელების საქმეში. (1917 წ.).

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2009, №2, გვ. 348-358.

სტატიაში ავტორი საუბრობს ივანე ჯავახიშვილის მონაწილეობის შესახებ საქართველოს ეკლესიის დროებითი მმართველობის სხდომებში.

არაბიძე ირინა. საქართველოს საკათოლიკოსოს რუსული მართლმადიდებელი სამრევლოების მმართველობა.

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2010, №2, გვ. 335-343.

სტატია ეხება საქართველოში რუსული სამრევლოების კუთვნილების საკითხს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის შემდგომ პერიოდში.

არაბიძე ირინა. საქართველოს ეკლესიის დროებითი მმართველობის დელეგაციის მოღვაწეობა პეტროგრადში.

ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის შრომები, ტ. 10-11, 2010-2011, გვ. 332-343.

სტატიაში საპატრიარქოს არქივში დაცული მასალის საფუძველზე აღწერილია საქართველოს ეკლესიის დროებითი მმართველობის დელეგაციის საქმიანობა პეტერბურგში ეპისკოპოს ანტონ გიორგაძის ხელმძღვანელობით.

არაბიძე ირინა. აფხაზეთის ეპარქიაში საქართველოს ეკლესიის იურისდიქციის აღდგენის საკითხისათვის. (მიტროპოლიტ ამბროსის (ხელაია) 1918 წლის 17 სექტემბრის მოხსენების მიხედვით).

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2012, №1, გვ. 241-252.

სტატიაში ავტორი ცდილობს წარმოაჩინოს ის რთული ვითარება, რომელიც ცხუმ-აფხაზეთის ეპარქიაში შეიქმნა ავტოკეფალიის აღდგენის შემდეგ.

არაბიძე ირინა. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ილია II-ის მოღვაწეობა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღიარებისათვის.

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2013, №1, გვ. 14-33.

სტატიაში აღწერილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის დამსახურება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღიარების საქმეში.

არაბიძე ირინა. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხი როდოსის სრულიად მართლმადიდებელთა თათბირზე. (1961-1964).

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2015, №1.

სტატიაში აღწერილია იმ დროს შემოქმედელი ეპისკოპოსის ილიას (შიოლაშვილი) მონაწილეობა როდოსის შეკრებაზე და მის მიერ დაფიქსირებული უარყოფითი პოზიცია, როდესაც კრების მონაწილეებმა საქართველოს ეკლესია ავტონომიურ ეკლესიად მოიხსენიეს.

არველაძე ბონდო. ვიდრე გვიან არ არის, მივხედოთ ძველ ქართულ ეკლესიებს.

„სიტყვა“, საქართველოს ი. ჭავჭავაძის სახელობის საერთაშორისო სამეცნიერო-კულტურულ-საგანმანათლებლო კავშირის „საზოგადოება ცოდნის“ ჟურნალი, 2007, №3-4, გვ. 61-68.

სტატიაში ავტორი ამხელს სომეხ მონოფიზიტებს, რომლებიც ცდილობენ უძველეს ცურტავის ეპარქიაში (ბოლნისის რაიონი) ქართული ეკლესიების მითვისებას.

არველაძე ბონდო. ვერცხლის ქუჩაზე ქართული ეკლესია დგას.

„სამი საუნჯე“, სამეცნიერო-საზოგადოებრივი ჟურნალი, 2013, №3, გვ. 91-99.

სტატიაში ავტორი წყაროებზე დაყრდნობით განიხილავს თბილისის წმ. ნიკოლოზ სასწაულმოქმედის (სურბ-ნშანის) ეკლესიის წარმომავლობის საკითხს.

არველაძე ბონდო. თბილისი, სურბ-გევორგის, ციხის დიდი ეკლესია (მეიდნის თავზე).

„საქართველოს ეკლესია გუშინ, დღეს“, სამეცნიერო კონფერენცია, კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი, 2016, გვ. 94-96.

სტატია არის ავტორის მცდელობა, ისტორიულ ფაქტებზე დაყრდნობით გაარკვიოს ეკლესიის მიკუთვნებულობის საკითხი.

არველაძე ბონდო. თბილისის წმ. ნიკოლოზ სასწაულმოქმედის (სურბ-ნშანის) ეკლესია.

„საქართველოს ეკლესია გუშინ, დღეს“, სამეცნიერო კონფერენცია, კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი, 2016, გვ. 97-100.

სტატიაში ავტორი ცდილობს, ისტორიულ ფაქტებზე დაყრდნობით გაარკვიოს ეკლესიის მიკუთვნებულობის საკითხი.

არჩილ მინდიაშვილი – დეკანოზი. ლაზარე, გამოვედ გარეთ!

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1989, №3, გვ. 7-8.

როგორ შემოვიდა ქრისტიანობა საქართველოში? რა მოუტანა ჩვენს ერს? რას ჰპირდება მას მომავალში? – აი, ის საკითხები, რაზეც გვესაუბრება ავტორი სტატიაში.

ახალაია ზურაბ. ხობის მონასტერი.

„ცისკარი“, სამხატვრო-სალიტერატურო ჟურნალი, 2001, №7, გვ. 126-128.

სტატიაში მოცემულია მოკლე ისტორიული ცნობები ხობის მონასტრის შესახებ.

ახვლედიანი ლარისა. გაზეთი „ივერია“ საეკლესიო საკითხების შესახებ.

„კლიო“, საისტორიო აღმანახი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2006, №30, გვ. 68-78.

სტატიაში განხილულია გაზეთ „ივერიის“ პუბლიკაციები საქართველოს ეკლესიის სხვადასხვა საკითხებთან დაკავშირებით.

ბადაგაძე მელანია. საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენა.

„ნათლია“, მართლმადიდებლური საგანმანათლებლო ჟურნალი, 2010, №1, გვ. 10-11.

სტატია მოკლედ აღწერს 1917 წლის 12(25) მარტს საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის მომენტს.

ბადაგაძე მელანია. წმინდა ამბროსი აღმსარებელი.

„ნათლია“, მართლმადიდებლური საგანმანათლებლო ჟურნალი, 2010, №1, გვ. 20.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას ცხოვრება და მოღვაწეობა.

ბადრიძე შოთა. ილია ჭავჭავაძე და ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხი.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1987, №1, გვ. 45-47.

სტატიაში განხილულია ილია ჭავჭავაძის პოლიტიკური შეხედულებები საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიასთან მიმართებაში.

ბაინდურაშვილი ხათუნა. აღმოსავლეთ საქართველოს ეკლესია 1642-1750 წლებში. (სპარსული ფირმანების მიხედვით).

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 455-458.

სტატიაში ავტორი განიხილავს XVII-XVIII სს.-ის სპარსული ფირმანების შინაარსს, რომელიც მიუთითებს აღმოსავლეთ საქართველოში საერო ხელისუფალთაგან საეკლესიო მამულების გამოწირვის პროცესის არსებობაზე.

ბაინდურაშვილი ხათუნა. ირანის პოლიტიკა ქართული ეკლესიის მიმართ სპარსული ფირმანების მიხედვით. (1642-1750 წწ.).

„აღმოსავლეთი და კავკასია“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აღმოსავლეთისა და კავკასიის კვლევითი ცენტრი, 2011, №7, გვ. 37-44.
სტატიაში განხილულია ირანის შაჰების დამოკიდებულება საქართველოს ეკლესიის მიმართ.

ბარბაქაძე მერი. „მუკი“ (მებრძოლ უღმერთოთა კავშირი).

„საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2010, №8, გვ. 66-76.

სტატია საარქივო მასალებზე დაყრდნობით ასახავს „მებრძოლ უღმერთოთა კავშირის“ საქმიანობას საქართველოს ეკლესიის წინააღმდეგ.

ბასილაია ეკა. 38 ტადარი ე. წ. „აფხაზეთის ეკლესიის“ საკუთრებად გამოცხადდა.

„რეზონანსი“, ყოველდღიური გაზეთი, 2011, №33, გვ. 1-3.

სტატია მკითხველს აწვდის ინფორმაციას, რომ აფხაზეთის დე ფაქტო ხელისუფლების გადაწყვეტილებით, ისტორიულ-კულტურული მემკვიდრეობის ნუსხაში არსებული 38 ტადარი ე. წ. „აფხაზეთის ეკლესიას“ უსასყიდლოდ და უვადო მფლობელობაში გადაეცა.

ბასილაია ეკა. რუსეთ-საქართველოს პატრიარქების შეხვედრის შედეგები.

„რეზონანსი“, ყოველდღიური გაზეთი, 2011, №198, გვ. 2.

სტატია აღწერს სრულიად რუსეთის პატრიარქ კირილსა და სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ილია II-ეს შორის კიევში გამართულ შეხვედრას.

ბასილაია ეკა. კონსტანტინეპოლის ეკლესიის სინოდი „აფხაზეთის ეკლესიის“ ავტოკეფალიის საკითხს განიხილავს?

„რეზონანსი“, ყოველდღიური გაზეთი, 2012, №5, გვ. 3.

სტატიაში მოცემულია ინფორმაცია 2012 წლის 9 იანვარს მსოფლიო პატრიარქის ბართლომე I-ის მიწვევით სტამბულში ე. წ. აფხაზური ეკლესიის ერთ-ერთი შტოს – „აფხაზეთის წმინდა მიტროპოლიის“ წარმომადგენლების ვიზიტის შესახებ.

ბასილაია ეკატერინე. რას მოიტანს აფხაზეთის ეპარქიის გამო რუსეთისა და კონსტანტინოპოლის პატრიარქების დაპირისპირება.

„სინერგია“, „რეზონანსის“ ყოველთვიური დამატება, 2013, №28, გვ. 1-2.

სტატია გვაწვდის ინფორმაციას, რომ აფხაზეთის ეპარქიაში წარმოქმნილი ორი რელიგიური დაჯგუფება ცდილობს ავტოკეფალიის მოპოვებას ერთი რუსეთის ეკლესიის, ხოლო მეორე – კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს მეშვეობით.

ბასილაძე იმერი. სასულიერო განათლება და პედაგოგიური აზროვნება XIX საუკუნის მეორე ნახევრის საქართველოში.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 19-20.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ბაქრაძე აკაკი. ქართული ეკლესიის ისტორიის ერთი ფურცელი.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 2010, №2, გვ. 92-99.

სტატია არის ამონარიდი ავტორის ნაშრომიდან ათონის ქართველთა მონასტრისა და იქ მოღვაწე ქართველი ბერების შესახებ.

ბახტაძე ნოდარ. ქართული სამონასტრო მოძრაობის სათავეებთან.

„ძეგლის მეგობარი“, საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის ფონდის გამოცემა, 2001, №1, გვ. 17-26.

სტატიაში გადმოცემულია საქართველოში სამონასტრო მოძრაობისა და პირველი სამონასტრო ორგანიზაციების ჩამოყალიბების ისტორია.

ბენდელიანი მედეა. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის წინააღმდეგ ბრძოლის ერთი ფაქტის გამო.

„საისტორიო ძიებანი“, ექ. თაყაიშვილის სახელობის საქართველოს საისტორიო საზოგადოება, აფხაზეთის ორგანიზაცია, წელიწდეული, 2001, ტ. IV, გვ. 172-188.

ავტორი გვაცნობს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხთან დაკავშირებულ საინტერესო მომენტს.

ბენდელიანი მედეა. საქართველოს კათოლიკოს პატრიარქ ილია II-ის კულტურული მოღვაწეობის ისტორიიდან. დოკუმენტი „ივერონზე“. 1983წ.

„XX საუკუნის საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები“, კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 63-73.

სტატია ეხება საქართველოს ეკლესიის ურთიერთობას ათონის მთაზე ბერძნებთან, რომლებთან მოლაპარაკებაც დაიწყო საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II-მ. მის მიერ ათონზე გაგზავნილ იქნა წერილი „ივერონში“ ქართველთა უფლებრივი მდგომარეობის აღდგენის შესახებ, რომლითაც იგი რეკომენდაციას აძლევდა 4 ბერს ათონზე მუდმივ საცხოვრებლად გაგზავნისათვის.

ბენდელიანი მედეა. საეკლესიო რეფორმის პირველი ეტაპი: ერთი ფრაგმენტი ეგზარქოს ვარლამ ერისთავის მოღვაწეობიდან.

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წმინდა გრიგოლ ფერაძის სახელობის ქრისტიანობის კვლევების სამეცნიერო ცენტრი, ცხუმ-აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემიის რელიგიათმცოდნეობის ინსტიტუტი, 2011, №6, გვ. 97-103.

სტატია მოგვითხრობს ეგზარქოს ვარლამ ერისთავის მიერ საქართველოში დაწყებული წარუმატებელი საეკლესიო რეფორმის შესახებ.

ბენდელიანი მედეა. საბჭოური წყობილების სარწმუნოებრივი პოლიტიკა და სამთავროს წმ. ნინოს სახელობის დედათა მონასტერი XX საუკუნის 20-30-იან წლებში.

ცხუმ-აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემია, შრომები, ტ. I, თბილისი, 2011, გვ. 54-62.

სტატიაში გადმოცემულია სამთავროს წმ. ნინოს სახელობის დედათა მონასტრის მდგომარეობა აგრესიული ათეიზმის პერიოდში.

ბენდელიანი მედეა. ცხუმ-აფხაზეთის ეპარქიის საკითხი გენერალ ანტონ დენიკინის პოლიტიკაში.

ცხუმ-აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემია, შრომები, ტ. II, თბილისი, 2012, გვ. 13-15.

წერილში ავტორი განიხილავს რუსეთის თეთრგვარდიული ძალების მეთაურის – დენიკინის დამოკიდებულებას ცხუმ-აფხაზეთის ეპარქიისადმი.

ბენდიანიშვილი ალექსანდრე. ქართული სამღვდელოება ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობაში.

კრებ. „რუსული კოლონიალიზმი საქართველოში“, თბილისი, 2008, გვ. 249-353.

სტატიაში აღწერილია ქართველი სასულიერო პირების ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის.

ბეპივეი ნაირა. ანდრია პირველწოდებული და ოსთა გაქრისტიანების საკითხი.

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 36-38.

სტატიაში ავტორი ცდილობს სხვადასხვა თქმულებების საფუძველზე აღადგინოს ანდრია მოციქულის მისიონერული საქმიანობა ჩრდილო კავკასიაში.

ბეჟიტაშვილი მარიამ. ქართული წარმომავლობის ქრისტიანული ძეგლები ინგუშეთში.

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 416-417.

სტატიაში სხვადასხვა ავტორთა კვლევების ანალიზის საფუძველზე აღდგენილია ჩრდილო კავკასიაში, კერძოდ, ინგუშეთში, ქართულენოვანი ტაძრების ისტორია, რაც ადასტურებს იმას,

რომ შუა საუკუნეებში ჩრდილო კავკასიის ეს რეგიონი განიცდიდა საქართველოს ეკლესიის გავლენას.

ბერაძე თამაზ, სანაძე მანანა. საეკლესიო ცვლილებები დასავლეთ საქართველოში ადრეფეოდალურ ხანაში.

„ქრისტიანობა ჩვენს ცხოვრებაში: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 2005, გვ. 161-162.

სტატიაში განხილულია დასავლეთ საქართველოში ადრეფეოდალურ ხანაში მომხდარი ცვლილებები, კერძოდ: VI-VIII სს.-ში საქართველო ექვემდებარებოდა კონსტანტინოპოლის პატრიარქს, VIII ს-ში გამოვიდა ბიზანტიის დაქვემდებარებიდან და დამოუკიდებელ ეგრის-აფხაზეთის სამეფოდ ჩამოყალიბდა, X ს-ში აფხაზეთა მეფეებმა შიდა ქართლი დაიმორჩილეს და მათ ფარგლებში აღმოჩნდა ქართლის საკათოლიკოსო და აფხაზეთის საკათოლიკოსო, დასავლეთ საქართველოში გაუქმდა ძველი საეპისკოპოსო ცენტრი და დაარსდა ახალი ეპარქიები.

ბერაძე თამაზ. აჭარის საეკლესიო იერარქიის ისტორიიდან.

„დიდაჭარობა-2008“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 22-23.

სტატიაში განხილულია საეკლესიო დაქვემდებარების საკითხი I-დან XVIII საუკუნემდე.

ბერეკაშვილი მინდია. ცვლილებები საეკლესიო მმართველობაში. (1917-1995 წწ.).

სამეცნიერო კონფერენცია „საქართველო და გარე სამყარო“, 2007, გვ. 29-31.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ კონფერენციაზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ბერიძე ვახტანგ. თბილისის სიონი.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1978, №1, გვ. 28-29.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული თბილისის სიონის ტაძრის ისტორია.

ბერიძე ვახტანგ. თბილისის მეტეხის ტაძარი.

„დროშა“, 1988, №2, გვ. 13.

სტატიაში მოთხრობილია თბილისის მეტეხის ტაძრის მოკლე ისტორია.

ბერიძე ნათია. ქართული მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის ისტორიიდან.

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 30-35.

სტატიაში მოკლედ არის აღწერილი ქართველი ავტოკეფალისტების ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღსადგენად.

ბექირიშვილი იოსებ. ქრისტიანობა აჭარაში.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1998, №1, გვ. 17-25.
სტატია წარმოადგენს ნაწყვეტს ავტორის წიგნიდან „ქრისტიანობა აჭარაში“.

ბიბლიეშივილი იური, ჯიჯეიშივილი შოთა. უწმინდესისა და უნეტარესის სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II ცხოვრება და ღვაწლი.

შრომები, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ბათუმი, 2008, ტ. XI, გვ. 50-61.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის ბიოგრაფია.

ბიოგრაფია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ილია II-ისა.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1978, №1, გვ. 9-10.

ჟურნალში შესულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის მოკლე ბიოგრაფიული მონაცემები.

ბოგვერაძე ანრი. სამოელ I – ქართლის კათოლიკოსი.

სვეტიცხოვლობისადმი მიძღვნილი I სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 1995, გვ. 65-79.

სტატიაში სხვადასხვა წყაროების საფუძველზე განხილულია ქართლის კათოლიკოსის – სამოელ პირველის ვინაობის საკითხი, მისი ცხოვრება და მოღვაწეობა.

ბოკელავაძე ეთერ. საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია II და საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ადგილი საერთაშორისო პოლიტიკურ-დიპლომატიურ ასპარეზზე.

„XX საუკუნის საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები“, კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 120-129.

სტატიაში აღწერილია საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის ბრძოლა საერთაშორისო პოლიტიკურ-დიპლომატიურ ასპარეზზე საქართველოს ეკლესიის ადგილის დამკვიდრებისათვის.

ბოკელავაძე ეთერ. საქართველოსა და ალექსანდრიის საპატრიარქოები მსოფლიოში მშვიდობის აღდგენისათვის.

„ამირანი“, კავკასიოლოგიის საერთაშორისო სამეცნიერო-კვლევითი საზოგადოებრივი ინსტიტუტის მოამბე, მონრეალი-თბილისი, 2009, ტ. XXI, გვ. 152-158.

სტატიაში განხილულია საქართველოსა და ალექსანდრიის საპატრიარქოების ურთიერთობები და წვლილი მსოფლიო მშვიდობის დაცვის საქმეში.

ბოკელავაძე ეთერ. სერბულ-ქართული საეკლესიო დიპლომატიის ისტორიიდან. (ათონის ივერთა მონასტერი და სტეფანე ღუშანი).

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2015, №1, გვ. 158-159.

სტატიაში გადმოცემულია სერბეთის მართლმადიდებელი ეკლესიისა და ათონის ივერთა მონასტრის ურთიერთობების მოკლე ისტორია XIV ს-ის შუა წლებამდე.

ბოკელავაძე ეთერ. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ეკლესიათა მსოფლიო საბჭოში გაწევრიანების პოლიტიკური საფუძვლები.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №11, გვ. 36-48.

პუბლიკაციაში გაშუქებულია საქართველოს ეკლესიის ეკლესიათა მსოფლიო საბჭოში შესვლის წინაპირობები და მნიშვნელობა.

ბოკელავაძე ნინო. წმინდა შიო მღვიმელის ღვაწლი ქართული ბერ-მონაზვნობის განმტკიცებაში.

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ქრისტიანობის ისტორიის მიმართულება და სტუდენტთა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, 2010, №4, გვ. 115-120.

სტატია მოგვითხრობს წმიდა შიო მღვიმელის საქმიანობის შესახებ საქართველოში.

ბოკუჩავა მარინე. ქრისტიანობის ისტორიიდან საქართველოში.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 24-25.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ბოქოლიშვილი ლელა. მიტროპოლიტ ანანია ჯაფარიძის ბიბლიოგრაფიისათვის.

თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრი 10 წლისაა, სამეცნიერო კონფერენციის შრომები, 2012, გვ. 9-60.

კრებულში წარმოდგენილია მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) ნაშრომების ბიბლიოგრაფია.

ბოქოლიშვილი ლელა. საქართველოს ეკლესია XX საუკუნის 60-იან წლებში. (უწმიდესი და უნეტარესი ეფრემ II).

„საისტორიო ვერტიკალები“, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, 2014, №29, გვ. 219-224.

სტატიაში განხილულია რამდენიმე მომენტი სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ეფრემ II-ის მოღვაწეობიდან.

ბოშიშვილი ალექსანდრე. კაბენის მონასტერი.

„ტბელობა-2008“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 15-17.
სტატიამი მოკლედ არის გადმოცემული 1184-1212 წლებში აშენებული კაბენის სამონასტრო კომპლექსის ისტორია.

ბრაგვაძე დავით. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ამბროსი (ხელაია) საბჭოთა ოკუპაციური რეჟიმის წინააღმდეგ.

„XX საუკუნის საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები“, კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 140-169.

სტატიამი გადმოცემულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ამბროსის ღვაწლი და თავდადება საბჭოთა რეჟიმის პირობებში საქართველოსა და მისი ეკლესიისათვის.

ბრაგვაძე დავით, კობიაშვილი გრიგოლ. საეკლესიო განხეთქილება 1924-1927 წლებში.

„ტბელობა-2008“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 36-39.

სტატიამი საუბარია 1921 წლის საბჭოთა ოკუპაციის შემდეგ საქართველოს ეკლესიამი მომხდარი საეკლესიო განხეთქილებისა და ეკლესიის ერთიანობისათვის კათოლიკოს-პატრიარქ ამბროსის (ხელაია) ბრძოლის შესახებ.

ბუბულაშვილი ელდარ. მიხეილ თამარაშვილი – საქართველოს ეკლესიის ისტორიის მკვლევარი.

სვეტიცხოვლობისადმი მიძღვნილი I სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 1995, გვ. 87-105.

სტატიამი განხილულია მიხეილ თამარაშვილის ნაშრომები, რომლებიც ეხება საქართველოს ეკლესიის ისტორიის პრობლემებს.

ბუბულაშვილი ელდარ. ილია ჭავჭავაძე და საქართველოს ეკლესიის ზოგიერთი საკითხი.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1997, №10-11-12, გვ. 45-64).

სტატიამი ავტორი განიხილავს ილია ჭავჭავაძის დამოკიდებულებას საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის პრობლემებისადმი.

ბუბულაშვილი ელდარ. ილია ჭავჭავაძის მკვლევლობის ტრაგედია და ქართველი სამღვდლოება.

თბილისის სასულიერო აკადემია, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო შრომები, ტ. I, თბილისი, 1999, გვ. 65-85.

სტატიამი ავტორს მოხმობილი აქვს ყველა იმ სასულიერო პირის გამოსვლა და ქადაგება, რომლებიც წარმოითქვა ილია ჭავჭავაძის პანაშვიდებზე და დაკრძალვის დღეს.

ბუბულაშვილი ელდარ. ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენა და საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადება.

„ქრისტიანობა საქართველოში“, ისტორიულ-ეთნოგრაფიული გამოკვლევები, 2000, გვ. 50-62.

სტატიაში მოკლედ არის მიმოხილული, რა პოლიტიკურ ვითარებაში გამოცხადდა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენა და რა როლი შეასრულა ამ ფაქტმა საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის საქმეში.

ბუბულაშვილი ელდარ. ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობის ზოგიერთი ასპექტი 1918-1921 წლების საქართველოში.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 25-26.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოს ეკლესიის ისტორიიდან.

„ომეგა“, საზოგადოებრივი ჟურნალი, 2001, №7, გვ. 24-26.

სტატიაში განხილულია დეკანოზ ვასილ კარბელაშვილის მიერ იოსებ სტალინისადმი მიწერილი წერილი.

ბუბულაშვილი ელდარ. აჭარის შემოერთება და ქართველი სამღვდელოება.

„საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები“, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2001, ტ. V, გვ. 198-209.

სტატიაში ხაზგასმულია ქართველი სამღვდელოების დამსახურება ახლადშემოერთებული მუსლიმი ქართველების წინაშე (1878 წელს, აჭარის შემოერთების შემდეგ), რათა მათ სარწმუნოებრივი სხვაობის მიუხედავად არ გაძნელებოდათ ახალ რეალობასთან შეგუება.

ბუბულაშვილი ელდარ. ეგზარქოსი ვარლამ ერისთავი და საქართველოს ეკლესიის რეორგანიზაციის ზოგიერთი საკითხი.

„ანალები“, ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის ჟურნალი, 2002, №1, გვ. 41-46.

სტატიაში ავტორი განიხილავს ეგზარქოს ვარლამ ერისთავის დამოკიდებულებას საქართველოს ეკლესიის რეორგანიზაციის პროექტის ზოგიერთი პუნქტის მიმართ.

ბუბულაშვილი ელდარ. საეკლესიო მუზეუმის დაარსების ისტორიიდან.

„საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები“, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2003, ტ. VI, გვ. 219-221.

სტატია მოგვითხრობს საქართველოს საეკლესიო მუზეუმის ისტორიას, რომელიც დაარსდა დიმიტრი ბაქრაძის თაოსნობით 1889 წელს სიონის ტაძრის ეზოში, და გაუქმდა საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოს საეგზარქოსოს ისტორიიდან.

„ნათელი ქრისტესი“, წიგნი I, 2003, გვ. 432-446.

სტატიაში ავტორი მოგვითხრობს საქართველოს საეგზარქოსოს საქმიანობის შესახებ XIX საუკუნის II ნახევარში.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმების ისტორიიდან. თბილისის სასულიერო აკადემია, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო შრომები, ტ. II, თბილისი, 2004, გვ. 164-194.

სტატიაში აღწერილია XIX საუკუნის დასაწყისში კავკასიაში შექმნილი ვითარება, რომლითაც ისარგებლა რუსეთის ხელისუფლებამ და გააუქმა საქართველოს უძველესი სამოციქულო ეკლესიის ავტოკეფალია.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია და ქართული მხედრობა.

საერთაშორისო კონფერენცია „რელიგია და საზოგადოება – რწმენა ჩვენს ცხოვრებაში“, საქართველოს საპატრიარქო, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, მეცნიერების ფონდი „უდაბნო“, 2004, გვ. 9-10.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ კონფერენციაზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ბუბულაშვილი ელდარ. XIX საუკუნის მეორე ნახევარში მოღვაწე ეგზარქოსები.

„საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები“, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2004, ტ. VII, გვ. 102-108.

სტატიაში აღწერილია საქართველოს ეგზარქოსების: ისიდორე ნიკოლსკის, ევსევი ილინსკის, პალადი რაევის, იოანიკე რუდნევის, ვლადიმერ ბოგოიაველენსკისა და ფლაბიანე გოროდნეცკის მოღვაწეობა საქართველოში.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის ისტორიიდან.

„ქრისტიანობა ჩვენს ცხოვრებაში: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 2005, გვ. 50-51.

სტატია ეხება XIX ს-ში რუსეთის ცარიზმის მიერ საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმების შემდგომ ქართველი საზოგადოების ბრძოლას დაკარგული ეკლესიური თავისუფლების აღდგენისათვის.

ბუბულაშვილი ელდარ. წმიდა მღვდელმოწამე კირიონ II (საძაგლიშვილი).

„საპატრიარქოს უწყებანი“, საქართველოს საპატრიარქოს საინფორმაციო სამსახურის ყოველკვირეული გამოცემა, 2005, №12, გვ. 11-13.

წერილში საუბარია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კირიონ II-ის სამეცნიერო მოღვაწეობის შესახებ.

ბუბულაშვილი ელდარ. რუსეთის ცარიზმის საეკლესიო პოლიტიკა საქართველოში XIX საუკუნის მეორე ნახევარში და მისი შედეგები.

„საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები“, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2005, ტ. VIII, გვ. 110-120.

სტატიაში წარმოჩენილია ის უარყოფითი შედეგები, რაც მოჰყვა რუსეთის ცარიზმის საეკლესიო პოლიტიკას საქართველოს ეკლესიისათვის.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის ისტორიიდან. (ქართველ ავტოკეფალისტთა მიმართვა მსოფლიო პატრიარქს).

„საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები“, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2006, ტ. IX, გვ. 19-22.

სტატიაში საუბარია ქართველ ავტოკეფალისტთა წერილზე, რომელიც მათ გაუგზავნეს მსოფლიო პატრიარქს და მოითხოვეს მხარდაჭერა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საკითხთან დაკავშირებით.

ბუბულაშვილი ელდარ. რუსი ეგზარქოსების მოღვაწეობის ისტორიიდან. (XIX ს-ის I ნახევარი).

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2007, №1, გვ. 240-257.

სტატიაში აღწერილია საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობა ეგზარქოსობის პერიოდში.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიისა და ქართული მხედრობის ისტორიიდან.

„კრიალოსანი“, ქართული ქრისტიანული ჟურნალი, ყოველთვიური გამოცემა, 2007, №5, გვ. 16-18.

სტატიაში არსებული მცირერიცხოვანი წყაროების საფუძველზე წარმოჩენილია საქართველოს ეკლესიის მხარდაჭერა ქართული მხედრობისადმი.

ბუბულაშვილი ელდარ. ეგზარქოსობის პერიოდში არსებული სასულიერო სასწავლებლები. (ზოგადი დანახათება).

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2008, №2, გვ. 321-332.

სტატიაში აღწერილია სასულიერო განათლების მდგომარეობა XIX საუკუნის საქართველოში.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოში დარჩენილი მრავალი სიწმინდე ბოლშევიკურ რეჟიმს შეეწირა.

„კრიალოსანი“, ქართული ქრისტიანული ჟურნალი, ყოველთვიური გამოცემა, 2008, №5, გვ. 40-41.

სტატიამი საუბარია „აგრესიული ათეიზმის“ ხანაში საეკლესიო სიწმინდეთა განადგურების თაობაზე.

ბუბულაშვილი ელდარ. უფლის კვართი საქართველოში.

„კრიალოსანი“, ქართული ქრისტიანული ჟურნალი, ყოველთვიური გამოცემა, 2008, №11, გვ. 44-45.

სტატიამი ავტორი სხვადასხვა წყაროების ანალიზის საფუძველზე მოგვითხრობს საქართველოში უფლის კვართის მობრძანების ისტორიას.

ბუბულაშვილი ელდარ. უფლის კვართის კუთვნილებაზე პრეტენზიას მრავალი ქვეყანა აცხადებს.

„კრიალოსანი“, ქართული ქრისტიანული ჟურნალი, ყოველთვიური გამოცემა, 2009, №1, გვ. 40-41.

ავტორი საუბრობს უდიდესი ქრისტიანული სიწმინდის – უფლის კვართის ადგილმდებარეობის თაობაზე.

ბუბულაშვილი ელდარ. იმერეთის ეპარქია ეგზარქოსობის პერიოდში.

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2009, №1, გვ. 311-321.

სტატიამი აღწერილია იმერეთის ეპარქიის მდგომარეობა XIX საუკუნეში.

ბუბულაშვილი ელდარ. საინგილოს ქრისტიანი მოსახლეობა XX საუკუნის 20-40-იან წლებში.

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2009, №2, გვ. 270-287.

სტატიამი აღწერილია ქართული ეკლესია-მონასტრებისა და მრევლის მდგომარეობა საინგილოში XX საუკუნის 20-40-იან წლებში.

ბუბულაშვილი ელდარ. წმიდა ელიას ხალენი საქართველოში.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 2009, №1, გვ. 30-34.

სტატიამი ავტორი განიხილავს წმიდა ელიას ხალენის მცხეთაში მდებარეობის დამადასტურებელ ისტორიულ წყაროებს.

ბუბულაშვილი ელდარ. უცხოეთში მოღვაწე ქართველი – ანთიმოზ ივერიელი.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 2009, №2, გვ. 26-28.

სტატიაში მოცემულია XVII საუკუნის გამოჩენილი ქართველი პოლიტიკური და საეკლესიო მოღვაწის – ანთიმოზ ივერიელის მოკლე ბიოგრაფიული ცნობები.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ანტონ II.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 2009, №4, გვ. 20-22.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ანტონ II-ის ცხოვრება და ღვაწლი.

ბუბულაშვილი ელდარ. ღვაწლი იონა ხელაშვილისა.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 2009, №4, გვ. 31-36.

სტატიაში აღწერილია XIX საუკუნის პირველი ნახევრის ქართველი საზოგადო მოღვაწის, სასულიერო მწერლობის გამოჩენილი წარმომადგენლის იონა ხელაშვილის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოდან ირანის მბრძანებელს არასოდეს არ გაუტანია კვართი.

„კრილოსანი“, ქართული ქრისტიანული ჟურნალი, ყოველთვიური გამოცემა, 2010, №8, გვ. 26-27.

სტატიაში საუბარია უფლის კვართის საქართველოდან შესაძლო გატანის თაობაზე.

ბუბულაშვილი ელდარ. რაფიელ ივანიცკი-ინგილო.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 2010, №1, გვ. 40-48.

სტატიაში გადმოცემულია გამოჩენილი ქართველი ემიგრანტი სასულიერო პირის – რაფიელ ივანიცკი-ინგილოს ბიოგრაფიის მნიშვნელოვანი მომენტები.

ბუბულაშვილი ელდარ. უცნობი მასალები სასულიერო განათლების შესახებ XX ს-ის 20-იანი წლების საქართველოში.

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2010, №1, გვ. 405-411.

სტატიაში გამოყენებული მასალები წარმოდგენას გვიქმნის სასულიერო განათლების შესახებ XX საუკუნის 20-იანი წლების საქართველოში.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოს ეკლესიის სიწმინდეები საქართველოდან ირანის მბრძანებელს არასოდეს არ გაუტანია, მათ შორის არც მაცხოვრის კვართი.

„ცოტნიედელი“, ტ. IV, 2010-2011, გვ. 34-35.

სტატიაში ავტორი პოლემიკის წესით ეკამათება იმ ავტორებს, რომელნიც თვლიან, რომ შაჰ-აბას პირველმა საქართველოში ლაშქრობისას მცხეთიდან ამოიღო უფლის კვართი და გაუგზავნა იგი რუსთ ხელმწიფეს. ავტორი ასაბუთებს, რომ ეს ვერსია სინამდვილეს არ შეესაბამება.

ბუბულაშვილი ელდარ. მოციქულთა მოღვაწეობა საქართველოში.

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 41-45.

სტატიაში მოკლედ არის აღწერილი საქართველოში მოციქულთა შემოსვლა და მათ მიერ ქრისტიანობის ქადაგება.

ბუბულაშვილი ელდარ. კვართი უფლისა.

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 46-48.

სტატიაში საუბარია საქართველოს ეკლესიის კუთვნილების, ახალი აღთქმის უდიდესი სიწმინდის – უფლის კვართის შესახებ.

ბუბულაშვილი ელდარ. კავკასიის არმიის სამხედრო ტაძრის ისტორიიდან.

„ქართული დიპლომატია“, წელიწადუელი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, საქართველოს ისტორიკოსთა ეროვნული კომიტეტი, 2011, №15, გვ. 304-323.

სტატიაში ნაჩვენებია, რა პირობებში იქნა მიღებული გადაწყვეტილება თბილისის ცენტრში სამხედრო ტაძრის აშენების შესახებ.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენა და აფხაზეთი.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, თბილისი, 2011, №1, გვ. 25-29.

სტატიაში საუბარია საქართველოს ეკლესიის დროებითი მმართველობის ღონისძიებებზე, რათა სოხუმის ეპარქია საქართველოს ეკლესიის იურისდიქციაში მოქცეულიყო. გამოქვეყნებულია საქართველოს კათოლიკოსის თანამოსაყდრის – ლეონიდის (ოქროპირიძე) მიმართვა აფხაზ თავად ალექსანდრე შერვაშიძისადმი.

ბუბულაშვილი ელდარ. აკაკი წერეთელი და საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის ზოგიერთი საკითხი.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, თბილისი, 2011, №2, გვ. 29-37.

სტატიაში განხილულია აკაკი წერეთლის პირად არქივში დაცული პუბლიცისტური წერილი, რომელშიც გამოთქმულია ავტორისეული მოსაზრებანი საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიასთან დაკავშირებით.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ეფრემ II-ის (სიღამონიძე) მოგონება წმ. დავით და კონსტანტინე მხეიძეების წმინდა ნაწილების შესახებ.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, თბილისი, 2011, №3, გვ. 43-46.

სტატიაში გამოყენებულია საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ეფრემ II-ის პირად არქივში მოძიებული მასალა, რომელიც შეეხება ქუთაისის მუზეუმში დაცული წმ. დიდმოწამე არგვეთის მთავრების – დავით და კონსტანტინე მხეიძეების წმინდა ნაწილების ეკლესიისთვის გადაცემის საკითხს.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ღვაწლი უცხოეთის ქართული ქრისტიანული მემკვიდრეობის დაცვა-შენარჩუნებაში. (XX საუკუნის 70-იანი წლები – XXI საუკუნის პირველი ათეული).

„ლოგოსი“, სამეცნიერო ჟურნალი, 2013, №7, გვ. 127-132.

სტატია მოგვითხრობს საზღვარგარეთ არსებული ქართული ქრისტიანული მემკვიდრეობის მოძიებისა და შესწავლის შესახებ.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ეფრემ II-ის (სიღამონიძე) ღვაწლი ქრისტიანული სიწმინდეების გადარჩენაში.

„რელიგიის ისტორიის საკითხები“, თბილისი, 2013, ტ. II, გვ. 242-248.

ავტორის მიერ კომენტარებით პირველად ქვეყნდება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ეფრემ II-ის მოგონება წმ. დავითისა და კონსტანტინე არგვეთის ერისთავების წმინდა ნაწილების ეკლესიისთვის დაბრუნების თაობაზე.

ბუბულაშვილი ელდარ. გიორგი მაჩაბლის მიმართვა საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს ლეონიდე ოქროპირიძეს.

„ქართული ემიგრაცია“, გრ. რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ქართული ემიგრაციის ისტორიისა და გეოგრაფიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, გიორგი მაჩაბლის ფონდი, თბილისი, 2014, გვ. 110-113.

სტატიაში წარმოდგენილია საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის ერთ-ერთი თვალსაჩინო მებრძოლის, ემიგრანტი საზოგადო მოღვაწის გიორგი მაჩაბლის მიმართვა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ლეონიდესადმი, რომელშიც იგი გამოთქვამს საქართველოს მართლმადიდებელ და რომის კათოლიკურ ეკლესიებს შორის თანამშრომლობის სურვილს.

ბუბულაშვილი ელდარ. საინტერესო დოკუმენტი ეგზარქოსობის დროინდელი სამონასტრო ცხოვრების შესახებ.

გელათის მეცნიერებათა აკადემიის ჟურნალი, 2014, №1-2, გვ. 24-31.

სტატიაში განხილულია ეპისკოპოს ლეონიდე ოქროპირიძის მიმართვა ათონის მთაზე მოღვაწე მამებისადმი, რომელშიც გამოთქმულია მათი დახმარების იმედი საქართველოში სამონასტრო ცხოვრების აღორძინების საქმეში.

ბუბულაშვილი ელდარ. საქართველოს ეკლესია-მონასტრების ისტორია.

კრებ. „ახალგაზრდების ინტელექტუალური და სულიერი განვითარებისათვის“, 2014, გვ. 5-48.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული ქართული ეკლესია-მონასტრების ისტორია ადრეული დროიდან XXI საუკუნემდე.

ბუბულაშვილი ელდარ. რაფიელ ივანიცკი-ინგილო – საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის უფლებათა დამცველი.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 2015, №2, გვ. 38-61.

სტატიამ XX საუკუნის 20-იანი წლების ემიგრანტული მასალების საფუძველზე ნაჩვენებია ქართველი ემიგრანტი სასულიერო პირის – რაფიელ ივანიცკი-ინგილოს დამსახურება საქართველოს ეკლესიის წინაშე.

ბუბულაშვილი ელდარ. ერთი უცნობი დოკუმენტი საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ლეონიდე ოქროპირიძის ეპისტოლარული მემკვიდრეობიდან.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 2015, №3, გვ. 14-21.

სტატიამ განხილულია საქართველოს ეროვნულ არქივში, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ლეონიდე ოქროპირიძის პირად ფონდში დაცული დოკუმენტი, რომელშიც ნათლად ჩანს მისი დამოკიდებულება მთავრობის ანტისარწმუნოებრივი პოლიტიკის მიმართ.

ბუბულაშვილი ელდარ. საეკლესიო მუზეუმში მოსე ჯანაშვილის მოღვაწეობის ისტორიიდან.

გელათის მეცნიერებათა აკადემიის ჟურნალი, 2015, №3-4, გვ. 14-23.

სტატიამ ასახულია დიდი ქართველი მოღვაწის მოსე ჯანაშვილის მრავალმხრივი სამეცნიერო საქმიანობის ზოგიერთი ასპექტი.

ბუბულაშვილი ელდარ. რუსეთ-საქართველოს საეკლესიო ურთიერთობა უძველესი დროიდან XVIII საუკუნემდე.

გელათის მეცნიერებათა აკადემიის ჟურნალი, 2016, №3-4, გვ. 3-18.

სტატიამ ავტორი ზოგადად მიმოიხილავს რუსეთ-საქართველოს საეკლესიო ურთიერთობებს სხვადასხვა საუკუნეებში.

ბუბულაშვილი ელდარ. რუსეთ-საქართველოს ეკლესიების ურთიერთობა XVIII ს.-ის პირველ ნახევარში.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 2016, №2, გვ. 36-44.

სტატიამ საუბარია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმების, ეგზარქოსობის დაწესებისა და პირველი ეგზარქოსების საქმიანობის შესახებ.

ბუზიაშვილი ნინო. მროველი – საეკლესიო ხელისუფალი.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2011, №2, გვ. 159-165.

ავტორი წერილობითი წყაროების საფუძველზე განიხილავს რუისის საეპისკოპოსოს მმართველის – მროველის – უფლებამოსილებას საქართველოს ეკლესიაში.

ბუკია ლევან. საქართველოს მეფეები ეკლესიის სამსახურში. (XV-XVI სს.).

„საქართველო და ქრისტიანობა“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2001, გვ. 4-8.

სტატიაში ისტორიული დოკუმენტების საფუძველზე გაანალიზებულია XV-XVI საუკუნეების საქართველოს მეფეების დამსახურება ეკლესიის გაძლიერების საქმეში.

ბუკია მახარე. ხობის მონასტრის მატთანე.

სვეტიცხოვლობისადმი მიძღვნილი I სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 1995, გვ. 106-115.

სტატიაში მოცემულია ინფორმაცია ხობის მონასტრისა და მასში დაცული სიძველეების შესახებ.

ბულიშვილი მარინე. იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის მეტოქე თბილისში – „ჯვარის მამა“.
(ისტორია და ფუნქცია).

„საპატრიარქოს უწყებანი“, საქართველოს საპატრიარქოს საინფორმაციო სამსახურის ყოველკვირეული გამოცემა, 2003, №32, გვ. 17-19.

სტატია მოკლედ გადმოგვცემს თბილისის ჯვარის მამის ეკლესიის ისტორიას.

ბურდიაშვილი მაია. საქართველოს ეკლესია რუსეთის საოკუპაციო რეჟიმის დროს.

„ინტელექტი“, საერთაშორისო პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი, საქართველოს მეცნიერებისა და საზოგადოების განვითარების ფონდი „ინტელექტი“, თბილისი, 2012, №2, გვ. 155-157.

სტატიაში აღწერილია საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობა XIX საუკუნის ბოლოსა და XX საუკუნის დასაწყისში.

ბურდული გვანცა. ეკლესიის ფორმირების საერთო და განმასხვავებელი ნიშნები ბიზანტიისა და საქართველოს ეკლესიის მაგალითზე.

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი; ქრისტიანობის ისტორიის მიმართულება და სტუდენტთა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, 2009, №2, გვ. 33-38.

წერილში ავტორი განიხილავს ეკლესიის ჩამოყალიბების ნიშნებს ორი ეკლესიის – ბიზანტიისა და საქართველოს მაგალითზე.

ბურდული გვანცა. ეპისკოპოსი კირიონი – საქართველოს ეკლესიის საკითხი.

„საქართველოს რესპუბლიკა“, 2010, №46, გვ. 3.

გაზეთში გამოქვეყნებულია ეპისკოპოს კირიონის (სამაგლიშვილი) არგუმენტირებული პასუხი იმ რუსი მღვდელმთავრებისა და მეცნიერებისადმი, რომლებიც ცდილობდნენ დაესაბუთებინათ საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის უსაფუძვლობა.

ბურდული გვანცა. ეპისკოპოსი კირიონი რუსი მღვდელმთავრებისა და მეცნიერების წინააღმდეგ.

„ქართული უნივერსიტეტი“, საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტის გამოცემა, 2010, №55, გვ. 11.

სტატიაში აღწერილია ეპისკოპოს კირიონის (სადაგლიშვილი) ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის.

ბურდული გვანცა. კანონიკური მონაცემები საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხის გადაწყვეტისათვის. (ა. ა. ალმაზოვის მიხედვით).

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სკოლის სტუდენტთა II სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, საქართველოს საპატრიარქოს წმ. ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი. თბილისი, 2011, გვ. 39-51.

სტატიაში განხილულია რუსი საეკლესიო ისტორიის მკვლევრის ა. ალამაზოვის მოსაზრებანი საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხთან დაკავშირებით.

ბურდული გვანცა. რომელ ივერიის ეკლესიას ებოძა ავტოკეფალია. ეპისკოპოს კირიონის მოხსენება რუსეთის საეკლესიო კრების წინარე თათბირზე. (1906 წლის აპრილი).

„ქართული დიპლომატია“, წელიწადეული, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, საქართველოს ისტორიკოსთა ეროვნული კომიტეტი, 2011, №15, გვ. 215-227.

სტატიაში განხილულია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღიარების ეტაპები და ეპისკოპოს კირიონის (სადაგლიშვილი) მოსაზრება ორი ივერიის შესახებ.

ბურდული გვანცა. ეგზარქოსების მმართველობის პერიოდის შეფასება რუსეთის საეკლესიო კრების წინარე თათბირზე. (1906 წ.).

„ქართული დიპლომატია“, წელიწადეული, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, საქართველოს ისტორიკოსთა ეროვნული კომიტეტი, 2013, №16, გვ. 175-191.

სტატიაში საუბარია საქართველოს ეკლესიის მიმართ რუსი ეგზარქოსების ანტიკანონიკური მოქმედებების შეფასების თაობაზე ქართველი მღვდელმთავრების მიერ.

ბურდული გვანცა. სტატისტიკური ცნობები საქართველოს საეგზარქოსოში 1906 წლისათვის არსებული ვითარების შესახებ.

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. I, 2014, გვ. 130-144.

სტატიაში საარქივო მასალების საფუძველზე ნაჩვენებია საქართველოს საეგზარქოსოს სტრუქტურა და შემადგენლობა.

ბურდული გვანცა. საქართველოში მოღვაწე ეგზარქოსების შეფასება რუსეთის საეკლესიო კრების წინარე თათბირზე. (1906 წ.).

„ქართული უნივერსიტეტის შრომები“, ტომი I, 2015, გვ. 77-84.

სტატიაში წარმოდგენილია იმ მოხსენებების შინაარსი, რომლებიც ქართველმა სასულიერო იერარქებმა – კირიონმა და ლეონიდემ წარადგინეს სინოდის წინარე სხდომაზე რუსი ეგზარქოსების ანტიეკლესიური და ანტიკანონიკური საქმიანობის შესახებ საქართველოში.

ბურდული გვანცა. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის, ლეონიდეს ეპისტოლე მოსკოვისა და სრულიად რუსეთის პატრიარქის, უწმიდესი ტიხონის მიმართ.

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. II, 2015, გვ. 66-75.

სტატიაში განხილულია უწმიდესისა და უნეტარესი ლეონიდეს წერილი, რომელშიც დასაბუთებულია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის კანონიერება და რუსეთის პატრიარქის ბრალდებების უსაფუძვლობა ამ საკითხთან დაკავშირებით.

ბურდული გვანცა. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის რეორგანიზაციის გეგმის პროექტი. (1905 წლის 18 დეკემბერი).

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. III, 2015, გვ. 42-52.

სტატიაში საუბარია იმ შესაძლო რეორგანიზაციაზე, რომელიც ავტოკეფალიის აღდგენის შემთხვევაში უნდა ჩატარებულიყო საქართველოს ეკლესიაში.

ბურდული გვანცა. ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის. (რუსეთის საეკლესიო კრების წინარე თათბირის 1906 წლის 13 დეკემბრის სხდომა).

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. VI, 2016, გვ. 58-66.

სტატიაში საუბარია 1906 წლის 13 დეკემბერს გამართულ, რუსეთის საეკლესიო კრების წინარე თათბირის სხდომის შესახებ, რომელზეც განიხილებოდა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საკითხი.

ბურკაძე ზაზა. საქართველოს პოლიტიკური და რელიგიური მდგომარეობა მოციქულთა ხანაში.

„დიდაჯარობა-2008“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 17-18.

სტატიაში მოკლედ არის განხილული საქართველოში არსებული ვითარება მოციქულთა შემოსვლის პერიოდისთვის.

ბურჭულაძე ნანა. უბისის მონასტრის ისტორიისათვის.

სვეტიცხოვლობისადმი მიძღვნილი I სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 1995, გვ. 116-126. სტატია მოგვითხრობს რამდენიმე მნიშვნელოვანი ფაქტის შესახებ უბისის მონასტრის ისტორიიდან.

გაბედავა მერი. რუსეთის აგრესია საქართველოს წინააღმდეგ და საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია.

კრებ. „ვალერი სილოგავა, მოგონებები, სამეცნიერო სტატიები“, „ნეკერი“, თბილისი, 2011, გვ. 63-68.

წერილში ავტორი აღწერს 2008 წლის აგვისტოს კონფლიქტის ზონაში ქართველი სასულიერო პირების მიერ განხორციელებულ ჰუმანიტარულ მისიას და მის მნიშვნელობას მოსახლეობისათვის.

გაბისონია პაპუნა. შუა საუკუნეების სამეგრელოს სამონასტრო ცხოვრებიდან. (წალენჯიხის რაიონი).

„ისტორიულ-ეთნოლოგიური ძიებანი“, ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, ტ. XI, თბილისი, 2009, გვ. 239-247.

სტატიაში ნაჩვენებია სამეგრელოს სამონასტრო ცხოვრების თავისებურებები შუა საუკუნეებში წალენჯიხის რაიონის მაგალითზე.

გაბისონია პაპუნა. დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო კათედრები რუის-ურბნისის საეკლესიო კრების დროისათვის.

„ისტორიულ-ეთნოლოგიური ძიებანი“, ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, ტ. XI, თბილისი, 2009, გვ. 248-257.

სტატიაში განხილულია დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო ვითარება რუის-ურბნისის კრების პერიოდში.

გაბიძაშვილი ენრიკო. რუის-ურბნისის საეკლესიო კრება.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1989, №1, გვ. 58-61.

სტატიაში საუბარია XII საუკუნის დასაწყისში გამართული რუის-ურბნისის საეკლესიო კრების მოწვევის მიზეზებსა და კრების დადგენილებებზე.

გაბრელიანი თათია. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი კირიონ II.

„ნათლია“, მართლმადიდებლური საგანმანათლებლო ჟურნალი, 2009, №3, გვ. 10-11.

სტატიაში მოკლედ არის აღწერილი სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კირიონ II-ის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

გაბუნია გურამ. გელათი: „მეორე იერუსალიმი“, „სხუა ათინა“ და „ახალი რომი“. „ცოტნეიდელი“, ტ. V, 2011-2012, გვ. 66-74.

სტატიაში ავტორი ცდილობს, დაასაბუთოს გელათის სამონასტრო ცენტრის, როგორც „მეორე იერუსალიმისა“ და „სხუა ათინას“ მნიშვნელობა.

გაბუნია ლია. საეკლესიო-სამრევლო სკოლები ქუთაისში XIX საუკუნის დასასრულსა და XX საუკუნის დასაწყისში.

„ქართველური მემკვიდრეობა“, ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, 2005, ტ. IX, გვ. 50-57.

სტატიაში აღწერილია სასულიერო განათლების მდგომარეობა ქუთაისში XIX-XX საუკუნეების მიჯნაზე.

გაგოშიძე გიორგი. ხოჯორნის გუმბათიანი ეკლესია.

„ძეგლის მეგობარი“, საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის საზოგადოება, თბილისი, 1997, №2, გვ. 21-28.

სტატიაში გადმოცემულია მარნეულის რაიონში მდებარე ხოჯორნის ღმრთისმშობლის სახელობის ეკლესიის ისტორია და აღწერილობა.

გაგოშიძე გიორგი. რა მდგომარეობაშია სომხეთის ტერიტორიაზე არსებული ქართული სამონასტრო ნაგებობები.

„თბილისელები“, 2011, №29, გვ. 17.

ხელოვნებათმცოდნე გიორგი გაგოშიძის ინტერვიუ შეეხება სომხეთის ტერიტორიაზე მდებარე ქართული ეკლესია-მონასტრების დღევანდელ მდგომარეობას.

გაგოშიძე იულონ. ქართლში ქრისტიანობის დამკვიდრების ისტორიისათვის.

„საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის მოამბე“, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ს. ჯანაშიას სახელობის საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმი, 1999, №43-ბ, გვ. 57-68.

სტატიაში საისტორიო და არქეოლოგიური წყაროების ანალიზის საფუძველზე გადმოცემულია ქართლში ქრისტიანობის გავრცელების ისტორია.

გაგოშიძე იულონ. ქრისტიანობა და წარმართობა IV-VI საუკუნეების შიდა ქართლში.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 27-28.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

გამახარია ჯემალ. აბაზგთა მოქცევის საკითხისათვის. (VI ს.-ის შუახანები).

„მართლმადიდებლობა აფხაზეთში და ეროვნული თვითიდენტიფიკაციის საკითხები“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2005, გვ. 30-37.

სტატიაში უცხოური ისტორიული წყაროების საფუძველზე განხილულია აბაზგების მოქცევის საკითხი.

გამახარია ჯემალ. რატომ უვლიან აფხაზები ქართულ ეკლესიებს.

„გუმბათი“, ყოველკვირეული ჟურნალი, 2008, №14, გვ. 17-18.

ინტერვიუ ისტორიკოს ჯემალ გამახარიასთან შეეხება აფხაზეთში ქართული ეკლესიამონასტრების დღევანდელ მდგომარეობას.

გამახარია ჯემალ. ქართული ავტოკეფალური ეკლესიის იურისდიქციის აღდგენა აფხაზეთში. (1917-1919 წწ.).

„ბედია“, ცოტნე დადიანის სახელობის სოხუმის დამოუკიდებელი უნივერსიტეტი, თბილისი, 2010, №8-9, გვ. 135-148.

სტატიაში განხილულია ის სირთულეები, რაც საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის შემდეგ შეიქმნა აფხაზეთში.

გამახარია ჯემალ. წმინდა მღვდელმოწამე კირიონ II-ის უცნობი დოკუმენტები თბილისის ოხრანკის მასალების მიხედვით.

შრომთა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2011, №2, გვ. 12-26.

სტატიაში გაშუქებულია ოხრანკის კავკასიის რაიონული განყოფილების ფონდში დაცული მასალები, რომლებიც ასახავს ეპისკოპოს კირიონის (საძაგლიშვილი) დენა-შევიწროვების პერიოდს XX საუკუნის დასაწყისში.

გამახარია ჯემალ. წმინდა მღვდელმოწამე კირიონ III – ცხუმის ეპისკოპოსი.

„რელიგიის ისტორიის საკითხები“, თბილისი, 2013, ტ. II, გვ. 216-240.

სტატიაში საარქივო მასალების ანალიზის საფუძველზე წარმოჩენილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კირიონ II-ის (საძაგლიშვილი) ცხოვრება და ღვაწლი.

გამახარია ჯემალ, ეროვნა ტატანა. წმინდა აღმსარებელი ამბროსი (ხელაია) რიაზანის წმინდა სამების მონასტერში. (1909 წლის იანვარი – 1910 წლის თებერვალი).

„საისტორიო ძიებანი“, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ექ. თაყაიშვილის სახელობის საქართველოს საისტორიო საზოგადოება, აფხაზეთის ორგანიზაცია, წელიწდეული, 2013-2015, ტ. XII, გვ. 186-204.

სტატია მოგვითხრობს არქიმანდრიტ ამბროსის რიაზანში გადასახლების ისტორიის, გადასახლების მიზეზებისა (ეგზარქოს ნიკონის მკვლელობაში მონაწილეობის ბრალდება) და იქ გატარებული ერთწლიანი პერიოდის შესახებ.

გამახარია ჯემალ. წმინდა აღმსარებელი ამბროსის (ხელაია) მიერ გაზეთში „პეტროგრადასკიე ვედომოსტი“ გამოქვეყნებული წერილები. (1912-1917 წლები).

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2014, №6, გვ. 65-83.

სტატიაში განხილულია იმხანად არქიმანდრიტ ამბროსის (ხელაია) მიერ სხვადასხვა ფსევდონიმით გამოქვეყნებული 12 წერილი, რომლებიც მოძიებულ იქნა მოსკოვისა და პეტერბურგის ბიბლიოთეკებში 2006-2012 წლებში და რომლებიც ასახავენ საქართველოში განათლებისა და ეკლესიის მდგომარეობას.

გამახარია ჯემალ. წმინდა მღვდელმთავარ ალექსანდრეს (ოქროპირიძე) მისიონერული და პედაგოგიური მოღვაწეობა აფხაზეთში. (1851-1861 წლები).

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №11, გვ. 70-95.

პუბლიკაციაში განხილულია ეპისკოპოს ალექსანდრე ოქროპირიძის აფხაზეთში მოღვაწეობის ზოგიერთი ასპექტი.

გარაყანიძე ქეთევან. ბოდბე წარმართობისა და ქრისტიანობის დროს.

„ტბელობა“-2008, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 195-196.

სტატიის ავტორი წერილობით წყაროებზე დაყრდნობით გვაწვდის ცნობებს ბოდბის ისტორიიდან.

გაფრინდაშვილი ბესიკ. ნიკორწმინდელი მღვდელმთავრები 1534-1822 წლებში.

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. I, 2014, გვ. 261-286.

სტატიაში საარქივო მასალების საფუძველზე დადგენილია ნიკორწმინდის მღვდელმთავრების ქრონოლოგიური რიგი.

გაფრინდაშვილი ნოდარ. წმინდა მეფე მირიანის ნადირობისას თხოთის მთაზე „უფლის გამოცხადების“ თარიღი და მნიშვნელობა ქრისტიანობის ისტორიისათვის.

„დიდაჭარობა-2008“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 20-21.

სტატიაში ავტორი ცდილობს ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით დაადგინოს საქართველოში ქრისტიანობის შემოსვლის თარიღი.

გაფრინდაშვილი ქეთევან. ლაზები საზღვარგარეთის ქართულ ეკლესია-მონასტრებში.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 2008, №1-2, გვ. 48-50.

სტატია გვაწვდის ინფორმაციას საზღვარგარეთის ქართულ ეკლესია-მონასტრებში მოღვაწე ლაზების შესახებ.

გაჩეჩილაძე ია. ტარასი არქიმანდრიტი (ალექსი-მესხიშვილი) – ქვათახევის მონასტრის მაშენებელი.

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 24-25.
სტატიამი ავტორი გვაცნობს არქიმანდრიტ ტარასის (ალექსი-მესხიშვილი) ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ზოგიერთ მომენტს.

გეგეშიძე დავით. საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალია.
„ფილოსოფიური ძიებანი“, საქართველოს ფილოსოფიურ მეცნიერებათა აკადემია, თბილისი, 2002, №6, გვ. 226-232.

სტატიამი განხილულია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის ისტორია და დღევანდელი მდგომარეობა.

გელაშვილი ვა. ერთი ინგლისური დოკუმენტი პატრიარქ ამბროსის სასამართლოს შესახებ.
„ჩვენი სულიერების ბალავარი“, VII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2015, გვ. 68-77.

სტატიამი განხილულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას სასამართლო პროცესის ამსახველი დოკუმენტი, რომელიც ლონდონში, ბრიტანეთის ნაციონალურ არქივშია დაცული.

გელოვანი ნინო. კალისტრატე ცინცაძე. (1866-1952 წწ.).

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 37-40.
სტატია ეძღვნება კათოლიკოს-პატრიარქ კალისტრატეს ცხოვრებასა და მოღვაწეობას.

გელუტაშვილი გიორგი. იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის მეტოქე ტაძრები ქართლსა და კახეთში.

„ტბელობა-2008“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 18-23.
სტატიამი გამოყენებულია ქართულ ისტორიულ წყაროებში დადასტურებული ცნობები იერუსალიმის მეტოქე ეკლესიების შესახებ ქართლსა და კახეთში.

გელუტაშვილი გიორგი. იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის მეტოქე ჯვარისმამის ეკლესია თბილისში.

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი; ქრისტიანობის ისტორიის მიმართულება და სტუდენტთა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, 2008, №1, გვ. 76-86.

სტატიამი საუბარია თბილისში მდებარე, იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის კუთვნილი ჯვარის მამის ეკლესიის შესახებ, რომელიც იყო იერუსალიმის არქიმანდრიტის, ჯვრის მონასტრის წინამძღვრისა და ყმა-მამულების გამგებლის – ჯვარის მამის რეზიდენცია, „იერუსალიმის მამათა სადგური.“

გერსამია თამაზ. თბილისის ქაშვეთის წმინდა გიორგის ახალი ეკლესია.

„საქართველოს სიძველენი“, გ. ჩუბინაშვილის სახელობის ქართული ხელოვნების ისტორიისა და ძეგლთა დაცვის კვლევის ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2014, №17, გვ. 312-327.
სტატიაში ავტორი მოგვითხრობს თბილისის ქაშვეთის წმიდა გიორგის სახელობის ეკლესიის ისტორიისა და არქიტექტურის თავისებურებების შესახებ.

გვანცელაძე თეიმურაზ, ტაბიძე მანანა, ნაჭყებია მერაბ. გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსი გრიგოლ დადიანი.

თეოლოგიის კათედრა 5 წლისაა, სამეცნიერო კონფერენციის მასალათა კრებული, 2007, გვ. 66-85.

სტატია მოგვითხრობს გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსის გრიგოლ დადიანის ცხოვრებისა და ღვაწლის შესახებ, განსაკუთრებით მის დამსახურებაზე დედაენის შენარჩუნებისათვის ბრძოლაში XIX საუკუნის II ნახევარში.

გვანცელაძე თეიმურაზ, ტაბიძე მანანა, ნაჭყებია მერაბ. გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსი გრიგოლ დადიანი.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2009, №1, გვ. 148-162.

სტატია აღწერს გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსის გრიგოლ დადიანის ცხოვრებასა და ღვაწლს.

გვენეტაძე ეპიფანე (ედიშერ). „კათალიკოსთა ორთავე“-ს საკითხისათვის.

„საისტორიო ძიებანი“, ექ. თაყაიშვილის სახელობის საქართველოს საისტორიო საზოგადოება, აფხაზეთის ორგანიზაცია, წელიწდული, 1999, ტ. II, გვ. 72-76.

სტატიის ავტორი ცდილობს მოუძებნოს ახსნა ქართულ წყაროებში XIII-XIV საუკუნეებში მოხსენიებულ „აფხაზთა კათალიკოსს“ და განსაზღვროს მისი ადგილი იერარქიაში.

გვენეტაძე ედიშერ, სიჭინავა ანზორ. დღევანდელი სამტრედიის რაიონის ტერიტორიაზე მოქმედი ეკლესია-მონასტრების სია. (XIX-XX სს.).

„საისტორიო ვერტიკალები“, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, 2003, №4, გვ. 111-112.

სტატიაში მოცემულია სამტრედიის რაიონში მდებარე ეკლესია-მონასტრების ჩამონათვალი.

გვენეტაძე ედიშერ. ზოგიერთი უცნობი დოკუმენტი ქუთათელ-გაენათელი მიტროპოლიტი წმინდა ნაზარი (ლეჟავა) წინაპრებისა და ოჯახის ისტორიიდან.

„საისტორიო ვერტიკალები“, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, 2012, №25, გვ. 44-47.

სტატიაში გამოყენებულია საზოგადოებისათვის უცნობი მასალები მიტროპოლიტ ნაზარის ცხოვრების შესახებ.

გვენეტაძე ედიშერ. ახალი მასალები საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კალისტრატეს (ცინცაძის) წინაპრების ისტორიიდან.

„საისტორიო ვერტიკალები“, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, 2012, №26, გვ. 47-55.

სტატიაში განხილულია საზოგადოებისათვის უცნობი რამდენიმე წყარო საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კალისტრატეს შესახებ.

გიგინეიშვილი ლევან. იოანე პეტრიწი.

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 137-139.

სტატია ეხება XI-XII საუკუნეებში მოღვაწე მეცნიერისა და ფილოსოფოსის იოანე პეტრიწის საქმიანობას.

გიორგაძე გოგიტა. იერუსალიმის ჯვრის ქართველთა მონასტერი.

„საპატრიარქოს უწყებანი“, საქართველოს საპატრიარქოს საინფორმაციო სამსახურის ყოველკვირეული გამოცემა, 2009, №10, გვ. 11-13.

სტატია მოკლედ მოგვითხრობს იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის ისტორიას.

გიორგაძე ედიშერ. კათალიკოსი ამბროსი ხელაია.

„ცოტნიედელი“, 2015, ტ. VIII, გვ. 187-209.

სტატიაში განხილულია მასალები სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას ცხოვრებისა და მოღვაწეობის მნიშვნელოვანი მომენტების შესახებ.

გიორგაძე ელზა. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის პრობლემატური საკითხები XX საუკუნის 20-30-იანი წლების პერიოდიკაში.

„ხვამლი“, ცაგერისა და ლენტეხის ეპარქია, 2005, №1-№3.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში გამოქვეყნებულ სტატიებში გაშუქებულია XX საუკუნის 20-30-იანი წლების სასულიერო და საერო გამოცემები, რომლებშიც განხილული იყო საქართველოს ეკლესიასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საკითხები.

გიორგაძე ლელა. საქართველოსა და რუსეთს შორის განვითარებული საეკლესიო ურთიერთობები XX-XXI საუკუნეების მიჯნაზე შიდა ქართლის მაგალითზე.

„საქართველო და ქრისტიანობა“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2011, გვ. 202-215.

სტატიაში საუბარია საქართველო-რუსეთის ურთიერთობათა შესახებ XX-XXI საუკუნეების მიჯნაზე, როცა რუსეთის საერო და სასულიერო ხელისუფლებები შეთანხმებულ, იმპერიულ

პოლიტიკას აწარმოებდნენ საკუთარი ფინანსებისა და ტერიტორიების გასაფართოებლად და გავლენის გასაძლიერებლად საქართველოში.

გიორგაძე ლელა. ათეიზმი და ურწმუნობა პოსტ-საბჭოურ საქართველოში. (ახალი ათასწლეულის დასაწყისი).

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წმინდა გრიგოლ ფერაძის სახელობის ქრისტიანობის კვლევების სამეცნიერო ცენტრი, ცხუმ-აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემიის რელიგიათმცოდნეობის ინსტიტუტი, 2011, №6, გვ. 120-133.

სტატიაში ავტორი სოციოლოგიური კვლევის შედეგებზე დაყრდნობით მიმოიხილავს რელიგიურ მდგომარეობას საქართველოში XXI საუკუნის დასაწყისში.

გიორგაძე რამაზ. საქართველოს ეკლესიის სიწმიდენი ზაგორსკის მუზეუმში.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1990, №2, გვ. 51-57.

ზაგორსკის სახელმწიფო ისტორიულ მუზეუმში დაცულია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის რამდენიმე სიწმინდე, რომლებიც, სამწუხაროდ, შეუსწავლელია. სტატია გვაწვდის მცირე ინფორმაციას მათ შესახებ.

გიორგი გუგუშვილი – დეკანოზი. წმინდა ალექსანდრე ოქროპრიდის საქველმოქმედო მოღვაწეობა.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №11, გვ. 124-131.

პუბლიკაციაში განხილულია ეპისკოპოს ალექსანდრე ოქროპრიდის მოღვაწეობის ზოგიერთი ასპექტი.

გიპერტი იოსტ (ფრანკფურტის უნივერსიტეტის პროფესორი). ქართველი მთაწმინდელები და მათი გავლენა ქართული განმანათლებლობის კერებზე.

„ლოგოსი“, სამეცნიერო ჟურნალი, 2011, №6, გვ. 79-85.

სტატიაში საუბარია ათონის მთაზე მოღვაწე ქართველი ბერების დამსახურებაზე სამონასტრო-საგანმანათლებლო ცხოვრებაში.

გოგიჩაიშვილი თამთა, მაჭარაშვილი თინათინ. რამდენი წლისაც არის თბილისი, იმდენი წლისაა სიონიც.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2011, №2, გვ. 42-45.

პუბლიკაციაში მოკლედ არის გადმოცემული თბილისის სიონის ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის საპატრიარქო ტაძრის ისტორია და დღევანდელი მდგომარეობა.

გოგოლაძე თამაზ. მასალები პირღებულის მონასტრისა და მისი წინამძღვრების შესახებ. „ქართული წყაროთმცოდნეობა“, 2013/2014, №XV-XVI, გვ. 29-39.
სტატიაში თავმოყრილია თეთრიწყაროს რაიონში მდებარე ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის სახელობის მონასტრის შესახებ არსებული საარქივო მასალები.

გოგოლაძე თამარ. ქართული ეკლესიის საკითხებისათვის ს. მგალობლიშვილისა და წმ. მღვდელმონაწამე კირიონ II საარქივო მასალების მიხედვით.
შრომთა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2011, №2, გვ. 27-35.
სტატიაში განხილულია მწერალ სოფრომ მგალობლიშვილისა და ეპისკოპოს კირიონის (სადაგლიშვილი) მიმოწერა, რომელიც საქართველოს ეკლესიის იმდროინდელ პრობლემებს შეეხება.

გოგოლაძე თამარ. ქართული ეკლესიის ბედი XIX საუკუნეში ავტოკეფალიის დაკარგვის შემდეგ ი. გოგებაშვილის რამდენიმე პუბლიცისტური წერილის მიხედვით.
შრომთა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №10, გვ. 217-226.
სტატიაში განხილულია ი. გოგებაშვილის წერილები, რომლებიც ასახავენ მწერლის თვალსაზრისს საქართველოს ეკლესიის იმდროინდელი მდგომარეობის შესახებ.

გოგოლაძე თამილა. სამაჩაბლოსა და ახალგორის რაიონების ქართული მწერლობის კერები და ტაძრები.
„დიდაჯარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 23-24.
სტატიაში ავტორი აანალიზებს შიდა ქართლის რეგიონში შუა საუკუნეებში არსებულ ეკლესია-მონასტრების ქართულ ეპიგრაფიკას, რომელიც ადასტურებს, რომ რეგიონის მოსახლეობა ძირითადად ქართველები იყვნენ.

გოგოლაძე მედეა. ვახტანგ მეფის და მიქაელ მთავარეპისკოპოსის კონფლიქტის მოტივები.
„ისტორიულ-ეთნოლოგიური ძიებანი“, ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, ტ. XV, თბილისი, 2013, გვ. 81-88.
სტატია არის მცდელობა, ნაჩვენები იქნას მეფე ვახტანგ გორგასალსა და მიქაელ მთავარეპისკოპოსს შორის დაპირისპირების რეალური მიზეზები.

გოგოლიშვილი ოთარ. ბათუმის ეპარქიის ისტორიისათვის. (1917 წლის 14 სექტემბრის საეკლესიო კრების შესახებ).
„ტბელობა-2008“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 50-52.
ავტორი გვაცნობს 1917 წლის 14 სექტემბერს ჩატარებული საეკლესიო კრების მასალებს.

გოგოლიშვილი ოთარ. მრავალნი წმიდანი მამანი და დედანი, აჭარაში თურქთაგან წამებულნი. (XVII-XVIII სს.).

„დიდაჭარობა-2010“, საქრთველოს სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 8-14.
სტატიის ავტორია აჭარაში თურქთა ბატონობის დროს ქრისტიანთა ცხოვრებისა და წამების ისტორია.

გოგოლიშვილი ოთარ. ქრისტიანობის აღმდგენი საზოგადოების მოღვაწეობა ბათუმის ოლქში XIX საუკუნის 80-90-იან წლებში.

შრომთა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №14, გვ. 78-91.

სტატიის ავტორია ლიტერატურულ წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია ქრისტიანობის აღმდგენი საზოგადოების მოღვაწეობა ბათუმის ოლქში.

გოილაძე ვახტანგ. წმინდა ნინოს ქართლში შემოსვლისა და ქართლის მოქცევის დათარიღებისათვის.

„მნათობი“, ყოველთვიური ლიტერატურულ-მხატვრული და საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ჟურნალი, საქრთველოს საბჭოთა მწერლების კავშირის ორგანო, 1986, №2, გვ. 149-162.

სტატიის ავტორი ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით აზუსტებს საქრთველოში წმიდა ნინოს შემოსვლისა და ქრისტიანობის გავრცელების თარიღს.

გოილაძე ვახტანგ. მიქაელი იყო „მღვდელი ჭეშმარიტი“, მაგრამ არ იყო...

„მნათობი“, ყოველთვიური ლიტერატურულ-მხატვრული და საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ჟურნალი, საქრთველოს საბჭოთა მწერლების კავშირის ორგანო, 1987, №4, გვ. 171-176.

სტატიის ავტორი ხსნის, რატომ უარყო ვახტანგ გორგასალმა ქართლის კათალიკოსად მიქაელი.

გოილაძე ვახტანგ. ეპისკოპოს ანანია ჯაფარიძის „საქრთველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია“.

„ჯვარი ვაზისა“, საქრთველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1991, №3, გვ. 64-71.

სტატიის ავტორია გადმოცემულია მთავარეპისკოპოს ანანიას (ჯაფარიძე) წიგნის „საქრთველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია“ ავტორისეული შეფასება.

გოილაძე ვახტანგ. ვახტანგ გორგასლის საეკლესიო პოლიტიკა.

„ნათელი ქრისტესი“, წიგნი I, 2003, გვ. 101-110.

სტატიის ავტორია განხილულია ვახტანგ გორგასლის მეფობისდროინდელი საქრთველოს პოლიტიკური და რელიგიური ვითარება, ის რეფორმები, რომლებიც მან ეკლესიის სფეროში გაატარა.

გოილაძე ვახტანგ. მეფე მირიანი – წარმართობიდან ქრისტიანობისაკენ.

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 52-56.

სტატიაში საუბარია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მიერ წმინდანად შერაცხილი მეფის – მირიანის ღვაწლის შესახებ საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელებაში.

გოილაძე ვახტანგ. ნანა დედოფალი.

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 57.

სტატია ეხება ქართლის პირველი ქრისტიანი მეფის – მირიან II-ის მეუღლეს, დედოფალ ნანას.

გოილაძე ვახტანგ. გიორგი მთაწმინდელის აღმზრდელთა ხანუღური წრე – სვიმეონ აფხაზეთისა კათალიკოსი.

კრებ. „ვალერი სილოგავა, მოგონებები, სამეცნიერო სტატიები“, „ნეკერი“, თბილისი, 2011, გვ. 71-77.

სტატიაში ავტორი ცდილობს, მოიძიოს და გააცოცხლოს იმ მოღვაწეთა სახეები, რომლებიც მონაწილეობას იღებდნენ გიორგი მთაწმინდელის აღზრდაში.

გოილაძე ვახტანგ. ანტონ ქართველი და სვიმეონ მესვეტე.

„ქართველოლოგია“, სამეცნიერო ჟურნალი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 2013, №2, გვ. 25-50.

სტატიაში განხილულია ასურულ-ქართული ურთიერთობის ისტორიის მნიშვნელოვანი მომენტები VI საუკუნეში.

გოილაძე ვახტანგ. ვინ არიან ანდრია პირველწოდებულის „ცხოვრებასა“ და „მიმოსლვაში“ დასახელებული „სუსები“ – სად მდებარეობდა „სოსანგელთა სოფელი“?

„ქართველოლოგია“, სამეცნიერო ჟურნალი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 2015, №1, გვ. 13-22.

სტატია ასახავს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის საქართველოში მოღვაწეობის ზოგიერთ მომენტს.

გოჩელაშვილი მარიამ. ნიკოლოზ დურნოვოს ღვაწლი საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისათვის ბრძოლაში.

„საქართველო და ქრისტიანობა“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2011, გვ. 161-180.

რუსეთის იმპერატორისა და წმიდა სინოდის გადაწყვეტილებით, 1811 წელს გაუქმდა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალია. ამ უსამართლობის წინააღმდეგ იბრძოდნენ არა მარტო ქართველი მოღვაწეები, არამედ რუსი ხალხის პროგრესული წარმომადგენლები, რომელთა შორის მნიშვნელოვანი ღვაწლი მიუძღვის ნ. დურნოვოს. იგი ჯერ დაპატიმრებული

იყო ანტისაბჭოური მოძრაობის ჩამოყალიბების მცდელობისათვის, შემდეგ კი გვერდში ედგა ეპისკოპოს კირიონს და საქართველოს ეკლესიას ავტოკეფალიის აღდგენისათვის ბრძოლაში.

გოცირიძე ნოდარ. საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია. საქართველოს სამოციქულო ეკლესია ისტორიასა და სამართალში.

„ივერონი“, თბილისის საერთაშორისო ურთიერთობების უნივერსიტეტის სამეცნიერო საზოგადოებრივ-შემეცნებითი ჟურნალი, 2008, №1, გვ. 47-76.

წერილში გადმოცემულია საქართველოს ეკლესიის მოკლე ისტორია წმ. მოციქულთა შემოსვლიდან XX საუკუნემდე, განხილულია ქართული საეკლესიო სამართლის ძეგლები.

გრიგალაშვილი ია. ქართული სამოციქულო ეკლესიის წარმოშობის ისტორიისათვის.

კრებ. „წმინდა ნინოს ცხოვრება და ქართლის მოქცევა“, 2009, გვ. 64-76.

სტატიაში განხილულია უძველესი ქართული და უცხოური წყაროები საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ჩამოყალიბების ისტორიისა და ქრისტიანობის მქადაგებელთა შესახებ.

გრიგალაშვილი ია. ქართული სამოციქულო ეკლესიის წარმოშობის საკითხისათვის.

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი; ქრისტიანობის ისტორიის მიმართულება და სტუდენტთა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, 2009, №2, გვ. 106-113.

სტატიაში განხილულია იმ ავტორთა ნაშრომები, რომლებიც იკვლევდნენ საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის წარმოშობის ისტორიას.

გრიგალაშვილი ია. წმიდა ანდრია მოციქულის მიმოსვლა და ქადაგებანი აფხაზეთსა და ქართლში.

ცხუმ-აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემია, შრომები, ტ. I, თბილისი, 2011, გვ. 63-72.

სტატია „ქართლის ცხოვრებისა“ და წმიდა ანდრია მოციქულის „მიმოსვლის“ განხილვის საფუძველზე მოგვითხრობს წმ. ანდრია პირველწოდებულის მოღვაწეობის შესახებ საქართველოში.

გრიგოლია გურამ. კაცი „სადმართოდ განჩინებული და ღირსი საქმისა“.

„დიდაჭარობა-2008“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 26-27.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული XVII საუკუნის გამოჩენილი საეკლესიო მოღვაწის, თბილელი ეპისკოპოსის ელისე საგინაშვილის ცხოვრება და ღვაწლი.

გრიგოლია მაია. მასალები საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული ეკლესიების მდგომარეობის შესახებ მეორე მსოფლიო ომის პერიოდში.

შესულია წიგნში „საქართველო მეორე მსოფლიო ომის პერიოდში“, საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი, თბილისი, 1993, გვ. 90-92.

ცნობა საქართველოს ეკლესიების მდგომარეობის შესახებ შედგენილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კალისტრატეს (ცინცაძე) მიერ 1945 წლის 26 მარტს.

გრიშკაშვილი ამბროსი. უცნობი დეტალები არქიმანდრიტ გრიგოლ ფერაძის ბიოგრაფიიდან. „ტბელობა-2008“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 46-49. ავტორი გვაცნობს არქიმანდრიტ გრიგოლ ფერაძის ბიოგრაფიის უცნობ დეტალებს.

გრძელიშვილი თამთა. რატომ ააშენეს და რატომ დაანგრეს ალექსანდრე ნეველის ტაძარი თბილისში.

„გუმბათი“, ყოველკვირეული ჟურნალი, 2008, №1, გვ. 9.

სტატიის ავტორი აღწერილია ალექსანდრე ნეველის სახელობის ტაძრის ისტორია.

გრძელიძე გიორგი. ქვაშვეთის წმ. გიორგის ტაძარი სოფელ პატარა ლილოში.

„ისტორიულ-ეთნოლოგიური ძიებანი“, ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, ტ. XII, თბილისი, 2010, გვ. 376-380.

ავტორი მოკლედ მოგვითხრობს სოფელ პატარა ლილოში მდებარე წმ. გიორგის სახელობის ტაძრის ისტორიას.

გუგუშვილი გონა. მოსაზრება ანდრია პირველწოდებულისა და სხვა მოციქულთა საქართველოში მოგზაურობის ერთი მონაკვეთის შესახებ.

„საქართველო და ქრისტიანობა“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2001, გვ. 15-19.

სტატიის ავტორი განხილულია ძველი ქართული საისტორიო წერილობითი წყაროები, რომლებიც მოგვითხრობენ დასავლეთ საქართველოში მოციქულთა მოღვაწეობის შესახებ.

გუგუშვილი გონა. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია ავტოკეფალიის აღდგენის შემდეგ.

„საპატრიარქოს უწყებანი“, საქართველოს საპატრიარქოს საინფორმაციო სამსახურის ყოველკვირეული გამოცემა, 2002, №46, გვ. 18-20.

სტატიის ავტორი აღწერილია ქართველი საზოგადოებისა და სამღვდლოების ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის.

გუგუშვილი გონა. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალია.

„საპატრიარქოს უწყებანი“, საქართველოს საპატრიარქოს საინფორმაციო სამსახურის ყოველკვირეული გამოცემა, 2003, №12, გვ. 7-10.

წერილში მოკლედ არის განხილული საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის მიერ განვლილი გზა.

გუგუშვილი გონა. როგორ დაიბრუნა ქართულმა ეკლესიამ ავტოკეფალია.

„გუმბათი“, ყოველკვირეული ჟურნალი, 2009, №14, გვ. 32.

ინტერვიუ თბილისის სასულიერო აკადემიისა და სემინარიის პედაგოგ გონა გუგუშვილთან შეეხება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხს.

გუნცაძე მანუჩარ. საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ლეონიდე (ოქროპირიძე). (1919-1921 წწ.).

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 499-501.

სტატიაში მოთხრობილია კათოლიკოს-პატრიარქ ლეონიდეს (ოქროპირიძე) ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ზოგიერთი მომენტის შესახებ.

გურგენიძე ვახტანგ. ჯვრის მონასტერი.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1988, №2, გვ. 37-43.

სტატიაში საუბარია პალესტინის ჯვრის მონასტრის დაარსებისა და იქ მოღვაწე ბერების საქმიანობის შესახებ.

გურგენიძე ნიკოლოზ. მაწყვერელ ეპისკოპოსთა ქრონოლოგიური რიგი.

„რელიგიის ისტორიის საკითხები“, თბილისი, 2013, ტ. II, გვ. 72-89.

სტატია არის ავტორის მიერ საქართველოს ეკლესიის ერთ-ერთი უძველესი – აწყურის ეპარქიის (V-XVII სს.) ეპისკოპოსთა ქრონოლოგიის დადგენის ცდა.

გურული ვახტანგ. მიტროპოლიტ ნაზარის დაპატიმრება, გასამართლება და სიკვდილით დასჯა. (1924 წლის აგვისტო-სექტემბერი).

„ისტორიანი“, სამეცნიერო კრებული, მიძღვნილი როინ მეტრეველის დაბადების 60 წლისთავისადმი, თბილისი, 2000, გვ. 420-440.

სტატიაში გაშუქებულია ისტორიული დოკუმენტები, რომლებიც მიტროპოლიტ ნაზარი ლეჟავას დაპატიმრებისა და დასჯის საკითხთან არის დაკავშირებული.

გურული ვახტანგ. ღვთით ბოძებული უფლების ხელყოფა.

საქართველოს რესპუბლიკა“, 2007, №88-89.

წერილებში განხილულია რუსეთისა და საქართველოს ეკლესიების ურთიერთობა 1771-1814 წლებში.

გურული ვახტანგ. საეკლესიო საკუთრების უფლების ხელყოფა.

„საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2008, №2, გვ. 22-28.

სტატიაში აღწერილია 1921 წელს, რუსეთის მიერ საქართველოს ოკუპაციის შემდგომ, საეკლესიო ქონების ჩამორთმევის პროცესი, გამოქვეყნებულია ქაშვეთის წმ. გიორგის სახელობის ეკლესიის ქონების 1923 წლის აღწერის დოკუმენტი.

გურული ვახტანგ, თუშურაშვილი ომარ. დოკუმენტები და მასალები საქართველოს ეკლესიის ისტორიისათვის. (1943-1946 წწ.).

„საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2009, №4, გვ. 79-109.

სტატია ასახავს საქართველოს ეკლესიის ვითარებას 1943-1946 წლებში, თან ერთვის კალისტრატე ცინცაძის წერილები ი. სტალინისადმი, კ. ჩარკვიანისადმი, გ. კარპოვისადმი, რომლებშიც ჩანს მისი ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად.

გურული ვახტანგ. საქართველოში 1923 წელს 959 ეკლესია დაიხურა.

„გუმბათი“, ყოველკვირეული ჟურნალი, 2009, №24, გვ. 33.

ინტერვიუ ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორთან, პროფესორ ვახტანგ გურულთან ეხება საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობას ბოლშევიკური ოკუპაციის შემდგომ პერიოდში.

გურული ვახტანგ. ეკლესიის საკითხი ქართლ-კახეთის სამეფოსა და რუსეთის იმპერიის ურთიერთობაში. (1771-1811).

„საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორიის საკითხები“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 76-129.

სტატიაში ისტორიული წყაროების საფუძველზე განხილულია რუსეთის იმპერიის დამოკიდებულება საქართველოს სახელმწიფოებრივი და საეკლესიო დამოუკიდებლობისადმი და ამ საკითხებთან დაკავშირებით რუსეთის მიერ გატარებული ღონისძიებები.

გურული ვახტანგ. ისტორიული მაგალითები.

„მრევლი“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2010, №139-140.

ინტერვიუ პროფესორ ვახტანგ გურულთან შეეხება ქართველი ხალხის ბრძოლას საქართველოს ეკლესიის მიმართ რუსეთის მიერ გატარებული პოლიტიკის წინააღმდეგ და სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ამბროსი ხელაიას დამსახურებას ამ საქმეში.

გურული ვახტანგ. არქიმანდრიტ პიმენ დაშნიანის საქმე. (1936-1937 წწ.).

„საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2010, №8, გვ. 101-115.

სტატიაში საარქივო მასალების ანალიზის საფუძველზე აღწერილია არქიმანდრიტ პავლე დაშნიანის დენა-შევიწროვება ბოლშევიკური ხელისუფლების მიერ.

გურული ვახტანგ. საყურადღებო დოკუმენტები საქართველოს ეკლესიის ისტორიისათვის. „საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2010, №8, გვ. 128-142.

ჟურნალში თავმოყრილია საარქივო დოკუმენტები, რომლებიც ეხება საქართველოს საეკლესიო ცხოვრების სხვადასხვა საკითხებს.

გურული ვახტანგ. საეკლესიო საკუთრების უფლების ხელყოფა.

„საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2010, №8, გვ. 143-149.

სტატიაში აღწერილია 1921 წელს რუსეთის მიერ საქართველოს ოკუპაციის შემდგომ საეკლესიო ქონების ჩამორთმევის პროცესი.

გურული ვახტანგ. რატომ ცდილობდა ანტონ მეორე ქართული სასულიერო წოდების გამრავლებას და რა აუკრძალა მას გენერალმა ციციანოვმა.

„თბილისელები“, 2011, №4, გვ. 21.

პროფესორ ვახტანგ გურულის ინტერვიუში საუბარია რუსული მმართველობის დამყარების შემდეგ კათოლიკოს-პატრიარქ ანტონ II-ის მცდელობაზე, შეენარჩუნებინა საქართველოს ეკლესიის დამოუკიდებლობა და გაეზარდა სასულიერო პირთა რიცხვი, რასაც მკვეთრად ეწინააღმდეგებოდა გენერალი პავლე ციციანოვი.

გურული ვახტანგ. როგორ აიძულეს ქართველებმა რუსები ელიარებიანთ საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმების უკანონობა.

„თბილისელები“, 2011, №11, გვ. 21.

ინტერვიუში დასაბუთებულია რუსეთის მიერ საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმების უკანონობა.

გურული ვახტანგ. როგორ შეავსო საბჭოთა ხელისუფლებამ ოქროს მარაგი ეკლესიიდან გატანილი წმიდა ხატებითა და ბარძიმებით.

„თბილისელები“, 2013, №13, გვ. 65.

ინტერვიუში საუბარია იმ სავალალო პროცესზე, რომელიც ათეისტური ხანის პირველ წლებში მიმდინარეობდა მთელი საბჭოთა კავშირის მასშტაბით, კერძოდ, ხდებოდა ეკლესიების კუთვნილი წმინდა ხატების და სხვა სიწმინდეების გადაღობა ოქროს მარაგის შესავსებად.

გურული ვახტანგ. პოლიტიკური მკვლევლობის ფიზიონომია. (ვინ მოკლა რუსი ეგზარქოსი ნიკონი?).

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. I, 2014, გვ. 88-101.

სტატიაში საარქივო მასალების საფუძველზე დაწვრილებით არის განხილული ეგზარქოს ნიკონის მკვლევლობის ვერსიები.

გურული ვახტანგ. გენათელი მიტროპოლიტის ეფთვიმის წყევლა.

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. IV, 2015, გვ. 85-86.

რუსეთის მიერ 1819 წლიდან დაიწყო იმერეთის ეკლესია-მონასტრებისათვის მამულებისა და საეკლესიო გლეხების ჩამორთმევის პროცესი. ამით ისარგებლა ზოგიერთმა ქართველმა თავადმა და აზნაურმა. 1819 წლის 2 ნოემბერს გენათელმა მიტროპოლიტმა ეფთვიმემ (შერვაშიძე) დაწყევლა და შეაჩვენა ისინი, ვინც საეკლესიო მიწებისა და გლეხების უსამართლოდ მიტაცებას ცდილობდა. სტატიაში მოხმობილია წყევლის ტექსტი.

გურული ვახტანგ. მცხეთის საპატრიარქოს გაუქმება. (1809-1811).

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. V, 2015, გვ. 6-27. სტატიაში საუბარია მცხეთის საპატრიარქოს გაუქმების მიზეზებსა და საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობაზე XIX საუკუნის დასაწყისში.

გუჯავჯიანი როზეტა. კალის წმინდა კვირიკესა და ივლიტეს სახელობის მონასტრის („ლაგურიკას“) როლი ზემო სვანეთის ეთნოგრაფიულ ყოფაში.

„საქართველო და ქრისტიანობა“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2001, გვ. 20-26.

სტატიაში მრავალრიცხოვან ეთნოგრაფიულ მასალაზე დაყრდნობით გადმოცემულია კალის წმიდა კვირიკესა და ივლიტეს მონასტრის ისტორია და როლი სვანეთის მოსახლეობის ცხოვრებაში.

გუჯავჯიანი როზეტა. საეკლესიო მიწები სვანეთში.

„ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2006, ტ. X, გვ. 20-57.

სტატიაში ვრცლად არის გაშუქებული სვანეთში ეკლესიის კუთვნილი მამულების შესახებ არსებული ისტორიული წყაროები.

გუჯავჯიანი როზეტა. „ერთობილნი სვანნი“ საქართველოში რუსიფიკატორული პოლიტიკის წინააღმდეგ – დეკანოზი იოანე მარჯიანი.

თეოლოგიის კათედრა 5 წლისაა, სამეცნიერო კონფერენციის მასალათა კრებული, 2007, გვ. 104-113.

სტატიაში აღწერილია საქართველოს მიმართ რუსეთის მიერ გატარებული პოლიტიკის წინააღმდეგ სვანი სასულიერო პირების ბრძოლა.

გუჯეჯიანი როზეტა. ეკლესიის „შეუვალობის“ წესი საქართველოს ტრადიციულ ყოფაში. კრებ. „მარიამ ლორთქიფანიძე – 85“, 2007, გვ. 191-198.

სტატიაში საუბარია საქართველოს ტრადიციულ ყოფაში შემონახული ძველქართული ფეოდალური ხანის საერო და საეკლესიო სამართლიდან მომდინარე ეკლესიის „შეუვალობის“ წესის შესახებ.

გუჯეჯიანი როზეტა. „ერთობილნი სვანნი“ საქართველოში რუსიფიკატორული პოლიტიკის წინააღმდეგ – დეკანოზი იოანე მარგანი.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2009, №1, გვ. 163-169.

სტატიაში საუბარია საქართველოს მიმართ რუსეთის მიერ გატარებული პოლიტიკის წინააღმდეგ სვანი სასულიერო პირების ბრძოლის შესახებ.

გუჯეჯიანი როზეტა. სასამართლო ... ეკლესიის ეზოში.

„ისტორიანი“, ისტორიულ-შემეცნებითი ჟურნალი, 2011, №3, გვ. 53-58.

სტატიაში აღწერილია სახალხო სასამართლოსა და საეკლესიო ტრადიციის ურთიერთმიმართების საკითხები სვანეთში.

გუჯეჯიანი როზეტა. დეკანოზი ბესარიონ ნიჟარაძე (1852-1919) და ქართული ეთნოგრაფიის ისტორია.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2015, №2, გვ. 107-112.

სტატია მოგვითხრობს დეკანოზ ბესარიონ ნიჟარაძის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის, მისი ეთნოგრაფიული ხასიათის წერილების შესახებ.

გუჯეჯიანი როზეტა. კალის წმინდა კვირიკეს მონასტრის ისტორია და კვირიკობა სვანეთში.

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. V, 2015, გვ. 28-39.

სტატიაში წარმოდგენილია სვანეთის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი რელიგიური ცენტრის – კალის წმიდა კვირიკეს მონასტრის ისტორია, გამოვლენილია ამ სასულიერო კერის ტრადიციული სოციალური ასპექტები და აღწერილია კვირიკობის დღესასწაული.

დავიდოვი რემ. პატრიარქის ბედი.

„კომუნისტი“, საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო, 1990, №230-231, გვ. 2.

სტატია მოგვითხრობს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას მოწამებრივი ცხოვრების შესახებ.

დავით გარეჯი საქართველოს ტერიტორიაა.

„ქვაკუთხედი“, ყოველთვიური გამოცემა, 2012, №6, გვ. 12-19.

ჟურნალში თავმოყრილია მასალები დავით გარეჯის მონასტრის შესახებ.

დავით (ტარიელ) ჭინჭარაული – არქიმანდრიტი. კათალიკოს-პატრიარქის კანონიკური უფლებამოსილებები.

კავკასიის უნივერსიტეტის პროფესორ მასწავლებელთა სამეცნიერო შრომების კრებული, თბილისი, 2012, გვ. 64-72.

სტატიაში განხილულია კათალიკოს-პატრიარქის უფლებები საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მაგალითზე სხვადასხვა საუკუნეში.

დავითი (ჭკადუა) – მიტროპოლიტი. ამირჩიე სიცოცხლე, დრო აღარ იცდის.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1986, №2, გვ. 18-22.

სტატია აღწერს საქართველოს ეკლესიის დელეგაციის ვიზიტს ამერიკის შეერთებულ შტატებში.

დათუკიშვილი მალხაზ. შორეთის მონასტერი და შალიკაშვილები.

„ფუძე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი უცხოეთში მცხოვრებ ქართველთათვის, 2004, №2, გვ. 17-19.

ჟურნალში მოთხრობილია სამცხე-ჯავახეთში მდებარე მნიშვნელოვანი ძეგლის – შორეთის სამონასტრო კომპლექსის მოკლე ისტორია.

დანელია დალი. სულიერების ახალ კერათა აღმშენებლობა საქართველოში.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 2002, №1-2-3, გვ. 16-24.

სტატიაში განხილულია საქართველოს ეკლესიის უახლესი ისტორიის ზოგიერთი მომენტი.

დანელია ფელიქს. სუკი, მუკი და „ხალხის ოპიუმი“.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1992, №12, გვ. 25-36.

სტატიაში აღწერილია საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობა კომუნისტური რეჟიმის პირობებში.

დანელია ფელიქს. ისინი ეკლესიას ებრძოდნენ.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1993, №3-4, გვ. 102-108.

სტატიაში საუბარია საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობის შესახებ XX საუკუნის 30-იან წლებში.

დანელია ფელიქს. „საქართველოს სახელმწიფოებრივი კატასტროფა ეკლესიის კატასტროფაც იყო“.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1994, №1-2, გვ. 18-22.

სტატია მოგვითხრობს 1917 წელს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის შესახებ, განხილულია ქართველი პოეტის ტიცვიან (ტიტე) ტაბიძის პუბლიკაცია „ქართული ეკლესია“, რომელიც გამოქვეყნებული იყო გაზეთ „საქართველო“-ში 1917 წელის 8 სექტემბერს.

დარჩია ბორის. სად მდებარეობდა ბაილეთის ეკლესია?

„სამი საუნჯე“, სამეცნიერო-საზოგადოებრივი ჟურნალი, 2013, №1, გვ. 146-149.

სტატიაში ავტორი ცდილობს, ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით დაადგინოს გურიაში მდებარე, XVII საუკუნეში აშენებული ტაძრის ადგილმდებარეობა.

დეისაძე-შარვაშიძე ლაშა. ეროვნული იდეა უწმიდესისა და უნეტარესის კირიონის შემოქმედებაში.

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. VI, 2016, გვ. 147-151.

სტატიაში განხილულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის კირიონ II-ის სამეცნიერო და საზოგადოებრივი მოღვაწეობა, რომელიც ეროვნულ თავისუფლებასა და საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენას უკავშირდებოდა.

დემეტრე თეთრუაშვილი – არქიმანდრიტი. აზერბაიჯანის ერთადერთი ქართული ტაძარი მოძღვრის გარეშეა.

„რეზონანსი“, ყოველდღიური გაზეთი, 2015, №166, გვ. 6.

ინტერვიუში აზერბაიჯანის კახის წმიდა გიორგის სახელობის ეკლესიის წინამძღვარი, არქიმანდრიტი დემეტრე თეთრუაშვილი საუბრობს, როგორ აიძულეს იგი წამოსულიყო აზერბაიჯანიდან.

დვალი ნატო. იაკობ გოგებაშვილი ქართული მართლმადიდებელი ეკლესიის შესახებ.

„ენა და კულტურა“, ჰუმანიტარულ და პედაგოგიკურ მეცნიერებათა განვითარების ფონდი, ქუთაისი, 2015, №14, გვ. 157-159.

სტატიაში განხილულია იაკობ გოგებაშვილის მოსაზრებანი საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიასთან დაკავშირებით. დიდი ქართველი პედაგოგის აზრით, ეკლესიას უნდა გაეერთიანებინა ქართველი ერი, გაეღვივებინა მასში რწმენა და სამშობლოს სიყვარული.

ღიასამიძე ავთანდილ. აჭარაში ქრისტიანობის აღდგენის სათავეებთან.

თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრი 10 წლისაა, სამეცნიერო კონფერენციის შრომები, 2012, გვ. 69-72.

XVI-XVII საუკუნეებიდან, როდესაც აჭარა შეუერთდა ოსმალეთს, დაიწყო მოსახლეობის გამაჰმადიანების პროცესი. სტატიაში მოთხრობილია იმ მეთოდების შესახებ, რასაც მიმართავდნენ ოსმალები აჭარის გამაჰმადიანებისთვის, ასევე საუბარია „კავკასიაში ქრისტიანობის აღმდგენელი საზოგადოების“ დაარსებისა და მუშაობის შესახებ.

ღიასამიძე ბიჭიკო. დასავლეთ საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების ზოგიერთი საკითხი.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1998, №1, გვ. 31-35.

დასავლეთ საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელებისა და სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადების საკითხი მეცნიერების კვლევისა და მსჯელობის საგანია. ავტორი ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით განიხილავს აღნიშნულ საკითხს.

ღიასამიძე ბიჭიკო. ერთიანი ქართული ეკლესია – ქვეყნის გაერთიანების საფუძველი.

„ლიტერატურული აჭარა“, საქართველოს მწერალთა კავშირისა და აჭარის ორგანიზაციის სალიტერატურო-საზოგადოებრივი ჟურნალი, 1999, №8, გვ. 105-112.

სტატიაში საუბარია ეკლესიის როლზე საქართველოს პოლიტიკურ და საზოგადოებრივ ცხოვრებაში.

ღიასამიძე ბიჭიკო. დასავლურქართული ეკლესია და საქართველოს პოლიტიკური გაერთიანების პროცესი IX-X საუკუნეებში.

„ქრისტიანობა ჩვენს ცხოვრებაში: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 2005, გვ. 160-161.

სტატიაში გადმოცემულია სამეფო-სამთავროებად დაყოფილი საქართველოს გაერთიანების პროცესი, ასევე ეგრის-აფხაზეთის ეკლესიისა და ეგრის-აფხაზეთის ხელისუფლების როლი იმდროინდელ პოლიტიკურ პროცესებში.

ღიასამიძე ბიჭიკო. ჩვენი ქრისტიანული წარსულის მოწმენი.

„დიდაჭარობა-2008“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 24-26.

სტატია მოგვითხრობს სხალთის ეპარქიის ტერიტორიაზე (ქედის, შუახევის, ხულოს რაიონები) არსებული ქრისტიანული სალოცავების შესახებ.

ღიასამიძე ბიჭიკო. რომელია წმიდა ტბელი აბუსერისძის დის – ვანის აშენებული ეკლესია?

„ტბელობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 26-27.

სტატია ეხება სხალთის წყლის ხეობაში არსებულ საკულტო ძეგლს – თხილვანის სამეკლესიან ბაზილიკას, რომელიც მიჩნეულია ქართული ხუროთმოძღვრების ერთ-ერთ საუკეთესო ნიმუშად, მოხმობილია წერილობითი წყაროები ეკლესიის ამშენებლების შესახებ.

დიასამიძე ბიჭიკო. ქვეყნის დამოუკიდებლობისა და ქრისტიანობის დაცვისათვის წამებული კათოლიკოსი.

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 115-117. სტატიაში მოთხრობილია XVII ს-ის 30-40-იან წლებში, როსტომ მეფის დროს მოღვაწე, ქვეყნის ეკლესიის მესაჭისა და სულიერი მამის, ქართლის კათოლიკოსის ევდემოზ I-ის შესახებ.

დიასამიძე ბიჭიკო. ეგრის-აფხაზეთის საეკლესიო ცენტრები X საუკუნეში.

„ჰუმანიტარული მეცნიერებები ინფორმაციულ საზოგადოებაში – II“, საერთაშორისო კონფერენცია, ბათუმი, 2014, გვ. 52-53.

კონფერენციის მასალებში შესულია თეზისები ავტორის მოხსენებისა, რომელშიც დასაბუთებულია, რომ ძველი საეპისკოპოსოები (პეტრა, საისენი, როდოპოლისი და სხვ.) აღმოსავლეთ შავიზღვისპირეთში ანუ ეგრის-აფხაზეთში მდებარეობდა და მათი შეცვლა ახალი საეპისკოპოსოებით (ჭყონდიდი, ქუთაისი, ბედია, ნიკორწმინდა) გამოწვეული იყო პოლიტიკური ინტერესებით.

დიასამიძე ბიჭიკო. სხალთის ეპარქიის ისტორია XVI-XVII საუკუნეებიდან იწყება.

„ჩვენი სულიერების ბალავარი“, VII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2015, გვ. 109-114.

წერილში მოთხრობილია სხალთის ეპარქიის ისტორიის მნიშვნელოვანი მომენტების შესახებ.

დიასამიძე თორნიკე. „ცნებაი სასჯულო“ – საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის გაყოფის მცდელობა.

„საისტორიო მაცნე“, ბათუმის შ. რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ბათუმი, 2013, ტ. XX, გვ. 151-159.

სტატიაში შესწავლილია 1472 წელს მიღებული დოკუმენტი „ცნებაი სასჯულო“ და მის მიხედვით აღდგენილია საეკლესიო ისტორიის რთული საკითხები.

დოლიძე თინა. უადრესი ბერძნული წყაროები ანდრია პირველწოდებულის მიმოსვლის შესახებ საქართველოში.

„ტბელობა-2008“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 62-65.

სტატიაში დამოწმებულია წერილობითი წყაროები საქართველოში ანდრია პირველწოდებულის შემოსვლისა და მოღვაწეობის შესახებ.

დონაძე ლაშა. აფხაზეთის საკათალიკოსოს ისტორია აფხაზი მეცნიერის თვალთახედვით. „ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წმინდა გრიგოლ ფერაძის სახელობის ქრისტიანობის კვლევების სამეცნიერო ცენტრი, ცხუმ-აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემიის რელიგიათმცოდნეობის ინსტიტუტი, 2011, №6, გვ. 142-170.

სტატიაში განხილულია დასავლეთ საქართველოს ეკლესიის ისტორიის გაყალბების ფაქტები ღვთისმეტყველების მეცნიერებათა კანდიდატის დ. დბარის ნაშრომებში.

დუნდუა თედო. გაიოს იბერი – დოკუმენტურად დადასტურებული პირველი ქართველი ქრისტიანი.

სამეცნიერო კონფერენცია „საქართველო და გარე სამყარო“, 2007, გვ. 9-10.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ კონფერენციაზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

დულაშვილი ეკა. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია II და საერთაშორისო საეკლესიო ურთიერთობები.

კრებ. „მწყემსი საქართველოსი“, 2012, გვ. 161-190.

სტატიაში აღწერილია კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის მრავალრიცხოვანი შეხვედრები როგორც მართლმადიდებელ, ასევე არამართლმადიდებელ ეკლესიათა მეთაურებთან და უცხოელ პოლიტიკურ მოღვაწეებთან.

დულაშვილი ეკა. ათონის ივერთა მონასტერი და საქართველო. (წარსული, აწმყო, მომავალი). „ლოგოსი“, სამეცნიერო ჟურნალი, 2013, №7, გვ. 85-90.

სტატიაში საუბარია ათონის ქართველთა მონასტრის მნიშვნელობასა და როლზე საქართველოს ეკლესიის ისტორიაში.

ელიავა გივი. მარტვილი.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 2010, №1, გვ. 79-82.

სტატია ეძღვნება მარტვილში მდებარე მე-7 საუკუნის ცნობილ სამონასტრო კომპლექსს, რომელიც ისტორიულად ჭყონდიდელთა რეზიდენციას წარმოადგენდა.

ელიზბარაშვილი ირინე. ბზიანის წმ. გიორგის ეკლესია.

„ძეგლის მეგობარი“, საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის საზოგადოების გამოცემა, 1984, №67, გვ. 6-15.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული ბზიანის წმ. გიორგის სახელობის ეკლესიის ისტორია.

ეპისკოპოსი ლეონიდე (ჟვანია).

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1986, №1, გვ. 28.

ჟურნალში მოცემულია მოკლე ინფორმაცია ცხუმ-აფხაზეთის ეპისკოპოსის ლეონიდეს (ჟვანია, 1885-1964 წწ.) შესახებ.

ერიაშვილი ნოდარ. ქართული სულიერების კერები წმინდა მიწაზე.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2013, №2, გვ. 61-62.

სტატიამი გადმოცემულია იერუსალიმის ქართველთა სავანეების მოკლე ისტორია.

ეძგერაძე ლამარა, მუშკუდიანი ქეთევან. საქართველოს ეკლესია-მონასტერთა აღწერილობანი. (XIX–XX სს. დასაწყისი).

„ანალები“, ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის ჟურნალი, 2002, №2, გვ. 54-57.

სტატიამი მოცემულია საქართველოს ეკლესია-მონასტერთა მოკლე აღწერილობა და მდგომარეობა XIX-XX საუკუნეების მიჯნაზე.

ვალბინერი კარსტენ, ნანობაშვილი მარიამ. საქართველოს გაქრისტიანებისა და ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის შესახებ არსებული ზოგიერთი ქართული, ბერძნული და არაბული წყაროს ურთიერთმიმართებისათვის.

„ქართველოლოგია“, სამეცნიერო ჟურნალი, თბილისი, 2008, №11, გვ. 13-18.

სტატიამი განხილულია საქართველოს ეკლესიის შესახებ არსებული უცხოური წყაროები.

ვანიძე ნუნუ. მაინც „ვისია ეს ეკლესია?“

„საქართველოს რესპუბლიკა“, 2005, №286-287, გვ. 11.

სტატიის ავტორი მხარს უჭერს ბ-ნ ბონდო არველაძის მოსაზრებას, რომელიც აკრიტიკებს სომხურ ენაზე გამოცემულ რუკა-ცნობარს „სომხური ეკლესიები საქართველოში“, რომლის მიხედვითაც საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული 650 ეკლესია სომხურად არის გამოცხადებული.

ვარდოსანიძე სერგო. საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენა.

„ისტორია და გეოგრაფია სკოლაში“, ყოველკვარტალური დამატება საქართველოს სსრ სახალხო განათლების სამინისტროს სამეცნიერო-პედაგოგიური ჟურნალისა, თბილისი, 1989, №3, გვ. 42-49.

სტატიამი საუბარია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის ზოგიერთ საკითხთან დაკავშირებით, რაც იმდროინდელ სამეცნიერო წრეებში ნაკლებად იყო ცნობილი.

ვარდოსანიძე სერგო. ღვაწლი კეთილი.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1993, №1, გვ. 29-31.

სტატიამი აღწერილია კათოლიკოს-პატრიარქ კირიონ II-ის ეპისკოპოსობისდროინდელი საქმიანობა, მისი დამსახურება ქართული ხალხური ზეპირსიტყვიერების შეგროვების საქმეში.

ვარდოსანიძე სერგო. 1917 წლის საეკლესიო კრება.

სვეტიცხოვლობისადმი მიძღვნილი I სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 1995, გვ. 159-167. სტატიაში აღწერილია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის შემდეგ თბილისში ჩატარებული პირველი საეკლესიო კრება, მისი დღის წესრიგი და მიღებული გადაწყვეტილებები.

ვარდოსანიძე სერგო. რუსეთის დროებითი მთავრობა და საქართველოს ეკლესიის საკითხი.

შრომები, საქართველოს განათლების სამინისტრო, თბილისის სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი, ტ. VIII, 2000, გვ. 140-145. სტატიაში განხილულია რუსეთის დროებითი მთავრობის დამოკიდებულება საქართველოს ეკლესიის მიერ 1917 წლის 12 მარტს მცხეთაში გამოცხადებულ ავტოკეფალიის აღდგენის ფაქტის მიმართ. მთავრობა მიიჩნევდა, რომ ქართველები ეროვნული ავტოკეფალიით უნდა დაკმაყოფილებულიყვნენ, რასაც კატეგორიულად არ ეთანხმებოდნენ ავტოკეფალისტები.

ვარდოსანიძე სერგო. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია დამოუკიდებელ საქართველოში.

„კლიო“, საისტორიო აღმანახი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2000, №8, გვ. 121-136. სტატიაში განხილულია საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობა 1918-1921 წლებში.

ვარდოსანიძე სერგო. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია 1921-1927 წლებში.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 32-33. კრებულში დაბეჭდილია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ვარდოსანიძე სერგო. საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესიის II საეკლესიო კრება.

„ინტელექტი“, პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი, საქართველოს მეცნიერებისა და საზოგადოების განვითარების ფონდი „ინტელექტი“, თბილისი, 2001, №2, გვ. 85-87. სტატიაში აღწერილია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის II კრებაზე განხილული საკითხები.

ვარდოსანიძე სერგო. საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესიის IV საეკლესიო კრება.

„ინტელექტი“, პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი, საქართველოს მეცნიერებისა და საზოგადოების განვითარების ფონდი „ინტელექტი“, თბილისი, 2001, №2, გვ. 88-90. სტატიაში განხილულია საქართველოს ეკლესიის IV კრება, რომელიც მიმდინარეობდა 1927 წლის 21-27 ივლისს და რომელმაც დაგმო საკათალიკოსო საბჭოსა და კათოლიკოს-პატრიარქ

ამბროსის (ხელაია) შეურიგებლობის კურსი საბჭოთა ხელისუფლების მიმართ და გამოაცხადა საბჭოთა ხელისუფლებასთან თანამშრომლობა და ლოიალური დამოკიდებულება.

ვარდოსანიძე სერგო. საქართველოს ეკლესიის მართვა-გამგეობისა და ეპარქიების საკითხი 1917-1952 წლებში.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 2001, №4-5-6, გვ. 14-28.

სტატიაში გაანალიზებულია საქართველოს ეკლესიის მართვა-გამგეობის თავისებურებანი 1917-1952 წლებში.

ვარდოსანიძე სერგო. „არღარ ვართ მონა, არამედ აზნაურ“.

„რწმენა და ცოდნა“, 2001-2002, №5, გვ. 12-13.

სტატიაში განხილულია საქართველოს ეკლესიის პირველი კრების არჩევნები და პირველი პატრიარქის მოღვაწეობა.

ვარდოსანიძე სერგო. საეკლესიო განძეულობის საკითხი 1921-25 წლებში.

„პრომეთე“, პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი, თბილისის სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი, 2002, №11-12, გვ. 98-103.

წერილში აღწერილია ბოლშევიკური ხელისუფლების მიერ 1921-25 წლებში განხორციელებული საეკლესიო პოლიტიკა, კერძოდ, საეკლესიო ქონების მითვისება.

ვარდოსანიძე სერგო. საქართველოსა და სომხეთის ეკლესიების ურთიერთობა 1917-2000 წლებში.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 2002, №7-8-9, გვ. 45-51.

სტატიაში განხილულია ის აუცილებელი კონტაქტები, რაც არსებობდა ორ განსხვავებულ კონფესიის ეკლესიათა შორის.

ვარდოსანიძე სერგო. 1917-1977 წლების მატანე.

„ნათელი ქრისტესი“, წიგნი I, 2003, გვ. 467-483.

სტატიაში მოკლედ არის აღწერილი საქართველოს ეკლესიის ისტორია XX საუკუნის დასაწყისიდან 1977 წლამდე პერიოდში.

ვარდოსანიძე სერგო. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობა XX საუკუნის 20-80-იან წლებში.

საერთაშორისო კონფერენცია „რელიგია და საზოგადოება – რწმენა ჩვენს ცხოვრებაში“, საქართველოს საპატრიარქო, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, მეცნიერების ფონდი „უდაბნო“, 2004, გვ. 14-15.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ კონფერენციაზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ვარდოსანიძე სერგო. ჩვენი უპირველესი მტერი იდითგანვე ერთობის არქონა იყო. „საპატრიარქოს უწყებანი“, საქართველოს საპატრიარქოს საინფორმაციო სამსახურის ყოველკვირეული გამოცემა, 2009, №33, გვ. 7-9.

ინტერვიუში პროფესორი სერგო ვარდოსანიძე საუბრობს ერთიანი სახელმწიფოებრივი და ეროვნული ცნობიერების პრობლემებზე საქართველოში.

ვარდოსანიძე სერგო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი კალისტრატე. (1932-1952 წლები).

„დიდაჯარობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 66-80. სტატიამი მკითხველთა ფართო წრისათვის მოკლედ, პოპულარული ენით არის გადმოცემული უწმიდესისა და უნეტარესი კალისტრატეს (ცინცაძე) ცხოვრება და მოღვაწეობა.

ვარდოსანიძე სერგო. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი კირიონ II. (1917-1918).

„ტბელობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 55-59. სტატიამი მოკლედ, პოპულარული ენით არის გადმოცემული უწმიდესისა და უნეტარესი კირიონ II-ის (სამაგლიშვილი) ცხოვრება და მოღვაწეობა.

ვარდოსანიძე სერგო. როგორ ებრძოდა ბოლშევიკებს უწმინდესი ამბროსი ხელაია. (სასამართლოზე უწმინდესს ქართველი ერის ღალატში ბრალს სდებდნენ ვარლამიანი, ოქოიანი და ურზუმელიანი).

„გუმბათი“, ყოველკვირეული ჟურნალი, 2009, №6, გვ. 13-14. ჟურნალში დაბეჭდილია ინტერვიუ ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორთან, თბილისის სასულიერო აკადემიის საქართველოს ისტორიის კათედრის გამგესთან, პროფესორ სერგო ვარდოსანიძესთან.

ვარდოსანიძე სერგო. როგორ ამოიღეს ბოლშევიკებმა საფლავებიდან მერვე საუკუნის წმინდანების ნეშტები და რა განაჩენი გამოუტანა 12 საუკუნის მიცვალებულებს სასამართლომ.

„თბილისელები“, 2009, №43, გვ. 10-11. ინტერვიუში აღწერილია აგრესიული ათეიზმის ხანაში მოწამეთას ეკლესიიდან წმ. დავით და კონსტანტინე მხეიძეების ნეშტების ქუთაისში გადასვენება და მათთვის სასამართლო პროცესის გამართვა.

ვარდოსანიძე სერგო. ბრძოლა ეგზარქოსების ანტიქართული პოლიტიკის წინააღმდეგ.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 2010, №1, გვ. 58-61.

სტატიაში აღწერილია XIX საუკუნეში ეგზარქოსების ანტიქართული პოლიტიკა საქართველოში და ბრძოლა მის წინააღმდეგ.

ვარდოსანიძე სერგო. საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქთა ბიოგრაფიები.

„საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2010, №8, გვ. 4-41.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია XX საუკუნეში მოღვაწე სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქების მოკლე ბიოგრაფიული მონაცემები.

ვარდოსანიძე სერგო. საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესია XIX-XX საუკუნეებში.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 2010, №2, გვ. 195-197. სტატიაში სქემატურად, მაგრამ ძირითადი მომენტების გათვალისწინებით, არის წარმოდგენილი საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორია ორი საუკუნის მანძილზე.

ვარდოსანიძე სერგო. სვეტიცხოველი – გაერთიანებული საქართველოს სიმბოლო.

„საპატრიარქოს უწყებანი“, საქართველოს საპატრიარქოს საინფორმაციო სამსახურის ყოველკვირეული გამოცემა, 2010, №33, გვ. 16-22.

ინტერვიუში პროფესორი სერგო ვარდოსანიძე საუბრობს სვეტიცხოვლის საკათედრო ტაძრის ისტორიის შესახებ.

ვარდოსანიძე სერგო. საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესია XIX-XX საუკუნეებში.

„ლიტერატურა და ხელოვნება“, ყოველთვიური ჟურნალი, 2010, №4, გვ. 32-35.

სტატიაში აღწერილია რუსეთის მიერ საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმება და ეგზარქოსების მმართველობის პერიოდი.

ვარდოსანიძე სერგო. ანტონ I კათალიკოსი.

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 344-347.

სტატიაში განხილულია XVIII საუკუნეში მოღვაწე სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესი ანტონ I-ის (ბაგრატიონი) ცხოვრება და ღვაწლი.

ვარდოსანიძე სერგო. ანტონ II.

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 363-364.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული XVIII-XIX საუკუნეებში მოღვაწე სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესი ანტონ II-ის (ბაგრატიონი) ცხოვრება.

ვარდოსანიძე სერგო. ეპისკოპოსი გაბრიელი (ქიქოძე).

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 421-422.

სტატიის ავტორი მოგვითხრობს იმერეთის ეპისკოპოსის გაბრიელ ქიქოძის ცხოვრების მნიშვნელოვანი მომენტების შესახებ.

ვარდოსანიძე სერგო. კირიონ II.

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 472-474.

სტატიის ავტორი მოკლედ არის გადმოცემული სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესი კირიონ II-ის (სადავლიშვილი) ცხოვრება და მოღვაწეობა.

ვარდოსანიძე სერგო. ლეონიდე (ოქროპირიძე).

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 475-476.

სტატიის ავტორი მოგვითხრობს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესი ლეონიდეს (ოქროპირიძე) ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ.

ვარდოსანიძე სერგო. ამბროსი აღმსარებელი (ხელაია).

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 477-479.

სტატიის ავტორი მოკლედ არის გადმოცემული სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესი ამბროსის (ხელაია) ცხოვრება და ღვაწლი.

ვარდოსანიძე სერგო. კალისტრატე ცინცაძე.

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 495-499.

სტატიის ავტორი აღწერილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესი კალისტრატეს (ცინცაძე) ცხოვრება.

ვარდოსანიძე სერგო. წმიდა მრავალვინეული ანტონ II.

„მაყვლოვანი“, სამთავროს წმიდა ნინოს დედათა მონასტრის პერიოდული გამოცემა, 2011, №6, გვ. 13-14.

სტატიის ავტორი მოგვითხრობს კათოლიკოს-პატრიარქ ანტონ II-ის (ბაგრატიონი) ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ.

ვარდოსანიძე სერგო. რუსული იმპერიული პოლიტიკა და საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესია 1917-1991 წლებში.

„ქართული დიპლომატია“, წელიწადური, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, საქართველოს ისტორიკოსთა ეროვნული კომიტეტი, 2011, №15, გვ. 101-120.

წერილში მიმოხილულია საქართველოს ეკლესიის წინააღმდეგ რუსეთის სახელმწიფოსა და ეკლესიის მიერ გატარებული იმპერიული პოლიტიკა.

ვარდოსანიძე სერგო. დიდი მამათმთავარი.

კრებ. „მწყემსი საქართველოსი“, 2012, გვ. 13-61.

სტატიაში საუბარია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის მნიშვნელოვანი მომენტების შესახებ.

ვარდოსანიძე სერგო. „განახლებისა და რეფორმების“ მცდელობანი საქართველოს მართლმადიდებელ სამოციქულო ეკლესიაში 1922-1923 წლებში.

თბილისის სასულიერო აკადემიის სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო შრომები, ტ. IV, 2013, გვ. 91-115.

სტატიაში აღწერილია საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიაში საბჭოთა რეჟიმის ინსპირირებით ძირეული ცვლილებების განხორციელების მცდელობანი.

ვარდოსანიძე სერგო. უწმინდესი კალისტრატე და ქართველი საზოგადოება.

„მატიანე“, 2014, №1, გვ. 22-27.

სტატიაში ნაჩვენებია კათოლიკოს-პატრიარქ კალისტრატეს (ცინცაძე) ურთიერთობა მეცნიერების, ლიტერატურისა და კულტურის სხვადასხვა სფეროს წარმომადგენლებთან.

ვარდოსანიძე სერგო. რატომ არ აღიარებდნენ მსოფლიო მართლმადიდებელი ეკლესიები საქართველოს ეკლესიის ისტორიულ ავტოკეფალიას და როგორ დაიკავა ქართული ეკლესიის მეხუთე ადგილი დიპტიხში მოსკოვის საპატრიარქომ.

„თბილისელები“, 2014, №12, გვ. 8-9.

პროფესორ სერგო ვარდოსანიძის ინტერვიუში საუბარია XVI საუკუნეში რუსეთის მიერ საქართველოს საპატრიარქოს ისტორიული მეხუთე ადგილის დაკავების თაობაზე და, აქედან გამომდინარე, იმ სირთულეებზე, რაც ავტოკეფალიის აღდგენის შემდეგ ჩვენი ეკლესიის დიპტიხის საკითხს შეეხებოდა.

ვარდოსანიძე სერგო. პატრიარქ ლეონიდესა და მთავრობის თავმჯდომარის ნოე ჟორდანიას დაპირისპირების ისტორიიდან.

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. I, 2014, გვ. 33-49.

სტატიაში აღწერილია საერო და სასულიერო ხელისუფლების დაპირისპირება საეკლესიო ქონების კუთვნილების საკითხთან დაკავშირებით.

Вардосანიдзе Серго. Патриарх Грузии.

Сборн. „Раб Божий“, ред. И. Мамаладзе, православный Свято-Тихоновский гуманитарный университет, Москва, 2015, стр. 13-103.

წერილში გადმოცემულია საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის გზა.

ვარდოსანიძე სერგო. რა მოხდა საქართველოს მართლმადიდებელ სამოციქულო ეკლესიაში 1968 წელს.

„ქართული უნივერსიტეტის შრომები“, ტომი I, 2015, გვ. 23-33.

სტატიაში საარქივო მასალების საფუძველზე ნაჩვენებია ზოგიერთი სასულიერო პირის საეკლესიო ამბოხი 1968 წელს, რომელიც მიმართული იყო კათოლიკოს-პატრიარქ ეფრემ II-ის გადასაყენებლად.

ვარდოსანიძე სერგო. რა შენობებია აშენებული თბილისში ეკლესიისათვის წართმეული ქონებით.

„რეზონანსი“, ყოველდღიური გაზეთი, 2015, №171, გვ. 7.

სტატიაში საუბარია იმ საერო დანიშნულების ნაგებობების შესახებ, რომლებიც ეკლესიისათვის წართმეული ქონების რეალიზაციით შემოსული თანხით იქნა აშენებული.

ვაშაყმაძე ზაზა. საქართველოს ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობა 1918-1927 წლებში.

„სამი საუნჯე“, სამეცნიერო-საზოგადოებრივი ჟურნალი, 2011, №1, გვ. 118-136.

სტატიაში ავტორი განიხილავს სახელმწიფოსა და ეკლესიის ურთიერთობის სამართლებრივ ასპექტებს.

ვაშაყმაძე ზაზა. საეკლესიო სასამართლოს სისტემა საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიაში.

„სამი საუნჯე“, სამეცნიერო-საზოგადოებრივი ჟურნალი, 2011, №2, გვ. 158-165.

სტატიაში ავტორი განიხილავს 1995 წელს საქართველოს ეკლესიის XIII გაფართოებულ კრებაზე მიღებული საქართველოს ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის მართვა-გამგეობის დებულების იმ ნაწილს, რომელიც შეეხება საეკლესიო სასამართლოს, როგორც საეკლესიო ხელისუფლების ერთ-ერთ შტოს.

ვანჩაძე ნათელა. იოვანე და ეფთვიმე მთაწმინდელები.

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 128-131.

სტატიაში განხილულია დიდი ქართველი საეკლესიო მოღვაწის გიორგი მთაწმინდელის (XI ს.) მიერ შექმნილი ნაშრომი „ცხორებაი ნეტარისა მამისა ჩუენისა იოვანესი და ეფთვიმესი და უწყებაი ღირსისა მის მოქალაქობისა მათისაი, აღწერილი გლახაკისა გეორგის მიერ ხეცესმონაზონისა“.

ვანაძე ნათელა. გიორგი მთაწმინდელი.

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 132-133.

სტატია აღწერს XI საუკუნის დიდი ქართველი საეკლესიო მოღვაწის გიორგი მთაწმინდელის ცხოვრებასა და საქმიანობას.

ვაჭრიძე გოდერძი. რუსეთის ცარიზმის საეკლესიო პოლიტიკა საქართველოში.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 34-35.

კრებულში შესული მოხსენების თეზისები მოკლედ მიმოიხილავს რუსეთის მთავრობის პოლიტიკას საქართველოს ეკლესიის მიმართ.

ვაჭრიძე გოდერძი. საზღვარგარეთის ქართულ ეკლესიათა მამულები დასავლეთ საქართველოში და მათი ხაზინისათვის გადაცემის საკითხი. (XIX საუკუნის 70-80-იანი წლები).

დისციპლინათაშორისი რესპუბლიკური კონფერენცია „ეროვნული და სარწმუნოებრივი იდენტობა“, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი-მანგლისი, 2004, გვ. 26.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ კონფერენციაზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ვაჭრიძე გოდერძი. დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო ქონების სეკულარიზაცია რუსული მმართველობის მიერ.

„ქართველური მემკვიდრეობა“, ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, 2008, ტ. XII, გვ. 120-124.

სტატიაში აღწერილია XIX საუკუნის 70-80-იან წლებში საქართველოს ეკლესიის კუთვნილი ქონების აღწერისა და ხაზინისთვის გადაცემის პროცესი.

ზაქარია ფერაძე – დეკანოზი. კვიპროსის კიკოს მონასტერი.

„დიდაჭარობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 405-414.

სტატიაში გადმოცემულია კუნძულ კვიპროსზე არსებული კიკოს მონასტრის ისტორია და დღევანდელი მდგომარეობა.

ზაქარია ფერაძე – დეკანოზი, ლაჭყეაძე სოფიო. კარონის წმიდა საბასა და ლაკრონას ღვთისმშობლის სახელობის მონასტრები.

„დიდაჭარობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 402-405.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული კუნძულ კვიპროსზე არსებული ორი მნიშვნელოვანი მონასტრის – წმიდა საბასა და ლაკრონას ღვთისმშობლის სახელობის მონასტრების ისტორია.

ზოსიმე შიოშვილი – ეპისკოპოსი. 70 წელი საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენიდან.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1987, №1, გვ. 6-7.

სტატიის ავტორი მკითხველის თვალწინ აცოცხლებს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის ისტორიულ მომენტს.

ზოსიმე შიოშვილი – ეპისკოპოსი. მოგზაურობა წმინდა მიწაზე.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1987, №2, გვ. 29-35.

სტატიაში გადმოცემულია ავტორის შთაბეჭდილება იერუსალიმის წმინდა მიწაზე მისი მოგზაურობის შესახებ.

ზოსიმე შიოშვილი – ეპისკოპოსი. ეკლესია სეკულარიზებულ საზოგადოებაში.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1988, №1, გვ. 36-37.

სტატიაში ავტორი განიხილავს თანამედროვე სეკულარიზებულ სამყაროში ეკლესიის წინაშე მდგარ პრობლემებს.

ზოსიმე შიოშვილი – ეპისკოპოსი. გიხაროდენ, სახიერო მეკარეო.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1989, №4, გვ. 4-6.

სტატია მოგვითხრობს 1989 წლის 21 სექტემბერს, ღვთისმშობლის დაბადების დღის აღსანიშნავად, საქართველოს ეკლესიის დელეგაციის საბერძნეთში ვიზიტის შესახებ.

ზოსიმე შიოშვილი – ეპისკოპოსი. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისათვის.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1990, №3, გვ. 36-44.

სტატია ეძღვნება 1990 წელს მსოფლიო მართლმადიდებელი ეკლესიების მიერ საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის ავტოკეფალიის ცნობის ფაქტს.

ზოსიმე შიოშვილი – მიტროპოლიტი. გიხაროდენ, სახიერო მეკარეო.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 2010, №2, გვ. 147-149.

სტატიაში აღწერილია 1989 წელს საქართველოს ეკლესიის დელეგაციის ვიზიტი საბერძნეთში.

ზუბიაშვილი ზურაბ. საზოგადოების დემოკრატიზაციის პროცესი და რელიგია.

„პოლიტიკა“, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს ჟურნალი. 1991, №6, გვ. 5-9.

სტატია ეხება საბჭოთა სახელმწიფოს ეკლესიისადმი დამოკიდებულების პრობლემებს XX საუკუნის 20-იან წლებში.

ზურაბ მჭედლიშვილი – დეკანოზი. ცხუმ-აფხაზეთის ეპარქიის ისტორიული მნიშვნელობა საქართველოს ეკლესიაში.

„საპატრიარქოს უწყებანი“, საქართველოს საპატრიარქოს საინფორმაციო სამსახურის ყოველკვირეული გამოცემა, 2008, №24, გვ. 11-13.

წერილში საუბარია ცხუმ-აფხაზეთის ეპარქიის როლის შესახებ საქართველოს ეკლესიისა და ქართველი ხალხის ცხოვრებაში.

ზურაბ მჭედლიშვილი – დეკანოზი. საქართველოს სამოციქულო ეკლესია ტრადიციული ავტოკეფალიიდან მის კანონიკურ აღიარებამდე.

„საპატრიარქოს უწყებანი“, საქართველოს საპატრიარქოს საინფორმაციო სამსახურის ყოველკვირეული გამოცემა, 2009, №22, გვ. 13-15.

სტატიაში საუბარია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის თაობაზე.

ზურაბ მჭედლიშვილი – დეკანოზი. საქართველოს ეკლესია დაუნაწევრებელია.

„საპატრიარქოს უწყებანი“, საქართველოს საპატრიარქოს საინფორმაციო სამსახურის ყოველკვირეული გამოცემა, 2009, №29, გვ. 14-16.

წერილი არის გამოხმაურება სოხუმის საკათედრო ტაძარში შეკრებილი აფხაზეთის სამღვდელთა მიერ საქართველოს ეკლესიის იურისდიქციიდან გამოყოფის შესახებ მიღებულ გადაწყვეტილებაზე.

ზურაბ მჭედლიშვილი – დეკანოზი. XX საუკუნეში საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღიარების განმაპირობებელი ფაქტორების პარადიგმული გააზრება.

„მეცნიერება და რელიგია“, III საერთაშორისო კონფერენცია, 2014, გვ. 350-351.

თეზისებში გაანალიზებულია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის გამოცხადებიდან (1917 წ.) მსოფლიო მართლმადიდებელი ეკლესიების მიერ ავტოკეფალიის ცნობამდე განვლილი გზა.

ზურაბ მჭედლიშვილი – დეკანოზი. საეკლესიო სეპარატიზმი აფხაზეთში.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2015, №2, გვ. 164-167.

სტატია მოკლედ მოგვითხრობს აფხაზეთის საკათალიკოსოს ისტორიას, ეხმაურება აფხაზეთის ტერიტორიაზე მოქმედი საეკლესიო სეპარატიზმების ჯგუფის სურვილს, კონსტანტინოპოლის საპატრიარქომ აღიდგინოს თავისი კუთვნილი იურისდიქცია აფხაზეთში. აქვე გადმოცემულია მსოფლიო საპატრიარქოს პოზიცია.

თავამაიშვილი გიორგი. ხინოწმინდა.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1998, №1, გვ. 96-97.
სტატიაში ავტორი მოგვითხრობს ქობულეთის რაიონის სოფელ ხინოში მდებარე, გამორჩეული ისტორიული ბედის მქონე ეკლესიის – ხინოწმინდის ისტორიას.

თავბერიძე ელდარ. ერთი ეპიზოდი საქართველოს ეკლესიის ისტორიიდან.

„ქართველური მემკვიდრეობა“, ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, 2011, ტ. XV, გვ. 165-170.

სტატიაში აღწერილია ერეკლე II-ის პერიოდში მოწვეული საეკლესიო კრება, რომელიც ეძღვნებოდა ანტონ I კათალიკოსის საკითხის განხილვას.

თავაკვერის წმიდა გიორგის ეკლესია.

„კრიალოსანი“, ქართული ქრისტიანული ჟურნალი, ყოველთვიური გამოცემა, 2010, №9, გვ. 24-25.

სტატია მოგვითხრობს სოფელ გლდანში მდებარე თავაკვერის წმიდა გიორგის სახელობის ეკლესიის მშენებლობის ისტორიას.

თამარაშვილი თამარ. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ეფრემ II-ის საერო ხელისუფლებასთან ურთიერთობის ამსახველი რამდენიმე საბუთის შესახებ.

„ინტელექტი“, საერთაშორისო პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი, საქართველოს მეცნიერებისა და საზოგადოების განვითარების ფონდი „ინტელექტი“, თბილისი, 2009, №2, გვ. 92-96.

სტატიაში საქართველოს ახალი და უახლესი ისტორიის სახელმწიფო არქივის მასალებზე დაყრდნობით პირველად არის შემოთავაზებული კათოლიკოს-პატრიარქ ეფრემ II-ის მოღვაწეობის ამსახველი ზოგიერთი საბუთის შინაარსი, ასახულია პატრიარქის ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის სულიერი და მატერიალური აღორძინებისათვის.

თევდორაძე გიორგი. რელიგიური მდგომარეობა მე-20 საუკუნის 20-იანი წლების საქართველოში.

„ნოვაცია“, პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი, 2009, №4, გვ. 230-234.

სტატიაში ასახულია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მდგომარეობა იმერეთის რეგიონის მაგალითზე საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდგომ.

თევზაძე გურამ. პეტრე იბერი – „სამკაული და სიქადული ქართველთა და მეოხი ყოველთა სოფლისა“.

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 66-67.

სტატიაში საუბარია ძველი ქართული და, საერთოდ, ქრისტიანული მსოფლმხედველობის გამორჩენილი წარმომადგენლის პეტრე იბერის შესახებ, რომლის მოძღვრება და მოღვაწეობა

როგორც თეორიული, ისე რელიგიურ-ზნეობრივი თვალსაზრისით, მისი ცხოვრების დროსვე უმაღლეს შეფასებას იმსახურებდა საზოგადოების ყველა ფენაში.

თეზელაშვილი ირაკლი. მასალები საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის IX ადგილობრივი კრებისათვის.

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები, საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი, ტ. VII, 2017, გვ. 93-113.

სტატიაში აღწერილია IX ადგილობრივი კრება, რომელმაც საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქად აირჩია მიტროპოლიტი მელქისედეკი (მელქისედეკ III ფხალაძე).

თოღაძე ხათუნა. დავით აღმაშენებლის ანდერძი შიომღვიმის მონასტრისადმი და XI საუკუნის ორი ანდერძი ბიზანტიური სამონასტრო ცხოვრებიდან.

„ისტორიულ-ეთნოლოგიური ძიებანი“, ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, ტ. XIII, თბილისი, 2011, გვ. 154-160.

სტატიაში გაანალიზებულია დავით IV აღმაშენებლის ანდერძი შიომღვიმის მონასტრისადმი.

თოღაძე ხათუნა. ქართულ-ბიზანტიური სამონასტრო ცხოვრების პარალელები. (XI ს.).

„ისტორიულ-ეთნოლოგიური ძიებანი“, ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, ტ. XV, თბილისი, 2013, გვ. 97-107.

ავტორი განიხილავს და ადარებს ქართული და ბიზანტიური სამონასტრო ცხოვრების თავისებურებებს.

თოღაძე ხათუნა. ქართული სამონასტრო წესები. მოკლე მიმოხილვა.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2015, №1, გვ. 155-156.

მიუხედავად იმისა, რომ მართლმადიდებლურ სამყაროში სამონასტრო დისციპლინარული წესები საერთოა, ქართველ ბერ-მონაზონთა ცხოვრება გარკვეული თავისებურებებით ხასიათდება, რაზეც გაგლენას ახდენს ეთნიკური ფსიქოლოგია და კულტურული ტრადიციები. ავტორი სტატიაში განიხილავს ამ თავისებურებებს.

თოდუა რუსუდან. ცაიშის ღვთისმშობლის მიძინების ტაძარი.

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 507-508.

ავტორი გვაწვდის ცნობებს ცაიშის ღვთისმშობლის მიძინების ტაძრის შესახებ.

თომამე ნინო. არის თუ არა იერუსალიმის ჯვრის მონასტერი პეტრე იბერის აშენებული. „დიდაჯარობა-2010“, საქრთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 40-41. სტატიაში განხილულია სხვადასხვა გადმოცემები და ცნობები იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის აშენების ისტორიის შესახებ.

თორაძე ვახტანგ, თორაძე ნინო. საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესიის სამისიონერო მოღვაწეობა XVIII-XIX საუკუნეებში.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1995, №10-11-12, გვ. 29-42. სტატიაში ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია საქართველოს ეკლესიის სამისიონერო მოღვაწეობა საქართველოს მთიანეთში ქრისტიანობის გასავრცელებლად.

თორია ზურაბ. მღვდელი ივანე გვარამაძე.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1988, №4, გვ. 51-56. სტატია მოგვითხრობს XIX საუკუნეში მოღვაწე, წარმოშობით მესხი სასულიერო პირის – მღვდელ ივანე გვარამაძის ცხოვრებისა და ღვაწლის შესახებ.

თოფჩიშვილი როლანდ. რელიგიური სიტუაცია საქართველოში. ზოგადისტორიული მიმოხილვა.

„ქრისტიანობა საქართველოში“, ისტორიულ-ეთნოგრაფიული გამოკვლევები, 2000, გვ. 74-91. სტატიაში აღწერილია საქართველოში არსებული რელიგიური ვითარება და ნაჩვენებია ცალკეული რელიგიური კონფესიების თავისებურებანი.

თოლუზაშვილი მარიამ. ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობა 1918-1921 წლებში.

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სკოლის სტუდენტთა II სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, საქართველოს საპატრიარქოს წმ. ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი. თბილისი, 2011, გვ. 176-193.

სტატიაში საარქივო მასალების საფუძველზე ნაჩვენებია, როგორი რთული იყო სახელმწიფოსა და ეკლესიას შორის ურთიერთობა 1918-1921 წლებში, ვინაიდან სახელმწიფოს მიაჩნდა, რომ ეკლესია უნდა ყოფილიყო მის დაქვემდებარებაში.

იაკობ უშიკიშვილი – დეკანოზი. საქართველოს ეკლესიის ადგილი მსოფლიო საეკლესიო დიაპოზიში.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2015, №2, გვ. 168-171.

ავტორი გვაცნობს დიაპოზიხის დადგენის განსაზღვრის წესს, განიხილავს მსოფლიო საეკლესიო დიაპოზიში საქართველოს ეკლესიის კუთვნილი ადგილის დამადასტურებელ ისტორიულ წყაროებს.

იაკობ (ბექა) უშიკიშვილი – დეკანოზი. „ფერარა-ფლორენციის საეკლესიო კრება“ ქართულ ისტორიოგრაფიასა და წყაროთმცოდნეობაში.

„საისტორიო ვერტიკალები“, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, 2015, №31, გვ. 219-225.

სტატიაში განხილულია საისტორიო წყაროები 1438 წლის ფერარა-ფლორენციის საეკლესიო კრების შესახებ.

იაკობ (ბექა) უშიკიშვილი – დეკანოზი. საქართველოს სახელმწიფო და ეკლესია XV საუკუნის პირველ ნახევარში.

„საისტორიო ვერტიკალები“, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, 2015, №32, გვ. 166-171.

სტატიაში მიმოხილულია საქართველოს სახელმწიფოსა და ეკლესიის ურთიერთობა XV საუკუნეში.

იველაშვილი თინა. იავარქმნილი აწყურის ღმრთისმშობლის ტაძარი.

„სამი საუნჯე“, სამეცნიერო-საზოგადოებრივი ჟურნალი, 2013, №1, გვ. 138-145.

სტატიაში საუბარია ახალციხის რაიონში მდებარე აწყურის ღმრთისმშობლის საეპისკოპოსო ტაძრის შესახებ, რომელიც მიწისძვრის შედეგად ძლიერ არის დაზიანებული.

იველაშვილი თინა. მოლნისის ეკლესიები.

„საქართველოს ეკლესია გუმინ, დღეს“, სამეცნიერო კონფერენცია, კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი, 2016, გვ. 30-39.

სტატიაში განხილულია სომხეთის ეკლესიის მიერ მოლნისის ეკლესიების სომხეთის მხარისთვის გადაცემის მოთხოვნა, მოხმობილია მოთხოვნის ტექსტები და ქართული მხარის პასუხი ამ მოთხოვნაზე.

იველაშვილი თინა. შალიკაშვილების ჯვართამაღლების ეკლესია ახალციხეში.

„არავი“, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2016, №8, გვ. 65-75.

სტატია მოგვითხრობს ქალაქ ახალციხის რაბათში მდებარე, შუა საუკუნეების სამხრეთ საქართველოში დაწინაურებული ფეოდალური გვარის – შალიკაშვილების კუთვნილი ჯვართამაღლების ეკლესიის ისტორიას.

ილია II – სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი. წმიდა დავითი.

„ნათელი ქრისტესი“, წიგნი I, 2003, გვ. 215-216.

სტატიაში აღწერილია წმიდა დავით IV აღმაშენებლის დამსახურება ქვეყნისა და ეკლესიის წინაშე.

ილია II – სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი. აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონის დამოუკიდებლობის ცნობით მსოფლიოში ხელი შეეწყობა სეპარატიზმს.

„საქართველოს რესპუბლიკა“, 2008, №160, გვ. 1-2.

გაზეთში გამოქვეყნებულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის განცხადება რუსეთის მიერ აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის დამოუკიდებლობის აღიარებასთან დაკავშირებით.

ილია II – სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი. აფხაზეთი და ცხინვალის ძალიან მალე საქართველოს შემადგენლობაში დაბრუნდებიან.

„ახალი თაობა“, 2013, №180, გვ. 5.

სტატია ასახავს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის მოსკოვში ვიზიტსა და რუსეთის პრეზიდენტ ვლადიმერ პუტინთან შეხვედრის დეტალებს.

ილია II-ის 33 წლიანი უსაზღვრო მოწყალების აღსრულება.

„ნათლია“, მართლმადიდებლური საგანმანათლებლო ჟურნალი, 2011, №1, გვ. 12-17.

წერილში აღწერილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ცხოვრება და ღვაწლი.

იოანე ჩიგოგიძე – დეკანოზი. საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია მეორე ქართული სამოციქულო ეკლესიის ავტოკეფალიის სადარაჯოზე.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2015, №2, გვ. 172-177.

სტატიაში საუბარია საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის ღვაწლის შესახებ საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საქმეში, რაც დასრულდა 1990 წელს ჩვენი ეკლესიის კანონიერი ავტოკეფალიის აღიარებით.

კალანდაძე ირანდა. სომხური ეკლესია საქართველოს ხელისუფლებისგან 394 „სომხური“ ეკლესიის გადმოცემას ითხოვს.

„საერთო გაზეთი“, 2015, №11.

პუბლიკაციაში განხილულია სომეხთა სამოციქულო ეკლესიის საქართველოს ეპარქიის წინამძღვრის ვაზგენ მირზახანიანის მიმართვა პრემიერ-მინისტრ ირაკლი ღარიბაშვილისადმი, რომელშიც იგი მოითხოვს საქართველოს ტერიტორიაზე მდებარე „სომხური“ ეკლესიების გადაცემას.

კალანდაძე ნათია. ერკეთის მთავარანგელოზთა მიქაელის და გაბრიელის სახელობის დედათა მონასტერი.

„გურია“, რეგიონული გამოცემა, 2014, №4, გვ. 27-30.

სტატიამი გადმოცემულია ერკეთის დედათა მონასტრის ისტორიის მნიშვნელოვანი მომენტები.

კალანდია გიორგი. მოქვის საეპისკოპოსოს ისტორია.

„ახალგაზრდა ისტორიკოსთა შრომების კრებული მიძღვნილი ნოდარ (ნუკრი) შოშიაშვილის ხსოვნისადმი“, 2002, გვ. 201-220.

სტატიამი აღწერილია მოქვის საეპისკოპოსოს დაარსების ისტორია, სახელწოდების წარმომავლობა, არქიტექტურა, მოქველ ეპისკოპოსთა ქრონოლოგიური რიგი.

კალისტრატე ცინცაძის წერილები.

„საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2010, №8, გვ. 118-125.

წერილები შედგენილია კათოლიკოს-პატრიარქ კალისტრატეს მიერ, რომლებშიც იგი საქართველოს ცენტრალური კომიტეტის პირველ მდივანს კანდიდ ჩარკვიანს სთხოვს ადმინისტრაციული წესით დახურული ტაძრების გახსნა-აღდგენას.

კარალიძე ჯემალ. ბრძოლა ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის XX საუკუნის დასაწყისში.

„ტბელობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 28-30.

სტატიამი ასახულია XX საუკუნის დასაწყისში ი. ჭავჭავაძის, ა. წერეთლის, ი. გოგებაშვილის, ე. თაყაიშვილის, ნიკო მარის, ეპისკოპოსების: კირიონის, ლეონიდის, ანტონის და სხვა სასულიერო და საერო პირების თაოსნობით საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის წარმოებული ბრძოლა.

კარალიძე ჯემალ. ტაო-კლარჯეთი – ქართული ეროვნული ცნობიერების ფორმირების უძველესი ცენტრი.

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 54-58.

სტატიამი ყურადღება გამახვილებულია VIII–XI საუკუნეების ტაო-კლარჯეთის სამონასტრო ცენტრებზე და იქ მოღვაწე სასულიერო პირთა საქმიანობაზე, რომელიც მიმართული იყო ერთიანი ეროვნული და საეკლესიო ცნობიერების ფორმირებისაკენ.

კარბელაშვილი ანდრე. ქაშვეთის ტაძრის ისტორია.

„ქვაკუთხედი“, ყოველთვიური გამოცემა, 2008, №6, გვ. 29-30.

სტატიამი აღწერილია ზოგიერთი მნიშვნელოვანი მომენტი თბილისის ქაშუეთის ტაძრის ისტორიიდან.

კაჭარავა ეკა. ალავერდის საეპისკოპოსო.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1991, №1, გვ. 50-55.

სტატია ასახავს ალავერდის საეპისკოპოსოს ისტორიას შუა საუკუნეებში.

კაჭარავა ეკა. ალავერდის საეპისკოპოსო (ეპარქია) სრულიად საქართველოს საპატრიარქოს შემადგენელი ნაწილი.

სვეტიცხოვლობისადმი მიძღვნილი I სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 1995, გვ. 179-187.
სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული საქართველოს ეკლესიის ერთ-ერთი უძველესი – ალავერდის ეპარქიის ისტორია.

კაჭარავა ეკა. დომენტი კათალიკოსის მოღვაწეობის საკითხისათვის.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 39.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

კაჭარავა ეკა. დომენტი კათალიკოსის მოღვაწეობის საკითხისათვის.

„ანალები“, ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის ჟურნალი, 2002, №1, გვ. 34-40.

სტატიაში განხილულია XVIII საუკუნის I ნახევარში მოღვაწე, ვახტანგ VI-ის ძმის, კათალიკოს-პატრიარქ დომენტი IV-ის მოღვაწეობის პერიოდი.

კახაბერ შურღაია – დეკანოზი. მიტროპოლიტ ანანია ჯაფარიძის წიგნის „საეპისკოპოსოები ლაზიკაში“ აქტუალობისათვის.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2012, №2, გვ. 287-289.

სტატიაში საუბარია მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) ნაშრომის „საეპისკოპოსოები ლაზიკაში“ მნიშვნელობაზე, რომელიც აღნიშნული საკითხის ახლებურად გააზრების საშუალებას იძლევა.

კახაბერ შურღაია – დეკანოზი. მიტროპოლიტი ანანია ჯაფარიძე ლაზიკის შესახებ.

თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრი 10 წლისაა, სამეცნიერო კონფერენციის შრომები, 2012, გვ. 94-97.

სტატია წარმოაჩენს მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) დამსახურებას ლაზიკის საეპისკოპოსოების საზღვრების დადგენის საქმეში, რაც გამყარებულია სხვადასხვა წერილობითი წყაროებით.

კახაბერ შურღაია – დეკანოზი. ეკლესიის სეკულარიზაცია.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2014, №1, გვ. 189-190.

სტატიაში საუბარია ეკლესიაში საერო აზროვნების შეღწევისა და მისი ნეგატიური გავლენის დაძლევის გზების შესახებ.

კახიძე ნოდარ. ტბეთის ეკლესია და მისი შემწირველები მაჭახლის ხეობიდან. (XII-XIII სს.).

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 77-78.

სტატიაში განხილულია XII-XIII სს.-ებში ტბეთის ეკლესიაში შექმნილი ხელნაწერი ძეგლი „ტბეთის სულთა მატთანე“, რომელიც მნიშვნელოვან ცნობებს გვაწვდის ტბეთის ეპარქიაში შემავალ ტაძრებზე, მათ შემწირველებზე, გვარ-სახელებზე, ადგილთა სახელწოდებებზე.

კეზევაძე მერაბ. გელათის მონასტრის გაუქმება და უკანასკნელი გელათელი მამები.

„საპატრიარქოს უწყებანი“, საქართველოს საპატრიარქოს საინფორმაციო სამსახურის ყოველკვირეული გამოცემა, 2003, №32, გვ. 8-10.

სტატიაში საუბარია გელათის მონასტრის მდგომარეობაზე რუსეთის რეაქციული რეჟიმის პირობებში.

კეზევაძე მერაბ. გელათის მონასტრის მართვა-გამგეობა, კრებული და წინამძღვრები ეგზარქოსობის დროს.

„საქართველოს სიძველენი“, გ. ჩუბინაშვილის სახელობის ქართული ხელოვნების ისტორიის ინსტიტუტი, საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის საინფორმაციო ცენტრი, 2004, №6, გვ. 231-245.

სტატიაში აღწერილია გელათის მონასტრის მდგომარეობა ეგზარქოსების მმართველობის პერიოდში.

კეზევაძე მერაბ. გელათის მონასტერში ეგზარქოსობის დროს შესრულებული აღმშენებლობით-შეკეთებითი სამუშაოები.

გელათის მეცნიერებათა აკადემიის ჟურნალი, 2005, №4, გვ. 3-16.

სტატიაში აღწერილია ის აღმშენებლობითი საქმიანობა, რაც მიმდინარეობდა ეგზარქოსების მოღვაწეობის პერიოდში გელათის მონასტერში.

კეზევაძე მერაბ. ქუთაისის წმ. დავით აღმაშენებლის საკათედრო ტაძრის (სობოროს) ნივთ-სამკაული.

„ქართველური მემკვიდრეობა“, ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, 2013, ტ. XVII, გვ. 158-162.

სტატიაში მოცემულია წმ. დავით აღმაშენებლის საკათედრო ტაძრის ქონების აღწერილობა.

კეკელია ვლადიმერ. უძოს წმიდა გიორგის ეკლესია.

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 356-357.

სტატია გვაწვდის ცნობებს დაბა კოჯრიდან ორიოდ კილომეტრში მდებარე უძოს წმიდა გიორგის სახელობის ეკლესიის ისტორიის, არქიტექტურისა და „უძობის“ დღესასწაულის ირგვლივ.

კეკელია ვლადიმერ. ანისის ტიგრან ჰონენცის ეკლესიის კონფესიონალური კუთვნილების საკითხისათვის.

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, საქართველოს ისტორიის ინსტიტუტი, შრომები, ტ. V, თბილისი, 2012, გვ. 101-107.

სტატიაში ავტორი განიხილავს სხვადასხვა მკვლევართა მოსაზრებებს ქალაქ ანისის აღმოსავლეთ ნაწილში, წმ. გრიგოლ განმანათლებლის სახელობის XIII საუკუნის ეკლესიის კუთვნილებისა და ეკლესიის ქართული წარწერების წარმომავლობის შესახებ.

კეკელია ივორ. მამა ანტონ კეკელიას ცხოვრება და ღვაწლი. (დაბადებიდან 160 წლისთავის გამო).

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №11, გვ. 152-163.

სტატიაში აღწერილია სამეგრელოში მოღვაწე ცნობილი სასულიერო პირის – მღვდელ ანტონ კეკელიას ცხოვრება და საქმიანობა.

კეკელია ივორ, ქებულაძე კახაბერ. მასალები XIX საუკუნის 50-იანი წლების სამეგრელოს სასულიერო მოღვაწეთა პერსონოლოგიისათვის.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №11, გვ. 164-176.

სტატიაში მოცემულია მოკლე ცნობები XIX საუკუნის შუა წლებში სამეგრელოში მოღვაწე სასულიერო პირების შესახებ.

კენკებაშვილი თემურ. კათოლიკოს-პატრიარქ ნიკოლოზ IX-ის სასახლე კოჯორში.

„რეზონანსი“, ყოველდღიური გაზეთი, 2010, №287, გვ. 8.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული XVII საუკუნეში კათოლიკოს-პატრიარქ ნიკოლოზ IX-ის მიერ აგებული სასახლისა და კარის ეკლესიის ისტორია.

კენკიშვილი კახაბერ. სქემონაზონი ბესარიონი (ქიქოძე).

„მაყვლოვანი“, სამთავროს წმიდა ნინოს ღვთაა მონასტრის პერიოდული გამოცემა, 2010, №2, გვ. 37-39.

სტატიაში აღწერილია XIX საუკუნის ცნობილი სასულიერო პირის, ათონზე მოღვაწე მამის – ბესარიონ ქიქოძის ცხოვრება.

კერესელიძე ლია. ბრძოლა ეკლესიის წინააღმდეგ.

„საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2008, №2, გვ. 16-21.

სტატიაში გაშუქებულია რუსეთის მიერ საქართველოში გატარებული ანტისარწმუნოებრივი პოლიტიკა.

კერესელიძე ლია. ანტისარწმუნოებრივი კამპანია რაჭაში.

„საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2010, №8, გვ. 54-65.

სტატიაში საარქივო მასალებზე დაყრდნობით ასახულია მთავრობის ანტირელიგიური პოლიტიკა რაჭაში.

კერესელიძე ლია. ბრძოლა ეკლესიის წინააღმდეგ.

„საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2010, №8, გვ. 82-87.

სტატიაში აღწერილია საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობა რუსეთის მთავრობის ანტისარწმუნოებრივი პოლიტიკის პირობებში.

კერესელიძე ლია. ზვიად გამსახურდიას წერილი ამხ. ელუარდ შევარდნაძეს.

„საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2010, №8, გვ. 150-157.

წერილში იმხანად დისიდენტი ზვიად გამსახურდია მიმართავს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველ მდივანს ელუარდ შევარდნაძეს და მოითხოვს ისტორიული ძეგლებისადმი ხელისუფლების მხრიდან მეტ ყურადღებას.

კვარაცხელია მაკა. საქართველოს ეკლესიის ისტორიის საკითხები თბილისის საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის რეზოლუციებსა და გადაწყვეტილებებში.

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. III, 2015, გვ. 110-126.

სტატიაში გაანალიზებულია თბილისის საისტორიო არქივის მასალები, რომლებიც საბჭოთა პერიოდს მოიცავს.

კვაშილავა ირმა. სულიერი კულტურის ძეგლები სამურზაყანოში (ბეღია).

„საქართველო და ქრისტიანობა“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2001, გვ. 45-51.

სტატიაში გადმოცემულია სამურზაყანოში (სამეგრელოსა და აფხაზეთს შორის) მდებარე ბედიის ტაძრის ისტორია და მნიშვნელობა საქართველოს ეკლესიის ცხოვრებაში.

კვაშილავა ირმა. ქართველთა ქრისტიანული სარწმუნოების შესახებ.

„ისტორიულ-ეთნოლოგიური ძიებანი“, ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, ტ. XII, თბილისი, 2010, გვ. 381-296.

სტატიაში გაშუქებულია ზოგიერთი საყურადღებო მომენტი ქრისტიანობის ისტორიიდან საქართველოში.

კვირიკაშვილი თამარ. ქრისტიანული სარწმუნოების როლი და მნიშვნელობა საქართველოს ისტორიაში.

„დიდაჯარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 410-411.

სტატიაში გაანალიზებულია ქრისტიანობის, როგორც სახელმწიფო სარწმუნოების, როლი ქართველი ერის ცხოვრებაში.

კვიციანი ტასო. ნიკოლოზ დურნოვო და საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხი.

„საისტორიო ძიებანი“, ექ. თაყაიშვილის სახელობის საქართველოს საისტორიო საზოგადოება, აფხაზეთის ორგანიზაცია, წელიწდეული, 1999, ტ. II, გვ. 129-134.

სტატიაში გაშუქებულია გამოჩენილი რუსი მეცნიერისა და საზოგადო მოღვაწის ნიკოლოზ დურნოვოს დამსახურება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საქმეში.

კვიციანი ტასო. რუსეთის სასკოლო პოლიტიკა საქართველოს საეგზარქოსოს სასულიერო სასწავლებლებში.

„საისტორიო ძიებანი“, ექ. თაყაიშვილის სახელობის საქართველოს საისტორიო საზოგადოება, აფხაზეთის ორგანიზაცია, წელიწდეული, 2001, ტ. IV, გვ. 152-157.

წერილში პერიოდული პრესის მასალების საფუძველზე ნაჩვენებია ცარიზმის პოლიტიკა განათლების სფეროში, რომელიც მიმართული იყო ქართველი ახალგაზრდების გარუსებისაკენ.

კვიციანი ტასო. ქართველი სამღვდელოების ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის. (1905 წლის მაისის ყრილობა).

„საისტორიო ძიებანი“, ექ. თაყაიშვილის სახელობის საქართველოს საისტორიო საზოგადოება, აფხაზეთის ორგანიზაცია, წელიწდეული, 2002, ტ. V, გვ. 155-158.

სტატიაში ნაჩვენებია ქართველი სასულიერო პირების დამსახურება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საქმეში.

კვიციანი ტასო. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმება ცარიზმის მიერ.

„მოამბე“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალი, 2004, სერია B, ტ. 2, გვ. 109-110.

სტატიაში შესაბამის ლიტერატურასა და საარქივო მასალებზე დაყრდნობით აღწერილია რუსეთის მიერ საქართველოს სახელმწიფოს ანექსიის შემდეგ საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმება.

კიკალიშვილი შალვა. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ეფრემ II. (1960-1972).

„XX საუკუნის საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები“, კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 130-139.

სტატია ეხება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესი ეფრემ II-ის (სიღამონიძე) ცხოვრებასა და მოღვაწეობას.

კიკნაძე ვაჟა. სამარადისო შარავანდედი: კათალიკოს-პატრიარქ კირიონ II-ის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

„ქრისტიანობა საქართველოში“, ისტორიულ-ეთნოგრაფიული გამოკვლევები, 2000, გვ. 63-73.

სტატიაში გადმოცემულია უწმიდესისა და უნეტარესი კირიონ II-ის (სამაგლიშვილი) ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ძირითადი მომენტები.

კიკნაძე ვაჟა. ალავერდისა და გორის ეპისკოპოსი პეტრე (კონჭოშვილი) და მისი ოჯახური წრე.

„ალავერდის ეპარქიის ისტორიის ფურცლები“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2007, გვ. 85-90.

სტატიაში გადმოცემულია XIX-XX საუკუნეების მიჯნაზე მოღვაწე გამორჩეული მღვდელმთავრის, მეუფე პეტრესა და მისი ოჯახის ღვაწლი და დამსახურება დედა ეკლესიისა და საქართველოს წინაშე.

კიკნაძე ვაჟა. საქართველოს ეკლესიის თავდადებული მოღვაწე მიხეილ (გობრონ) საბინინი.

„მაყვლოვანი“, სამთავროს წმიდა ნინოს დედათა მონასტრის პერიოდული გამოცემა, 2010, №3, გვ. 19-22.

სტატიაში აღწერილია XIX საუკუნეში მოღვაწე გამორჩენილი სასულიერო პირის – გობრონ საბინინის (მიხეილ საბინაშვილი) ცხოვრება და ღვაწლი.

კიკნაძე ვაჟა. როგორ ამცნობდა ეპისკოპოსი პეტრე კონჭოშვილი ეპისკოპოს კირიონს ინფორმაციას ცენზურისგან მალულად.

„თბილისელები“, 2011, №12, გვ. 21.

ინტერვიუში ივ. ჯავახიშვილის ისტორიის ინსტიტუტის ხელმძღვანელი ვაჟა კიკნაძე საუბრობს ორი დიდი საეკლესიო მოღვაწის საიდუმლო მიმოწერაზე, რომელიც ეხებოდა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხს.

კიკნაძე ვაჟა. ქუთაისისა და ქართლის მთავარეპისკოპოსი ტიმოთე გაბაშვილი.

„მაყვლოვანი“, სამთავროს წმიდა ნინოს დედათა მონასტრის პერიოდული გამოცემა, 2011, №5, გვ. 20-23.

სტატიაში მოკლედ არის აღწერილი XVIII საუკუნის გამორჩეული მოღვაწის, მოგზაურის, მწერლის, ფილოსოფოსის, ლიტერატორისა და დიპლომატის, მღვდელმთავარ ტიმოთე გაბაშვილის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

კიკნაძე ვაჟა. წმიდა ილია მართალი (ჭავჭავაძე) და მე-19 საუკუნის სამღვდლოება.

„მაყვლოვანი“, სამთავროს წმიდა ნინოს დედათა მონასტრის პერიოდული გამოცემა, 2012, №7, გვ. 36-41.

სტატიაში განხილულია ილია ჭავჭავაძისა და იმდროინდელი სასულიერო წოდების ღირსეული წარმომადგენლების ურთიერთობის ამსახველი მასალები.

კიკნაძე ვაჟა. გიორგი ბრწყინვალე და ქართული ეკლესია.

„მაყვლოვანი“, სამთავროს წმიდა ნინოს დედათა მონასტრის პერიოდული გამოცემა, 2012, №2, გვ. 40-44.

სტატიაში საუბარია გიორგი ბრწყინვალეს საეკლესიო რეფორმების შესახებ.

კიკნაძე ვაჟა. დოკუმენტები საქართველოს ეკლესიის ისტორიისათვის XIX საუკუნის პირველ ნახევარში.

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2014, №1, გვ. 384-394.

სტატიაში განხილულია საზოგადოებისთვის ნაკლებად ცნობილი დოკუმენტები, რომლებიც ასახავენ საქართველოს ეკლესიის ისტორიის რამდენიმე მნიშვნელოვან მომენტს.

კიკნაძე ვაჟა. ეპ. კირიონის (საბაგლიშვილი) მოღვაწეობა სოხუმის ეპარქიაში. (1906-1907).

„საქართველოს ეკლესია გუშინ, დღეს“, სამეცნიერო კონფერენცია, კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი, 2016, გვ. 13-18.

სტატიაში აღწერილია ეპისკოპოს კირიონის (შემდგომში სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი) მოღვაწეობა სოხუმის ეპარქიაში საქართველოს ეკლესიისთვის ერთ-ერთ უმძიმეს პერიოდში და მისი ბრძოლა ჩვენი ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის.

კიკნაძე ზურაბ. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის დღე.

„კავკასიონი“, 1996, №51, „არილი“, „კავკასიონის“ ლიტერატურული გაზეთი, გვ. 5.

სტატია ეძღვნება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის ისტორიას.

კილაძე ზაზა. საქართველოს ეკლესია და ქვეყნის დამოუკიდებლობა.

„ტბელობა-2008“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 40-41.

სტატია ასახავს საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადების პერიოდს და საქართველოს ეკლესიის პოზიციასა და ბრძოლას ქვეყნის დამოუკიდებლობის დაცვისათვის.

კილურაძე ამირან. როგორ ებრძოდნენ ადგილობრივი წითელი პროფესორები ბათუმში ეკლესიის გახსნას.

„საქართველოს რესპუბლიკა“, 2010, №90, გვ. 5-8.

სტატიის აღწერილია 1989 წელს ბათუმში საკათედრო ტაძრის გახსნასთან დაკავშირებული მოვლენები.

კლდიაშვილი გიორგი. საქართველოს 1924 წლის აგვისტოს ამბოხება გარე-კახეთში და სასულიერო პირები.

„საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2010, №9, გვ. 98-113.

წერილში გაშუქებულია 1924 წლის ეროვნული აჯანყება და მასში მონაწილე სასულიერო პირების ღვაწლი.

კლდიაშვილი დარეჯან. სინას მთის წმ. ეკატერინეს მონასტრის ქართველთა ეკლესიის სულთა მატთანე.

„საქართველოს სიძველენი“, გ. ჩუბინაშვილის სახელობის ქართული ხელოვნების ისტორიის ინსტიტუტი, საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის საინფორმაციო ცენტრი, 2003, №4-5, გვ. 191-214.

სტატიის აღმომცემელია სინას მთის წმ. ეკატერინეს მონასტრის შექმნის ისტორია და იქ მოღვაწე ქართველთა საქმიანობა.

კლდიაშვილი მაგდა. შორეთი – მიწის ტყვეობიდან გათავისუფლებული ტაძარი.

„ისტორიული მემკვიდრეობა“, სამეცნიერო-პოპულარული ჟურნალი, 2010, №5, გვ. 36-37.

სტატიის აღწერილია სამხრეთ საქართველოში, ასპინძის ხეობაში მდებარე შორეთის სამონასტრო კომპლექსი.

კობახიძე ბექა. ეგზარქოს ნიკონის მკვლელობა.

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წმინდა გრიგოლ ფერაძის სახელობის ქრისტიანობის კვლევების სამეცნიერო ცენტრი, 2010, №5, გვ. 68-88.

სტატიის აღმომცემელია ეგზარქოს ნიკონის მკვლელობის გარემოებები.

კობახიძე გიორგი. წმინდა იოანე (ალექსი შუშანია).

„ნათლია“, მართლმადიდებლური საგანმანათლებლო ჟურნალი, 2010, №6, გვ. 5-6.

სტატიის აღმომცემელია არის აღმომცემელი წმინდანად შერაცხილი ბერის ალექსი შუშანიას ცხოვრება და ღვაწლი.

კობახიძე გიორგი. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი კირიონ II.

„ნათლია“, მართლმადიდებლური საგანმანათლებლო ჟურნალი, 2011, №1-2-3.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში გამოქვეყნებულ სტატიებში გადმოცემულია წმინდა კირიონ II-ის (სამაგლიშვილი) ცხოვრება და ღვაწლი.

კობახიძე გიორგი. ამბროსი ხელაია.

„ნათლია“, მართლმადიდებლური საგანმანათლებლო ჟურნალი, 2012, №2-3-4-5.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში გამოქვეყნებულ სტატიებში აღწერილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას ცხოვრება და ღვაწლი.

კობახიძე თეა. ძველი ქართული სამონასტრო ცხოვრების თავისებურებანი.

„ამირანი“, კავკასიოლოგიის საერთაშორისო სამეცნიერო-კვლევითი საზოგადოებრივი ინსტიტუტის მოამბე, მონრეალი-თბილისი, 2006, ტ. XIV-XV, გვ. 127-133.

სტატიაში აღწერილია საქართველოში სამონასტრო ცხოვრების ჩამოყალიბება და თავისებურებები.

კობიაშვილი მალხაზ. წმინდა ანდრია საქართველოში.

კრებ. „წმინდა ნინოს ცხოვრება და ქართლის მოქცევა“, 2009, გვ. 40-63.

სტატია მიმოიხილავს წმ. ანდრია პირველწოდებულის საქართველოში მოღვაწეობის შესახებ არსებულ წერილობით წყაროებსა და ზეპირ გადმოცემებს.

კოკოშაშვილი გიორგი. „ქართველები ათონის მთაზე“ – წარსული და თანამედროვეობა.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2015, №2, გვ. 143-151.

სტატიაში საუბარია ათონის ივერთა მონასტრის დამაარსებლებისა და ხელმძღვანელების, იქ მოღვაწე ბერების, მონასტერში მიმდინარე საგანმანათლებლო საქმიანობისა და ისტორიული ბატალიების შესახებ.

კოპალიანი ემილ, სულაბერიძე ზურაბ. ქართული ეკლესია-მონასტრები პ. ბუტკოვის აღწერილობის მიხედვით.

„კავკასიის მაცნე“, კავკასიოლოგთა XII საერთაშორისო კონფერენცია კავკასიოლოგიური ძიებანი, თბილისი, 2005, №13, გვ. 96-111.

სტატიაში წარმოდგენილია რუსეთის სამხედრო-ისტორიულ არქივში დაცული, პ. ბუტკოვის მიერ შედგენილი დოკუმენტი: „Ведомость древним церковным зданиям находящимся в Грузии“ ავტორებისეული კომენტარებით.

კობალიანი ემილ. ალექსანდრე ბარიატინსკი კავკასიაში ქრისტიანობის გავრცელების შესახებ.
„საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორიის საკითხები“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 49-62.

სტატიაში ავტორი განიხილავს XIX საუკუნეში კავკასიის მეფისნაცვლის ალექსანდრე ბარიატინსკის მოღვაწეობას რუსეთის პოზიციების განმტკიცებისათვის კავკასიაში და, მათ შორის, საქართველოში, საქართველოსთვის მიუღებელი მისი პროექტის არსს და საქართველოს ეკლესიის, ქართველი მეცნიერებისა და საზოგადო მოღვაწეების ბრძოლას საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის კანონიერ უფლებებში.

კობლატაძე გვანცა. წმიდა პეტრე იბერი.

„სამი საუნჯე“, სამეცნიერო-საზოგადოებრივი ჟურნალი, 2011, №1, გვ. 159-187.

სტატიაში ავტორი განიხილავს პეტრე იბერიის აღმსარებლობის საკითხს.

კობლატაძე გვანცა. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალია და ღვაწლი სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ისა.

„საქართველოს რესპუბლიკა“, 2011, №55, გვ. 5.

სტატიაში გაშუქებულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის დამსახურება საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საქმეში.

კოჭლამაზაშვილი ექვთიმე, ტორონჯაძე თაისი. დიდუბის ღვთისმშობლის ტაძარი.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1992, №1, გვ. 52-65.

სტატია ეხება დიდუბის ღვთისმშობლის სახელობის ტაძრის წარსულსა და თანამედროვეობას.

კუბლაშვილი თეა. საქართველოს საეკლესიო პოლიტიკა აფხაზეთში 1917-1921 წლებში.

„ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2006, ტ. X, გვ. 172-184.

სტატიაში გაშუქებულია საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის პოლიტიკა აფხაზეთში.

კუდავა ბუბა. საეკლესიო კათედრები დასავლეთ საქართველოში. (IX-X სს.).

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 47.

კრებულში დაბეჭდილია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

კუდავა ბუბა. კონსტანტინოპოლის საპატრიარქო და დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო ცენტრები. (IX ს.).

„ისტორიანი“, სამეცნიერო კრებული, მიძღვნილი როინ მეტრეველის დაბადების 60 წლისთავისადმი, თბილისი, 2000, გვ. 43-48.

სტატიამი გაშუქებულია დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო ცენტრების კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოსგან გამოყოფის საკითხი IX საუკუნეში.

კუდავა ბუბა. დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო ცენტრები კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს დაქვემდებარებაში. (VI-IX სს.).

„კლიო“, საისტორიო აღმანახი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2002, №15. (ცალკე ამონაბეჭდი, გვ. 180-197).

სტატიამი ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით განხილულია VI-IX საუკუნეებში კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოში შემავალი დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო ცენტრების მდგომარეობა.

კუდავა ბუბა. აფხაზთა საკათალიკოსოს ისტორიიდან.

„ქართული დიპლომატია“, წელიწდეული, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქართული სახელმწიფო და სახალხო დიპლომატიის ისტორიის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, თბილისი, 2002, №9, გვ. 564-586.

სტატიამი გადმოცემულია აფხაზთა საკათალიკოსოს ისტორია IX-XIII საუკუნეებში.

კულტურის ისტორიისა და თეორიის საკითხები.

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, კულტურის ისტორიისა და თეორიის კათედრა. საქართველოს ეკლესიის ისტორიის საკითხებისადმი მიძღვნილი, სხვადასხვა წლებში გამართული კონფერენციების მასალები, რომელთა შორის აღსანიშნავია:

1996, ტ. II.

კოპაძე ქეთევან. ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის დაცვა-მოპოვებისათვის ბრძოლა. გვ. 36-40;

პავლიაშვილი ქეთევან. ქართველი სამღვდლოების კულტურულ-საგანმანათლებლო მისია ჩრდილო კავკასიაში. (XVIII ს.). გვ. 62-66;

კვიციანი ნინო. ეპისკოპოს კირიონ II-ის წვლილი ქართული კულტურის დაცვა-აღორძინების საქმეში. გვ. 86-90;

ჯაფარიძე შორენა. ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხი 1906 წლის სრულიად რუსეთის საეკლესიო კრებაზე. გვ. 90-94.

1999, ტ. VII.

ჭუმბურიძე მერაბ. ეგრისის სამეფოში ქრისტიანობის დამკვიდრების საკითხისათვის. (ქუთაისის ნაქალაქარის არქეოლოგიური მასალების მიხედვით). გვ. 29-32;

ქართველიშვილი თეა. გურიის საეპისკოპოსოების როლი ქართულ სახელმწიფოებრიობასა და კულტურაში. გვ. 56-59;

რობაქიძე მადონა. სოლომონ პირველის საეკლესიო-სამონასტრო საქმიანობა იმერეთის სამეფოში. გვ. 72-74;
თევზაძე მანანა. გორის სასულიერო სასწავლებლის დაარსება და რუსეთის საიმპერიო პოლიტიკა. (XIX ს. I ათწლეული). გვ. 111-113;
ბენდელიანი მედეა. ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის აღიარება 1941-1945 წლებში. გვ. 114-116.

2000, ტ. VIII.

მამულაშვილი მარიამ. სამონასტრო მოძრაობის ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საკითხისათვის. გვ. 110-115;
მჭედლიშვილი გიორგი. შოთა რუსთაველი და ქართველთა ჯვარის მონასტერი იერუსალიმში. გვ. 116-122;
ნებიერიძე მალხაზ. ართვინის ქართველთა გამაჰმადიანების ისტორია ზ. ჭიჭინაძის ცნობათა მიხედვით. გვ. 134-138;
თევზაძე მანანა. ქალთა საეკლესიო-სამრევლო სკოლები გორის მაზრაში. (XIX ს.). გვ. 156-163;
პავლიაშვილი ქეთევან. ათონის „ივერონის“ კულტურული ცხოვრებიდან XIX-XX საუკუნეების მიჯნაზე. (ბერი ალექსი). გვ. 163-171;
ჯაფარიძე შორენა. პოლიტიკური პარტიები და ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხი. (1905-1907 წწ.). გვ. 171-178.

2000, ტ. IX.

პავლიაშვილი ქეთევან. ქრისტიანული მოძღვრება სახელმწიფოსა და ხელისუფლების შესახებ. (საქართველოს მაგალითზე). გვ. 11-18;
ლორთქიფანიძე ბესიკ, ლომიჭაშვილი დავით. ეგრისის ეკლესიის ისტორიიდან. გვ. 28-34;
დათუკიშვილი მალხაზ. შორეთის სამონასტრო კომპლექსი. გვ. 39-44;
ნებიერიძე-ვაჩნაძე მაია. ქართული ეკლესიის ისტორიის საკითხები ჟურნალში „ბედი ქართლისა“. გვ. 54-59;
პავლიაშვილი ლია. ცარიზმის საგანმანათლებლო პოლიტიკა და საეკლესიო-სამრევლო სკოლები. (XIX ს-ის 20-30-იანი წლები). გვ. 59-64;
თევზაძე მანანა. ქართველი სამღვდელოების მოღვაწეობა საეკლესიო სკოლების დაარსებისათვის. (XIX-XX სს-ის მიჯნა. გორის მაზრის მაგალითზე). გვ. 64-70;
ფხალაძე თამარ. ქართველი სამღვდელოების ბრძოლა მშობლიური ენის დაცვისათვის. (XIX ს-ის ბოლო და XX ს-ის დასაწყისი). გვ. 70-78;
სანდოძე დავით. კიევის სამთავროსა და საქართველოს რელიგიური ურთიერთობების საკითხისათვის. გვ. 78-82;
აბესაძე ირინე, გუნია მედეა. ქართველი მხატვრების წვლილი 1917 წ. ეროვნული მართლმადიდებლური ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საქმეში. გვ. 96-102;
ჯაფარიძე შორენა. ქართული სამღვდელოების გაზეთი „სიტყვა“. გვ. 138-143.

2001, ტ. X.

ნებიერიძე მაია. საქართველოს ეკლესიის ისტორიის ერთი ასპექტის გამო ჟურნალში „ბედი ქართლისა“. (პექრაშენის ეკლესია). გვ. 80-84; სტატია ეხება თურქეთში, ჩილდირის ტბის სამხრეთ სანაპიროზე, სოფელ გიულიუზუში მდებარე პექრაშენის ქართული ეკლესიის ნანგრევებს.

გველესიანი მარიამ. პირველქრისტიანთა მიმართება წარმართული კერპებისადმი „ნინოს ცხოვრების“ მიხედვით. გვ. 136-144;

2004, ტ. XVIII.

ნებიერიძე მაია. წმინდა ნინოს დედათა მონასტრის მნიშვნელობა რუსეთის იმპერიალისტურ ომებში (XX ს. 10-იანი წლები). გვ. 164-170.

2004, ტ. XIX.

გურული ვახტანგ. საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორიის ისტორიოგრაფია. (მიტროპოლიტ ანანია ჯაფარიძის ღვაწლი). გვ. 5-9;

მიქაელ ჭაბაშვილი – დეკანოზი. ეკლესიის ღვაწლი ეროვნული თვითშეგნების ასამაღლებლად მე-18 საუკუნის საქართველოში. გვ. 10-16;

ქართველიშვილი თეა. ჭანეთის (ლაზეთი) ზოგად ისტორიული-საეკლესიო ვითარების მიმოხილვა. გვ. 17-26;

პავლიაშვილი ქეთევან. რუსეთის საეკლესიო პოლიტიკის შედეგები აფხაზეთში. (1811-1917 წლები). გვ. 53-59;

ნებიერიძე მაია. ბოდბეს წმინდა ნინოს მონასტრის სასწავლებელი და მიხეილ საბინინი. (XIX ს-ის 70-80-იანი წლები). გვ. 60-65;

ბენდელიანი მედეა. ქართველი სამღვდელოების ბრძოლა ავტოკეფალიის დაკანონებისათვის აფხაზეთში. (1918-1921 წწ.). გვ. 73-82;

ჯაფარიძე შორენა. გაზეთი „ცნობის ფურცელი“ და საქართველოს ეკლესიის საკითხები. გვ. 83-91;

სილაგაძე ეკა. მეგრძოლ უღმერთოთა კავშირის ადგილი ანტისარწმუნოებრივ იდეოლოგიაში. (1927-1947 წწ.). გვ. 92-98;

ანდლულაძე სოფიო. ვასილ კარბელაშვილის მოსაზრებანი ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობების შესახებ საქართველოს დემოკრატიული მთავრობის მმართველობის პერიოდში. (1918-1921 წწ.). გვ. 105-114.

2004, ტ. XX.

ანდლულაძე სოფიო. ვასილ კარბელაშვილის მოღვაწეობა ქართული ეროვნული ეკლესიის ტრადიციებისა და ზნე-ჩვეულებების დასაცავად. გვ. 79-88;

ნებიერიძე-ვაჩნაძე მაია. ბოდბეს წმინდა ნინოს მონასტერი რუსეთის იმპერიის ეკონომიკურ სისტემაში და საეკლესიო რეფორმის შედეგები. (XIX ს/I ნახევარში). გვ. 89-96.

2005, ტ. XXI.

პავლიაშვილი ქეთევან. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი კირიონ II. გვ. 7-12;

კიკნაძე ვაჟა. კირიონ II და ვასილ როზანოვის ურთიერთობის ისტორიიდან. გვ. 13-20; (ვასილ როზანოვი – რუსი ფილოსოფოსი და მწერალი (1856-1919)).

ჯაფარიძე შორენა. კირიონ II და რუსი საერო და სასულიერო მოღვაწენი. გვ. 21-32;

მათეშვილი ლევან. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის სათავეებთან. გვ. 57-63;

სოლოლაშვილი ნანა. რუსთველის საეპისკოპოსო XVIII საუკუნის I მეოთხედში. გვ. 64-72;

კვიციანი ნინო. ვარლამ ერისთავი – საქართველოს ეკლესიის რეფორმატორი. (XIX საუკუნის 10-20-იანი წლები). გვ. 93-98;

ფხალაძე თამარ. თვითმპყრობელური რუსეთის ბრძოლა ქართული საეკლესიო ენის წინააღმდეგ XIX საუკუნის მეორე ნახევარში. გვ. 119-126;

ნებიერიძე-ვაჩნაძე მაია. ბოდბეს წმინდა ნინოს დედათა მონასტერი. (1917-1921 წწ.). გვ. 147-154;

ბენდელიანი მედეა. კავკასიაში რუსული საეკლესიო უფრედის – საქართველოს საეგზარქოსოს რეორგანიზაციისა და სოხუმის ეპარქიის საკითხისათვის. (1918-1919 წწ.). გვ. 155-160;

შაორშაძე მაია. XVIII საუკუნის ნინოწმინდელ ეპისკოპოსთა ქრონოლოგიური რიგი. გვ. 182-200.

2005, ტ. XXII.

ფხალაძე თამარ. ქართული ენის საკითხი სასულიერო სემინარიებში XIX საუკუნის II ნახევარში. გვ. 183-190.

კუპრაშვილი სულხან, რობაქიძე მადონა. რუსეთის იმპერიული პოლიტიკა და ქართული ავტოკეფალური ეკლესია 1801-1811 წლებში.

„ქართველური მემკვიდრეობა“, ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, 2008, ტ. XII, გვ. 159-162.

სტატიამი აღწერილია საქართველოს სახელმწიფო და საეკლესიო დამოუკიდებლობის დაკარგვის პროცესი XIX საუკუნის დასაწყისში.

კუტალაძე გურამ. სამცხის ერთი მონასტრის სწორი სახელწოდებისათვის.

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, საქართველოს ისტორიის ინსტიტუტი, შრომები, ტ. VI, თბილისი, 2012, გვ. 230-239.

სტატიამი ავტორი ისტორიული წყაროების განხილვის საფუძველზე ცდილობს სამცხეში, თანამედროვე ასპინძის რაიონში, მდებარე ერთ-ერთი ეკლესიის სახელის დადგენას.

კუჭუხიძე გოჩა. წმინდა ნინო და ქართლის მოქცევა.

კრებ. „წმინდა ნინოს ცხოვრება და ქართლის მოქცევა“, 2009, გვ. 77-118.

სტატიამი ყურადღება გამახვილებულია წმიდა „გრიგორ განმანათლებლის ცხოვრების“ იმ არაბულსა და ბერძნულ ვერსიებზე, რომლებიც, გარდა სომხეთისა, ქართლის, ლაზიკისა და ერთ შემთხვევაში ალანებისა და ძურძუკების, მეორეში – ალბანეთის მოქცევასა და ამ ქვეყნებში ეპისკოპოსების დადგენას აღწერს.

კუჭუხიძე გოჩა. ქართლის გაქრისტიანების სათავეებთან.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 2010, №3, გვ. 17-24.

სტატიამი აღწერილია საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების პერიოდში არსებული ვითარება.

ლაცაბიძე ნათია. რომის კათოლიკურ ეკლესიასა და საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიას შორის ურთიერთობის ისტორიიდან.

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2015, №1.

ავტორი ცდილობს, არსებული ლიტერატურის ანალიზის საფუძველზე აჩვენოს საქართველოს ეკლესიის ურთიერთობის თავისებურებანი რომაულ კათოლიკურ ეკლესიასთან.

ლაჭყევიანი სოფიო. ქართული დიასპორა და ქართული ეკლესია კვიპროსზე.

„დიდაჯარობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 415-422.

სტატია მოგვითხრობს კვიპროსზე სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ვიზიტის შესახებ, რომელიც 2000 წელს შედგა, ასევე იქ არსებული ქართული ეკლესიისა და ქართული დიასპორის ისტორიას.

ლებანიძე ტარიელ. კაბადოკიის ქართული ეკლესია.

„საპატრიარქოს უწყებანი“, საქართველოს საპატრიარქოს საინფორმაციო სამსახურის ყოველკვირეული გამოცემა, 2009, №17, გვ. 17.

სტატია მოკლედ მოგვითხრობს კაბადოკიის ქართული ეკლესიის შესახებ.

ლებანიძე ქეთევან. გაბრიელ ქიქოძე – ეპისკოპოსი იმერეთისა.

„დიდაჯარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 511-515. სტატიაში გადმოცემულია იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის (ქიქოძე) ცხოვრების ზოგიერთი მომენტი.

ლევან მათეშვილი – დიაკვანი. საქართველოს ეკლესიის საპატრიარქო ღირსება.

„მეცნიერება და ტექნოლოგიები“, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ყოველთვიური სამეცნიერო-რეფერირებული ჟურნალი, 2005, №4-6, გვ. 150-155.

სტატიაში განხილულია ისტორიული წყაროები, რომელთა შედეგადაც ავტორი გამოთქვამს ვარაუდს საქართველოს ეკლესიის პირველი იერარქის ტიტულატურის, კერძოდ, საპატრიარქო ღირსების თაობაზე. მოხმობილია ანალოგიები ჩვენი მეზობელი ქვეყნების შესაბამისი საეკლესიო ვითარებიდან.

ლევან მათეშვილი – დეკანოზი. ქართველი ეპისკოპოსები ფერარა-ფლორენციის კრებაზე. (1438).

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2008, №11, გვ. 36-37.

სტატიაში მოკლედ არის განხილული საისტორიო წყაროები ფერარა-ფლორენციის საეკლესიო კრებაზე ქართველი ეპისკოპოსების მონაწილეობის შესახებ.

ლევან მათეშვილი – დეკანოზი. საქართველოს ქრისტიანიზაციის პრობლემების საკითხისათვის.

„ინტელექტუალი“, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალი, 2010, №13, გვ. 10-15.

სტატიაში განხილულია საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების ისტორიის ზოგიერთი საკითხი, რომლებიც საქართველოს ეკლესიის ისტორიოგრაფიაში ითვლება თეთრ ლაქებად ან ნაკლებადაა შესწავლილი.

ლევან მათეშვილი – დეკანოზი. ტრაპეზუნტის ისტორიულ-ეთნოლოგიური საკითხებისათვის. „სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2013, №2, გვ. 179-185.

სტატიაში განხილულია ქართველი ისტორიული ტომების – ლაზების ლოკალიზაციის ადგილი და მოცემულია ამ საკითხთან დაკავშირებული ისტორიულ-ეთნოლოგიური მომენტების ანალიზი.

Леван Матешвили – Протоиерей, Эпиташвили Иван. Писменные источники о „путешествиях» Апостолов.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2013, №2, გვ. 186-189.

სტატიაში განხილულია ის ქართული და უცხოური წყაროები, რომლებიც მოგვითხრობენ საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელებისა და მოციქულთა მოღვაწეობის შესახებ.

ლევან მათეშვილი – დეკანოზი. ლაზეთის ეპარქიების ლოკალიზაციის საკითხისათვის IV-V სს.

„ინტელექტუალი“, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალი, 2014, №27, გვ. 34-41.

სტატიის მონაცემებით დგინდება ლაზეთის ეპარქიების ლოკალიზაცია, რაც ყოველთვის საკამათო იყო. ძველი ავტორების გათვალისწინებითა და საბჭოთა ისტორიოგრაფიაში მიღებული ჰიპოთეზების საპირისპიროდ, შეგვიძლია მივიჩნიოთ, რომ ლაზეთის ეპარქიები განლაგებული იყო ტრაპიზონის რეგიონში (შავი ზღვის სამხრეთ-დასავლეთ ნაწილში), სადაც ისტორიული ლაზეთი მდებარეობდა და სადაც დღეს ლაზები ცხოვრობენ.

ლევან მათეშვილი – დეკანოზი. ექვთიმე თაყაიშვილი – საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის წმინდანი.

„გზა ერისკაცობიდან ღვთისკაცობამდე“, სამეცნიერო საიუბილეო კონფერენცია, მიძღვნილი ექვთიმე თაყაიშვილის დაბადებიდან 150 წლისთავისადმი, 2013, გვ. 13-17.

სტატიაში ავტორი ცდილობს, ექვთიმე თაყაიშვილი წარმოაჩინოს რელიგიური მსოფლმხედველობის კუთხით. თუკი იგი აქამდე ცნობილი იყო, როგორც ისტორიის მკვლევარი, სიძველეთა შემკრები, წინამდებარე სტატია გამოხატავს მის მსოფლმხედველობას და დამოკიდებულებას რელიგიის მიმართ.

ლეფორი ჟაკ, პაპასრიზანტუ დენიზ. პირველი ქართველები ათონზე ბიზანტიური დოკუმენტების მიხედვით.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1994, №1-2, გვ. 11-17.

სტატიაში განხილულია ბიზანტიური დოკუმენტები, რომლებიც აღწერენ X საუკუნეში ქართველი სასულიერო პირების მოღვაწეობას ათონზე. ფრანგულიდან თარგმნა ც. ბიბილეიშვილმა.

ლიჩელი ვახტანგ. ანდრია მოციქული აწყურში – წერილობითი წყაროს არქეოლოგიური ექსპერტიზა.

„წმიდა მოციქული ანდრია პირველწოდებული“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 22-26.

სტატიაში ავტორი განიხილავს ერთ წერილობით წყაროს, რომელიც ასახავს წმ. ანდრია პირველწოდებულის კოლხეთსა და სამცხეში მოღვაწეობას.

ლომინაძე ბაბილინა. საქართველოს საპატრიარქო და მისი ავტოკეფალია.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1992, №1-2, გვ. 86-118.

სტატიაში საუბარია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისა და ადმინისტრაციული სტრუქტურის შესახებ.

ლომინაძე ბაბილინა. საქართველოს ეკლესიის ისტორიიდან. (აფხაზეთის ეპარქია XIX ს.).

ბედის ტაძრის 1000 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და მედიცინა: ბედია – 1000“, სრულიად საქართველოს საპატრიარქო, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალი, თბილისი, 2000, გვ. 10-12.

მოსხენებაში ასახულია აფხაზეთის ეპარქიის მდგომარეობა XIX საუკუნეში.

ლომინაძე ბაბილინა. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის წეს-განგება და მიწისმფლობელობა ძველი დროიდან XX საუკუნემდე (1917 წლამდე).

„ნათელი ქრისტესი“, წიგნი I, 2003, გვ. 484-488.

სტატია მოგვითხრობს საქართველოს ეკლესიის მიწისმფლობელობის შესახებ ქრისტიანობის გავრცელების პერიოდიდან 1977 წლამდე.

ლომიძე დოდო. საერო პირთა საეკლესიო მოღვაწეობის ისტორიიდან შუა საუკუნეების საქართველოში.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 48-49.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ლომოური ნოდარ. საქართველოს ეკლესია და მისი ავტოკეფალია.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1990, №3, გვ. 45-52.

სტატიაში ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით მოკლედ არის გადმოცემული საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის ისტორია.

ლომოური ნოდარ. ქართლში ქრისტიანობის დამკვიდრების თარიღის და პირობების შესახებ.

სვეტიცხოვლობისადმი მიძღვნილი I სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 1995, გვ. 231-237.

სტატიაში სხვადასხვა წყაროების საფუძველზე გამოთქმულია ვარაუდი ქართლში ქრისტიანობის IV საუკუნის 20-იან წლებში სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადების თაობაზე.

ლომოური ნოდარ. საქართველოში ქრისტიანობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადება & საქართველოს ეკლესია და მისი ავტოკეფალია.

„საქართველოს ეკლესიის კალენდარი“, გამომცემლობის თავმჯდომარე გ. კოპლატაძე; მოადგილე გრ. რუხაძე; შემდგენელი: მღვდელი თ. ბარაბაძე, „სამშობლო“, თბილისი, 2001, გვ. 111-146.

კალენდარში წარმოდგენილია ავტორის ორი ნაშრომი: „საქართველოში ქრისტიანობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადება“ და „საქართველოს ეკლესია და მისი ავტოკეფალია“.

ლომოური ნოდარ. მოკრძალებული მოგონებები.

„სამი საუნჯე“, სამეცნიერო-საზოგადოებრივი ჟურნალი, 2012, №4, გვ. 135-141.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია ავტორის მოგონებები სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ილია II-სთან დაკავშირებით.

ლორთქიფანიძე ბესიკ, ზაქარაია პარმენ, ლომიჯაშვილი დავით. ახალი მასალები ეგრისის სამეფოში ქრისტიანობის გავრცელების საკითხისათვის.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 50.

კრებულში დაბეჭდილია ავტორთა მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ლორთქიფანიძე ირაკლი. აღსაყდრება უწმიდესისა და უნეტარესის კირიონ II-სა.

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. VI, 2016, გვ. 152-155.

სტატიაში აღწერილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის კირიონ II-ის აღსაყდრება, რომელიც ჩატარდა 1917 წლის 1 ოქტომბერს სვეტიცხოვლის საპატრიარქო ტაძარში.

ლორთქიფანიძე მარიამ. საეკლესიო რეფორმა აფხაზთა სამეფოში.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1995, №1, გვ. 51-54.

სტატიაში ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია აფხაზთა სამეფოს დაარსებისა და დასავლეთ საქართველოს კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოდან გამოყოფის ისტორია.

ლორთქიფანიძე მარიამ. რუის-ურბნისის საეკლესიო კრება და მისი მნიშვნელობა საქართველოს ისტორიისათვის.

გელათის მეცნიერებათა აკადემიის ჟურნალი, 2003, №10, გვ. 3-11.

სტატიაში საუბარია რუის-ურბნისის საეკლესიო კრების ჩატარების მიზეზებისა და მნიშვნელობის შესახებ.

მათიაშვილი შოთა. ქართული ეკლესია IV საუკუნესა და V საუკუნის I ნახევარში და სპარსეთის პოლიტიკა ქრისტიანული ქვეყნების მიმართ.

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წმინდა გრიგოლ ფერაძის სახელობის ქრისტიანობის კვლევების სამეცნიერო ცენტრი, ცხუმ-აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემიის რელიგიათმცოდნეობის ინსტიტუტი, 2011, №6, გვ. 50-67.

სტატიაში განხილულია საქართველოსთვის რთული პერიოდი – IV-V საუკუნეები, როდესაც პოლიტიკასთან მჭიდროდ იყო გადაჯაჭვული ქართველთა რელიგიური ორიენტაციის საკითხი.

მათიაშვილი შოთა. დიმიტრი ფურცელაძე ახალი ქართული საეკლესიო ისტორიოგრაფიის სათავეებთან.

„ქართული წყაროთმცოდნეობა“, 2013/2014, №XV-XVI, გვ. 81-87.

სტატიაში გამოუქველდება ცნობილი ქართველი ისტორიკოსის დიმიტრი ფურცელაძის დამსახურება ქართული საეკლესიო ისტორიოგრაფიის განვითარების საქმეში.

მაისურაძე გიორგი. ქართველი სამღვდელოების სასულიერო მოღვაწეობის ისტორიიდან.

„საქართველო და ქრისტიანობა“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2001, გვ. 52-59.

სტატიაში აღწერილია სამცხე-ჯავახეთში მოღვაწე სასულიერო პირების ღვაწლი საქართველოს ეკლესიის გაძლიერებისა და ღვთისმსახურების დროს ქართული საეკლესიო გალობის გამოყენების საქმეში.

მაისურაძე კახა. ქართული ქრისტიანული ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის ბრძოლის დრამატული ეპიზოდები.

„გზა“, 2002, №10, გვ. 40-42; №11, გვ. 42-44.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში გამოქვეყნებულ სტატიაში გაშუქებულია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის ქართველი ინტელიგენციისა და „ავტოკეფალისტთა საზოგადოების“ ბრძოლის რამდენიმე მნიშვნელოვანი მომენტი.

მაისურაძე მზია. ქალთა სასულიერო და პროფესიული სკოლები კახეთში XIX საუკუნის II ნახევარში. თელავისა და სიღნაღის მაზრის სასულიერო სასწავლებლები XIX საუკუნის 80-90-იან წლებში.

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2013, №2, გვ. 260-277.

სტატიაში აღწერილია ქალთა განათლების მდგომარეობა კახეთში XIX საუკუნეში.

მამარდაშვილი გიორგი. ცაგერის საეპისკოპოსო XVII-XVIII საუკუნეებში.

„ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი“, ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, ტ. VIII, თბილისი, 2006, გვ. 191-211.

სტატიაში წერილობით წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია ცაგერის საეპისკოპოსოს ისტორია.

მამისთვალიშვილი ელდარ. ქრისტეს კვართი რუსეთ-ირანისა და საქართველო-რუსეთის დიპლომატიურ ურთიერთობაში. (1624-1625 წწ.).

„ქართული დიპლომატია“, წელიწდეული, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქართული სახელმწიფო და სახალხო დიპლომატიის ისტორიის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, თბილისი, 2002, №9, გვ. 181-216.

სტატიაში განხილულია უფლის კვართის მცხეთიდან შესაძლო გატანის ისტორია.

მამისთვალიშვილი ელდარ. იერუსალიმის ქართული სიწმინდეების განთავისუფლებისათვის ბრძოლა გიორგი ბრწყინვალის დროს.

დისციპლინათაშორისი რესპუბლიკური კონფერენცია „ეროვნული და სარწმუნოებრივი იდენტობა“, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი-მანგლისი, 2004, გვ. 37.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ კონფერენციაზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

მამისთვალიშვილი ელდარ. საქართველოსა და ანტიოქიის ეკლესიების ურთიერთობის ისტორიიდან.

„ისტორიანი“, სამეცნიერო კრებული, მიძღვნილი როინ მეტრეველის დაბადების 70 წლისთავისადმი, თბილისი, 2009, გვ. 251-272.

სტატიაში განხილულია ისტორიული წყაროები საქართველოს ეკლესიის ანტიოქიის საპატრიარქოსთან ურთიერთობის შესახებ.

მამისთვალისშვილი ელდარ. სასულიერო მოღვაწე დიპლომატი – ხუცესი ნილო.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2011, №2, გვ. 180-196.

სტატიაში აღწერილია XV საუკუნის II ნახევარში მცხოვრები, ქართლის მეფე კონსტანტინე II-ის კარის ეკლესიის მოძღვრის – ხუცეს ნილოს ეგვიპტეში ელჩად მოღვაწეობა.

მამისთვალისშვილი ელდარ. იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის აღდგენის ისტორიისათვის.

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, საქართველოს ისტორიის ინსტიტუტი, შრომები, ტ. VI, 2012, გვ. 100-132.

სტატიაში განხილულია იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის აღდგენის ისტორიული წინამძღვრები, საქართველო-ეგვიპტის დიპლომატიური ურთიერთობა, როგორც მონასტრის აღდგენის წინაპირობა, ინფორმაცია აღმდგენელთა შესახებ, მონასტრის აღდგენის ქრონოლოგიური ჩარჩო.

მამისთვალისშვილი ელდარ. მართა მონაზონის წერილი იერუსალიმის ქართული მონასტრების მდგომარეობის შესახებ.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2014, №5, გვ. 143-152.

სტატიაში გაშუქებულია ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ მოძიებული, XVII საუკუნის I ნახევარში ვინმე მართა მონაზონის მიერ დაწერილი წერილი, რომელიც იერუსალიმის ქართული ეკლესია-მონასტრების იმდროინდელ მდგომარეობას ასახავს.

მამულაშვილი ზაზა. ბესარიონ კათალიკოსი. (1724-1737 წწ.).

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 17-22.

სტატია ეძღვნება XVIII საუკუნეში მოღვაწე კათალიკოს ბესარიონს, რომელიც იყო გამოჩენილი საზოგადო მოღვაწე, ორატორი და მქადაგებელი, და რომელმაც შექმნა მნიშვნელოვანი თხზულებები და საგალობლები.

მანია ესმა.

ავტორი საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტის გაზეთში აქვეყნებს წერილების ციკლს, რომლებშიც წარმოდგენილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კირიონ II-ის წერილები და მოგონებები, რომლებიც საქართველოს ეკლესიის პრობლემებს შეეხება.

1801... 1832... 1921... 1937... 1993... 2008. „ქართული უნივერსიტეტი“, საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტის გამოცემა, 2010, №49, გვ. 2;

საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენა ერის მეტაინტერესმა განაპირობა. 2010, №52, გვ. 2;

ნაპირსა ვხედამ, მამაო! 2010, №53, გვ. 2;

ყველა მოთხოვნილებაში ზომიერება იქონიეთ! გახსომდეთ, რომ ძალა ერთობაშია! 2010, №54, გვ. 3;

კანტორის უსარგებლობა, უსაფუძვლობა და არა კანონიკური არსებობა ერთხმად აღიარა ყველამ. 2010, №55, გვ. 2;

ლოცულობა ქართველისა ერთი პოეზიაა. 2010, №56, გვ. 2;

თქვენ იქნებით ლამპარნი, მანათობელნი გარემოს კაცთა შორის. 2010, №57, გვ. 2.

მანია ქეთევან. ქრისტიანობის ისტორიის წერილობითი წყაროების კვლევა საქართველოში.

„ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2006, ტ. X, გვ. 92-112.

სტატიაში განხილულია ისტორიული თხზულების „მოქცევაი ქართლისაი“ შესწავლის ისტორია.

მარკოზაშვილი ლედი. ოქონის ხატის ისტორიისათვის.

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წმინდა გრიგოლ ფერაძის სახელობის ქრისტიანობის კვლევების სამეცნიერო ცენტრი, 2010, №5, გვ. 29-36.

ავტორი ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გადმოგვცემს ოქონის ხატის ისტორიას.

მარკოზ ტყემალაძე – დეკანოზი. თბილისის სიონის საკათედრო ტაძარი.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1992, №1, გვ. 34-47.

სტატიაში მოცემულია სიონის საკათედრო ტაძრის ხატების აღწერა.

მაჩაიძე ოთარ. ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთთანამშრომლობის კანონიკურ-სამართლებრივი ანალიზი საქართველოს ეკლესიის 1748 წლის კრების მაგალითზე.

„სარჩევი“, სამართლის ჟურნალი, თბილისი, 2012, №1, გვ. 215-229.

სტატიაში მოცემულია ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობის ზოგადი მიმოხილვა, ეკლესიის მდგომარეობა ერეკლე მეორის მეფობის პერიოდში, 1748 წლის კრების მოწვევის წინაპირობები, საეკლესიო კრების მიერ მიღებული კანონი.

მაჩიტაძე ანა. იცით თუ არა, რომ...

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2011, №21, გვ. 56.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია მოკლე ინფორმაცია სოფელ ჭანდრის სიახლოვეს მდებარე წმიდა ბარბარეს სახელობის ტაძრის შესახებ.

მაცაბერიძე მალხაზ. 1921 წლის თებერვალ-მარტის ომი და საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2014, №5, გვ. 228-240.

სტატიაში ნაჩვენებია საქართველოს ეკლესიის პოზიცია 1921 წლის ომის დროს.

მაჭარაშვილი გიორგი. ეკლესიური ერთობის დარღვევა რომსა და საქართველოს შორის.

„ისტორიული მემკვიდრეობა“, სამეცნიერო-პოპულარული ჟურნალი, 2010, №11, გვ. 10-12.

წერილში განხილულია სხვადასხვა მოსაზრებები რომისა და საქართველოს ეკლესიებს შორის ეკლესიური ერთობის დარღვევის ქრონოლოგიასთან დაკავშირებით.

მაჭარაშვილი გიორგი. მცხეთის ანტიოქიის დედათა მონასტერი.

„სამი საუნიჯე“, სამეცნიერო-საზოგადოებრივი ჟურნალი, 2013, №4, გვ. 80-86.

სტატიაში საუბარია ანტიოქიის ტაძრის მეტოქე მცხეთის დედათა მონასტრის შესახებ.

მაჭარაშვილი ტრისტან. 1054 წლის საეკლესიო განხეთქილება და საქართველოს ეკლესია.

„საისტორიო შტუდიები“, ი. ჭავჭავაძის სახელობის ენისა და კულტურის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 2000, ტ. I, გვ. 129-140.

1054 წლის საეკლესიო განხეთქილებასთან საქართველოს ეკლესიის დამოკიდებულების შესახებ ისტორიულ წყაროებში ცნობები არ მოგვეპოვება. თუმცა ავტორი სტატიაში აშუქებს ქართველი სასულიერო მოღვაწეების პოზიციას დიდ სქიზმასთან დაკავშირებით.

მახარაძე ირაკლი. ეგზარქოს ნიკონის მკვლელობა. როგორ დაითანხმეს ტუსაღები მკვლელობაზე მეტეხის ციხეში. (პატიმრის მონათხრობი).

„ისტორიანი“, ისტორიულ-შემეცნებითი ჟურნალი, 2013, №9, გვ. 40-45.

სტატიაში განხილულია ეგზარქოს ნიკონის მკვლელობის ერთ-ერთი ვერსია.

მახობეშვილი გიორგი. როგორ მოიპარეს ეგზარქოსმა ევსევიმ და ქუთაისის გენერალ-გუბერნატორმა ლევაშოვმა თამარმეფისეული ოქროს თვლები.

„თბილისელები“, 2014, №12, გვ. 47.

ავტორი სტატიაში აღწერს გელათის მონასტრის სავალალო მდგომარეობას ეგზარქოს ევსევის მმართველობის პერიოდში.

მახობეშვილი გიორგი. როგორ ძარცვავდნენ საქართველოს ეკლესიას რუსი ეგზარქოსები.

„თბილისელები“, 2014, №23, გვ. 72.

სტატიაში აღწერილია საქართველოს ეკლესია-მონასტრების მდგომარეობა რუსი ეგზარქოსების მმართველობის პერიოდში.

მასობეშვილი გიორგი. რა საოცრება ააშენეს ქართველებმა და რატომ დაანგრეს ის რუსმა ჯარისკაცებმა.

„თბილისელები“, 2014, №33, გვ. 76-გვ. 86.

სტატია ეძღვნება დღევანდელი თურქეთის ტერიტორიაზე მდებარე ბანას უძველესი ტაძრის ისტორიას.

მგალობლიშვილი თამილა. მცხეთა – ქართველთა ახალი იერუსალიმი.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2011, №2, გვ. 83-98.

სტატიაში გადმოცემულია მცხეთის, როგორც საქართველოს უძველესი ქრისტიანული ქალაქის, ისტორია.

მგელაძე ნუგზარ. ოძრხეს საერისთავოს მოქცევა და ქრისტიანობის გავრცელება აჭარაში.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 55-56.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

მგელაძე ნუგზარ, ქურდიანი მიხეილ. ანდრია პირველწოდებული და პირველი სამოციქულო ეკლესიის მშენებლობის ისტორია საქართველოში.

„დიდაჯარობა-2008“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 12-15.

სტატია მოგვითხრობს ანდრია პირველწოდებულის საქართველოში მოღვაწეობისა და პირველი ქრისტიანული სამლოცველოების შესახებ.

მგელაძე ნუგზარ. კვირიკეს წმიდა გიორგის სახელობის ტაძარი.

„ჩვენი სულიერების ბალაგარი“, VII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2015, გვ. 192-198.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული კვირიკეს წმიდა გიორგის სახელობის ტაძრის ისტორია.

მებაღიშვილი ლელა. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კირიონ II-ის სამეცნიერო მოღვაწეობა და ბრძოლა წარსულის გადასარჩენად.

„XX საუკუნის საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები“, კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 94-102.

სტატია ასახავს საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კირიონ II-ის პედაგოგიურ მოღვაწეობასა და მეცნიერულ საქმიანობას, რომელიც იყო ბრძოლა წარსულის გადასარჩენად და ეროვნული თვითშეგნების გასაღვივებლად.

მეგრელიშვილი მერაბ. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხი და რუსული სეპარატიზმი.

„დიდაჭარობა-2008“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 28-29.

სტატია მოკლედ განიხილავს რუსეთის იმპერიის მიერ საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმების საკითხს.

მეგრელიშვილი მერაბ. თბილისის სასულიერო სემინარიის ისტორიიდან.

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 28-29.

სტატია მოგვითხრობს XIX საუკუნის ბოლოს რუსეთის სინოდის მიერ საქართველოში წარმოებული საგანმანათლებლო პოლიტიკის ანტიეროვნული ხასიათის შესახებ.

მელიქიშვილი დამანა. მღვდელი სიმონ მჭედლიძე და მისი სასულიერო საგანმანათლებლო მოღვაწეობა.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1990, №2, გვ. 65-67.

სტატიაში საუბარია მიტროპოლიტ ნაზარის (ლეჟავა) ერთ-ერთი თანამოღვაწისა და მასთან ერთად 1924 წელს ქუთაისში დახვრეტილი მღვდლის – სიმონ მჭედლიძის შესახებ.

მელიქიშვილი დამანა. წმინდა მღვდელმოწამენი – ქუთათელ-გაენათელი მიტროპოლიტი ნაზარი და სამღვდლო კრებული.

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 8-14.

სტატიაში აღწერილია 1924 წლის აგვისტოში ბოლშევიკური ხელისუფლების მიერ დახვრეტილი მღვდელმთავრისა და სხვა სასულიერო პირების ღვაწლი.

მელიქიშვილი დამანა. წმიდა მღვდელმოწამე სიმონი (მჭედლიძე).

„მაყვლოვანი“, სამთავროს წმიდა ნინოს დედათა მონასტრის პერიოდული გამოცემა, 2011, №6, გვ. 53-57.

სტატიაში ასახულია მღვდელ სიმონ მჭედლიძის მოწამებრივი ცხოვრება, რომელიც ბოლშევიკებმა დახვრიტეს 1924 წელს.

მელიქიშვილი დამანა. წმ. მღვდელმოწამე სიმონ მჭედლიძის 150 წლისთავისათვის.

გელათის მეცნიერებათა აკადემიის ჟურნალი, 2015, №3-4, გვ. 47-63.

სტატიაში აღწერილია მღვდელ სიმონ მჭედლიძის მოწამებრივი ცხოვრება.

მელნიკოვა ია. ეპისკოპოს კირიონის (საძაგლიშვილი) მსახურება გორის კათედრაზე. (1900-1902 წწ.). (რუსულ ენაზე).

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2014, №6, გვ. 112-117.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული ეპისკოპოს კირიონის მოღვაწეობა გორში XX საუკუნის დასაწყისში.

მენაბდე ლევან. ანტონ პირველი რუსეთში.

სვეტიცხოვლობისადმი მიძღვნილი I სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 1995, გვ. 282-300.

სტატიაში წარმოჩენილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ანტონ პირველის რუსეთში მოღვაწეობის პერიოდი.

XX საუკუნის კათოლიკოს-პატრიარქები. მნე ერთგული და მარად მორჩილი.

„კრილოსანი“, ქართული ქრისტიანული ჟურნალი, ყოველთვიური გამოცემა, 2010, №10, გვ. 18-19.

პუბლიკაციაში საუბარია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქების: კირიონ II-ისა (საძაგლიშვილი) და ლეონიდეს (ოქროპირიძე) მოღვაწეობის შესახებ.

მერკვილაძე დავით. ალავერდის სავანის დაარსების ისტორიიდან და მისი სახელწოდების მნიშვნელობისათვის.

„ამირანი“, კავკასიოლოგიის საერთაშორისო სამეცნიერო-კვლევითი საზოგადოებრივი ინსტიტუტის მოამბე, მონრეალი-თბილისი, 2005, ტ. XIII, გვ. 44-60.

სტატიაში გაშუქებულია ალავერდის სამონასტრო კომპლექსის დაფუძნება და სახელწოდება „ალავერდის“ ეტიმოლოგია.

მერკვილაძე დავით. ალავერდის სავანის დაარსების ისტორიიდან და მისი სახელწოდების შესახებ.

„ალავერდის ეპარქიის ისტორიის ფურცლები“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2007, გვ. 9-16.

სტატიაში ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია ალავერდის ტაძრის ისტორია და მისი სახელწოდების წარმოშობის საკითხი.

მერკვილაძე დავით. წმიდა დოდო გარეჯელი.

„დიდაჭარობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 30-40.

სტატია ისტორიულ ცნობებზე დაყრდნობით მოგვითხრობს დავით გარეჯელის თანამოღვაწის – დოდო გარეჯელის ცხოვრებისა და სასულიერო ღვაწლის შესახებ.

მერკვილაძე დავით. ასურელი მამები საქართველოში.

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 68-73.

სტატია აღწერს საქართველოში ქრისტიანობის განსატკიციებლად შემოსული ცამეტი ასურელი მამის მოღვაწეობას.

მერკვილაძე დავით. წმ. დავით გარეჯელის თბილისში მოღვაწეობის ამსახველი თქმულების ზოგიერთი სკიზნი.

„ქრისტიანულ-არქეოლოგიური ძიებანი“, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2012, ტ. V, გვ. 297-320.

სტატიაში განხილულია ხალხური გადმოცემები წმ. დავით გარეჯელის შესახებ.

მერკვილაძე დავით. ქართლისა და სომხეთის საეკლესიო განხეთქილების რელიგიურ-პოლიტიკური წანამძღვრები.

„საქართველოს ეკლესია გუშინ, დღეს“, სამეცნიერო კონფერენცია, კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი, 2016, გვ. 40-52.

სტატიაში განხილულია ის ისტორიული პირობები და მიზეზები, რამაც წარმოშვა ქართლისა და სომხეთის ეკლესიებს შორის არსებული საეკლესიო დაპირისპირება, რის შედეგადაც ეს ორი ეკლესია ერთმანეთს დაშორდა.

მესხაძე ნინო. ქურმუხის წმინდა გიორგის ეკლესია.

„მოსე ჯანაშვილი – 150“, კონფერენციის მასალები, თბილისი, 2007, გვ. 96-102.

სტატიაში აღწერილია საინგილოში მდებარე წმიდა გიორგის სახელობის ეკლესიის ისტორია.

მესხი თამარ. ათონელი ბერები საქართველოში.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1986, №2, გვ. 23-25.

სტატიაში საუბარია 1986 წელს, საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის მიერ უფლის კვართის დღესასწაულზე მოწვეული ათონელი ბერების ვიზიტის შესახებ.

მესხია ერმილე. მართლმადიდებლობა და ეროვნული ცნობიერება სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში. (XIV-XVIII სს.).

„დიდაჭარობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 194-197.

სტატია მოგვითხრობს მართლმადიდებლობის როლის შესახებ ქართული ეროვნული ცნობიერების შენარჩუნებისა და განმტკიცების საქმეში საქართველოსთვის მეტად მძიმე პერიოდში – ერთიანი ქართული მონარქიის დასუსტებისა და შემდგომი დაშლის დროს – XIV-XVIII საუკუნეებში.

მეტრეველი გიორგი. საქართველოს საპატრიარქოს ადგილის ისტორიისათვის მსოფლიო მართლმადიდებლურ დიპტიხში.

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი; ქრისტიანობის ისტორიის მიმართულება და სტუდენტთა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, 2008, №1, გვ. 133-141.
ავტორი ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით ასახულებს საქართველოს საპატრიარქოს ადგილს მსოფლიო მართლმადიდებლურ დიპტიხში.

მეტრეველი ნიკა. აფხაზი სამღვდელოების საკითხი საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის პეროგატივას წარმოადგენს.

„საქართველოს რესპუბლიკა“, 2012, №11, გვ. 2.

სტატია მოგვითხრობს აფხაზი სასულიერო პირების ე. წ. ახალგაზრდა ფრთის წარმომადგენლების მსოფლიო პატრიარქ ბართლომესთან შეხვედრის თაობაზე.

მეტრეველი როინ. რუის-ურბნისის საეკლესიო კრება.

„ნათელი ქრისტესი“, წიგნი I, 2003, გვ. 239-248.

სტატიაში საუბარია რუის-ურბნისის 1104 წლის საეკლესიო კრების ჩატარების მიზეზებისა და მასზე მიღებული გადაწყვეტილებების შესახებ.

მეტრეველი როინ. გელათი – მეორე იერუსალიმი და ახალი ათინა.

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 160-169.

სტატიაში ავტორი აღწერს XII საუკუნის დასაწყისში, ქუთაისში, გელათის ტაძრის მშენებლობის პროცესს, რომელიც შემდგომში გადაიქცა უდიდეს კულტურულ-საგანმანათლებლო და სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრად.

მეტრეველი როინ. ილია II.

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 549-555.

სტატიაში ავტორი საუბრობს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის მნიშვნელოვანი მომენტების შესახებ.

მეტრეველი როინ. რუის-ურბნისის საეკლესიო კრება.

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 150-155.

სტატიაში მოკლედ არის განხილული რუის-ურბნისის საეკლესიო კრების ჩატარების მიზეზები და მასზე მიღებული გადაწყვეტილებები.

მეტრეველი როინ. „დამმარხეთ საქართველოში“.

„ისტორიული მემკვიდრეობა“, სამეცნიერო-პოპულარული ჟურნალი, 2013, №11, გვ. 12-16.

სტატიაში განხილულია რამდენიმე მომენტი წარმოშობით რუსი მკვლევრის მიხეილ (გობრონ) საბინინის ცხოვრებიდან.

მეტრეველი როინ. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსი, ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტი, უწმიდესი და უნეტარესი ილია II.

„ცოტნიედელი“, 2013-2014, ტ. VI, გვ. 61-94.

ჟურნალში თავმოყრილია მასალები სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ.

მეტრეველი როინ. წმიდა ამბროსი აღმსარებლის მოღვაწეობის შეფასებისათვის.

„აღმოსავლეთმცოდნეობა“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტი, 2014, №3, გვ. 241-248.

სტატიაში განხილულია საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის – წმიდა ამბროსი ხელაიას მოღვაწეობის ზოგიერთი ასპექტი.

მეუფე ანანიას პუბლიცისტური ნაშრომები.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2014, №2, გვ. 32-210.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია მიტროპოლიტ ანანიას (ჯაფარიძე) მიერ სხვადასხვა წლებში დაწერილი პუბლიცისტური ნაშრომები.

მექვაბიშვილი ამირან. კათალიკოს-პატრიარქი კირიონ II.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1997, №10-11-12, გვ. 104-110.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კირიონ II-ის (საძაგლიშვილი) ცხოვრება და მოღვაწეობა.

მირიანაშვილი ლადო. სამონასტრო ცხოვრების თავისებურებანი XIX საუკუნის საქართველოში.

„ქრისტიანობა საქართველოში“, ისტორიულ-ეთნოგრაფიული გამოკვლევები, 2000, გვ. 45-49.

სტატიაში ავტორი განიხილავს სამონასტრო ცხოვრების თავისებურებებს საქართველოში ეგზარქოსობის პერიოდში.

მირიანაშვილი ლადო. 1808-1810 წწ.-ში ბატონიშვილ იოვანეს ქტიტორობით წმ. დავითის ლავრის ქვიტკირის ზღუდის ერთი მონაკვეთისა და მთავარი კარიბჭის კოშკის მშენებლობის უცნობი ისტორია.

საერთაშორისო კონფერენცია „რელიგია და საზოგადოება – რწმენა ჩვენს ცხოვრებაში“, საქართველოს საპატრიარქო, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, მეცნიერების ფონდი „უდაბნო“, 2004, გვ. 25-27.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ კონფერენციაზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები, რომელიც ეხება დავითგარეჯის ერთ-ერთ მონასტერს.

მიტროპოლიტი ნაომი.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1989, №4, გვ. 82-87.

სტატიაში საუბარია მიტროპოლიტ ნაომის (შავიანიძე) ცხოვრების რამდენიმე საინტერესო მომენტის შესახებ.

მიქაელ (მახარე) ბუკია – მღვდელი. საქართველოს ეკლესია 1905-1907 წწ. ადგილობრივი კრებები.

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სკოლის სტუდენტთა II სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, საქართველოს საპატრიარქოს წმ. ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი. თბილისი, 2011, გვ. 4-22.

სტატიაში აღწერილია ადგილობრივი საეკლესიო კრებები, რომლებიც ჩატარდა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის მოთხოვნით.

მიქაელ (მახარე) ბუკია – დეკანოზი. წმინდა მღვდელმთავარი ალექსანდრე (ოქროპირიძე).

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. I, 2014, გვ. 203-233.

სტატია ეძღვნება ეპისკოპოს ალექსანდრე ოქროპირიძის მოღვაწეობას გურია-ოდიშის ეპარქიაში.

მიქაელ (მახარე) ბუკია – დეკანოზი. ეპისკოპოს კირიონ II-ის მეცნიერული მემკვიდრეობიდან.

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. VI, 2016, გვ. 67-74.

სტატიაში განხილულია ეპისკოპოს კირიონის (საძაგლიშვილი) სამეცნიერო საქმიანობა, რომელიც ძირითადად უკავშირდება ეროვნული თავისუფლებისა და საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის პრობლემებს.

მიქაელ (მახარე) ბუკია – დეკანოზი. „მწყემსი კეთილი“ – წმინდა მღვდელმთავარი ალექსანდრე (ოქროპირიძე).

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №11, გვ. 49-69.

პუბლიკაციაში ასახულია ეპისკოპოს ალექსანდრე ოქროპირიძის ღვაწლი.

მიქავა სვეტა (ნათელა). სამეგრელოს საეკლესიო მმართველობის ისტორიისათვის.

„ცოტნიდელი“, 2013-2014, ტ. VI, გვ. 122-123.

წერილში გაშუქებულია ზუგდიდის დადიანების სასახლეთა ისტორიულ-არქიტექტურული მუზეუმის ხელნაწერთა საცავში დაცული უცნობი მასალები, რომლებიც სამეგრელოს საეკლესიო მმართველობის ისტორიას ეხება.

მიქელაძე ჯემალ. ქრისტიანული რელიგიის გავრცელება აჭარაში და მისი როლი ადამიანის ფორმირებაში.

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 74-75.

სტატიის მიზანია იმ მნიშვნელოვან როლზე, რაც ქრისტიანულმა სარწმუნოებამ შეასრულა აჭარის რეგიონში მოსახლეობის ეროვნული ცნობიერების გადარჩენის საქმეში.

მოლაშხია ბადრი. ქვაში ჩაკირული ისტორია.

„ახალგაზრდა კომუნისტი“, საქართველოს კომკავშირის ცენტრალური კომიტეტის ორგანო, 1989, №28, გვ. 1.

გაზეთში მოცემულია მოკლე ინფორმაცია ზუგდიდის რაიონში, სოფელ აბასთუმანში (ხეცერა), მდებარე უცნობი ეკლესიის მდგომარეობის შესახებ.

მუმლაძე ლ. ცოცხალი ისტორია.

„ზესტაფონის მოამბე“, საქართველოს კპ ზესტაფონის რაიკომისა და სახალხო დეპუტატთა რაისაბჭოს ორგანო, 1990, №62, გვ. 3.

სტატიის მიზანია განხილულია 1928 წლის 18 მარტით დათარიღებული წერილი, რომლითაც მარგვეთის ეპარქიის ეპისკოპოსმა ვარლამ მარგველმა შორაპნის სამაზრო აღმასკომს მიმართა ეპარქიის ეკლესია-მონასტრების სავალალო მდგომარეობასთან დაკავშირებით.

მურუსიძე მალხაზ. ნიკორწმინდის საეპისკოპოსოს დაარსება.

„ქართველური მემკვიდრეობა“, ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, 2005, ტ. IX, გვ. 278-282.

სტატიის მიზანია გადმოცემულია ნიკორწმინდის საეპისკოპოსოს მოკლე ისტორია.

მურუსიძე მალხაზ. ჭელიშის მონასტრის ისტორიიდან.

„ქართველური მემკვიდრეობა“, ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, 2008, ტ. XII, გვ. 207-212.

სტატიის მიზანია მოკლედ არის აღწერილი რაჭის ჭელიშის ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის მონასტრის ისტორია.

მურუსიძე მალხაზ. სხვაგვარი მონასტრის ისტორიიდან. (მონასტრის წინამძღვრები).

გელათის სასულიერო აკადემიისა და სემინარიის შრომები, ქუთაისი, 2015, №1, გვ. 110-119.

სტატიაში გადმოცემულია სხვაგვარი მონასტრის ისტორია და იქ მოღვაწე სასულიერო პირთა ცხოვრება XVIII-XIX საუკუნეებში.

მშვილდაძე მარია. ქრისტიანობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადების წინაპირობები ქართლში.

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 26-28.

სტატიაში განხილულია ქართლში არსებული ვითარება, რამაც ხელი შეუწყო ქრისტიანობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადებას.

მშვილდაძე მარია. ადრეული ქრისტიანობა აღმოსავლეთ შავიზღვისპირეთში.

„საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორიის საკითხები“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 38-48.

სტატიაში საისტორიო წყაროების საფუძველზე განხილულია დასავლეთ საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელებასა და მის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადებასთან დაკავშირებული ზოგიერთი საკითხი.

მცხეთის ქალაქს მირონი ღუღს...

„სარკე“, ყოველკვირეული ჟურნალი, 2011, №17, გვ. 8.

ინტერვიუში დეკანოზი მიქაელ მაჭარაძე საუბრობს საქართველოში მირონის ხარშვის ისტორიისა და წესების შესახებ.

მჭედლიძე გიორგი. ქუთაისის ეპარქიის დაარსება და პირველი მღვდელმთავრები.

გელათის მეცნიერებათა აკადემიის ჟურნალი, 2010, №1-2, გვ. 45-48.

სტატიაში გადმოცემულია ქუთაისის ეპარქიის მოკლე ისტორია.

მჭედლიძე მაგდა. ერთი ბერძნული წყაროს ცნობები ფერარა-ფლორენციის კრებაზე ქართველთა მონაწილეობის შესახებ.

„დიდაჭარობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 58-61.

აღმოსავლეთისა და დასავლეთის ეკლესიების გაერთიანების მიზნით 1438-39 წლებში გაიმართა ფერარა-ფლორენციის კრება, რომელზეც ქართველების მონაწილეობა სათანადოდ არის გამოკვლეული ი. ტაბალუას, ო. ჟუჟუნაძის და სხვათა მიერ. წინამდებარე სტატიაში განხილულია ერთი მნიშვნელოვანი წყარო – კრების უშუალო მონაწილის, კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს დიკეოფილაქსისა და ეკლესიარქოსის სილვესტროს სიროპულოსის „მემუარები“.

ნადირაძე თეა. აფხაზ სასულიერო პირთა ნაწილი „აფხაზეთის ეკლესიის“ საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის წიაღში დაბრუნებას აპირებს.

„რეზონანსი“, ყოველდღიური გაზეთი, 2013, №332, გვ. 6.

სტატია გვაწვდის ინფორმაციას, რომლის მიხედვითაც „აფხაზეთის წმინდა მიტროპოლია“, რომელიც გამოეყო ე. წ. „აფხაზეთის ეკლესიას“, გეგმავს საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის წიაღში დაბრუნებას.

ნარეშელაშვილი იოსებ. იმერეთის ეპისკოპოსი გაბრიელი (ქიქოძე) აფხაზეთის ეპარქიის რეორგანიზაციის შესახებ.

„მართლმადიდებლობა აფხაზეთში და ეროვნული თვითიდენტიფიკაციის საკითხები“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2005, გვ. 141-144.

სტატიაში განხილულია იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის მოსაზრებანი XIX საუკუნის 60-იან წლებში რუსეთის მთავრობის მიერ აფხაზეთის ეპარქიაში ჩასატარებელი რეფორმების თაობაზე.

ნასყიდაშვილი ეკა. საქართველოს პატრიარქი დავით V დევდარიანი.

„ისტორიული მემკვიდრეობა“, სამეცნიერო-პოპულარული ჟურნალი, 2013, №11, გვ. 24-27.

სტატიაში აღწერილია რამდენიმე მომენტი სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ დავით V-ის (დევდარიანი) ცხოვრებიდან.

ნატროშვილი მიხეილ. ბაზილიკური ტიპის ერთი უცნობი ეკლესია კახეთიდან.

„დიდაგარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 421-422.

სტატია ეძღვნება გურჯაანის რაიონში მდებარე „ტატიას საყდარს“.

ნაჭყებია მათა. ქეთევან დედოფლის აღმსარებლობა უცხოურ წყაროთა შუქზე.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1998, №3-4, გვ. 15-32.

სტატიაში ავტორი სხვადასხვა უცხოური წყაროების ანალიზის საფუძველზე განიხილავს წმ. ქეთევან დედოფლის აღმსარებლობის საკითხს, რომელიც ბოლომდე მართლმადიდებლური დარჩა.

ნაჭყებია მერაბ. მოღვაწე და მეცნიერი – გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსი გრიგოლი.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2015, №1, გვ. 157-159.

სტატია მოგვითხრობს გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსის გრიგოლ დადიანის ცხოვრებისა და ღვაწლის შესახებ.

ნაჭყებია მერაბ. წმინდა ეპისკოპოსი ალექსანდრე (ოქროპირიძე) და აფხაზეთი.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №11, გვ. 198-211.

სტატიაში განხილულია ეპისკოპოს ალექსანდრე ოქროპირიძის დამოკიდებულება აფხაზეთის მიმართ.

ნებიერიძე-ვაჩნაძე მაია. ბოდბეს წმინდა ნინოს დედათა მონასტრის ეროვნული იდეოლოგია.

დისციპლინათაშორისი რესპუბლიკური კონფერენცია „ეროვნული და სარწმუნოებრივი იდენტობა“, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი-მანგლისი, 2004, გვ. 47. კრებულში შესულია ავტორის მიერ კონფერენციაზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ნებიერიძე-ვაჩნაძე მაია. საქართველოში რუსიფიკატორული რეჟიმის უკანასკნელი ბოდბელი – იოანე მაყაშვილი. (1796-1837).

„კავკასიის მაცნე“, კავკასიოლოგთა XII საერთაშორისო კონფერენცია „კავკასიოლოგიური ძიებანი“, თბილისი, 2005, №13, გვ. 76-82.

სტატიაში გაშუქებულია არქივისკოპოს იოანე ბოდბელის (მაყაშვილი) მოღვაწეობა საქართველოში ცარიზმის რუსიფიკატორული რეჟიმის პირობებში.

ნებიერიძე-ვაჩნაძე მაია. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია XX საუკუნის 50-იან წლებში და კათოლიკოს-პატრიარქი მელქისედეკ III.

„XX საუკუნის საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები“, კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 50-62.

სტატიაში განხილულია XX საუკუნის 50-იანი წლების საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის ისტორიის ზოგიერთი მომენტი.

ნიაური მარინე. დიდუბის ღმრთისმშობლის შობის ეკლესია.

„ომეგა“, საზოგადოებრივი ჟურნალი, 2000, №12, გვ. 20-24.

სტატიაში აღწერილია დიდუბის ღმრთისმშობლის შობის სახელობის ეკლესიის მოკლე ისტორია.

ნიკოლეიშვილი მიხეილ. დავით აღმაშენებელი და გელათის აკადემია.

„ცოტნეიდელი“, ტ. V, 2011-2012, გვ. 61-65.

სტატიაში ავტორი ქართული საისტორიო წყაროების საფუძველზე განიხილავს დავით აღმაშენებლის დამოკიდებულებას გელათის აკადემიის მიმართ.

ნიკოლეიშვილი ოთარ. საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის დასავლეთ ევროპის ეპარქია.

„ჩვენი სულიერების ბალავარი“, VII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2015, გვ. 230-235.

წერილში მოთხრობილია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის შედარებით ახალი – დასავლეთ ევროპის ეპარქიის შესახებ.

ნიკოლეიშვილი ოთარ. საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის ჩრდილოეთ ამერიკის ეპარქია.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №12, გვ. 241-248.

სტატიაში გაშუქებულია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის შედარებით ახალგაზრდა – ჩრდილოეთ ამერიკის ეპარქიის ისტორია, როლი და მნიშვნელობა ქართველი ემიგრანტების ცხოვრებაში.

ნიკოლოზი (მანარაძე) – მიტროპოლიტი. საქართველოს ეკლესია ეკუმენური მოძრაობის თანამედროვე ეტაპზე.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1983, №1, გვ. 10-13.

სტატიაში საუბარია საქართველოს ეკლესიის პოზიციის შესახებ ეკუმენური მოძრაობის გააქტიურების ფონზე თანამედროვე სამყაროში.

ნიკოლოზიშვილი ნიკოლოზ. არმაზი და ფარნავაზი. (ქართლის სახელმწიფოს რელიგიის საკითხებისათვის ელინისტურ ხანაში).

საერთაშორისო კონფერენცია „რელიგია და საზოგადოება – რწმენა ჩვენს ცხოვრებაში“, საქართველოს საპატრიარქო, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, მეცნიერების ფონდი „უდაბნო“, 2004, გვ. 29-30.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ კონფერენციაზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ნინიძე დავით, ჯოხაძე გია, აბაშიძე ზაზა. XIII-XV საუკუნეების მატანე.

„ნათელი ქრისტესი“, წიგნი I, 2003, გვ. 331-361.

სტატიაში აღწერილია საქართველოსა და საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობა XIII-XV საუკუნეებში.

ოდიშის საეპისკოპოსოები.

„ისტორიული მემკვიდრეობა“, სამეცნიერო-პოპულარული ჟურნალი, 2011, №7, გვ. 47-49.

სტატიაში განხილულია ქართველი და უცხოელი ავტორების ცნობები, რომლებიც ოდიშის საეპისკოპოსოების ისტორიას შეეხება.

ოთარაშვილი ვაჟა. „მოურავი გიორგი... თანაჰყვა მეფესა“.

„ქართველოლოგია“, სამეცნიერო ჟურნალი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 2015, №4, გვ. 48-57.

წერილში მოცემულია გიორგი სააკაძის პიროვნების შეფასება საერო და სასულიერო კუთხით. ავტორი ეყრდნობა ქართლის კათალიკოს ბესარიონ ორბელაშვილი-ბარათაშვილის ნაკლებად ცნობილ ჰაგიოგრაფიულ ნაწარმოებს „წამება წმიდისა მეფისა ლუარსაბისა“.

ონიკაძე დოდო. რელიგიური კულტურის უძველესი ძეგლები აწყურში.

„ინტელექტი“, საერთაშორისო პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი, საქართველოს მეცნიერებისა და საზოგადოების განვითარების ფონდი „ინტელექტი“, თბილისი, 2010, №2, გვ. 61-62.

სტატიაში შესწავლილია აწყურის ეკლესია-მონასტრების ისტორია.

ოქროპირიძე ზურაბ. ოქროპირიძეების სასულიერო დასი.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №11, გვ. 223-287.

სტატიაში აღწერილია ოქროპირიძეების გვარის სასულიერო პირთა ცხოვრება და მოღვაწეობა.

ოქროპირიძე უჩა, ოქროპირიძე ზურაბ. მღვდელმონაზონ ლეონიდეს მისიონერული საქმიანობა.

„ჩვენი სულიერების ბალავარი“, VII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2015, გვ. 236-241.

სტატიაში მიმოხილულია მღვდელმონაზონ ლეონიდეს ოქროპირიძის მისიონერული მოღვაწეობა საქართველოს მთიანეთსა და საინგილოში, ნაჩვენებია ის სიძნელები, რაც მას ამ გზაზე შეხვდა.

ოქროპირიძე უჩა. ქართველი მღვდელმთავრები და აჭარა.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №11, გვ. 288-296.

სტატიაში გადმოცემულია ქართველი სასულიერო პირების საქმიანობა XIX-XX საუკუნეებში და ნაჩვენებია მათი როლი აჭარის შემოერთების შემდეგ მოსახლეობის დელასამშობლოსთან ინტეგრაციის პროცესში.

პავლიაშვილი ქეთევან. საქართველოს ეგზარქოსის თეოფილაქტე რუსანოვის პოლიტიკურ-რელიგიური მოღვაწეობის ისტორიიდან საქართველოსა და რუსეთში. (XIX საუკუნის 10-20-იანი წლები).

„ისტორიანი“, სამეცნიერო კრებული, მიძღვნილი როინ მეტრეველის დაბადების 60 წლისთავისადმი, თბილისი, 2000, გვ. 358-373.

სტატიაში განხილულია რუსეთის მთავრობის მიერ საქართველოს ეგზარქოსად დანიშნული თეოფილაქტე რუსანოვის დამოკიდებულება საქართველოს ეკლესიის მიმართ და მის მიერ გატარებული ღონისძიებები.

პავლიაშვილი ქეთევან. საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის (1918-1921) სარწმუნოებრივი პოლიტიკა და ქართული ეკლესია.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 65-66.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

პავლიაშვილი ქეთევან. საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესიის ისტორიის გაყალბების მცდელობის შესახებ.

„ახალი დროება“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ისტორიის ფაკულტეტის პერიოდული გამოცემა, 2000, №2, გვ. 20-22.

სტატიაში განხილულია 1994 წელს მოსკოვში უფლის ცხოველმყოფელი წმიდა საფლავის მართლმადიდებლური საზოგადოების (მმობის), ახალი ათონის სიმონ კანანელისა მონასტრისა და მოსკოვის იერუსალიმური მეტოქის ძალისხმევით გამოცემული წიგნი „მართლმადიდებლური აფხაზეთი“, რომელშიც არასწორად არის გადმოცემული სოხუმის ეპარქიის ისტორია.

პავლიაშვილი ქეთევან, გელდიაშვილი ნუნუ. აჭარის ეკლესიის ადგილი რუსულ საეკლესიო პოლიტიკაში. (XIX-XX სს.-ის მიჯნა).

„ტბელობა-2008“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 31-35.

სტატია განიხილავს XIX-XX საუკუნეებში აჭარის ეკლესიის პრობლემებს რუსულ საეკლესიო პოლიტიკასთან მიმართებაში.

პავლიაშვილი ქეთევან. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის დაკანონების საკითხი და კათოლიკოს-პატრიარქი ქრისტეფორე III.

„XX საუკუნის საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები“, კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 17-37.

სტატიაში გაშუქებულია XX საუკუნის 20-იანი წლების საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის ისტორიის ზოგიერთი მომენტი, რომელიც ეხება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხს.

პავლიაშვილი ქეთევან. ქართული მართლმადიდებლობის დენაციონალიზაციის პროცესი და რუსული ბიზანტიზმის შედეგები საქართველოს მართლმადიდებელ სამოციქულო ეკლესიაში. (XIX-XX ს-ის დასაწყისი).

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2009, №1, გვ. 295-310.

სტატიაში ავტორი ცდილობს, გააანალიზოს რუსეთის სახელმწიფოს მიზანი, ბიზანტიის ნაცვლად მართლმადიდებელი სამყაროს ცენტრი გადმოტანილ იქნას მოსკოვში.

პავლიაშვილი ქეთევან. ქრისტიანობა საქართველოს პოლიტიკურ-კულტურული ორიენტაციის პრობლემებში.

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ქრისტიანობის ისტორიის მიმართულება და სტუდენტთა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, 2010, №4, გვ. 34-48.

სტატიაში განხილულია საქართველოს სახელმწიფოს სხვადასხვა ქვეყნებთან პოლიტიკური და კულტურული ურთიერთობები ქრისტიანობასთან მიმართებაში.

პავლიაშვილი ქეთევან. საეკლესიო მოძრაობის მნიშვნელობა სახელმწიფოსა და ეკლესიის ურთიერთობაში. (საქართველოს მაგალითზე).

„საქართველო და ქრისტიანობა“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2011, გვ. 182-193.

მართლმადიდებლურმა ქრისტიანობამ მნიშვნელოვანწილად განსაზღვრა ქართველი ერის ეთნოფსიქოლოგიური რაობა და ეროვნული თვითმყოფადობის შენარჩუნება. სტატიაში ისტორიული ფაქტების განხილვის საფუძველზე მოთხრობილია, სხვა სახელმწიფოებთან ურთიერთობისას რა დიდი მნიშვნელობა ენიჭებოდა ეკლესია-სახელმწიფოს ჰარმონიულ ურთიერთობას, საქართველოს საეკლესიო ინსტიტუტების ორიენტაციასა და შიდასაეკლესიო სიმტკიცეს.

პავლიაშვილი ქეთევან. საისტორიო ცნობები რუსეთის იმპერიის დამოკიდებულებაზე ასტრახან-მოზდოკის ქართული საეკლესიო ახალშენებისადმი. (XVIII ს-ის პირველი ნახევარი).

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, საქართველოს ისტორიის ინსტიტუტი, შრომები, ტ. I, თბილისი, 2011, გვ. 184-195.

სტატიაში ვრცლადაა საუბარი ქართულ კოლონიაზე ასტრახანში, იქ მოღვაწე სასულიერო პირებსა და მათ მიმართ რუსეთის საიმპერატორო ხელისუფლების დამოკიდებულებაზე.

პავლიაშვილი ქეთევან. წმინდა ნინოს ბოდბეს დედათა მონასტრის ილუმენია ნინო ვაჩნაძე და მისი ცხოვრება-მოღვაწეობის ეპოქა. (XIX საუკუნის 70-იანი – XX საუკუნის 20-იანი წლები).

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, საქართველოს ისტორიის ინსტიტუტი, შრომები, ტ. II, თბილისი, 2011, გვ. 324-335.

სტატიაში აღწერილია ბოდბის მონასტრის ისტორია ილუმენია ნინო ვაჩნაძის მოღვაწეობის პერიოდში.

პავლიაშვილი ქეთევან. ბოდბეს ეპარქიის უძრავი ქონების ექსპროპრიაცია-სეკულარიზაციის მიზეზები და შედეგები. (XIX ს.).

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, საქართველოს ისტორიის ინსტიტუტი, შრომები, ტ. III, თბილისი, 2011, გვ. 245-258.

სტატიაში განხილულია ბოდბეს ეპარქიაში არსებული ვითარება რუსეთის მიერ საქართველოს ეკლესიის დამოუკიდებლობის დაკარგვის შემდეგ.

პავლიაშვილი ქეთევან. საბჭოეთის მართლმადიდებლური „კატაკომბიზმის“ არსი და აფხაზეთი.

ცხუმ-აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემია, შრომები, ტ. I, თბილისი, 2011, გვ. 26-34.

სტატიაში გაშუქებულია ბერ-მონაზვნების პრობლემები საბჭოთა ხელისუფლების პირობებში.

პავლიაშვილი ქეთევან. აფხაზეთის ავტოკეფალიის საკითხი თანამედროვე საეკლესიო პოლიტიკაში.

„ჩვენი სულიერების ბალავარი“, VII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2015, გვ. 242-249.

სტატია ეხება დღევანდელი აფხაზეთის სეპარატისტულ პოლიტიკას.

პაპასკირი ზურაბ. „აფხაზეთის“ საკათალიკოსოს დაარსების თარიღის საკითხებისათვის.

„მართლმადიდებლობა აფხაზეთში და ეროვნული თვითიდენტიფიკაციის საკითხები“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2005, გვ. 74-88.

სტატიაში ავტორი განიხილავს დასავლეთ საქართველოში „აფხაზეთის“ საკათალიკოსოს დაარსების დროსა და პირობებს.

პაპასკირი ლალი. ქართულ-სომხურ ეკლესიებზე დავა ისევ გრძელდება.

„რეიტინგი“, 2009, №4, გვ. 14.

სტატიაში საუბარია საქართველოს მართლმადიდებელ და სომხურ სამოციქულო ეკლესიებს შორის სადავო საკითხების ირგვლივ.

პაპაშვილი მურმან. 1274 წლის ლიონის კრება და საქართველო.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №14, გვ. 253-295.

სტატია არის მცდელობა, გაირკვეს ქართველი სასულიერო პირების დამოკიდებულება ლიონის კრების მიმართ.

პაპუაშვილი ნუგზარ. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი კალისტრატე ცინცაძე.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1986, №1, გვ. 22-27.

სტატიაში ავტორი მოგვითხრობს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კალისტრატე ცინცაძის მოღვაწეობის ზოგიერთი მნიშვნელოვანი მომენტის შესახებ.

პაპუაშვილი ნუგზარ. კალისტრატე ცინცაძის წერილი ივანე ჯავახიშვილს.

„ქართული ენა და ლიტერატურა სკოლაში“, ყოველკვარტალური დამატება საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სამეცნიერო-პედაგოგიური ჟურნალისა „სკოლა და ცხოვრება“, 1986, №2-3, გვ. 110-119.

სტატიაში გამოქვეყნებულ წერილში კალისტრატე ცინცაძე საისტორიო წყაროების ანალიზის საფუძველზე ასახულებს ივერიის უძველესი ეკლესიის ავტოკეფალიის უტყუარობას.

პაპუაშვილი ნუგზარ. საქართველოს ეკლესია ორი ეპოქის მიჯნაზე (1914-1921).

სვეტიცხოვლობისადმი მიძღვნილი I სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 1995, გვ. 301-313.

სტატიაში აღწერილია საქართველოს ეკლესიის ისტორია 1914-1921 წლებში, ავტოკეფალიის აღდგენის პერიოდში.

პაპუაშვილი ნუგზარ. 1917 წლის რევოლუცია და წმ. კირიონის გუჯარი.

„თავისუფლება“, 2003, №11, გვ. 30-40.

1917-21 წლებში ქართველი საზოგადოების წამყვანმა ნაწილმა დასავლური ღირებულებებისადმი შეუწინაღებელი ინტერესი გამოავლინა, რაც აისახა კიდევ საერო და საეკლესიო ცხოვრებაზე. წერილში მოხმობილია წმ. კირიონის (სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი) გუჯარი საქართველოს ეკლესიის სამწყსოს მიმართ, დათარიღებული 1917 წლის 19 ოქტომბრით, რომელშიც გამოხატულია ეპოქის ზოგადი განწყობილება და სულისკვეთება.

პაპუაშვილი ნუგზარ. პატრიარქ კირიონ II-ის წერილი რომის პაპისადმი. (1918).

„დიპლომატი“, აღმოსავლურ-დასავლური ქრისტიანული ჟურნალი, 2004, №1, გვ. 29-40.

სტატიაში განხილულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კირიონ II-ის წერილი პაპ ბენედიქტე XV-სადმი, რომელშიც კირიონ II აცნობებს პაპს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის შესახებ და მოუწოდებს ქართველ კათოლიკეთა ინტერესების დაცვისაკენ.

პაპუაშვილი ნუგზარ. კათალიკოსი და კათალიკოსობა საქართველოში.

„დიპლომატი“, აღმოსავლურ-დასავლური ქრისტიანული ჟურნალი, თბილისი, 2008, №1-2, გვ. 209-228.

სტატია არის მცდელობა დადგინდეს, რომელი ტერმინია სწორი: „კათალიკოსი“ თუ „კათოლიკოსი“.

პაპუაშვილი ნუგზარ. პერსპექტივები XX ს-ის საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიაში.

„კადმოსი“, ჰუმანიტარულ კვლევათა ჟურნალი, 2013, №5, გვ. 281-290.

წერილში განხილულია ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორ ს. ვარდოსანიძის მონოგრაფია „XX საუკუნის საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის საჭეთმპყრობენი და მათი ოპონენტები“.

პატარიძე ლელა. ქართლის გაქრისტიანება.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1992, №3, გვ. 3-14.

სტატია მოკლედ მოგვითხრობს საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების ისტორიას.

პატარიძე ლელა. მირიანის სახელმწიფოებრივი პოლიტიკა და ქართლის მოქცევა.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 68-69.

კრებულში დაბეჭდილია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

პატარიძე ლელა. ქართველთა გაქრისტიანება „ქართლის ცხოვრების“ მიხედვით.

„ქრისტიანობა საქართველოში“, ისტორიულ-ეთნოგრაფიული გამოკვლევები, 2000, გვ. 8-16.

სტატია არის ავტორის მცდელობა, სხვადასხვა წყაროების ანალიზის საფუძველზე აღადგინოს მე-4 საუკუნის I მეოთხედის პერიოდი, კერძოდ, საქართველოს გაქრისტიანების ისტორია და დაახუსტოს ქრისტიანობის ოფიციალურ სარწმუნოებად გამოცხადების თარიღი.

პენტარქია და საქართველოს ეკლესიის ადგილი მართლმადიდებლურ დიპტიქში.

„კრიალოსანი“, ქართული ქრისტიანული ჟურნალი, ყოველთვიური გამოცემა, 2010, №10, გვ. 10-13.

პუბლიკაციაში მოცემულია პენტარქიის განმარტება და მოკლე ისტორიული ექსკურსი მსოფლიო მართლმადიდებლურ დიპტიქში საქართველოს ეკლესიის ადგილთან დაკავშირებით.

ჟუჟუნაშვილი გიორგი. ნარკვევი VIII საუკუნის II ნახევრის საქართველოს ეკლესიის ისტორიიდან.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 72.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ჟღენტა ნიკოლოზ. ანტიოქია-იერუსალიმის პატრიარქ მიქაელის (XV ს-ის II ნახევარი) მიერ აფხაზეთის კათოლიკოსად იოაკიმეს კურთხევის კანონიერების საკითხი („მცნებაი სასჯულოის საფუძველზე“) და ამ მოვლენის ფარული მიზეზები.

„ტბელობა-2008“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 69-73.

სტატიაში საუბარია XV საუკუნეში საქართველოს ეკლესიის დაქვემდებარების საკითხის თაობაზე.

ჟღენტი ნიკოლოზ. „მთის წმ. გიორგის“ მონასტრისადმი გაცემულ XV ს-ის გუჯარზე, მონასტრისადმი შეწირულობის გამღები, საბუთის განმარტებული და ახლად დამამტკიცებელი პირების მიერ შესრულებული მინაწერების შესახებ.

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი; ქრისტიანობის ისტორიის მიმართულება და სტუდენტთა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, 2009, №2, გვ. 90-105.

სტატიაში განხილულია XV საუკუნეში ბაგრატ VI-ის მიერ ქვემო რაჭაში მდებარე „მთის წმ. გიორგის“ მონასტრისადმი გაცემული გუჯარი.

ჟღენტი ნიკოლოზ, ორმოცაძე შოთა. საინტერესო ფაქტი რაჭის ორი მონასტრის ისტორიიდან.

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 445-446.

სტატიაში გაშუქებულია ქართლ-იმერეთის მეფის ბაგრატ VI-ის მიერ 1465-1467 წლებში გაცემული შეწირულობის საბუთი მთის წმიდა გიორგის სახელობის მონასტრისადმი, რომელიც წარმოადგენს შეწირულობის და მონასტრის ყმათა სასისხლო სიგელს.

რაფაელ კარელინი – არქიმანდრიტი. მოგონებები.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2008, №13, გვ. 52-54.

პუბლიკაციაში გამოქვეყნებულია არქიმანდრიტ რაფაელ კარელინის მოგონებები სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ მელქისედეკ III-ისა (ფხალაძე) და მიტროპოლიტ დიმიტრის (იაშვილი) შესახებ.

რაფაელ კარელინი – არქიმანდრიტი. ქრისტიანობას საქართველოში ვერა ძალა ვერ გაანადგურებს.

„კრიალოსანი“, ქართული ქრისტიანული ჟურნალი, ყოველთვიური გამოცემა, 2010, №10, გვ. 19-24.

პუბლიკაციაში შესულია არქიმანდრიტ რაფაელ კარელინის მოგონებანი კათოლიკოს-პატრიარქების: ამბროსის (ხელაია), ქრისტეფორე III-ის (ციცქიშვილი), მელქისედეკ III-ისა (ფხალაძე) და ეფრემ II-ის (სიდმონიძე) შესახებ.

რეკვა ვა დავით, ხიზანიშვილი ნათია. ქართული ეკლესიების მისაკუთრება სომეხი მეცნიერების მიერ.

„ტბელობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 31-33.

სტატია შეეხება ქართულ-სომხური ისტორიული ურთიერთობის ტენდენციური გაშუქების პრობლემას, რაც ძველი სომეხი ისტორიოგრაფის მოვსეს ხორენაციდან იღებს სათავეს და

რისი გამოძახილი დღესაც მძაფრად იგრძნობა. განხილულია პროფესორ სამველ კარაპეტის რუკა-ცნობარი „სომხური ეკლესიები საქართველოში“.

რობაქიძე მადონა, კუპრაშვილი სულხან. ქართული ავტოკეფალური ეკლესიის ისტორიიდან.
„ქართველური მემკვიდრეობა“, ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, 2008, ტ. XII, გვ. 271-277.

სტატიამი მოკლედ არის გადმოცემული საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის ისტორია.

როგავა გივი. რელიგია და ეკლესია აფხაზეთში XIX საუკუნეში და XX საუკუნის დამდეგს.
„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1997, №7-8-9, გვ. 66-77.

სტატიამი განხილულია ქრისტიანული რელიგიის მდგომარეობა აფხაზეთში XIX-XX საუკუნეების მიჯნაზე.

როგავა გივი. ცარიზმის შოვინისტური საეკლესიო პოლიტიკა აფხაზეთში.

„პოლიტიკა“, 1997, №7-9, გვ. 48-58.

სტატიამი აღწერილია მეფის რუსეთის ანტისაეკლესიო მოქმედებები აფხაზეთში და მისი შედეგები.

როგავა გივი. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმება.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1998, №5-6, გვ. 13-29.

სტატიამი გაშუქებულია რუსეთის მიერ საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმების პერიოდი.

როგავა გივი. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენა.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1999, №3-4, გვ. 10-22.

სტატიამი გაანალიზებულია საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის პირველი საეკლესიო კრება და კრებაზე მიღებული გადაწყვეტილებები.

როგავა გივი. საქართველოსა და რუსეთის ეკლესიების ურთიერთობის ისტორიიდან.

„აფხაზეთის მოამბე“, აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის პერიოდული ორგანო, 1999, №2-3, გვ. 68-73.

სტატიამი აღწერილია საქართველოსა და რუსეთის ეკლესიების ურთიერთობა XX საუკუნის I ნახევარში.

როგავა გივი. ილორის სასულიერო სასწავლებლის ფუნქციონირების საკითხისათვის.

„საისტორიო ძიებანი“, ექ. თაყაიშვილის სახელობის საქართველოს საისტორიო საზოგადოება, აფხაზეთის ორგანიზაცია, წელიწდეული, 1999, ტ. II, გვ. 135-140.

საარქივო მასალებისა და ლიტერატურული წყაროების ანალიზის საფუძველზე ავტორი ადგენს, რომ პირველი სასულიერო სასწავლებელი აფხაზეთში გაიხსნა 1851 წელს (ილორში) და მხოლოდ ერთი წელი ფუნქციონირებდა – ლიხნში აფხაზეთის სასულიერო სასწავლებლის გახსნამდე.

როგავა გივი. ეპისკოპოსი ალექსანდრე (ოქროპირიძე) და აფხაზეთი.

„აფხაზეთის მოამბე“, აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის პერიოდული ორგანო, 2000, №4, გვ. 35-37.

სტატიაში აღწერილია ეპისკოპოს ალექსანდრეს (ოქროპირიძე) აფხაზეთში, ილორის სასულიერო სასწავლებლის ზედამხედველად მოღვაწეობის პერიოდი.

როგავა გივი. საქართველოსა და რუსეთის ეკლესიების ურთიერთობის ისტორიიდან.

„მნათობი“, საქართველოს მწერალთა კავშირის ორგანო, 2002, №7-8, გვ. 139-142.

სტატიაში ავტორი აღწერს XX საუკუნის I ნახევარში ქართველი სამღვდელოების ბრძოლას საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღსადგენად.

როგავა გივი. ცარიზმის შოვინისტური საეკლესიო პოლიტიკა აფხაზეთში.

„მართლმადიდებლობა აფხაზეთში და ეროვნული თვითიდენტიფიკაციის საკითხები“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2005, გვ. 145-154.

სტატიაში ასახულია XIX საუკუნის ბოლოს აფხაზეთში ცარიზმის საეკლესიო პოლიტიკის მიზნები და არსი, რაც გულისხმობდა აფხაზეთის ეპარქიის საქართველოს ეკლესიისაგან გამოყოფას, ეკლესიებში ქართული წირვა-ლოცვის რუსულით შეცვლას და ა. შ.

როგავა გივი. რელიგიური სეპარატიზმი.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 2009, №4, გვ. 37-41.

სტატიაში ავტორი განიხილავს აფხაზეთის სამღვდელოების მცდელობას სოხუმ-აფხაზეთის ეპარქიის საქართველოს ეკლესიის შემადგენლობიდან გასვლის თაობაზე.

როგავა გივი. კათოლიკოს-პატრიარქის კალისტრატეს შემართება.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 2010, №1, გვ. 36-39.

სტატიაში წარმოჩენილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კალისტრატე ცინცაძის ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის ინტერესების დასაცავად აგრესიული ათეიზმის ხანაში.

როგავა გივი. ისინი მებრძოლი უღმერთოები იყვნენ.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 2010, №3, გვ. 25-31.

სტატიაში აღწერილია რუსეთის ანტისარწმუნოებრივი პოლიტიკა საქართველოში.

როგავა გივი. აფხაზეთის სასულიერო სასწავლებლის ისტორიიდან.

„ათინათი“, ჯ. ლეჟავას სახელობის მეცნიერებათა მრავალპროფილიანი საერთაშორისო აკადემია, 2011, №1, გვ. 108-112.

სტატიაში განხილულია სასულიერო განათლების მდგომარეობა აფხაზეთში XIX საუკუნეში, სასულიერო სასწავლებლის ფუნქციონირებასთან დაკავშირებული სიძნელებები.

როგავა გივი. რელიგიური და საეკლესიო ვითარება დღევანდელ საქართველოში.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, თბილისი, 2012, №2, გვ. 20-26.

სტატიაში ავტორი მიმოიხილავს აფხაზეთის სეპარატისტული პოლიტიკის გავლენას საეკლესიო ვითარებაზე.

როსტომაშვილი ნინო. კალისტრატე ცინცაძის მოგონებებიდან. (საქართველოს ეკლესიის ისტორიის ერთი მონაკვეთის ქრონიკისათვის).

„კლიო“, საისტორიო აღმანახი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2006, №30, გვ. 79-89.

სტატიაში საუბარია იმ რთულ მდგომარეობაზე, რაც შეიქმნა საქართველოს ეკლესიაში ავტოკეფალიის აღდგენის შემდგომ პერიოდში.

როსტომ ლორთქიფანიძე – მღვდელი. გათხრები დონის მონასტერში.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1983, №2, გვ. 59-60.

სტატიაში ავტორი განიხილავს ქართველ სასულიერო პირთა საფლავების მიკვლევის მიზნით დონის მონასტერში ჩატარებულ არქეოლოგიურ გათხრებს.

რურუა ილია. პალესტინის სიძველეთა შორის.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1988, №2, გვ. 46-49.

სტატიაში ასახულია საქართველოს ეკლესიის დელეგაციის ვიზიტი პალესტინაში.

რუსული ეკლესია აფხაზ სასულიერო პირთა წინააღმდეგ.

„საქართველოს რესპუბლიკა“, 2009, №185, გვ. 1.

გაზეთში გამოქვეყნებულია რუსეთის მართლმადიდებელი ეკლესიის პოზიცია აფხაზი სასულიერო პირების მიერ მიღებულ სეპარატისტულ გადაწყვეტილებასთან დაკავშირებით.

რუხაძე უშანგი.

ავტორი ჟურნალ „თბილისელებში“ აქვეყნებს პუბლიკაციათა ციკლს თბილისის უძველესი ტაძრების ისტორიის შესახებ ფოტომასალის თანხლებით.

თბილისის რომელი უძველესი ტაძარი გადაურჩა ალა-მაჰმად-ხანისა და შაჰ-აბასის შემოსევებს და რომელ ტაძარს ჰქონდა ზარების რეკვის უფლება არაბების ბატონობის პერიოდში. 2012, №35, გვ. 26-27;

რომელ წელს და რომელი გეგმით აშენდა ტფილისის სახაზინო ოპერის თეატრი და რომელი ეკლესიის ეზოში დაიდგა ლენინის პირველი ბიუსტი თბილისში. 2012, №43, გვ. 26-27;

რომელი ცნობილი ტაძარი აშენდა რუსეთის იმპერიის საუკეთესო ხუროთმოძღვრის დავიდ გრიმის პროექტით თბილისში და სად ცხოვრობდა თბილისელი არქიტექტორი ალბერტ ზალცმანი. 2013, №12, გვ.23-გვ.31;

რომელ ისტორიულ შენობაში იყო განთავსებული სასულიერო სემინარია, სადაც იოსებ სტალინი სწავლობდა და რომელმა ჰოლივუდელმა კინორეჟისორმა დაამთავრა თბილისის ნერსესიანის სემინარია. 2013, №13, გვ.23-გვ.31;

თბილისის რომელ მეჩეთს უწოდებდნენ „ცისფერ მეჩეთს“, რამდენჯერ განიცადა რეკონსტრუქცია აბო თბილელის ნიშამ და რომელი ეკლესიის ადგილას ააშენეს კომუნისტებმა საზოგადოებრივი ტუალეტი. 2013, №44, გვ.23-გვ.31.

საეკლესიო ცხოვრება სამამულო ომის პერიოდში.

„ისტორიული მემკვიდრეობა“, სამეცნიერო-პოპულარული ჟურნალი, 2015, №4, გვ. 18-19.

სტატიაში ასახულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კალისტრატე ცინცაძის მოღვაწეობა მეორე მსოფლიო ომის დროს.

საითიბე გელა. ქართველთმოყვარე რუსი – ნიკოლოზ დურნოვო.

„ომეგა“, საზოგადოებრივი ჟურნალი, 2002, №12, გვ. 70-75.

სტატიაში აღწერილია რუსი საზოგადო მოღვაწის ნიკოლოზ დურნოვოს დამსახურება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისათვის ბრძოლის საქმეში.

საითიბე გელა. „სული დასდევს ცხოვართა თვისათვის“. (ახალმოწამეთა ხსოვნისათვის).

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2009, №2, გვ. 314-347.

სტატიაში აღწერილია საქართველოს ეკლესიისათვის თავდადებულ მოღვაწეთა ცხოვრება.

საითიბე გელა. ქართველი სოციალ-დემოკრატები (მენშევიკები) და საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის საკითხი.

„ჩვენი სულიერების ბალავარი“, VII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2015, გვ. 258-267.

წერილში განხილულია საქართველოს დამოუკიდებელი რესპუბლიკის ხელისუფლების საეკლესიო პოლიტიკის ძირითადი საკითხები.

საითიბე გოჩა. საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობა 1917 წელს.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1992, №11, გვ. 3-21.

სტატიაში აღწერილია საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობა ავტოკეფალიის აღდგენის პერიოდში.

საითიძე გოჩა. წამებული მშობელი ქვეყნისა და ეკლესიისათვის. (სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქი ამბროსი ხელაია).

„ისტორიანი“, სამეცნიერო კრებული, მიძღვნილი როინ მეტრეველის დაბადების 60 წლისთავისადმი, თბილისი, 2000, გვ. 77-94.

სტატიაში გამოყენებულია სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას მოღვაწეობის ამსახველი, საზოგადოებისთვის უცნობი მასალები.

საითიძე გოჩა. გზა ავტოკეფალიის აღდგენისაკენ.

„ნათელი ქრისტესი“, წიგნი I, 2003, გვ. 447-453.

სტატიაში ნაჩვენებია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მდგომარეობა XX საუკუნის დასაწყისში, რუსეთის ცარიზმის პოლიტიკა საქართველოს ეკლესიის მიმართ და ქართველი მეცნიერებისა და სასულიერო პირების ბრძოლა ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის.

საითიძე გოჩა. წმ. მღვდელმონაწამე გრიგოლ ფერაძე. (ცხოვრება და მოღვაწეობა).

„არტანუჯი“, საისტორიო ჟურნალი, 2003, №11, გვ. 7-25.

სტატია მოგვითხრობს წმ. მღვდელმონაწამე გრიგოლ ფერაძის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის მნიშვნელოვანი მომენტების შესახებ.

საითიძე გოჩა. რამდენიმე საბუთი გრიგოლ ფერაძისა და ივანე ჯავახიშვილის ურთიერთობის ისტორიიდან.

„არტანუჯი“, საისტორიო ჟურნალი, 2003, №11, გვ. 111-119.

სტატიაში ავტორი განიხილავს გრიგოლ ფერაძისა და ივანე ჯავახიშვილის მიმოწერას.

საითიძე გოჩა. ერთი დოკუმენტი ტაოს ისტორიული ძეგლების შესახებ. (1887-1888 წწ.).

„ტაო-კლარჯეთი“, III საერთაშორისო კონფერენცია, თბილისი, 2014, გვ. 47-51.

სტატიაში განხილულია ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში დაცული ხელნაწერი „Исторические памятники древности, находящиеся в Ольгинском округе Каррской области“ („ყარსის ოლქის ოკრუგში არსებული ისტორიული ძეგლები“), რომლის ავტორი არის ოლთისის ნორმალური სასწავლებლის მეთვალყურე ივანე რამბიდი. წყაროში მოცემულია ტაოში, ოლთისის ოკრუგში, არსებული რამდენიმე ისტორიული ძეგლის აღწერილობა.

სალუაშვილი საბა. ქართული მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის მღვდელმთავართა ტიტულატურისა და მათი მონაცვლეობის საკითხისათვის.

კრებ. „ვალერი სილოგავა, მოგონებები, სამეცნიერო სტატიები“, „ნეკერი“, თბილისი, 2011, გვ. 116-125.

წერილში განხილულია ქართველ მღვდელმთავართა ტიტულატურის საკითხი, ასევე მოცემულია საქართველოს ეკლესიის მღვდელმთავართა სია ქრისტიანობის გავრცელებიდან დღემდე.

სალუაშვილი საბა. „რიფსიმიანთა წამებიდან“ – წმ. ნინოს საქართველოში შემოსვლამდე.

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. I, 2014, გვ. 287-298.

სტატიაში აღწერილია წმიდა ნინოს კაპადოკიიდან სომხეთში შემოსვლა თრდატ მეფის დროს, იქიდან კი საქართველოში გადმოსვლა საქადაგებლად.

სალუაშვილი საბა. წმ. ნინოს საქართველოში შემოსვლიდან ქრისტიანობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადებამდე გასული დროითი მიჯნები.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №11, გვ. 311-319.

სტატიაში ავტორი ცდილობს წერილობით წყაროებზე დაყრდნობით დაახუსტოს საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელებასთან დაკავშირებული ზოგიერთი თარიღი.

სამთავროს წმ. ნინოს დედათა მონასტრის ისტორია.

„მაყვლოვანი“, სამთავროს წმიდა ნინოს დედათა მონასტრის პერიოდული გამოცემა, 2010, №1, გვ. 27-29.

სტატიაში მოცემულია მოკლე ინფორმაცია სამთავროს წმ. ნინოს დედათა მონასტრისა და იქ მოღვაწე სასულიერო პირების შესახებ.

სამონასტრო წესდება.

„საპატრიარქოს უწყებანი“, საქართველოს საპატრიარქოს საინფორმაციო სამსახურის ყოველკვირეული გამოცემა, 2014, №20, გვ. 17-20.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის მესამე საეკლესიო კრებაზე (1921 წელს) შემუშავებული სამონასტრო მართვა-გამგეობის ზოგადი დებულებანი.

სანაძე მანანა. ქართულ-ალბანური საეკლესიო ურთიერთობის ისტორიიდან VII-VIII საუკუნეებში.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 74-75.

კრებულში დაბეჭდილია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

სანდოძე დავით. „მებრძოლი უღმერთოები“ და „უღმერთო ჰექტარები“.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1992, №8, გვ. 94-96.

სტატიაში საუბარია საქართველოში „მებრძოლ უღმერთოთა კავშირის“ საქმიანობის შესახებ.

სანდოძე დავით. ქართულ-უკრაინული საეკლესიო ურთიერთობების ისტორიიდან.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 75-76.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

სანიკიძე თამაზ. წალენჯიხის მაცხოვრის ტაძრის ისტორიისათვის.

„საქართველოს სიძველენი“, გ. ჩუბინაშვილის სახელობის ქართული ხელოვნების ისტორიის ინსტიტუტი, საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის საინფორმაციო ცენტრი, 2008, №12, გვ. 169-191.

სტატიაში განხილულია სხვადასხვა ავტორთა მოსაზრებანი წალენჯიხის მაცხოვრის სახელობის ტაძრის აგების თარიღის თაობაზე.

სანიკიძე ლევან. კირიონ II და ქართულ-რუსული კულტურული ურთიერთობის ზოგიერთი საკითხი.

„პრომეთე“, პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი, თბილისის სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი, 2002, №11-12, გვ. 104-108.

სტატიაში განხილულია ეპისკოპოს კირიონის (საძაგლიშვილი) ნაშრომი „საქართველოს კულტურული როლი რუსეთის ისტორიაში“.

სანიკიძე ლევან. კირიონ მეორე და აფხაზეთი.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 2002, №10-11-12, გვ. 24-28.

სტატიაში საარქივო მასალების საფუძველზე გაშუქებულია ეპისკოპოს კირიონის (საძაგლიშვილი) აფხაზეთში მღვდელმთავრად ყოფნის პერიოდი.

სარალიძე ლელა. ქართველი სამღვდელოების ეროვნულ-განმათავისუფლებელი ბრძოლის ისტორიიდან. (1921-1922).

„ჩვენი სულიერების ბალავარი“, VII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2015, გვ. 265-276.

სტატიაში აღწერილია ქართველი სამღვდელოების ბრძოლა საბჭოთა ხელისუფლებასთან დაკარგული დამოუკიდებლობის დასაბრუნებლად.

სართანია დავით. მეფის კურთხევის შემდეგ დარბაზობაზე მღვდელმთავართა დასხდომის ამსახველი ერთი ძეგლის ატრიბუცია.

„XX საუკუნის საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები“, კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 7-16.

სტატიაში განხილულია საქართველოს ცენტრალურ საისტორიო არქივში დაცული ხელნაწერი, რომელიც დათარიღებულია XVIII ს-ით და გადაწერილია დავით თუმანიშვილს მიერ. მასში შესულია მეფის კურთხევის ეტიკეტის დასკვნითი ნაწილის ერთი მომენტი, კერძოდ, დარბაზობაზე მღვდელმთავართა დასხდომის წესი.

საქართველოს ისტორიის ნარკვევები.

„საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1970-1980.

ავტორთა ჯგუფის მიერ შედგენილ თხზულებათა კრებულში საქართველოს ისტორიის სხვადასხვა საკითხებთან ერთად შესულია საქართველოს ეკლესიის ისტორიის შესახებ გამოქვეყნებული წერილები:

ტ. I. რედ. [შ. მესხია], 1973.

ქართლი IV ს. პირველ ნახევარში, ქრისტიანობის გამოცხადება სახელმწიფო სარწმუნოებად.

ავტორი ლ. ჯანაშია, გვ. 57-76;

ტ. IV. რედ. მ. დუმბაძე, 1973.

ეკლესია (XVIII ს.-ის I ნახევარში). ავტორი ქ. ჩხატარაიშვილი, გვ. 483-485;

ტ. V. რედ. ი. ანთელავა, 1970.

საეკლესიო გლეხების სოციალურ-ეკონომიური მდგომარეობა, ავტორი ი. ანთელავა, გვ. 167-172;

ტ. V. რედ. ი. ანთელავა, 1970.

ბრძოლა ცარიზმის რუსიფიკატორული პოლიტიკის წინააღმდეგ განათლების და ეკლესიის დარგში. ავტორი ა. იოსელიანი, გვ. 648-654.

საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ბიოგრაფია.

„საპატრიარქოს უწყებანი“, საქართველოს საპატრიარქოს საინფორმაციო სამსახურის ყოველკვირეული გამოცემა, 2007, №31, გვ. 5-10.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის მოკლე ბიოგრაფია.

საქართველოს ოცსაუკუნოვანი ეკლესია.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1983, №1, გვ. 5-8.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული საქართველოს ოცსაუკუნოვანი ეკლესიის ისტორია.

საღინაძე რუსუდან. საეკლესიო პერიოდულ გამოცემათა ისტორიიდან დასავლეთ საქართველოს ეპარქიაში.

„დიდაჯარობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 95-100.

სტატიაში მოთხრობილია XIX საუკუნის დასასრულსა და XX საუკუნის დასაწყისში დასავლეთ საქართველოს ეპარქიაში გამოძვავალი საეკლესიო შინაარსის პერიოდული გამოცემების შესახებ.

საბავლიშვილი ზაქარია. დიდი მამულიშვილი: კირიონ მეორე (გიორგი) იორონიმეს ძე საბავლიშვილი.

„გამარჯვება“, საქართველოს კპ გორის რაიონული და საქალაქო კომიტეტების გორის სახალხო დეპუტატთა რაიონული და საქალაქო საბჭოების ორგანო, 1989, №103, გვ. 3.

სტატიაში ასახულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კირიონ II-ის ცხოვრების ის პერიოდი, რომელიც დაკავშირებულია მის მშობლიურ სოფელ ქვემო ნიქოზთან.

სვანიძე დეა. ტფილისის სამხედრო ტაძარი.

„ისტორიული მემკვიდრეობა“, სამეცნიერო-პოპულარული ჟურნალი, 2010, №5, გვ. 38.

სტატიაში გადმოცემულია თბილისის ალექსანდრე ნეველის სახელობის სამხედრო ტაძრის მოკლე ისტორია.

სვანიძე დეა. ქართველებს მონატრებული ეკლესია-მონასტრები.

„ისტორიული მემკვიდრეობა“, სამეცნიერო-პოპულარული ჟურნალი, 2011, №9, გვ. 48-49.

სტატიაში საუბარია ახტალის X საუკუნის სამონასტრო კომპლექსისა და ახტალის საეპისკოპოსო კათედრის შესახებ.

სიღამონიძე თამარ. კათოლიკოს-პატრიარქ ეფრემ II-ის მოღვაწეობა.

„დიდაჯარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 480-482.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ეფრემ II-ის (სიღამონიძე) ცხოვრება და მოღვაწეობა.

სილაგაძე ეკა. „მებრძოლ უღმერთოთა კავშირი“ და კოლექტივიზაციის საკითხი საბჭოთა საქართველოში.

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ქრისტიანობის ისტორიის მიმართულება და სტუდენტთა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, 2009, №3, გვ. 75-84.

სტატიაში საუბარია „მებრძოლ უღმერთოთა კავშირის“ როლზე საბჭოთა კავშირისა და მასში შემავალი რესპუბლიკების ისტორიაში.

სილაგაძე ეკა. მებრძოლ უღმერთოთა კავშირის თვისობრივი ხასიათი და მუშაობის თავისებურებანი საქართველოში.

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ქრისტიანობის ისტორიის მიმართულება და სტუდენტთა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, 2010, №4, გვ. 73-84.

სტატიაში განხილულია „მებრძოლ უღმერთოთა კავშირის“ საქმიანობა საქართველოში.

სილაგაძე ნინო. ჯაყისმანის მონასტრის მთავარი ეკლესია და მისი მომიჯნავე ნაგებობათა კომპლექსი.

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, საქართველოს ისტორიის ინსტიტუტი, შრომები, ტ. III, თბილისი, 2011, გვ. 95-119.

სტატიაში გადმოცემულია სამხრეთ საქართველოში მდებარე ჯაყისუბნის სამონასტრო კომპლექსის აღწერა და ისტორია.

სილოგავა ვალერი.

ავტორი გაზეთში „ლიტერატურული მესხეთი“ აქვეყნებს წერილების ციკლს ჯავახეთსა და დღევანდელი თურქეთის ტერიტორიაზე მდებარე საქართველოს ეკლესიის უძველეს ეპარქიების ისტორიის შესახებ.

კუმურდოს ეპარქია. 2002, №5, გვ. 1 - გვ. 9.

ტბეთის ეპარქია. 2002, №7, გვ. 1 - გვ. 3.

იმხნის ეპარქია. 2002, №12, გვ. 1-2.

ერუშეთის ეპარქია. 2003, №3, გვ. 1.

წურწყაბის ეპარქია. 2003, №6, გვ. 1.

ახიზის ეპარქია. 2003, №10, გვ. 1.

წუნდის ეპარქია. 2003, №12, გვ. 1.

სილოგავა ვალერი. ეფრემ მცირე.

კრებ. „დიდნი საქმენი“, 2011, გვ. 134-136.

სტატია ეძღვნება XI საუკუნის II ნახევრის დიდ ქართველ მოღვაწეს, მწიგნობარს, მთარგმნელს, თეოლოგს, ფილოსოფოსს, ლექსიკოლოგსა და ფილოლოგს ეფრემ მცირეს (კარიჭისძე).

სილოგავა ვალერი. საქართველოს ეკლესია IX-XII სს.-ში.

„გულანი“, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი, ახალციხე, 2013, №13, გვ. 125-191.

სტატიაში საუბარია საქართველოს საპატრიარქოს შექმნასა და ეკლესიის როლზე ქართული სახელმწიფოს ისტორიაში.

სინაურითე ამირან-ლაზარე. ეფრემ მეორე.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2009, №22-№26; 2010, №1-2.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში გამოქვეყნებულ სტატიებში აღწერილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ეფრემ II-ის ცხოვრების მნიშვნელოვანი მომენტები.

სინაურითე ამირან-ლაზარე. „რადას ელოდებით, დამაპატიმრეთ, მზად ვარ ჩაგბარდეთ“.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2010, №11, გვ. 30-32.

სტატიაში სხვადასხვა თვითმხილველის მიერ მოწოდებულ მასალაზე დაყრდნობით საუბარია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ეფრემ II-ის მოღვაწეობის ზოგიერთი მნიშვნელოვანი მომენტის შესახებ.

სინაურითე ამირან-ლაზარე. პატრიარქ კალისტრატეს (ცინცაძე) ცხოვრების უცნობი დეტალები.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2011, №6, გვ. 52-55.

ჟურნალში დაბეჭდილია ინტერვიუ საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კალისტრატეს ძმის შვილიშვილთან, პროფესორ მიხეილ ქავთარიასთან.

სინაურითე ამირან-ლაზარე. პატრიარქის წერილი: სამშობლოს სახელით გემუდარებით.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2015, №7, გვ. 45-46.

სტატიაში განხილულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესი ლეონიდეს უცნობი წერილი ნოე ჟორდანიასადმი.

სინაურითე ამირან-ლაზარე. პატრიარქი კალისტრატე.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2015, №10-№13

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში დაბეჭდილია მასალები სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კალისტრატეს (ცინცაძე) შესახებ.

სინაურითე ამირან-ლაზარე. უსამართლობა რუსთველისა და ეკლესიის მიმართ.

„ისტორიანი“, ისტორიულ-შემეცნებითი ჟურნალი, 2016, №7, გვ. 12-19.

სტატიაში გაბათილებულია თვალსაზრისი, თითქოს ეკლესია სდევნიდა შოთა რუსთაველს. ამავე დროს ნაჩვენებია კათოლიკოს-პატრიარქ ეფრემ II-ის (სიღამონიძე) როლი ქართველი მეცნიერების მიერ იერუსალიმის საპატრიარქოში დაცული ქართული ხელნაწერების შესწავლის საქმეში.

სირაძე რევაზ. განახლება ქართული სარწმუნოებისა.

„ვეგარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1989, №3, გვ. 77-79.

სტატია ეძღვნება საქართველოში ქრისტიანობის შემოსვლისა და გავრცელების ისტორიას.

სირბილაძე ჟანა. ქართული ეკლესიის ისტორიიდან.

„ჩვენი უნივერსიტეტი“, სსიპ გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ყოველთვიური ჟურნალი, 2011, №3, გვ. 2-4.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორიის ძირითადი მომენტები.

სიჭინავა ნატო. ეკლესიისა და სასულიერო განათლების მდგომარეობა XIX საუკუნეში.

„საისტორიო ვერტიკალები“, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, 2012, №25, გვ. 48-51.

სტატიაში საქართველოს ეკლესიისა და სასულიერო განათლების იმდროინდელი მდგომარეობა გადმოცემულია ილია ჭავჭავაძის პუბლიცისტური ნააზრევის მიხედვით.

სიხარულიძე იური. სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო ტაძრები.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1998, №1, გვ. 26-27.

სტატია გვაწვდის მოკლე ინფორმაციას სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ეპარქიებისა და ტაძრების შესახებ.

სიხარულიძე ფრიდონ. ბათუმის ეპარქიის ისტორიისათვის.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1998, №1, გვ. 40-41.

საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის შემდეგ, 1917 წლის სექტემბერში გამართულ სასულიერო და საერო მოღვაწეთა გაერთიანებულ ყრილობაზე, დადგა ბათუმის საეპისკოპოსოს ჩამოყალიბების საკითხი. სტატია განიხილავს აღნიშნულ ფაქტს.

სონღულაშვილი ვახტანგ. საქართველოს სახელმწიფოსა და ეკლესიის დამოკიდებულება რელიგიური და ეთნიკური უმცირესობებისადმი XI-XII საუკუნეების საქართველოში.

„ისტორიულ-ეთნოლოგიური ძიებანი“, ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, ტ. XV, თბილისი, 2013, გვ. 204-224.

სტატიის ავტორი ცდილობს, აჩვენოს იმდროინდელი საქართველოს საერო და სასულიერო ხელისუფლების ტოლერანტობის სხვადასხვა ასპექტები.

სონღულაშვილი ნატო. საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი კალისტრატე (ცინცაძე) და რუსეთის ეკლესიის მიერ საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის ცნობა.

„XX საუკუნის საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები“, კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 179-185.

სტატიაში ნაჩვენებია საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კალისტრატეს (ცინცაძე) დამსახურება რუსეთის ეკლესიის მიერ საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის ცნობის

საქმეში, განხილულია რუსეთის პატრიარქ ალექსი I-ის ვიზიტი საქართველოში 1946 წელს, ასევე საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კალისტრატეს გამოსვლა 1948 წელს რუსეთის ეკლესიის 500 წლისთავისადმი მიძღვნილ ღონისძიებაზე, მისი ცდა კავშირი დაემყარებინა უცხოეთის ეკლესიებთან.

სონღულაშვილი ნატო. ეპისკოპოს ნესტორის (ყუბანიეშვილი) ცხოვრება და მოღვაწეობა.

„ისტორიულ-ეთნოლოგიური ძიებანი“, ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, ტ. XI, თბილისი, 2009, გვ. 230-238.

სტატიაში აღწერილია დიდი სასულიერო და საზოგადო მოღვაწის, მთარგმნელისა და მწიგნობრის ეპისკოპოს ნესტორ ყუბანიეშვილის ცხოვრება.

სოსიაშვილი გიორგი. სოფელ დიცის სიძველეები და რელიგიური ცხოვრება.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2011, №2, გვ. 107-116.

სტატიაში განხილულია გორის მუნიციპალიტეტის სოფელ დიცის ქრისტიანული ეკლესიების შესახებ არსებული წერილობითი წყაროები.

სოსიაშვილი გიორგი. მართლმადიდებელი ეკლესია შიდა ქართლში XX საუკუნის I მეოთხედში.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2014, №6, გვ. 118-165.

სტატიაში ვრცლად არის მიმოხილული საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორია შიდა ქართლში XX საუკუნის დასაწყისში.

სოსიაშვილი გიორგი. აკადემიკოს სიმონ ჯანაშიას უცნობი წერილი. ქართული საეკლესიო განძეულისა და არქიტექტურის ძეგლების გადასარჩენად.

„ისტორიანი“, ისტორიულ-შემეცნებითი ჟურნალი, 2015, №6, გვ. 20-25.

წერილში მოცემულია ინფორმაცია რუსეთის მუზეუმებსა და არქივებში გატანილი უნიკალური ქართული დოკუმენტების თაობაზე.

სოსიაშვილი გიორგი. კათოლიკოსის სამოურავოები პატარა ლიახვის ხეობაში.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №14, გვ. 305-321.

სტატიაში საუბარია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ადმინისტრაციული სისტემის შესახებ, რომლის მეშვეობითაც ეკლესიის მესვეურები საკათალიკოსო ქონებასა და მამულებს განაგებდნენ.

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, მცხეთა-თბილისის მთავრეპისკოპოსი ილია II და სამთავროს წმ. ნინოს დედათა მონასტერი.

„მაყვლოვანი“, სამთავროს წმიდა ნინოს დედათა მონასტრის პერიოდული გამოცემა, 2010, №1, გვ. 22-26.

სტატიაში აღწერილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის ურთიერთობა სამთავროს დედათა მონასტერთან.

სულავა ნესტან. ნიკოლოზ გულაბერისძე – საქართველოს კათოლიკოსი.

„ქრისტიანულ-არქეოლოგიური ძიებანი“, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2012, ტ. V, გვ. 202-251.

სტატიაში ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია XII საუკუნის II ნახევრის საეკლესიო და სახელმწიფო მოღვაწის, კათოლიკოს-პატრიარქ ნიკოლოზ გულაბერისძის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

სურგულაძე მზია. ქართლის კათალიკოს-პატრიარქის ტიტული.

საერთაშორისო კონფერენცია „ტაო-კლარჯეთი“, თბილისი, 2010, გვ. 293-305.

სტატიაში საუბარია ქართლის ეკლესიის მეთაურის – კათალიკოს-პატრიარქის ტიტულის წარმომავლობასა და მნიშვნელობაზე.

სურგულაძე მზია. საქართველოს ეკლესია გიორგი მთაწმინდელიდან დავით აღმაშენებლამდე.

„ლოგოსი“, სამეცნიერო ჟურნალი, 2011, №2, გვ. 86-92.

სტატიაში განხილულია შუა საუკუნეების საქართველოს ეკლესიის ისტორიის მნიშვნელოვანი მომენტები.

სურგულაძე მზია. ქართლის უცნობი კათალიკოსი შიო II. (1481-1482).

კრებ. „ვალერი სილოგავა, მოგონებები, სამეცნიერო სტატიები“, „ნეკერი“, თბილისი, 2011, გვ. 126-128.

სტატიაში გამოკვლეულია საქართველოს ეკლესიის ორ ნაწილად გაყოფის შემდეგ ქართლის კათალიკოს შიო II-ის შესახებ არსებული საისტორიო მასალები.

სურგულაძე მზია. მეფე, კათალიკოსი, ჭყონდიდელ-მწიგნობართუხუცესი.

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, საქართველოს ისტორიის ინსტიტუტი, შრომები, ტ. VI, თბილისი, 2012, გვ. 146-166.

სტატიაში ავტორი არკვევს იმ რეალურ სურათს, რომელიც იყო XII-XIII საუკუნეების საქართველოს სახელისუფლებო ვერტიკალში: მონარქი – ეკლესიის საჭეთმპყრობელი – სააჯო კარის ხელმძღვანელი (ჭყონდიდელი).

სურგულაძე მზია. საქართველოს ეკლესია გიორგი მთაწმინდელიდან დავით აღმაშენებლამდე.
„ქრისტიანულ-არქეოლოგიური ძიებანი“, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ხელნაწერთა
ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2013, ტ. VI, გვ. 528-544.
სტატიაში გადმოცემულია საქართველოს ეკლესიის ისტორია X-XII საუკუნეებში.

სურგულაძე პაატა. საქართველო 1918-1921 წლებში.

„ისტორია და გეოგრაფია სკოლაში“, ყოველკვარტალური დამატება საქართველოს სსრ
სახალხო განათლების სამინისტროს სამეცნიერო-პედაგოგიური ჟურნალისა, თბილისი, 1990,
№4, გვ. 31-49.

სტატიაში იმდროინდელი ისტორიული ვითარების აღწერასთან ერთად გაშუქებულია
საქართველოს ეკლესიის დამოუკიდებლობის აღდგენის პერიოდი.

სურმანიძე რამაზ. ხინოწმინდელები.

„ტბელობა-2008“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 23-26.

სტატიაში საუბარია ქობულეთის რაიონის სოფელ ხინოს საეპისკოპოსო ტაძრისა და იქ
მოღვაწე სასულიერო პირების შესახებ.

სურმანიძე რამაზ. მტბევარები.

„დიდაჭარობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 24-
30.

სტატიაში გამოკვლეულია სასულიერო წოდების – მტბევარის – წარმოშობის ისტორია და
ამ ტიტულის მატარებელი პირების მოღვაწეობა.

სხირტლაძე ზაზა. ჯრუჭის მონასტერი და მისი სიძველეები.

„ფუძე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი უცხოეთში მცხოვრებ ქართველთათვის, 2005, №3,
გვ. 40-41.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული საჩხერის რაიონში მდებარე ჯრუჭის მონასტრის
ისტორია.

სხირტლაძე ზაზა, ჩიტიშვილი ნატალია. კარბის წმ. სამების ეკლესია.

„საქართველოს სიძველენი“, გ. ჩუბინაშვილის სახელობის ქართული ხელოვნების ისტორიის
ინსტიტუტი, საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის საინფორმაციო ცენტრი, 2008,
№12, გვ. 76-100.

სტატიაში აღწერილია გორის რაიონის სოფელ კარბში მდებარე ეკლესიის ისტორია.

ტარტარაშვილი თემურ. გიშ-ქურმუხის ეპარქიის ისტორიიდან.

„მოსე ჯანაშვილი – 150“, კონფერენციის მასალები, თბილისი, 2007, გვ. 78-81.

სტატიაში მიმოხილულია საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის გიშ-ქურმუხის ეპარქიის ისტორია VI საუკუნიდან XVIII საუკუნემდე.

ტარტარაშვილი თემურ. უწმიდეს ლეონიდეს ჰერეთში მისიონერული მოღვაწეობის ისტორიიდან.

„ტბელობა-2008“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 42-44.

სტატია ეძღვნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ლეონიდეს (ოქროპირიძე) მოღვაწეობას ჰერეთში.

ტლაშაძე თამარ. უცხოელ პილიგრიმთა ცნობები პალესტინის ჯვრის მონასტრის შესახებ.

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი; ქრისტიანობის ისტორიის მიმართულება და სტუდენტთა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, 2009, №2, გვ. 49-53.

სტატიაში განხილულია პალესტინის ქართველთა სავანის – ჯვრის მონასტრის შესახებ არსებული ზეპირი და წერილობითი წყაროები.

ტოგონიძე ლუარსაბ. რა მისწერა მამა ვასილ კარბელაშვილმა სტალინს.

„გუმბათი“, ყოველკვირეული ჟურნალი, 2009, №37, გვ. 39.

ჟურნალში დაბეჭდილია ინტერვიუ ქართული მართლმადიდებელი ეკლესიის მკვლევართან, ისტორიკოს ლუარსაბ ტოგონიძესთან.

ტოგონიძე ლუარსაბ. ჩვენმა ეკლესიამ ტყვეობის და ძალადობის ორი მძიმე საუკუნე განვლო.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2015, №10, გვ. 55-57.

ინტერვიუში საუბარია საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობაზე XX საუკუნეში.

ტოლიაშვილი კანა. რელიგიური მდგომარეობა აფხაზეთში XIX ს.-ის მიწურულს.

„კლიო“, საისტორიო აღმანახი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2002, №14, გვ. 82-91.

წერილში განხილულია XIX საუკუნის ბოლოს აფხაზეთის პოლიტიკური და რელიგიური მდგომარეობა და რუსეთის მთავრობისა და რუსეთის სინოდის მიერ ანტინაციონალური კამპანიის წარმოება.

ტუავეა მანანა. საკუთარი წარსულისა და ვინაობის გასაცნობიერებლად. ისტორიის სამწუხარო პარალელები.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2008, №24, გვ. 42-43.

სტატიაში საუბარია საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიაში ორი საპატრიარქოს (მცხეთისა და ბიჭვინთის) წარმოქმნასა და მათ ურთიერთობაზე შუა საუკუნეებში.

ტუავეა მანანა. ამბავი, რომელიც ყველაზე კარგმა ქართველებმაც კი არ იციან.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2009, №6, გვ. 38-40.

სტატიაში განხილულია იმერეთის 1819-20 წლების საეკლესიო ამბოხება და მისი მიზეზები.

ტულუმი აბესალომ. გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსი გრიგოლ დადიანი.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2011, №1, გვ. 36-101.

სტატიაში აღწერილია დიდი ქართველი მამულიშვილისა და მეცნიერის, გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსის გრიგოლ დადიანის ცხოვრება და ღვაწლი, მისი სამისიონერო საქმიანობა აფხაზეთში, ბრძოლა ქართული ენის შენარჩუნებისათვის სამეგრელოს სკოლებში.

ტყავაშვილი მზია. ქართველი მისიონერების ისტორიულ დვალეთში მოღვაწეობის ისტორიიდან.

„ტბელობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 46-51.

სტატიაში ავტორი მოგვითხრობს ისტორიულ დვალეთში ოსური ენის მცოდნე ქართველი მისიონერების მოღვაწეობის შესახებ XIX ს-ის I მეოთხედში, რის შედეგადაც გაქრისტიანდა ოსური მოსახლეობის გარკვეული ნაწილი.

ტყემელაშვილი ლევან. სამშობლოსათვის წამებული მღვდელმთავარი.

„ამბიონი“, 2009, №1, გვ. 9.

სტატია ეძღვნება XIX საუკუნეში მოღვაწე გაენათელი მიტროპოლიტის ეფთვიმე შარვაშიძის მოღვაწეობას.

ტყემელაშვილი ლევან. ავტოკეფალიის შენარჩუნებისათვის ბრძოლის ზოგიერთი ეპიზოდი. (VIII-XI საუკუნეები).

„ქართველური მემკვიდრეობა“, ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, 2011, ტ. XV, გვ. 239-246.

სტატიაში საუბარია ქართველი სასულიერო იერარქების ბრძოლაზე ანტიოქიის საპატრიარქოსთან, რომელიც ცდილობდა ჩვენი ეკლესიის ავტოკეფალიის ხელყოფას.

ტყემელაშვილი ლევან. ავტოკეფალიისა და ეკლესიის მთლიანობის საკითხი XV-XVI საუკუნის საქართველოში.

„ინტელექტი“, საერთაშორისო პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი, საქართველოს მეცნიერებისა და საზოგადოების განვითარების ფონდი „ინტელექტი“, თბილისი, 2012, №1, გვ. 235-238.

სტატიამი განხილულია აფხაზთა საკათალიკოსოსა და მცხეთის საპატრიარქოს ურთიერთობა XI-XVI საუკუნეებში.

ტყეშელაშვილი ლევან. ზოგიერთი საკითხი წმინდა მეფე სოლომონ II-ის (1789-1815) მოღვაწეობიდან.

გელათის სასულიერო აკადემიისა და სემინარიის შრომები, ქუთაისი, 2015, №1, გვ. 102-109.
სტატიამი აღწერილია მეფე სოლომონ II-ის ცხოვრების რამდენიმე მნიშვნელოვანი მომენტი.

„უგნურთა ჯგუფის დამსხვრევი ვპოვე ალექსი ბერია“.

„კრიალოსანი“, ქართული ქრისტიანული ჟურნალი, ყოველთვიური გამოცემა, 2008, №1, გვ. 36-39.

სტატიამი ასახულია ღირსი მამა ალექსის (მუშანია) ცხოვრება და ღვაწლი.

ურდულაშვილი ლალი. რუსეთის როლი აფხაზეთის საეკლესიო ცხოვრებაში.

„მეცნიერება და ცხოვრება“, თბილისი, 2014, №2, გვ. 182-185.

სტატიამი გაშუქებულია რუსეთის პოლიტიკა აფხაზეთში, რომელიც მდგომარეობდა აქ სხვადასხვა სექტების წარმომადგენელთა ჩამოსახლებაში, ასევე რუსიფიკატორული რეჟიმის მოწინააღმდეგე ქართველი ინტელიგენციისა და თავადაზნაურობის დამსახურება აფხაზეთში მართლმადიდებელი სარწმუნოების შენარჩუნებაში.

ფავლენიშვილი ეკატერინე. წმ. მღვდელმთავარ ალექსანდრე ოქროპირიძის მოღვაწეობის ზოგიერთი მხარე.

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სკოლის სტუდენტთა II სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, საქართველოს საპატრიარქოს წმ. ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი. თბილისი, 2011, გვ. 478-491.

სტატიამი სხვადასხვა მასალების საფუძველზე ნაჩვენებია წმ. მღვდელმთავარ ალექსანდრე ოქროპირიძის მოღვაწეობის მნიშვნელოვანი მომენტები.

ფავლენიშვილი ეკატერინე. წმ. ალექსანდრე ოქროპირიძის ქართლში მოღვაწეობის ისტორიიდან.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №11, გვ. 405-424.

სტატიამი აღწერილია ეპისკოპოს ალექსანდრე ოქროპირიძის გორში მოღვაწეობის პერიოდი.

ფანჯიკიძე თეიმურაზ. ქრისტიანული ეკლესია რუსეთთან შეერთების შემდეგ.

„ლენინის გზით“, საქართველოს კომპარტიის გურჯაანის რაიკომისა და სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს ორგანო, 1988, №141, გვ. 4.

წერილში განხილულია ის მიზეზები, რამაც განაპირობა მოსახლეობის სარწმუნოებრივი შეგნების რღვევა რუსეთის მიერ საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმების შემდგომ პერიოდში.

ფერაძე გოჩა. ვარლამ ჩერქეზიშვილი – საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისათვის მებრძოლი.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 1998, №7-8, გვ. 91-96.

სტატია ეძღვნება საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიისა და მისი ერთ-ერთი წევრის – ვარლამ ჩერქეზიშვილის ღვაწლს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისათვის ბრძოლაში.

ფირჩხაძე მაია. ქრისტიანობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადება დასავლეთ საქართველოში აგათანგელოსის ცნობათა მიხედვით.

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები, ისტორია, არქეოლოგია, ხელოვნებათმცოდნეობა, ეთნოგრაფია, 2001, №338, გვ. 29-47.

სტატიაში განხილულია IV საუკუნის სომეხი ისტორიკოსის აგათანგელოსის ცნობები, რომლებიც ბერძნულად ითარგმნა VII-IX საუკუნეებში.

ფიფია კახაბერ. XII რომაული ლეგიონი და ქრისტიანობის გავრცელება დასავლეთ საქართველოში.

„ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2006, ტ. X, გვ. 13-19.

სტატიაში ავტორი მიმოიხილავს დასავლეთ საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების ისტორიას, რომელიც იყო რომაულ სამყაროსთან მჭიდრო პოლიტიკური და კულტურული ურთიერთობის შედეგი.

ფულარიანი გიორგი. საქართველოს ეკლესია XVI ს-ში თემობრიობის აღორძინების დროს.

დისციპლინათაშორისი რესპუბლიკური კონფერენცია „ეროვნული და სარწმუნოებრივი იდენტობა“, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი-მანგლისი, 2004, გვ. 59.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ კონფერენციაზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ფხალაძე თამარ. ქართველი სამღვდელოების ბრძოლა ეროვნული განათლებისათვის. (XIX-XX სს.-ის მიჯნა).

„საქართველო და ქრისტიანობა“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2001, გვ. 87-93.

სტატიაში აღწერილია ქართველი სასულიერო პირების ღვაწლი და თავდადება მოსახლეობაში ქართული ეროვნული სულის გაძლიერებისათვის საქართველოს ეკლესიისათვის მეტად მძიმე პერიოდში.

ფხალაძე თამარ. ქართველი სამღვდელოება და ეროვნული სკოლა. (XIX საუკუნის 80-90-იანი წლები).

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტომი III, 2015, გვ. 53-61.

სტატიაში წარმოჩენილია ქართველი სამღვდელოების დამსახურება ეროვნული სკოლის ჩამოყალიბებისა და განვითარების საქმეში.

ქადაგიძე მარინე. წერილი ათონის ივერთა მონასტრიდან.

„საქართველოს სიძველენი“, გ. ჩუბინაშვილის სახელობის ქართული ხელოვნების ისტორიის ინსტიტუტი, საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის საინფორმაციო ცენტრი, 2003, №4-5, გვ. 259-266.

სტატიაში განხილულია ათონის მთის მონასტრის მმართველის, მონაზონ იონას მიერ წვევის ეკლესიის დეკანოზის მაკარ ეფრემის ძე გაჩეჩილაძისადმი 1898 წელს გამოგზავნილი წერილი, რომელიც საქართველოსა და ათონის ლავრას შორის ურთიერთობის ამსახველ ერთ-ერთ დოკუმენტს წარმოადგენს.

ქავთარაძე ეთერ. საარქივო მასალები ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის შესახებ.

„ჩვენი სულიერების ბალავარი“, VII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2015, გვ. 331-337.

წერილში განხილულია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიასთან დაკავშირებული რამდენიმე მნიშვნელოვანი საარქივო დოკუმენტი.

ქათამაძე ციური. სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ურთიერთობა იერუსალიმის ბერძნულ საპატრიარქოსთან. (XVII ს.-ის 10-იანი წლები).

„დიდაგარობა-2008“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 27-28.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული საქართველოსა და იერუსალიმის ბერძნული საპატრიარქოების ურთიერთობა XVII საუკუნეში.

ქათამაძე ციური. იერუსალიმის ბერძნულ საპატრიარქოსთან სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ურთიერთობის ისტორიიდან. (XVII ს. 50-80-იანი წლები).

„სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ისტორიის საკითხები“, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, ნ. ბერძენიშვილის ინსტიტუტი, ბათუმი, 2008, ტ. III, გვ. 107-117.

სტატიაში საუბარია XVII საუკუნეში იერუსალიმის პატრიარქების: პაისისა და დოსითეოს II-ის სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში მოგზაურობასა და მათ მცდელობაზე, ქართველი თავადაზნაურობის დახმარებით გაეზარდათ იერუსალიმში მომლოცველთა რაოდენობა და მიეღოთ შემოსავალი გადასახადების გზით.

ქართველთა ჯვრის მონასტერი იერუსალიმში.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1980, №2, გვ. 10-17.
სტატია მოკლედ მოგვითხრობს იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის ისტორიას.

ქართველიშვილი თეა. ხობის მონასტერი და აფხაზეთის საკათალიკოსო. (აფხაზეთა კათალიკოს გრიგოლ ლორთქიფანიძის მმართველობის პერიოდში).

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, საქართველოს ისტორიის ინსტიტუტი, შრომები, ტ. IV, თბილისი, 2011, გვ. 217-230.

ავტორი ხობის მონასტრის საისტორიო დოკუმენტებზე დაყრდნობით აცოცხლებს აფხაზეთის საკათალიკოსოს ისტორიას XV-XVI საუკუნეებში.

ქართველიშვილი თეა, ქორიძე თამარ. აფხაზეთის (დასავლეთ საქართველოს) საკათალიკოსოს ცენტრალური და ადგილობრივი მმართველობა XVI-XVIII საუკუნეებში. (დიპლომატიური წყაროების მიხედვით).

„ჩვენი სულიერების ბალავარი“, VII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2015, გვ. 344-350.

წერილში დაწვრილებით არის აღწერილი აფხაზეთა (ლიხთ-იმერეთისა და აფხაზეთა) საკათალიკოსოს ისტორია.

ქართველიშვილი თეა, ქორიძე თამარ. ქართლის (აღმოსავლეთ საქართველოს) და აფხაზეთა (დასავლეთ საქართველოს) საკათალიკოსოთა ურთიერთმიმართების საკითხისათვის იმერთა მეფის ბაგრატ III-ის ეპოქაში.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №11, გვ. 469-489.

სტატიაში განხილულია XVI საუკუნის 60-იან წლებში გამართული ბიჭვინთის საეკლესიო კრება, რომელშიც მონაწილეობას იღებდნენ როგორც აღმოსავლეთ, ისე დასავლეთ საქართველოს ეკლესიათა მეთაურები.

ქართველიშვილი მედეა. გელათი.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1989, №2, გვ. 52-55.

სტატიაში საუბარია გელათის ხუროთმოძღვრული კომპლექსისა და იქ მიმდინარე სამეცნიერო და საგანმანათლებლო საქმიანობის შესახებ.

ქართველიშვილი მიხეილ. ეროვნული საკითხი სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ლეონიდეს ქადაგებებში.

„XX საუკუნის საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები“, კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 85-93.

სტატია ეძღვნება საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ლეონიდეს (ოქროპირიძე) ცხოვრებასა და სასულიერო მოღვაწეობას, რომლის ქადაგებებსაც დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა ეროვნული თვითშეგნების გაღვივებისა და განმტკიცების საქმეში.

ქართველიშვილი მიხეილ. საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის აღიარება რუსეთის მართლმადიდებელი ეკლესიის მიერ. (1943 წ.).

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წმინდა გრიგოლ ფერაძის სახელობის ქრისტიანობის კვლევების სამეცნიერო ცენტრი, 2010, №5, გვ. 98-106.

სტატიაში განხილული და შეფასებულია რუსეთის ეკლესიის მიერ 1943 წელს საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ტერიტორიული ავტოკეფალიის აღიარება.

ქართველიშვილი მიხეილ, ბოკელავაძე ეთერ. მიხეილ გორბაჩოვის საეკლესიო პოლიტიკა და საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია. (1985-1990 წწ.).

„საქართველო და ქრისტიანობა“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2011, გვ. 194-201.

სტატიაში საუბარია XX საუკუნის 80-იანი წლების მეორე ნახევარში მიხეილ გორბაჩოვის მიერ დაწყებული „გარდაქმნის“ პოლიტიკის დადებითი გავლენის შესახებ საქართველოს ეკლესიაზე, როცა მას შესაძლებლობა მიეცა, თავისი საქმიანობა უფრო გაბედულად ეწარმოებინა.

ქართველიშვილი მიხეილ. ეროვნულ-სარწმუნოებრივი იდენტობის პრობლემის თავისებურებანი საბჭოთა საქართველოში XX საუკუნის 20-იან წლებში.

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წმინდა გრიგოლ ფერაძის სახელობის ქრისტიანობის კვლევების სამეცნიერო ცენტრი, ცხუმ-აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემიის რელიგიათმცოდნეობის ინსტიტუტი, 2011, №6, გვ. 112-119.

სტატიაში განხილულია საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობა საბჭოთა ოკუპაციის შემდგომ პერიოდში.

ქართველიშვილი მიხეილ. „მებრძოლ უღმერთოთა კავშირის“ იდეოლოგიური მუშაობის ისტორიიდან.

ცხუმ-აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემია, შრომები, ტ. I, თბილისი, 2011, გვ. 45-53.

სტატიაში აღწერილია „მებრძოლ უღმერთოთა კავშირის“ საქმიანობა საქართველოში.

ქართველიშვილი მიხეილ. ეროვნული და სარწმუნოებრივი საკითხის ერთიანობა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ამბროსი ხელაიას ქადაგებებში. (საბჭოთა პერიოდი).

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №11, გვ. 490-499.

წერილში გაანალიზებულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ამბროსის (ხელაია) ქადაგების რამდენიმე ფრაგმენტი, რომელშიც გატარებულია ეროვნული და სარწმუნოებრივი ერთიანობის იდეა.

ქებაძე მადონა. ამბროსი ხელაია.

„ინტელექტი“, საერთაშორისო პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი, საქართველოს მეცნიერებისა და საზოგადოების განვითარების ფონდი „ინტელექტი“, თბილისი, 2012, №1, გვ. 239-241.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას ბიოგრაფია.

ქებულაძე კახაბერ. საბჭოთა ოკუპაცია და ქართული მართლმადიდებლური ეკლესიის ბედი ქუთაისის მაზრაში. (XX საუკუნის 20-იანი წლები).

„ჩვენი სულიერების ბალავარი“, VII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2015, გვ. 358-365.

სტატიაში აღწერილია საოკუპაციო ხელისუფლების პირველი ათეისტური ღონისძიებანი ქუთაისის მაზრაში და მისი შედეგები.

ქისტაური გელა. აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთში ქრისტიანობის გავრცელებისა და რელიგიური სინკრეტიზმის საკითხისათვის.

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. II, 2015, გვ. 76-88.

სტატიაში განხილულია ზოგიერთი პრობლემა, რაც დაკავშირებული იყო აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთში ქრისტიანობის გავრცელებასთან.

ქიტიაშვილი ნანა. ილია ჭავჭავაძის წვლილი ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საქმეში.

თბილისის ილია ჭავჭავაძის ლიტერატურულ-მემორიალური მუზეუმის თანამშრომელთა სამეცნიერო შრომების კრებული, 2012, ტ. I, გვ. 38-47.

სტატიაში წარმოჩენილია ილია ჭავჭავაძის ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის.

ქორიძე თამარ. აფხაზეთის (დასავლეთ საქართველოს) საკათალიკოსოს საზღვრები XVI-XVIII საუკუნეებში.

„კლიო“, საისტორიო აღმანახი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2001, №12, გვ. 52-63.

ავტორი ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით განიხილავს აფხაზეთის საკათალიკოსოს საზღვრების მდგომარეობას XVI-XVIII საუკუნეებში.

ქორიძე თამარ. აფხაზეთის საკათალიკოსო.

„ნათელი ქრისტესი“, წიგნი I, 2003, გვ. 314-322.

სტატიაში ავტორი საუბრობს აფხაზეთის ანუ დასავლეთ საქართველოს საკათალიკოსოს დაარსებისა და მისი შემდგომი ისტორიის შესახებ.

ქორიძე თამარ. გაენათელი მიტროპოლიტი ეფთვიძე.

„ფუძე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი უცხოეთში მცხოვრებ ქართველთათვის, 2004, №2, გვ. 13.

სტატიაში აღწერილია საქართველოს საზღვრებს გარეთ იძულებით გასახლებული გაენათელი მიტროპოლიტის ეფთვიძეს (შერვაშიძე) ცხოვრების გზა.

ქორიძე თამარ. საქართველოს ეკლესიური გაერთიანების ისტორიიდან. (X ს.).

კრებ. „მარიამ ღორთქიფანიძე – 85“, 2007, გვ. 183-190.

სტატიაში გაშუქებულია ქართლისა (ანუ მცხეთის) და აფხაზეთის (ანუ ბიჭვინთის) საკათალიკოსოების გაერთიანების პროცესი X საუკუნეში.

ქორიძე თამარ. აფხაზეთის (დასავლეთ საქართველოს) კათოლიკოსთა დიპლომატიური მოღვაწეობის ისტორიიდან.

„ქართული დიპლომატია“, წელიწადეული, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, საქართველოს ისტორიკოსთა ეროვნული კომიტეტი, 2011, №15, გვ. 202-214.

სტატიაში საუბარია დასავლეთ საქართველოს კათოლიკოსების ურთიერთობის შესახებ ანტიოქიისა და კონსტანტინეპოლის საპატრიარქოებთან, განხილულია მათი მიმოწერები.

ქორიძე თამარ. „მცნებაი სასჯულოი“ და საქართველოს საპატრიარქოს ორ – დასავლეთ და აღმოსავლეთ ნაწილებად გაყოფა. (XV ს-ის 70-იანი წლები).

კრებ. „ვალერი სილოგავა, მოგონებები, სამეცნიერო სტატიები“, „ნეკერი“, თბილისი, 2011, გვ. 129-137.

სტატია ასახავს საქართველოს ეკლესიისათვის ერთ-ერთ ტრაგიკულ პერიოდს – XV საუკუნის 70-იან წლებს, როდესაც საქართველოს ეკლესია გაიყო ორ ნაწილად. ავტორი დასავლეთ საქართველოში მიღებული საეკლესიო დოკუმენტის „მცნებაი სასჯულოის“ ანალიზის საფუძველზე საუბრობს ეკლესიის გაყოფის უარყოფით შედეგებზე.

ქორიძე თამარ. დამოკიდებულება „ყოვლისა საქართველოისა“ კათოლიკოს-პატრიარქსა და აფხაზეთის კათოლიკოსს შორის. (XI-XVIII სს.).

„რელიგიის ისტორიის საკითხები“, თბილისი, 2013, ტ. II, გვ. 151-188.

სტატიაში განხილულია საქართველოს ორი უდიდესი საეკლესიო იერარქის – სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქისა და აფხაზეთის (დასავლეთ საქართველოს) კათოლიკოსის ურთიერთობა.

ქოქრაშვილი ხათუნა. კათოლიკოს-პატრიარქი კირიონ II – საქართველოს ეკლესიის ისტორიის მკვლევარი.

„საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები“, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2001, ტ. V, გვ. 306-331.

სტატიაში წარმონიშნულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კირიონ II-ის დამსახურება საქართველოს ეკლესიის ისტორიის კვლევის საქმეში.

ქოქრაშვილი ხათუნა. კირიონ II საისტორიო კვლევის მეთოდი.

„საისტორიო მტუდიები“, ი. ჭავჭავაძის სახელობის ენისა და კულტურის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 2001, ტ. II, გვ. 114-125.

სტატიაში აღწერილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კირიონ II-ის დამსახურება ქართული საეკლესიო ისტორიოგრაფიის განვითარებაში.

ქოქრაშვილი ხათუნა. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საკითხი და ქართველი სამღვდლოება. (1905-1913 წწ.).

„საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები“, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2004, ტ. VII, გვ. 109-130.

სტატიაში წარმონიშნულია ქართველი სამღვდლოების დამსახურება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საქმეში.

ქოქრაშვილი ხათუნა. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საკითხი რუსეთის უწმიდეს სინოდში. (1905-1907 წწ.).

„საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები“, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2005, ტ. VIII, გვ. 240-259.

სტატიაში გამოქმეულია ქართველი ინტელიგენციისა და სამღვდლოების ერთობლივი ძალისხმევა, რათა რუსეთის სინოდის წინარე სხდომაზე განხილულიყო საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საკითხი.

ქოქრაშვილი ხათუნა. ქართული საეკლესიო ისტორიოგრაფიის ძირითადი ტენდენციები. (XIX ს-ის ბოლო — XX ს-ის დასაწყისი).

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2007, №1, გვ. 258-286.

ავტორი ცდილობს წარმოაჩინოს ავტოკეფალიისათვის მებრძოლი ქართველი საერო და სასულიერო პირების დამსახურება მათი სტატიების გაანალიზების საფუძველზე.

ქოქრაშვილი ხათუნა. რუსეთის რელიგიური პოლიტიკის ისტორიიდან საქართველოში. (XIX ს.-ის I ნახევარი).

საქართველოში რუსეთის კოლონიური პოლიტიკის ისტორიის ნარკვევები, წიგნი I, 2007, გვ. 124-152.

წერილში ასახულია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმება, ეგზარქოსების მმართველობის დაწესება და მისი უარყოფითი შედეგები.

ქოქრაშვილი ხათუნა. რუსეთის საეკლესიო პოლიტიკის ისტორიიდან საქართველოში. (XIX ს.-ის II ნახევარი).

საქართველოში რუსეთის კოლონიური პოლიტიკის ისტორიის ნარკვევები, წიგნი II, 2008, გვ. 130-184.

სტატიაში საუბარია ეგზარქოსების ანტიქართული შოვინისტური პოლიტიკისა და მათი პოლიტიკის წინააღმდეგ ქართველი სამღვდელოების ბრძოლის შესახებ.

ქოქრაშვილი ხათუნა. რუსეთის რელიგიური პოლიტიკა საქართველოში. (XIX ს.-ის I ნახევარი).

კრებ. „რუსული კოლონიალიზმი საქართველოში“, თბილისი, 2008, გვ. 39-55.

სტატიაში ასახულია საქართველოს ეკლესიის ისტორია XIX საუკუნის I ნახევარში.

ქოქრაშვილი ხათუნა. რუსეთის საეკლესიო პოლიტიკა საქართველოში. (XIX ს.-ის II ნახევარი).

კრებ. „რუსული კოლონიალიზმი საქართველოში“, თბილისი, 2008, გვ. 265-292.

სტატიაში აღწერილია საქართველოს ეკლესიის ისტორია XIX საუკუნის II ნახევარში.

ქოქრაშვილი ხათუნა. რუსეთის საეკლესიო პოლიტიკა საქართველოში 1900-1917 წლებში.

კრებ. „რუსული კოლონიალიზმი საქართველოში“, თბილისი, 2008, გვ. 292-300.

სტატიაში აღწერილია რუსეთის სინოდის რეაქციული პოლიტიკა საქართველოში, მისი ბრძოლა ქართველი ავტოკეფალისტების წინააღმდეგ.

ქოქრაშვილი ხათუნა. „კავკასიაში მართლმადიდებელი ქრისტიანობის აღმდგენელი საზოგადოების“ საპატიო ნიშანი (წმ. ნინოს სახელობის ჯვარი).

„ტბელობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 51-55.

ავტორი მოგვითხრობს „კავკასიაში მართლმადიდებელი ქრისტიანობის აღმდგენელი საზოგადოების“ დაარსების, მიზნებისა და მოღვაწეობის შესახებ. საზოგადოების წევრთა წახალისების მიზნით შეიქმნა საპატიო ნიშანი – წმიდა ნინოს ჯვარი, რომლის აღწერაც მოცემულია სტატიაში.

ქოქრაშვილი ხათუნა. რუსეთის საეკლესიო-ადმინისტრაციული და რელიგიური პოლიტიკის ისტორიიდან შიდა ქართლის მთიანეთში.

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2010, №2, გვ. 320-334.

სტატიაში გაშუქებულია რუსეთის ანტიქართული და ანტისარწმუნოებრივი პოლიტიკა შიდა ქართლში XX საუკუნის 10-20-იან წლებში.

ქრისტეფორე წამლაძე – ეპისკოპოსი. ჩვენი ჯვარ-ხატები.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1983, №1, გვ. 37-41.

სტატიაში საუბარია საქართველოდან სხვადასხვა დროს გატანილი სამუზეუმო განძეულობისა და საეკლესიო ნივთების თაობაზე.

ქრისტეფორე წამლაძე – ეპისკოპოსი. პეტრიწონის მონასტრის 900 წელი.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1983, №2, გვ. 56-58.

სტატია ეძღვნება ბულგარეთში 1083 წელს დაფუძნებულ პეტრიწონის მონასტერს.

ქრისტეფორე წამლაძე – ეპისკოპოსი. ზოგი რამ სვანეთის საგანძურის ისტორიიდან.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1984, №2, გვ. 32-41.

სტატიაში აღწერილია სვანეთის ეკლესია-მონასტრებში დაცული უნიკალური სიწმინდეები.

ქუთათელაძე მანანა. მანგლისის ღვთისმშობლის მიძინების საკათედრო ტაძარი. თბილისის ქვაშვეთის წმინდა გიორგის ეკლესია.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2016, №1, გვ. 75-162.

სტატიებში ვრცლად არის გადმოცემული მანგლისის ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის საკათედრო ტაძრისა და თბილისის ქვაშვეთის წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესიის ისტორია და დღევანდელი მდგომარეობა.

ქუთათელაძე მანანა. დიღმის ხეობა.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2016, №2, გვ. 75-119.

სტატიაში აღწერილია თბილისში, დიდმის ხეობაში მდებარე ეკლესიების ისტორია და დღევანდელი მდგომარეობა.

ქუთათელაძე მანანა. თბილისის შემოერთებული სოფლები.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2017, №1, გვ. 63-99.

სტატიაში გადმოცემულია თბილისის შემოგარენში მდებარე სოფლებისა (კოჯორი, ტაბახმელა, შინდისი, წავკისი და სხვ.) და ეკლესია-მონასტრების ისტორია.

ქუთათელაძე ქეთევან. ბიზანტია-სომხეთ-საქართველოს კონფესიური ურთიერთობის ისტორიიდან. (X-XII სს.).

„საქართველო და ქრისტიანობა“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2001, გვ. 94-104.

სტატიაში ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით განხილულია ბიზანტიის, სომხეთისა და საქართველოს ეკლესიების ურთიერთობის ამსახველი ზოგიერთი მომენტი.

ქუთათელაძე ქეთევან. მანგლისის ეპარქიის საზღვრები.

„ისტორიულ-ეთნოლოგიური ძიებანი“, ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, ტ. XI, თბილისი, 2009, გვ. 114-130.

ავტორი საისტორიო წყაროებზე დაყრდნობით ცდილობს, დაადგინოს მანგლისის ეპარქიის ისტორიული საზღვრები.

ქუთათელაძე ქეთევან. დმანისის ეპარქია.

„ისტორიულ-ეთნოლოგიური ძიებანი“, ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, ტ. XI, თბილისი, 2009, გვ. 133-152.

სტატიაში ვრცლად არის გადმოცემული დმანისის ეპარქიის ისტორია და დღევანდელი მდგომარეობა.

ქუთათელაძე ქეთევან. ისტორიული ცნობები ბოლნისის ეპარქიის შესახებ.

„რელიგიის ისტორიის საკითხები“, თბილისი, 2013, ტ. II, გვ. 100-128.

სტატიაში განხილულია ბოლნისის ეპარქიის შესახებ არსებული რამდენიმე საყურადღებო ისტორიული წყარო.

ქურდიანი მიხეილ. მოციქულთასწორი წმინდა ნინოს ქართლში მოსვლის თარიღი და მისი მნიშვნელობა ქრისტიანობის ისტორიისათვის კავკასიაში.

„დიდაჯარობა-2008“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 18-20.

სტატიაში ავტორი ცდილობს ისტორიული წყაროების გაანალიზების საფუძველზე დაადგინოს ქართლში წმინდა ნინოს შემოსვლის თარიღი.

ქურდოვანიძე პაატა. სამღვდელთა წინ მიუძღოდა ამბოხებულებს და მტკიცედ მოითხოვდა სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობისა და სარწმუნოებრივი თავისუფლების აღდგენას.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2011, №7, გვ. 36-38.

ავტორი არსებული პუბლიკაციების ანალიზის საფუძველზე ადადგენს ქართველი სასულიერო პირების თავდადების ეპიზოდებს 1921-24 წლებში.

ქურდოვანიძე პაატა. ვერავითარი დარბევით, დაშინებით, იძულებით ვერ გატეხეს ეს ფიზიკურად სუსტი ქალები.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2011, №8, გვ. 32-34.

სტატიამ აღწერილია თეკლათის დედათა მონასტრის მიმართ აგრესიული ათეიზმის ხანაში განხორციელებული რეპრესიები და მონაზვნების თავგანწირვა სარწმუნოების დასაცავად.

ქურდოვანიძე პაატა. ილუმენია ქეთევანისა და კონსტანტინე ბერის თანამოღვაწეობა განსაკუთრებული სულიერებით გამოირჩეოდა.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2011, №9, გვ. 36-38.

ავტორი გადმოგვცემს თეკლათის დედათა მონასტრის მძიმე ისტორიას XX საუკუნის 20-30-იან წლებში.

ღამბაშიძე გივი. საქართველოს სამოციქულო ეკლესია და ქრისტიანული კულტურის ძეგლები ჩრდილოეთ კავკასიაში.

კრებ. „გული ბრძენი, გონიერი“, 2013, გვ. 105-128.

სტატიამ ავტორი მიმოიხილავს ჩრდილოეთ კავკასიაში – დაღესტანში, ჩეჩნეთში, ოსეთში – არსებულ ქართულწარწერებიან მონასტრებს.

ღაღანიძე მერაბ. ავტოკეფალია თუ ადგილობრივი ეკლესია?

„დიאלოგი“, აღმოსავლურ-დასავლური ქრისტიანული ჟურნალი, თბილისი, 2008, №1-2, გვ. 11-21.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია პასუხი ზურაბ კიკნაძის წერილზე საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხთან დაკავშირებით.

ღვინიანიძე თორნიკე. ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობის ძირითადი პრობლემები XX საუკუნის 20-იან წლებში.

„ამირანი“, კავკასიოლოგიის საერთაშორისო სამეცნიერო-კვლევითი საზოგადოებრივი ინსტიტუტის მოამბე, მონრეალი-თბილისი, 2009, ტ. XXI, გვ. 85-88.

სტატიამ წარმოჩენილია ეკლესიასა და სახელმწიფოს შორის შექმნილი სერიოზული დაპირისპირება ბოლშევიკური ოკუპაციის შემდგომ პერიოდში.

ღუღუშაური გიორგი. საქართველოს ყმათა და მამულთა მდგომარეობა ქართლის ეპარქიებისა და ეკლესიების მიხედვით.

„კლიო“, საისტორიო აღმანახი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2006, №29, გვ. 73-96.

სტატიაში გაშუქებულია 1835 წელს სხვადასხვა მაზრის ეპარქიებში საეკლესიო „ყმათა და მამულთა“ კამერალური აღწერის შედეგები.

ყიფშიძე ნინო. ერთ წელიწადში 1212 ეკლესია დაიხურა.

„საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2010, №8, გვ. 44-53.

სტატია საარქივო მასალებზე დაყრდნობით ასახავს საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობას რუსეთის კოლონიური პოლიტიკის პირობებში.

ყიფშიძე ნინო. დახურული ეკლესია-მონასტრები და ქუჩაში გამოდევნილი ბერ-მონაზვნები.

„საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2010, №8, გვ. 78-81.

სტატიაში გადმოცემულია საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობა XX საუკუნის 20-იან წლებში.

ყიფშიძე ნინო. ლავრენტი ბერიას პასუხი საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ამბროსი ხელაიას ცნობილ მემორანდუმზე.

„საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2010, №8, გვ. 90-100.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია „ჩეკა“-ს სამმართველოს უფროსის მოადგილის ლავრენტი ბერიას დამოკიდებულება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ამბროსი ხელაიას მემორანდუმთან დაკავშირებით.

ყიფშიძე ნინო. 1924 წელს დაპატიმრებულ სასულიერო პირთა განაჩენი.

„საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2010, №9, გვ. 48-62.

წერილში საარქივო მასალების საფუძველზე აღდგენილია მიტროპოლიტ ნაზარისა (ლეჟავა) და მისი სასულიერო დასის მიმართ სასამართლოს მიერ გამოტანილი განაჩენი.

ყიფშიძე ნინო. საპატრიარქოს საგანძურის გატანა და პატრიარქის არჩევნების გაყალბება.

„საარქივო მოამბე“, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საარქივო სამმართველო, 2011, №12, გვ. 72-86.

წერილში ავტორი ძირითადად ეყრდნობა ზვიად გამსახურდიას მიერ თვითგამოცემულ ჟურნალ „საქართველოს მოამბესა“ და იმდროინდელი კიროვის რაიონის პროკურორის თ. ქორიძის ძიების შედეგებს, რომელშიც საპატრიარქოს განძის დამტაცებლად ეჭვმიტანილია მიტროპოლიტი გაიოზი (კერატიშვილი).

შავიანიძე დავით, ბაკურაძე აკაკი. მიტროპოლიტი ნაომი (შავიანიძე) – საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის მღვდელმთავარი.

„ტბელობა-2008“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 45.

სტატია მოგვითხრობს საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის მღვდელმთავრის – მიტროპოლიტ ნაომის მოღვაწეობის შესახებ.

შავიანიძე დავით, ხაჭაპურიძე ლუიზა. დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო ენის საკითხისათვის VI-VII საუკუნეებში.

„ქართველური მემკვიდრეობა“, ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, 2013, ტ. XVII, გვ. 352-357.

სტატიაში ავტორები საისტორიო წყაროებისა და საბუთების მონაცემთა საფუძველზე ცდილობენ დაადგინონ იყო თუ არა დასავლეთ საქართველოში საეკლესიო ენა ბერძნული.

შავლაძე ანრი. რა დამოკიდებულება ჰქონდათ ერთმანეთთან იოსებ სტალინსა და საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კალისტრატე ცინცაძეს.

„თბილისელები“, 2014, №11, გვ. 35.

სტატიაში აღწერილია საბჭოთა კავშირის იმდროინდელი სახელმწიფო მეთაურის ი. სტალინისა და სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კალისტრატე ცინცაძის ურთიერთობის ზოგიერთი მომენტი.

შაკიაშვილი თამარ. საქართველოს ეკლესია XIX საუკუნის I ნახევარში.

„რწმენა და ცოდნა“, 2001-2002, №5, გვ. 32-37; 2002, №2, გვ. 25-32.

ჟურნალის აღნიშნულ ნომრებში გამოქვეყნებულ სტატიებში აღწერილია საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმება და საქართველოს ეკლესიის მიმართ რუსეთის მიერ გატარებული პოლიტიკა.

შაკიაშვილი თამარ. ჟურნალი „საქართველოს საეგზარქოსოს სასულიერო მახარებელი“ და საქართველოს ავტოკეფალიის საკითხი.

„საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები“, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2004, ტ. VII, გვ. 131-152.

სტატიაში ქრონოლოგიურად არის განხილული ის ბრძოლა, რასაც აწარმოებდა ქართველი საზოგადოება (ი. ნატროშვილი, ნ. მარი, კ. ცინცაძე, კ. სამაგლიშვილი, ნ. პოლროვსკი, ლ.

ოქროპირიძე, მ. კელენჯერიძე და სხვები) საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღსადგენად პრესის ფურცლებზე.

შაკიაშვილი თამარ. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საკითხი ჟურნალ „საქართველოს საეგზარქოსოს სასულიერო მახარებლის“ 1905-1906 წლების ფურცლებზე.

„ქრისტიანობა ჩვენს ცხოვრებაში: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 2005, გვ. 159-160.

სტატიაში განხილულია 1891 წლიდან თბილისის სასულიერო სემინარიის ბაზაზე გამომავალ რუსულენოვან ჟურნალ „საქართველოს საეგზარქოსოს სასულიერო მახარებელში“ დაბეჭდილი არაერთი გამოკვლევა და წერილი, რომლებიც ეხება საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხს.

შაკიაშვილი თამარ. საქართველოს ეკლესია XIX საუკუნის I ნახევარში. სამონასტრო მეურნეობები.

„საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები“, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2005, ტ. VIII, გვ. 121-153.

ავტორი სპეციალური ლიტერატურისა და საარქივო მასალების შესწავლის საფუძველზე აღწერს XIX საუკუნის I ნახევარში არსებულ სამონასტრო მეურნეობებს.

შაკიაშვილი თამარ. მეფის რუსეთის საეკლესიო პოლიტიკა საქართველოში. საეკლესიო-სამონასტრო მშენებლობა.

„საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები“, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2006, ტ. IX, გვ. 46-54.

სტატიაში აღწერილია ის ვითარება, რაც შეიქმნა საქართველოს ეკლესიაში რუსეთის მიერ მისი დამოუკიდებლობის გაუქმების შემდეგ.

შაორშაძე მაია. კათოლიკოს-პატრიარქი კირილე II (ციციშვილი) და მისი მოღვაწეობა.

„ისტორიულ-ეთნოლოგიური ძიებანი“, ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, ტ. XII, თბილისი, 2010, გვ. 397-411.

სტატიაში გადმოცემულია 1737-1739 წლებში მოღვაწე აღმოსავლეთ საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კირილე II-ის ცხოვრება და ღვაწლი.

შაორშაძე მაია. XVIII საუკუნის უცნობი სამთავნელი ეპისკოპოსი.

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, საქართველოს ისტორიის ინსტიტუტი, შრომები, ტ. IV, თბილისი, 2011, გვ. 246-251.

ავტორი დღემდე უცნობი დოკუმენტების საფუძველზე ადგენს, რომ 1725-39 წლებში, დომენტი კათალიკოსის ქართლში არყოფნის დროს, სამთავისის საეპისკოპოსო საყდარს განაგებდა ზებედე სამთავნელი.

შორშაბე მია. XVII საუკუნის სამთავნელ ეპისკოპოსთა ქრონოლოგიური რიგის დაზუსტებისათვის.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2011, №2, გვ. 36-53.

ავტორი ცდილობს საარქივო დოკუმენტებზე დაყრდნობით დააზუსტოს სამთავნელ ეპისკოპოსთა ქრონოლოგია XVII საუკუნეში.

შორშაბე მია. XIX საუკუნის დასაწყისის ქართველი სასულიერო მოღვაწეები მართლმადიდებელი ეკლესიის დასაცავად.

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, საქართველოს ისტორიის ინსტიტუტი, შრომები, ტ. V, თბილისი, 2012, გვ. 208-220.

სტატიაში საარქივო დოკუმენტებსა და სხვადასხვა ავტორების ნაშრომებზე დაყრდნობით გაანალიზებულია იმ ქართველი სასულიერო მოღვაწეების ღვაწლი, რომლებიც იბრძოდნენ საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ინტერესების დასაცავად.

შორშაბე მია. XV-XVII საუკუნეების სამთავნელ ეპისკოპოსთა ქრონოლოგიური რიგი.

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, საქართველოს ისტორიის ინსტიტუტი, შრომები, ტ. VI, თბილისი, 2012, გვ. 189-204.

ავტორი განიხილავს მღვდელ პოლიევქტოს კარბელაშვილის მიერ შედგენილ ეპისკოპოსთა ქრონოლოგიურ რიგებს, რომელიც მის პირად არქივშია დაცული.

შორშაბე მია. საისტორიო მასალები ქართლის მთავარეპისკოპოსის, სამთავროსა და გორის მიტროპოლიტ ბესარიონის მოღვაწეობის შესახებ.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2014, №6, გვ. 166-181.

სტატიაში განხილულია არსებული წერილობითი წყაროები XVIII საუკუნის 70-80-იან წლებში მოღვაწე ქართლის მთავარეპისკოპოსის, სამთავროსა და გორის მიტროპოლიტ ბესარიონის შესახებ.

შორშაბე მია. ქართლის მთავარეპისკოპოსთა ქრონოლოგიური რიგი XII-XIII საუკუნეებში.

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, საქართველოს ისტორიის ინსტიტუტი, შრომები, ტ. XI, თბილისი, 2016, გვ. 115-124.

ავტორი დღემდე შემორჩენილი საისტორიო დოკუმენტების საფუძველზე ცდილობს, დაადგინოს ქართლის მთავარეპისკოპოსების ვინაობა და ქრონოლოგია.

შაორშაძე მათა. მწიგნობართუხუცეს-ჭყონდიდელი და სამთავნელი მთავარეპისკოპოსი ანტონ გლონისთავისძე (XII ს-ის II ნახ. – XIII ს-ის 10-იანი წწ.).

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №13, გვ. 457-488.

სტატიაში არსებული წყაროების საფუძველზე გადმოცემულია ანტონ გლონისთავის ძის ცხოვრება, რომელიც გიორგი III-ისა და მეფე თამარის დროს ჭყონდიდელ-მწიგნობართუხუცესის სახელის ფლობდა და ამავდროულად სამთავისის კათედრას განაგებდა.

შაორშაძე მათა. ქართლის მთავარეპისკოპოსთა ქრონოლოგიური რიგი XII-XIII საუკუნეებში.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №14, გვ. 388-403.

ავტორი ცდილობს წერილობითი წყაროების საფუძველზე დაადგინოს ქართლის მღვდელმთავართა ქრონოლოგია XII-XIII საუკუნეებში.

შარია შერმაღინ. საგანგებოდ დამახინჯებული ტაძარი. ილორის წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესია.

„ისტორიანი“, ისტორიულ-შემეცნებითი ჟურნალი, 2013, №8, გვ. 12-19.

სტატიაში გაკრიტიკებულია რუსი ოკუპანტების ქმედებები, რომელთაც ილორის წმინდა გიორგის სახელობის ქართული ტაძარი რუსულ ყაიდაზე გარდაქმნეს.

შველიძე დიმიტრი. გზა დამოუკიდებლობისაკენ.

„ნათელი ქრისტესი“, წიგნი I, 2003, გვ. 454-466.

სტატიაში წარმოჩენილია ქართველი საზოგადოების ბრძოლა XIX საუკუნის ბოლოსა და XX საუკუნის დასაწყისში საქართველოს სახელმწიფოებრივი და საეკლესიო დამოუკიდებლობისათვის.

შიოლაშვილი ნინო. ქართლის გაქრისტიანების დათარიღების საკითხისათვის.

„ახალგაზრდა ისტორიკოსთა შრომების კრებული მიძღვნილი ნოდარ (ნუკრი) შოშიაშვილის ხსოვნისადმი“, 2002, გვ. 154-158.

სტატიაში განხილულია ქართლის გაქრისტიანების თარიღთან დაკავშირებით არსებული საისტორიო წყაროები.

შეუბუღიანი ნათია. საქართველოს სახელმწიფოსა და ქართული ეკლესიის ურთიერთობის საკითხისათვის.

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ქრისტიანობის ისტორიის მიმართულება და სტუდენტთა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, 2010, №4, გვ. 198-204.

სტატია მოკლედ მიმოიხილავს საქართველოს ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობის ისტორიულ გზას. განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილებულია მათ შორის 2002 წელს დადებული კონსტიტუციური შეთანხმების პირველ მუხლზე, რომელიც ეკლესიასა და სახელმწიფოს შორის ურთიერთობის ზოგად რეგულაციებს მოიცავს.

შუბითიძე ვაჟა. ნოე ჟორდანიას წვლილი საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საქმეში.

„საისტორიო ვერტიკალები“, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, 2003, №4, გვ. 109-110.

სტატიაში გაშუქებულია პროფესორ ს. ვარდოსანიძის ნაშრომში „საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესია 1921-1952 წლებში“ გამოყენებული მოგონებები, რომელიც ეკუთვნის დეკანოზ ნიკიტა თალაკვაძეს.

ჩაჩანიძე ანდრო. წმინდა ნემტების „გასამართლება“. ბოლშევიკური რეჟიმის ანტირელიგიური ისტერია.

„ისტორიანი“, ისტორიულ-შემეცნებითი ჟურნალი, 2013, №6, გვ. 12-17.

ანტირელიგიური კამპანიის ფარგლებში 1923 წელს მოწამეთას ეკლესიიდან ამოასვენეს წმიდა დავითისა და კონსტანტინეს (მხეიძეები) ნემტები და ქუთაისში მოუწყვეს სასამართლო პროცესი. წერილში აღწერილია აღნიშნული მოვლენები.

ჩაჩხუნაშვილი ციცინო. ნიკორწმინდის ტაძრის ისტორიისათვის.

„ძეგლის მეგობარი“, საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის საზოგადოების გამოცემა, 1986, №1, გვ. 23-25.

სტატიაში განხილულია ნიკორწმინდის ტაძრის შესახებ არსებული ისტორიული წყაროები.

ჩელებაძე ნინო (ნაილა). მამა ბესარიონ დოლიძე.

„დიდაჭარობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 80-84.

სტატიაში აღწერილია XIX საუკუნის ბოლოსა და XX საუკუნის დასაწყისში აჭარაში მოღვაწე სასულიერო პირის – მღვდელ ბესარიონ დოლიძის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

ჩიბურდანიძე თამარ. „საიდუმლო მასალები კათოლიკოს-პატრიარქ ამბროსის საქმეებზედ“.

„ფუძე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი უცხოეთში მცხოვრებ ქართველთათვის, 2005, №3-№4.

სტატიაში განხილულია საქართველოს სახელმწიფო არქივში დაცული, კათოლიკოს-პატრიარქ ამბროსის (ხელაია) საქმესთან დაკავშირებული უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის განყოფილების საიდუმლო მასალები.

ჩიკვაძე ეკა. გიორგი მთაწმინდელი და საქართველოს ეკლესიის ისტორია.

„ათონის საღვთისმეტყველო-ლიტერატურული სკოლა“, ლიტერატურის ინსტიტუტის გამკვლევით, თბილისი, 2013, გვ. 282-306.

სტატიაში გაშუქებულია გიორგი მცირის „გიორგი მთაწმინდელის ცხოვრება“, რომელიც არა მარტო წმიდა მამის ცხოვრებას აღწერს, არამედ გადმოგვცემს საქართველოს ეკლესიის ისტორიის საინტერესო ეპიზოდებს.

ჩიტაია გოგიტა. ხობის მონასტერი.

„საპატრიარქოს უწყებანი“, საქართველოს საპატრიარქოს საინფორმაციო სამსახურის ყოველკვირეული გამოცემა, 2003, №27, გვ. 15-16.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული ხობის მონასტრის ისტორია.

ჩიქოვანი მანანა, ოთინაშვილი ნათელა. აფხაზეთის (დასავლეთ საქართველოს) კათოლიკოს-პატრიარქი ევდემოზ I (ჩხუტიძე).

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 497-499.

სტატიაში ასახულია აფხაზეთის კათოლიკოს-პატრიარქის ევდემოზ I-ის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

ჩიხარაძე მალხაზ. ტაოს ფარული ქრისტიანები XIX-XX საუკუნეების მიჯნაზე.

„ტბელობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 116-119.

მართლმადიდებლურ სამყაროში ისლამიზებული ფარული ქრისტიანობის (კრიპტოქრისტიანობის) მიმართ დამოკიდებულება არაერთგვაროვანია. ეს ფენომენი დღემდე არსებობს თურქეთში – გარეგნულად მორწმუნე თურქები შინაგანად, სულიერად მართლმადიდებლურად ცხოვრობენ. სტატია აღნიშნულ საკითხებს განიხილავს.

ჩუბინიძე მამუკა. სოფელ თისელის ეკლესიები.

„საქართველოს ეკლესია გუშინ, დღეს“, სამეცნიერო კონფერენცია, კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი, 2016, გვ. 64-67.

სტატია მოკლედ მოგვითხრობს მტკვრის ხეობაში მდებარე სოფელ თისელის ეკლესიების ისტორიას.

ჩხარტიშვილი მარიამ. ქართული ეკლესიის უძველესი ისტორიის პრობლემები XX საუკუნის დამლევს.

„ქრისტიანობა საქართველოში“, ისტორიულ-ეთნოგრაფიული გამოკვლევები, 2000, გვ. 28-35.
ნაშრომში შესწავლილია I-V საუკუნეების ქართლის ეკლესიის ისტორიის მნიშვნელოვანი საკითხები: მოციქულთა მოღვაწეობა, წმიდა ნინოს ცხოვრება, ქართლის გაქრისტიანების თარიღი, ავტოკეფალია.

ჩხარტიშვილი მარიამ. საქართველოს ეკლესიის უძველესი ისტორია XXI საუკუნის გადასახედიდან.

„არტანუჯი“, საისტორიო ჟურნალი, 2003, №11, გვ. 79-86.

სტატიაში განხილულია ბონის უნივერსიტეტის ფილოსოფიის დოქტორის გრიგოლ ფერაძის მოხსენება წაკითხული ოქსფორდში 1832 წლის 24 მაისს, რომელიც ეხება ქართველთა განმანათლებლისა და ქართლის პირველი ქრისტიანი მეფის ვინაობის საკითხებსა და ქართველთა მოქცევის თარიღის გარკვევას.

ჩხარტიშვილი ცაცა. ქართული მართლმადიდებლური ეკლესია რუსეთის რეაქციასთან ბრძოლაში.

„ანალები“, ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის ჟურნალი, 2002, №1, გვ. 47-50.

სტატიაში ნაჩვენებია ქართველი სასულიერო პირების ბრძოლა ცარიზმის რეაქციული პოლიტიკის წინააღმდეგ საქართველოში.

ჩხარტიშვილი ცაცა. ჯუმათის მონასტერი.

„საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები“, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2003, ტ. VI, გვ. 241-247.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული გურიის სოფელ ჯუმათში მდებარე მონასტრის ისტორია დაარსებიდან XX საუკუნემდე.

ჩხარტიშვილი ცაცა. ჯუმათის მონასტრის მღვდელმთავრები.

„საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები“, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2004, ტ. VII, გვ. 164-168.

სტატიაში მოკლედ არის აღწერილი ჯუმათის მონასტერში მოღვაწე მღვდელმთავრების ცხოვრება და ღვაწლი.

ჩხარტიშვილი ცაცა. ჯუმათის მონასტრის მწყემსმთავრები.

დისციპლინათაშორისი რესპუბლიკური კონფერენცია „ეროვნული და სარწმუნოებრივი იდენტობა“, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი-მანგლისი, 2004, გვ. 71.
კრებულში შესულია ავტორის მიერ კონფერენციაზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ჩხარტიშვილი ცაცა. საქართველოს ეკლესიის ისტორიიდან. (XIX საუკუნის მეორე ნახევარი).
„საისტორიო შტუდიები“, თბილისის ი. ჭავჭავაძის სახელობის ენისა და კულტურის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 2004, ტ. V, გვ. 113-120.
სტატიაში აღწერილია ქართველი საზოგადოებისა და სამღვდლოების ბრძოლა საქართველოს სასულიერო სასწავლებლებში ქართული ენის შენარჩუნებისა და სამღვდლო კადრების ეროვნული სულისკვეთებით აღზრდისათვის.

ჩხარტიშვილი ცაცა. იოსებ ჩიჯავაძის ბიოგრაფიის ზოგიერთი საკითხი.

„ტბელობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 34-39.
ავტორი მოგვითხრობს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის მებრძოლი სამღვდლოების ერთ-ერთი ღირსეული წარმომადგენლის – მღვდელ იოსებ ჩიჯავაძის შესახებ, რომელიც ნაკლებად არის ცნობილი საზოგადოებისათვის.

ჩხარტიშვილი ცაცა. ქართული მართლმადიდებელი ეკლესია რუსეთის სინოდის წინააღმდეგ ბრძოლაში. (XIX ს.-ის მეორე ნახევარი).

„დიდაჭარობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 62-66.
სტატიაში საუბარია რუსეთის სინოდის წინააღმდეგ საქართველოს ეკლესიის ბრძოლის შესახებ XIX საუკუნის II ნახევარში.

ჩხარტიშვილი ცაცა. ჯუმათის მონასტრის განძი უცხოეთში.

„სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ისტორიის საკითხები“, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, ნ. ბერძენიშვილის ინსტიტუტი, ბათუმი, 2009, ტ. IV, გვ. 114-122.
სოფელ ჯუმათის წმ. მიქაელ და გაბრიელ მთავარანგელოზების სახელობის ეკლესია XIX საუკუნეში მრავალჯერ იქნა გაძარცვული. ავტორი მოგვითხრობს მოპარული საეკლესიო ნივთების შესახებ, რომლებიც ინახება სხვადასხვა ქვეყნების მუზეუმებში.

ჩხარტიშვილი ცაცა. ბათუმი-ლაზეთის ეპარქიის ისტორიიდან.

„ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 2010, №2, გვ. 344-350.
სტატიაში გადმოცემულია ბათუმ-ლაზეთის ეპარქიის ისტორია XIX-XX საუკუნეებში.

ჩხარტიშვილი ცაცა. სამება-ჯიხეთის დედათა მონასტერი.

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 42-46.
სტატიაში აღწერილია სამება-ჯიხეთის მონასტრის მოკლე ისტორია.

ცაგურიშვილი თეა. კავთურას ხეობა.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2008, №7, გვ. 35-39.

სტატიაში მოთხრობილია კასპის რაიონში, მდინარე კავთურას ხეობაში მდებარე ეკლესია-მონასტრების შესახებ.

ცაგურიშვილი თეა. მცხეთის ეკლესია-მონასტრები.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2009, №20, გვ. 15-18.

პუბლიკაციაში აღწერილია მცხეთის ტერიტორიაზე მდებარე ეკლესია-მონასტრების წარსული და დღევანდლობა.

ცაგურიშვილი თეა. ძველი გაზეთების კვლადკვალ.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2010, №21, გვ. 11-12.

სტატიაში განხილულია XIX საუკუნის ბოლოს პერიოდული გამოცემების ფურცლებზე გამოქვეყნებული პუბლიკაციები, რომლებიც ეხება საეკლესიო დღესასწაულებს.

ცაგურიშვილი თეა. წმინდა ნინოს ქართული ეკლესიის მრევლი იმ ქართველებისგან შეიქმნა, რომლებიც 1921 წელს ბოლშევიკ დამპყრობლებს გამოექცნენ საქართველოდან.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2012, №12, გვ. 61-62.

ჟურნალში დაბეჭდილია მოგონებები პარიზის წმინდა ნინოს სახელობის ქართული ეკლესიის შესახებ, რომელიც დაარსდა 1929 წელს საფრანგეთში საქართველოს რესპუბლიკის წარმომადგენლის – თავად ილამაზ დაღეშქელიანის თაოსნობით.

ცაიშვილი ლაშა. საცხოვრებელ სახლებად გადაკეთებული ტაძრები.

„კარიბჭე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი, 2009, №8, გვ. 23-25.

სტატია მოგვითხრობს თბილისის სხვადასხვა უბანში მდებარე ტაძრების შესახებ, რომლებიც კომუნისტური პერიოდიდან არასაეკლესიო დანიშნულებით გამოიყენებოდა.

ცერაძე ლალი. წილკნის საეპისკოპოსოს ისტორიიდან.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1990, №4, გვ. 49-58.

სტატია მოკლედ გადმოგვცემს წილკნის საეპისკოპოსოს ისტორიას.

ცნობილადე თამარ. ბოლშევიკების დიქტატურის ისტორიიდან. (რელიგიისა და ეკლესიისადმი დამოკიდებულება 1922-1924 წლებში).

„საქართველო“, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ჟურნალი, თბილისი, 1998, №2, გვ. 66-73.

სტატიაში აღწერილია ბოლშევიკების ანტისარწმუნოებრივი საქმიანობა საქართველოში.

ცუხიშვილი მამუკა. ჯრუჭის მონასტერი.

„სამი საუნიჯე“, სამეცნიერო-საზოგადოებრივი ჟურნალი, 2012, №1, გვ. 95-103.

სტატია არსებული წყაროების გამოყენებით მოგვითხრობს საჩხერის რაიონში მდებარე ჯრუჭის მონასტრის ისტორიას.

ცუხიშვილი მამუკა. დავითგარეჯი.

„სამი საუნჯე“, სამეცნიერო-საზოგადოებრივი ჟურნალი, 2012, №2, გვ. 44-70.

წერილის მიზანია დავითგარეჯის, როგორც საქართველოს ისტორიის შემადგენელი ნაწილისა და უდიდესი სასულიერო, სახელმწიფო და საზოგადოებრივი დანიშნულების სამონასტრო კომპლექსის კუთვნილების გარკვევა.

ცუხიშვილი მამუკა. მარგვეთის ეპარქია.

„ქართველოლოგია“, სამეცნიერო ჟურნალი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 2013, №2, გვ. 124-137.

სტატიაში ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია მარგვეთის ეპარქიის ისტორია.

ცუხიშვილი მამუკა. ქართლის (მცხეთის, იბერიის) პირველი მამამთავარი იოანე. (324-340 წლები).

„ქართველოლოგია“, სამეცნიერო ჟურნალი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 2013, №5, გვ. 26-44.

სტატიაში აღწერილია ქართლის პირველი ეპისკოპოსის – იოანეს ცხოვრება და მოღვაწეობა.

ცუხიშვილი მამუკა. დასავლეთ საქართველოს უკანასკნელი კათალიკოსი.

„სამი საუნჯე“, სამეცნიერო-საზოგადოებრივი ჟურნალი, 2014, №3, გვ. 45-51.

წერილში განხილულია XVIII საუკუნის II ნახევარში დასავლეთ საქართველოს საკათალიკოსოში მიმდინარე პროცესები, კერძოდ, კათალიკოს მაქსიმე აბაშიძის ორგზის ელჩობა რუსეთში.

ცუხიშვილი მამუკა. ჩიხის სალოცავი.

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. IV, 2015, გვ. 94-100.

სტატიაში საუბარია საჩხერის რაიონის სოფელ ჩიხაში მდებარე ქრისტიანული ტაძრების შესახებ.

ცუხიშვილი მამუკა. ერთიანი საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ნიკოლოზ III.

„ქართველოლოგია“, სამეცნიერო ჟურნალი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 2015, №6, გვ. 5-26.

სტატიაში აღწერილია XIII საუკუნის პირველ ნახევარში მოღვაწე საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ნიკოლოზ III-ის ცხოვრება და ღვაწლი.

ცუნიშვილი მამუკა. ჩიხის ჯვარი.

„ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. VI, 2016, გვ. 115-124.

სტატიაში მოცემულია საჩხერის რაიონის სოფელ ჩიხის ღვთისმშობლის (წმ. ბარბარეს) სახელობის ტაძრის ისტორია და აღწერილობა.

ცუნიშვილი მამუკა. ოძრხეს ციხე და ეკლესია.

„სამი საუნჯე“, სამეცნიერო-საზოგადოებრივი ჟურნალი, 2016, №1, გვ. 48-54.

სტატიაში ასახულია ოძრხეს ნაეკლესიარის ისტორია.

ცუნიშვილი მამუკა. საჩხერის წმიდა ნინოს სახელობის საკათედრო ტაძრის ისტორიიდან.

„რელიგია“, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო ჟურნალი, 2016, №2, გვ. 45-57.

სტატიაში ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით გადმოცემულია საჩხერის წმ. ნინოს სახელობის ტაძრის ისტორია.

ცხადაძე ბადრი. სომეხი მეცნიერები და ქართული მემკვიდრეობის (ეკლესიების) ე. წ. სომხურობის პრობლემა.

„სვეტიცხოველი“, სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის პერიოდული ორგანო, 2013, №2, გვ. 224-229.

სტატიაში განხილულია სომეხ მეცნიერთა ერთი ნაწილის ქართული მემკვიდრეობისადმი ფსევდომეცნიერული მიდგომა და ისტორიული და ლინგვისტური ფაქტებისადმი არასწორი დამოკიდებულება, რაც საფრთხეს უქმნის ორი ერის მეზობლურ ურთიერთობას.

ცხენთაროველი შოთა. მცხეთა-თბილისის ეპარქია.

„ამბიონი“, ქუთაისი, 2009, №2-3, გვ. 9.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული მცხეთა-თბილისის ეპარქიის ისტორია.

ძნელაძე მერაბ, ხოხობაშვილი თამარ. თბილისის წმინდა ორმოც სებასტიელ მოწამეთა ეკლესია.

„ქრისტიანობის კვლევები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი; ქრისტიანობის ისტორიის მიმართულება და სტუდენტთა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, 2009, №2, გვ. 114-124.

სტატიაში მოკლედ არის აღწერილი თბილისის წმინდა ორმოც სებასტიელ მოწამეთა ეკლესიის ისტორია.

წვერავა ვლადიმერ. საქართველოს საგზარქოსოს სამისიონერო საქმიანობა აფხაზეთში.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 98-99.

კრებულში დაბეჭდილია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

წვერავა ვლადიმერ. ხონის საეპისკოპოსოს ისტორიიდან.

დისციპლინათაშორისი რესპუბლიკური კონფერენცია „ეროვნული და სარწმუნოებრივი იდენტობა“, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი-მანგლისი, 2004, გვ. 73.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ კონფერენციაზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

წვერავა ვლადიმერ. არქიმანდრიტი პახუმი (წერეთელი) „ოსეთის სასულიერო კომისიის“ პირველი ხელმძღვანელი.

„დიდაჭარობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 42-44.

სტატია მოგვითხრობს არქიმანდრიტ პახუმის მოღვაწეობის შესახებ „ოსეთის სასულიერო კომისიის“ ხელმძღვანელად ყოფნის პერიოდში.

წვერავა ვლადიმერ, თავბერიძე ელდარ. გაიოზ არქიმანდრიტი და „ოსეთის სასულიერო კომისია“.

„დიდაჭარობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 40-42.

სტატია აღწერს არქიმანდრიტ გაიოზის მოღვაწეობას „ოსეთის სასულიერო კომისიის“ მუშაობის პერიოდში.

წვერავა ვლადიმერ, თავბერიძე ელდარ. არსენი – ტფილელი მიტროპოლიტი. (1757-1813 წწ.).

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 15-16.

სტატიაში წარმოჩენილია ტფილელ მიტროპოლიტ არსენის (ბაგრატიონი) ცხოვრებისა და მოღვაწეობის მნიშვნელოვანი მომენტები.

წუნდელი ვახუშტი. კვალი ნათელი. (ეპისკოპოსი ალექსანდრე ოქროპირიძე).

„ჯვარი ვახისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1982, №1, გვ. 22-25.

სტატია მოგვითხრობს ეპისკოპოს ალექსანდრე ოქროპირიძის შესახებ, რომელსაც ქართველმა ხალხმა მისი ღვაწლის აღსანიშნავად „აღმაშენებელი“ და „ქართველთა მამა“ უწოდა.

წყალში ჩაძირული ქართული ტაძრების ღაღადი.

„სარკე“, ყოველკვირეული ჟურნალი, 2012, №28, გვ. 8.

ინტერვიუში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი გიორგი დვალისძე საუბრობს წალკის წყალსაცავის მშენებლობის დროს ჩაძირული ტაძრის თაობაზე.

ჭეიშვილი გიორგი. კარის (ყარსის) ქვეყნის საეკლესიო და პოლიტიკური გეოგრაფიის საკითხები.

„ჰუმანიტარული კვლევები“, წელიწადური, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, 2012, №3, გვ. 33-53.

სტატიაში განხილულია ისტორიული ტაო-კლარჯეთის ტერიტორიაზე არსებული ყარსის ეკლესია-მონასტრების ისტორიისა და გეოგრაფიული მდებარეობის საკითხები.

ჭეიშვილი დავით. ივანე ჯავახიშვილის არქივიდან.

„კომუნისტი“, საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო, 1990, №230-231, გვ. 3.

სტატიაში გამოქვეყნებული წერილები მკითხველს შთაბეჭდილებას უქმნის ივ. ჯავახიშვილისა და პეტროგრადში მოღვაწე სხვა ქართველების წვლილზე ქართული სახელმწიფოებრიობისა და საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საქმეში.

ჭელიძე ედიშერ. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორიიდან.

„ფუძე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი უცხოეთში მცხოვრებ ქართველთათვის, 2004, №2, გვ. 30.

სტატიაში მოკლედ არის განხილული საქართველოს ეკლესიის შესახებ არსებული უძველესი ქართული წყაროები.

ჭელიძე ედიშერ. საქართველოს ეკლესიის ისტორია.

„ფუძე“, მართლმადიდებლური ჟურნალი უცხოეთში მცხოვრებ ქართველთათვის, 2005, №1, გვ. 31.

სტატიაში გაანალიზებულია საქართველოს ეკლესიის შესახებ არსებული ისტორიული წყაროები.

ჭელიძე ედიშერ. საქართველოში მართლმადიდებელი ეკლესიის სამოციქულო დაფუძნებულობის მეცნიერული მტკიცებულებანი.

თბილისის სასულიერო აკადემია, სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო შრომები, ტ. VI, თბილისი, 2015, გვ. 107-293.

სტატიაში გაშუქებულია წყაროები, რომლებიც ადასტურებენ საქართველოს ეკლესიის მოციქულებრივ წარმომავლობას და მის მნიშვნელობას ქრისტიანულ სამყაროში.

ჭელიძე ვახტანგ. ქართლის ცხოვრების ქრონიკები.

გამომცემლობა „პალიტრა L“, რედ. თ. ბარამაშვილი, 2014-2015.

გამოცემაში საქართველოს ისტორიის სხვადასხვა საკითხებთან ერთად შესულია ავტორის მიერ საქართველოს ეკლესიის ისტორიის შესახებ გამოქვეყნებული ნარკვევები:

ტ. I. წმინდა ნინოს ნათელი, გვ. 187-230;

ტ. III. დავით აღმაშენებელი და დიდი ისტორიული რეფორმები, გვ. 5-84;

ტ. VI. რომის პაპი და ქართული ეკლესია, გვ. 114-138.

ჭიაბერაშვილი ნუგზარ. ილია II-ის 33 წლიანი უსაზღვრო მოწყალების აღსრულება.

„ქართული ელიტა“, მართლმადიდებლური საგანმანათლებლო ჟურნალი, 2011, №2, გვ. 39-42. ჟურნალში განხილულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ზოგიერთი ასპექტი.

ჭილაშვილი გიორგი. საბუის წმინდა შიოს ეკლესია.

„საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის მოამბე“, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, ს. ჯანაშიას სახელობის საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმი, 1999, №43-ბ, გვ. 115-122. სტატიაში გადმოცემულია კახეთში, სოფელ საბუესთან მდებარე ერთ-ერთი ადრექრისტიანული ტაძრის ისტორია.

ჭილაძე ირაკლი. წმინდა მირონი და მისი კურთხევის ტრადიცია საქართველოში.

„ნათლია“, მართლმადიდებლური საგანმანათლებლო ჟურნალი, 2009, №3, გვ. 8-9. სტატია მოკლედ მოგვითხრობს საქართველოს ეკლესიაში წმინდა მირონის კურთხევის ტრადიციის შესახებ.

ჭილაძე ირაკლი. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის და საპატრიარქოს გაუქმება რუსეთის იმპერიის მიერ.

„ნათლია“, მართლმადიდებლური საგანმანათლებლო ჟურნალი, 2009, №3, გვ. 13-14. სტატიაში საუბარია XIX საუკუნის დასაწყისში რუსეთის ხელისუფლების მიერ საქართველოსა და საქართველოს ეკლესიის მიმართ განხორციელებული ღონისძიებების თაობაზე.

ჭილაძე ირაკლი. დასავლეთ საქართველოში რუსული საეკლესიო მმართველობის დამყარება.

„ნათლია“, მართლმადიდებლური საგანმანათლებლო ჟურნალი, 2009, №4, გვ. 36-37. სტატიაში მოკლედ არის აღწერილი XIX საუკუნის დასაწყისში რუსეთის ხელისუფლების მიერ საქართველოს ეკლესიის მიმართ განხორციელებული ღონისძიებები.

ჭუმბურიძე დოდო. საქართველოს ეკლესიის წარმომადგენლის – რაფიელ ივანიცკი-ინგილოს მოღვაწეობა ევროპაში 1923-1924 წლებში.

„ჩვენი სულიერების ბალავარი“, VII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2015, გვ. 395-404.
სტატიაში წარმოჩენილია ცნობილი საზოგადო მოღვაწის, საქართველოს საკათალიკოსო საბჭოს ყოფილი წევრის რაფიელ ივანიცკის საქმიანობა ევროპაში და მისი მცდელობა, მსოფლიოსათვის გაეცნო ის რეალური ვითარება, რომელიც შეიქმნა ბოლშევიკური ოკუპაციის პირველ წლებში.

ჭუმბურიძე ზურაბ. ათონის ქართველთა სავანის დაარსების ისტორია.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 2010, №2, გვ. 87-91.
სტატია ეძღვნება ათონის ქართველთა მონასტერს.

ჭყონიძე ეკა. ათონის ივერთა მონასტერი ექვთიმე ათონელის გარდაცვალებიდან გიორგი ათონელის წინამძღვრობამდე.

„ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, 2006, ტ. X, გვ. 58-79.
სტატიაში აღწერილია ათონის ქართველთა მონასტრის ისტორია 1028-1044 წლებში.

ხაზარაძე ნანა. ქართველი ქალი და საქართველოს ეკლესია.

საერთაშორისო კონფერენცია „რელიგია და საზოგადოება – რწმენა ჩვენს ცხოვრებაში“, საქართველოს საპატრიარქო, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, მეცნიერების ფონდი „უდაბნო“, 2004, გვ. 34-36.
კრებულში შესულია ავტორის მიერ კონფერენციაზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ხალვაში რამაზ. ანდრია პირველწოდებულის მისიონერული მოგზაურობების მარშრუტი.

„დიდაჭარობა-2009“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009, გვ. 48-52.
სტატია მოგვითხრობს ანდრია პირველწოდებულის სამივე მისიონერული მოგზაურობის შესახებ, რომელთა დროსაც მან იქადაგა საქართველოში.

ხარშილაძე გიორგი. საქართველოს რეპრესირებული ეკლესია.

„ისტორიანი“, ისტორიულ-შემეცნებითი ჟურნალი, 2015, №5, გვ. 43-48.
სტატია აღწერს რუსეთის საოკუპაციო ხელისუფლების ანტისაეკლესიო პოლიტიკას საქართველოში 1920-იან წლებში.

ხელაია ლელა. საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქი ამბროსი ხელაია და გენუის საერთაშორისო კონფერენცია.

„ნოვაცია“, პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი, 2007, №1, გვ. 112-117.

სტატიაში განხილულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას მიერ გენუის საერთაშორისო კონფერენციაზე გაგზავნილი მემორანდუმი, რომელშიც მან ამხილა რუსეთის კოლონიური პოლიტიკა საქართველოს ეკლესიის მიმართ.

ხელაია ლელა. ამბროსი ხელაია საქართველოს მართლმადიდებელი ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიისათვის მოძრაობაში.

„ნოვაცია“, პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი, 2009, №5, გვ. 206-210;

საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას ბრძოლა ეროვნული ინტერესების დასაცავად.

„ნოვაცია“, პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი, 2009, №5, გვ. 211-216.

სტატიებში აღწერილია საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას ღვაწლი საქართველოსა და საქართველოს ეკლესიის წინაშე.

ხელაია ლელა. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას პოლიტიკური შეხედულებები.

„ნოვაცია“, პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი, 2010, №6, გვ. 158-165.

სტატიაში განხილულია დიდი საეკლესიო მოღვაწის ამბროსი ხელაიას ღვაწლი და დამსახურება სასულიერო და საერო ცხოვრებაში.

ხეცურიანი ნონა. ცაგერის საეპისკოპოსო.

„საქართველო და ქრისტიანობა“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2001, გვ. 122-127.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული ცაგერის საეპისკოპოსოს ისტორია.

ხვისტანი რეზო. ბედია – შუა საუკუნეების დასავლეთ საქართველოს ერთ-ერთი რელიგიურ-პოლიტიკური ცენტრი.

ბედიის ტაძრის 1000 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და მედიცინა: ბედია – 1000“, სრულიად საქართველოს საპატრიარქო, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალი, თბილისი, 2000, გვ. 23.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ კონფერენციაზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ხომერიკი მანანა. ქართველი სამღვდელოების დეპუტატთა ყრილობა.

„საპატრიარქოს უწყებანი“, საქართველოს საპატრიარქოს საინფორმაციო სამსახურის ყოველკვირეული გამოცემა, 2002, №34, გვ. 7-8.

სტატიაში საუბარია 1906 წელს თბილისში ჩატარებული საქართველოს სამღვდელოების დეპუტატთა ყრილობის შესახებ, რომელიც მიეძღვნა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საკითხს.

ხორავა ბეჟან. ბედიის საეპისკოპოსო.

„საისტორიო ძიებანი“, ექ. თაყაიშვილის სახელობის საქართველოს საისტორიო საზოგადოება, აფხაზეთის ორგანიზაცია, წელიწდეული, 2000, ტ. III, გვ. 21-42.

სტატიაში მოკლედ არის გადმოცემული ბედიის სამონასტრო კომპლექსისა და საეპისკოპოსოს ისტორია.

ხორავა ბეჟან. ბედიის საეპისკოპოსო.

ბედიის ტაძრის 1000 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და მედიცინა: ბედია – 1000“, სრულიად საქართველოს საპატრიარქო, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალი, თბილისი, 2000, გვ. 24-25.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ კონფერენციაზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ხორავა ბეჟან. დრანდის საეპისკოპოსო.

„მართლმადიდებლობა აფხაზეთში და ეროვნული თვითიდენტიფიკაციის საკითხები“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2005, გვ. 87-100.

სტატიაში აღწერილია აფხაზეთში მდებარე დრანდის სამონასტრო კომპლექსისა და საეპისკოპოსოს ისტორია.

ხორავა ბეჟან. ცაგერის საეპისკოპოსოს ისტორიიდან.

„დიდაჭარობა-2008“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 23-24.

სტატიაში მოცემულია მოკლე ცნობები ცაგერის საეპისკოპოსოს შესახებ დაარსებიდან (X-XI სს.) XIX საუკუნემდე.

ხორავა ბეჟან. რუსეთის საეკლესიო პოლიტიკის ისტორიიდან აფხაზეთში. (XIX ს.).

„დიდაჭარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 46-54.

სტატიაში განხილულია რუსეთის რეაქციული საეკლესიო პოლიტიკა აფხაზეთში, რაც მიზნად ისახავდა ამ რეგიონის მოსახლეობის გარუსებას.

ხორგუაშვილი გიორგი. რწმენის რაინდი – საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ეფრემ II.

„საქართველოს რესპუბლიკა“, 2006, №63-№68.

გაზეთის აღნიშნულ ნომრებში გამოქვეყნებულია მოგონებები სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ეფრემ II-ზე (სიღამონიძე).

ხომტარია დავით. ტბეთის ტაძრის ისტორიიდან.

„საქართველოს სიძველენი“, გ. ჩუბინაშვილის სახელობის ქართული ხელოვნების ისტორიის ინსტიტუტი, საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის საინფორმაციო ცენტრი, 2003, №4-5, გვ. 77-92.

სტატიაში გადმოცემულია ტბეთის ტაძრის ისტორია და აღწერილობა.

ხურცილავა ბესიკ. სინაის მთა უფლის რჩეული სავანე.

„ისტორიანი“, ისტორიულ-შემეცნებითი ჟურნალი, 2015, №9, გვ. 12-19.

სტატიაში აღწერილია ქართველების მოღვაწეობა ეგვიპტეში, სინაის ნახევარკუნძულის წმინდა ეკატერინეს მონასტერში.

ხურცილავა ბესიკ. პირველი ქართველები წმინდა მიწაზე.

„ისტორიანი“, ისტორიულ-შემეცნებითი ჟურნალი, 2015, №11, გვ. 12-19.

სტატიაში მოკლედ არის განხილული წმინდა მიწასთან საქართველოს ეკლესიის ურთიერთობის მრავალსაუკუნოვანი ისტორია.

ხურცილავა თეა. „სამშობლო უფრო საყვარელი იქნება ჩვენთვის, თუ მისთვის ბრძოლას დაავითმენთ“.

„გუმბათი“, ყოველკვირეული ჟურნალი, 2008, №1, გვ. 31-33.

ჟურნალში აღწერილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, ვერაგულად მოკლული კირიონ II-ის ცხოვრების ეპიზოდები.

ხურციბე ბეჟან. იმერეთის ეპარქიის საეკლესიო მსახურთა სოციალური მდგომარეობა და სამონასტრო მეურნეობა 1871-1917 წწ.

„ქართველური მემკვიდრეობა“, ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, 2011, ტ. XV, გვ. 311-323.

სტატიაში გაშუქებულია რუსეთის საეკლესიო პოლიტიკა საქართველოში.

ხურციბე ბეჟან. იმერეთის ეპარქიის საეკლესიო ყმების სოციალური მდგომარეობა და სამონასტრო მეურნეობა საგლეხო რეფორმამდე.

„ინტელექტი“, საერთაშორისო პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი, საქართველოს მეცნიერებისა და საზოგადოების განვითარების ფონდი „ინტელექტი“, თბილისი, 2012, №1, გვ. 242-245.

სტატიაში საუბარია საეკლესიო გლეხების უფლებრივ მდგომარეობაზე XIX საუკუნის დასავლეთ საქართველოში საგლეხო რეფორმამდე.

ხუციშვილი ნიკო. სამონასტრო მიწათმფლობელობის დიფერენციაციის საკითხი საქართველოში.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 104.

კრებულში გამოქვეყნებულია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ხუციშვილი ქეთევან. რელიგიური სიტუაცია თანამედროვე საქართველოში სეკულარიზაცია-დესეკულარიზაციისა და გლობალიზაციის პროცესების ფონზე.

საერთაშორისო კონფერენცია „რელიგია და საზოგადოება – რწმენა ჩვენს ცხოვრებაში“, საქართველოს საპატრიარქო, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, მეცნიერების ფონდი „უდაბნო“, 2004, გვ. 37-38.

კრებულში შესულია ავტორის მიერ კონფერენციაზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ჯავახიშვილი მანანა. ქართული სამონასტრო ცხოვრების ზოგიერთი თავისებურება.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 105.

კრებულში გამოქვეყნებულია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები, რომელიც ასახავს სამონასტრო ცხოვრების თავისებურებებს საქართველოში.

ჯავახიშვილი ნიკო. წმ. მოციქულ ანდრია პირველწოდებულის ორდენის ქართველი კავალრები.

„დიდაჯარობა-2008“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 29-30.

ნარკვევი არის XVII საუკუნეში, რუსეთში, პეტრე I-ის ინიციატივით დაარსებული წმ. ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ორდენის ქართველი კავალრების სიის დადგენის პირველი ცდა.

ჯავახიშვილი ნიკო. კათოლიკოს-პატრიარქ მელქისედეკ III-ის ბიოგრაფიისათვის.

„ჩვენი სულიერების ბალავარი“, VII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2015, გვ. 415-421.

წერილში ავტორი მოგვითხრობს რამდენიმე მნიშვნელოვანი მომენტის შესახებ სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ მელქისედეკ III-ის (ფხალაძე) მოღვაწეობიდან.

ჯავახიშვილი ნიკო. კათოლიკოს-პატრიარქ ანტონ I-ის ბიოგრაფიის ნაკლებადცნობილი ფურცელი.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2016, №11, გვ. 500-506.

სტატიაში აღწერილია კათოლიკოს-პატრიარქ ანტონ I-ის ცხოვრების რამდენიმე მომენტი.

ჯამბურია გივი. ნადირ შაჰის რელიგიური პოლიტიკა ქართული ეკლესიის მიმართ.

„ახალგაზრდა ისტორიკოსთა შრომების კრებული მიძღვნილი ნოდარ (ნუკრი) შოშიაშვილის ხსოვნისადმი“, 2002, გვ. 182-187.

სტატიაში განხილულია ნადირ შაჰის წარმომავლობის ისტორია და მისი დამოკიდებულება საქართველოს ეკლესიის მიმართ.

ჯამბურია ზურაბ. მცხეთის XI საუკუნის საბუთისა და სვეტიცხოვლის მშენებლობის თარიღისათვის.

ცალკე ამონაბეჭდი, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე; ისტორიის, არქეოლოგიის, ეთნოგრაფიისა და ხელოვნების ისტორიის სერია; თბილისი, 1988, №1, გვ. 105-112.

სტატიაში ავტორი განიხილავს XI საუკუნით დათარიღებულ, პირობითად „მელქისედეკის დაწერილ“ საბუთს (კათოლიკოს-პატრიარქ მელქისედეკის ანდერძი, 1010-1033 წწ.), რომელიც მნიშვნელოვანია ამ ეპოქის საქართველოს ისტორიის შესასწავლად.

ჯანელიძე ოთარ. საქართველოს ეკლესია და პოლიტიკური პარტიები XX საუკუნის პირველ ოცწლეულში.

„საისტორიო შტუდიები“, ი. ჭავჭავაძის სახელობის ენისა და კულტურის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 2001, ტ. II, გვ. 126-138.

სტატიაში აღწერილია ქართველი ინტელიგენციის მოწინავე ნაწილისა და სამღვდელოების ერთობლივი ბრძოლა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის.

ჯანელიძე მანანა. ბერი იონა ხელაშვილი.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1989, №3, გვ. 65-67.

სტატიაში საუბარია XVIII-XIX სს.-ის მიჯნაზე მოღვაწე ბერის იონა ხელაშვილის შესახებ, რომელიც ამავდროულად არის იონა ბატონიშვილის „კალმასობის“ მთავარი პერსონაჟი.

ჯანელიძე ოთარ. საქართველოს ეკლესია და პოლიტიკური პარტიები XX საუკუნის პირველ ოცეულში.

„ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი“, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, თბილისი, 2000, გვ. 107.

კრებულში გამოქვეყნებულია ავტორის მიერ სიმპოზიუმზე წარდგენილი მოხსენების თეზისები.

ჯაფარიძე გოჩა. ქართველთა ერთი ეკლესიის შესახებ ეგვიპტეში.

„მნათობი“, ყოველთვიური ლიტერატურულ-მხატვრული და საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ჟურნალი, საქართველოს საბჭოთა მწერლების კავშირის ორგანო, 1988, №6, გვ. 157-159.

სტატია მოგვითხრობს კაიროში მდებარე ქართული ტაძრის შესახებ, რომელიც დაანგრიეს სულთან ნასირ ად-დინ მუჰამადის ბრძანებით შუა საუკუნეებში.

ჯაფარიძე გოჩა. „ახალი“ – იერუსალიმის ქართველ დედათა მონასტერი.

შრომათა კრებული, გორის სასწავლო უნივერსიტეტის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრი, 2011, №2, გვ. 99-106.

სტატიაში განხილულია იერუსალიმის დედათა ქართული მონასტრის შესახებ არსებული წერილობითი წყაროები.

ჯაფარიძე გონა. დაირ ალ-’ამუდი – ქართველთა მონასტერი შუა საუკუნეების იერუსალიმში.

„აღმოსავლეთმცოდნეობა“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტი, 2014, №3, გვ. 259-273.

სტატიაში გადმოცემულია იერუსალიმის ქართულ სავანეთა შორის ერთ-ერთის – დაირ ალ-’ამუდის ისტორია, რომელიც ძველი იერუსალიმის ქრისტიანთა უბანში იყო ერთადერთი, კათოლიკე ფრანცისკელებმა რომ დაისაკუთრეს 1561 წელს.

ჯაფარიძე გონა. იშვიათი არაბული დოკუმენტი ჯარმის არაბული ტომისა და იერუსალიმის ქართული სამონასტრო თემის დაპირისპირების შესახებ. (1424 წ.).

„აღმოსავლეთმცოდნეობა“, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტი, 2016, №5, გვ. 434-440.

სტატიაში განხილულია იერუსალიმის ბერძნული მართლმადიდებლური საპატრიარქოს ბიბლიოთეკაში დაცული, 1424 წლით დათარიღებული დოკუმენტი, რომელიც ეხება ქართული სამონასტრო თემის ცხოვრების ერთ უცნობ ეპიზოდს: დაპირისპირებას ჯარმის არაბული ტომის ბედუინებთან და ამასთან დაკავშირებით სულთან ბარსბაის მიერ გამოცემულ ბრძანებულებას.

ჯაფარიძე ნინო. მიაკვლიეს ჟამთააღმწერლის მოხსენიებულ ტაძარს.

„ისტორიანი“, ისტორიულ-შემეცნებითი ჟურნალი, 2012, №7, გვ. 6.

ავტორი მკითხველს აწვდის ინფორმაციას XII საუკუნეში ჟამთააღმწერლის მიერ მოხსენიებული წმიდა გიორგის სახელობის IX საუკუნის ტაძრის შესახებ, რომელიც ტაო-კლარჯეთში მდებარეობს.

ჯვარიძე ვ. გიორგი ბრწყინვალე და ქართული ეკლესია.

„ჯვარი ვაზისა“, საქართველოს საპატრიარქოს პერიოდული ორგანო, 1986, №1, გვ. 44-48.

სტატიაში საუბარია იმ რეფორმების შესახებ, რომლებიც გიორგი ბრწყინვალემ გაატარა საქართველოს ეკლესიაში.

ჯინჭარაძე მარინა. გაბრიელ ეპისკოპოსი – მეცნიერი და ღვთისმეტყველი.

„ტბელობა-2008“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 52-56.

სტატიაში გაშუქებულია მე-19 საუკუნის დიდი ქართველი მღვდელმთავრის – ეპისკოპოს გაბრიელ ქიქოძის სამეცნიერო მოღვაწეობა.

ჯიქია ლევან. მორწმუნეთა მართლმადიდებლური საზოგადოებების შექმნა ზუგდიდის რაიონში. „ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები“, ტ. I, 2014, გვ. 148-163.

სტატიაში დაწვრილებით არის აღწერილი 1924 წლის საკანონმდებლო აქტის საფუძველზე რელიგიური ორგანიზაციების საქმიანობა და უფლებამოსილებანი.

ჯიქური ოქროპირ. არქიმანდრიტ ამბროსი ხელაიას დამოკიდებულება აფხაზეთში რუსეთის პოლიტიკისადმი. (მისი ერთი სტატიის განხილვის საფუძველზე).

„XX საუკუნის საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები“, კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 103-119.

სტატია ეძღვნება არქიმანდრიტ ამბროსი ხელაიას ნაშრომს „სტატიის გამო „ხმა სოხუმიდან“, რომელშიც იგი ამხელდა რუსეთის სასულიერო ხელისუფლების შოვინისტურ პოლიტიკას.

ჯიქური ოქროპირ. რუსეთის საეკლესიო პოლიტიკა XIX საუკუნის აფხაზეთში.

„ისტორიანი“, ისტორიულ-შემეცნებითი ჟურნალი, 2011, №12, გვ. 12-18.

სტატიაში აღწერილია რუსეთის კოლონური პოლიტიკის თავისებურებანი აფხაზეთში, განსაკუთრებით საეკლესიო სფეროში.

ჯიშკარიანი დავით. საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია II და სეპარატისტული ომი აფხაზეთში.

„XX საუკუნის საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები“, კონფერენციის მასალები, 2008, გვ. 170-178.

სტატიაში ასახულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის მცდელობა, აფხაზეთში მიმდინარე საბრძოლო მოქმედებების დროს მსოფლიოსთვის მიეწოდებინა რეალური ინფორმაცია აფხაზეთში მიმდინარე პროცესების შესახებ (განხილულია 1992 წელს მის მიერ გაეროს გენერალური მდივნის ბუტროს ბუტროს გალისადმი მიწერილი წერილი). უწმიდესი და უნეტარესი ილია II ეპისტოლეებსა და ლოცვებში იხსენიებდა ომში დაღუპულ ახალგაზრდებს, მიუტევებდა იმ აფხაზებს, რომლებიც იბრძოდნენ ქართველების წინააღმდეგ.

ჯოხაძე გრიგოლ. ქართული ეკლესიის ბრძოლა ძალაუფლების განსამტკიცებლად XIII საუკუნის საქართველოში.

შრომები, საქართველოს განათლების სამინისტრო, თბილისის სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი, ტ. IV, თბილისი, 1998, გვ. 132-142.

სტატიაში აღწერილია საეკლესიო წრეების მხრიდან დავით აღმაშენებლის მიერ ჩატარებული რუის-ურბნისის კრების გადაწყვეტილებების შეცვლის მცდელობა.

ჯოხაძე გრიგოლ. საქართველოს ეკლესიის ისტორიის ზოგიერთი საკითხისათვის.

შრომები, საქართველოს განათლების სამინისტრო, თბილისის სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი, ტ. VIII, თბილისი, 2000, გვ. 150-155.

სტატიაში განხილულია დასავლეთ საქართველოს ცხუმის საეპისკოპოსო კათედრისა და რომის კათოლიკური ეკლესიის ურთიერთობა XIII-XIV საუკუნეებში.

ჯოხაძე ვია. თემურლენგი და ქართული მართლმადიდებელი ეკლესია.

„ინტელექტი“, პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი, მეცნიერებისა და საზოგადოების განვითარების ფონდი „ინტელექტი“, თბილისი, 2000, №2, გვ. 116-117.

სტატიაში წერილობითი წყაროების საფუძველზე განხილულია საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობა თემურ ლენგის ლაშქრობების პერიოდში.

ჯუხარიძე ნინო, მიმინოშვილი თამარ. საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ამბროსი.

„დიდაჯარობა-2010“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2010, გვ. 505-506.

სტატიაში გაშუქებულია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესი ამბროსის (ხელაია) მოღვაწეობის ზოგიერთი მომენტი.

ანბანური საძიებელი

ა

- აბაშიძე ზაალ (ზაზა) –
- აბაშიძე ნინო –
- აბბა ალავერდელი მიტროპოლიტი დავითი –
- აბდლაძე ალექსანდრე –
- აბდლაძე გვანცა –
- აბესაძე გურამ –
- აბესაძე ირინე –
- აბესაძე ნოდარ –
- აბზიანიძე თამარ –
- აბრამიშვილი გურამ –
- აბრამიშვილი ვაჟა –
- აბულაძე ანა –
- აბულაძე ილია –
- ავალიანი თემურ –
- ავთანდილ გიორგობიანი - მღვდელი –
- ავტოკეფალია –
- ათონელი ქართველი ბერები –
- ათონი ათასწლოვანი –
- ათონის ქართველ ბერების ეხლანდელი ყოფა –
- აივაზოვი ანა –
- ალავერდის ეპარქიის ისტორიის ფურცლები –
- ალასანია გიული –
- ალექსანდრე ოქროპირიძე - ეპისკოპოსი –
- ალექსი ქმუტაშვილი - დეკანოზი –
- ალექსიძე ალექსანდრე –
- ალექსიძე ზაზა –
- ალექსიძე მაია –
- ალიბეგაშვილი გიორგი –
- ალიბეგაშვილი კონსტანტინე –
- ალიმბარაშვილი იოსებ (სოსო) –
- ამბროსი ქათამაძე - ეპისკოპოსი –
- ამბროსი (ხელაია) რუსეთის საეკლესიო პოლიტიკის შესახებ აფხაზეთში –
- ამბროსი ხელაია - სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი –
- ამირანაშვილი გულბად –
- ამირან შენგელია - დეკანოზი –
- ამირეჯიბი შალვა –
- ანანია (ჯაფარიძე) - მიტროპოლიტი –

ანდერძი ანტონ II საქართველოს კათალიკოსისა –
ანდრია (გვაზავა) – მიტროპოლიტი –
ანდრია პირველწოდებულის ნაკვალევზე –
ანდრიაშვილი რაგიბ –
ანდრიაძე გიორგი –
ანდრიაძე დარეჯან –
ანდლულაძე სოფიო –
ანთაძე კონსტანტინე - მღვდელი –
ანტონ გულიაშვილი – არქიმანდრიტი –
ანტონ პირველი ბაგრატიონი –
არაბიძე ირინე –
არველაძე ბონდო –
აროშვილი გელასი - მღვდელი –
აროშვილი ზურაბ - მღვდელი –
არქიმანდრიტი ლეონიდი –
არჩილ მინდიაშვილი - დეკანოზი –
არჩილ ხაჩიძე - დეკანოზი –
ასათიანი გოჩა –
აფხაზეთის რუქა –
ახალაია ზურაბ –
ახალგაზრდა ისტორიკოსთა შრომების კრებული მიძღვნილი ნოდარ (ნუკრი) შოშიაშვილის
ხსოვნისადმი –
ახალგაზრდების ინტელექტუალური და სულიერი განვითარებისათვის –
ახალი ამბავი –
ახალი შუამთა და რუისპირის წმინდა ნიკოლოზის ტაძარი –
ახალი შუამთის ხახულის ღვთისმშობლის დედათა მონასტერი –
ახალმოწამენი –
ახალმოწამენი. მღვდელი სიმონ მჭედლიძე –
ახალციხისა და ტაო-კლარჯეთის ეპარქია –
ახვლედიანი ლარისა –
ახუაშვილი იაკობ –

ბ

ბაგრატიონი გიორგი –
ბაგრატის ტაძარი – 1000 –
ბადაგაძე მელანია –
ბადრიძე შოთა –
ბაინდურაშვილი ხათუნა –
ბაკურაძე აკაკი –
ბარბაქაძე ლია –

ბარბაქაძე მერი –
ბარკალაია ბენედიქტე (ვენედიქტე) - სქემონაზონი –
ბასილაია ეკა (ეკატერინე) –
ბასილაძე იმერი –
ბაქრაძე აკაკი –
ბახტაძე მიხეილ –
ბახტაძე ნოდარ –
ბ. გეგეჭკორი და საქართველოს ეკლესია –
ბელაშვილი თინათინ –
ბენდელიანი მედეა –
ბენდიანიშვილი ალექსანდრე –
ბენედიქტე (ვენედიქტე) ბარკალაია - სხიმონაზონი –
ბენიძე ვალერიან –
ბეპიევი ნაირა –
ბეჟანიშვილი ნუნუ –
ბეჟიტაშვილი გიორგი –
ბეჟიტაშვილი მარიამ –
ბერაძე თამაზ –
ბერეკაშვილი მინდია –
ბერი –
ბერიძე ვახტანგ –
ბერიძე მერაბ –
ბერიძე ნათია –
ბერიძე-პავლაძე დონარი –
ბერძენიშვილი ირმა –
ბექირიშვილი იოსებ –
ბიბილეიშვილი იური –
ბიოგრაფია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ილია II-ისა –
ბოგვერაძე ანრი –
ბოდბის მონასტერი –
ბოკელავაძე ეთერ –
ბოკელავაძე ნინო –
ბოკუჩავა მარინე –
ბოლნისის ეპარქია –
ბოლქვაძე დავით –
ბოქოლიშვილი ლელა –
ბოშიშვილი ალექსანდრე –
ბოჭორიძე გიორგი –
ბრაგანტინი გაბრიელე - მღვდელი –
ბრაგვაძე დავით –
ბრეგაძე თამარ –
ბუბულაშვილი ელდარ –

ბუზიაშვილი ნინო –
ბუკია ლევან –
ბუკია მიქაელ (მახარე) - დეკანოზი –
ბუკია ნატო –
ბულეიშვილი მარინე –
ბულეიშვილი მიხეილ –
ბურდიაშვილი მაია –
ბურდული გვანცა –
ბურკაძე ზაზა –
ბუნჰაგენელი ლაზარე - ბერდიაკონი –

ბ

გაბელავა მერი –
გაბისონია ჰაპუნა –
გაბიძაშვილი ენრიკო –
გაბრელიანი თათია –
გაბრიელე ბრაგანტინი - მღვდელი –
გაბრიელი (ქიქოძე) - ეპისკოპოსი –
გაბუნია გურამ –
გაბუნია ლია –
გაგოშიძე გიორგი –
გაგოშიძე იულონ –
გაგუა გულივერ –
გავაშელიშვილი ელენე –
გამახარია ჯემალ –
გარაყანიძე ქეთევან –
გარსევანოვი ალექსანდრე –
გასვიანი გერონტი –
გაფრინდაშვილი ბესიკ –
გაფრინდაშვილი ნოდარ –
გაფრინდაშვილი ქეთევან –
გაჩეჩილაძე ია –
გეგეშიძე დავით –
გეგეჭკორი გურამ –
გელასი აროშვილი - მღვდელი –
გელაშვილი გია –
გელოვანი ნინო –
გელუტაშვილი გიორგი –
გერსამია თამაზ –
გეწაძე თეიმურაზ –
გვაზავა ანდრია – მიტროპოლიტი –

გვანცელაძე თეიმურაზ –
გველესიანი გიორგი –
გველესიანი მარიამ –
გვენეტაძე ედიშერ (ეპიფანე) –
გვრიტიშვილი ლ. –
გიგინეიშვილი ლევან –
გიორგაძე გოგიტა –
გიორგაძე ედიშერ –
გიორგაძე ელზა –
გიორგაძე ლელა –
გიორგაძე რამაზ –
გიორგი გუგუშვილი - დეკანოზი –
გიორგი მცირე –
გიორგიძე მ. –
გიორგობიანი ავთანდილ - მღვდელი –
გიპერტი იოსტ –
გობრონ (მიხაილ) ჰავლეს ძე საბინინი (საბინაშვილი) - ბერ-მონოზონი –
გოგებაშვილი იაკობ –
გოგიაშვილი თეიმურაზ –
გოგიაშვილი ომარ –
გოგიტიძე სიმონ –
გოგიჩაიშვილი ფილიპე –
გოგოლაძე ანდრო –
გოგოლაძე თამაზ –
გოგოლაძე თამარ –
გოგოლაძე თამილა –
გოგოლაძე მედეა –
გოგოლიშვილი ოთარ –
გოგსაძე მ. –
გოგუაძე ენვერ –
გოზალიშვილი გიორგი –
გოილაძე ვახტანგ –
გორგაძე სერგი –
გორგიძე ივანე –
გორის-ჯვარის ეკკლესია და მისი ისტორიული ნაშთები –
გოჩელაშვილი მარიამ –
გოცირიძე ნოდარ –
გრიგალაშვილი ია –
გრიგოლია გურამ –
გრიგოლია მაია –
გრიგოლ ფერაძე - არქიმანდრიტი –
გრიგოლ ცერცვაძე - ეპისკოპოსი –

გრიშიაშვილი ამბროსი –
გრძელიშვილი თამთა –
გრძელიძე გიორგი –
გუგუნავა ალექსანდრე –
გუგუშვილი გიორგი (გოჩა) - დეკანოზი –
გულბიანი ნოდარ –
გულიაშვილი ანტონ – არქიმანდრიტი –
გული ბრძენი, გონიერი –
გუნია ირაკლი –
გუნია მედეა –
გუნცაძე მანუჩარ –
გურგენიძე ვახტანგ –
გურგენიძე ნიკოლოზ –
გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსის, უწმიდესი გრიგოლის განკარგულების საფუძველზე შექმნილი კომისიის დადგენილება მეგრულ კილოზე ლოცვათა თარგმანის მიზანშეწონილობის შესახებ –
გურული ვახტანგ –
გუჯეჯიანი როზეტა –

დ

დადეშქელიანი ილამაზ –
დავიდოვი რემ –
დავითაშვილი-ბაგრატიონი ნანა –
დავით გარეჯი საქართველოს ტერიტორია –
დავითი (კაჭახიძე) - ეპისკოპოსი –
დავით (ტარიელ) ჭინჭარაული – არქიმანდრიტი –
დავითი (ჭკადუა) - მიტროპოლიტი –
დავით ღამბაშიძე - დეკანოზი –
დავიცვათ ქართული ეკლესიები –
დათუკიშვილი მალხაზ –
დანელია დალი –
დანელია ფელიქს –
დარჩია ბორის –
დასავლეთ ევროპის ეპარქია –
დასავლეთ საქართველოს კათალიკოსები, 1519-1814 –
დაუშვილი ალექსანდრე –
დევიძე ეკა –
დეისაძე-შარვაშიძე ლაშა –
დემეტრე თეთრუაშვილი, მონოზონი –
დვალი თამაზ –
დვალი ნატო –

დიასამიძე ავთანდილ –
დიასამიძე ბიჭიკო –
დიასამიძე თორნიკე –
დიდაჭარობა –
დიდენკო მიხეილ - დეკანოზი –
დიდიძე ს. –
დიდნი საქმენი –
დიდუბის ღვთისმშობლის ეკლესია –
დიმიტრი სუხიტაშვილი - დეკანოზი –
დიმიტრი ჯანაშვილი - მღვდელი –
დოლიძე თინა –
დოლონაძე თათია –
დოხნაძე ლაშა –
დუნდუა თედო –
დურნოვო ნიკოლოზ –
დულაშვილი ეკა –

ე

ელიავა გივი –
ელიზბარაშვილი ირინე –
ეპისკოპოსი დიმიტრი რუსეთში –
ეპისკოპოსი ლეონიდე (ჟვანია) –
ეპიტაშვილი ივანე –
ერიაშვილი ნოდარ –
ერისგანი –
ეროზინა ტატიანა –
ეფრემ მცირე –
ეძგვერაძე ლამარა –

ვ

ვალბინერი კარსტენ –
ვანიძე ნუნუ –
ვარაზაშვილი აკაკი –
ვარდოსანიძე სერგო –
ვართაგავა იპოლიტე –
ვაშაყმაძე ზაზა –
ვაშაძე ნ. –
ვაჩნაძე მერაბ –
ვაჩნაძე ნათელა –
ვაჭრიძე გოდერძი –

ვაჭრიძე ნაომი - მღვდელმონაზონი –
ვეფხვაძე იზა –
ვინძე მესხი (ივანე გვარამაძე) –
ვ-ნი –

ზ

ზანგურაშვილი ვლადიმერ (ლერი) –
ზარათი –
ზარიძე ვლადიმერ –
ზაქარაია პარმენ –
ზაქარია ფერაძე - დეკანოზი –
ზედგინიძე ვალოდია –
ზენონი (იარაჯული) - ეპისკოპოსი –
ზინობი ჟვანია - მღვდელი –
ზოსიმე შიოშვილი - ეპისკოპოსი –
ზუბიაშვილი ზურაბ –
ზურაბ აროშვილი - მღვდელი –
ზურაბ მჭედლიშვილი - დეკანოზი –

თ

თაღუმაძე მათა –
თავამაიშვილი გიორგი –
თავართქილაძე შალვა –
თაგებრიძე ელდარ –
თაგებრიძე ილია –
თაკვერის წმიდა გიორგის ეკლესია –
თათბირი ეკლესიის შესახებ –
თალაკვაძე ნიკიტა - დეკანოზი –
თამარაშვილი თამარ –
თამარაშვილი მიხეილ –
თარხნიშვილი მ. ვ. –
თარხნიშვილი მიხეილ (მიქელ) - მღვდელი –
თაყაიშვილი ექვთიმე –
თბილისის სასულიერო აკადემიის სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო შრომები –
თევდორაშვილი ნათელა –
თევდორაძე გიორგი –
თევზაძე გურამ –
თევზაძე მანანა –
თეზელაშვილი ირაკლი –

თეთრუაშვილი დემეტრე - მონოზონი -
თეოლოგიის კათედრა 5 წლისაა -
თეოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრი 10 წლისაა -
თოდაძე ხათუნა -
თოდუა რუსუდან -
თომაძე ნინო -
თორაძე ვახტანგ -
თორაძე ნინო -
თორია ზურაბ -
თოფჩიშვილი როლანდ -
თოლუზაშვილი მარია -
თურქაძე ერეკლე -
თუშურაშვილი ომარ -
თხინვალელი არჩილ -

o

იაკობ უშიკიშვილი - დეკანოზი -
იარაჯული ზენონი - ეპისკოპოსი -
იერუსალიმის ჯვრის მონასტერი -
ივანიცკი რაფიელ (რ. ინგილო) -
იველაშვილი თინა -
ივერიელი - (კირიონ II - სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი -
იზორია მაია -
ითონიშვილი ვახტანგ -
ილია II. მღვდელმთავრად გამორჩევა -
ილია II - სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი -
ილია II-ის 33 წლიანი უსაზღვრო მოწყალების აღსრულება -
ილია შუბლაძე - დეკანოზი -
იმედაშვილი იოსებ -
იმერეთის ეპისკოპოზი ლეონიდი -
იმერეთის მეფე სოლომონ I; წმინდა მეფე სოლომონ II; გაენათელი მიტროპოლიტი ეფთვიმე;
ქუთათელი მიტროპოლიტი დოსითეოზი -
იმერელი ლ. -
ინტერვიუ უწმინდეს და უნეტარეს სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქ ევრემ
მეორესთან -
იოანე ჩიგოგიძე - დეკანოზი -
იოსელიანი პლატონ -
იპო ხეთელი (ვართაგავა) -
იროდიონ ოქროპირიძე - მღვდელი -
ისტორია მართლმადიდებელ ეკკლესიისა -

ისტორია შეულამაზებლად –
ისტორიული ძეგლების შესახებ მოკლე ცნობები –
ილუმენი თამარ მარჯანიშვილი –

პ

კაკეასიის ექსარხოსი პლატონი და საქართველოს ეკლესია –
კათოლიკოზობის მომხრე –
კათოლიკოს-პატრიარქ ამბროსი ხელაიას სასამართლო პროცესი –
კაკაბაძე სარგის –
კალანდაძე ზურაბ –
კალანდაძე ირანდა –
კალანდაძე ნათია –
კალანდია გიორგი –
კალისტრატე ჩიჩუა - მღვდელი –
კალისტრატე ცინცაძე – 150 –
კალისტრატე (ცინცაძე) - სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი –
კალისტრატე ცინცაძის წერილები –
კამკამიძე ირაკლი –
კანდელაკი ტარასი - მღვდელმონაზონი –
კარალიძე ჯემალ –
კარბელაშვილი ანდრე –
კარბელაშვილი პოლიევქტოს - მღვდელი –
კარელინი რაფაელი - არქიმანდრიტი –
კარიბჭე –
კარიჭაშვილი დავით –
კასრაძე გ. –
კაცაძე მზია –
კაცელაშვილი ზურაბ –
კაჭარავა ეკა –
კაჭარავა კონსტანტინე - დეკანოზი –
კაჭახიძე დავითი - ეპისკოპოსი –
კაჭახიძე დოდო –
კახაბერ შურღაია - დეკანოზი –
კახიძე ნოდარ –
კეზევაძე მერაბ –
კეკელია ვლადიმერ –
კეკელია თათია –
კეკელია იგორ –
კეკელიძე კორნელი –
კელენჯერიძე მელიტონ - მღვდელი –

კენკებაშვილი თემურ –
კენკიშვილი კახაბერ –
კერესელიძე ლია –
კვარაცხელია დარეჯან –
კვარაცხელია მაკა –
კვაშილავა ირმა –
კვირიკაშვილი თამარ –
კვიციანი ნინო –
კვიციანი ტასო –
კიდევ უფრო ფართოდ გავშალოთ ანტირელიგიური კამპანია –
კიკალიშვილი შალვა –
კიკნაძე ვაჟა –
კიკნაძე ზურაბ –
კილაძე ზაზა –
კინკილეთელი –
კირიონ II (საბაგლიშვილი) - საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი (ივერიელი) –
კილურაძე ამირან –
კლდიაშვილი გიორგი –
კლდიაშვილი დარეჯან –
კლდიაშვილი მაგდა –
კობახიძე ბექა –
კობახიძე გიორგი –
კობახიძე თეა –
კობახიძე ნინო –
კობიაშვილი გრიგოლ –
კობიაშვილი მალხაზ –
კობიაშვილი ქეთევან –
კოზმანაშვილი ვაჟა –
კოკოშაშვილი გიორგი –
კონსტანტინე ანთაძე - მღვდელი –
კონსტანტინე კაჭარავა - დეკანოზი –
კონსტანტინე ლეკიშვილი - დეკანოზი –
კონჭოშვილი პეტრე - ეპისკოპოსი –
კოპალიანი ემილ –
კოპაძე ქეთევან –
კოჭლამაზაშვილი ექვთიმე –
კრიალოსანი –
კუბლაშვილი თეა –
კუდავა ბუბა –
კუკიის წმინდა ნინოს სახელობის ეკლესია 120 წლისაა –
კუპრაშვილი სულხან –
კუტალაძე გურამ –

კუჭუხიძე გოჩა –

ლ

ლადარია კონსტანტინე –
ლაზარე ბუხჰაგენელი - ბერდიაკონი –
ლაცაბიძე თამარ –
ლაცაბიძე თამაზ –
ლაცაბიძე ნათია –
ლაჭყევიანი სოფიო –
ლებანიძე ტარიელ –
ლებანიძე ქეთევან –
ლევან მათეშვილი - დეკანოზი –
ლევან მექოშვილი - მღვდელი –
ლეკვეიშვილი საბა –
ლეკიშვილი კონსტანტინე - დეკანოზი –
ლეონიდე (ოქროპირიძე) - საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი –
ლეონტი მროველი - ეპისკოპოსი –
ლეფორი ჟაკი –
-ლი (ანონიმი ავტორი) –
ლოლაშვილი ივანე –
ლომინაძე ბაბილინა –
ლომიტაშვილი დავით –
ლომიძე დოდო –
ლომოური ნოდარ –
ლორთქიფანიძე ბესიკ –
ლორთქიფანიძე გრიგოლ –
ლორთქიფანიძე ირაკლი –
ლორთქიფანიძე მარიამ –
ლორთქიფანიძე როსტომ - მღვდელი –

მ

მათეშვილი ლევან - დეკანოზი –
მათიაშვილი აკაკი –
მათითაშვილი შოთა –
მაისურაძე გიორგი –
მაისურაძე კახა –
მაისურაძე მზია –
მამარდაშვილი გიორგი –
მამისთვალიშვილი ელდარ –
მამსუროვა ს. –

მამუკელაშვილი ელგუჯა –
მამუკელაშვილი ვალერიან –
მამულაშვილი ზაზა –
მამულაშვილი მარიამ –
მამულია გიორგი –
მანველიშვილი ალექსანდრე –
მანია ესმა –
მანია ქეთევან –
მართლმადიდებლობა აფხაზეთში და ეროვნული თვითიდენტიფიკაციის საკითხები –
მარი ნიკო (ნიკოლოზ) –
მარკოზაშვილი ლედი –
მარკოზ ტყემალაძე - დეკანოზი –
მარსაგიშვილი მანანა –
მარტყოფის მონასტერი –
მარჯანიშვილი გიორგი –
მაყვლოვანი –
მაჩაიძე ოთარ –
მაჩიტაძე ანა –
მაჩურიშვილი გიორგი –
მაცაბერიძე მალხაზ –
მაჭავარიანი შალვა –
მაჭარაშვილი გიორგი –
მაჭარაშვილი ტრისტან –
მაჭარაშვილი შოთა –
მახარაძე ირაკლი –
მახარაძე ნიკოლოზი - მიტროპოლიტი –
მახაშვილი ქეთევან –
მახოხეშვილი გიორგი –
მგალობლიშვილი თამილა –
მგალობლიშვილი სოფრომ –
მგელაძე ნუგზარ –
მდგომარეობა მართლმადიდებლობისა საქართველოს საექსარხოსოში –
მებალიშვილი ლელა –
მეგრელიშვილი მერაბ –
მელიტონ კელენჯერიძე - მღვდელი –
მელიქიშვილი დამანა –
მელიქსეთ ბეგი ლეონ მელიქსეთის ძე –
მელნიკოვა ია –
მენაბდე ლევან –
XX საუკუნის კათოლიკოს-პატრიარქები. მწე ერთგული და მარად მორჩილი –
XX საუკუნის მოღვაწეები. გული ქრისტესთვის განმზადებული –
XX საუკუნის მოღვაწეები. მათ არ უღალატეს ქრისტეს –

XX საუკუნის მოღვაწეები. მაშვრალნი და ტვირთმძიმენი –
XX საუკუნის საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები –
მერკვილაძე დავით –
მესხაძე ნინო –
მესხი თამარ –
მესხია ერმილე –
მეტრეველი ნიკა –
მეტრეველი როინ –
მეუფე ანანიას პუბლიცისტური ნაშრომები –
მეჭვანიშვილი ამირან –
მექოშვილი ლევან - მღვდელი –
მზიანი ღამე –
მიბჩუანი თეიმურაზ –
მიმინოშვილი თამარ –
მინდიაშვილი არჩილ - დეკანოზი –
მინდორაშვილი დავით –
მირიანაშვილი ესტატე - მღვდელი –
მირიანაშვილი ლადო –
მირიანაშვილი პეტრე –
მიტროპოლიტი ანანია ჯაფარიძე –
მიტროპოლიტი იონა (გედევანიშვილი) –
მიტროპოლიტი ნაომი –
მიქაელ (მანარე) ბუკია - დეკანოზი –
მიქავა სვეტა (ნათელა) –
მიქელაძე ჯემალ –
მიხაილ ხელაევი - მღვდელი –
მიხეილ დიდენკო - დეკანოზი –
მიხეილ (მიქელ) თარხნიშვილი - მღვდელი –
მოკლე მიმოხილვა საქართველოს ეკკლესიის იერარქიისა –
მოლაშხია ბადრი –
მონაზონი სერაფიმა –
მოსულიშვილი პავლე –
მოქცევაი ქართლისაი –
მონსენება პროფესორ ა. ცაგარელისა –
მრავალენებული ანტონ II საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი –
მუმლაძე კარპე –
მუმლაძე ლევან –
მურუსიძე მალხაზ –
მუშკუდიანი ქეთევან –
მუჯირი შიო - მიტროპოლიტი –
მღებრიშვილი ალექსანდრე –
მშვილდაძე მარიკა –

მცხეთის სამთავროს წმიდა ნინოს დედათა მონასტერი –
მცხეთის ტაძარი და წმიდა ნინო ქართველთ განმანათლებელი –
მცხეთის ქალაქს მირონი ღულს –
მწყემსი –
მწყემსი საქართველოსი: საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია II –
მჭედლიშვილი გიორგი –
მჭედლიშვილი ზურაბ - დეკანოზი –
მჭედლიძე გიორგი –
მჭედლიძე გულიკო (გულნარი) –
მჭედლიძე მაგდა –
მჭედლიძე სიმონ - მღვდელი –

6

ნადირაძე ელდარ –
ნადირაძე თეა –
ნადირაძე თებრო –
ნათელი ქრისტესი –
ნათმელაძე მაყვალა –
ნანობაშვილი მარია –
ნაომი ვაჭრიძე - მღვდელმონაზონი –
ნარეშელაშვილი იოსებ –
ნასყიდაშვილი ეკა –
ნატროშვილი (ნატროევი) ანტონ –
ნატროშვილი მიხეილ –
ნაჭყებია მათა –
ნაჭყებია მერაბ –
ნაჭყებია შოთა –
ნებიერიძე-ვაჩნაძე მათა –
ნებიერიძე მალხაზ –
ნესტორ ყუბანიშვილი - მღვდელი –
ნიაური მარინე –
ნიკანდრო პოკროვსკი - მღვდელი –
ნიკაჭაძე ქეთევან –
ნიკიტა თალაკვაძე - დეკანოზი –
ნიკოლაიშვილი ცირა –
ნიკოლაძე ევსეი –
ნიკოლეიშვილი ავთანდილ –
ნიკოლეიშვილი მიხეილ –
ნიკოლეიშვილი ოთარ –
ნიკოლოზი (მახარაძე) - მიტროპოლიტი –
ნიკოლოზიშვილი ნიკოლოზ –

ნიკორწმინდის საკათედრო ტაძარი –
ნინიძე დავით –
ნინოს ცხოვრება –
ნოზაძე გიორგი –

ო

ოდიშვილი ჯუმბერ –
ოდიშის საეპისკოპოსოები –
ოთარაშვილი ვაჟა –
ოთინაშვილი ნათელა –
ოთხასი წელიწადი კალოუბნის ეკლესიის არსებობისა –
ონიანი მარინე –
ონიკაძე დოდო –
ორმოცაძე შოთა –
ოქროპირიძე ალექსანდრე - ეპისკოპოსი –
ოქროპირიძე ზურაბ –
ოქროპირიძე იროდიონ - მღვდელი –
ოქროპირიძე ლეონიდე - საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი –
ოქროპირიძე პიროსი - ეპისკოპოსი –
ოქროპირიძე უჩა –

პ

პავლაძე გოჩა –
პავლე სმირნოვი - დეკანოზი –
პავლიაშვილი ლია –
პავლიაშვილი ქეთევან –
პაიჭაძე გიორგი –
პაპასკირი ზურაბ –
პაპასკირი ლალი –
პაპაშვილი მურმან –
პაპუაშვილი ნუგზარ –
პარმენ ყიფშიძე - მღვდელი –
პატარიძე ლელა –
პატივისმცემელნი არხიმანდრიტის მაკარისა –
პატრიარქი –
პენტარქია და საქართველოს ეკლესიის ადგილი მართლმადიდებლურ დიპტიქში –
პეტრე კონჭოშვილი - ეპისკოპოსი –
პიროსი ოქროპირიძე - ეპისკოპოსი –
პოკროვსკი ნიკანდრო - მღვდელი –

პოლიექტოს კარბელაშვილი - მღვდელი -

ჟ

ჟანენ რემონ - მღვდელი -

ჟვანია ზინობი (ზვიად) - მღვდელი -

ჟვანია ნინო -

ჟორდანია თედო -

ჟუჟუნაშვილი გიორგი -

ჟღენტი ნიკოლოზ -

რ

რა დროიდან ინიშნებიან საქართველოში ექსარხოვები? -

რა ეჭირვება საქართველოს ეკლესიას? -

რას გააკეთებენ ჩვენი წარმომადგენლები სრულიად რუსეთის მომავალ საეკლესიო კრებაზე?
-

რას სწერენ ჩვენს სამღვდელოებაზე? -

რატიანი შალვა -

რაფაელ კარელინი - არქიმანდრიტი -

რა შეიძლება მოჰყვეს საეკლესიო განხეთქილებას? -

რეკავა დავით -

რელიგია -

რემონ ჟანენი - მღვდელი -

რეხვიაშვილი მიხეილ -

რიბაკოვი ანტონ -

რობაქიძე მადონა -

როგავა გივი -

როსტომაშვილი ნინო -

როსტომ ლორთქიფანიძე - მღვდელი -

რურუა ილია -

რუსეთის სასულიერო პრესის აზრი საქართველოს ავტოკეფალიაზე -

რუსული ეკლესია აფხაზ სასულიერო პირთა წინააღმდეგ -

რუხაძე უმანგი -

ს

საბახტარიშვილი ვ. -

საბინინი (საბინაშვილი) გობრონ (მიხაილ) პავლეს ძე - ბერ-მონოზონი -

საეკლესიო ცხოვრება სამამულო ომის პერიოდში -

საერო წოდების ჟურნალ-გაზეთთა მიმოხილვა და მათი აზრი ჩვენ საქართველოს
სამღვდელოებაზე –
საითიძე გელა –
საითიძე გოჩა –
საკათალიკოსო სინოდის უწყებათა კრებული –
სალუაშვილი მიხეილ (გელა) –
სალუაშვილი საბა –
სამთავროს წმ. ნინოს დედათა მონასტრის ისტორია –
სამონასტრო წესდება –
სამუშია ჯაბა –
სანაძე მანანა –
სანდოძე დავით –
სანიკიძე თამაზ –
სანიკიძე ლევან –
საპატრიარქოს უწყებანი –
სარალიძე ლელა –
სართანია დავით –
სარიშვილი სალომე –
საქართველო და ქრისტიანობა –2001 –
საქართველო და ქრისტიანობა –2011 –
საქართველოსა და რუსეთის მართლმადიდებელ ეკლესიებს შორის ლოცვით-კანონიკური
კავშირის აღდგენა –
საქართველოს ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის მართვა-გამგეობის დებულება –
საქართველოს ეკლესია და სამღვდელოება უწინ და ეხლა –
საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიურ მართვა-გამგეობის შესახებ –
საქართველოს ეკლესიის აკლება –
საქართველოს ეკლესია გუშინ, დღეს –
საქართველოს ეკლესია და სამწყსო –
საქართველოს ეკლესიის 1905 წლის რეორგანიზაციის პროექტი –
საქართველოს ეკლესიის ბედი –
საქართველოს ეკლესიის დროებითი წესები –
საქართველოს ეკლესიის მართვა-გამგეობა –
საქართველოს ეკლესიის მოკლე ისტორია –
საქართველოს ეკლესიის ორგანიზაცია –
საქართველოს ეპარქიის მონასტრების მღვდელმთავარი –
საქართველოს იმედი –
საქართველოს ისტორიის ნარკვევები –
საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ამბროსი ხელაიას მემორანდუმი –
საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები –
საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ბიოგრაფია –
საქართველოს კალენდარი –

საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის დროებითი მმართველობის სხდომის ჟურნალები –

საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ეპარქიათა ცნობარი –

საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის წმიდა სინოდის განჩინება –

საქართველოს ოცსაუკუნოვანი ეკლესია –

საქართველოს საეგზარქოსოს კანცელარია –

საქართველოს სამოციქულო კათოლიკე ეკლესიის საქმეები –

საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის აქტი –

საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორიის საკითხები –

საქართველოს სასულიერო მთავრობის განკარგულება –

საქართველოს ს.ს. რესპუბლიკის კანონმდებლობა ეკლესიის შესახებ –

საღინაძე რუსუდან –

საყვარელიძე თეიმურაზ –

საძაგლიშვილი ზაქარია –

საძაგლიშვილი კირიონი - საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი (ივერიელი) –

საძრახისი თვითნებობა –

სახაროვი სტეფანე –

სვანიძე ღია –

სვეტიცხოველი –

სვეტიცხოვლობისადმი მიძღვნილი I სამეცნიერო კონფერენციის მასალები –

სვეტიცხოვლის საკათედრო ტაძარი –

სია აბხაზეთის კათალიკოზთა –

სიღამონიძე თამარ –

სილაგაძე ეკა –

სილაგაძე ნინო –

სილოგავა ვალერი –

სიმონ მჭედლიძე - მღვდელი –

სიმონ ჭუმბურიძე - მღვდელი –

სინაურიძე ამირან-ლაზარე –

სინოდი და საქართველოს ეკლესია –

სიონის ტაძრისათვის მცირედი ცნობანი –

სირაძე რევაზ –

სირბილაძე ჟანა –

სიჭინავა ანზორ –

სიჭინავა ნატო –

სინარულიძე იური –

სინარულიძე ფრიდონ –

სმირნოვი პავლე - დეკანოზი –

სოლოლაშვილი ნანა –

სომხეთი – მტერი თუ მოყვარე ანუ რატომ იჩემებენ სომხები 650 ეკლესიას –

სონღულაშვილი ვახტანგ –

სონღულაშვილი ნატო –

სოსელია ოლგა –
სოსიაშვილი გიორგი –
სპანდერაშვილი როლანდ –
სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის არჩევა –
სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები 1917-1927 წწ.-ში –
სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი 1927-1932 წწ. ქრისტეფორე III –
სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმინდესი და უნეტარესი კირიონ II –
სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას პირადი არქივის აღწერილობა –
სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმინდეს და უნეტარეს ილია II-ის ბიო-ბიბლიოგრაფია პერიოდულ გამოცემებში –
სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს –
სრულიად საქართველოს საკათოლიკოსო საბჭოსაგან –
სრულიად საქართველოს საკათალიკოსო საბჭო –
სტატსკი სოვეტნიკი გიორგი საძაგლიშვილი –
სტეფნაძე ჯემალ –
სულაბერიძე ზურაბ –
სულავა ნესტან –
სულხანიშვილი ირინა –
სურგულაძე მზია –
სურგულაძე პაატა –
სურმანიძე რამაზ –
სუხიტაშვილი დიმიტრი - დეკანოზი –
სხვადასხვა –
სხირტლაძე ზაზა –

ტ

ტაბაკინის მონასტერი –
ტაბიძე მანანა –
ტაბიძე ნოდარ –
ტარასი კანდელაკი - მღვდელმონაზონი –
ტარტარაშვილი თემურ –
ტარყაშვილი ნინო –
ტბელობა –
ტიგინაშვილი გიორგი –
ტლაშაძე თამარ –
ტოგონიძე ლუარსაბ –
ტოლიაშვილი კახა –
ტორონჯაძე თაისი –
ტუაევა მანანა –

ტულუში აბესალომ –
ტყავაშვილი მზია –
ტყემალაძე მარკოზ - დეკანოზი –
ტყემელაშვილი გივი –
ტყემელაშვილი ლევან –

უ

„უგნურთა ჯგუფის დამმსხვრევი ვპოვე ალექსი ბერია“ –
უკიდურესი –
უნგაძე ავთანდილ –
ურდულაშვილი ლალი –
უმიკიშვილი იაკობ - დეკანოზი –
Ученые о трудах исследователя Грузинской Церкви Митрополита Анания Джапаридзе –
უწმინდესის სინოდის პროექტი სამღვდელოების ყოფა-ცხოვრების გაუმჯობესების შესახებ –

ფ

ფავლენიშვილი ეკატერინე –
ფანჯიკიძე თეიმურაზ –
ფერაძე გრიგოლ - არქიმანდრიტი –
ფერაძე გოჩა –
ფერაძე ვახტანგ –
ფერაძე ზაქარია - დეკანოზი –
ფერაძე ილია –
ფილადელფოს კიკნაძე - მღვდელმონაზონი –
ფირჩხაძე მაია –
ფიფია კახაბერ –
ფომინ-ცაგარელი მელიტონ –
ფრუიძე ლევან –
ფულარიანი გიორგი –
ფურცელაძე ბ. –
ფუტკარაძე შუშანა –
ფხალაძე თამარ –

ქ

ქადაგიძე მარინე –
ქავთარაძე ეთერ –
ქავთარია მიხეილ –

ქათამაძე ამბროსი - ეპისკოპოსი –
 ქათამაძე ციური –
 ქართველთა ჯვრის მონასტერი იერუსალიმში –
 ქართველიშვილი თეა –
 ქართველიშვილი მედეა –
 ქართველიშვილი მიხეილ –
 ქართული დიპლომატიის ისტორია –
 ქართული დიპლომატიის ისტორიის ნარკვევები –
 ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის შესახებ –
 ქართული იერარქიის ისტორია –
 ქართული საკათალიკოსო ეკლესიის მოკლე ისტორია –
 ქებაძე მადონა –
 ქებულაძე კახაბერ –
 ქისტაური გელა –
 ქიტიაშვილი ნანა –
 ქიქოძე გაბრიელი - ეპისკოპოსი –
 ქორიძე თამარ –
 ქოქრაშვილი ხათუნა –
 ქრისტეფორე III (ციციქიშვილი) - საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი –
 ქრისტეფორე წამალაძე - ეპისკოპოსი –
 ქრისტიანობა საქართველოში –
 ქრისტიანობა ჩვენს ცხოვრებაში: წარსული, აწმყო, მომავალი –
 ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი –
 ქუთათელაძე მანანა –
 ქუთათელაძე ქეთევან –
 ქუთათელ-გაენათელი მიტროპოლიტი ნაზარი (ცხოვრება და მოღვაწეობა) –
 ქურდიანი მიხეილ –
 ქურდოვანიძე პაატა –
 ქმუტაშვილი ალექსი - დეკანოზი –

ღ

ღამბაშიძე გივი –
 ღამბაშიძე დავით - დეკანოზი –
 ღალანიძე მერაბ –
 ღვთისკაცი ექვთიმე თაყაიშვილი –
 ღვთისმშობლის წილხვედრი საქართველო –
 ღვინიანიძე თორნიკე –
 ღმერთო, რა ამბები ხდება! –
 ღუღუშაური გიორგი –

ყ

ყამარაული სულიკო –
ყანდარელი თამაზ –
ყიფშიძე ნინო –
ყიფშიძე პარმენ - მღვდელი –
ყოვლად სამღვდელი ეპისკოპოსი ალექსანდრე –
ყოვლად სამღვდელი იმერეთის ეპისკოპოსი გაბრიელი –
ყოლბაია დავით –
ყუბანეიშვილი ნესტორ - მღვდელი –
ყულოშვილი ერეკლე –
ყულოშვილი მიხეილ –

შ

შავიანიძე დავით –
შავლაძე ანრი –
შაკიაშვილი თამარ –
შანიძე მალვინა –
შაორშაძე მათა –
შარია შერმადინ –
შენგელია ამირან - დეკანოზი –
შენგელია კახა –
შველიძე დიმიტრი –
შიოლაშვილი ნელი –
შიოლაშვილი ნინო –
შიო (მუჯირი) - მიტროპოლიტი –
შიოშვილი ზოსიმე - ეპისკოპოსი –
შკუბულიანი ნათია –
შუბითიძე-მაჭარაშვილი ვაჟა –
შუბლაძე ილია - დეკანოზი –
შურღაია კახაბერ - დეკანოზი –

ჩ

ჩაგუნავა რაულ –
ჩაჩანიძე ანდრო –
ჩაჩანიძე ვასილ –
ჩაჩუნაშვილი ციცილო –
ჩელებაძე ნინო (ნაილა) –
ჩემი პატრიარქი –
ჩეხანოვეცი იანა –
ჩიბურდანიძე თამარ –

ჩიგოგიძე იოანე - დეკანოზი -
ჩიკვაიძე დავით -
ჩიკვაიძე ეკა -
ჩიტაია გოგიტა -
ჩიტიშვილი ნატალია -
ჩიქოვანი მანანა -
ჩიქოვანი რაფიელ -
ჩიჩუა კალისტრატე - მღვდელი -
ჩიხელი ლ. -
ჩიხლაძე ვერა -
ჩიხლაძე ნინო -
ჩოლოყაშვილი ბიძინა -
ჩოხარაძე მალხაზ -
ჩუბინიძე მამუკა -
ჩხარტიშვილი იზოლდა -
ჩხარტიშვილი მარიამ -
ჩხარტიშვილი ცაცა -
ჩხენკელი აკაკი -
ჩხოკენელი -

ც

ცაგარელი ალექსანდრე -
ცაგურიშვილი თეა -
ცაიშვილი ლაშა -
ცაიშის საკათედრო ტაძარი -
ცერაძე ლალი -
ცერცვაძე გრიგოლ - ეპისკოპოსი -
ცერცვაძე ნინო -
ციბაძე მარიამ -
ცინცაძე ვახტანგ -
ცინცაძე კალისტრატე - სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი -
ციცქიშვილი დავით -
ციცქიშვილი ქრისტეფორე - საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი -
ცნობილაძე თამარ -
ცოტნიედიელი -
ცუხიშვილი მამუკა -
ცხადაძე ბადრი -
ცხენთაროველი შოთა -
ცხვილოელი პ. -
ცხოვრება და მოქალაქეობა ღირსისა მამისა ანტონ მესვეტისა -
ცხოვრება წმიდა ნინოსი -

ძ

ძამსაშვილი-ცერცვაძე ზოია –
ძველი ანჩისხატის ტაძარი ტფილისში –
ძველისა და ახალი სტილის შესახებ –
ძველ საბუთთა დედნების კოლექცია –
ძველ ქართულ სიგელ-გუჯართა რეგისტრების კოლექცია შედგენილი საქართველო-იმერეთის
სინოდის კანტორის მიერ –
ძნელაძე მერაბ –

წ

წამალაიძე ქრისტეფორე - ეპისკოპოსი –
წერეთელი დავით –
წერილები პატრიარქს –
წესდებულება მართლ-მადიდებელ სასულიერო სემინარიათა –
წვერავა ვლადიმერ –
წმიდაი ნინო, ემბაზი ქართლისაი –
წმიდანი მთავარ-მოწამენი დავით და კონსტანტინე და მოწამეთის მონასტერი –
წმიდა პეტრე იბერი და მისი სამშობლო ღვთისმშობლის წილხვედრი საქართველო –
წმინდა არსენ იყალთოელი; წმინდა არსენ დიდი, კათალიკოსი; წმინდა მღვდელმთავარი
ანთიმოზ ივერიელი –
წმინდა აღმსარებელი ამბროსი (ხელაია) და აფხაზეთი –
წმინდა აღმსარებელი ამბროსი (ხელაია) კომუნისტური მართლმსაჯულების წინაშე –
წმინდა მეფე ვახტანგ გორგასალი; წმინდა კათალიკოსი პეტრე პირველი; წმინდა სამოელ
კათალიკოსი –
წმიდა მოციქული ანდრია პირველწოდებული –
წმინდა მღვდელმთავარი ალექსანდრე (ოქროპირიძე) –
წმინდა მღვდელმთავარი ალექსანდრე (ოქროპირიძე) და აფხაზეთი –
წმინდა მღვდელმთავარი ამბროსი ხელაია –
წმიდა მღვდელმთავარი გაბრიელ ეპისკოპოსი იმერეთისა –
წმინდა მღვდელმთავარი გაბრიელი და აფხაზეთი –
წმინდა მღვდელმთავარი გაბრიელი (ქიქოძე) –
წმინდა მღვდელმოწამე კირიონ II (საძაგლიშვილი) და აფხაზეთი –
წმინდა ნინოს ცხოვრება და ქართლის მოქცევა –
წუნდელი ვახუშტი –
წყალში ჩაძირული ქართული ტაძრების ღალადი –

ჭ

ჭანიშვილი გია –

ჭეიშვილი გიორგი –
ჭეიშვილი დავით –
ჭელიძე ედიშერ –
ჭელიძე ვახტანგ –
ჭელიძე კარლო –
ჭიაბერაშვილი ნუგზარ –
ჭითანავა დავით –
ჭილაშვილი გიორგი –
ჭინჭარაული დავით (ტარიელ) – არქიმანდრიტი –
ჭილლაძე ირაკლი –
ჭიჭინაძე ზაქარია –
ჭკადუა დავითი - მიტროპოლიტი –
ჭუმბურიძე დოდო –
ჭუმბურიძე ზურაბ –
ჭუმბურიძე თამარ –
ჭუმბურიძე მერაბ –
ჭუმბურიძე სიმონ - მღვდელი –
ჭყოიძე ეკა –

ხ

ხალვაში რამაზ –
ხარაძე კობა –
ხარშილაძე გიორგი –
ხაჩიძე არჩილ - დეკანოზი –
ხაჭაპურიძე ლეონა –
ხახანაშვილი ალექსანდრე –
ხახიაშვილი ინეზა –
ხელაევი მიხაილ - მღვდელი –
ხელაია ამბროსი - სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი –
ხელაია ლელა –
ხეცურიანი ნონა –
ხვისტანი რეზო –
ხიზანიშვილი ნათია –
ხიზანიშვილი ნიკოლოზ (ურბნელი) –
ხითარიშვილი თენგიზ –
ხინოწმინდა –
ხობის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის მიძინების ტაძარი –
ხოშერიკი მანანა –
ხონისა და სამტრედიის ეპარქიის ისტორია, 1996-2011 წ.წ. –
ხორავა ბეჟან –
ხორგუაშვილი გიორგი –

ხოშტარია დავით –
ხოხობაშვილი თამარ –
ხულოს ეკკლესიის დაქცევა –
ხუნდაძე ლუკა –
ხურცილაგა ბესიკ –
ხურცილაგა თეა –
ხურციძე ბეჟან –
ხურციძე ლილი –
ხუციშვილი თემურ –
ხუციშვილი მირიან –
ხუციშვილი ნიკოლოზ (ნიკო) –
ხუციშვილი ქეთევან –

ჰ

ჟავახაძე გურამ –
ჟავახეთი –
ჟავახიშვილი ივანე –
ჟავახიშვილი მანანა –
ჟავახიშვილი ნიკო –
ჯალალონია ზაურ –
ჯამბურია გივი –
ჯამბურია ზურაბ –
ჯანაშვილი დიმიტრი - მღვდელი –
ჯანაშვილი მოსე –
ჯანელიძე მანანა –
ჯანელიძე ოთარ –
ჯაფარიძე ანანია - მიტროპოლიტი –
ჯაფარიძე გოჩა –
ჯაფარიძე ვახტანგ –
ჯაფარიძე ნინო –
ჯაფარიძე შორენა –
ჯვარი ვაზისა –
ჯვარის მტვირთველი –
ჯვარიძე ვ. –
ჯინჭარაძე მარინა –
ჯიქია ლევან –
ჯიქური ოქროპირ –
ჯიშკარიანი დავით –
ჯიჯეიშვილი შოთა –
ჯობაძე ვახტანგ –
ჯორჯიკია ნათელა –

ჯონაძე გრიგოლ (გია) –
ჯონაძე გრიგოლ –
ჯუხარიძე ნინო –

ჰ

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სამართლის ფაკულტეტის შრომები –